Örülü Hayatlar

MARGE PIERCY

İngilizceden Çeviren: Ege Candemir

AYRINTI

MARGE PIERCY

Amerikalı şair ve yazar Marge Piercy Yahudi bir anne ve Galli bir babanın kızı olarak 1936'da, Detroit'in işçi sınıfı mahallelerinden birinde doğdu. Burslu öğrenci olarak Michigan Üniversitesi'ne devam ettikten sonra Chicago'daki Nortwestern Üniversitesi'nde yüksek lisansını tamamladı. Kendisi gibi yazar olan kocası Ira Wood'la birlikte Wellfeet'te oturmaktadır. Piercy okul yıllarında radikal bir gençlik örgütü olan Demokratik Öğrenci Derneği'ne katılarak başladığı aktif siyasal yaşamını daha sonra Kadın Hareketi, Yeni Sol ve silahsızlanma hareketlerinde de yer alarak sürdürdü.

Piercy daha çok, kişisel potansiyellerini gerçekleştirmek için kendilerini sınırlayan toplumsal rollerden kaçmaya uğraşan bireyler üzerinde odaklanan yapıtlar yazmış önde gelen feminist yazarlardan biridir. Gündelik konuşma diline yaslanan ve polemik bir içerik taşıyan şiirlerinde zengin bir imge dağarcığı kullanarak cinsiyetçilik, kapitalizm ve doğa kirliliğini şiddetle eleştirir. Piercy'nin yine bu kaygıları içeren romanları Amerikan toplumunun bir kenara iterek marjinalliğe mahkûm ettiği lezbiyenler, işçi sınıfı kökenli Yahudiler, Latin Amerika ve Afrika kökenli göçmenler gibi çeşitli azınlıklardan bireyler üzerinde yoğunlaşır. Piercy'nin sefaleti betimleme biçimi genellikle acımasız denecek ölçüde gerçekçidir; ama yine de yapıtlarında siyasal eylemlerle ifade edilen kolektif iradenin gücüne iyimser bir gözle bakar.

Piercy'nin ilk şiir kitapları gibi ilk romanları da açıkça siyasal bir içerik taşır; bu romanların karakterleri genellikle ırkçılık, cinsiyetçilik ve militarizme kurban düşmüş kişilerdir. Bilimkurgu alanındaki ilk denemesi olan *Dance the Eagle to Sleep* (1971; Kartalı Dansla Uyut) bir anti-ütopyadır. Bir feminist roman denemesi olan *Small Changes*'de (1973; *Küçük Değişimler*, Çev. İrem Sağlamer, Ayrıntı Yay., 1988) iki kadın evliliğe ve çekirdek ailedeki erkek egemenliğine karşı çıkarlar.

Piercy'nin en beğenilen romanı olan *Zamanın Kıyısındaki Kadın*, birçok üniversitede yeni kurulan Kadın konulu kürsülerde ders kitabı olarak okutulmuştur. Yazarın en çok otobiyografik öğeler içeren *Braided Lives* (1982; *Örülmüş Hayatlar*) adlı romanında kahramanın yazar olma mücadelesi anlatılır.

DİĞER YAPITLARI: *Going Down Fast* (1969; *Hızlı İniş*), *The High Cost of Living* (1978; *Yaşam Pahası*), Vida (1980), *Fly Away Home* (1984; *Yuvadan Uçmak*), *Gone to Soldiers* (1987; *Askere Gidiş*) ve *Summer People* (1989; *Yaz İnsanları*) yazarın diğer romanlarıdır. Şiirlerini topladığı birçok kitabından yapılan bir seçme *Circles on The Water* (1982; *Sudaki Halkalar*) başlığı altında yayımlanmıştır.

Ayrıntı: 1175
Edebiyat Dizisi: 235

Örülü Hayatlar
Marge Piercy

Kitabın Özgün Adı
Braided Lives

İngilizceden Çeviren
Ege Candemir

Son Okuma
Öykü Badur

Bu kitabın Türkçe yayım hakları
Ayrıntı Yayınları'na aittir.

Türkçe yayım hakları AnatoliaLit Agency aracılığıyla alınmıştır.

Kapak Fotoğrafı
Moment / Getty Images Turkey

Kapak Tasarımı
Arslan Kahraman

Dizgi
Kâni Kumanovalı

Baskı ve Cilt
Kayhan Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.
Merkez Efendi Mah. Fazılpaşa Cad. No: 8/2 Topkapı/İstanbul
Tel.: (0212) 612 31 85 - 576 00 66
Sertifika No.: 12156

Birinci Basım: *Nisan 2018*

Baskı Adedi *2000*

ISBN 978-605-314-274-4
Sertifika No: 10704

AYRINTI YAYINLARI
Basım Dağıtım San. ve Tic. A.Ş.
Hobyar Mah. Cemal Nadir Sok. No: 3 Cağaloğlu – İstanbul
Tel.: (0212) 512 15 00 Fax: (0212) 512 15 11
www.ayrintiyayinlari.com.tr & info@ayrintiyayinlari.com.tr

twitter.com/ayrintiyayinevi facebook.com/ayrintiyayinevi instagram.com/ayrintiyayinlari

Marge Piercy

Örülü Hayatlar

EDEBİYAT DİZİSİ SON ÇIKAN KİTAPLAR

BİR SON DUYGUSU / *Julian Barnes*
HAYAT DÜZEYLERİ / *Julian Barnes*
MUTSUZLUK ZAMANLARINDA MUTLULUK / *Wilhelm Genazino*
KIRIK KÖŞELİ İLKBAHAR / *Mario Benedetti*
GECELERİ DAİRELER ÇİZEREK YÜRÜRÜZ / *Daniel Alarcon*
BİR BUĞDAY TANESİ / *Ngũgĩ wa Thiong'o*
İSTİSNA / *Christian Jungersen*
ORBITOR / *Mircea Cărtărescu*
KAYBOLUYORSUN / *Christian Jungersen*
İÇERDEKİLER / *Victor Serge*
TİBET ŞEFTALİ TURTASI / *Tom Robbins*
BAHAR / *Sabine Adatepe*
CHE'NİN BİRLİĞİ / *Carlos Gamerro*
EFENDİNİN GÜZELİ / *Albert Cohen*
FRANSIZ SAVAŞ SANATI / *Alexis Jenni*
ARADAKİ NEHİR / *Ngũgĩ wa Thiong'o*
BEDENİN GÜNCESİ / *Daniel Pennac*
ZAMANIN GÜRÜLTÜSÜ / *Julian Barnes*
ORBİTOR Göz Kamaştırıcı / *Mircea Cărtărescu*
KIRAÇ GÖKYÜZÜ / *E. E. Sule*
DENİZ DENİZ / *Iris Murdoch*
BAŞLAMA YERİ / *Ursula K. Le Guin*
SİLAHI SEÇMEK / *Judith Kuckart*
KARANLIK GÜZERGÂHLAR / *John Ralston Saul*
AĞABEYİNE ÇİÇEK TAŞIYAN KIZ / *Natsuki Ikezawa*
NOSTALJİ / *Mircea Cărtărescu*
KELEBEKLER ZAMANI / *Julia Alvarez*
EVA / *Ersi Sotiropoulos*
AHU HANIM'IN KOCASI / *Ali Muhammed-i Efgânî*

İHTİYAÇ DUYDUKLARININ BİR
PARÇASINA SAHİP OLANA KADAR;
EYALET MECLİSLERİNDEKİ VEKİLLERİNE
TİRATLARINI DİNLETMEK İÇİN
KENDİLERİNİ YOLLARA VURMUŞ,
HAKLARI İÇİN SOKAKLARDA YÜRÜMÜŞ,
KADINLARI ONLARA YARDIM EDECEK
DOKTORLARA GÖTÜRMÜŞ,
GÖTÜREMEZLERSE KÜRTAJLARINI
BİZZAT YAPMIŞ TÜM KADINLARA.

Bu roman kurmaca bir eserdir. İsimler, karakterler, mekânlar ve olaylar yazarın hayal ürünüdür veya imgeselleştirerek kullanılmıştır. Gerçek olaylara, yerlere ya da sağ veya ölü kişilere olabilecek benzerlikler tamamen tesadüfidir.

Örülü Hayatlar'a Giriş

Örülü Hayatlar'ın zamanlamasının bu kadar iyi olması talihsizlik aslında. Kadınların dişlerini tırnaklarına takarak kazandıkları hakları şimdilerde hem sağın ve kökten dincilerin hem de Kongre'nin ve eyalet meclislerinin çirkin saldırıları altında. Bu romanı bir tarihsel kurmaca olarak okusak daha güzel olurdu ancak ortada kuvvetle finanse edilen bir tarihi tekerrür ettirme girişimi var. Ellilerin koşullarını geri getirmenin fantezilerini süslediği erkekler görüyoruz; o dönemin kısıtlamaları geri gelsin, kadınlar yeniden cinsellikleri ve doğurganlıklarının kontrolüne sahip olamasın diye planlar kuruyorlar.

Mad Men isimli televizyon dizisi o zamanın dayatılmış cinsel rollerinden bazılarını izleyicilerine tüm berraklığıyla sundu. Yazık ki televizyon hiç hoş olmayan şeyleri hoş gösterir. O dönem tatlı değil, kanlıydı.

Bu romanı okuyan çoğunuz Roe v. Wade kararının henüz kürtajı birçok kadın için yasal –ucuz ya da kolay elde edilebilir

olmasa da– hale getirmediği bir dünyada hiç yaşamadınız. *Örülü Hayatlar*'da tanışacağınız dünya, size bir çırağın bir somun ekmek çaldığı için sallandırıldığı *City of Darkness, City of Light* isimli kitabım gibi tarihsel romanların geçtiği tuhaf ve barbar dünyaları anımsatabilir. O dönemde kadınlar bizlerin anlamakta zorlanacağı bir korkuyla yaşadılar: Arzunun hatta gerçek aşkın bile öldürebileceği, istenmeyen bir hamileliğin onları yasadışı işlerle, tehlikeyle, kararsızlıkla ve acıyla dolu bir dünyaya sürükleyeceği korkusuyla.

Roe v. Wade'siz dünyada kadınlar zorla anne olmayı, kâğıtlar imzalayarak bebeklerini başkalarına vermeyi, anestezisiz kürtajları deneyimlediler. Gerçekliği yadsınamayacak birtakım başka korkular da vardı; örneğin aile ismine leke sürmek veya bursunu, işini kaybetmek, okulu bırakmak zorunda bırakılmak, kimi zaman bırakılan okula geri dönememek, döndürülmemek, arkadaşlarını, sevdiklerini kaybetmek, tutuklanmak, hapse girmek, kazara kısır kalmak, enfeksiyon kapıp acılar çekmek, ölmek. Leke ölümden sonra da çıkmazdı hatta. Kürtaj sırasında veya sonrasında ölen kadın sayısı hiç de az değildi ama genelde bu tip durumların üzeri örtülürdü. Böyle bir ölüm ortaya çıksa gazetelerde skandal diye yazılırdı, o yüzden aileler doktorları ölüm nedeninde oynama yapmaya ikna edebilirse gerçek gizlenirdi ("Kalbi durmuş"). Kürtaj yasadışıyken anne ölümlerinin yaklaşık olarak yüzde 40'ının sebebi yarım yamalak yapılmış veya kadınların kendi yöntemleriyle yapmaya çalıştıkları kürtajlardı. O zamanlar birçok şekilde ölebiliyordunuz: Kan kaybından, septisemiden, tetanostan...

Örülü Hayatlar, iki kadının üniversitedeki ve üniversite sonrasındaki arkadaşlıklarını konu alıyor. Ana karakter Jill, yaratırken kendimi temel almaya en çok yaklaştığım karakter; aynı zamanda bu romanda kurmacada çok nadiren kullandığım birinci şahıs bakış açısını tercih ettim. Bu bana muazzam bir gevşeme imkânı sundu ve ben bugün bile bu kitabın biçemine hayranım. Sanırım şiirlerim hariç, yazdığım tüm mensurların içinde düşünme ve konuşma şeklime en yakın eserim bu. Ancak bazı bölümler yaptıklarımı ve başımdan geçenleri ya da benzerlerini anlatıyor olsa da bu romana gerçek bir otobiyografik

eser diyemem. Anı kitabım *Sleeping with Cats*'i okuduysanız aradaki farkı göreceksiniz. Bu kitapta işlenen olaylardan bazıları, benimkinden çok farklı hayatlar sürmüş insanların hayatlarından ayıklandı. Dolayısıyla *Örülü Hayatlar* bütün bu olayların üzerinde yükselen büyük ve girift bir yapı.

Bu romanın özü, evlilik harici seks yapmalarının yasak olduğu ancak muhtemelen çoğunun bu yasağa kulak asmadığı zamanlarda genç kadınların sürdükleri hayatlar. Bekâr kadınlar için doğum kontrolünün bugün Cumhuriyetçilerin istediği derecede zor olduğu zamanları gösteriyor bu hikâye. Kürtaj yasadışıyken kadınların başına gelenleri anlatıyor ve kadınların, evet kadınların, siyasetçilerin değil, Yüksek Mahkemenin değil, kadınların kendi doğurganlıklarının kontrolünü ellerine alabilmek için bu sorunu gündeme getireceği günleri öngörüyor.

Kitabın iki ana karakteri, Michigan'ın endüstriyel işçi sınıfından: Jill Detroit'li, Donna ise Flint'li. Jill Yahudi ama daha çok kültürel açıdan. Donna bir Katolik olarak yetiştirilmiş. İkisi de cinsel kimlikleri, hırsları ve erkeklerle ilişkileri konularında zorlanıyor; hatta bir noktada onları birbirine düşürmeye çalışıp neredeyse arkadaşlıklarına mâl olan zengin, soğuk, çıkarcı Freudyen Peter'a ikisi birden tutuluyor.

Henüz başlamış, çoğunlukla yeraltı olarak gelişen ve altmışlara yön verecek siyasi maya; kadın hareketinde sonraları ortaya çıkan, katı cinsel rollere –ve bazı yaşını başını almış beyleri biçare bir nostaljiyle dolduran kaskatı kıyafetler ve iç çamaşırlarına– karşı baş kaldırı; o zamanları yöneten basmakalıp evlilik anlayışının deli ceketinden daha başka bir şey için duyulan arzu... Ellilerin kültürel savaşlarıyla dolu bu roman, erişkinliğe ulaşmakta olan bir genç kızın önündeki tüm iş imkânları ve sosyal imkânlar, tüm yasalar ve sağlık kurumları kadın cinselliğinden nefret eden erkeklerin tam kontrolündeyken bir kadın olmanın ne demek olduğuna odaklanıyor.

Örülü Hayatlar aynı zamanda yaratılırken hayat katılmış karakterlerle dolu. Sokak terbiyesi almış, karanlık Jill kolayca düştüğü aşkların pençesinden hep son anda kurtuluyor. Şair olmayı, ilişkilerinde gerçek olmanın yolunu bulabilmeyi istiyor. Biraz hırsız, biraz maceracı biraz da siyasete meraklı; Jill, ken-

dini sokak kedisine benzeten bir felaketzede. Donna aradığı güven ve doyumu erkeklerden bulmayı uman ve seksi bir yıkım aracı olarak kullanma dürtüsünü yenemeyen kırılgan, güzel bir sarışın. Jill'in ilk yetişkin ilişkisini yaşadığı Mike, dönemin baş döndürücü bir akıl kokteyli olan Ezra Pound ve D.H. Lawrence ikilisinin takipçisi ve Jill'e tümüyle hükmetmeye, onu kontrol etmeye uğraşıyor. Jill'in liseden arkadaşı Howie, zamanla Jill'in en sağlam ilişkisini yaşadığı kişi ve üzerinde en çok etki bırakan sevgilisi oluyor; ne var ki Howie, istediği zaman yenilediği bekâretini kullanarak oynadığı aşk oyununda belli başlı bazı kuralların ona kesinlikle başarı getireceğini düşünen işveli, koket Stephanie için de aynı şeyleri ifade ediyor.

Jill'in annesi, mahallenin falcısı, katlanmak zorunda kaldığı yoksulluğun ve işçi sınıfı yaşantısının ötesinden korkan Pearl, ısrarla kızını anlayabileceği bir kalıba sokmaya çalışıyor. Jill, bir çeteyle gezdiği ve kız arkadaşlarını baştan çıkardığı eski mahallesindeki arkadaşları ve yoldaşlarına bağlılık duyuyor fakat fevkalade bir şiddetle hissettiği kaçıp kurtulma ihtiyacı da bağlılığı kadar kuvvetli. Üniversiteye gitmek tamamen onun fikri ve bu fikri maddi olarak destekleyebilmesi, her ne kadar zaman içinde eriştiği imkânsızlıkta olmasa da, zor.

Örülü Hayatlar, okura altmış ve yetmişlerin hareketlerince sökülüp atılmış ancak yıllar sonra sağın ve kökten dincilerin geri getirmeye çalıştığı şeylerin tam olarak ne olduğunu güçlü, sert ve yoğun bir şekilde gösterecek. Eğer siz, genç bir kadın veya genç bir erkek olarak kadınların cinsel özgürlüğünü kısıtlamanın ve çocuk sahibi olmamayı ya da ne zaman çocuk sahibi olacaklarını seçebilmelerine engel olmanın size hiçbir şekilde dokunmayacağını düşünüyorsanız buyurun, okuyun. Kendi vücudunun kontrolü elinde olmayan kişi nedir? Bir köle. *Örülü Hayatlar*, âşık olmanın can alabildiği, zevkin öldürebileceği bir zamanda yaşayan genç kadınların hayatlarını yeniden yaratıyor. Hamile kalıp kalmayacağına, ne zaman hamile kalacağına karar veremeyen kadının, taşıdığı bebeği dünyaya getirmemeyi seçemeyen bir kadının kariyerinde güvencesi olamaz; o kadın kendisi ya da ailesi için bir bütçe düzenleyemez, çocuk-

larına çaresizce sunmak istediği gibi bir hayat sunamaz; böyle bir durumda iş hayatında eşitlikten söz edilemez.

Bu roman ilk yayımlandığında kürtaj karşıtlarından ölüm tehditleri aldım. Kimin hayatının destekçisi olduklarını iddia ediyorlar bilmiyorum ama kastettiklerinin benim ya da tanıdığım kadınların hayatları olduğunu sanmıyorum. İlk telesekreterimi onların tiratlarını ve gözümü korkutma çabalarını filtreleyebilmek için aldım.

Doğum kontrol yöntemlerini kullanabilme ve kürtaj hakkının kadınlar için ölüm kalım meselesi olduğu konusunda asla şüpheniz olmasın. Bu hakları kaybetmeniz ölümünüze sebep olabilir. Muhafazakâr beylerin huşu içinde hatırlayıp kendileri için pek güzel buldukları o eski çirkin günlerde çok kadının ölümüne sebep olduğu kesin.

Marge Piercy, 2013

Birinci Bölüm
Jill Kendi Üzerine Çöküyor ve Başlıyor

DÜN DEĞİL ÖNCEKİ GÜN benim doğum günümdü; Josh deniz suyunda iki ıstakoz haşladı, sonra da parti için öyle yoğun bir çikolatalı pasta yaptı ki kâğıt kadar dilimleyip yiyeyim istedim. Mart sonu güneşi ılık ılık ışıldarken geçen hafta belleyip ektiğimiz bahçenin ilk fideleri, tereler, başlarını topraktan çıkarmaya başlamıştı. Bütün gün halimden çok memnundum ama üzerimde ilginç bulduğum bir hafiflik, bir gevşemişlik vardı.

Akşamüstüne doğru birden aklıma geldi. Annem, evden tamamen taşındığım yaz son kez el falıma baktığında otuz sekizinci ve kırk ikinci yaşım arasında öleceğimi söylemişti bana. Yani artık tehlike bölgesinden çıkmıştım.

"Nasıl oldu da ona inandın?" diye sordu Josh.

Ben inanmamıştım ki: İçimde kilitli kalmış bir çocuktu inanan. Dün, kafam yorgunluğun kumuyla, taşıyla dolu halde saat yedide evden fırladığımda beynimi kemiren bir şeyler vardı.

den bir kambur, bir de bana zırh olacak bir yürüyüş edindim; çarçabuk, dikkat çekmeden süzülürüm odadan odaya hâlâ çünkü ufak tefek, esmer, hızlı hareket eden bir şeyim. Çocukluğumda işçilerin yaşadığı bloklarla çalıştıkları fabrikaların arasında endüstriyel bir vahşi yaşam alanı olan alana şimdi bozulmuş küçük kekler gibi dizilmiş ahşap evlerin arka çitlerinden, tel örgülerinden hızlıca atlıyorum. UAW (Birleşik Otomobil İşçileri Sendikası) grevde olduğu zamanlar mahallemiz bomboş olur, normalde çocuklarının toplaştığı köşe başlarında huysuz adamlar birikir.

O çöp dolu çayırlarda, ağaçlıklarda Callie'yle beraber hırsız-komando oynar, mahsustan kâşif, bilim insanı olurduk. Bir keresinde orada ölü bir sülün bulmuştuk da üzerindeki kurtlara aldırmadan oracıkta onun için bir cenaze töreni düzenlemiştik; ezilmiş otlar, kullanılmış prezervatifler bulmuştuk; bir köpeğin elinden kurtaramadığımız bir yuva dolusu tavşan yavrusu bir de. Geçen sene Callie başına bir bela aldı, okulu bıraktı. Bazen asi, sırık gibi bir erkek Fatma olan, bazen de uzun tırnaklarını mora boyayıp asık suratıyla marketlerden yürüttüğümüz itiraf dergilerini karıştıran on ikilik Callie'nin yasını tutuyorum yürürken. Aniden kükreyen trenin sesini duyup irkiliyorum, hâlâ çalışan parlak raylardaki sesi duymamışım. Fışşş-tak, fışşş-tak, vagonlar uzaklaşıyor: Santa Fe, Chesapeake, Güney Pasifik. Keşke ben de uzaklara, uzaklara gidebilsem.

Çocukluğumun romantik yük trenleri. Callie'yle yanlarından koşar, frenciler bize zayıflıktan kopacak bileklerimiz kadar büyük tebeşir parçaları fırlatana kadar bağırırdık. Vagonlara o tebeşirlerle yazarlardı. Seksek ve duvarlara ayıp şeyler yazmak için ideal. Ben o rayların şehrin bir çıkmazından diğerine mal taşıyan Detroit Terminal Railroad trenleri olduğunu bilmez, okyanuslar, dağlar hayal ederdim. Callie, 61'de, kızlarını merdivenden aşağı iten kocasını adamın kendi polis silahıyla öldürdüğü için hapse girdi. Şimdi olsa emsal karar çıkarttırırdık belki ama o zamanlar sadece otostop çekerek ziyaretine gitmek elimden geldi. Müebbet aldı.

Bir buçuk kilometre yürüdüm, bir bu kadar daha yolum var. Arkadaşım Howie'yi görmeye gidiyorum. Esen kumlu rüzgâr

daracık evimizin harareti ve yaygarasını benden uzağa üflüyor, aynı zamanda bir et bıçağı gibi kesiyor beni. İkimiz de Detroit'te genellikle Siyahîlerin yaşadığı mahallelerde oturuyoruz ama bizim mahallemizde eskiden İrlandalılar, Polonyalılar, Apalaşlar varmış, hâlâ var, onunkiyse eskiden biraz Yahudiymiş, hâlâ öyle. Üzerimde annemle kavgamdan kalma ateşimle gidiyorum ona, belli belirsiz çetrefilli beklentilerim var. Ona bir şey söyleyeceğim. Ne? Bir şey. Kül grisi göğü aydınlatacak, hayatımla hayallerimi birbirlerine uyduracak; birinin, onun beni görmesini sağlayacak bir önerme. Fabrikaların arkasından dizlerimdeki pistonlar takırdaya takırdaya uygun adım yürüyorum. Ellerim annemin hayır için düzenlenmiş bir ikinci el eşya satışından aldığı, eski tip bir binici kıyafetinin üst parçası olan süet ceketimin ceplerinde; hara ve eskimiş deri kokusu huzur veriyor. Annemle niye kavga ettik, onu bile hatırlamıyorum: Ergenliğe girdiğimde başlamış ve o zamandan beri devam eden bir kavga bizim aramızdaki.

Fabrikaların epey ilerisinden Howie'nin bol pansiyonlu mahallesine sapıyorum. Gri, koca karılara benzeyen bir evin memelerinde bir kiropraktiğin tabelası göz kırpıyor. Şuradaki de istimbat burnuna benziyor, göz alan bir sarıyla bezenmiş daha yeni, çerçeveleri mürdüm: GERÇEKLİK TAPINAĞI, RAHİBE MADAM FUTURA, MANEVİ DANIŞMAN VE MİSTİK PSİKOLOG. İÇERİ GİRİN VE HUZURU BULUN. Canına yandığımın inatçı köpeği Howie bir seferinde içeri girip kadının sekreteriyle tartışmıştı.

Yahudi mezarlığının süslü demir kapısı, hantal taş kemerin altında geriniyor. Ofisin penceresinden içeriye bir bakıyorum. Kimse yok, teşekkürler. Howie'nin babası yaşlı ve benimle konuştuğunda kısıtlı Yidceme kramp girecek gibi oluyor. Mış gibi yapmanın verdiği utançla pek anlamadığım deyimlere kafa sallıyorum durmadan. Howie "Niye dinliyorsun ki?" diyor ama o daha fena. Dünyanın beden eğitimi dersinden izinliyim, hiçbir takımda yerim yok.

Asma kilitlerden bir adanın hemen ötesinde yol nekropolün parça parça bölünmüş topraklarına ayrılıyor; ışığı patlamış bir fotoğraf kadar gri ve beyaz. Nekropol. Bu kelimeyi bana Howie

öğretti. Evin zilini çalarken garip bir zevkle söylüyorum: Nekropol. Sabırsızlıkla bir daha çalıyorum. Evde yoksan var ya! Olduğum yerde durmaktan titremeye başladım, baldırlarım da sancıyor. Kışlık paltomu giymem lazım aslında ama benimki turuncu ve mor ekose bir şey, yakası da annemin Charlotte diye bir arkadaşından kalma, artık parçalanmış bir kürkten. Bu paltodan çıkan muharebemiz iki yıldır devam ediyor. Zorla giydirip okula öyle gönderirse yolda bir kız arkadaşımın evine uğrayıp paltoyu oraya bırakıyorum. Okulda kıyafetlerim yüzünden halihazırda yediğim laflar bana yetiyor, bir de onu giymektense kasımdan marta nezleli gezmeyi yeğlerim.

Kapı açılıyor. Yüzü kızarık ve şiş, olduğundan da genç görünüyor. Benden neredeyse bir yaş küçük ama ikimiz de son sınıftayız. "Jill... Merhaba... Korkuttun beni. Kestiriyordum."

"Çok uyuyorsun." Salonun sıcağı yüzüme vuruyor, burnum aktı. Gün ışığı dar pencerelerin önünde ölüp odanın ortasındaki yoğun, yumuşak karanlığa bırakıyor yerini. "Tanrım, çok sıcak. Pencereyi açalım mı?"

"Sıcağı seviyorlar. Saksı sardunyası gibi büyüyeyim diye." Kollarını arkasına atıp gerinerek ağır ağır önüme geçiyor. Esnerken köşeli çenesi göğsüne gömülüyor. Ne kadar uzun olduğunu unutuyorum hep çünkü annesinin çocukluktan kalma olduğunu ısrar ettiği kilolarını henüz veremedi. Uzun gövdeli güçlü vücudunun ve inatçı suratının hatları bulanık. *Zorlukla çıkarıyorum seni... Yüzün henüz oturmamıştı o zamanlar. Sonraları beliren çehreni geniş ama etli omuzlarının üstüne oturtmayı beceremiyorum. Sanırım şimdilerde hatırladığım yüz çoğalttıkları o tek fotoğraftan kalma aklımda, yazık. On altı yaşına yeni girdiğin o zamanlar bazen somurtkan bir bebek, bazen duası bölünmesin diye bir köşede içine kapanmış yaşlı bir adam olurdun, bazense soğuk ve alaycı; çok düşünen o şişman oğlan çocuğu içinde saklı.* Hafiften ayılıyor, ellerinin tersiyle gözlerini ovalıyor. "Annem ninemi doktora götürüyor."

Karanlık tavana uzanan eşyaların görüntüsü huzursuz etti. "Haydi dışarı çıkalım."

Avluda, yüksek bahçe duvarının ve ofisle evin duvarlarının kuytusunda taş bir bankı paylaşıyoruz. Bu bahçeyi seviyorum;

ayaklı yeşilimsi vazoların içlerindeki kurumuş ağaç kökleri, gevşek tuğla zemine oturtulmuş, iç içe duran çiçek saksıları ve onların hemen dibinde ofisin çıplak duvarına dayanmış el arabası hoşuma gidiyor. Dışarıdaki trafiğin monoton, büyükçe bir deniz kabuğunun içine doluşmuş deniz gibi uğultusu duvarın üzerinden alçak perdeden çağıldıyor. Howie, yüksek bir sesle okulun Büyük Kitaplar programı için okuduğu Aristoteles kitabını anlatıyor. Onunla ana kütüphanede toplanan, sonradan benim iş bulduğum için bırakmak zorunda kaldığım bir tartışma grubunda tanışmıştık. Ondan beri Howie'yi çok göremiyorum ama hararetini ve ince zekâsını dinlerken titreyen ellerimi masanın altına sakladığım, dediklerine ancak gereksiz bir huysuzlukla karşı çıkabildiğim uzun boylu, siyah kıvırcık saçlı Beck'i bir daha asla göremeyeceğim. "Neydi adı, Beck miydi, o hâlâ geliyor mu?"

"Geliyor tabii. Götün teki."

"Haydi ya? Beck?" Adını telaffuz etmek yakıcı bir zevk ama Howie anlayacak olsa kumsala vurmuş bir denizanası gibi sönerdim. Aramızda yapış yapış hiçbir şey olmamalı; iç dünyamda biriktirdiğim kaşıntıların, merakların, çocuksu aşkların ve dedikoduların dışarıya sızmasına izin veremem.

"Beck kendi zırvalamalarına uysun diye her şeyi döndürüyor. O yaptığı zaman her fikir öyle basit oluyor ki, madem öyle neden zahmet etmişler, diye düşünüyor insan." Söylediğinden suçlu hissetmiş olacak, yüzü ekşiyor.

Müjdemi daha fazla saklayamayacağım. "Howie, üniversite bursunu kazanmışım. Bugün postayla geldi."

"Güzel haber." Eski ama iyi saklanmış bir Lucky paketi çıkarıp bana uzatıyor. "Ann Arbor'a mı gidiyorsun yani?"

"İzin *verirler* mi dersin?" Kalkıp tuğlaların üzerinde volta atmaya başlıyorum. Howie beni anlamıyor. Onun üniversiteye gitmesi ailesi için doğal bir durum, beklenen bir durum hatta. Columbia'ya kabul edildi bile. Ninesi ona paralarının yettiği en iyi eğitimi satın alabilmek için yıllardır kocasının sigorta parasına dokunmamış, biriktirmiş. Benim ailemdeyse, üniversite benden çıkan bir fikir. "Yazları hep çalıştım ama yurt için iki yüz dolar eksiğim var. Orada kalmak gerekiyormuş. Benimkiler izin verir mi gitmeme? İki yüz verirler mi?"

Hak verip başını sallıyor, yüzünde umutsuz bir ifade var. "Annenle aran nasıl?

"Bozuk. Kavga ettik daha..." Oturuyorum.

"Bugün mü?" Sinsice gözlüğünün arkasına tırmanan dumanı eliyle kovalıyor. "Ne diye?" Gözlerini kısıyor.

"Eh, ne olursa. Patırtılı, sıkıcı bir şeyler."

Gözlerinde şüphe. "Ne mesela?"

Sigaramla oynuyorum. "Ee, sen mesela. Buralarda gezinmenin uğursuz olduğunu söylüyor, hani mezarlıkta yaşıyormuşsun ya."

"Bir evde yaşıyorum ben." Gri gözleri içine kapanmış, kör bakıyor. "Okulda öyle derdim eskiden. Bana çok enteresan gelmişti ama hiç faydasını görmedim. Diğer çocuklar babamla benim kemik kemirdiğimizi anlatırlardı birbirlerine." Sanki kendini yatıştırmak istermiş gibi cebinden ağabeyi Milt'in ona Reno'dan getirdiği gümüş şans parasını çıkarıp parmağını kabartma kartalın üzerinde gezdiriyor.

"Biliyorum." Bilirim. Çocukluğum rüyalarıma girdiğinde ilkokulumu çocukların yılgınlık ve hışımla birbirlerine saldırdığı bir hapishane olarak görüyorum. Sidik kokuyor, kan kokuyor, köz kokuyor. Adım Jill Stein üzerimde bir garip duruyor, yabancılara hastanede bir hata yapılmış olması ihtimalini düşündürüyor. Ben anneme benziyorum, ikimiz birlikte halihazırda baş döndüren bir Tatar karışımının bulunduğu Kazan'ın Yahudilerine benziyoruz. Okuldakiler Çinli'ye benziyorum diye mi dalga geçsinler yoksa çıfıtım diye mi, şaşırırlardı. Bir Yahudi daha vardı, Siyahî, Sarah Altweiler diye bir kız. Koridor nöbetine ikimizi beraber bırakırlardı hep. On, on bir yaşındaydık ama oradaki espri yine de bizden kaçmazdı. Okul yönetimi haklı çıktı. Ortak ucubeliğimizle sırt sırta verdik sonunda, epey iyi anlaşıyorduk. Ama bütün bunların üzerine eve gittiğimde bu konularda bir şey anlatacak olsam babamdan fırça yerdim: Ben Yahudi değilmişim. Erken yaşta onun yanında ağzımı tutmayı öğrendim, bir de ben hariç herkesin biraz deli olduğunu. Belki Sarah da hariç. Kabarık saçları büyüleyici, metalik bir bronz; teni gri saten. Siyasi çıkarlar gözetilerek özenle bölünmüş siyah beyaz damalı mahallelerimiz yüzünden şimdi o bir Siyahî lisesinde,

bense genellikle beyazların gittiği bir lisedeyim. Artık onu kırk yılda bir görüyorum. *Yıllar sonra Howie'yi güneye çeken yol gösterici yıldız o oldu. Selma'daki cenazede onun yanında durdum.*

Kısa sessizlikte Howie gümüş parayı bir kez havaya atıp sonra cebine sokuyor. Benziyoruz birbirimize; şişman oğlan ve sıska kız, gaddar çocukluklarımızdan ellerimiz kollarımız kitap dolu, yalpalayarak çıkıyoruz. İkimiz de hayalleri süsleyen insanlar olmaya bu kadar uzakken nasıl oluyor da birbirimize bu kadar huzur verebiliyoruz? Sigaranın izmaritini ayağımla ezip gevşek bir tuğlanın altına sıkıştırdıktan sonra onu soyut, tehlikesiz bir tartışmaya çekeceğini bildiğim bir laf atıyorum ortaya: "Howie, şu sıra Dos Passos'un *USA*'ini okuyorum da, bence biz otuzlarda yetişkin olsak ikimiz de komünist olurmuşuz..."

Howie'den borç aldığım bozukluklarla bir otobüse biniyorum. Üzerimde ortada önemli bir mesele olmadan çok uzun süre ve çok hararetle konuşmuş olmanın verdiği sarhoşluk ve boşluk hissi var. Sokak lambaları geceyi getiriyor, geç kaldığım için paparayı yiyeceğim. Başlarını patilerinin arasına alıp sinmiş köpek kulübeleri, herhangi bir sihir taşıyamayacak kadar işçi sınıfı görünüyorsunuz. Perdelerinizin arkasında hatırı sayılır yabancılar hayal edemiyorum; sadece evde dört yıllık olmasına rağmen selofan bandı hâlâ üzerinde olan bir tanesi de şimdiye yanmış halde beni bekleyen ancak kendini aydınlatmaya yeten lambalar çerçeveleniyor pencerelerinizin tam ortasında. İki Western, altı çizgi filmin oynadığı cumartesi matinesi için önünde sıra beklediğim, sonra oynattıkları yetişkin filmini izleyebilmek için kenefinde saklandığımız Riviera Sineması şurada. Şimdi Freud ve Marx okuyorum. Madem annemle babamdan kaçamıyorum, ben de onları sınıflandırırım.

Otobüsten indiğimde beni bacalardan tüten lokomotif kokulu kömürün keskin aroması karşılıyor. Yeni mazotu, durumu daha iyi olan aileler kullanabiliyor sadece. Sokağımız darmadağın; iki aileli, dört aileli evlerin verandaları kolları bağlı yığılmışlar, araya bungalovlar sıkıştırılmış. Ama zarif de çünkü her evin kendine özel ufak birer bahçesi, birer de gölge yapan ağacı var. Akşam yemeği vakti, o yüzden şu an sokak lambala-

rının altında çocuk yok. Durup bir sigara içmek, biraz konuşup gülüşmek yok; suçluluk hissi yok. Derslerimi ciddiye almaya, not defterimi karalamaya ve üniversite için para biriktirmeye başladığım zaman bizim çeteyle dolaşmayı kestim. Buralardan kurtulamamanın, erkenden hamile kalmanın, her zaman Bize değil Onlara ait olmuş kanunlarla başımı belaya sokmanın, sokaklara düşmenin, dibine çok arkadaşımı uğurladığım uyuşturucu ve alkol batağına çekilmenin kıl payı korkusu beni bir top gibi uzaklara ateşledi, artık bu mahallede yokum. Kitaplarda başka şeylerin mümkün olduğunu okudum ve o şeyleri deli gibi istiyorum. Onlarlayken Riviera Sineması'na "Ra-vii-ra Sineması" diyorum, "Freddie'ye vermişliğim falan yok, ya o, o ağzını kapatsın ya da ben kapatırım bi' güzel" diye konuşuyorum. Howie'yleyken radyodan öğrendiğim konuşma şeklini taklit ediyorum. Düzenbazın tekiyim, biliyorum, suçluluk hissime bu da dahil. Suçumun gerisi ise içimde taşıdığım hikâyelerde mayalanıyor. Herkes benimle konuşuyor.

"Jillie, dinine yandığım her cumartesi kokuşana kadar içiyor, hem baksana bana ne yaptı. Bir avuç saçımı kökledi, üstüne bir de dişimi kırdı, bak." Callie ağzını kocaman açıp parmağıyla işaret ediyor.

"Jillie, siktiğimin herifi cebinde copla geziyor. Önce dalgası sandım, işte, sürünüyordum falan, 'Şekerim, senin de cüssen yerinde hani!' dedim."

İşin gerçeği, Marcie'nin biyolojik açıdan tam olarak neyi kastettiğine dair çok ufak bir fikrim var ama o da sadece dinleyeyim istiyor zaten. Annem küçükten alıştırdı beni; insan çalışa çalışa bütün akşam göz temasını bozmadan dinlemeyi öğreniyor. Sonra da başım kasap dükkânlarının arkasındaki çöp tenekeleri gibi kanlı acılarla dolu olarak eve dönüyorum.

"Tiko para, iki yüz kâğıt. İki yüzcük lan. Bulmam lazım. Bakınca eşşek yüküyle para, Jill, elime para geçse hemen hallederim ama o yalancı Arap'a geçen haftadan iki yüz borcum var zaten." Bu da Freddie, çeteyle gezdiğim zamanlar erkek arkadaşımdı. On üç ve on dört yaşımda, iki sene boyunca.

Hoppala, ön cephedeki pencerede gazete okuyan babamı göremiyorum: Yemeğe oturmuşlar. Annem mutfağı söküp atacak bana. Sokak lambası tebeşirimsi asbest duvara vuruyor; ev

şimdi daha ürkütücü, daha beyaz ve daha sabırsız. Ön verandanın eğri dirseği beni yakalayıp içeri çekmeyi bekliyor.

"Anne, ben geldim." Yahni kokuyor. Annem dana yahni diyor buna, et yumuşacık oluyor, sebzelerden yapılma yoğun da bir suyu var. Babam kuzu yemiyor. Bense kuzu sevdiğimi, kasap yeni çırağına "Hayır, Stuartların yahni etinden istiyor, kuzudan vereceksin" diye bağırdığında öğrendim.

"Anne" diyorum bir daha, "ben geldim." Haydi olsun bitsin. Mutfakta sadece misafir geldiğinde kullandığımız üst raftaki bardakları yıkıyor. Niye? Hışımla elime bir havlu tutuşturuyor.

Belki kavga etmeyiz ümidiyle konuşmuyorum. Koyu gözlerinde parlayan öfkenin, lavabodaki tehditkâr şangırtıların farkında değilmişim gibi yapıyorum. Bir metre altmış iki santim boyum var ama annemin hiçbir zaman laf dinlemeyen parlak saçları çeneme değiyor. Ağarmış petunyalarla bezeli sünmüş ev elbisesine, kesip bana uydurmadan önce kendisinin pörsüyene kadar giydiği ucuz sutyenlerine, bir tek melodramaya düşkünlüğünün geçtiği şeker düşkünlüğüne rağmen vücudu şaşılacak derecede iyi görünüyor. Yağları kıvrımlarını cömertçe kaplıyor: Kalçası ve poposunun kavisleri, ince beli ve azametli göğüsleriyle bir huriye benziyor. Elleri ve ayakları küçük ve çoğu zaman şiş. Gözleri benimkiler kadar koyu. İkimizin burnu da küçük ve düz. Ufak, şekilli dudaklarını pek beğenir, benimki gibi büyük ağızlardan hiç hoşlanmaz. Sesi hafif kalın ve tatlıdır ama gerektiğinde en üst perdelere tırmanmasını bilir. Burası herkesin bağırdığı bir ev.

Siz küçük küçük adımlarla yürüyen etine dolgun, cilveli, hareketli bir oyuncak bebek görürsünüz; ben kafamın üzerine tünemiş ufuk kadar büyük gulyabaniyi, Büyük Korkunç Anne arketipini. "*Baban*" diye başlıyor konuşmaya, sözleri hep italik, "henüz eve gelmedi. Aramadı da tabii. Yemeğimizi gece yarısı yeriz biz de. Erkekler! Mantar toprakta nasıl biterse, yemek de masadan öyle çıkıveriyor sanırlar."

Babam belediyede, belediyenin yavaş yavaş yerlerine otobüs koymaya başladığı –*şimdi olduğum yerden bakınca, toplu taşımayı bitirme planlarının bir parçasıymış*– tramvay ve troleybüslerin servisinde çalışıyor. Sendikasında işçi temsilcisidir, eline geçen her hurdayı bir gün daha çalıştırmayı becerebilen kıdem-

li bir sihirbaz olarak bilinir. Midem gurulduyor. Gözlerim sürekli yahniyi arıyor çünkü ocağın üstünde değil. Hatta ocak ovulmuş ve tertemiz görünüyor, üzerinde hiç yemek yok. Kutu kadar mutfağımız ama ilginçtir, epey modern. Elektrikli tavalarımız, elektrikli konserve açacaklarımız ve eski, sallanan masanın üzerinden mutfağa hükmeden dev bir buzdolabımız var. Annem her şeyin iki dolar olduğu ikinci el satışında bulduğu, 48 beden olanve yirmi beş kilo alırsam üzerime uydurabileceği çingene pembesi bir kazağı almaktan kendini ne kadar alıkoyabiliyorsa, babam da elektrikli bir ayakkabı cila makinesi almaktan kendini o kadar alıkoyabiliyor.

Kalan alacakaranlıkta evin önündeki park yerinde babamın arabasını arıyorum. Görünüşe göre annem yine sebze ekmek için çimlerin kenarlarını kazmış, yılın ilk kışlık tohumlarını atmış. Endüstriyel Detroit'in kahvemsi sarı gökyüzünden düşen kimyasal asit yağmurlarının altında her şeyi yetiştiriyor. Babamsa bir tek çimlerini değerli görür, onları saygıdeğer bulur. Bu yüzden ikisi sebzelerin hasat vakti gelene kadar savaş halinde olurlar; bir o çim biçme makinesini ekili toprağın üzerinden geçirir, bir öbürü ondan birkaç santim çalıp kendi kısmını genişletir. Sıska vücudum açlıktan mideme giren kramplarla sarsılıyor. Aklıma büyük çilecileri getirmeye çalışıyorum ama havada yahninin buharı asılı.

"Paldır küldür çıkıp nereye gittin?"

"Yürüdüm."

"Ne diyor arkadaşın Howie?" Tıkacı çekiyor, lavabo deliği sabunlu suyu bir höpürtüyle emiyor.

İnkâr etmenin anlamı yok. "Büyük Kitaplar programı için Aristoteles okuyormuş."

"Nedir o kitapları büyük yapan? Edepsizlikleri mi?"

"Senin sinirlendiğin oyunu yazan Aristofanes'ti. Seksin hayatın bir parçası olduğunu sen de biliyorsun, madem öyle, o konuda yazmanın nesi kötü?" Ben küçükken annem kitaplarımı benimle beraber okurdu ama *Rebecca of Sunnybrook Farm*'la* *Cesur Yeni Dünya* arasında bir yerde ayrıldık ve hâlâ birbirimizi affetmiş değiliz. Kompulsif bir okurdur annem, iki haftada

* *Rebecca ve Güneşlidere Çiftliği.* (ç.n.)

bir Gabriel Richard Halk Kütüphanesi'nden kolları kitap dolu döner. Gece geç saatlerde okur. Bir şeyler için muazzam bir açlık duyuyor. Aynı açlığı bende gördüğünde ödü kopuyor ama. Dünyadan korkuyor ve eğer beni önce o cezalandırırsa bitkin düşerim, kıl payı bir hayat yaşamayı kabul ederim sanıyor.

"Howie'nin annesi evde miydi?"

"Babası evdeydi." Yakınlarda bir yerdeydi en azından, muhtemelen mezarlıkta. Gözüm kapalı yalan söylüyorum.

"Evin içinde?"

"Ofisteydi. Her neyse, biz dışarı çıktık zaten."

"Babası içeride diye mi?"

"Evleri çok sıcak oluyor diye."

Gözüne gelen saçlarını başının hafif bir hareketiyle geriye atıyor. "Howie akıllı çocuk. Hiç kaçıp buraya geldiği olmuyor. Yahudi oğlanlar annelerini önemserler."

"Annesiyle ne alakası var? Bu ev çok küçük."

"Ne yapacaksınız da küçük? Ön odada misafir edersin işte."

"Sen dinliyorsun hep."

"Annenin duymasından utanacağın neler diyecekmişsin?" O masayı kurarken ben ayak altında olmayayım diye, tuhaf bulduğu haberlerini kesmek üzere ayırdığı gazetelerin önünde ellerim iki yumruk, bekliyorum. Şeker gibi tatlı, sirke gibi ekşi sesiyle şakıyor, "Koş, Howie'ye sana ne kadar kötü davrandığımı anlat. Seni tanıyana kadar inanır yalanlarına nasılsa."

Çok aptalca bir şey bu. Hiç etkilenmemiş gibi esneyip oradan uzaklaşmak, gidip gazete okumak istiyorum ama ayrılamıyorum da. Küçükken anneme her şeyimi anlatabildiğimi söylerdim: Çantasıydım sanki; beni ters çevirir, kırıntıları, bozuk paraları dökerdi. Şimdiyse savaş halinde yaşıyoruz, elbet birimiz diğerini ihanetle suçluyor. Barışık olduğumuz zamanlar tahriş olmuş bir sevgiyle ve kokuşmuş bir güvensizlikle sızlayan kısa aralıklar. "Senden başka anlatacak şeyim yok mu sanıyorsun? Evrenim senden ibaret değil."

"Evrenin ha! Ahırın desene!"

Yüzümde uyduruktan bir bıçkın gülümsemeyle gazetelere yaslanıyorum. "İçimde. Burnunu sokamayacağın bir yerde."

"Şimdiden bu kadar fenaysan, bu kadar asiysen, üniversiteye gönderdiğimizde ne olacak? Senin derdin çalışmaktan, bize

olan borcunu ödemekten kaçmak." Gözleri o sert parıltıyla aydınlanıyor. Ben o kadar hiddetli bakamıyorum; aynanın önünde çok denedim. Yumrukları ikimizin arasına sıçrıyor. Bir adım daha atarsa gazetelerin üstüne düşeceğim. "Her şey önüne hazır geldi. Ah, benim gibi sürünsen görürdüm ben seni. Baban da nihayet ne mal olduğunu anlamaya başladı. Eskiden parmağında döndürürdün onu ama artık..."

"Benim derdim rahat bırakılmak! Sen beni bebek gibi oyun kafesine kapatmak istiyorsun. Ne zaman biriyle iyi anlaşsam her şeyi mahvetmeye çalışıyorsun!"

"Seninle mi iyi anlaşacaklarmış? Arkandan gülüyorlar be! Ne arkadaşı? Koca evin temizliğini bana bırakıyorsun, defolup gittiğin mezarlık köşelerinde kim bilir ne haltlar yiyorsun, sonra önüme geçip bana arkadaşlarım da arkadaşlarım diye caka satıyorsun. Ne cüretle!"

Birden çözülüp kahkahalarla gülmeye başlıyorum, geriye kayıyorum, güç bela dengemi toparlıyorum. Avazı çıktığı kadar bağırıyor, elleri masanın üzerinde bir fincan bulup fırlatıyor. Gazetelerin üzerine kapanıyorum, duvarda patlayan çanak çömlek etrafa saçılıyor. Aşağıda bir kapı sesi. Donakalıyoruz, susuyorum. Suç ortağımla birbirimize bakıyoruz: *Auslander* geldi. Alelacele kalkıp fincan parçalarını ayağımla gazetelerin altına itiyorum, annem de yeni bir fincan almaya koşuyor.

Yine de duydu bir şeyler. Kapıyı açarken ona kısa, bana sert bir bakış atıyor, altın çerçeveli gözlüğünün ardındaki gri gözleri soğuk, durumu tartıyor. Kalın sesi düz ve ifadeden yoksun. "Yemek nerede? Markette oyalandım."

Kavgayı babama taşırsa kavgaya da bana da yazık olacak. Etrafında dört dönüyor şimdi, sesi bir oktav tiz. "Malcolm, özür dilerim, çok özür dilerim ama yemek hazırlamaya fırsatım olmadı. Şimdi bir şeyler ayarlarım. Sen biraz gazete oku, olmaz mı? İki dakikada halledeyim, mis gibi hamburger yaparım."

Fark ettirmeden, fark ettirmediğimi umarak, geriye bir adım atıp çöpün içini görmeme yetecek kadar açıyorum. Midem hop ediyor. Selam olsun sana, kahverengi kâğıdın üzerinde hâlâ dumanı tüten enfes yahni.

İkinci Bölüm
Kartal Yuvasındaki İnek Kuşu Yumurtası

MASADA SIKIŞ TEPİŞ oturuyoruz. Üç sandalyemiz bacayla bodrum kapısının arasındaki, büyük bir sandalyenin tek başına dolduracağı genişlikte alana zor sığıyor. Bu ev, saygınlığın ev sahibi olmakla geleceğine inanan ama parası ancak bir eşya sandığına yeten insanlar için yapılmış. Masanın dengesiz ayakları bugünün mezelerden oluşan menüsü altında bile zorlanıyor: İki çeşit ekmek, pancar jölesi, patates püresi, hamburger ve tatlı olarak kavgamızdan önce hazırlanmış elmalı kekle ev yapımı şeftali konservesi.

"Yemeğinle oynama!" Annem tabağıma aceleyle yapılmış, topak topak kalmış ve dibi tutmuş patates püresinden yığıyor. "Ye!" İkisinin omuzlarına fazla yakın hissediyorum, kapris bombardımanlarına açığım. Acaba deyip attığım ilk bakışla da iştahım sönüveriyor. Hep bir umut umacıyı beklemiş bir deri bir kemik vücudum saat dörtte bir tabak dolusu soğuk, vıcık vıcık bir peltenin önüne oturtulmuş; mideye indirene, mideden çı-

karana ya da gizli gizli çöpe atana kadar konserve havuçlardan o'ları izlemeye mahkûm edilmişti halbuki. *Yirmi beş yıl geçti, bugün bile konserve ıspanağın ya da fazla pişmiş bezelyenin kokusu, kalitesiz paket jölenin cıvık mantarımsı kıvamı mide asitimi boğazımdan yukarıya tırmandırmaya yetiyor. Neyse ki insan snop bir damak zevkine sahip olunca böyle rastlaşmalar nadiren gerçekleşiyor fakat hâlâ çok hızlı yerim.*

Babam, benim de bir makamla ona eşlik edebileceğim ayinine yoğun nüktedanlıkla başlıyor: "Bakıyorum soğanın yanında biraz et de sunmuşsun, Pearl." *(Mahzun)* "*İtaliyan* yeşillikleriyle çeşnilendirilmiş etin doğal tadı gözlerimi yaşartıyor."

(Alayla) "Tat versin diye çok azıcık koydum." *(Bezgin)* "Yemin ederim anlamıyorum. Başka adamlar böyle sofra için neler verir, benim her yaptığımda kusur aranıyor."

Babam bana da kendinden miras, önce duygu sonra sindirim organı olan midesini tanımazlıktan gelir, et-patates olmazsa yemem der. Annemle ilişkimiz dokunmak ve boğuşmak üzerine kurulu, sevgi ve nefret rahatımızın içine sokuşturulmuş. Babamla aramızdaki duygularsa toplandıklarında niteliklerini yitiriyor ama karanlıklar. Saçları erkenden gümüş grisine döndü. Gür kaşları yüzünün tepesinde tehditkâr; kıllar, kemikli burnunun yüksek deliklerinden fışkırıyor, uzun, güzel, yara izleriyle kaplı ellerinin dişleri gibi nikotinden sararmış derisinde parlıyor. Bir tek masada yemeğini nefes almadan yerken ve bir fincan sade kahvesini içerken ağzında sigarasını görmüyorum. Titrek horultularla uyuduğu uykusundan kalktığında önce sendeleyerek gardırobuna yürürkenki kuru kuru öksürmelerini, sonra ilk sigarasını yakmak için tutuşan kibritin sesini duyarım. Beyaz-Anglosakson-Protestan olmak isteyen bir Kelt'tir babam ve duyguları onun gözünde kapanlarda ezilmesi ya da yemlerle zehirlenmesi gereken haşerattan farksızdır; bodrumumuzu basan fareler ve garajdaki sıçanlarla aynı muameleyi görürler. Becerebilirse evde huzuru korumaya çalışır ama patlarsa evi birbirine katar. İşte o zaman yumruklarıyla, ayaklarıyla saldırır; kırdıkları tamir edilemesin diye hınçla vurur, hınçla tekmeler. Bana vurduğunda hep izi kalır.

Babam küçük bir şehirde büyümüş. Buhbem nasıl Rusça ve Yidce konuşuyorsa, onun annesi de Galce konuşurmuş ve annem nasıl neredeyse hiç Yidce konuşmuyorsa, babam da Galce bilmediğini iddia eder. Benim bildiğim Yidce, buhbemin ikimiz yalnızken hep Yidce konuşmasından. Yazların yarısını bizde geçirirdi. Öldüğünde on beş yaşındaydım. Babamın babasının bir manifatura dükkânı vardı ve ülkedeki işsiz madencilerin yarısı karısının akrabasıydı fakat o, bu durumun kendi hesap kitabını bozmasına hiçbir zaman izin vermedi. Annemle babam iki ayrı dünyanın karışmak şöyle dursun, dengede bile duramayan iki yarısı. İki ailenin ne üzerinde asılı gök aynıdır, ne altında aynı topraklar uzanır.

Annem, Yahudi Rus göçmeni bir aileye doğmuş ve dört ayrı şehrin kenar mahallelerinde yaşamış. Hepsi gözlerinin önünde mahalleli ebelerce doğurtulmuş yedi erkek, dört de kız kardeşi var. On beş yaşında okulu bırakıp işe başlaması gerekmiş. On altı yaşında evlenmiş. On yedisinde dul kalmış. İlk kocası Sam ondan yalnızca bir yaş büyükmüş, Carnegie Çelik'te çalışırmış. Erimiş cevherin içine düştüğünde şirket, anneme gömsün diye bir külçe yollamış. Annem altı sokak ötedeki ailesine döner dönmez, Pinkertonlar dedemi vurmuş. Dedem sendika temsilcisiymiş. Böylelikle annem, oturaklı ve kendisinden on beş yaş büyük Philadelphialı işadamı Max Abel'le evlenmiş ve annesine para yollamaya başlamış.

Canciğer dostlarının, birahanelerin ve döşeli odaların yalnızlığının sefasını süren müzmin bekâr babam annemle tanıştığında annem daha Max Abel'le evliymiş. Ben, tepesine inip ona annemi sevdiren, mizacı gibi şiddetli yıldırımı nasıl kestirebilirim? Aşklarında bir parça güvensizlik var; birbirlerini yılların afallattığı ama gevşetemediği bir kündede kıstırmışlar. Birbirlerinin büyüsü altındalar. Günahlarının cezası saydıkları Buhran'ın tüm gücüyle saldırdığı sıralar Philadelphia'dan Detroit'e kaçmışlar. Yamyam aşk beşiğimi beklemiş; yemek seçmem şaşırtıcı değil.

Hâlâ annemin kahvesini hafif ve tatlı, babamın sade içiyor olması konusunda didişirler. Şu anda da bir yandan masanın üzerindeki yurt seçimimi belirtmek için doldurmam gereken

formları, kazandığım burs belgelerini karıştırırken bir yandan yarım ağız didişiyorlar.

"Yurtmuş." Annem kâğıtlara bir sille vuruyor. "Otel gibi bir şey yani?"

"Saatleri var, anne. Sadece kızlar kalıyor. Gece kilitliyorlar." Aklına geldiğini tahmin ettiğim düşüncelerin akışına kısa devre yaptırmaya çalışıyorum. Bir zamanlar oda hizmetlisi olarak çalışıyormuş, o yüzden oteller onu bir köşede kıstırmaya çalışan sarhoş satıcıları çağrıştırıyor ona.

"Öff. Wayne çok iyi bir okul. Hem bir otobüsle oradasın."

"İki otobüsle."

Telefon çalıyor. Annem hemen üzerine atılmak için yerinden sıçrıyor. Feryadını duyuyorum: "Leo!" Bize dönüyor, gözleri kıpır kıpır. "Arayan Leo! Ödemeyi kabul ediyorum, santral."

"Sor bakayım su dövmelik havan satışları nasıl gidiyormuş" diyorum ama çok alçak bir sesle. Leo büyük ağabeyim. İki ağabeyim de Max'in oğlu ama Max ikisiyle de ilgilenmiyor. Leo otuz yaşında; nafaka ödememek için eyalet sınırının dışında, Toledo'da yaşıyor. Uzun yıllar önce zengin olabilirdi –her ne kadar evlenip dursa da zengin olma arzusu onda seçebildiğim tek tutku– ama nasıl oluyorsa parasını elinde tutamayacak kadar kaypak. Kısaca Frankie dedikleri Francis ağabeyimi daha çok seviyorum. Leo otuzunda kelleşmeye başladı, tıknaz ve üzerinde aslında kendinden on kilo zayıf birininmiş gibi duran üç parça takım elbiseler giyer hep. Francis daha stil sahibi ama kabul edeyim, kumarbaz gibi giyiniyor.

Francis yirmi yedi yaşında eve geldiğinde, sokakta beraber yürüdüğümüzü gören ve onu henüz tanımayan kızlar yakışıklı erkek arkadaşımın kim olduğunu sorup durmuşlardı. Deri ceket ve parlak renkli bir gömlek vardı üzerinde; birkaç yıl öncesinde giydiği, paçalarını katlayıp kıvırdığı pantolonunu ve yüksek belli bol pantolonuyla takım, boyu dizlerine kadar gelen ceketini de hatırlıyorum. Bayılıyorum ona, bir göz kırpıp kalbimi erimiş çikolataya çevirebiliyor ama eline beş dolar verdikten sonra banyoya kilitlesem bile paramda aklım kalır. At yarışında, dövüşte ya da pokerde kaybetmezse tütün sarar içer. Francis'te şans yok. Herkes farkında, bir o değil. Sırlarım konu-

sunda da pek güvenemiyorum ona. Leo gibi değildir, sever beni, yani sever herhalde ama annem onu baş aşağı çevirip ruhunun ceplerini kendi sırlarıyla birlikte benimkiler de çıkana kadar çırpabiliyor. Daha gençken hünerli bir çapkındım fakat yeteneğimi kaybettim ve şimdi, on altı yaşında, ağabeyim flört ettiğim tek erkek.

"Yaptın mı? Harika olmuş" diye fıkırdıyor annem. Bize dönüyor. "Leo badana işine girmiş! Yok pahaya bir araba dolusu boya almış." Tekrar telefona dönüyor. "Çok akıllılık etmişsin, Leo, aferin canım benim. İlkbaharda herkes ev boyuyor. Hatta bizim de odaları boyamamız lazım... Olur tabii. Eve ne zaman geliyorsun?"

Kıskançlık beni tamamen tutuşturmadan sıvışayım diye kalkmaya yelteniyorum. Babam boğazını temizliyor. Duruyorum. Presbiyopisine fayda etmeyen okuma gözlüğü gözünde, başvuru formunu tutabildiği kadar uzakta tutuyor. "Donna da Michigan Üniversitesi'ne gidiyormuş diye duydum?"

"Öyleymiş" Donna, kardeşi Hubie'nin en küçük kızı. Donna Stuart. "Bana öyle yazmış."

"Bu, pansiyon mudur nedir, orada beraber kalalım demiş mi sana?"

"Öyle bir şeyler demiş" diyorum istemeye istemeye. Benim isteğim ailemden uzak olmaktı.

"İnsanın akrabalarıyla bir arada olması iyidir." Kaşlarını çatarak başvuru formunu inceliyor. Bir yandan Leo'yla olan konuşmayı da dinliyor.

Fırsattan istifade kaçıyorum. Çok geçmeden bulaşık için çağrılacağım zaten. Sadece iki yatak odamız var ve benimki Leo ve Francis'in odasıyken nasılsa şimdi de öyle duruyor: Ranza ve birinde annemin dikiş malzemeleriyle mevsimi olmayan kıyafetleri tuttuğu iki gardırop. Giyinme odası gibi duran kapı aslında tavan arasına açılıyor, ben de oraya gidiyorum. Orası benim sığınağım. Sürekli çalışan dikiş makinesiyle, çamaşır merdanesiyle, ağabeylerimin eski eşyalarıyla ve bize geldiği zamanlarda ninemle paylaştığım oda altı yaşından beri benim ama bana hiç mahrem gelmiyor. Tavan arası geliyor.

Yazın boğucu, kışın neredeyse dondurucu, her yerde üst üste yığılmış kutular var. Burası benim tozlu cennetim. Çiçeklerle, çamaşır ipleriyle dolu ufacık bahçemize bakan arka pencereden bacaya kadar olan bu oda *benim*. Oyuncak bebeklerimin yataklarının etrafındaki korkuluklar hayalîydi. Kitaplarımdan öykünüp kurduğum kızlar kulüplerinin duvarlarını kutulardan örmüştüm; her kulübümüz yalnız bir kez toplanmıştı ve o toplantılar da bize pislik yaptıkları için asla kulüplerimize davet etmeyeceğimiz sümüklülerin listesini yapmakla geçmişti. Callie, Shirley ve ben. Geçen sene babam sunta plakalarla burayı bölmelere ayırdı. Tam bitirilmemiş bir kapı haftalarca dışarıda duvara yaslı durdu, en sonunda içeri alıp birkaç kutunun üzerine yatırdım, artık benim çalışma masam. Benim kitaplarım, benim salıncağım –eskiden ön verandada dururdu–. Benim, benim, benim.

Tavan, çatının iskeleti. Üç duvar beyaz. Dördüncüsüne boyam yetmedi, o yüzden o, bir dolu raptiyeyle *Life*'tan kırptığım sayfaları, entel bir Noel kartını ve haritalarımı, kaçış planlarımı tutuyor. Aşkın vücudu duvarımda bir kartal gibi kanatlarını açmış: kırmızı yollar, siyah yollar. New York, Paris, Atina, bereketli ve gizemli dünyanın damarları ve meme uçları, kasıkları ve vadileri, bekleyin, geleceğim!

Çalışma masamın pürüzlü hoş yüzeyinde karmakarışık duran kütüphaneden ödünç kitapların arasında şu an kullandığım defter duruyor. İçi sapkınlıklarını kimse çözemesin diye titiz bir okunmazlıkla karalanmış şiirlerle dolu –temaları çoğunlukla ölüm, karşılık bulamayan tutkular ve kaçış. Duyduğum klasik müzik parçalarının isimlerini, okuduğum kitapları ve bana etkileyici gelen kelimeleri –nalekâr, otodidakt– not düşüyorum, liste yapmaya bayıldığımdan değil, bana dair çok az şey öyle düzenlidir; sanat, edebiyat ve düşünce dünyasının dört boyutlu labirentinde ilk birkaç dönüşten sonrasında kafam karışıyor, hepsi bu.

HAYRAN OLDUĞUM ERKEKLERİN LİSTESİ:

KARL MARX
LEV TROÇKİ (Hizipçi değilim)
MOZART
GANDİ
LORD BYRON
PICASSO
BAY STEIN (İngilizce öğretmenim. Ona bir sone dizisi yazdım. Karşılıksız tapınmalarıma izni var)
GARIBALDI
ADLAI STEVENSON
VAN GOGH
FRANÇOIS VILLON
WILLIAM BLAKE
BUDA
N. BECK (götmüş?)
FRANZ SCHUBERT
J.S. BACH
LEONARD BERNSTEIN
TECUMSEH
DEDEM DAVID HABENSKI
MARLON BRANDO
ALDOUS HUXLEY

Bir de HAYRAN OLDUĞUM KADINLAR listesine başladım:

RIVA TEYZEM (Geçen sene bize ziyarete geldiğinde annemin tarafını tutunca onun adının üzerini çizmiştim)
SACAJAWEA
GEORGE SAND (Kütüphanede hiçbir kitabını bulamıyorum ama Chopin'in bir biyografisinde hakkında bir şeyler okumuştum)
ZIPPORA MENDEL (Ana kütüphanede kart katalogların olduğu odada tanıştığım bir sabra. Eskiden askermiş, şimdi mühendislik okuyormuş)
EMILY DICKINSON (Şiirleri beni serseme çeviriyor, tavan arasını da anlardı)

Bu kadar. Utanıyorum. Eleanor Roosevelt'i ya da Florence Nightingale'i de ekleyesim geliyor ama işin gerçeği ikisini de örnek aldığım söylenemez. Arada bir o listeye yeni isimler eklemeye çalışıyorum çünkü üzerinde düşündükçe içim sıkılıyor.

Isınmak için ellerimi bacaklarımın arasına sokup salıncağa uzanıyorum. Düşüncelere daldığım zamanlarla oturup yazdığım zamanları birbirinden ayırmıyorum desem yeri, zira bütün projelerim –şiirler, yazılar, günlük, rüyalar, okumalar– yerin altında saklı aynı dünyanın birer parçası gibi görünüyorlar. Öyle bir dünya var mı bir yerlerde gerçekten? Okuduğum roman ve biyografileri kendime roller icat etmek için uyarlarım sıklıkla. Dişi Hamlet için maharet gerekiyor, dişi Monte Kristo Kontu ise yaratıcılığımı zorluyor. Hamlet bütün oyunu ele geçiriyor; ezbere bildiğim monologları yaparken kılıcını sağa sola savuruyor, arada bir birilerini kesiyor, Ophelia'ya tek kalansa delirdiği sahne ve bir ağız dolusu su otu. Bu zorluk, aklımın ortasında sıkıştığı yerden çıkarmayı bir türlü beceremediğim bir yumru. Merak ettiğim ama büyük ölçüde cahil kaldığım Diğerlerinden biri olarak hayal edemiyorum kendimi.

Kızlar, oğlanlarla konuşurken farklı insanlara dönüşüyorlar. Kız arkadaşlarımın sesleri, kendilerini ifade ediş şekilleri, konuşmaları, duruşları başkalaşıyor; farklı fikirler dile getiriyorlar, hatta yürüyüşleri bile değişiyor. Ben öyle yapamaz mıyım yapmaz mıyım bilmiyorum, bir tek korktuğumu biliyorum. Evlilik kendime anlattığım masallarda önemli bir yer tutmuyor. Her gün gözümün önünde ve bir ödülden çok mahkûmiyeti düşündürüyor bana. Annem hep anlatır, Riva eskiden dansçıymış ama sonra evlenmiş; Charlotte, Crowley's'te satın almacıymış, sonra evlenmiş. Ödül olan şan ve macera. Ve aşk. Şefkate duyduğum açlıktan iğreniyorum.

Sevmek bana yabancıl gelmiyor. Kendimi bildim bileli birilerine âşığım ve zaman zaman birileri de beni beğenir; ne var ki bu arzulayışlar, Callie'yi saymazsanız, sekiz yaşından beri rastlaşmıyor. Ben saymamaya çalışıyorum.

Şimdilerde Marcie'yle beraber sokaklarda iş tutan benden büyük bir kız arkadaşım beni baştan çıkardığında on bir yaşın-

daydım. "Haydi evcilik oynayalım" demiş ve bana nasıl oynandığını göstermişti. İlerleyen yıllarda kız arkadaşlarımın hemen hemen hepsinin o oyunu oynadığını öğrendim. Kötü bir şey olduğunu biliyordum ama üç eğlencemizden ikisi kötüydü zaten. Woolsworth's'ten bir şeyler aşırmaktan, annelerimizin çekmecelerini karıştırmaktan, yeni yaptırdığı dümdüz park yerinde patenle kaydığımızda polisi aradığı için İhtiyar Kasmierov'un lastiklerini indirmemizden ya da babalarımızın ceplerinden yürüttüğümüz sigaraları okulun bodrumunda içmekten daha kötü olduğunu düşünmüyordum. Aşksız seksti yaptığımız, gerçi seks olduğundan haberim yoktu o zamanlar. Bir yandan erkeklerin kadınlara tam olarak ne yaptığını, bebeklerin nereden çıktığını tartışırdık. Oğlanların bize yaptığı gerçek seksti: korkunçtu, büyüleyiciydi, bulanıktı.

Callie yedinci sınıftan dokuzuncu sınıfa kadar en yakın arkadaşımdı. Onu 7A'dayken baştan çıkarmıştım. Okuldaki kızlardan bir tek o sinirlendiği zaman bana veya Sarah'ya çıfıt demezdi. Ona da kıro derlerdi zaten. Kol kola dolaşıp oğlanlar hakkında konuşur, beraber sinemaya gider, hayran olduğumuz şarkıcı ve aktörlerin resimlerini kesip saklardık. O da sınıfı geçsin, beraber olalım diye düzenli olarak ödevlerini yapardım ama o okuldan gittikçe daha çok soğudu. Callie Güney aksanıyla konuşurdu, öğretmenler de o konuda çok üzerine giderdi. Hiçbir zaman süt parasına ya da tasarruf bonoları için bizden kopardıkları paralara yetecek harçlığı olmazdı. Uygunsuz buldukları kıyafetler giyerdi. Aslında ben de, gelgelelim benim elden düşmelerim sönüktü, diğer beyaz kızların canlarının bana işkence etmek istediği zamanlar haricinde ilgi çekmezlerdi. Callie'ninkiler ona barlarda, kulüplerde garsonluk yapan ablasından kalıyordu. Callie okula hep dekoltesi bir çengelli iğneyle tutturulmuş ya da tutturulmamış, her halükârda ancak bir göğüs kafesi sergileyebilecek bluzlarla gelirdi.

Salıncağın üzerinde bir an kıvranıyorum. On ikinci doğum günümde hediyem kırmızı, naylon yünden bir kazaktı, ben de bir gün okula giderken onu giymiştim. Naylon yünlü kazaklar yeni modaydı, ucuzlardı, parlak renkli oluyorlardı ve ben halimden çok memnundum, daha önce hiç öyle bir kıyafetim

olmamıştı çünkü. Sonra kenefte iki kız beni yakaladı, diğerleri sutyenimi doldurup doldurmadığımı görebilsinler diye kazağımı zorla çıkardı. Gün boyu oğlanlar beni çimdiklemeye çalıştı. Utançtan bir daha okula o kazakla gidememiştim.

Callie'ye takıktım. Ona o kadar sık dokunup da bağlanmamam, ona karşı hiçbir duygu hissetmememem, onu sevmemem mümkün değildi. Akıllı hissettiğim zamanlar kendime sorardım: O bana yeter mi? İçimdeki hain kaçıp gitme arzumdan utandığımda, derste bir şeyi doğru yaptığımda, onun zayıf aldığı sınavlardan ben 100 aldığımda sorardım: Ben ona yeter miyim? Callie ait olduğum kaba saba, küçük kuş yuvasıydı. Ona yaralarımla gelir, her gün yüzüne çarpan hakaretin yolunda dururdum. Kendine çeki düzen versin diye başının etini yerdim.

İkimiz de çeteyle takılıyorduk ama kimsenin aramızdaki gizli bağdan haberi yoktu. Ne denirdi ki buna? İkimizin de hâlâ ara sıra eski oyuncak bebeklerimizle oynadığımız gerçeği kadar kaçak; Riva teyzemin bana verdiği kalp şeklindeki kutudaki çikolataları bütün çeteyle değil sadece Callie'yle paylaştığım zaman kadar kaçak; Callie'nin annesinin peçeteyle doldurduğu sutyeni ve boyalı yüzüyle, beni de kambur, kırık bir yük vagonu gibi takır tukur peşine takıp Grand River boyunca yürüyerek ıslık topladığı gün kadar kaçak.

Fakat sonra, bir temmuz akşamüstünde Callie'yle beraber Dino'nun evine gittik, gazoz kapaklarıyla poker oynuyorduk. Dino'nun annesiyle babası fırındaydı. Hatırlıyorum, ben kazanıyordum, o yüzden Dino ve Callie yatak odasına geçip kapıyı kapatana kadar heyecandan ne olduğunun farkında değildim. O zaman bile umurumda ol mamıştı aslında ama sonra Freddie ve Sharkie anlamak istemediğim şakalar yapmaya başladı.

Oyun bitti. Onu bekledim durdum. Freddie beni üst kata çıkarmaya çalıştı. "Yürü git" dedim ona, gerginlikten içim bulanmaya başlamıştı. Saat beşe geliyordu ve ikimizin de artık eve dönmesi gerekiyordu. Sonunda kapıyı yumruklamaya başladım.

"Andavallık etme" dedi Freddie. "Öyle içeriye dalarsan Dino burnuna yumruğu koyar."

Ama işleri bitmişti. Callie bluzunu ilikleyerek odadan çıktı, Dino gömleğini giyme zahmetinde bulunmadı. Kapıda Callie'yi

yapış yapış öperek uzunca veda etti ama bizimle beraber eve yürümeyi teklif etmedi.

Tam Tireman'ın köşesinde, bakkalın kenarında büyük bir kavga ettik. "Altına mı yattın Callie? Yattın mı?"

"Yattıysam ne olmuş?"

"Hamile kalabilirsin!"

"Kalmam. Ben hiç hasta olmadım daha."

"Callie! Neden yapmak istedin ki bunu?"

"Dino yakışıklı. Tanıdığım en yakışıklı oğlan o. Kıskanıyorsun sen. Sen de ondan hoşlanıyorsun."

Böcek ısırığı gibi bir sızıyla ürpermiştim o an çünkü sahiden de Dino'dan hoşlanıyordum. Herkes Freddie'yi daha yakışıklı bulurdu ama Dino daha hazırcevaptı, daha akıllıydı, daha atikti. Onu öldürüldüğü güne kadar baktığım siyah beyaz erkek kedim Şimşek'e benzetiyordum; gelgelelim Callie'nin yaptığını ne Şimşek'le ne de Dino'yla yapmak aklımın ucundan geçerdi.

Callie koluma girdi. "Freddie de senin olsun."

"Freddie'yi istemiyorum ben! Neden yaptın bunu?"

"Jill, beni rahat bırak. Freddie'yi kolay tavlarsın sen. Eminim."

"Hem benim âdetim başladı. Geçen sene."

Callie kolunu sertçe geri çekti. "Korkak tavuğun tekisin sadece! Bebek tavuk! Ama ben büsbüyük oldum ve artık büyük gibi davranacağım."

Ağladığımı kimse görmesin diye o gün eve arka sokaklardan gittim. Aramızdaki bağ kopmuştu. Callie bir anda kendini Dino'ya kaptırmakla, sürekli onun üzerine titremekle, "git getir" dediğini gidip götürmekle, azarlarını sineye çekmekle kalmamış, beni hayatının bir izleyicisi ilan ederek önemsizliğe itmişti. Bir yıl sonra Dino, onu sonradan çocuğunu doğurduğu Sharkie'ye pasladı. O sıra Freddie kız arkadaşı olmamı istiyordu, ben de oldum ama yiyişmekten öteye gitmedim hiç.

Doğrulup oturuyorum, soğuk ellerimi ovuşturuyorum. Son zamanlarda psikoloji kitapları ve yetişkin romanları okurken maceralarıma bir etiket buldum. Hasta mıyım? Ahlaksız mıyım? "L. miyim?" yazıyorum defterime. Lezbiyen yazmaya korkuyorum. Meğer bizim oyunlarımız fena olmakla kalmıyormuş, normal ve ürkünç gerçek seksten de beterlermiş. Pek inanasım

yok aslında ama keskin hatlarla belirlenmiş işte, açıkça belirtilmiş. Kendi çocuksu, yalan yanlış tecrübelerime değil kitaplara güveneceğim elbet. Belki çoktan delirmişimdir? Kendi kendime konuşuyorum ve ödevlerimden daha çok umursadığım fantezi uyduruyorum; üstelik ne popüler ne sarışınım, ne de konuştuğum biri var. Bir ergende olması gereken hiçbir özellik bende yok. Okuduklarım ya da televizyonda gördüklerim gibi gerçek bir randevuya çıkmadım hiç. Hâlâ Callie'yi özlüyorum. Benimle beraber sülünlere cenaze yapan haşarı, içli yuva dibi artık yok; şimdi o, geceliği ve tüylü terlikleriyle, sesinde kalıcı bir şikâyet ve büyük ağzının köşelerine asılı şaşkın bir hoşnutsuzla pıtır pıtır gezinen bir ev hanımı.

Francis'in gitarı yıpranmış çantasının içinde duvara dayalı, kadınsı kıvrımları gözüme takılıyor. İsteyiş ve tiksinmeden mürekkep her zamanki kararsız kargaşam içinde çantayı izlerken aşağıdaki kapı gürültüyle açılıyor.

"Jillie? Yine mi oraya saklandın? Bulaşıkları senin yerine kim yıkayacak dersin? Noel Baba mı?"

Fakat basamaklardan indiğimde onu kapının ağzında, Francis'in Japonya'dan getirdiği kırmızı kimonoya sarılı halde buluyorum. Küçük ağzı keder içinde büzülüyor. "Ne giyeceğime karar veremiyorum. Saçım da bir türlü olmadı."

"İyi duruyor bence."

"Ya, pervaneye kapılmış kedi gibi!" Şuh bir edayla elini gerdanına götürüyor. "Sen çok güzel yapıyorsun. Charlotte kesin yapmıştır saçını. Her cuma güzellik salonuna gidiyor."

Elbiselerini yatağa seriyoruz. "Aa, bu yeni mi?"

Kabahat onunmuş gibi bir tokat vuruyor elbiseye. "Ne zaman kendime harcayacak bir kuruş param olmuş benim? Ta ne zaman indirimden almıştım."

Kimonosunu tombul omuzlarından sıyırırken elinin bir hareketiyle az önce sorduğum turkuaz, beyaz çiçekli elbiseyi istiyor. Ben de tarağı alıyorum. "Saçın düzgün. İyi duracak, görürsün." İç oğlanıyım, beslemeyim, annemin aynasıyım; oturmayı ve onun hikâyeleriyle şikâyetlerine evet demeyi öğrendiğimden beri oynadığım rol budur benim. Son birkaç yılda ortaya çıkan temkinli kıskançlığını iltifatlarımla etkisiz

hale getiriyorum. Neyi kıskanıyor anlamıyorum, zira ben aynaya sadece komik suratlar yapmak için bakarım. Şu an bile o, kafasının üzerinde salınan yansımama aldırmadan kendiyle flört ederken ben gözlerimi kaçırıyorum. Annem yıkanırken sırtını sabunlamam için beni çağırdığından onu yüzlerce kez çıplak gördüm ama babamı tamamen giyinik olmadan gördüğüm anlar nadirdir. Mayolu hallerimize dahi alışkın değiliz. Zaten yazları belki iki kez kumsala gideriz. Haritada Büyük Göller'e bakarsanız suyun üzerinde yüzüyor gibi durduğumuzu görürsünüz, oysa Detroit'in merkezinde o kadar su yok. Birçok şeyden korktuğum gibi sudan da korkuyorum; annemin bütün korkuları bende de var, üzerine birkaç tane de kendim ekledim. Yüzmeyi lisede öğrenmiş olmama rağmen yüzsem sadakatsizlik yapıyormuş gibi hissederim. Babam yüzebiliyor ama annem beceremiyor. Dizine ancak gelen suda tedirginlikle elime yapışmışken gidip yüzmek demek, onu yüzüstü bırakmak demek.

"*Beyefendi* o sıska sarışınla aynı odada kalmanı istiyor, ha?" Burnundan gülüyor. "Yeni insanlarla, sana yararı dokunacak kişilerle tanışmayacaksan ta Ann Arbor'a gitmenin ne gereği var? Babanın tarafla hiç anlaşamıyorsun zaten."

Babam odaya giriyor, kapıdaki askıdan aldığı kravatını şakadan annemin arkasına vuruyor. Sabırsız; erkek arkadaşlarıyla oturup birkaç bardak içecek, gevşeyecek. Hangi konuların erkeklere uygun olduğuna ilişkin katı görüşleri var: Sezonları geldiğinde beyzbol, futbol ve hokey konuşulabilir, karşısındakiler de güvenilir Demokratlarsa sendikal meseleler ve siyaset de konuşulur. Roosevelt'ten bahsedecek olunca duygulanıyor, sesi kısılıyor. Otuzlar onun Armageddon'uydu. Her ne kadar yaptığı iş pis olsa da elinden geldiği kadar sık takım elbise giymeye çalışıyor, babası ona işçi gibi giyinmemeyi öğretmiş. "Evet efendim, Gene'le Charlotte'ın altlarından donlarını alacağız."

"Öyle mi?" Annem ona dönüyor, gözleri öfkeyle parlıyor. "Charlotte'a yapmak istediğin bu demek? Hep şüphelenmişimdir zaten." Şaka mı yapıyor bilmiyorum, anlamak mümkün değil. Kendisi biliyor mu acaba?

Babam saçlarını çabucak tarayıp tarağı komodinine fırlatıyor. "Hızlan haydi, biz gidene kadar uyumuş olacaklar." Zayıf olduğu için takım elbise ona yakışıyor.

Annem etrafında cıvıldayarak dört dönüyor, takımındaki pamukları topluyor. Derken gözleri mahzunlaşıyor. "Gene parasına oynamayı teklif ederse bitireceksin. Kaça kadar çıkarsın?"

Babam ceketinin yakasındaki külü hafifçe silkiyor. "Dert etme."

"Nasıl etmeyeyim, buzdolabıyla televizyonun parası daha ödenmedi! Hacze gelirlerse komşulara rezil oluruz!"

Ön cepheye bakan pencereden Packard'ın sokağa çıkışını izliyorum. Babama kimse Ford ya da GM kullandıramaz. Bennett'in meşhur Ford "hizmet" departmanının bir seferinde işsizlerin üzerine ateş açtığını, bir seferinde de broşür dağıtmak için kapının önüne gelen çoğunluğu kadın bir grup UAW üyesini darp ettiğini, o gün üyelerden birinin omurgasını kırdığını, birinin de kafatasını çatlattığını hatırlıyor. GM'deki oturma eylemini anlatır bana. Onlar da teker teker başarısız olana kadar elimizde Terraplane'ler, Hudson'lar ve Studebaker'lar var. "Henry Ford Yahudilerden nefret ederdi" diye fısıldıyor annem. Babam, "Ford, sendika düşmanıydı" diye homurdanıyor. Tarih içime işleniyor.

Sonra perdeleri çekip etrafımda dönüyorum. Boş, bomboş ev. Omzumun üzerinden her an araya girecekmiş gibi bana bakan bir görevim olmasın, ev tamamen bana kalsın diye bulaşıkları normalden iki kat daha hızlı yıkıyorum.

İşim bittikten sonra bir bardak kapıp, yüzüm suyun sıcaklığından kıpkırmızı halde patırtıyla merdivenden iniyorum, bahçeye açılan kapıdan geçiyorum. Üzerimde nefesleri çürük patates kokan nemli gölgeler; alevleri beton zeminde dans eden bodur kazanın önünden, babamın ıslak tulumunun kuruduğu ipin altından, çalışma tezgâhının ve elektrikli aletlerinin yanından koşa koşa geçerek mahzene giriyorum.

Anneme hazırlanmalarında yardımcı olduğum mevsimden nefret etsem de altın şeftalilerle, devetüyü armutlarla, kapkara dutlarla dolu rengârenk kapların, domates suyu şişelerinin, kavanoz kavanoz çilek ve ahududu reçellerinin görüntüsüne

bayılıyorum. *Birbiri üzerine binmiş resimler. Ben şeftali konserve*lerimi eylülde yapıyorum. *Yetiştirdiğim meyveleri raflara dizmek hoşuma gidiyor. Büyük bir zevkle anneme dönüşüyorum. Otuz yaşından sonra onun güçlü yanlarıyla meziyetleri bende çiçeklendi: İsrafı sevmeyişi; bitkilerle, kuşlarla ve tüylü hayvanlarla arasındaki efsunlu ilişki; güneşe, temiz suya ve gübreyle beslenmiş iyi toprağa duyduğu saygı.*

Babamın Noel'lik *Old Grand Dad*'i bir sıra ev yapımı konserve domatesin arkasında saklı. Odadaki nem kollarıma tırmanıyor, kazağımın yakasını arıyor. Birikmiş tozu bozmamaya dikkat ederek bardağıma bir parmak koyup şişeyi yerine bırakıyorum, domates şişelerini gazete kaplı raftaki çemberlerine bırakıyorum, gölgelere yakalanmayayım diye bir telaşla, elimde bardağım, kendimi merdivenin başına bırakıyorum.

Bir duvarı dolduran pas rengi, minderleri topaklı kanepeye yayıldım, bir yandan ödülümü yudumlarken bir yandan televizyonu açıp açmamak üzerine düşüncelere dalıyorum. Mahallemizin yıllar içindeki televizyonlulaşma eğrisine bakıldığında biz ortalama bir yerlerdeyiz. Aldığımızda dokuza gidiyordum. Daha önce almış olsak eminim şimdiki gibi okuma takıntılı olmazdım ve dolayısıyla çalışarak buradan kurtulma yetisini hiç edinmezdim. İlk zamanlar her gece izlerdik, şimdi onlara ait; bense fark ettirmeden gizli dünyama kaçtığımda onları oyaladığı için ona minnettarım. Yine de içimi ısıtan hatıralarım var onunla. Kefauver duruşmaları verilirken neşeden sersemlemiş annem, en güzel yerlerini beraber izleyebilelim diye nezle numarası yapıp okula gitmememe izin vermişti mesela. Hipnotize olmuş gibi ekrana yapışmıştık. "İşadamları da bunlar kadar düzenbaz tabii" diye hatırlatmıştı bana. "Senatörler onların avucunun içinde zaten. İnsanları soyup zengin oluyorlar." Yine de gösteriyi kaçırmak istemezdi. Son hararetli uzlaşı halimiz kısa süre önceki Rosenberg davası zamanındaydı. O dava annemi korkutmuştu. Babamın önünde hiç bahsetmedik. Okuduğum kitaplarla ilgili bile kavga etmedik o sıra, akşamları da aşağıda oturdum. Affedileceklerinden hâlâ eminiz. Kibrit kutularından çıkan saçma sapan bir olay yüzünden çocuklu bir kadını öldürmeyeceklerdir elbet. Annemin bana da geçirdiği

radikal kimliğinden babamın haberi yok. Siyasi bir görüş savunabilir diyemem ama tutkusu ve sadakatini çok okuma ve gözlem yapmakla oluşacak bir temele bağlayabiliyorum. Mantığı babamdan öğrendim. Ondan bir şey istiyorsanız ve annemin her zaman yaptığı gibi dolaylamaya başvurmayacaksanız, savınızı destekleyebilmeniz lazım.

Deniz mavisi duvarlar dorukları kar kaplı dağ resimleri, üzüm desenli süs tabakları –içlerinde Detroit'teki ırk ayaklanmaları bizim mahallemize sıçradığı sıra benim kreşte boyadığım da var– ve köpek yavrusu şeklinde saksılarından sarkan begonyalarla zevksizce bezenmiş. Cefakâr halının deseni yıprandığı yerlerinin üzerine örtülmüş yeşil ve kahverengi yollukların altında savaş veriyor. Odanın iki köşesinde, üzerine porselen zürafa ve filler, altın yaldızlı fincanlarla tabakları ve Mackinac Adası'ndan, Blue Hole'dan, Wisconsin Dells'ten alınmış minyatür yerli çadırları ve diğer hediyeliklerin yığıldığı dekoratif raflar asılı.

Kalkıp radyoyu açıyorum. Detroit'in faydalarından biri CBC'dir, vücuduma gerçek müzik pompalar. Bu sefer sesini evi dolduracak kadar açıyorum, ev benim aniden gelen bir zarafetle batıp çıktığım bir müzik akvaryumuna dönüşüyor. Sıçrıyorum, etrafımda dönüyorum, hopluyorum, tepiniyorum; şarkı bitince pat diye yere yığılıyorum, gözlerim masanın kaba alt yüzünde. Kenarlarını buhbenin oyaladığı masa örtüsü aşağıya sarkıyor. O beni sever miydi hâlâ? Yoksa annem gibi edepsiz mi bulurdu? Sıcak, tarçın kokulu kucak. Bir fotoğrafı ters çevirip içindekileri arkadan görmek gibi, annemden duyduğumdan farklı anlatılan hikâyeler.

Usul usul, romantik keman. Dans ediyorum fakat aklım üçte ikisini okuduğum *U.S.A.*'de. Kütüphaneciler çok katı, çok sevimsiz. Hele bu, *U.S.A.*'i bana vermek için annemden izin kâğıdı istedi. "Kızım Jill'in kütüphanenin koleksiyonunda bulunan bütün kitapları okumasına iznim vardır. Bir gencin aklı yalnız engin ve sansürsüz okumalar..." Yedinci sınıfta, Callie'yle beraber ara sıra ders kırmaya başladığımızda sahte izin kâğıtları nasıl yazılır öğrenmiştim.

Kanepede tir tir vücudumun danstan sonra sakinlemesini beklerken bourbon'ımı bitiriyorum. Karıştırılmış içkilerin uy-

durma olduğu kanısındayım. Bourbon boğazımı ne kadar yakarsa, bana o kadar yetişkin işi geliyor. Uzun boylu olacak hem de çok zeki, çok hazırcevap. Her ne kadar ne anlama geldiğini tam olarak bilmiyor olsam da "ince" kelimesine bayılıyorum. "Bence bourbon çok ince" diyorum kendi kendime; üzerine romantik, fırfırlı bir gömlek geçiriyorum, koyu bir pantolon giydiriyorum. Dikkatli gözleri, içimi ürperten bakışlarla bana odaklanıyor. Konser alkışlarla bitiyor, radyoyu kapatıyorum... *Malik Olmak ya da Olmamak*'ı dört kez izledim. Olması gereken bu: Adam da kadın da birbirini isteyecek ve biraz çekişecekler, muziplikler yapacaklar ama her zaman cesaret ve sadakat gösterecekler. Ben cesur olmak istiyorum. Listeme Lauren Bacall'ı ekleyebilirim belki. Hayranım ona. Evet, ekleyeceğim ama şimdi değil. Sessizlik evi üşütüyor. Tavan ayak sesleriyle gıcırdıyor. Rüzgâr pervazlarda inliyor, mandalları zorluyor. Defterlerimi, romanımı istiyorum ama birdenbire tavan arasından korktum.

İçin için yanan gözleri, fırfırlı gömleğiyle bana bakan uzun boylu, yakışıklı yabancı hâlâ aklımdaki yerinde, yalnız aniden dibime kadar geliyor ve bir keresinde tek başıma babamın gömleklerini ütülerken buraya gelen Freddie'ye dönüşüyor. Kızgın, sert ifadesini görüyorum ve odayı inleten kararlı hayırlarımı o sefer dinlemeyeceğini fark ettiğimde mutfağın döşemesinde beni aniden yakalayan dehşeti hatırlıyorum. O dehşetle kötü bir şoka kapılmış gibi kasılmış, ağırlığının altında ona karşı koymaya çalışmıştım; elleri memelerimi bulmaya çalışıyordu, elleri canımı yakıyordu. Bütün gücümle bir yumruk patlatmıştım kulağına, ardından sıyrılıp sıcak ütüyü kapmıştım. O zaman geri çekilmişti. Yüzünü hatırlamak hâlâ canımı sıkıyor. Duygularımı harekete geçiren bir müzikle duygularımı kesinlikle harekete geçirmeyen şiddetli bir kavrayış arasında nasıl bağlantı bulabiliyorum? Var bende bir tuhaflık.

Kimse beni sevmeyecek mi? Yalnızım ve sapkınım. Parmaklarım karıncalanıyor ama yalnızlık ısırdı diye mi yoksa ulaşabildiğim kadar kişiye ulaşabilme isteğiyle dolup taştığımdan mı, bilmiyorum. Telefonun siyah, bodur şekli beni kendine çekiyor. Cuma gecesi. Howie'yi arayamam. Ahize elimde ötüyor. Var olan birkaç kız arkadaşım da randevudadır. Kendi numaramın

iki hanesini değiştirip onu çeviriyorum. Dııt. Dııt. Nerede çalıyorsun, hangi antrede, hangi yatağın baş ucundasın, çalışma masasında mısın yoksa mutfak duvarında mı? Evlerinin havasına merak dağıtan keskin ses.

"Alo?" Erkek sesi, derinden geliyor, biraz fazla yüksek.

Önemli değil. "Alo? Alo, seni seviyorum." İn yerine ahize. Yüzüm, buz gibi parmaklarımı yakıyor. Deliyim ben.

Saçımı Francis'in eski yün şapkasının altında topluyorum. Siyah saçlarımı iki yıldır protesto amaçlı uzatıyorum, artık sırtımın ortasına kadar geliyor, tepeden toplayabiliyorum. Süet ceketimi de giyip bir an verandada duruyorum, saate bakıyorum, anahtarımı alıp almadığımı kontrol ediyorum. On buçuk civarı dönersem evden çıktığımı anlamazlar. Mahallem tehlikeli olarak biliniyor ama ben canımın istediği gibi geziyorum. Hızlı koşuyorum bence. Kot pantolon, ceket ve Francis'in şapkasıyla oğlan çocuğu gibi oluyorum zaten. Aslında bunu yapmak da biraz fena, biliyorum ama ne yapayım, bu da benim bu sokaklardaki geçiş kartım.

Çıktım, koşarak Callie'nin Joy Caddesi'ndeki fırının üst katındaki dairesine gidiyorum. Aramaya zahmet etmedim. Callie bebeğiyle evde olacak, Sharkie'nin gelmesine de daha çok var. Böyle ondan geriye kalanlara koştuğum için kendimden utanıyorum. Onu görmek beni üzse de her zaman bana kalmasını istediğimi sandığım bu ev, şu an yalnızlığın bourbon kadar keskin tadını yayıyor ağzıma. Callie ilk önce surat asacak ama ben de Sharkie'den olan şikâyetlerini dinleyeceğim, Marilyn bebeği sevip oynatacağım, okuldaki çocuklarla ilgili hatırlayabildiğim dedikoduları anlatacağım. Suratını asmasın diye kırk takla atacağım. Merak ediyorum, acaba Callie benim kitaplardan öğrendiğimi; onlara göre, doktorlara, psikiyatrlara, hâkimlere göre sevgili olduğumuzu ve hapse girebileceğimizi öğrendi mi hiç? Hatırladığından bile emin değilim, yalnız bazen bana öyle kurnaz, öyle şüpheyle bakıyor ki bütün zaaflarım ortaya saçılmış sanıyorum. Yavaş yavaş yürüyorum ama yürüyorum. Yalnız kalmaktan iyidir herhalde.

Üçüncü Bölüm
Bitmek Bilmeyen Boyalar

İKİ HAFTADIR HER GÜN yağmur yağıyor. Kaldırımdan inip çimene veya kaldırımın dibindeki toprağa bastığımda vıcık vıcık ses geliyor. Çatı, tavan arasına yerleştirilmiş kovaya akıyor, delireceğim. Parmaklarımın arası küf tuttu, hiçbir konuda karar veremiyorum. Yurt formları aşağıda, yarı doldurulmuş halde bekliyor. Neredeyse vazgeçeceğim. İstediklerini yapacağım. Hayallerimi çöpe atacağım. Pes edeceğim, boyun eğeceğim, sevileceğim. Kavgalarını ve badanalarını bölemediğimden hâlâ eksik olan iki yüzlüğü verip vermeyeceklerini öğrenemedim.

Bahar hem annemin hem babamın içindeki manyak boyacıyı uyandırır hep ama geçen haftanın vebali büyük oranda bodrumu galonluk boya tenekeleriyle dolduran Leo'nun üzerinde. Stoğunun bir kısmını burada tutuyor, meğer oradan oraya boya taşımak tahmin ettiği kadar kolay değilmiş. Çalıntı mı diye merak ediyorum ama o şüphe annemle babama hiç uğramıyor. Leo'nun toptancı fiyatı dediği bir fiyata bir gemi

dolusu boya almış olmaktan memnunlar. Kutu kutu boya aşağıda yatıyor, istedikleri rengi kullanabilirler.

Salonun duvarlarında annemin turkuazı babamın açık yeşiline galip geldi fakat babam da açık yeşili yatak odalarında kullandı; annemse yeşilin kendisine hiç yakışmadığını öne sürerek bu duruma çok sinirlendi. Babam, annemin duvarları giydiğinden haberi olmadığını belirtti. Benim çok kullanışlı odam ikisinin ortak kararıyla kızılgerdan yumurtası mavisine boyandı. Şu anda mutfağın rengi üzerine hararetli bir kavga içindeler. Annem şimdikinden daha açık sarı duvarlar ve Çin kırmızısı dolaplar istiyor, babamsa bej ve maviden yana. Mutfağın rengi tam bir açmaz oldu. İkisinin de fikrini değiştirmeye niyeti yok.

Sonunda bugün bulutlar gökyüzünde pus oluyor, güneş Detroit'in üzerine ateşten bir papatya gibi asılıyor. Annem ve babam pazar sabahlarını kavga ederek değerlendirirken, ben yukarıda saklanıp İspanyolca düzensiz fiiller çalışıyorum. Derken babamın çatıda, hemen başımın üzerinde adımlarını duyuyorum, arkasından annemin beni aşağıya çağıran sesi geliyor.

Kıvır kıvır saçlarını fuşya ve sarı bir bandananın altına sokuşturmuş –yemin ederim kıyafet alışverişinin yarısını sinirini çıkaracak bir şey bulamadığı zamanlar bir hışımla yapıyor–, elektrikli süpürgeyi bir ileri bir geri sürüklüyor. Beni görünce motoru kapatıyor, torba iç çekerek sönüyor. Buharı tüten iki kova ve bir yığın bezi işaret ediyor. "Verandanın camlarından başla. Basamakların üzerine çıkarsan öndeki odanın camlarına erişirsin. Haydi, kıpırda. Herkes çalışacak, sen aylaklık edeceksin ha!"

Ev işleri yaparken benim yöntemim, aklımda dolanan bir masala konsantre olmak. O zaman yaptığımın farkında olmuyorum. Avantajları da var dezavantajları da. Pencerelerde işe yarıyor; örneğin, Bay Stein'a üniversite bursunu kazandığımı söylediğimde bana *vermiş olması* gereken cevabı düşünürken bilinçaltım camların tertemiz olduğunu kaydediyor. Bay Stein ondan hoşlandığımı biliyor, hatta ters zamanlarımda gizliden gizliye hoşuna gittiğini bile düşünüyorum ama en azından ona yazdığım şiirleri kimse görmedi.

O bir iğne, parlak, aklımın
en derinlerine sokulmuş. Planlarım engin, çetin
ama onun karşısında rüzgârın
uçurduğu ipekotu tohumu gibi dağılırlar. Yok siperim...

Vesaire vesaire. Adına serbest nazım dediği ölçekle yazmayı bırakmam ve soneler yazmaya başlamam gerektiğini söyledi bana.

"Ne?" İrkildim birden.

Babam yüksek el merdiveniyle çatıdan inmiş. Rüzgârdan kızarmış boynunu ovuşturarak bir sigara yakmak için basamağa oturuyor. "Tutuldum... Haydi be, çekici unuttum. Çıkıp alsana."

Annemin eski külotundan bozma pembe, kirli bez elimden dumanı tüterek sarkıyor. "El merdiveniyle mi? Çatıya?"

Hafif bir sinirle sırıtıyor. "Kendi kendine inmez herhalde."

"Özür dilerim ama biliyorsun... Yükseğe tırmanınca midem bulanıyor."

"Kendine teslim oluyorsun."Gözleri üzerime biniyor, dişleri çenesini kilitliyor. "Sen de annen de aynısınız! Git getir şunu."

"Ondan değil de..." Hâkim bey, merhamet edin! "Sonra sen alsan olmaz mı?"

"Olmaz!" Bakışları sertleşiyor, büyük, yamrı yumru elleri dizlerini kavrıyor.

Erkek çocuk istemiş. Büyük denemeyi on iki yaşındayken yaptım, alacakaranlığın kestiği sinekli bataklıklara sürdüm onu, solucan eti deldim, saçlarımdan kancalar çıkardım, gözlerim mantarın üzerinde kaşındım. Aylar boyu kaşındım sonra, terledim; dümdüz, odunsu, ketum bir poker suratını meziyet bilip takındım, Robin'den Batman'e dönüştüm, goy* oğlanın teki oldum. Diyorum size, ben denedim.

Yumruklarını dizlerine sürtüyor, parmakları bembeyaz oldu. Birazdan patlayacak. Merdivene doğru seğirtiyorum. "N'olur. Sonra ben alsam?"

Ayağa kalkmasıyla ilk altı basamağı tırmanıyorum. Önce bir ayak, sonra diğerini onun yanına at. Avuçlarımın teri tahta

* Dilimizde en yakın karşılığı "gâvur" olan Yidce bir sözcük. (ç.n.)

basamağa bulaşıyor. Asbest kaplamanın tebeşirimsi girintilerine daha yakınım şimdi. Aşağıya bakma. Bütün korkularımı annemden aldım ama ona hiç yaptırmıyor böyle şeyler! Merdiven titriyor, sallanıyor. Abandığım yerlerde basamaklar memelerimi morartıyor. Baldırlarım uzun, gergin, sancıyorlar. Bir kramp: Betona yapıştın, bacak kemiğin dışarıda. Şimdi çatı seviyesindeyim ama nasıl adım atacağım?

"Ben merdiveni tutuyorum." Sesi hemen aşağıdan geliyor. "Yürüyeceksin sadece. Haydi!"

Sinirlenir, merdiveni sallar korkusuna çatıya doğru seğirtiyorum. Eğimli ama yavaş olursam bir şekilde sersem sepelek tırmanabiliyorum. İki tarafta da ikinci katın biraz üstündeyim, yan evde onuncu sınıflardan Le Roy ağzı açık beni izliyor. Mahya aşığından bacaya doğru yürüyorum. Orada işte çekiç. Soğukkanlı bir tavırla alıp elimde döndürüyorum. Keşke buradan uçup bahçedeki yaşlı, büyük karaağaca konabilsem, yeşil yeşil tomurcuklanmış. Bu yükseklikten bakınca mahallenin karaağaçları etkileyici görünüyor, sanki sokakların üzerinde paralel bir ruh dünyası var. Bir uçurtma olsam keşke, rüzgâr beni alıp götürse.

> Uçuracağınız bir ölü yaprak olsam;
> Zatınızla yarışacak bir hızlı bulut.

On beşinci yaşım Shelley'nindi. İlk sevdiğim şairdi o, Walt Whitman'dan da önce. Keats'ten önce. Emily'den önce.

"Jill! Ne oluyor?"

Hassiktir. Her yokuşun bir inişi var. Emekleyerek kenara gidiyorum, aşağıda dünya baş döndüren soğuk bir çağlayan. Orada durmuş, bekliyor. Gözlerimi kapatıp geri geri gidiyorum, ayağım son basamağı arıyor. Virginia dağlarındaki tatil, ufuğu dağıtan mavi sis. Yerde annem boncuklu çantasını kafasına yapıştırmış, bağırıyordu: "Öldüreceksin onu!" Yangın kulesinin tepesinde babam, korkuluğu kavrayan patimi çekerek kurtarmaya çalışıyordu. Yarı yolda ve korkudan taş kesilmiş halde, dağın bu zavallı ortada sıçanın üzerine devrilmesini dilemiştim.

Merdivenin ortasında bir elimde çekiç, ayağım basamağa takılı donakalıyorum. "Aldın mı?" diye sesleniyor aşağıdan. "Düşürme. Ben merdiveni tutuyorum."

Tebeşirden bir ses: "Geliyorum!"

Merdivenden indiğimde çekici benden alıp sırtıma bir tokat vuruyormuş gibi bir hareket yapıyor. "Çatının artık akmayacağına seviniyorsundur eminim."

Dizlerim titriyor. Ödlek madalyam nerede? Tuhaf korkularımda kısılı kalmadığım için ona minnettar olmalıyım. "Çok daha iyi olacak."

"Güneş var ama soğuk ısırıyor yine de. Gel bakalım, şipşak birer kahve hazırlayalım." İki ahbap, annemin hâlâ oyuncak bir ejderha gibi püfleyip sıçradığı ön odadan geçmemek için arkadaki kapıya yürüyoruz. Bir süre beni koruyacak. Bedelini ödedim.

"Baba..." Kahveyi süzücüden onun özel, uzun mavi kupasına döküyorum. "Üniversiteye gitmeyi çok istiyorum ama iki yüz dolarım eksik. Siz bana o kadar verebilir misiniz acaba?"

Kaşlarını çatıp uzun süre sesini çıkarmadan duruyor. Başka bir şey sormaya cesaretim yok, seğiren uzuvlarımla beraber oturuyorum. En sonunda ağzını açıyor, "Hubie, Donna'yı gerçekten oraya gönderiyor muymuş?"

Hevesle başımı sallıyorum. O da biliyor aslında ama bildiğine inanabiliyor mu? "Donna okulda hep Estelle'den daha başarılıydı." Donna'nın Detroit'te yaşayan evli, sıkıcı ve tutucu ablası. "Donna da burs kazanmış. Benim gibi."

Başvuru formlarını bir dürtüyor. "Bunları yarım bırakmışsın."

"Gitmeme izin verip vermeyeceğinizi öğrenmek istedim önce. Donna'ya onunla oda arkadaşı olacağımı söyleyip sonra gitmekten vazgeçersem onu rastgele biriyle eşleştirirler." Neden babamdan her yardım istediğimde bir oyuncu gibi hissediyorum? Bu rol bir garip ve beni utandırıyor. Düşününce, yetki babamda. Para onun parası. Annem para harcamadan önce izin alıyor ama o almıyor hiç. Bunu anlayabilmem yıllar aldı çünkü küçükken annem bana çok güçlü gelirdi. Güneşti o; sıcağın, besinin, hayatın kaynağıydı. Diğer gezegenler ve ışıklar onun etrafında dolanır dururdu. Neden babama yalan söylemek, dil

dökmek, yakarmak zorunda olsun ki? Aklım almıyordu. Benim karşımda o kadar sağlam duran kadın neden babamın karşısında zayıf kalıyordu?

"Tamam, oda arkadaşı olabileceğini söyle ona o zaman. Bir şekilde hallederiz."

Fikrini değiştirmesine fırsat bırakmadan formları kapıp götürüyorum.

Salı günü işten geldiğimde babamın arabasını garajda buluyorum. Eve erken mi gelmiş? Bütün eşyalar yerine yerleştirilmiş, annem toz alıyor. Bana başıyla selam veriyor, üzerinde fazlasıyla uysal bir hava var; dudakları büzülü, bakışları düşük. Yine de sessizliğinde bir gülümseme saklıyor gibi bir his var içimde. İşveli hareketlerle toz alıyor, sanki balıketinde gizliden gizliye bir memnuniyet demleniyor. Ev boya kokuyor. Mutfak duvarlarında onun dediği mi oldu?

Babam ortada yok. Mutfak kapısına yürüyorum. "Yüce İsa!"

Hemen omzumda bitiyor, pazıma bir çimdik atıyor. "*Şişşt!*Bodrumda baban. Öğlen geldi, sinirleri tepesindeydi, sonra da boyadı işte. Onun önünde bir şey deme sakın!"

Mutfak dolaplarımız Çin kırmızısı, güzel, şuradaki duvar da sarı. Park yeri tarafındaki duvar pembe. Arkadaki duvar devetüyü. Masanın arkasındakine deli gibi turkuaz, kırmızı, pembe, mavi, yeşil, bir de siyah ve beyaz ciladan kalın şeritler çekilmiş. Kendimi tutamayıp kıkırdıyorum, birden annem de bir eliyle ağzını kapayarak bana katılıyor. "Çılgın bu adam!" diyor hayran hayran. "Ah bu adam!"

General Custer Lisesi: Tuğladan dikilitaş, bu Yunus'un içinde yavaş yavaş eridiği soğuk, kırmızı balina. Kafeteryanın batak suyu kıvamında çorbalarının kokusu. Konferans salonunun rutubetli havası. Sportmenlik Meclisi, okul müdürümüz takma dişlerini döndüre döndüre ağzının gerisinden konuşuyor, "Oğğlanlar ve Kıjj-lar" bir daha maçlardan sonra kırık şişelerle kavga etmeyin. Teneffüs zili şarap rengi tavandan, yıpranmış kilitlerden sekiyor. Burada can sıkıntısı saatlere, sınıflara ve öğrenci takip sistemine göre dilimleniyor. Önce Sıkıntı 1xalı-

yorsunuz –bu üniversiteye gideceğiniz anlamına geliyor–, ardından Sıkıntı 2xgeliyor ve eğer bütün sınavları geçerseniz İleri Sıkıntı almaya hak kazanıyorsunuz. Burada doğruyu söylemeyi aklınızdan geçirirseniz alay konusu olur, başarısız ilan edilir ve müdürün odasına yollanırsınız. Yurttaşlık Bilgisi dersinde elden ele not geçiriyorum: "Jim çok tatlı çocuk değil mi? Sen hiç biriyle çıktın mı? Arkadaşın Wilma." Cevap da benden geçiyor. "Hangi Jim? Evet, Bill McIver'la 3 gün çıkmıştım. Arkadaşın Sue." *Custer Gardiyanı*'nın penceresiz ofisi. Orada haber editörü, yani ben, bir masada oturup ayaklarımı sallıyorum, eve daha geç gidebileyim diye dedikodu yapıyorum.

Ceketimin fermuarını çektikten sonra çift taraflı ağır kapıyı itiyorum. Gökyüzü damlıyor. Direğin tepesindeki bayrak ıslak rüzgârda dalgalanıyor, indirip çekmek için kullandıkları halatları, metal halkaları tıngırdatıyor. Arabalar, tekerlekleri çığlıklar atarak otoparktan çıkıp trafiğe atılıyorlar. Otobüsümü beklerken yanımdaki kız bağırıyor: "Yürü git be, yapmadın öyle bir şey! Bana maval okuma." Gözkapakları maviye boyanmış, kahverengi saçlarında bir tutam gri var, tırnakları yeşil. Sivri topuklularının üzerinde baldırları belirgin. Elinde birinci sınıf edebiyat kitabı var ama muhtemelen ben ondan küçük gösteriyorumdur. Yanında neredeyse dişi hissetmeyeceğim. O da benim gibi protesto edenlerden ama ben kendime artık güç bela aşabileceğim bir ara açtım. Yine de ortodontik tedavi görmüş beyaz dişleri, seçim kampanyası posterleri, yakası düğmeli gömlekleri ve blazerleri olan genç erkeklerle çıkan pastel kazaklı, ekose etekli ve özgüvenli kızlardan ziyade ona yakınım. Kütüphanede ve üniversiteye girebilmek için gerekli olduğunu öğrendim öğreneli gönüllü olarak katıldığım diğer aptalca müfredat dışı aktivitelerde beraber çalışıyorum o diğer kızlarla. Ben yanlarına gittiğimde susuyorlar. Okulun radikaliyim, benimle dalga geçtikleri zamanlar haricinde bana ne anlam vereceklerini bilemiyorlar. Oğlanlar da alımlılar, farkındayım ama beni güzel bir tazının heyecanlandıracağından çok heyecanlandırmıyorlar. Yavan, muntazam çiftler otoparka veya batı tarafına, okulun hizmet ettiği daha orta sınıf bölgelere giden otobüslere doğru ilerliyorlar.

Kitaplarım kolumun altında, arka kapıya yakın bir askıdan sarkıyorum. Otobüsün en arkasında oğlanlar bel altı bir şeyler bağırıyorlar. Biri şarkı söylüyor:

Bir manitam var Singapurlu,
canım, gülüm,
Bir manitam var Singapurlu,
Tam bir ucuz orospu,
canım, gülüm, vay.

Manitam taşta domalır,
canım, gülüm,
Manitam taşta domalır,
Sabah akşam ağzına alır,
canım, gülüm, vay.

Gri saçlı kız ağladı ağlayacak; avazı çıktığı kadar bağırıyor, "O bok dolu ağzını kapat Jerry, yoksa gelip tokadı yapıştıracağım!"

Kitaplarıma eğiliyorum. Niye bir şeyler isteyip de sonra istediklerini yapan kızlardan nefret ediyorlar? Hayallerim bıçak gibi dönüyor içimde. Boş beklentilerle bulandırmamak için okula gitmeye dair çok hayal kurmamaya çalışıyorum. Donna'ya o sözü vererek neyi kabul etmiş oldum? Ailesine ve benim aileme muhbirlik yapacak mı? Hubie amcam tam bir kabadayı. Anneme ve bana bakışları içimi ürpertiyor. Düğünlerde ve cenazelerde Donna'yla dava arkadaşlığı yapmışlığım var.

Donna'yla en son ikimiz de on dört yaşındayken ailenin tek damadı ve bir madenci olan Floyd eniştenin cenazesinde görüşmüştük. Kömür madeninde, nehrin altında çok derinde çalışıyorlarmış; maden çökmüş, nehir içeri dolmuş. Dört kişi ölmüş. Nehir, madeni tamamen doldurunca bütün kuzenlerim, ikinci derece kuzenlerim ve babamın kuzenleri işsiz kalmıştı. Elaine halamın kederden içi bulanıyormuş gibi iki büklüm halini hatırlıyorum.

On üçüncü yazımda Donna'yla beraber Cold Springs'teydik. Şehre yukarıdan bakan dağa tırmanmıştık. Çatı katı bir odada beraber uyumuş, sabaha kadar kıkırdamıştık. Eski taş ocağında

yüzmüştük, Cokeville'de Elaine hala ve Floyd enişteyle beraber yemek yemiştik. Eniştem bize oradaki madenin girişini, kocaman makineleri, vardiya değişiminde içeri ve dışarı akın eden işçi kalabalığını göstermişti. Bize karaca eti yedirmişti. Çalışmadığı zamanlar ağaçlarla kaplı o dağda vakit geçirmeyi severdi. Donna sarışın, ufak tefek bir şeydi o zamanlar; yarım saatte pancara dönen, nasıl oluyorsa her üzerinden atladığımız çitte, her böğürtlen topladığımız çalıda çizilmeyi beceren bir derisi vardı. Hep ben şeytana uydururdum onu ama hatırlıyorum, o da hep uyardı. Hubie amcam, onu beyaz elbisesine böğürtlen suyu döktüğü için ve pembe elbisesiyle dereye düştüğü için azarladığında ağladığını hatırlıyorum ama söylese doğru olacak o cümleyi bir kez bile söylediğini hatırlamıyorum: "Jill yaptırdı." Ne çok hoşuma giderdi arsalarda çıkan beyaz hindibaların çiçekleri renginde, parlak mavi gözlerini etkilemeye çalışmak.

Ailenin yaşlı reisi, babamın babası olan dedemin ona bakmak için evde kısılı kalmış kızına hükmettiği 1889'da inşa edilmiş Cold Springs'teki evini ziyaret etmekten iğreniyorum. Mary halam bugün elli beş yaşında, dedemse seksen. Yine de her gün, artık şehir onların tanıyıp bildiği gibi olmasa da çıkıp merkeze kadar yürüyor, sonra geri dönüyor. Son birkaç yıldır yazları ve tatil zamanları çalışma bahanesiyle oraya gitmiyordum. Babamın ailesi, Donna'nın annesini Katolik olduğu için hor görüyor. Hubie amcam Louella yengeyle tanıştığı zaman Flint Chevrolet'de işçiymiş, şimdi formen. Yönetim kademesinde, o yüzden babamla bazen tartışırlar. Hubie amcam sonradan beyazların mahallesinde bir ev aldı. Küçük ama duvarları tuğla. Donna da pastel kazaklar giyen kızlardan olmuş mudur acaba?

Okuldan döndüğümde komşumuz Bayan O'Meara annemle beraber mutfak masasındaydı. Annem *kendi* istediği zaman el falı bakıyor ama çay falına ne zaman isterlerse bakar. Çirkin şeritli duvarımızın önünde annem ve Bayan O'Meara eğilmişler; Buhbeden kalma toprak demlik aralarına tekir bir kedi gibi kurulmuş. Geniş altlığının etrafında evdeki "ilginç" fincanlar çocukları gibi kümelenmiş.

"Civcivim, mis gibi sıcak bir fincan çay içer misin? Darjeeling demledim."

"Ama evlenecek miymiş o kızla?" diye sızlanıyor Bayan O'Meara. Annemin bütün dikkatini ona vermesini istiyor. Yavru köpek gibi bakan ufak gözleri bekliyor. Bayan O'Meara da annem kadar kısa. Çay partisi yapan küçük çocuklar gibiler; ayakları yere değmiyor, sandalyelerinin basamaklarına dolanmışlar.

"Önüne kimse geçemez, kızı kafaya koymuş." Annem dikeliyor, omuzları sandalyenin sırtında.

"Ama beni bırakır giderse koca evde bir başıma kalacağım."

"O genç, sen yaşlı! Sen hayatını yaşamışsın" diye sertçe düzeltiyor annem onu. "Ama üst katı onlar için bir daire gibi düzenlersin, onların da kendi evleri olur, o zaman başka. Bu zamanda edepsiz ev sahiplerinin milletten kopardığı kiraları ödemeye çok hevesli değillerdir herhalde."

"Pearl! İşte bu." Bayan O'Meara bana bile gülümsüyor. "Üst katta ufak bir daire. Şeylerden ayarlarım, çok tatlı..."

"Ben tavuğu koyayım." Annem yerinden sıçrıyor. "Bana da anlat sonra." Sabrı azar azar tükenmez, hepten yok olur. Soğan kesmeye başladı bile, bıçağı her hareketiyle parıldıyor.

"Şey, Pearl..." Bayan O'Meara arka merdivenin başında duralıyor. Kadınlar anneme danışmaya geldiğinde arka kapıdan girerler hep. "Mutfak duvarlarına ne oldu? Kim yaptı bunu?"

"Büyük oğlum Leo badana işine girdi. Öyle denedi bir şeyler. Bu hafta sonu üzerini boyayacağız elbette."

"Bir şeyler mi denedi?" Bayan O'Meara bir dedikodu çıkar umuduyla oyalanıyor, gözleri duvarda. Annem bu mahalleye uygun değil, dişi bir aslan gibi o. Bayan O'Meara'nın bakışlarını takip etmeye tenezzül etmiyor, kesmeye devam ederken soğukkanlılıkla başıyla onaylıyor sadece.

Bayan O'Meara yavaşça kendini dışarı çıkardıktan sonra annem başını iki yana sallıyor. "Çatlak kadın! Ben hiç oğullarımı önlüğümün iplerine bağlı tutmaya çalışmadım. Erkek çocuk kendi hayatını kurmalı."

Kız çocuk da kurmalı. Şimdi ona karşı çıkmayacağım ama Leo iki yılda bir evleniyor. Francis de son ziyaretinde annemin onun suratına bağıra bağıra söylediği gibi, "kandili ya sürtüklerle ya berduşlarla söndürüyor".

"Ders çalışacağım, yukarı çıkıyorum" diyorum yalnızca.

"Öğle yemeği istemiyor musun?" Bıçağın sesi: Tık, tık, tık.

"Okulda sandviç yedim."

"Ben tavuğu hazırlarken bir fincan daha çay iç."

"Yok, sağ ol." Boya kokusu hâlâ kuvvetli, tavan arasının merdivenlerine bile işlemiş. Yavaşça tırmanıyorum, evin tepesindeki mahremiyetime çıkan yolun tadını çıkarıyorum. Gözlerim zemin seviyesine geliyor, açık kapıdan görüyorum: geniş, sarı duvar. Salıncağım kenara itilmiş, kitaplarım gelişigüzel istiflenmiş, kâğıtlarım-yağmalanmışlar mı? okunmuşlar mı?– yığın halinde; odamın içi dışına çıkarılmış ve cart bir sarıya boyanmış. Kapıya atılıyorum, kusacak gibiyim ama inanamıyorum da. Hayır. Öyle bir savaş halindeyiz ki her şey; hediyeler, yemekler hatta evin boyası bile birimizin diğerinin üzerinde kullanacağı bir hamle olabilir. Okul kitaplarımı odanın bir köşesine fırlatıp hışımla aşağıya iniyorum.

Ocaktan başını kaldırıp neşeyle bana dönüyor, yüzü sahte bir gülümsemeyle gerilmiş. "Apaydınlık olmamış mı? Sana sürpriz olsun diye bütün sabah uğraştım."

"Ya, ne demezsin. Ne cüretle benim olan tek şeyi elimden alırsın?"

"Yırtınma. Kim olsa bana teşekkür ederdi. Sabah akşam orada saklanıyorsun."

"Geber! Benim canımı yakmak için yapmayacağın şey yok senin. Beni çiğ çiğ yemeye çalışıyorsun!"

"Benimle o şekilde konuşma, seni küçük solucan! Ahırında domuz gibi edepsiz edepsiz kitaplara gömülmek yok artık!"

"Hakkın yok buna! 'Sürpriz! Al, sırtına bir bıçak'. "

"Ulu! Kedi gibi ulu. Kafan kıçının içinde, kulakların bok dolu, saf seni, sonra neden hiçbir şey bilmiyorum ben diye düşünürsün!"

"Seni bunun için asla affetmeyeceğim! Asla!"

Eğilip kaçmaya yelteniyorum ama yeterince hızlı değilim. Avucunun dibi ağzıma çarpıyor, kafam arkaya savruluyor. "Affetmeyeceksin, öyle mi? Seni zavallı, kör, çirkin şırfıntı! Seni kendi bokunda yaşayan pis batak solucanı!"

Ağlamaya başladım bile. Öfkeden, zavallılığımdan aptala dönmüş halde arkamı dönüyorum; ellerimi kulaklarıma bastı-

rıp dışarı fırlıyorum. Yanıma ağrı girene kadar koşuyorum, sonra yürüyorum, sokak sokak yürüyorum. Dişlerim takırdıyor, şiş dudağımı emiyorum, ellerim yumruk. Nihayet sinirim uyuşuyor. Ardından kayıtsızca dönüp beynimin tüm hücreleri ve düğümlenmiş kaslarım soğuktan sızlayarak evin yolunu tutuyorum. Gideceğim. Onlara boyun eğmeyeceğim. Buradan gideceğim.

Dördüncü Bölüm
Meğer Kar Leoparlarının Anlatacak Çok Hikâyesi Varmış

KAUÇUK AĞACI SAKSILARI ARASINDA yer yer aile ve valiz kalabalığının pıhtılaştığı lobideki vezneden az önce imza karşılığı aldığım anahtarımla küçük çift kişilik odaya ilk kez giriyorum. Orta bahçenin ışığı, domates rengi çuval bezinden perdeler arasından içeriye doluyor; beyaz duvarın dokusunu keskinleştiriyor, sarı ahşaptan basit mobilyaların, kutu ve valiz yığınının gölgelerini düşürüyor.

Annem elindekileri bırakmak için aceleyle önüme geçiyor. "Aa! Ne küçükmüş. Civcivim burası hücre gibi. Aldıkları o kadar paraya..."

Kuzenimle göz göze geliyorum, aramızda aniden kurulan bağın şokuyla irkiliyorum. Muhtemelen yaklaştığımızın habercisi gürültümüzü duyduğunda sindiği köşede ufak cüssesi, lepiska saçları, benzinin odanın geri kalanıyla kontrast oluşturan solukluğuyla bir an için daha kaskatı duruyor, –neden aklıma Howie'yle bir ilkbahar akşamüstünde gittiğimiz hayvanat bah-

çesinde aramızdaki parmaklıkların arkasından tanışabildiğim, tek başına dönüp duran kar leoparı geldi şimdi?– sonra ince sesi anlamsız aile toplantılarında çıktığı gibi, bir kafeslenmiş kuş telaşıyla çıkıveriyor.

Babam hayal kırıklığıyla saçını karıştırıyor. "Hubie'yle Louella gitti mi? Karşılaşırız sanmıştım. Beraber akşam yemeği yerdik. Erken çıkalım demiştim size."

"Alt ranzadaki örtü senin mi?" Annem Donna'ya gülümsüyor ama şapkasının titrek çiçekleri tehditkâr. "Tabii her ay değişirsiniz, haksızlık olmasın."

Annem eşyalarımı yerleştirmek istiyor ama babamın beni bırakıp gitmeye canının sıkıldığı her halinden belli. Onlar tartışırken Donna aralarına girip gergin gergin şakalar yapıyor, nihayet yalnız kaldığımızdaysa kahkahaları hepten çılgınlaşıyor; anlam veremediğim bir can havliyle sersem rolü yapmaya uğraşıyor. O pazar açık mavi kazağının üzerinde sallanan küçük altın haç ertesi gün yok oluveriyor. Kolyeyi sonradan bir kez daha, ödünç alacak çorap bulmak için çekmecesini karıştırdığım bir gün görüyorum.

O ilk hafta birbirimizin etrafında dinamitçiler gibi dikkatliyiz, parmak uçlarımızda yürüyoruz. Üzerine giydiği kabuk her seferinde bir narin parçasını düşürerek yavaş yavaş kırılıyor. İki kuvvet özgürleştiriyor Donna'yı. Biri benim. Ben bir kuvvetim. İlk birkaç hafta kendi irademle hareket edebildiğim yeni dünyamda neşe damarlarımda dolaşıyor. Bir gecede boy attım. Geceleri saat ikiye kadar ders çalışıyorum. Kendi ödevlerimi bitirdikten sonra sırf paylaşmış olmak, ne varsa yalayıp yutmak için onunkileri de okuyorum. Yüzüm yeni şeyler öğrenmenin, tüketmenin ve kalın katalogdaki bütün dersleri aynı anda ve sonsuza dek almanın tutkusuyla yanarak koşuyorum derslere. Fransızca ve Zooloji öğreneceğim, bir de Çin Felsefesi, Biyolojik Antropoloji, Yüz Yıl Savaşı ve Cervantes'in Dünyası. Dostum yağmur yanaklarımı okşuyor. Kimse ayakkabımın üzerine galoş giyeyim diye bağırmıyor bana. Su yollarında parlak renkli golyan yapraklar yüzen sokaklarda kafamı örtmeden koşuyorum. Her penceresinde lambalar yanan koca binaların bacaları, rüzgârla boğuşan ağır göğe tütüyor; hepsi ışıktan birer gemi.

Yat saati geçmeden döndüğüm sürece ne yaptığım kimsenin umurunda değil. Parmaklıklar yok oldu. Sıçrayıp kafesimden çıktım, bir daha hiçbir tatlı dil beni daracık odalara hapsedemeyecek. Canlılığım Donna'yı gülümsetiyor.

İkinci kuvvet mi? Kendi çaresizliği. Bana "Ah, beni bilmiyorsun sen! Bilmiyorsun beni. Bilsen şu odadan çıkıp giderdin" diye feryat ettiğinde, fizikteki voltaj deneylerinde birdenbire tutuşana dek biriken elektriğin çatırtısı gibi hissediyorum bu çaresizliği.

Güzel olta. Ona gözlerimi kısıp bir bakıyorum. *Mavi Melek*'teki Marlene Dietrich gibi sıyrılan fitilli kadife eteği, güzel bacaklarını sergileyecek şekilde sandalyesine ters oturmuş – Donna'nın bacakları, Marlene'inkiler değil. Soru sorayım diye yemlendiğimi anlıyorum. Ne hoş şey birinin ilgimi çekmeye çalışması. Dördüncü haftaya geldiğimizde onu kuzenim olarak görmeyi bıraktım, o artık benim müttefiğim. Fakiriz, bursluyuz, kıyafetlerimiz çirkin, zor dersleri alıyoruz, yanlış şehir ve adreslerden gelmişiz, kız birlikleri bizimle ilgilenmeyecek. Koridorumuzun geri kalanı için saygınlık sahip olunan kaşmir trikoların ve erdemli bir genç kızın kâh yatağının altında kâh yakınında bir yerlerde bulundurduğu, üzerine ise asla çıkartmadığı, adresleri muhtelif Yunan harfleri olan erkek arkadaşlarının sayısıyla belirleniyor. Kız yolun onda dokuzunu giderse oğlan okul rozetini ona takıyor. Donna her hafta sonu çıkacak birini bulmayı başarıyor ama aradığı her neyse, şu ana kadar onu randevuya çıkaran Kenler ve Boblarda bulamadı. Koridorumuzdakileri sınıflara ayıran çizgiler neden birdenbire gözüme çarptı? Donna bilinçlendiği konularda beni eğitiyor, ben de aynı şekilde onu eğitiyorum. Geçen hafta sosyalist olduğuna karar verdi.

Sohbetlerimiz gereklilik kipiyle dolu, "Karşı cinsle ilişkilerimizde olduğumuz gibi davranabilmeyi öğrenmeliyiz"den (ben) Donna'nın tam şu anki beyanına kadar: "Kendimize düzgün sutyenler almalıyız."

1953 yılında düzgün sutyen, ipek ve köpüksü hassas çamaşırlardan çok, göğüs zırhını andırıyor. Memeleri aya gönderilmek üzere hazırlanan iki füze gibi ayrık, ileride ve dışarıda tutuyor-

lar. İkimizde de öyle bir obje yok ve Donna ihtiyacımız olduğunu aklına yazmış. Alacak paramız yok elbette. Düzenli olarak yurtta payımıza düşene ek yemek çalıyorum ama çarşıdaki dükkânlarda tezgâhların altında sakladıkları, denemek istediğinizde teker teker çıkarıp verdikleri sutyenler nasıl çalınır bilemiyorum. Bir kolaçan edeyim diye gittiğimde çeteyle gezdiğim zamanlar edindiğim yeteneğim dirildi; kendime siyah, Donna'ya da lacivert birer uzun kollu, boğazlı yün kazak yürüttüm. Aslında ben, bana ya da ona diye düşünerek seçmemiştim ikisini de, zira sutyen ve ayakkabı dışında her şeyi aynı beden giyiyoruz ama Donna mülkiyet konusunda ısrarcı oldu. Bu konuda üzerinde biraz çalışacağım sanırım. Ben daha çok komünal yaşam yanlısıyım. Odadaki her şeyin ikimize de ait olmasını isterim.

Donna yeni lacivert boğazlısını giyip aynanın karşısına geçiyor, hanım hanımcık, solgun yansımasını izleyerek dümdüz, ay rengi saçlarının tepesini düzeltiyor. "Dehşet bir şey. Bir de kaşmir olacaktı ki bu..."

Öğreniyorum. Bir dahakine doğrusundan çalarım. Onu memnun etmek istiyorum. Memnunken hevesleniyor, ateşleniyor. Şimdiyse kaşlarını çatarak pürdikkat kendini inceliyor. "Düzgün sutyen almalıyız."

Kanatlarını usul usul yağan yağmura açmış pencerenin pervazına tünemişim, hoş bir melankoli uyuşturucu gibi damarlarımı soğutuyor, beni yatıştırıyor. "Mmm, Donnacığım" diyorum, "o dükkânlara sutyen için gidemem."

Eski bir erkek arkadaşının mezuniyet hediyesi saatine bakıyor. Çocuktan da mezun olmuş sanırım. "Neredeyse gece yarısı. Çamaşırhaneye gidelim."

"Bilemiyorum." Yağmurdan kafamı çevirip ona bakıyorum. "Dükkândan çarpmak yine iyi."

"O yağlı yosmalardan mı çekiniyorsun? Suratlarına birer tane çarpsam ne güzel olurdu asıl."

Yakalanırsak kovuluruz ama konu o değil. Ondaki sınıf nefretinin benimkini bilemesi hoşuma gidiyor gitmesine de, keşke başkalarına ait şeylere böylesi bir vahşilikle göz koymasa. "*Mal mülk eyer vurmuş, insana biniyor*" diye Ralph Waldo Emerson'dan

alıntı yapıyorum ama Donna bana katılmıyor: "Saçmalık! Düzgün bir sutyenin olsaydı öyle iki büklüm yürümezdin."

Temel kuralları ben koyuyorum: Sadece varlıklı oldukları çamaşırlarından belli olan kızları soyabiliriz. Sadece diğer binadakilerin eşyalarını alabiliriz. (Dört bina bodrum katında birleşiyor. Dış kapıların hepsi saat on buçuktan sonra alarmla korunuyor.) O sonuncu kuralı sonraki yıkamalarda biri eşyasını tanır korkusuna koydum. Yurdun üzerinde bulunduğu tepenin derinliklerine üstümüzde bornozlarımız, ellerimizde de kirli çamaşır torbalarımız ve kitaplarımızla iniyoruz. Güya çamaşırlarımız yıkanırken ders çalışacağız. Donna aydınlık, gergin bir ifade takınıyor; mavi çerçeveli gözlüğünün arkasında gözleri kısık, ayrık dudaklarının arasından küçük, güzel dişleri görünüyor. Bizim ailede güzel dişi nereden bulmuş? Ben birinci sınıflara yapılan sağlık muayenesinde ağzımı açtığım zaman dişçi sevinçle cıyaklamıştı, şimdi haftada üç kez öğrenciler zavallı çürük ve kırık azı dişlerimde alıştırma yapsınlar diye randevuya gidiyorum.

"Yarın *Kanlı Hücum*'u izleyelim mi?"

Başını hayır anlamında sallıyor. "Bob'la çıkacağım."

"Ne diye?" Ölçü dışında aradığımız bütün özelliklere sahip bir çamaşır yığınını inceliyoruz. 38A. Tüh. "Ondan hoşlanmıyorsun bile."

"Hoşlanmakla ne alakası var? Hiç yoktan iyidir."

"Sizi dışarıda gördüm, yiyişiyordunuz" diyorum utana sıkıla.

"Ee? Altına yatmıyorum, eğer düşündüğün buysa."

Yatacağı aklımın ucundan geçmemişti. "İstiyorsan neden yapmayasın ki?" diye geçiştiriyorum, gerçi hoşlanmadığı birine dokunmasının düşüncesi bile bana çirkin geliyor.

"Ciddi misin?" Bir çamaşır sırasına daha göz atıyor. "İsim etiketi dikmişler. Jiletle çıkarırım. Bu senin ölçün. Şimdiye sen de kendine bir oğlan bulursun sanmıştım."

"Ben mi? Nasıl girişeceğimi bile bilemem ben, elim ayağıma dolanır."

"Bakire değilsindir herhalde. Sen, bakire? Sen!"

Omuz silkiyorum. "Düşünerek, hakkında okuyarak ya da ne bileyim, yazarak kaybediliyorsa bu bekâret bilemem..."

"Hiç ummazdım." Onu hayal kırıklığına uğrattım. "Tabii ki ben de bakireyim."

Yalan söylüyor. Utanıyorum. Tecrübe sahibi olmayarak onu yüzüstü bırakmışım gibi hissediyorum, bana yalan söylemesi gerektiğini düşündüyse onu yüzüstü bırakmışım demektir. Hiçbir şey söylemeden bir sonraki çamaşırhaneye yöneliyorum.

Ekim sonlarında Futbol Cumartesisi var, yurtlar, şehrin tepeleri bomboş. Üç kilometre ilerideki stadyumdan ritmik tezahüratlar yükseliyor; büyük bir kükreme masmavi gökyüzüne çıkıyor ve sinirleri zangırdatıyor, tadımını yaptığım sert elma şarabı kalçamda yürürken, kendimi *Altın Dal*'dan çıkma bir kurban gibi hissediyorum. Defterim de bende, Donna'nın elindeyse çavdar ekmeği, peynir ve armutlar var. Arboretuma giriyoruz. Donna, dün gece burada son kırığı Vincent'la öpüşüyordu. Vadinin öte tarafında, somon yapraklı meşelerin arasından evli öğrencilerin yaşadığı apartmanlar görünüyor. Maç biletlerimizi satıp plak aldık. Bartok'u yeni keşfettim ve birimizin ısırdığını diğerimiz çiğneyip yutuyor.

"Siyah boğazlın ve güzel sutyenin seni seksi göstermiş" diyor bana.

Omuz silkiyorum. Allayıp pulluyor beni. Geniş yapraklar, kahve altın üzerine örülmüş, kızıl dallar toprak yoldaki tekerlek izlerinde birikmiş. "Öyle dişil bir bakıma hapsolmak istemiyorum. Kibirden kör olmayı da."

"Bir dinle!" Birden duruyor. Güneşin altında gözleri iki alkol alevi. "Vücudundan haberdar olmayacaksan öl daha iyi. Kendi halini çok düşünüyorsun ama kötü anlamda, çok utangaçsın."

"İki aylığım ben. Daha yeni doğdum ve sen bana iyi geliyorsun."

Tiz, gıdaklar gibi kahkahasını atıyor. "Ben ha? Aslî yozlaştırıcı etkiyim ben."

Aşındırıcı, belki. Birbirimize çarptıkça çocukluğumuzun kayaçlarını unufak ediyoruz. O gergin, hep biraz yarım kalan hareketleriyle alelacele almaya çalışıyor bu yolu. Teninde, sa-

çında o kadar az renk var ki neredeyse ölgün görünecek ama onun hastalıklı solgunluğunda farklı bir şeyler var. "Biz birbirimizi tanımlıyoruz."

"Haydi birbirimizi besleyelim. Yürümekten yoruldum." Bir patika gösteriyor. "Şurası plato, acelesi olan âşıkların yeri. Gecesine denk gelirsen üzerlerine basmadan yürüyemezsin."

Toprak yoldan çıkıp tepeye tırmanıyoruz. Çalıların ilerisinde, tepede ağaç yok, kahverengi çimen ayaklarımızın altında çatırdıyor. Ben küçük kahverengi karıncaların yuvalarının etrafındaki akşam trafiğini izlerken şişeyi birbirimize uzatıyoruz. Annem ben daha küçücük bir çocukken bana görmeyi, dinlemeyi, fark etmeyi öğretmişti. Etrafındakilerden keskin bir dikkatle haberdar olmamayı edepsizlik sayardı, bana da gördüklerimi detaylarıyla anlattırırdı hep. İkimiz tanıdıklarımızın konuşma şekillerini taklit ederdik arkalarından. Son yıllarda yeniyetmeliğimden, az buçuk ama kesinlikle kadınsı gelişimimden ürküp yönergelerini merakımı köreltmem, geri durmam ve gözlerimi kapatmam üzerinde yoğunlaştırdı. Kitaplara, fantezilere iltica etmiştim ve şimdi Donna kâğıttan duvarlarımı paramparça ediyor. Artık sahiden evi terk ettiğimin bilincine vardığım şu sıralar annemle aslında bir zamanlar ne kadar yakın olduğumuzu anımsıyorum.

"Bana bir şey gösterecektin" diyor alçak bir sesle.

Ölü çimlerin üzerindeki defterime bir bakıyorum. "Önemli bir şey değil."

"Şimdi sana tekme atacağım, Stu. Dinlememi istiyorsun, ben de şu an dinlemeye gönüllüyüm. Bu anı değerlendir."

Defteri elime alıyorum, alçakgönüllülükten olduğu kadar korkumdan, mahsus geciktiriyorum. "Adı 'Gün, yüzler için' " Boğazımı temizleyip utana sıkıla dörtnala başlıyorum:

Her kimsenin sonsuz boşluğunun
üzerinde gerer kendini yüz, davul gibi...
Koltuk arkalarında parmakları yapış yapış çocuklar
yalan sırlar fısıldar.
Katledilen arkadaşlar buzluğa dizilir
biftek gibi parça parça...

Kafiyeden karlarım çözülüyor. Kapak anında kendini attı, her şey ortalığa dökülüyor. Seslerin itiraflarını haykırdıkları kısma koşarken sırtımdan ter damlaları süzülüyor: Ortak enişte-mizin cenazesi, hırsızlık, casusluk. Ardından:

> Betondan, kırık şişelerden bir evde sokak arkadaşım
> annesinin yatağında bana babalık yaptı.
> Sonra ellerimi yıkayıp aynaya baktım.
> Eve döndüğümde annem beni avuç gibi okuyacak sandım.
> Diz çöktüm. "Ya Rab, bir daha asla."
> Sonraki akşamüstüne dek.

Şiiri bitirdiğimde Donna'nın ellerini siper ettiği gözlerini açıp bana söylediği ilk şey "Stu, ben bakire değilim." oluyor.

Dikeliyorum, acaba şaşırmış gibi yapmalı mıyım? "Bob'la ya da adı her neydiyse, onunla mı?"

"Öz kardeşimin kocasıyla."

"Jim mi?" Suratı çilli olan, hep sırıtan hani. Onunla mı? "Ama nasıl?"

Kuru çimleri kavrıyor. Boğuluyormuş gibi yükseliyor sesi. "Bebeğinin doğacağı zaman Detroit'e onlarla kalmaya gitmiştim. O hastanedeyken hem de, Stu!"

Bunlar yaşadığım şehirde, ben tavan aramda Freud okurken olmuştu demek. Estelle bizden büyük ama hatırlıyorum onu, melek gibi sarı lüleleriyle mavi bir top sektirirken hatırlıyorum. Belki Estelle'i değil, papaz Edward enişte-nin çektiği videoları hatırlıyorumdur; Tanrı'nın aklında nasıl bakiyse o kasetlerde de bakidir piruetler yapan Estelle ve kıpkırmızı, kirli bir suratla kırık bebeğini arkasından sürükleyerek yürürken ağlamaya başlamasıyla külodunun düşmesi bir olan, bütün amcaları, teyzeleri bir anda kahkahaya boğan Donna. "Ama nasıl olur? Durup dururken sordu mu sana, yoksa başka bir şey mi?"

"Yataklarını hazırlıyorduk." Çabuk, sert hıçkırıklar sırtını sarsıyor. "Estelle'e tapıyorum, gerçekten tapıyorum!" Yüzü buruşuyor. Ben onu teselli etmeye çalışırken kahverengi rimeli yanaklarına pas gibi akıyor.

"Ağlama!" Ellerim iki beyzbol eldiveni. Nasıl yakalayacağım? Hikâye olarak başlayan şeyin altından somut bir acı çıktı. "Amacın onu incitmek değilmiş. Bilmiyor, değil mi?"

"O daha fena değil mi? Bilmediği için seviyor beni."

"Bilmiyorsa incinemez" diyorum kurşuni bir sesle.

Dikelip sümkürüyor. "Ama sonra yine oldu."

Alabora olduk. O an künt bir bıkkınlık solduruyor kemiklerimi. Havada bebek nemi, bebek teni, bebek saçı kokusu. Istırabı eridi gitti; hevesle, iştahla hazırlanıyor kendini ifşa etmeye. Kıpır kıpır hali ne kadar gerçekse acısı, dönüşümü de o kadar gerçek. "Nasıl?" diye soruyorum.

"Geçen yaz, bizi ziyarete geldiklerinde. O gün annemle Estelle alışverişe gitti, Jim'le ben de evde bebekle kaldık. Jim odama geldi. Ardından Estelle'e söylemeyeceğime ve bir daha bunu yapmasına izin vermeyeceğime söz verdirdi."

"Bir daha izin verdin mi peki?"

"Hayır." Ufak, çarpık bir gülüş dudaklarında. "O zamandan beri ikimiz yalnız kalmadık. Bana karşı çok asabi bir de. Beni suçluyor, Stu."

"Ne hakla? Sonra seni suçlu hissettirecekse neden en başında öyle bir şeye yelteniyor?"

"Bana takılırdı. Taş bebek derdi. Ama Estelle bana hep çok iyi davrandı. Annem bana âdet döngüsüyle ilgili hiçbir şey anlatmamıştı. Seks ile ilgili söylediği tek şey 'Bütün erkekler hayvandır'dı. Yüzüm sivilcelendiğinde tedavi için beni Estelle doktora götürmüştü."

"Donna, dinle bir." Görüşlerimi dile getirecek olmanın tutkusu beni kavrıyor, olduğum yerde çömeliyorum. "Seks kirli bir şey değil. Enişten riyakâr biri, sen de kötü bir ilk deneyim yaşamışsın hepsi bu."

"Çok da kötü değildi. Yaparken yani. Sonrasında süprüntü gibi hissettim. Kendimi tekrar dine verdim hatta. Günah çıkardım, kefaret için Peder Ross'un söylediği neredeyse her şeyi yaptım. Gerçi sonra sıkıldım. İkinci seferde hiç uğraşamadım. O zırvalara inanmıyorum zaten."

"Sen bana aile olacaksın, ben de sana. Birbirimize kenetleneceğiz, yardım edeceğiz, bize öğrettikleri yalanları bir bir çözeceğiz."

Artık kuruyan yüzü sert bir beyazlığa büründü şimdi ama gözkapakları şiş. "Ahlaksızın teki olduğumu düşünmüyorsun yani?"

"Benden daha ahlaksız değilsin. Bize uyacak bir ahlak buluruz biz de." Geriye uzanıp defterime dokunuyorum, başarılı olmuş bir şaman gibi gücümle ışıl ışılım. Şiirim dünyayı değiştirdi, artık yalnız değilim.

Ama yüzünde küçük bir gülümsemeyle beni izliyor hâlâ. "İyi ki Callie denen o kızla birlikte ben de yoktum şiirinde. Olabilirim sandım bir an."

Yere sanki on metreden iniyorum. "Şiirde mi?"

"Şey yüzünden hani, hatırlarsın, dedemin evinin üst katında ikimiz beraber uyuyorduk, ben on dört, sen on üç yaşındaydın." Tereddütle bana bakıyor; gözleri iri ama o küçük gülümsemesi pek kontrolü altında denemez.

Öyle der demez emin oluyorum, haklı. Ona gerçeği, yani unuttuğumu söyleyemem. Söylersem gücenecek sanki. Yaz tatilinde kendi kuzenimi baştan çıkardığıma inanamıyorum, on üç yaşında yaptığımız şeyin seks olduğunu düşünmüyordum gerçi. Her zamanki ayıp eğlencelerimizden biriydi, o kadar. Ama o ciddiyetinin farkında; onu da öğrenmiş. Benim okuduğum psikoloji kitaplarını o da okumuş. "Sahiden lezbiyen olduğumu sanmıyorum" diyorum usulca. Ne olduğuma dair en ufak bir fikrim yok. Kuzenini baştan çıkarıp üstüne bunu unutabilecek bir aptalım, belli ki. Şansım varmış, bütün aileye ötmemiş. Yoksa ya hapishanede ya ıslahevinde ya da tımarhanede olurdum şimdi.

"Değilsin tabii" diyor avutur gibi. "Sahiden hasta olduğunu sanmam. Ama erkeklerle de deneyim yaşaman lazım. Bu şekilde yamuk olmuş. Sen yanlış başlamışsın."

"Yıllardır yapmıyorum öyle şeyler. Çetedeyken çok erkek arkadaşım oldu. Freddie'yle çok yiyiştim mesela. Bir keresinde de bana tecavüz etmeye kalkmıştı." Sicil bilgisi. İşin doğrusu, annemin ve yurttaki diğer kızların tanımladığı feminenliği kendime yakıştırmıyorum. Erkek gibi de hissetmiyorum. Ben bambaşka bir şeyim herhalde, bir zürafa belki? Altımızda kalan yamaca palamutlar serpiştiren ağacın cinsiyetini kim biliyor?

Geceleri yürüyüşten, sinemadan ya da kütüphaneden dönerken bahçede birbirlerine yapış yapış iyi geceler dileyen çift kalabalığını düşününce rüzgâr tarafından döllenmek kulağa pek fena gelmiyor aslında.

"Sen özgüvensizsin sadece" ilanından sonra armutunu şöyle bir inceleyip ısırıyor. "Çekici biriymişsin gibi davranırsan insanlar da sana öyle muamele eder." Sadece standartlarına tam olarak uyan meyveleri yiyor. Gerisini ben yiyorum. "Tamamen dümdüz edilmemişse ezik büzük, vuruk olması senin için fark etmiyor. Ne varsa yiyorsun."

"Aa ama kırmızı çizgim küf. Hepimizin ilkeleri var sonuçta." Gökyüzünün mavisi sönüyor. Hava ağırlaşıyor, soğuyor.

"İlkeler" diyor kendi kendine. "Vincent'la artık görüşmek istemiyorum. Faşistin teki. Yanında salağa yatmam gerekiyor hep."

"Bence yanındayken rol yapmak zorunda hissettiğimiz insanlarla hiçbir şekilde ilgilenmemeliyiz."

"Hafta sonları yurtta oturmaktan nefret ediyorum."

"Kampusta on dört bin erkek var."

"Vay be." Peynir kutusunu açıp bana bir parça fırlatıyor. "Keyfimi nasıl yerine getireceğini biliyorsun... Bu gece arar. Sen aç, dışarıda de. Kaçamak cevap ver. Randevuda olduğumu ima et."

"Onun yerine görüşmek istemediğini açık açık söylesen ya?"

"Öyle olmaz. Hayır ya, sen benim dediğim gibi yap. Tamam mı?"

"Tamam" diyorum yarım ağızla. Şimdiden gerildim bile. Elma şarabından hafif çakırkeyifiz; uzanıyoruz, konuşuyoruz, güneş ayaklarımızın ucunda bir kamp ateşi olana, karınlarımız yurdun akşam yemeğine bile özlem duyacak derecede acıkana dek konuşuyoruz.

Beşinci Bölüm
Kadınlar Neye Yarar?

SABAHLARI TEPSİLERİMİZİ KUPKURU yumurtalar, kızarmış ekmek, bir kaşık tanımlanamayan jölemsi bir madde ve birer bardak acı kahveyle dolduruyoruz. Konuşamayacak kadar uykulu olduğumuzdan yemeğimizi neredeyse çiğnemeden yutuyoruz. Koridorun ilerisinde tek kişilik bir odada kalan ve kahvaltı etmeyen Julie, bize kahvesiyle katılıyor. Sonra beraber hızlıca kadınlar spor alanının üzerinde kalan çamurlu patikaya gidiyoruz. Tabak çanak gürültüsü, yokuşun aşağısındaki kalabalığa katılıp sonra geri tırmanacak kadınların binanın tüm kapılarından dışarıya dökülüşü. Yolun aşağıya bakan kenarındaki ayaz, uykumuzun son kırıntılarını da süpürüyor; huysuz ve geç saatlere değin çalıştığımız için bir hayli hassas, kalakalıyoruz.

Profesör Bishop'a fikirlerimi sunmaya kuyruğumu sallayarak, seke seke gidiyorum. Uzun yüzü seyrek saçlarında bitiyor, karaciğer lekeli elleri ödev kâğıtlarıma kinayeler işliyor; o, sözcük-

ler cennetimin kapısını koruyan hazımsız bir melek. Karnının ilk sınıfların düzyazılarına olan usandırıcı, kötücül tokluğunu kandırmak için çocukluğumdan masallar anlatıyorum ona. Ana fikir ayrıcalıklılık oluyor: Babamı yazıyorum. Ana fikir özgürlük oluyor: Annemi yazıyorum. "Hoş." "Keskin." Yetiştirilişimi zevkinize sunuyorum Bay Bishop, aşağılamanızdan ödü kopan palyaçolarım neden komik olduğumuzu hiç anlamasalar da taklalarına devam ediyorlar.

Zooloji laboratuvarında kaygan yakalayışlar. El kitabındaki şemalar açık ve anlaşılır ama benim kurbağamdan sadece yumurta çıkıyor. Beyinlerini kesmemiz için canlı kurbağalar dağıttılar. Laboratuvar eşim elindeki bistüriyi panikle kurbağaya saplayıp duruyor. Kurbağa çığlık çığlığa; kanlar süzülen benekli sırtı ve debelendikçe uzayan, orantısızlaşan bacaklarıyla El Greco'nun elinden çıkma azizlere benziyor eşimin beceriksiz yumruğunun içinde. Öfkeli bir gerginlikle kurbağayı elinden alıp iğneyi batırıyorum, ellerim mukus ve kandan sırılsıklam. Başarılı vahşetimden gurur duyarak kafamı kaldırınca Donna'yı görüyorum, kapıdan fırlıyor, sırık fasulyesi laboratuvar asistanı da telaşla peşinden gidiyor. Sonrasında "İsraf" diyor bana. "Hepsini öldürdüler, kimse de bir şey öğrenmedi. O aletleri onlar yerine o sevimsiz tıp hazırlıklara saplasak daha iyi olurdu." Böyle ufak tefek şeylere sinirlendiğinde bile nefretiyle uzlaşılmıyor; benim alacalı olduğum, merak ettiğim zamanlarda bile o aşırı.

Sosyal bilimler binasındaki Fanus diye bilinen orta salondan güçlükle geçiyorum. Sıcaktan bunalmış ve darmadağın bir halde, idolüm Profesör Donaldson'ı hayran hayran izlemek üzere ön sıralardan birine çöküyorum. Aslında ilk çağ ya da orta çağ tarihi almayı planlıyordum, en son Amerika tarihinde karar kılmamın tek sebebi kayıtta iki öğrencinin Donaldson'ın "kızıl meyilli" olduğuyla ilgili bir şeyler konuştuğunu duymamdı. Dersleri resmî ve gayrıresmî katılımcılarıyla 440 kişilik yasal kontenjanı da aşıyor, isteyenler ancak ayakta girebiliyor.

Daha kapıdan girmeden konuşmaya başlıyor. Önceden karaladığı tahtanın ihtiyacı olan kadarını ceketinin koluyla siliyor. Zayıf, atik, bir seksenin üzerinde boyu var ama hep öne eğik

durduğundan göstermiyor; başı, sanki gövdesinin bir türlü doğrultamadığı ödüllük bir yıldız çiçeği. Gür, kızıl kestane sakalını öğrencilerinden büyük görünsün diye uzattığından şüpheleniyorum. Pilgrim Ataların siyasi görüşleri olduğunu ya da Bağımsızlık Savaşı'nın Bolivya'ya bağımsızlık getirdiğini kim tahmin edebilirdi? Geçen çarşambadan bu yana gözlüğü kırılmış. Menteşesini bantla tutturmuş, nedense bunu sevimli buluyorum.

Cumartesi sabahı adresini bulduktan sonra Donna'yı kolundan tutup North State sokağında Tudor stili, kırmızı tuğla, fantezilerime uymayacak kadar sade ve normal bir binayı izlemeye götürüyorum. Sokaktan yedinci geçişimizde, daha önce Donaldson'ı hiç görmemiş, yine de tutkunluğuma yoldaşlık etmeye gönüllü olmuş Donna en sonunda şikâyete başlıyor. Ama ödülümüzü alıyoruz. Binadan üzerine kendininkine çok benzeyen bir trençkot giymiş bir kadınla beraber çıkıyor. Tek bir örgüyle sallanan kestane, uzun saçlar. Birlikte mavi vosvosuna binip uzaklaşıyorlar.

"En azından kadınlardan hoşlandığını biliyorsun" diyor Donna. "Eve gidebilir miyiz?"

"Benden çok büyük görünmüyordu. Öğrenciydi sanki."

"Yirmi iki falandı. Çizmeleri müthişti. Tüvit eteği de bayağı güzeldi. Parası var derim ben." Donna şimdiye kadar huyuma gitmeye çalışmıştı ama dönüş yolunda faiz işletmeye başlıyor. "Gülünç bir şey bu. Birilerinden hoşlanmak cidden sana yetiyor. Gizli gizli izleyeceksin diye şehrin bir ucundan diğerine koşmalar falan. İstesen onunla tanışırsın. Gidip dikkatini herkesten önce cezbedersin, olur biter."

"Yapamam" diye gevelemeye başlıyorum. "Neden benimle ilgilensin ki? En azından bin tane öğrencisi var."

"Yeni siyah boğazlını giyersin."

"Öğrencilerinin üçte birinin memeleri var, Donna. Eminim hayatında birkaç çift görmüştür."

"Yenilgiyi baştan kabulleniyorsun, Stu. Bu şekilde sürüklenip gidemezsin, erkeklerden elli metre öteden, tatlı tatlı, rahat rahat hoşlanmakla olmaz."

Neden olmasınmış? Ben sıkılmıyorum ki. Mutluyum. Ona bu şekilde açıkladığımda daha da kızıyor. "Her şeyi deneyim-

lemek istediğini söyleyip duruyorsun ama hepsi boş laf. Korkaksın sen."

Savının alt metni, normal yani heteroseksüel olduğumu ispatlamamın gerekliliği. Direnmem kısmen beceriksizliğimden –nasıl başlamam gerektiği hakkında hakikaten minnacık bir fikrim dahi yok–, kısmen memnuniyetimden. Sevdiğim biri var zaten: Donna. Benim tek istediğim kitaplarımı okumak, müziğimizi dinlemek, şehrin göbeğinde tasması çıkarılmış bir yavru köpek gibi dolanıp ağzıma sığdırabildiğim kadar bedava konser ve ucuz oyunu bir an önce mideye indirmek ve Donna'yla konuşmak, sonra biraz daha, biraz daha konuşmak.

Konuşuyoruz da. Bildiğimiz en ayıp kelime "savunma". Irkçılığı, militarizmi ve ailemizi reddediyoruz, McCarthy karşımızda olsa ona söyleyeceklerimizi tasarlıyoruz. Düşünmenin konuşmak demek olduğu ve derhal anlaşılmak sonucunu doğurduğu değişken bir açık fikirliliğin peşindeyiz; bir eylemi kavramanın onu gerçekleştirmek yolunun yarısından da fazlasını gitmekle eşdeğer olduğu bir açıklığa erişmek istiyoruz. Çabalıyoruz. Beyaz odamız yanıyor. Dışarının havası bize daha gevşek geliyor.

Yurt binalarının karşısındaki tatlıcıda bir masada oturuyoruz. Paltolarımız yakalarımıza kadar ilikli çünkü üzerimizde sadece eteklerimiz var. Bluzlarımız ve iç çamaşırlarımız yurdun çamaşırhanesinde çalkalanmakla meşgul. Lezzetsiz akşam yemeğimizden aç kalktık. "Niye oturduğumuz yerde açlıktan ölelim?" diye buyurdum. Şimdiyse sırtımda, astarı meme uçlarımın derisini yüzmeye niyetli ceketimle masadaki yeni meydan okumayı inceliyorum. Bir yanım heyecanlı, bir yanımsa oyunlarımızın kızışma hızından ürkmüş halde.

"Bize çaydanlık lazım." Az önce fincanlarımıza boşalttığımız metal çaydanlığı işaret ediyor. "Sen çocukluktan başlamışsın. Ben yeni yeni bulaşıyorum belaya. Rol yapmayı öğrenmeliyim."

"Ya bu gece bizi yakalarlarsa peki?" Masamız cılız dükkân sahibinin üzerine eğildiği tezgâhı görüyor. Donna'nın ince vücudunun hayran olduğum ama taklit edemediğim, kullanışlı ve klas bir görkemi var.

"Bu çok boktan bir bahane." Kalan çayı fincanına dolduruyor, ardından çaydanlığı açık çantasına tıkıyor. O ayağa kalkıp kasiyere yönelirken ben masadaki küllüğü içindeki izmaritler ve pipet kâğıtlarıyla beraber cebime sokuveriyorum. Terden nemli parmaklarım telaşla bozukluklarımı arıyor.

Islak sokağa çıktığımızda birbirimize bakıp sırıtıyoruz. "Ne güzel bir çaydanlık o öyle, cancağızım" diye şakıyorum. "Ne kadardır ailenize ait?" Ben cebimin tersini çıkarıp izmaritleri ve külleri bir su birikintisine boşaltırken o alçak bir duvardan atlıyor, dengesini toparlıyor, kasıla kasıla önümden geçiyor. Ona söylediklerimin Howie'yle olduğu gibi iyice çiğnenip bana dönmek yerine aniden eyleme dönüşmesi içimi gıcıklıyor.

Julie'nin kanatları açık penceremizden uzanıp yakalamaya çalıştığı iri, pamuk şekerden kar taneleri döne döne orta bahçeye iniyor. Çoğu zaman kıvrılıp uzandığım ya da rahat rahat yayıldığım pervaza yünlü ekose pantolonuyla kurulmuş; bir bacağı altında kıvrık, diğer ayağında botu var ve yere basıyor. "Kaçırmış olabilir miyiz sence?" diye soruyor kumru gibi yumuşacık, kalın sesiyle.

"Öyle olsa şimdiye yukarıda olurdu."

Julie, bal rengi saçlarının dün yaptırdığı kaskatı buklelerini utangaç bir tavırla fakat takıntılı bir ısrarla parmağına dolayıp duruyor. "Belki yemeğe götürüyordur Donna'yı."

"Parası yok ki. Hem Donna döneceğini söyledi." Dün gece Donna resim bölümünden biriyle ilk kez çıktı. Biz de bu Lennie'yi görmek için bekliyoruz işte. "Çekici bir çirkinliği var" demişti Donna bana. "Asi bir tipi var. Bir kenar mahallede büyümüş ve *inanılmaz* zeki!" Brooklyn'li, ikinci sınıfta, bizim gibi burslu. Yahudi olması benim etkimi mi gösteriyor acaba, diye geçiriyorum içimden.

Julie söyleniyor. "Niye bu kadar tantana ediyoruz anlamıyorum. Üç haftada bir yeni birini buluyor zaten." Julie, Detroit'in benim adını üniversiteye geldiğimde duyduğum ve yerlisi olmanın sorun teşkil etmediği nadir yerlerinden biri olduğunu öğrendiğim zengin bir banliyö olan Bloomfield Hields'tan gelmiş. Ailesi ona binicilik ve kayak derslerinin yanı sıra kültür de satın almış ama Julie maalesef kitaplarla ve müzikle haddinden

fazla ilgilenerek onları üzmüş. Bizi kaba fakat zeki buluyor. Ben de onun hassas yamaları olan yalnız bir züppe olduğunu düşünüyorum. Uzun boylu, armut vücutlu; yüzü hemencecik kızarıyor ve bu özelliğinden nefret ediyor. Şimdi bir çığlık patlatıverdi, üzerine süsler iliştirilmiş zincir bilekliği şıkır şıkır. "Gel buraya!"

Aniden zıplıyorum, kafam ranzayı sıyırıyor. Mavi paltolu Donna, kendinden biraz daha uzun bir oğlana dolanmış, yürüyor. Tilki kuyruğu gibi gür, kıvırcık kızıl saçlar; yüzünü hare gibi çevrelemiş, düğüm düğüm, ihtişamlı kızıl bir sakal. Kanatlı penceremizin önünde itişerek deli gibi el sallıyoruz. Sesimiz Donna yukarıya bakıp sırıtarak bize el sallayana kadar yankılanıyor bahçede: "Hey, Donna!" Onun işaret ettiği yeri görünce Lennie de el sallıyor, bağırarak bir şeyler diyor sanırım, sakalları kıpırdıyor.

Julie elinin tersiyle ağzını kapatıyor. "Ay, dayanamayacağım" diyor kıkırdayarak. "Delilere benziyor! Van Gogh'la haham arası bir şey!" Gözleri sırılsıklam olana kadar gülüyor.

"Julie, kıkırdamayı kesmezsen yemin ederim dolaba sokacağım seni! Donna'nın hatrına hayran olacaksın ona!"

Elimden kurtuluyor, yatışıyor.

"Yakışıklı olduğunu mu söyleyeyim yani?"

"Şey de... İlginç birine benziyor de."

Donna içeri dalıyor, paltosunu sandalyesine atıyor. "Millet! Ne güzel bir akşamüstü bu böyle!" Saçlarının ince telleri, az önce sertçe ovalanmış gibi görünen yanaklarına yapışıyor. Kısık gözleri içleri masmavi neşe dolu iki çizik yüzünde.

"Neler yaptınız?" diye soruyorum.

"Yürüdük. Tepeye çıktık, tepeden indik, tertemiz karlarda yürüdük. Ayak izlerimizden patikalar yaptık." Islanıp koyulaşmış ayakkabılarını ayaklarından fırlatıyor. "Nasıl buldunuz? Harika, değil mi? Çok yabani görünmüyor mu sizce de?"

Julie, büyük bir ciddiyetle "İlginç birine benziyor" diyor, gözleri bende.

"Tanışmayı çok isterim" diyorum. "Seni öptü mü?"

"Yüzlerce kez. Tepelere tırmanırken, inerken." Gıdaklar gibi tiz, içi içine sığmaz bir kahkaha atıyor. "Sakalı yumuşak, kedi tüyü gibi!"

Julie ince altın kol saatine bakıyor. "Eh, benim Le Cercle Français'ye gitmem lazım... Akşam yemeğinde görüşürüz o halde?"

Kapı Julie'nin arkasından kapanır kapanmaz Donna boynuma sarılıyor; biraz utangaç, biraz haşin. Ben karşılık veremeden geri çekilip sandalyesinin gerisine hopluyor. "Müthiş biri, Stu. Her şeyi biliyor! Sana benziyor; kıvrak zekâlı, biraz dogmatik, içiyse sımsıcak, yumuşacık."

"Hoşlandın mı ondan, Donna? Bu seferkinden sahiden hoşlandın, değil mi?"

"Bayıldım."

"Sevindim. Bak, işler şimdiden yoluna giriyor. Böyle bir adam lazımdı sana, konuşabileceğin biri." Ellerimi kollarımı sallayarak odanın içinde dört dönüyorum ve gerçekten, kıskanmadım. Ona olan akkor sevgim bir çırpıda uslandı, eskisi gibi sahiplenici değil artık. İkimiz için de dünyaları istiyorum. Gitsin, öğrenmekle, yaşamakla, hissetmekle dolu günlük maceralarına yelken açsın, geceleri de limanıma yanaşıp gününü benimle paylaşsın, tartışsın istiyorum.

Aynada kendini izliyor; hissiz, umutsuz. "Öyle muhteşem biriyle ne işim olur ki benim? Yine her şeyin içine sıçacağım kesin. Bir şeyi becersem dişimi kırarım zaten. Ben onu hak etmiyorum."

Bu gece, cumartesi gecesi, İspanyolca dersinden Carl Forbes diye biriyle randevum var. Kıyafetim tamamen Donna'nın sorumluluğunda. "Neye benziyordu şu Carl? Uzun, sarışın falan mı?"

"Hiç fena değil." Bilemiyorum çünkü çok dikkat ettiğim biri değildi, teklifinden sonra da bakmaya utandım.

Zil çalıyor. Tam nefesimi tutmuş çantama uzanırken Donna'nın ne dediğini fark ediyorum. "*İki* kez çaldı. Lennie bu. Yetişemeyecek diye endişeleniyordum."

Çantamı pat diye yere bırakıyorum. "Neye yetişemeyecek?" İnce telli saçlarını düzeltirken burun kıvırıyor bana. "Şu delikanlıyı bir de biz görelim. Kurul onayı vereceğiz."

"Donna, olmaz!" Kapı arkasından çarpıyor ve yatağıma bırakıyorum kendimi, üstüm başım dağılır korkusuyla çok hareket etmemeye çalışıyorum. Gururluyum yine de. Bunu kendim başardım. Zil bir kez daha, bu sefer benim için çaldığında koşar adım lobiye iniyorum. Çıkış için imza atmaya masaya giderken, Lennie bana abartılı bir şekilde göz kırpıyor. İşte Carl orada, uzakta. Tüvit pardösüsü, şöyle bir bakınca yakışıklı görünen kanlı canlı yüzüyle ve küstah, kararlı tavrıyla dikeliyor. Koluma giriyor ve gidiyoruz, istikamet kampusun diğer ucundaki sinema.

"Ee, İspanyolca nasıl gidiyor bakalım?"

"Öldürüyor beni" diyorum kibarca. Şu sıra Neruda'nın *Canto General*'ini yardım almadan okumaya çalışıyorum.

"Al benden de o kadar! Nerelisin?"

"Detroit. Ya sen?"

"Chagrin Falls. Cleveland'ın biraz dışında kalıyor."

Çok da zor değilmiş yahu. Gevşemeye başladım. Yutkunabiliyorum şimdi, nefes de alabiliyorum. Karanlıkta, renklerin üzerine güçlü kaslarla yeniden canlandırılmış Sinemaskop bir İncil efsanesini düşürdüğü –hangi filmi izleyeceğimizi sormayı unutmuşum– perdenin önündeki koltuklarımıza henüz yerleşiyoruz ki kolunu omzuma atıyor. Çok geçmeden kulağımda fısıltılarını duyuyorum.

"Pardon, ne dedin?"

"Hiç, güzelim." Yine de dudaklar kulağımda. Dilini hissettiğimde şaşırıyorum ilkin, sonra acaba kulağım temiz miydi diye tedirgin oluyorum. Mıncıklanıyorum, pençeleniyorum, koklanıyorum; rahatsızım ama hareket etmeden oturuyorum. Yüzü bu kadar yakından bakınca tuhaf ve şiş görünüyor. Bir dansöz yılanlarla dans ediyor. Kral, elinde palasıyla duran tekinsiz bir mankafanın kulağına bir şeyler söylüyor. Keşke Carl geri çekilse artık ama ona böyle desem belki bana darılır. Utancımdan kaskatı kaldım, yapış yapışım, ses edemiyorum. Kölelerin ıkına sıkına koca taşları sürükleyişlerini izlerken, sıcak eli sağ mememi sımsıkı kavrıyor. İtiyorum elini. Tekrar getiriyor. Yine çekip dikeliyorum, diğer yana eğiliyorum. El bu sefer pes edip omzuma konuyor. Yeniden nefes alabiliyorum. Beş dakika sonra el

yavaşça aşağıya yönelmeye başlıyor, ben de onu koltukla arama sıkıştırıp orada hapsediyorum.

Carl mırıldanıyor: "Hoşuna gitmiyor mu?"

"Seni tanımıyorum."

"Tanışmak istemez misin?"

Bir "Şişşt!" geliyor arkamızda birinden. Roma yanıyor, duvarlar yıkılıyor, Musa Gettysburg konuşmasını okuyor. Gözlerimi kapatırsam Carl'ın yüzünü görmüyorum bile. El bir kez daha atağa geçtiğinde parmaklarını yakalayıp var gücümle geriye büküyorum. Öfkeyle yerinden sıçramasını, bırakayım diye bağırmasını bekliyorum. O ise tekrar beni dürtmeye, koklamaya başlıyor. Canını acıtmış olmalıyım ama hiç belli etmiyor. Tacizi yarı saldırgan geliyor bana. Tanıdığı kadarımı sevmiş olmasına inanamıyorum.

Tanrı'nın son emirlerini okuyan gür ses kulaklarımızda yankılanarak dışarı çıkarken bana dönüyor: "Bir parti olacağını duymuştum. Ne dersin, güzelim?"

Eve gitmek istiyorum aslında ama o kızgın değilse belki ben de olmamalıyımdır. İlk saldırı âdetten olabilir. Donna'ya bir fiyaskoyla dönmek istemem. Kös kös, uygun adım kampusun dükkânlarının önünden geçiyoruz. Kampusu boydan boya aşıp Washtenaw'a doğru bir buçuk kilometre kadar daha öfleye pöfleye gidiyoruz. O acele ediyor, ben havadan sudan uyduracak bir şey bulamıyorum. Sokağın epey gerisinde kalan büyük, beyaz bir eve yaklaşıyoruz. Partinin seslerini duyabiliyorum.

Salon tıklım tıklım. Yine koluma girmemiş olsa bu terli, gürültülü yabancı kalabalığının içine adım atmazdım. Kızlar oğlanların kucaklarında, herkes yerde oturuyor. Bir pikaptan hafif dans müziği yükseliyor. Dört Öğrenciler. Baygın ve Hayalperestler. Stanley ve Yarım Akıllılar. Dans etmeyi çok severim: İlkokulda öğrendim ve Freddie'yle yapmaktan hoşlandığım tek şeydi. Bayılana kadar Detroit ve Chicago tarzı jitterbug yapardık. Detroit'inki daha hızlı, Chicago'nunkinde de ayakları daha sert vurmak gerekiyor. Yalnız burada kimse dans etmiyor. Hoş, edecek olsalar bile yer yok.

Kızlar yurttakilere benziyor: İyi giyimliler, kıyafetleri uyumlu, zarifler; ya diplerine sokuldukları arkadaşlarıyla konuşuyor-

lar ya da beraber geldikleri eşlerine yapışmışlar. Balonlar bağlanmış lambaların altında duran bira fıçısı, etrafında ufak bir gölcük oluşturmuş. Asılı küçük flamalardan birine dikkatlice baktığımda buranın bir erkek birliği evi olduğunu anlıyorum. Hayal kırıklığı. Lüks beklentilerim vardı ama buradaki eşyalar eski ve hırpalanmış.

Carl, gizli bir kaynağından iki kâğıt bardakta cin aldıktan sonra, sağa sola selam vererek yürümeye devam ediyor. O önde ben arkasında, arka odaya gidiyoruz. Salon kadar kalabalık bu odadaki dumanlı kasveti bir tek gece lambası hafifletiyor. Kimse kafasını kaldırıp bize bakmıyor. Birkaç ıslak öpücük, usul usul inlemeler, kahkahalar duyuyorum. Ne garip, insanlar yiyişmek için partilere gidiyorlar. Bacaklara, şişelere takıla takıla bulduğumuz tek boş yere oturuyoruz. Yarımız bir masanın altında.

"Hayır!" diyorum. Biraz daha cin getirdikten sonra yine deniyor. Yüzümün buruştuğunu görmesin diye, elime tutuşturduğunu hızla içiyorum. Bu ısrarcı canavarla bu sera sıcağında ne arıyorum ben? Fikrimi değiştireceğimi nereden çıkarıyor? Ona da soruyorum.

"Evlenince ne yapmayı planlıyorsun? Bütün gece tartışacak mısınız?"

"Ben evlenmeyeceğim."

"Haydi ordan, bütün kızlar evlenmek ister."

"Bok isterler. Ayrıca evlilik sadece bu demek değil."

"Böyle soğuk davranırsan erkeklerle nasıl tanışacaksın?"

Beni buracıkta becermek mi istediği? "Ben soğuk değilim. Sen delirmişsin." Yüzü loş ışıkta belli belirsiz bir şekil. Halsizlikle, çaresizlikle gülmeye başlıyorum.

Biraz daha cin getiriyor. "Birinci sınıf falan mısın sen?" Başımla onaylayınca "Sonradan ağız değiştirirsin" diye devam ediyor. "Birkaç yıl sonra görmek isterim seni. Kadınlar aşk için yaratılmıştır." Cin almak için kalkıyor. Sarhoş sersemliğimle bekliyorum, bekliyorum ve en sonunda beni burada bıraktığını anlıyorum. Sendeleyerek yatağa gidiyorum, paltomu uyuyan bir oğlanın altından çekip alıyorum.

Kimseye görünmeden geçiyorum salondan; muhtemelen aklıma kazınacak yüzler, ardı ardına patlayan sohbetten balon-

lar. Kapı açılıyor, kapanıyor. Sokak hâlâ buz gibi. Ayaklarımla vücudumun geri kalanı arasında bir temassızlık var sanki. Burada gözlerimden içre ağacın arkasına maymun gibi saklanmışım, ayaklarımı kontrol edemiyorum ama onlar aşağıda, iki uslu köpecik gibi tin tin bana eşlik ediyorlar. Koşmaya başlıyorum, buzda kayıyorum, dönüşlerde zıplayıp kenarda biriken kara dizlerime kadar giriyorum. Üzerlerini kaplayan buz tabakası çıtırdıyor. Bir "park edilmez" levhasına vurmak için sıçrıyorum ama yere inerken topuğum kayıyor, sırtüstü yere yapışıyorum. Gülmekten güç bela doğrulabiliyorum. Kampusu dörtnala geçiyorum, çalılıkların içinden hızla otoparka çıkıp buz tutmuş zeminde süzülmeye çalışıyorum. Yerden topladığım avuç avuç karı ellerimde sıkıştırıp bana sırıtan arabalara rastgele, abuk subuk açılarla fırlatıyorum. Soğuk tenimi ısırıyor.

"Hey! Dur bakayım!" Üniversitenin bekçilerinden biri bana doğru koşuyor.

Bak bak, nasıl da paytak paytak geliyor. Bir kartopu daha sıkıştırıyorum ve bu seferki keskin, bu seferki hakkını veriyor; tertemiz uçup adamın ensesinde patlıyor. Şaşkınlıktan kalakalıyorum, neredeyse bana yetişene kadar da kıpırdamıyorum, sonra birden koparıp uzaktaki çalılara kadar koşuyorum, üzerlerinden atlıyorum. Arkamdan gelen kuvvetli ayak seslerini duyuyorum ama ben yurdun tepesine ulaştığımda çoktan ona fark attım. En eski yurt binasının karşısındaki mezarlığın duvarı yanındaki leylak çalılarının arkasına bırakıyorum kendimi. Yurtların ışıkları önce iki, sonra bir kez sönüp yanıyor, ardından sönüyor. Yat saati. Gülümsüyorum, kulağım bekçinin adımlarında. En sonunda kalkıyorum, üzerimdeki karı silkeleyip hızlı adımlarla yurduma gidiyorum. Kapılar kilitli, yardımcı açsın diye kapıya vurmam lazım.

"Eh. Geç kaldın." Kadın baştan ayağa süzüyor beni. "Ne oldu sana böyle?"

"Düştüm. Bileğim burkuldu." Akıllılık edip masaya kadar topallıyorum, imza atıyorum, sonra asansöre yine topallayarak gidiyorum. Ne hoş süzülüyoruz yukarıya. Kapılar açılıyor. Sersem gibi iniyorum, kendimi bir kalabalığın orta yerinde buluyorum. Koridor, sabahlıkları ve pijamalarıyla sıra olmuş,

saçlarını saran, tırnaklarını törpüleyen kızlarla dolu. Beni mi bekliyorlarmış? Jüri önünde yargılanacağım. Kaçmalıyım!

"Koridor toplantısına yine geç kaldın Stuart" diyor koridorun ortalarından zayıf, suratsız bir sarışın. "Zaten ya biriniz, ya diğeriniz."

Asil bir tavırla paltoma yapışmış parçaları, ölü yaprakları, dalları silkiyorum. "Hanımlar, demokratik işleyiş benim için büyük öneme sahip!" Açılmaya başlıyorum. "Bence buranın sorunu..."

Julie beni sertçe çekiyor, onunla Donna'nın arasına küt diye oturuyorum. Ellerim simsiyah; avucum kesilmiş, usulcacık kanıyor. Bir uzun kış süren toplantı boyunca süpürgeliği izliyorum. Spor kulübü başkanımız Dulcie bizleri futbol veya çim hokeyinden birini seçmeye davet ediyor. Birileri elini kaldırınca ben de kaldırıyorum. Bir kâğıt geliyor, imzalayıp yanımdakine veriyorum. Başım ağrıyor.

Donna'nın peşi sıra odamıza girerken tepedeki ışığı söndürüyorum. "Masa lambanla çalışsan olur mu?"

"Neden geç kaldın? Bu saatte yatmayacaksın herhalde?"

"Öldüm ben." Kıyafetlerimi soyup olduğum yere bırakıyorum.

Sandalyesi tıkırdıyor. "Stu, Carl'la bir şey mi oldu? Bana anlatırsan kendini daha iyi hissedersin."

Oda hafif hafif çalkalanıyor. Battaniyelerimi üzerime çekiyorum. "Carl mı?"

"Adı Carl değil miydi?"

"Carl... Carl'ı partide kaybettim."

"Aa, Stu!"

"Yok yok, aklı yerinde değildi zaten." Üzerimdeki battaniyeler yığınından kafamı çıkarıyorum. "Birileriyle çıkmak bana göre değil. Özür dilerim Donna, yapamayacağım, bu kadar!" Sonra bir şeyler daha diyor ama duymazdan geliyorum.

Müşterilerine birçok farklı tür çay ve kahve, biraz caz ve loş masalar sunan Drake's'in kapısını itiyorum ve dumanla, muhabbetle kıvamlanmış koyu kahverengi havasına adım atıyorum. Burada evlerinde gibi rahatça yayılan yabancılara yaklaşmaktan çekindiğimden arka tarafa tuhaf bir gerginlikle seğirtiyorum.

Ah, işte Lennie: Kızıl bir çalı, bıyığının altından güçlü dişleri görünüyor. Elini sallayarak beni yanlarına çağırıyor. Ben karşılarındaki sıraya geçerken "Harika bir haberim var!" diyor. "Bir daire buldum. İki çocuk daha var. Şubatın ikisinde taşınıyorum."

"Şimdiki halimizle olacak gibi değil." Donna bıkkınlıkla iç çekiyor. "Gidecek hiçbir yer yok. Asla ama asla yalnız kalamıyoruz. Zatürree olana kadar dışarıda banklarda yiyişiyoruz."

Aslında Donna'ya yalnızken söyleyecektim ama kenarlarını İngilizce hocamın kırmızı oya işlediği kâğıtlarımı çıkarıveriyorum. "Bishop 'Gün, yüzler için'i geri verdi."

"Beğenmiş mi?" Fincanların üzerinden uzanıyor Donna. İlgileri yalnız kibarlıktan değil çünkü kuyudaki sesler artık Donna'nın eniştesi tarafından baştan çıkarılışını, ilk âdetinin dehşetini; Lennie'nin de evlerinin merdiveninde kalp krizi geçirip ölen dedesini ve bir keresinde mahallelerinden geçti diye Porto Rikolu bir çeteden dayak yiyişini söyleşiyorlar. Başları sayfaların üzerinde birbirine dayalı; biri lepiska, biri kırmızı. Okudukları şeyi zaten biliyorum.

> Bayan Stuart, ilk gençlik kazaları edebiyatı arılaştıracak türden konular değildirler. Kişisel haykırışlar eleştirmene ancak usanç aşılayabilir; ilaveten, ergenlik çağına ait deneylemelerin itiraf dergileri okurları haricinde herhangi bir kitleye hitap edebilecek düzeyde betimlenebileceğinden kuşkuluyum. Böylesi dışa vurumlarını kişi kendine saklamalıdır.

Lennie kâğıdımı masaya çarpıyor. "At gözlüklü ibne!"

Donna gözlerini kırpıştırıyor. "Ergenlik çağına ait kazalar ha! Yazılan başka şey var sanki."

"Gözünü benden kaçırdı. Ona ithafen yazdığımı düşündü kesin, hani, 'sev beni' vesaire vesaire." Sıska, uyuz Bay Bishop. "Belki melodramatik yazmışımdır."

Lennie vücuduna göre epey büyük, biber kırmızısı sert kıllarla bezeli elini kâğıdın üzerine koyuyor. Donna aracılığıyla tanıdım vücudunu. "Benim tanıdığım bir şair var, ona göstereyim. Sana harbi bir eleştiri yapar."

Ben başımı iki yana sallıyorum ama Donna gülümsüyor.

"Mike'ı diyor. Mike'ın kahverengi kocaman gözleri var, bir görsen. Çok karanlık ve hoş bir havası var bir de. Gelecek dememiş miydin sen?"

"Sen ne diye onun gözlerini inceliyorsun bakayım? Kilit vuracağım sana." Koca eli Donna'nın omzunu kavrıyor, Donna yanağına bir öpücük konduruyor. İnsan içinde öpüşüp koklaşma konusunda alabildiğine rahatlar, zamanla ifadesiz bir suratla oturup konuşmaya devam edebilmeyi öğrendim.

Drake's'in kapısının önünde onlar uzun uzun vedalaşırken, ben de ayaklarımı yere vurarak ısınmaya çalışıyorum. O an fark ediyorum: State sokağının karşısında, tam önünde durduğumuz kapının hizasında biri bizi izliyor. Eli ağzına siper olmuş, sigarasını yakıyor ama birbiri üzerine kapadığı ellerinin tepesinde bakışları bize odaklanmış. İri yapılı biri, kambur durmuş, üzerine tam oturmayan eski paltosunun yakasıyla kulaklarını korumaya çalışarak rüzgârda dikilmiş bekliyor. Birkaç kaçamak bakışla ancak bu kadarını çıkarabiliyorum. Gözleri yoğunluklarıyla çekiyor beni. İnatla buz gibi rüzgârın ıslığında bekliyor. Lennie koşarak uzaklaştıktan sonra Donna bana dönüyor, tam yürüyeceğiz, gözümün ucunda bir hareket beni duraksatıyor. Aniden Donna'nın koluna yapışıyorum.

"Ne oldu? Drake's'te bir şey mi unuttun?"

Ne cevap vereceğimi bilemiyorum. O arada o, uzun adımlarla bize doğru geliyor, bir amacı olduğu fazlaca belli, fırtınayı aşıp bu tarafa ulaşıyor; paçasına kar yapışmış ama bakmaya tenezzül etmeyecek sanki.

Donna onu görüyor. "Aa, işte Mike bu. Her zamanki gibi geç kaldın."

Sigarasını kenara fırlatıyor, elleri üzerine büyük gelen montunun ceplerine sığınıyor ve orada yumruk halindeler, hissedebiliyorum. "Lennie'yi nerede bulabilirim?"

Sahtekâr, diyorum içimden, gittiğini gözlerinle gördün. O zaman kafamı kaldırıp bakmaya cesaret buluyorum. Saçları koyu renk, benimki gibi siyah değil ama en koyusundan bir kestane, acı kahve renginde. Garip bir suratı var; ağzının hemen kenarında derin bir yara izi kara sarı tenine kopkoyu oturmuş.

İnsanın içini bir hoş eden, dokunulası, hissedilesi bir oyuk. Yüzü oturaklı, kafası da büyükçe ama beni çeken gözleri: Kocaman, ağaç kabuğu renginde, kapkaranlık parlayan çukur gözleri.

"Kaçırdın, şimdi gitti." Donna, beni yakalayıp öne iter gibi bir hareket yapıyor. "Bu arada siz tanışmış mıydınız?"

Haydi be Donna, bilmiyorsun sanki!

"Jill sensin demek. Bak sen şu işe!" Sırıtınca açılıyor. "Lennie şair olduğunu söylemişti."

"Şiir yazarım" diyorum bir süs köpeğinin haşinliğiyle.

"Stu" Donna bir daha dürtüyor beni. "Şiirini göstersene. Yazdığı bir şeyi İngilizce profesörüne götürmüştü, adam çok fena bir not yazmış üzerine. Ona da göstersene Stu."

"Ben de epey fena yorumlar yaparım" diyor Mike çenesini öne çıkararak.

"Çok heyecanlandım. Ben de fena şiirler yazarım. Kimseden lütuf dilemiyorum."Böyle çemkirdiğime şaşıyorum ama yazdığım şiirler bu hayatın kendimi cesur hissettiğim nadir yerlerinden.

Donna cilveli cilveli ona doğru eğiliyor. "Mike da şiir yazıyor. Eğer o kendininkileri sana göstermekten korkmazsa..."

"Okumak isterim" diyorum.

"Şöyle adil bir anlaşma yapalım" Geriye bir adım atıyor. "Sen senin şiirleri Lennie'ye ver, bana getirsin, sonra da ben karşılık vereyim." Yine uzun adımlarla, büyük paltosu rüzgârda çırpınıp hareketlerine direnerek uzaklaşıyor.

"Donna, ciddi miydi? Ay, niye tartıştım ki onunla?"

"Bence ilgilendi."

"Sahiden mi? Kendimi iyi hissedeyim diye mi öyle diyorsun? Nereden anladın?" Benden kaçıp kurtulana kadar da sormaya devam ediyorum. O kısacık görüşmeyi didikleyecek bir şeyi kalmayana kadar didikliyorum. Birkaç şiiri Lennie'yle beraber gönderdiğimde –aynı binada kalıyorlar– en başında neden göndermek istediğimi çoktan unuttum bile. Önümüzdeki hafta Noel tatili için hepimiz evlerimize gidiyoruz. Tatilden sonra unutmayayım, söyleyeyim de Lennie şiirleri geri alsın.

Altıncı Bölüm
Yılın En Karanlık Gecesi

"AYAĞIMI EZMEYE Mİ niyetlisin? Nereye ittiğine bir bak Malcolm!" Annem güreşe güreşe köşeye taşıdıkları eski televizyon koltuğunun arkasından belirdiğinde fiskosu döndürerek arkalarından yürüttüğümü görüyor. "Ah sakar Jill, ah beceriksiz Jill, bak ne yapıyorsun halıma!"

Matt sallana sallana eskiden benim olan odadan çıkıyor. O odada da öyle keskin bir defne romu kokusu var ki, sürmeyip de içiyor mu acaba diye düşünüyorum bazen. Dapdar Levi's kot üzerine tişört giymiş, sarı saçlarını ensesine kadar ördek kıçı gibi yapıştırmış. Ya cüretkâr görünüyor gözüme ya pişkin, o gün canımı ne kadar sıktığına bağlı; son üç günde de bir hayli sıktı. "Durun yardım edeyim Bayan S. Geri çekilin!" Koltuğu kucaklıyor. "Nereye koyayım bu külüstürü?"

"Pencerenin önüne" diyor babam ters ters.

"Oda hepten mağara gibi mi olsun istiyorsun Malcolm? Zaten yandaki ev kesiyor ışığımızı, bir de..."

Babam elleri ceplerinde geriniyor. "Söyleyeyim, çeksinler mi evlerini?"

Gelip evin yeni pansiyoncu Matt'e teslim edildiğini gördüğümde, tamam, demiştim, babam kendine bir oğlan çocuğu bulmuş. Ama aksine, zor tahammül ediyor.

Matt anneme çıkışıyor, "Sakin, Bayan S, sakin. Şuraya koyuverelim."

Neden duruyor annem, tek tokatla öldürmeyecek mi şimdi bunu? Gözlerinin içi gülüyor. "İyi ki varsın. Nerede bu aptal ağaç ayaklığı? Her sene yemin ediyorum bir daha bu saçma sapan işlerle uğraşmayacağım diye."

Ağacı Matt ve annem aldı. İşin gerçeği, babam Noel'i artık kanıksamış; çocukluğundan beri kutluyormuş sonuçta, hayatında hiç hediye alışverişine de çıkmamış. Annem içinse hediyeler, ağaç, eşe dosta gönderilecek kartlar yasak bir cazibeyle ışıl ışıl parlıyor. Süslemeleri seviyor. Ben küçükken ikimiz beraber her şeyi elimizden geldiğince özel kılmaya çalışırdık. Artık o telaşa neredeyse hiç katılamıyorum. Tatillerde bir telefon şirketinde dokuzdan bire, sonra altıdan ona iki vardiyayla gürültülü bir santralde şehirlerarası bölümünde çalışıyorum. Odam kiralanmış, tavan arasının yolu Matt'in yatak odasından geçtiği için artık bana kapalı; haliyle ağzım burularak alay ettiğim bir acıma duygusuyla doluyum kendime karşı. Annem benim için kanepeyi düşünmüş ama Leo yılbaşına doğru buraya gelene kadar, zamanımın çoğunu, eve geldiğinde Francis'in uyuduğu, kazanın yanındaki portatif yatağın üzerinde geçireceğim. Francis yakınlarda bir yerde olsa gecenin ilerleyen saatlerinde döşemelerin arasından sızan içli gitar melodilerinden anlaşılırdı ancak kendisi ya Teksas'ta, bir ihtimal de Meksika'da diye biliyoruz. Nerede emin değiliz ama başının belada olduğu kesin. Leo gelene kadar yatak benimdir.

On kırk beş gibi eve geldikten sonra, saat gece yarısını epeyce geçtiğinde uyumaya karar verene kadar tüm limoniliğim ve kültürlülüğümle bağdaş kurup oturuyorum üzerinde. Kimse de demiyor: Jill, ne kadar başarılısın, nasıl çalışkan, nasıl olgunsun sen öyle! Kimse değiştiğimi görmüyor. Donna'nın buraya gelmesi için sabırsızlanıyorum; Noel'i annesi ve babasıyla geçirecek,

sonra yılbaşında ablasıyla eniştesinin yanında olacak. O arada Dostoyevski okuyorum, küllerini beton zemine döke döke sigara içiyorum. Bu kez evde saklanmadan içiyorum, annemi habire bağırtıyorum. *Canım anneciğim: Yirmi yıl sonra senden özür diliyorum; kıvranarak, emekleyerek zırıl zırıl özürler diliyorum senden. İşin doğrusu, çoğu zaman neye ihtiyacım olduğu ya da ne istediğim konusunda yanılmış olsan da bu sefer haklıydın. Rahmetli yeni yetme halimin suratında, o kendinden çok memnun sırıtışıyla sigara yakışı gözümün önüne her geldiğinde, omzunun üzerinden uzanıp o yaktığını kulağına sokasım geliyor. Otuz beşimde kronik bronşitten kanlı balgamlar çıkaracağım. Kıymetini bilemediğim havayı ciğerlerime çekmekte zorlandığım, nefessizlikten boğulacak gibi olduğum zamanları asla unutamam. Özgürlüğün dumanını üflediğimi sanıyordum ama ölümün iyi pazarlanmış memesini emmekteydim sadece. Konu büyüyen şeyler olduğunda neredeyse her zaman haklısın.*

Huysuz rüzgârı ve kirli, vıcık vıcık karda miskinlikle ilerleyen arabaları arkamda bırakıp taş kemerin altından hızlı hızlı geçiyorum. Altı üstü yarım saat geç kaldım ama Howie pencerede, yüzünde kızgın bir ifadeyle bekliyor. Bana doğru bakıyor, görüyor da biliyorum ama yok, meğer saatine bakacakmış. Mahsus yapıyor. Zili çalıyorum. Ağırkanlılıkla üzerine geçiriyor paltosunu, ben hâlâ kapıdayım.

Annesi kapıyı bir sevgi gösterisiyle açıyor. "Jill, küçük Jill!" Sesi yumuşacık, hafif aksanlı. Bak şu konuşana. Aynı boydayız, o benden hayli kalın, üzerinde de kolalı hemşire forması var hâlâ. Tüy gibi kahverengi saçları ince bir saç filesiyle toparlanmış; mavi gözleri pembe çerçeveli gözlüğünün arkasında beni süzmek için kocaman açılmış. "Saçların ne çok uzamış. Masal kitaplarındaki Rapunzel gibi olmuşsun. Ee, üniversite nasıl gidiyor? Derslerin nasıl?"

"Bizde dönem sistemi var, o yüzden notlarımızı ocak sonunda öğreneceğiz. İdare ediyorum bence."

"Howie'nin bütün dersleri A."

Denizci paltosunu nihayet iliklemiş, sabırsızlıkla annesinin yanından geçmeye çalışıyor. "Haydi o zaman. Gidelim."

Annesi araya giriyor. "Nereye gidiyorsunuz?"

"Aşağıdaki kütüphaneye." Beni dışarı çıkarıyor.

"Ama eve daha yeni geldim" diye sesleniyor annesi. "Ne zamandır seni..."

"Kütüphaneye mi?" diye soruyorum köşeyi döndüğümüzde. "Beni arasaydın ya. Buraya kadar geleceğime oraya giderdim."

"Evden çıkmak istedim. Yürüyelim işte."

Birkaç sokak boyunca koşar adım ona eşlik ediyorum, tek kelime etmiyoruz. En azından beraber yürüyoruz, bu da güzel. Onun da benim gibi hızlı yürüdüğünü unutmuşum. Neden sonra soruyorum: "Ee, Columbia'yı sevdin mi?"

"Okul iyi ama öğrencileri boktan. Cepleri para dolu, kendilerini ve kim olduklarının önemini abartan tipler. İlk birkaç ay düzenli olarak ağzıma sıçtılar. Fenalık geldi."

Ona bir bakıyorum. "Ama New York'tasın sonuçta, değil mi yani? Ben hiç gitmedim. Oraları görmek için neler vermezdim."

Gözlüğünü çıkarıyor, buruşuk bir mendille silip kaldırıyor. Bu yeni bir hareket; sergilerken takındığı gülümsemeyle de beni uyarıyor: *Hoşuna gitsin ama yorum yapma.* "Ah be Jill, daha yüz onuncu sokağın güneyine gidemedim zaten. Öyle çok ödevim vardı ki başka hiçbir şey yapmadım bile denebilir."

Birdenbire Howie'nin tıpkı zooloji dersinde katlanmak zorunda kaldığımız o hırslı hödükler gibi tıp hazırlık öğrencisi olduğunu hatırlıyorum. Tedirgin olup acaba o da onlar gibi iğrençleşmiş midir diye gözümün ucuyla bakıyorum.

Bakışımı yakalıyor. "Bir değişiklik fark ettin mi?"

"Değişiklik mi?" Aynı ayrık, gri gözler; inatçı çene, geniş vücut...

"Ya şimdi?" Önüme geçip mahcup bir ısrarla bana dönüyor.

"Palto mu? Yakışmış."

"Geçen sene aldım bu paltoyu, en az yüz kere görmüşsündür" Yanağını ovalıyor. "Dört santim uzadım."

"Eylülden beri mi? Ben on dört yaşımdan beri aynı boydayım."

"Ben fiziksel olarak yavaş gelişiyorum. Bir tek konuşmayı zamanında öğrenmişim."

"Onu da bazen esirgiyorsun hatta" Gülümsüyorum. "Benim için en heyecan verici şey Donna oldu. İkimiz de aynı riyakârlıklardan, boktan püsürden nefret..."

"Bahsetmiştin ondan. Hatta bana yazdığın her mektubun yarısında Donna'yı anlatıyorsun."

"Onunla konuşurken bütün fikirlerim silkeleniyor, dışarı çıkıyor sanki. Kesinlikle onunla tanışmalısın. Yılbaşında Detroit'te, evli ablasında kalacak."

"Olur" Omuz silkiyor. "Canı isterse. Büyütme yani."

"İster, ister. Harika biri, Howie. Hiç kuzene benzemiyoruz. Onun saçları ipek gibi, sapsarı. Teni öyle beyaz ki karanlıkta parlayacak sanırsın."

"Niye öyle konuşuyorsun?" Kaşlarını çatıyor. "Artık bir erkek arkadaşı olduğunu söylememiş miydin?"

Ne diyeceğimi bilemiyorum. Tabii ki Howie'yi Donna için düşünmemiştim. Lennie var sonuçta, hem olmasaydı bile Howie çok küçük; benden on ay, Donna'dansa neredeyse iki yaş. Hayır, aklımdaki kesinlikle o değildi.

"Hem yağıyor hem soğuk. Ne diyeceğim, ikinci sokakta bir Suriye kahvehanesi buldum. Ne dersin, Jill? Hiç Türk kahvesi içtin mi?"

"İçmedim. Neden olmasın? Hep beraber Samilik ederiz."

"Yerel bir Yahudi-Arap barış inisiyatifi mi kursak acaba? Oraya gidip İtalyan rolü yapman riyakârlık olmayacak mı şimdi? Çok seviyorsun ya o kelimeyi kullanmayı."

"Pasaport sorarlar mı dersin Howie?"

"O hokka gibi burnunla hiç çaktırmadan her kapıdan geçiyorsun, değil mi Jill Stuart?"

"Eh, sen gittiğin goy restoranların kapısında önce Yahudi olduğunu mu ilan ediyorsun Howie?"

İşte yine yarışıyoruz, tartışıyoruz. Onunla böyle uzun adımlarla, hızlı hızlı yürümenin zevkini unutmuşum. Onunla tartışmanın, buldok çenesiyle kavradıklarından çekip koparabildiğim bir anlama ulaşana kadar adım adım kendimi savunmanın zevkini unutmuşum. Hâlâ arkadaşız.

Annem karşımda esir, babamın çoraplarını onarıyor. Ben masaya dayadığım antropoloji defterimin arkasında, dizlerime sarılmış oturduğum yerden ona önyargılarını yıkacak sözcükler okuyorum. "Eğer ilkel insan maymunsuysa, kıllılık ilkel bir özelliktir. Peki en kıllı ırk hangisi? Anne! Dinlemiyorsun ama!" Onu da yanıma almak istiyorum. Elimde değil, çocukluğumda öyle çok şey paylaştık ki, hâlâ seyahatlerime onu da götüresim var. O benim ona benzememi istiyorsa, ben de onu kendime benzetmek istiyorum.

"Elbette dinliyorum. Benim istenmeyen tüylerle hiç derdim olmadı. Senin de kaşlarını alman lazım bu arada, babanınkiler kadar kalın görünüyorlar."

"Kimse kaş almıyor artık anne!" Elindeki çorap kanarya sarısı. "O çorap kimin?"

"Bu mu? Aa... Matt'in herhalde. Çok iyi çocuk yahu, iyi ki burada."

"Ne demezsin, ilkel insanın iç dünyasına açılan bir pencere adeta."

"Kıskanıyorsun. İki oğlum da uzaklarda, onun acısını biraz hafifletiyor hiç değilse..." Yarım ağız. Leo badana işini batırdığından beri benden çok evde. Bir Ohio'daki alacaklılarından, bir Michigan'daki eski eşlerinden kaçacak diye sınırın bir o tarafına, bir diğer tarafına zıplayıp duruyor. Annemin güzel kahverengi gözleri çoraplara hayran hayran takılıyor. "Aynı bu renk bir gece elbisem vardı."

"Onları gerçekten giyiyor mu o? Sokakta taşlamıyorlar mı?"

"Çok şık da bir bolerosu vardı. Duruyor mudur acaba bir yerlerde? Baban diyor ya, hiçbir şeyi atmıyorsun diye." Göz kırpıyor. "Arasam bulurum kesin. Ne dersin?"

Böyle hoşlukları her zaman denk gelmez. "Olur. Bak bakalım."

Matt'in odasında, yerde, kısa bacaklarını açmış; kucağına dikiş malzemeleriyle yazlıkların durduğu gardıroptan çıkardığı eskileri yığıyor. Dikişleri patlamış sarı ipek bir boleroya kollarını sokmaya çalışıyor. "Çok şişmanladım. Sana hamileyken aldım kiloları, sonra bir daha veremedim." Vücudumu süzüyor. "Sana kesin olur. *Dene bakayım.*"

Boleroyu tüylü kazağımın üstüne geçiriyorum. İkna etmeye çalışır gibi eliyle kumaşın kırışıklarını düzeltiyor. Max Abel'le evliyken şimdikinden daha güzel, daha kaliteli kıyafetleri varmış elbet. "Ben senin yaşındayken o renk kısa bir elbisem vardı. Bunun gibi güzel ipekten değildi tabii. Bir parti için almıştım. Bak o delikanlı üniversite mezunuydu. Neyse, vardığımızda bir baktım, bütün kızların üzerinde yeşil elbiseler. Aziz Patrick günüymüş, öyle söylediler. Bir görsen, hepsi giyinmiş kuşanmışlar, bir de adiler ki. Ben ne bileyim onların azizlerini? Yeşilden de nefret ederim zaten, giydim mi suratım pancar gibi ortaya çıkıyor."

"Seninle dalga mı geçtiler?" Okulda kıyafetleriyle züppelik yapan, markaların dilinde konuşan çok kız gördüm; umurumda olsalardı söyledikleri şeyler beni incitebilirdi. Donna onlara yosma diyor ama kendi de yatağına uzanıp *Vogue*'un sayfalarını karıştırıyor, gergin bir iştahla inceliyor içindeki mankenleri.

"Denediler. Ama ben de dans etmeyi, cilve yapmayı biliyorum. Öyle çok bariz şeyler değil tabii, erkeklerin sevdiği türden. Çok geçmeden erkekler başıma üşüştü. O kızlar da orta yerlerinden çatladılar, suratları elbiseleri gibi yemyeşil oldu." Zayıflık hiçbir zaman ortak paydamız olmamıştır zaten, şimdi olsa şaşardım. "Erkekler güzel vücutlu kadınları beğenirler, insanın doğası bu." Gözleri örümcekler gibi üzerimde geziniyor. "Omuzlarını geriye at. Sen hoş delikanlılarla tanıştın mı orada? *Kimse* seni randevuya çıkarmak istemedi mi?"

Boleroyu derimi yüzer gibi sıyırıyorum. "Bir ya da iki kez."

"O huysuz tavırlarınla eminim hepsinin kafasını şişiriyorsundur. Azıcık ağzını kapalı tutup gülümsemeyi öğren. Bak, böyle yap ağzını, daha küçük görünür. Göster bakayım, nasıl gülümsüyorsun oğlanlara?"

Yerimden sıçrıyorum. "Gülümsemiyorum ben. Donna ağzımın çok da büyük olmadığını söylüyor. Büyükse de büyük, ağız benim! Ben kendimi beğeniyorum. Donna beni beğeniyor."

Bir şey demeden bakıyor bana, gözleri merhametsiz ve düşman. "Donna! Donna! Donna! Sende sahiden bir bozukluk var. Bir şeyler çürük."

Cevap verme. Tepki verme. *Malik Olmak ya da Olmamak*'ta polisten tokat yiyen Bacall gibi, hiç oralı olma. Soğukkanlılık gurur demek. "Bu panayır gibi evde, neden olmasın?" El yordamıyla sigaramdan bir tane alıp tırnağımla çaktığım bir mutfak kibritiyle yakıyorum. Yeni öğrendiğim yapmacık bir hareket bu da, eminim içten içe çıldırmıştır. Nasıl olduysa bir anda on üç yaşıma geri döndüm, sefil haldeyim.

Rahatsız edilmemek için otobüsün en arka koltuklarına oturduk. Donna gözlerini kuruluyor. "Jim mezun olalı daha beş yıl oluyor ama her şeyden ellerini eteklerini çekmişler şimdiden. İğrenç! Eskiden meselelerle ilgilenirdi o, sosyalist sayılırdı hatta. Lennie'yi anlattığımda onunla dalga geçtiler."

"Nasıl geçebiliyorlar? Onunla tanışmadılar bile."

"Çünkü sakalı olduğundan ve resim yaptığından bahsettim." Şiddetle sümkürüyor. "Dedim ki, erkeklerin yurt saatleri yokken kadınların niye olsun. İkisi birden atıldı, aileler *çocuklarının* koruma altında olduğundan emin olmak isterlermiş, yoksa okula göndermezlermiş. Ben de insanların gece on buçuktan önce sevişmediklerini mi düşünüyorsunuz diye sordum. Öylesi yalnız kirli hissettirmeye yarıyor. Ve bu dediğime şoke olmuş numarası yapacak cüret buldular!"

"Jim'le aranız nasıl?"

"Ne yaptı, biliyor musun Stu? Beni kenara çekti, erkekleri bana saygı duymaya nasıl ikna edebileceğime dair küstahça, korkunç bir nutuk attı. Yahudi olmadığım için Lennie beni sadece kullanmaya çalışırmış, düşünebiliyor musun, Lennie için diyor bunu! Benim canım daha çok sıkılıyor seks yapmıyor oluşumuza."

"Lennie seni seviyor. Onlarla onun hakkında konuşma artık."

Ceketimi çekiştiriyorum; camia işi o itişmenin soğuğunu hissediyorum. Jean halamın geniş geniş, "Evi gösterdim, benimle Yahudi pazarlığı yapmaya yeltendi" derkenki o erdemli havası. Donna ılık etten doğmuş bir kaza.

"Sen şu hayatta Lennie dışında konuşabildiğim tek kişisin, ona da anlatamadığım şeyler var işte."

"Jim'i anlattın mı?"

"Daha anlatmadım. O kadar *iyi* ki. Anlatamıyorum bir türlü."

Her zaman dürüstlükten yanayım fakat şu an vicdan sızılarımla başının etini yemeye gönlüm el vermiyor; o çok üzgün. Torbamı aralayıp içindeki elbisenin ateş kırmızısına bakıyorum. Donna bugün büyük bir gizemle beni sıra sıra dişçi muayenehanelerinin olduğu bir pasaja götürdü, ne zaman bir şey itiraf edecek olsa bir durağanlıkla üzerime kilitlenen gözlerini koca koca açıp bana oranın ikimiz arasında sır olacağına dair yeminler ettirdi. "Kimseye söylemeyeceğine söz ver! Kimseye! Özellikle Julie'ye. Söz ver!" Böylelikle bir hayır kurumuna bağlı bir ikinci el dükkânının en yeni gizli üyesi olarak kabul edildim ve kendime, benim bile kaliteli olduğunu anlayabileceğim sadelikte, vücuda yapışan ve hoş gösteren yünlü jarseden V yakalı kırmızı bir elbise aldım.

"Donna!" Kolunu dürtüyorum. Otobüsün camından yel değirmeni şeklindeki o bademli kurabiyeleri yapan Awrey's'in fabrikasına bakıyor. "Eski dostum Howie'yle tanışmanı istiyorum. Bu gece olur mu?"

"Başka zaman yapalım. Öldüm bittim. Ne olur seninle eve geleyim. Kendimi çok kötü hissettiriyorlar."

Babamla Leo bodrumda. Dekupaj testeresinin vınlamaları yükseliyor. Her durduğunda konuşmalarını duyuyorum. İyi anlaşırlar ama sohbetleri bir cep dolusu çivi gibi şıngırdar; tuhaf, birbirine uymayan bilgilerle doludur. Babam mekanik aletlerin tam olarak nasıl çalıştığını, işleyişlerin nasıl yürüdüğünü öğrenmeye çok meraklıdır. Leo da sürekli yeni işlere girişip başarısız olduğundan babam bir şey sorduğunda uzmanlık taslayabiliyor.

Lavabonun başındayım, akşam yemeğinin bulaşığını yıkıyorum. Annem, Donna ve Matt salondaki ışıklı ağacımızın etrafında oturuyor. Ben bulaşık yıkarken Donna yanıma gelir sanmıştım. Gelse keşke ama gelmiyor. Okulun ilk haftasında gördüğüm kıpırdak ve boş Donna salona kurulmuş; boğazında bilyeler gıcırdıyormuş gibi kuru, saçma sapan kıkırdamaları geri gelmiş. O sindikçe Matt şişiniyor sanki, bir kişilik alandan

fazlasını kaplıyor, durup durup saçını başını düzeltiyor, oturduğu yerde bile kabarıyor. Annemin hoşuna gitmiş, belli, mahcup mahcup onları izliyor. Kucağında dikişi var ama kucağında duruyor sadece, bir şey diktiği yok. Konuşmalarını testerenin ve bulaşığın sesinden parça parça duydukça dişlerimi gıcırdatıyorum, sinirim bozuk ama elimden bir şey gelmiyor.

"...Hornet'ini ne güzel yapmışsın öyle, kelimenin tam anlamıyla hayran kaldım." Donna da çok anlar ya arabadan. Ben bir Ford'u bir Chevy'den ne kadar ayırt edebiliyorsam o da o kadar edebilir. Hah.

"Matt'in elinden her iş gelir" diyor annem cilveli cilveli. "Beceremeyeceği şey yok." Hemen ardından ise çamaşır makinesinin geçen günkü arızasıyla ilgili uzun bir hikâyeye girizgâh yaparak güzelim dokundurmayı mahvediyor.

"...aa, Jill benden çok daha fazla ders çalışıyor."

Hain! Aslına bakarsan Donnacığım, çatlak bir tabağı evyenin kenarında büyük bir zevkle kırıp ayrıldığı iki parçayı düzgünce yana ayırıyorum, senden çok daha az çalışıyorum ben, bebeğim. Sen karın ağrılı bir kirpi gibi iki büklüm kitaplarının üzerine eğilirken ben yürüyüşlere çıkıyorum. Üstelik hem kendi ödevlerimi hem de seninkileri okuyorum. Belki ona canı sıkılmıştır. Daha önce hiç aklıma gelmemişti. Belki gösteriş yaptığımı düşünüyordur. Halbuki ben sadece paylaştığımız bir şey daha olsun diye onun öğrendiği her şeyi öğrenmeye çalışıyorum.

Bulaşıklar nihayet işe gitme saatim geldiğinde bitiyor. Matt beni arabasıyla götürmeyi teklif ediyor. İş yerim iki buçuk kilometre uzaklıkta. Bu teklifini reddetmeyi çok isterdim ama geç kalacağım.

Biz dışarı çıkarken annem Donna'ya "O New Yorklu çocukla nişanlı değilsin ya sonuçta" diyor. Donna'nın sol elini ellerinin arasına alıyor. "Madem öyle, başka bir gençle bir seferlik görüşüp eğlenmekten ne çıkar? O da seni yılbaşında yalnız bırakmasaymış. Daha sana yüzük takmış bile değil, evde oturmanı bekleyemez herhalde. Bir kere genç oluyorsunuz."

Matt'le daha üç sokak gitmeden kapışıyoruz. "Seninle çıkmayacak! Çıkmaz. Sen onu sadece güzel bir sarışın olarak görüyorsun ama akıllıdır o. Seninle çıkmaz!"

"İddiaya var mısın? Ben kızların gözünden anlarım. Süzüyordu beni."

"Hindi gibi kabarıyorsun, kızın gözünden nasıl kaçacaksın?"

"Ağzını topla Pamuk Prenses." Dizimi sıkıyor. Anında parmaklarını yakalayıp geri kıvırıyorum. "Ah! Hey, araba kullanıyorum burada."

"Kullan o zaman. Direksiyon dersinde bana iki elin de direksiyonda olması gerektiği öğretildi." Aslında direksiyon dersi almadım. Ücretliydi. Babam bana öğreteceğini söylemişti ama her dersimiz, benim onun sinirinden kekelemenin fiziksel karşılığı olan yanlış kollara asılma ya da fren yerine gaza abanma gibi hareketlerden başka şey yapamaz hale gelmemle son buluyordu.

"Aslında okulda öğretmedikleri birkaç şey öğretebilirim sana. Ama benden korkuyorsun."

"Senden bıktım diyelim." *Epey* korktuğum halde nasıl bu kadar sert ve hazırcevap olabiliyorum acaba. Ona ne karanlıkta ne aydınlıkta güvenirim. "Keyfine bak, annemin oğlu ol. Bana bulaşma yeter."

"Annen nefis bir kadın. Büyü biraz."

"Elimden geldiğince uğraşıyorum. Beni ve arkadaşlarımı rahat bırak yeter."

"Annen Donna'yı dışarı çıkarmama onay verdi. Kararı hanımefendiye bırakalım, olmaz mı? *Onu* eve bırakırken soracağım bakalım."

Hepsi gülüyor bana. Annem, Matt. Şimdi Donna'yı da kendi yanlarına çekecekler.

Yılbaşı gecesi. On kırk beşte eve giriyorum, annemler misafir ağırlıyor. Annem kanasta oyunlarına ben de katılayım diye ısrar ediyor. Sağımda oğlak derisinden yüzü ve dolanıp briyantinlenerek kafasının üzerine kondurulmuş bakır rengi saçlarıyla Charlotte Ballard oturuyor. O lüle lüle saçlarına ve savaşçı bir dinozor gibi zırhladığı vücudunun bakımına sahibi olmadığı bir servet harcayan Charlotte Ballard... "Ah Malcolm, ne biçim bir el dağıttın böyle, çok fenasın!" Onun yanında babam var. Annem, sert, parlak bakışlı Gene Ballard'ın derisi kazınmış gibi

kıpkırmızı suratı ile Leo'nun arasında. Leo'ya hakkını vereyim; üzerindeki ten rengi takım ona karanlık bir cazibe katmış, yakışıklı görünmeyi başarmış. Solumda onun kız arkadaşı oturuyor. Anita'nın kül sarısı saçları kısa ve kıvır kıvır, üzerinde de sıra sıra püsküllerle bezeli bir elbise var. Uslu duruyor; biraz çakırkeyif, olur a komiktir diye erkeklerin her dediğine gülüyor ve her "Yuh!"undan hemen önce "Ay çok affedersiniz ama" diyor.

Bu eli ben dağıtıyorum, kâğıtlar şaklayarak uçuyorlar. Francis öğretmişti. Hile yapmayı da öğretti aslında ama şimdi formdan düştüm, deneyesim yok. Masaya hükmetmektense stilimi konuşturmakla yetiniyorum. Zavallı Lennie, bu gece ikimiz de aldatılıyoruz. Neyse, böyle düşünmeyeyim. Hem neden Matt'le çıkmasın ki? İkimiz telefonda konuşurken sorduğunda arkamda annem süpürgeyi çalıştırıyordu, ona bir gerekçe veremedim. Sinirlerim tırtıl gibi dolanıyor parmaklarımda.

Saat on ikiyi vurduğunda verandada babamın yanındayım, kapkara mühürlenmiş gökyüzüne kestane fişeklerinin ve çanların sesleri vuruyor. Matt hemen şimdi geri gelsin. Bakalım kadınlar, toplum ve kaliteli yaşam üzerine seçkin fikirlerinden birkaçını ortaya dökünce ne olacak? Donna'nın onunla ne işi olur?

Biri yirmi geçiyor. Babam yüzünde oğlanvari bir zafer ifadesiyle masadakilere çabucak bir bakış atıyor, sonra elindeki kartları tek tek kapalı olarak masaya koyuyor. "Bittim!"

"Seni kurnaz!" Annem şakadan bir fiske vuruyor ona. Ballard at desenli ve ipli armasını düzeltirken gözünün ucuyla da annemin oyuk yakalı elbisesinin siyah dantelinden kendini gösteren memelerini inceliyor. Eskiden babamla beraber atölyedeydi. Sonra bir süre şehrin kuzeyindeki parsellerin planlamasını yapan bir müteahhit için elektrik teknisyeni olarak çalıştı. Şimdiyse kendisi bir müteahhit; biraz gevşek, bazen para içinde yüzüyor bazense annemle babamdan borç isteyecek kadar züğürt.

Zaman geçiyor, sıra iki buçuk kahvesine geliyor. Ardından ev nihayet boşalıyor. Leo âdet yerini bulsun diye daha sonra döndüğünde arka kapıdan gireceğini söyleyip Anita'yla çıktı. Kanepede yatıyorum, yalnız verandanın ışığı parlıyor. Hiç uy-

kum yok. Karanlığı bir tek babamın horultuları bölüyor. Düşüncelerim değirmene zincirlenmiş bir eşek, ağır ağır dönüp duruyor. Gazze'de gözleri oyuk bir Samson'ım. Milton'a çok bayılmıyorum ama bu berbat geceye uydu sanki.

Kilitte Matt'in anahtarı. Dirseğimin üzerinde yükselip tekrar geriye bırakıyorum kendimi. Verandanın ışığı saate vuruyor. Üç buçuk. Onu sessizce ve hiç beklemediği bir anda öldürmek isterim. Yine de annemin sabahlığının hışırtısını duyduğumda ensemdeki tüyler ürperiyor. "Matt" diye fısıldıyor, "geç kaldın. Sana edecek iki lafım var."

"Uyandırdım mı? Özür dilerim. Fare gibi girmeye çalışmıştım aslında."

"Uyumadım. Saat dört, Matt."

Matt'in geçmesine izin vermek için mutfak kapısının önünden çekildiğinde ışık bir anlığına üzerime düşüyor, sonra çarpma kapıyı çekerek kapatıyor. Annemin o bir anlık aydınlıkta gördüğüm yüzü karanlıkta asılı kalıyor; ağzının etrafındaki çizgiler keskin ve derin, gözleri antrasit, saçları harap olmuş bir sinir kütlesi gibi ayağa kalkmış. Kanepeden yavaşça kalkıp kapıya doğru hiç ses çıkarmadan gitmeye çalışırken kısacık bir an için Matt'e acıyorum. Gıcırdayan döşemede yolumu bulmaya uğraşıyorum, duyduğum tıslamalar ve karşılığındaki günah çıkaran mırıltılar bana işkence ediyor. Yatak odasından babamın horultuları aynı şiddette gelmeye devam ediyor.

Matt zılgıtı yiyor: "Ama söz vermiştin!"

Cevap niyetine bir şeyler geveliyor. Kapıya çok hafifçe dayanıyorum, beş milim, on milim. "İnkâr etme! Yüzünün halinden anlıyorum, Matt. Karşımda öyle oturup yüzüme baka baka bana yalan söyleme sakın."

"Ama Bayan S..."

"Bana verdiğin sözü tutmadın!"

"Tanrı şahidimdir, niyetim o değildi..." Bu mızmız oğlanı neredeyse tanıyamayacağım. "İnsanım ben de, lanet olsun."

Sımsıkı kapattığım gözlerimde yıldızlar çakıyor. Hayır.

"O küçük kancık hakkında yanılmadığımı biliyordum. Ama bu senin paçanı kurtarmaz. Sana bir daha asla güvenmeyeceğim Matt. Seni evime aldım..."

"Bana hep çok iyi davrandınız. Hak etmiyorum. Ama sözümü tutmaya *çalıştım*, sahiden çalıştım."

Dilini şaklatıp daha şefkatli bir tonda "Eh" diyor, "ben bu yaşıma kadar şunu öğrendim, kadın kuyruk sallamazsa erkek ona bir şey yapmaz."

"Bayan S, onda şimdiye kadar kimsede görmediğim bir ateş var..."

"Ben de bundan korkuyordum. Sezerim ben böyle şeyleri."

"Yemin ederim, niyetim kesinlikle öyle bir şey yapmak değildi. Nasıl söylesem bilemiyorum, düzgünce nasıl denir, beni körükledi durdu..."

Omzum kapıya çarpıyor. Işığın parlaklığından yarı kör, içeriye dalıyorum. "Pis yalancı!" Boğazına yapışıyorum, gözüm yakasına bulaşmış pembe ruja kayıyor. Annem kolumu yakalıyor, Matt sıyrılıp kendini kurtarıyor.

Annem bana vurmak için elini kaldırıyor, sonra indiriyor. "Kes sesini aptal. Babanı ayağa kaldırmaya mı uğraşıyorsun? Bu olay onun kulağına giderse üniversiteye dönemezsin!"

Ellerimi iki yanıma indirirken gözlerim karanlık gözlerini buluyor. Bakışlarımız alev alev. Ama ben kazandım. Elinin bir hareketiyle yolluyor Matt'i. "Yatağına git. Sessiz sessiz. Yarın bu konuyla ilgili *tek* kelime duymak istemiyorum."

Matt yan yan yürüyerek mutfaktan çıkıyor. Işığı kapatıyorum, annemi göresim yok. Öfkem göğsümde soğudu, katı bir yumru oldu. Dirseğimi tutuyor.

"Onunla kalmana izin vermem. Böyle bir şey olduğunu biliyordum! Baban öğrenirse seni o dakika öyle bir sürükler ki eve, aklın şaşar. Söyle, odanı değiştirsinler."

Kaskatı bir vücutla kanepeye yürüyorum, ağzımda pas tadı. Annem bana bir silah vermiş oldu. Babam kiracıyı hiç istememişti. Öğrenecek olursa klan duygusu ateşlenir, annemi asla affetmez, hatta gizlediği için iki kez suçlar. Zaten çay falları, el falları, kötü kokulu ev perma seti babamdan saklanıyor; o, babamı planlarıyla, dalavereleriyle idare ettiğine tüm kalbiyle inanıyor. Gidip ispiyonlamak zalimlik olur ama kendi hayatım için ya savaşacağım ya da ortada hayat diye bir şey kalmayacak. Değiştirmiyorum odamı.

Donna annemin kapalı oynadığı eline nasıl da kanmış. Matt yalnızca olta için ihtiyaç duyduğu saf bir yemmiş demek. Kadınlarla erkekler arasında evlilik adı verilmiş gizli savaştan, finansal karşılık seksten ya da erotik edebiyatın arka sokaklarına teslimiyetten başka şey yok mudur? Hareket etmeden yatıyorum, ellerim karnımda kavuşmuş. Seks bir savaşsa ben de vicdanlı bir muhalifim: Oynamayacağım.

Yedinci Bölüm
Şair Şairle Tanışır, Fikirler Alınıp Verilir

PAZAR GECESİ YATAĞIMDA Donna'dan bir not buluyorum. Kendi yastığını ve benimkini kabartıp yatağın üzerine iki meme yapmış; siyah saç fırçam kasıktaki kıllar, onun el aynası da yüz olmuş. Not karında:

> Stuların en Stu'su,
> Peter –Lennie'nin bir arkadaşı, çok parası ve kendine ait bir dairesi var– bu akşam yat saatine kadar orayı –yani kendi evini işte– bize bıraktı. Anlayacağın bu gece nihayet bizim gecemiz olacak! Dua et benim için, hem şimdi hem de –umarım zevkten– ölümümüzün saatinde.
>
> sevgiler, sevgiler, sevgiler
> Donnacığın

Bir saat sonra Julie yatağımın üzerinde meyveli kek dilimliyor. "Bunu yersem daha da şişmanlayacağım. Ah bu annem! Fazla kiloluyum diye beni azarlıyor, sonra yanıma kiloyla bren-

dili meyveli kek koyuyor. Sabotaj değil mi şimdi bu?" Julie'nin üzerinde gri flanel bir takım ve fırfırlı bir bluz var. Vücudunun tüm serveti o barokvari kalçası ve kıçı olduğu için ona takım elbise yakıştıramıyorum, patlayacakmış gibi duruyor. Ben olsam ona çingene etekleri, şalvarlar giydirirdim. "Van'le akşam yemeği yedik ama ders çalışmak için yurda erken dönmesi gerekti. Kampusta bu gece ders çalışan bir tek o vardır herhalde.... Ee, Mike'la tanıştın ha? Gözleri insanın içini eritmiyor mu sence de? Ama zavallı kuzucuğun kulakları şekerlik kulbu gibi, kepçe. Öyle değil mi?"

"Fark etmedim." Julie'nin önünde gardımı indirmek istemiyorum. "Bir kere gördüm sadece, o da beş dakikalığına."

"Lennie bir ay içinde bir daireye taşınıyormuş, hı? Keşke Van de bir yer bulsa. Ayakta yiyişmekten sırtım ağrıyor hep. Bu gece *toute* cesaret elini kazağımın üzerine koyup sıktı. Sonra da kızardı, yemin ederim kızardı. Tabii avuçladığı Lovable destekli kusursuz halka otuz dört A'mdı ama olsun, önemli olan heves etmiş olması."

"Niye onu baştan çıkarmıyorsun, Julie?"

"Düşünmeye başladım. Yoksa mezun olduğunda bırakır beni. Yaparsak belki benimle evlenir."

"Eh, üzerinde çalışmak için iki yılın var, değil mi?"

"Bir buçuk. Üniversitede okutman olursa rahatlıkla geçinilir. En iyi yüksek lisans programlarından birkaçına başvuruyor... Annem de daha iyi birini bulmamı beklemiyordur herhalde benden. Ama onu orta bahçede dikilirken nasıl baştan çıkaracağım?"

"Onu Donna'ya soracaksın. Ben yatakta olsam bilemem." Kız olsaydı başka, diye düşünüyorum acı bir alayla. Biraz körelmiş olabilirim ama en azından nereden başlayacağımı biliyorum.

"Donna mı? Eğlenir benimle. Diğer insanların uyduruk sorunlarıyla ilgilenmez o."

"Bir ara ona bir şans ver." Derhal savunmaya! İnançsızım gerçi. Donna tanıdığı bütün kadınlar arasında sadece benimle anlaşabiliyor. Bir anlığına bu yüksek statümün yıllar önceki, hatırlamak için çok uğraştığım o olayla bağlantısı olup olmadığını merak ediyorum.

On üçümde biraz erkek Fatma, biraz kitap kurduydum; çeteye yeni yeni alışıyordum. On dördünde Donna, güzelden çok fıkırdak olarak nitelendirilebilecek bir kızdı; hem vahşi hem utangaçtı, sekiz ayrı eklemi sekiz ayrı yerinden fırlardı. Tiz, kesik kesik kahkahası çınlardı, güneşten domatese dönmüş burnu soyulup dururdu. Ben hâlâ iki örgüyle geziyordum, saçımı o yılın ağustos ayında –yani Donna'yla Cold Springs'teki tatilimizden bir ay sonra– bir başkaldırı simgesi olarak Callie'ye kestirmiştim. Kimin yaptığını söylemediğim için annem beni bir hafta eve kapatmıştı, neden sonra yumuşadığında saçımı metal bigudilerle sarmaya başlamıştı. Şimdi de saçlarım uzun diye kalıcı bir sinir krizinde. Artık kimse uzun saç kullanmıyor diyor, neredeyse haklı da. Uzun saç bohem görülüyor, hatta belki bu yüzden uzatmaya karar vermişimdir ama kestirmememin tek sebebi saçlarımın uzun halinin hoşuma gitmesi. Saçım kâh pelerinim, kâh yelpazem, kâh yelem, kâh bebeklik battaniyem.

O akşamüstü babam arabayı kullanıyordu, Hubie amcam da haritayı inceliyordu. Donna ve ben arka koltuktaydık. Donna'ya dedim ki, "Aa, en iyi arkadaşım Callie ve ben yalnız kaldığımızda çok çok harika bir oyun oynuyoruz." Telefon rehberinden rastgele numaralar seçip çevirdiğimizi, açanlara da Gallup'tan anket için aradığımızı söylediğimizi anlatacaktım aslında. Aklımıza ne gelirse –Köpeğiniz pijama giyiyor mu? Yere düşmüş bir marşmelovun üzerine bassanız aklınızdan neler geçer?–, karşıdaki kişi telefonu kapatana ya da biz kıkırdamaya başlayana kadar sorardık. İnsanlar o kadar fazla aptal soruya cevap verirdi ki inanamazdık. Derken babalarımızın sessizleştiğini fark ettim. Oyunu babam duyarsa başım belaya girerdi.

"Ne oyunu?" diye üsteledi.

Sessiz olmasını işaret ettim.

Yaklaşıp "Ne oyunu?" diye fısıldadı bu sefer.

"Sonra." diye mırıldanıp yüzmeyle ilgili bir şeyler anlatmaya başladım.

Bütün gün sorup durdu, ben de bütün gün anlatamadım. Etrafta hep aileden birileri vardı, yalnız kaldığımız zamanlardaysa anlatmak istediğim hafif kaldı, o kadar hazırlandığına

değecek başka bir şey de bulamadım. O gece yatağa girdiğimizde bu kasıtsız kreşendoya zirve olacak bir tek oyun geldi aklıma. Kuzenimi baştan çıkarmayı kafama koymuş değildim; kendimi, gururumun bunca merakı haklı çıkaracak bir şeyler uydurmamı şart koştuğu bir köşeye kıstırmıştım sadece. Çaresizliğimi ve bulduğum çözümü hatırlıyorum ama o an hafızamdan silinmiş. On dört yaşında Donna'nın yatakta benim için hiçbir özelliği yokmuş, onu unutmuşum. Şimdiyse onu, onun beni sevdiğinden çok daha fazla seviyorum.

Donna pazar gecesi yat saatinden hemen önce bir dolu yepyeni haberle yanıp tutuşarak geliyor, o yüzden yılbaşı gecesi duyduğum şeyin konusunu ancak ertesi gün akşamüstü açabiliyorum.

"Lütfen" Yumrukları alnında, şaşkına dönmüş halde oturuyor. Üzerine eğiliyorum. "Bir daha öyle biriyle, öyle aile bireylerine anlatabilecek biriyle yatma sakın."

"Eve gittiğinde annene anlatacağını kim, kim tahmin edebilirdi?"

"Böyle kumar oynayamazsın. Annem bizi ayırmak istiyor..."

"Aa?" Çocuksu, çırılçıplak bir korku yüzündeki çizgileri belirginleştiriyor ama o, sesiyle renk vermekten kaçınıyor. "Ne zaman taşınıyorsun?"

"Hiçbir zaman. Saçmalama. Yurt doluymuş diyeceğim."

Bir anlığına yüzüne uğrayan ferahlık, çabucak yok oluyor. "Anneme söyler mi?"

"Sanmam."

"Ama söyleyebilir yani? Ölmek istiyorum! Şimdi bana ne olacak?"

Yüzü öyle bezgin, öyle perişan görünüyor ki onu korkutmaktan çekiniyorum. "Niye söylesin? Rezillik çıkacağından korkar. Ayrıca babam duysa köpürür."

Bir o yana bir bu yana dönüyor, bana bakmıyor. "Zaten sadece sürtündük."

"Ay, haydi canım. Onu kastetmedi."

"Erkekler abartır böyle şeyleri. Erkekler hakkında birazcık olsun bilgin olsa anlardın!" Yine de sandalyesinde dönüp durmaya devam ediyor.

"Donna, yalan söyleyecek hali yoktu. Epey korkmuştu."

"Yapmadım" Yerinden fırlıyor, yüzüme bakıyor. "Yapmadım. Bana inanmıyor musun?"

"Unut gitsin." Arkamı dönmeye yelteniyorum.

Avazı çıktığı kadar bağırıyor: "Bana inanıyor musun?"

"Hayır."

Üzerime çullanıyor, tırnaklarıyla yüzüme saldırıyor. Refleks olarak onu ayaklarımla itiyorum. Koşarak dışarı çıkıyor, kapıyı çarpıyor. Kolum. Dirseğimin biraz üzerinde iki oyuk kan doluyor. Kedi tırmığı. Dilimi sızıntıya götürüyorum.

Masamda oturuyorum, çenem buz kesmiş elime dayalı. Doğruyu söylüyor olabilir mi? Ne fark eder! Kuşku duymam tehlikeli. Ona iyi bakacağıma, onu kabul edeceğime söz verdim. Belki bazı anların gerçeğe dönüşen kâbuslar olduğunu da kabullenmem gerekiyordur.

Kapı açılıyor. Hareket etmiyorum. "Stu? Özür dilerim. Çok özür dilerim."

Kazağımı çekiştirerek ayağa kalkıyorum. "Ben de özür dilerim."

"Bana inanmamanı kaldıramadım."

"Ben de senin canını yakmak istedim sanırım. Ben de özür dilerim."

"Yani şimdi bana inanıyor musun?"

Bilmiyorum. Konuşup bir sonuca ulaşmanın bedeli bu kadar yüksekken nasıl bileceğim? "Elbette."

Atılıp bana sıkıca sarılıyor, sonra hemen geri çekiliyor. "Sana yalan söylemem. Seni seviyorum. Katlanabildiğim tek dişi sensin. Tek akraba hatta! Beni iyi tanıyan ve buna rağmen kendimi bok gibi hissettirmemiş tek, tek insansın." Kolumu tutup çiziğe bakıyor. "Ben yara bandı getireyim."

"Çizikler üstünü kapatmayınca daha hızlı iyileşir." Ama tüm yaralar iyileşmez. Matt konusunda bir daha ağzımı açmayacağım. Birden fark ediyorum: İlk kez biri beni sevdiğini söylüyor. Tadını çıkaramayacak kadar hissizim. "Çok gerildim, çalışamayacağım. Yolun karşısından birer bardak sıcak çikolata alalım haydi."

"Tamam ama yolun karşısındakine gitmeyelim. Drake's'te sütle yapıyorlar, içine iki de marşmelov atıyorlar." Aynanın

önünde ayinsel bir ciddiyetle makyajını tazeliyor. Ben onu mercan rengi ruju, mavi farı olmadan daha çok beğeniyorum ama o, şifonyerinin üzerindeki on bir şişenin on birini de kullanmazsa "renksiz" göründüğüne inanıyor.

"Altı ay önce birinin sütlü ve marşmelovlu sıcak çikolata için beni sekiz yüz metre yürütebileceğini söyleseler inanmazdım." Gerçi detaylarda bulduğu neşe hoşuma gidiyor. Bilinçli olarak nefsi doyurmak, bana öğrettiği yarı başkaldırı yarı disiplinin bir parçası.

Fakültenin ve kampus entelektüellerinin birbiriyle az çok bağlantılı gruplarının desteklediği öğrenci birliğinin kafeteryasında, önümde açık kitaplarımla oturuyorum. Ders çalışmaya uğraşmaktan vazgeçtim, Howie'ye mektup yazıyorum:

> Sana bu mektubu öğrenci birliğinde oturmuş, Lennie'nin benim gibi şair olan arkadaşı Mike Loesser'ı beklerken yazıyorum.

Galiba burada yavaş yavaş ölerek mutlak aptallığa erişeceğim; bekliyorum, bekliyorum fakat giriş cümlemin yanına konduracak bir cümle düşünemiyorum. Belli ki Mike... "toplantı"mızı unuttu.

Biri yanımda ayakta duruyor. Başımı kaldırıyorum: Aklımda belli belirsiz yer ettiği kadar uzun değil ama duruşu çok daha dik; tetikte sanki. "Aa, merhaba." Neşeli, capcanlı çıktı sesim. Ah be.

"Eh, geldim işte."

"Evet. Eh, evet." Söyleyecek hiçbir şey bulamıyoruz. Biliyordum böyle olacağını.

Eski paltosunu bir sandalyeye asıyor. "Kahve alacağım. Kremalı, şekerli?"

"Şekerli, teşekkürler."

Döndüğünde şiirlerimin yazılı olduğu kâğıt tomarını çıkarıp yüzünde ciddi bir ifadeyle başparmağıyla sayıyor.

"Ben senin şiirlerini görebilir miyim?"

"Haydi be." Parmağını şıklatıyor. "Unuttum."

Bok unuttun. En azından şimdi ona bakabiliyorum. Ta geriden başlayarak yüzüne daha çok alan bırakan ama tepede gür

koyu renk saçlar. Kaş çıkıntısının üzerinde geniş bir alın. Büyük ağız, kalın dudaklar. Aman kızarmayayım. Boynu ve uzun parmaklı ellerine bağlanan, kemikleri belirgin bilekleri ince. Kıyafetlerinin hiçbiri üzerine tam olarak oturmuyor; ıssız bir özensizlikle sünmüşler, sarkmışlar, buruşmuşlar. Lacivert kazağının yünü kaliteli görünüyor ama dirsekleri, manşetleri sökülmüş. Kemikleri iri, yalnız, eti yetmiyor sanki. Okurken kirpikleri yanaklarına değiyor, gülümsüyor şimdi. Nedir seni eğlendiren: Ben miyim yoksa? Kadından bir fareyim, barikatım masanın arkasına sinmişim ve gözlerimle seni kemiriyorum ama ani bir hareket yaparsan ya da sivri konuşursan boş bir sandalyeye dönüşeceğim.

Kâğıtları iskambil destesi gibi açtı, havada tutuyor. "Güzel imgeler, bir garip! Ama imgeci manifestodan bu yana hiçbir şey olmamış gibi. Formları yok."

O da Bay Stein gibi soneler yazmamı mı söyleyecek bana? Sonelerde rahat olamıyorum. Oramı buramı sıkan, beni iki dizimin arasında bir kalıp sabun tutuyormuşçasına yürüten süslü kız kıyafetleri gibi oluyorlar üzerime. "Nasıl yazmalıyım?" İronik olmaya çalışmıyorum. Muhtemelen sahiden yepyeni bir dilde eğitilmem gerekiyordur.

Dediğimi eliyle kovalıyor. "Ama bu var ya, bu çok vahşi. Buraya ilk geldiğimde yaptığım şeyleri hatırlattı bana. Şiddetli, canhıraş, grotesk şeyler. Bunu bir kızın yazmış olması cidden garip."

"İşte o, hocamın itiraf dergilerine yakışacağını söylediği şiir; hâlbuki birçok insanın deneyimlerinden bir derleme, anlamışsındır. Lennie'den de bir şeyler var."

"Bütün o *ben* olayı" Dirseklerini masaya koyuyor. "Ben, yaptığım zamazingoların sert, gaddar, kendi içlerine kapanık şeyler olmasını istiyorum; öyle ki bu sifilizasyonun enkazından sonra ufak, yeşil adamlar tepelerinde kulak niyetine antenleriyle gelsinler, molozdan onları çıkarsınlar ve akılları çıksın. Anlıyor musun? Anlayabiliyor musun?"

Başımı hafifçe hayır anlamında sallıyorum. "Anlat. Bir ben'den diğer bir ben'e olmayan neyi ileteceksin?"

Kahvesini bitirip bardağını sertçe kenara itiyor. "Ağzı olan *edebiyat* konuşuyor. Incığını cıncığını bırakalım eleştirmenlerimiz düşünsün." Durup benim tamamen kaçırdığım bu göndermenin havadaki tınısını dinliyor. Ardından: "Kaç yaşındasın?"

"On sekiz sayılır. Ya sen?" Üçüncü sınıf olduğunu duymuştum.

"Ben de yirmi" Kaşlarını çatıp geriye yaslanıyor. "Göründüğümden gencim yani."

Eh, belki. Belirgin kemikler bir erkeğin yüzü için hazır bekliyor ama etinin azlığı, darmadağınık saçları, kıpır kıpır ve aşırı duyarlı ağzı, gözleri onu yalanlıyor. "Sen de Detroit'tensin, değil mi?" Lennie'ye onunla ilgili sorular sorduğumu doğrudan itiraf etse miydim acaba?

Başıyla onaylıyor, bir şey düşünür gibi sandalyesiyle beraber geriye yaslanıyor. "Eight Mile civarında. Ama Second'ın ilerisinde, şehre yakın, fakir bir mahallede büyüdüm. Dokuz yaşına kadar. Zenci mahallesi orası, belalıdır."

Gülümsüyorum. Detroitli herkes kendine bir belalı mahalle beğeniyor. "Arkadaşım Howie oraya yakın bir yerde yaşıyor."

"Arkadaşın mı? Burada mı?"

"Columbia'da burslu. New York'ta."

"Columbia'nın nerede olduğunu biliyorum" diyor iğneleyici bir sesle. "Ben de Cranbrook Enstitüsü'ne gittim. Orada *ben* de bursluydum."

Woodward yakınlarında bir yerlerde lüks bir özel okul bahsettiği. "Sevdin mi peki?"

"Geleceğin dokuz-beşçileri, barbar hıyarlar ve pastel renk kullanmayı pek seven nonoşlar. Ama bir yıl Cribbets aldım."

"Cribbets nedir?" Belki ilaç falandır?

Ağzı alayla kıvrılıyor. "Arthur Cribbets'in *Chicago Review*'de ve *Beloit Poetry Journal*'da şiirleri çıktı. Ha, bir de on veya yirmi yerde daha. Bu kadar, hepsi bu."

Oturduğum yerde kamburlaşıyorum. Ağzından çıkan isimlere bak. Benden iğreniyor olmalı.

"Rimbaud hakkında tartışmaya yer bırakmayacak, kapsamlı bir kitap yazıyor. Bana ne dedi, biliyor musun? 'Edebi yaşamın gereklilikleri, meslektaşınızın eserini, ne düşündüğünüzü açık

etmeden tartışabilmek ve arka ayaklarınızın üzerinde durup martini içebilmektir'. "

"Tanısam sevmezdim sanırım."

"Tabii sevmezdin. Adam ibne." Kaşlarından biri kendi başına alçalıyor. Keşke ben de öyle yapabilsem. Alıştırma yapmayı aklımın bir köşesine yazıyorum.

"Neden sevmezdim, sırf homoseksüel diye mi?"

"Kadınsın sen."

Kadın: Kız değil. Teşekkür ederim. "Ne olmuş yani?"

"Şu olmuş, ona tahammül etmezdin."

"Pekâlâ onunla bir erkek olarak ilgilenmezdim ama mesela, bir öğretmen veya arkadaş olarak sevebilirdim onu." O Arthur Cribbets iti şimdi bu masada oturuyor olsaydı da şöyle göstere göstere seviverseydim keşke.

"Bir kadın olarak, sevemezsin."

"Bir insan olarak sevebilirim. Benim aptal yobazın teki olduğumu mu düşünüyorsun?" Birden kazağıma baktığının farkına varıyorum, geri çekilip kollarımı bağlıyorum.

"Isıracak gibisin." O sırıtış.

Bakışlarımız düğümleniyor. Birkaç zamklı an boyunca birbirimizi izliyoruz. Ardından gözlerimi kaçırıyorum, boş bardaklarımıza dönüyorum. "Gitmem lazım. Akşam yemeğini kaçıracağım" diyorum.

Kapının önündeki kaldırımda: "Şey, bak..." Rüzgâra karşı kambur duruyor. Işık değişiyor, bir grup araba ve bisiklet serbest kalıyor.

"Şiirlere baktığın için teşekkürler."

"Ne demek." Öne eğiliyor, suratı yarı asık. Beni tekrar görmekle ilgili bir şey dese. Niye desin? Dönüp gidiveriyor; başı önünde, paltosu çırpınıyor. Hızlı hızlı yürümeye başlıyorum, sonra hepten koşar adım gidiyorum. Keşke diyorum, şimdi yurtta olsam, birdenbire Donna'nın yanına ışınlansam da ona bütün akşamüstünü kelime kelime, mimikleri taklit ederek, duraklamaları belirterek anlatabilsem. Ancak o zaman gerçek, sağlam, anlaşılmış olacak benim için.

Finaller bizi yutuyor, yeni dönem başlıyor. İkinci pazartesi zınk diye uyanıyorum. Donna paltosunu asıyor. "Uyuyorsun! Dersin yok mu senin, Stu?"

"Canım istemedi." Onun için İspanyolca dersimi feda ettim. Yüz ifadesini yakalamaya çalışıyorum ama ince telli saçlarını taramakla meşgul. Eteği fırıl fırıl arkasına dönüyor, gülümsüyor, ben de "Dün gece nasıl gitti?" diye sorabiliyorum.

"Çok güzeldi. Her riske değerdi." Yanıma kuruluyor, baştan çıkarıcı bir mutluluk içinde. "Acele yok, saate bakmak yok. Beraber uyuyunca sevişmek bir başka oluyor. İnsanlar bu yüzden evleniyormuş demek! Daireyi ev arkadaşlarıyla paylaştığımız için çok rahat olamıyoruz ama yine de iyidir." Muzur muzur gülümsüyor. "Anlayacaksın sen de... Mike'tan bir haber var mı?"

"Aklının işleyişini kestirmek çok güç değil." Haberlerim var ama hepsini bir kenara istifledim. Tüm dikkatini üzerimde istiyorum.

"Lennie öyle sıcak ki. Kendini iyi hissettiği zamanlar mutluluğu dışına taşıyor sanki." Geriniyor, fitilli kadifeden koyu kırmızı yatak örtüsünün üzerine düşen bir güneş hüzmesine kedi gibi kıvrılıyor. "Benim resmimi yapmaya başladı. Poz vermek yorucu iş ama Lennie bana kendimi güzel hissettiriyor." Kolunu güneşe doğru kaldırıp bana dönüyor, gözleri kısık. "Bu tarafta durumlar nasıldı? Nerede olduğumu soran oldu mu?"

"Hayır, kimseden çıt çıkmadı." Gerinip ayaklarımla makosenlerimi arıyorum. "Kapılar kapanmadan çok önce indim, ütü istedim. Görevli almaya gittiğinde de çıkış kutusundan senin kâğıdını alıp giriş kutusuna attım. Yatağını bile bozdum."

"Senin burada yalnız başına olduğunu düşündükçe üzüldüm. Ama..." Ayağa kalkıyor, eteğindeki hayalî kırışıkları eliyle düzeltiyor. "Lennie'nin söylediğine göre Mike sorular sorup duruyormuş."

"Ne mesela?" Yan yana masalarımıza oturuyoruz.

"Mesela Howie kim, eski erkek arkadaşın mı?..." Elinin tersiyle burnunun üstünü kaşıyor.

"Donna, Mike bana çıkma teklifi etti. Cuma günü, konsere. Bach çalacaklarmış."

Gülüyor, hafifçe omzuma vuruyor. "Biliyorum! Lennie diyor ki Mike uzun zamandır seni görmek için bir bahane uydurmaya çalışıyormuş. Doğrudan sorsa olmayacak sanki!"

"Öyle davranabileceğini hayal bile edemiyorum." Sandalyemi geriye itip kalkıyorum, alnımı pencerenin soğuk camına dayıyorum. Gözümü alan güneş ve eridikçe bahçenin yassı taşlarında ıslak, koyu izler bırakan kar birdenbire bana fazla geliyor. "Benden hoşlanmayacak."

"Elbette hoşlanacak. Hoşlanmazsa salaktır. Ayrıca Lennie daha dün söyledi seninkilerin ne kadar tombul..."

"Git de ki o Lennie'ye... Ay, rahat bırak beni." Kitabımı alıp kendimi ona kaptırıyorum. Donna bir süre beni izliyor, ardından başını iki yana sallıyor.

Çiftler seli Hill Oditoryumu'nun sütunları arasından dökülüyor, kaldırımda ufak girdaplar oluşturduktan sonra farklı yönlere doğru ince ince sızıyor. Soruyor: "Grililer seni kilit altına almadan önce ne kadar vaktimiz var?" Kalın sesi istediğinde keskin olsa da genelde gevelemeye meylediyor.

"Bir saat kadar. Grililer?"

"Yok mu işte. Onlar. Gri sakallılar, dekanlar, yöneticiler, hâkimler. Seni ya içine ya dışına hapsedebildiği yerleri olanlar. Kahve ister misin yoksa yürüyelim mi?"

"Sen nasıl istersen." Utangaçlık beni uysallaştırıyor.

"Öyleyse *yürüyelim*."

İlk seferini yapan el değmemiş elbisemin kırmızılığını paltomun altından dahi hissedebiliyorum. "Müziğe dair benden çok şey biliyorsun."

"Çok küçükken kemanda bir dâhiydim, aşağı yukarı dokuz yaşındayken yavaş yavaş bırakmaya karar verdim."Kış örtüsüyle kaplanmış süs havuzunun yanından geçiyoruz. Kolumu yakalıyor. Yünden katmanların altında etim alev alev. Boğazını temizliyor, sonra: "Burada sana göstermek istediğim bir şey var."

"İyi. Nedir?" Kafası sokak lambasının tam önünde, yüzünü görebilmek için biraz öne eğilmem gerekiyor. Ters bakışları ileride bir şeye odaklanmış, suratı asık, dudakları büzülü. Onu sıktım mı?

"Bir şey değil. Bir ev sadece. Ay çıkarsa eğer."

Ayın hafifçe eksilmiş mavi-beyaz diskini izliyorum. Emre diyor: "Henüz bakma. Bekle!" Ardından beni sağıma döndürüyor. "Şuradaki duvar sadece."

Soldaki ve en dipteki ustuka işi duvarı yalnız ensiz birer balkon ve zemin katlarının pencerelerini kapatan demirlerle bölünmüş, dar bir çıkmaz sokağa bakıyoruz. Arka tarafta sarı bir lamba loş desenler çiziyor. Ay ışığı daha yakında kalan duvarı beyaza boyuyor ve üzerine çıplak ağaç dallarının eğik ve silik gölgelerini düşürüyor.

"Aşırı Fransız görünmüyor mu be?"

"Buradan onlarca kez geçmişimdir ama daha önce hiç fark etmedim."

"Gündüz bir şeye benzemiyor. Gösterişçi bir ustuka ev. Hoşuna gitti mi ama?"

"Evet, gitti tabii."

Ellerini ceplerine tıkıyor. "Nafile."

"Ne nafile?"

"Bir anı tekrar yakalamaya çalışmak. Aynı nehre iki kez girilmez, yararı yok."

"Ama bana gösterdiğine sevindim." Yavaşça oradan uzaklaşıyoruz.

"Gerçekten mi?"

"Evet!"

Yine kolumu yakalıyor. "Kendini ne olarak görüyorsun? Yahudi mi Centil mi?"

"Yahudiyim. Öyleyim yani. Dini açıdan değil. Ama biraz Gal de hissediyorum. Kırmayım ben."

"Saçmalık. Birbirinin zıttı iki şey olamazsın. Lennie senin damızlığın..."

"Neyim?"

"Damızlık. Anne. İfade seçimime itirazın mı var?" Omuzlarını geriye atıyor, sesi kalınlaşıyor.

"Yani, şahsen anne diyorum. Dediğin sence de kulağa biraz uyduruk gelmiyor mu?"

"*Merde.** Sırf titizlikten. Niye diğer hayvanlar için bir sözcük kullanıyoruz da insan için özel bir terim uydurmuşuz? İşlev

* (Fr.) Bok. (ç.n.)

aynı, kapsadığı şey aynı. Hepimiz bir dişinin kıllı amından doğmuşuz." Sesi nutuk verirken yükseliyor.

"Bu sence üzücü bir şey falan mı? Babanın kıllı kafasından doğmayı mı yeğlerdin?"

"Benim babamın kafası kemik ve küften ibaret. Öldü."

"Bilmiyordum." Sakarlık ettim. Canını yaktım. Yavaşça sınıfların bulunduğu bir binanın yanından tırmanıyoruz, ormancılık bölümü.

Sert ve boğuk bir sesle, "Bu onun paltosuydu" diyor. "Onun kadar uzunum şimdi ama hâlâ büyük geliyor. İçini doldurmam lazım."

Palto eski. Tamamen parçalanmadan önce doldurmaya niyetliyse kendini balon gibi şişirmesi gerekecek. "Ne zaman öldü, Mike?"

"Ben on yaşındayken."

"Çok yakın mıydınız?"

"Yakın mı? Adam babamdı." Bir sokak lambasının direğine yumruğuyla hafifçe vuruyor. "Yüzünü çok az hatırlıyorum. Giden gidiyor, zamanla yapacak bir şey olmadığını görüyorsun. Sana anlatmaya çalışıyorum. Laklak ettiğimi mi sanıyorsun?" Hiddetle bana dönüyor.

"Dinliyorum işte. Sınav mı yapacaksın?"

"Seni yeni şeylere maruz bırakıyorum farz et."

"Öyle deyince ortada bir hastalık varmış gibi oldu."

"Hasta olduğumu düşünüyorsan, öyle farz et." İliklerime işleyen bezgin bir talepkârlıkla olduğu yerde dikiliyor.

Yumruk yaptığım ellerimi açıp iki yanıma düşürüyorum. "Öyle düşünmüyorum!"

"İnsan bilemez. Belki eğleniyorsundur."

"Mike! O kadar maharetli biri değilim. Seninle eğleneceğim, öyle mi?"

"Babamın kürk dükkânı vardı ama annem işleri idare edemedi. Bir sefer iflas edecek gibi oldu, ondan sonra satmak zorunda kaldı. Parayı da beni üniversiteye gönderebilsin diye benim için açtığı bir hesaba yatırdı."

"Tek çocuk musun?" diye soruyorum.

"Bir ağabeyim vardı. On iki yaşındaydı. Kazada o da babamla beraber öldü... Senin kardeşin var mı?"

"İki ağabeyim var. Biri otuz, diğeri yirmi sekiz yaşında."

"Senden epey büyükler. O nasıl olmuş?"

"İkisi de annemin önceki evliliğinden. Ama onlarla beraber büyüdüm. Yani ben altı yaşına gelene kadar evdelerdi."

"Annen dul mu kalmış?"

"Hayır, boşanmış."

"Haa" diyor, sanki az önce annemin baltalı bir katil olduğunu itiraf etmişim gibi bir tavırla. At gözlüğü gözünde ama *épater le bourgeois** havalarında; ne komik bir karışım. Onun karanlık, gölgeler içindeki dünyasını anlamıyorum. Tepenin bitimine doğru yürüyoruz.

Tam karşımızda birazdan beni yutacak yurt binam tüm görkemiyle duruyor. "Kızma bana. Babanı bilmiyordum."

Bir an bocalayıp bana dönüyor, pürdikkat. "Acayip bir şeysin sen." Sırıtıyor.

"Tabii ama bütün olarak bakarsak senden acayip olamam."

"O zaman berabereyiz." Elimi tutup kendine doğru çekiyor ve yokuş aşağı koşmaya başlıyoruz; palas pandıras, ayak seslerimiz istinat duvarından bir çakıltaşı yağmuru gibi sekerek iniyoruz.

* (Fr.) "Burjuvayı dehşete düşürmek". (ç.n.)

Sekizinci Bölüm
Aziz Jill Şeytana Uyuyor

DONNA, ŞİFONYERİMİN ÜZERİNDE yalınayak; uzun poz verme seanslarının meyvesi, gözü hafif rahatsız eden kocaman yeşil nü resmini duvara tutuyor. "Düz oldu mu?" diye bağırıyor *Bahar Ayini*'nin üzerinden.

"Yeterince düz." Temiz kıyafetleri ayırırken bir yandan başımla ritim tutuyorum. Cumartesi sabahı telaşı içimi gıcıklıyor, ayrıca odamız yurttaki kızların onda birinin odalarını süsleyen Picasso'nun mavi ve gül dönemlerinden tablolarının röprödüksiyonları yerine astığımız, Lennie'nin elinden çıkma cafcaflı tuvallerle hoşuma gitti. Theo yatağıma iri bir cocker spaniel gibi yayılmış. O ve Donna aynı renkleri paylaşıyorlar, ikisinin de saçları lepiska, gözleri mavi ama Theo'nun teni kalıcı bir bronz tonunda. Bir yetmiş sekiz boyunda, kemikleri iri olsa da vücudu şekilli. Bir parça atlet, bir parça da ayyaş. Theo konuşmamıza çok az katılıyor, müziğe mırıldanarak eşlik ediyor, ayağını oynatıyor. Donna, Julie'ye kıyasla Theo'nun yanında daha rahat.

"Şifonyerinin üzeri pudra kaplı. Benim pudramı mı kullandın?" Hoplayıp aşağıya konuyor, tabanlarındaki tozu siliyor.

"Pudrayla daha iyi göründüğümü söylemiştin. Ben de dün gece kullandım."

Donna yerleştirdiğim çoraba dikkatlice bakıyor. "Hey, benim o."

Top yaptığım çifti ona fırlatıyorum. "Tahmin etmeliydim. Hiç deliği yoktu."

"Ne demek istiyorsun? Benim çoraplarım seninkiler gibi yeni değil."

"O zaman git Noel'de kendine çorap al anasını satayım. Ayrıca benim diğer çoraplarım yama dolu, ayaklarımı vuruyorlar."

Müzik bittiğinde Theo, plağı kabına koymak için kalkıyor.

"Onu getirdiğin için teşekkürler" diyorum. "Stravinsky müthiş."

"Aa... Bir haftalığına sende kalsın istersen?" Yüzümün ifadesini görünce ortasında oturduğum çamaşır kalabalığına yaklaşıp plağı kucağıma bırakıyor. "Ben havuza gidiyorum."

Donna ürpermiş gibi yapıyor. "Klor. Soğuk su."

Theo, gözlerinin üstüne üzgün üzgün oturduğu kocaman gülümsemesini takınıyor. "Keşke bir toplantıya siz de gelseniz. Neredeyse kimse gelmiyor."

O salınarak dışarı çıkarken Donna, kolları çoraplarla dolu halde bana dönüp hepsini önüme döküveriyor. "Kanıtlayacağım. Bak!" Yumruğunu çoraplardan birine sokuyor, iki delikten parmaklarını çıkarıp bana doğru oynatıyor.

"Etkilendiğimi mi sanıyorsun? Bak, rastgele seçeceğim." Çoraplardan birini ışığa tutuyorum. "Beş farklı delik. Al, kendin say!"

"Elle bak, bu yama ne kadar sert. Ellesene!" Çoraplarından birini avucuma bastırıyor. Temiz çamaşırlarımızın ortasında dizlerimizin üzerindeyiz. Göz göze geliyoruz, gelir gelmez de kahkahayı basıyoruz. "Bizi kazığa bağlayıp yaksalar hangimizin ateşi daha sıcak diye tartışırız" diyor.

Plağı tekrar çalmak için ayağa kalkıyorum. "Müzik birikti, birikti ama bir türlü çözülmedi sanki?"

Balıkçıl gibi tek ayağının üzerinde duruyor. "Sence Theo ablacı olabilir mi?"

"Hayır" diyorum yüksek bir sesle. Merak ediyor olsam bile bu konudaki merakım Donna'yla paylaşmayacağım nadir şeylerden olurdu. "Aseksüel o. Bir şeyler bozulmuş sanki."

"Kızlığı mı?"

"Daha ciddi bir şeyler."

"Bilemiyorum, küçüğüm." Gözleri kısık, çarpık gülümsemesi yüzünde yine. "Sen kendininkine doktora mülakatına hazırlanır gibi bir ciddiyetle yaklaşıyorsun. Mike dün gece öptü mü seni?"

"Yok" Bana ödünç verdiği bir yığın Pound ve Eliot kitabına dik dik bakıyorum. "Aklımı şekillendiriyor. Bana sosyal bilimler dersi veriyor. Dört yılın sonunda da öpüp bir pozisyon teklif edecek." Sesim hiç aldırış etmiyormuşum gibi çıkmıştı aslında ama gergin gergin tırnağımı çiğnemeye başlayarak bütün tavrımı mahvediyorum.

"Bu gece *Çıkış Yok*'u izlemeye Mike'la sen de gelsenize. Van ve Julie'yle beraber Tiyatro Cemiyeti'ne gideceğiz."

"Mike, Sartre'dan nefret ediyor. İkna etmeye çalıştım."

"Şu inek Van'le görüşmeye başladı başlayalı Julie'yle beraber geçirdiğimiz zaman hoşuma gitmeyecek seviyelerde... Bazen yurttaki bütün uyumsuzları başımıza toplamaya çalıştığını düşünüyorum."

"Uyumsuz nedir, Donna? Neye uymaya çabalıyoruz?"

Donna yumuşuyor, omzuma bir tokat vuruyor. "Bak ne diyeceğim, bu gece benim siyah jilemi ödünç alabilirsin. Onunla harika görünürsün."

"Gerçekten mi, Donna?" Onun kıyafetlerini giydiğimde büyüleyici hissediyorum. "Ama yemek lekesi yapma, kahve falan dökme üzerine."

"Yemem, içmem! Oturmam bile. Söz veriyorum."

Salonlardan biri –broşürlerdeki gibi parlak ve yavan, kadın yurt görevlisi devriye geziyor, öpüşürken iki ayak da yerde olacak gibi kurallar var– kızların ve erkeklerin beraber ders çalışabilmesi için ayarlanmış. Mike ve ben, sonraki çarşamba

işte bu salonda kök saldık; ben Grover Cleveland hükümeti üzerine bir ödeve başlamaya çalışıyorum, ilki ya da ikincisi. İç savaş sonrası Amerika tarihi alıyorum ama derse Donaldson girmiyor, dolayısıyla gazı tamamen kaçtı. Profesör Grimes sadece notlarımızda yazanları ezbere okuyor. Şakaları bile kitaptan alıyor. Gelgelelim en aşağıda, en ön sırada oturan dalkavuklar kahkahalar atarak not tutuyorlar. Neyin notu acaba? Kravatlarının deseninin mi? *(Papyon)* Saçını ayırdığı yönün mü? *(Sağa)* Grimes, küçümser bir tavırla şimdiye kadar yanlış öğrenmiş olabileceğimiz şeyler hakkında dokundurmalar yapıyor. "Şimdiye kadar duymuş olduklarınızdan Lenin'in kurucu babalardan biri olduğu sonucuna ulaşmış olabilirsiniz ancak bu yanlış, heh heh." İşçi sınıfının şiddetini anlatıyor. Katledilmiş dedemin sesi kulağımda: *Karşılık verdiğimizde* adına şiddet derler.

Mike masanın diğer ucunda, kapağı işlemeli deriden föyünü açmış, bir şeyler yazıyor. Sütunlar kıvrımlı, çengelli, enteresan ve süslü el yazısıyla uzadıkça uzuyor, harfler sanki rüzgâr üflemiş gibi hafif sola eğik. O föyün içinde yalnızca ders notları yok. Muzip, kendinden memnun bir gülümsemeyle ima ediyor bunu. "Şeytani şeyler var içinde. Kimseye göstermem."

Saat ona doğru föyü sertçe kapatıyor. "Gel, biraz yürüyelim. Ivır zıvır burada kalsın. Kimse çalmaz."

Kar yumuşamış; yavaş, hafif bir yağmura dönmüş. Büyük siyah şemsiyesini açıyor, ellerimiz sapında birbirine değiyor. "Kimseye göstermeyeceksen günlük tutmanın ne anlamı var?" diye soruyorum.

"Her şeyi aklımda yerli yerine oturtabilmek için yazıyorum. O derinlerden kaçıp tekrar başlayabileyim diye." Sırıtıyor. "Adı 'Yara İzine Aşk Mektubu' "

Bir günlüğe Günlük'ten başka şey denir mi? Kısa bir sessizlikten sonra ona sormak için can attığım birkaç yüz sorudan küçük bir tanesi sıyrılıp kendini dışarı atıyor. "O yara izi nasıl oldu? Ağzının kenarındaki ufak iz."

"Bir kavgada..." Hafiften kurumlanıyor.

İnanmam. Mike'ın sevdiğim yönlerinden biri Matt gibi horozlanmaması ve onun gibi kaslı olmaması. Sıska, sporla uzaktan

yakından alakası yok. Yaptığı tek sporun ağırlık kaldırma olduğunu söylemişti bana: Önce dolu, sonra boş bir bardak kaldırmayı severmiş. Dillendiği kadar içiyordur veya içmiyordur, bilemem ama sokak dövüşüne hiç meraklı değil, onu biliyorum. Dayak yediğine inanırım, hatta seve seve onu kollarıma alır, ona artık bittiğini, geçtiğini, şimdi kasların değil beynin önemli olduğu bir yerde olduğunu anlatırım. "Bence sana bir hava katıyor."

"Düello yarası. Dostum Davis ve ben Cranbrook'tayken aynı kızın peşindeydik, onun için kavga etmiştik. Opera söyleyen aptal, seksi bir sarışın."

"Nasıl biriydi? Onunla çıktın mı?"

Omuz silkiyor. "Davis kazandı. Ama o da yumuşağın tekiydi zaten. Sürekli Cribbets'i yağlardı." Yüksek sesiyle beni dövüyor sanki.

Yokuşun bitiminde, ısıtma tesisinin yakınlarında bir rögar kapağından yükselen buhar dalga dalga ıslak kaldırıma tırmanıyor. "Cehennem tam bunun altında. Bizim gibi günahkârları ateş üzerinde çeviriyorlar" diyor hararetle.

"Senin gibi günahkârlar. Ben üzerime hiçbir şey almıyorum."

Sesi kibar ve tatlı. "Bakire misin o zaman? Bence çok güzel. Bir kadının bekâreti verebileceği en hoş hediyedir."

"Düğünler için olduğu gibi doğum günleri ve Noel için de uygun mudur?" Hızlıca yürümeye başlıyorum. Bana gülüyor ve ben bundan nefret ediyorum. Toy, taze çimen gibi yeşil görüyor beni. "Kaç oldu içine ettiğimin saati?"

Bileğine bakıyor. "Onu yirmi geçiyor."

"Haydi. Kıl payı yetişeceğiz."

Beraber yokuş yukarı koşarken, "Kitaplarım" diyor. "Dışarı getir onları."

"Geç kalırsak getiremem. Acele et."

"Yetişemezsek... Günlüğüm. Okuma."

"Seni tanımamı... İstiyorsun."

Aniden durup bana dönüyor. "Okursan, okuduğunu anlarım. Okursan geçmişimde kalırsın. Günlüğümün bir sayfası olursun."

"Öylece mi?"

"Öylece."

"Beni tehdit etme, Mike."

Şemsiyesini yere bırakıp beni omuzlarımdan yakalıyor. "Okumayacağına söz ver. Ne olduğunu anlamıyor musun?"

"Hayır. Gizemden sıkıldım. Hiçbir şey anlamıyorum."

"Ne *olduğunu*." Beni öpüyor.

Bir elim başının arkasında, ben de onu öpüyorum. Dudakları soğuk, taze; saçları ıslak. Geri çekildiğimizde birbirimize bir bakıyoruz. Gözleri sanki üzerlerinde yüzüyormuşum gibi tutuyor beni. Ceketimin düğmelerini yokluyor, ben de onun paltosunu açıyorum. Büyük düğmeler eskimiş, paralanmış ilmiklerden kolaylıkla kayıyor. Rüzgâr etimi sızlatıyor, titriyorum. Eski paltoyu etrafımızda bir çadır gibi germeye çalışıyor ama rüzgâr çırpınarak içeri sızıyor. Beraber dolduruyoruz paltoyu, açık ağızlarımız bir kez daha buluşuyor.

Beni bıraktıktan sonra koşmaya başladığımızda yineliyor: "Söz ver!"

İçeri girerken Donna gözlerini ovuşturarak bana dönüyor. "Geç mi kaldın, Stu?"

"Altı dakika." Islak ceketimi bir sandalyeye atıp eşyaları şifonyere bırakıyorum, yatağıma geçip uzandığım yerden föyü izlemeye koyuluyorum. "Şu föyü görüyor musun?"

"Gözden kaçacak şey değil. Mike'ın, değil mi? Derisi güzelmiş." Yalnızca başımla onaylayarak karşılık verince, "Öpeyim mi istiyorsun?" diyor.

"Tuvalete at, üzerine sifonu çek."

"Ona kızgın mısın?" Yanıma oturuyor, yüzü birden öfkeyle gerildi. "Ne yaptı?"

"Kızgın değilim. Çantamdan sigara versene." Mike'layken içmeyi unutuyorum. Onunlayken nefes almayı hatırlamama şaşıyorum aslında zira gözlerime, kulaklarıma, parmaklarıma üşüşüyorum hep; ona düşüvereyim diye vücudumun bütün pencerelerinden belime kadar sarkıyorum. "O dandik föyün içinde bir günlük var. Bana dedi ki, onu okursam ben de onun bir sayfası olurmuşum. Mike gidermiş."

"Şirinmiş. Sen oku elbette ama okuduğunu söyleme."

"Okursam anlarmış, öyle söyledi."

"Seni korkutmaya çalışmış." Föye uzanıyor.

"Yapma."

Kızarıp kasıla kasıla uzaklaşıyor. "Senindir." Kısa, titrek bir esnemeyle ince saçlarını fırçalamaya başlıyor.

"Bana güvenmiyor. Kör olasıca, nasıl açık fikirli biri olduğumu fark etmiyor. Her deneyimi pek saygın, ister bir gergedanla ister anneannesiyle olsun. Benim gerçekleri öğrenemeyecek kadar toy olduğumu düşünüyor."

"Hiç yoktan kriz çıkarıyorsun. İlgini çektiyse ki elin ayağın titriyor, oku gitsin. Kesin sıkıcı bir şeydir. Ben yatıyorum." Yukarıdan sarkan çıplak bacağı kayboluyor. "Başlatma günlüğünden, sabah düşünürsün. Eminim onun uykuları kaçmıyordur."

Ellerim ensemde hareketsiz yatıyorum, sinirlerim sızlanıyor. Anasını sattığımın deri föyü rakibim oldu, ona benden çok güveniliyor.

Kalkıp şifonyere yürüyorum. Dosya elimde ağır, sayfaları sadece alt dış köşeyi görecek şekilde hızlıca çeviriyorum. Sayfa sonunda açıklamaları olan Almanca yazılar, ders notları derken daha sık yazılmış bir bölüme geliyorum. Mike avuçlarımın içinde. Cümleler parça parça çarpıyor gözüme: "...akıl sır ermez bir şehvetin azabında..." "Kız sandalyede, sarkık..." Memeleri mi? Kimin? "...nemli siste ancak geminin batan burnunun silüetini görebiliyor..." "...gaga gibi burnunu gösteren profilinden alayla gülümsediği anlaşılıyor. Öfkemi kontrol etmek için kendimle savaştım." Bu kırpıntıları Mike'ın bir şey okurken daha da kalınlaşan sesiyle duyuyorum sanki. "Ne var ki, C'nin Wildevari bir dekadanlık ile dur durak bilmeden ilgimi cezbetme çabaları..." "...kesik damarlarından gayzerler gibi fışkıran kanlar..." "...kadının kalçası, dalgaların kuvveti içindeymiş gibi salındı..." Ağzımda heyecanın asit gibi ekşi tadı. Avuçlarım ıslak izler bırakıyor. İğrenç. Tavan arasında kâğıtlarımı yağmalayan annem. Dosyanın çıtçıtını kapatıp şifonyerin üstüne fırlatıyorum.

Perşembe günü derslerinden sonra föyünü almak için yanıma geldiğinde kaşları havada sırıtarak soruyor, günlüğü okumuş muyum?

"Hayır. Sözümü tuttum."

"Uslu kız. Tutacağını biliyordum. Dürüstsün sen."

Ama yemin ederim, kısacık bir an için yüzü düştü sanki.

Dokuzuncu Bölüm
Jill Aslanın Dişlerine Alıcı Gözüyle Bakıyor

MART'IN İKİ HAVASI var, biri yağmur biri kar; ikisinin medyanı da sulu sepken: Ya ıpıslak ya donuk oluyor ya da ortaya karışık bir şeyler. Kırsalda gezindiğimizde sünger gibi toprak ayaklarımızı içine çekiyor. Dallar tepelerimize buzdan yaralar damlatıyor. Etimizi kızartan rüzgâr ve habire burnunu çeken gökyüzü bize ne oturacak, ne duracak, ne yaslanacak yer bırakıyor. Ellerimiz Mike'ın cebinde kenetlenmiş, özel hayatların yaşandığı ve bize yasak betondan bal peteklerinin arasında yürüyoruz. Dikkatsiz bir hademe, belki bir odanın kapısını açık bırakmıştır umuduyla üniversitenin koridorlarında mekik dokuyoruz.

Günlerinin nasıl geçtiğini biliyorum; kampus binaları ve şehrin sokakları benim aklımda onun sonuna uğrayıp vezir olduğu bir satranç tahtası, tek başına profesör ve piyonların arasından ilerliyor. Her sabah yedi kırk beşte onu arayıp uyandırıyorum. Artık sabah erken kalkmam gerekiyor. Niye bunu

yapmamı istediğini de anlamış değilim, zira genelde "Günaydın balkabağım. Çok uykum var be. Üçe kadar ayaktaydım." demeye ancak takati oluyor.

Programlarımızı çekiştire çekiştire birbirine dokundurabildiğimiz zamanlar buluşuyoruz. Kampusun birçok yolunun kesiştiği kütüphanenin önündeki açık alan Diag'ta beş dakika, beş dakika da Roman dilleri binasının rüzgâr alan girişinde. Ara sıra öğrenci birliğinde kahve içerken bana şiirlerinden birini gösteriyor. Önce kendi o özel, yüksek sesiyle okuyor. Bakmama sonra izin veriyor.

HINC ILLAE LACRIMAE
Kir kaplı pencerenin önünde durdu,
Lekeli gölge yarıda dalgalanır, aksak.
İğreniş keşiş örtüsü gibi başına oturdu,
O, kısa geçmişinin diyarına bakarak;
Ki geleceği daha kısa. İyilik umdu
Ama hem içinde hem dışında ancak
Azgınların gecelik dümenlerini buldu.
Sıkıntı hükmünü büyüttü bucak bucak:

Şehir yüzükoyun, kara bacakları ayrılmış
Ve yatkındır iffetsizlerin çıplak sporuna.
Kan çanağı tabela aklında sönüp yanmış.
Jilet bileğini yudumlamış, ısırmış sonra.
Bir kemikli bir derisinde açılan yeni ağızları,
Onu kusmuş yatağa, yataktan beyaz kalmış.

Çok soru sorar veya övgüde geç kalırsam ya da yanlış unsurları översem içine kapanıp bol kıyafetlerine saklanıyor. Tepkilerimi dikkatlice bir daha, bu sefer onun zevkine uygun olacak şekilde tımarlayıp da sunuyorum.

Bir gece, pencerelerinden televizyonların mavi ışıltısı seçilen evlerin arasında sessizce yer aranırken kapısı aralık bırakılmış bir garaj buluyoruz. Dışarıda karla karışık yağmur atıştırıyor ama burada hava kupkuru, yoğun da bir boya ve benzin kokusu var. Kendimizi bir Ford'un ızgarasıyla arkadaki duvara yaslanmış, düştü düşecek bir çim biçme makinesinin arasına sıkıştırıyoruz. Paltolarımız açık, birbirimize yapışıyoruz. "Bu-

rada bir süre güvendeyiz" diye mırıldanıyor. "Grilileri dışarıda bıraktık."

Onunlayken zaman tuhaf bir durağanlıkta asılı kalıyor. Yalnız dokunuşların, bakışların yoğunluğunun var olduğu karanlık bir cebe giriyoruz beraber. Öpüşürken gözlerimi açık tutup iki gözünün birleşerek tek, büyük bir göze dönüşmesini izliyorum. Tepegöz diyoruz adına. Oradan oraya kayan elleri nazikçe karnımı okşuyor, memelerimin üzerine kapanıyor. Ona tutunuyorum, ellerim sırtının gergin çukurunu arıyor. Geri çekilip gözkapaklarına dilimle dokunuyorum. Damarlarımda, iliklerimde eriyen buzlar bir arzu seline yol veriyor, vücudum vücuduna kıvrılıyor. Beni hedefine giden yoldaki kavisini alan bir ok gibi dünyevi, münzevi çağırıyor kendine.

Saçımda mırıltısı: "Kuşkuların var mı?"

"Kuşku mu?" diye tekrar ediyorum şaşırıp. Daha önce din üzerine birkaç kez tartışmıştık.

"Bak. Ya seni seviyorum ya da delirdim. Beni seviyor musun?"

Arabaya yaslanıyorum, ellerim soğuk ızgaranın üzerinde. "O sözcük yok mu! Çok süslü. Bilmiyorum. Sanırım evet..." Parmaklarımı yanağında gezdiriyorum. "Sevgi, annemle babamı birbirine bağlayıp kırdıran şey. Sevgi, annemin mektuplarımı, günlüğümü okumasını bağladığı şey... İnsan nasıl anlar?"

"Ben biliyorum. Öyle anlıyorum."

"Daha önce Donna dışında kimseyi sevmemiştim sanırım..."

"Belki ablacısındır."

"Kıskanma onu. İkimizi o bir araya getirdi."

Garajdan çıkıyoruz. Karşıdan karşıya yürürken bir araba geçiyor, gölgelerimizi önümüze düşürüyor; bir şişman kolla birbirine bağlanan iki uzun bacaklı dev. Ama Mike yaralı bir sessizlikle dosdoğru karşıya bakıyor.

"Stu, ne yaptığını sanıyorsun?" Donna botlarını ayaklarından fırlatıp yüzünde hüzünlü bir gülümsemeyle sessizce yanıma geliyor. "Sana akşam yemeğinden bir dilim ekmek, bir de elma getirdim."

Yataktan uzanıyorum. "Sağ ol."

"Hasta mısın? Mike bir şey mi yaptı?"

Günlüğün gözlerimle alçakça çaldığım parçalarının anlamı üzerine kurduğum upuzun bir fanteziyi böldü. Okumadım dediysem de o kırıntıları okudum sonuçta. C: Cribbets mi? Bahsettiği o şarkıcıyla aralarında ne geçti? Kimin sarkık memeleri? Belki de onun için fazla naifimdir. Yatak örtüsünün üzerinden yuvarlanıp kendimi yere bırakıyorum. Kafam çarptı ama şimdi ovuşturup salaklığımı teselli edemeyeceğim. "Çok aptalım, Donna. Onu seviyor muyum ben?"

"Vay anasını, ben nereden bileyim? Sevmiyor musun sence? Kelimeyi kendin kullandın. On iki yaşında çocuk gibi kendini oradan oraya atıyorsun."

"Geniş anlamda kullandım ben, mandalina sevmek, Blake şiirleri sevmek gibi. Sen Lennie'yi seviyor musun?"

"Evet. Hem de nasıl!"

"Neyi kastediyorsun?"

Saçımı karıştırıyor. "Onunla aynı yatağa yatmayı seviyorum. Onu mutlu etmek istiyorum. Onu görmeyince özlüyorum. Annemlerin şalterlerinin atacağını bilmesem onunla yarın evlenirdim. Ama bunların hiçbiri onu sevdiğimi söylemekle aynı anlama gelmiyor."

Tırnağımı kalorifer peteğine sürtüyordum ama yüzündeki ifadeyi görünce duruyorum. "Deneyimlenmek istiyorum. Hayatımı sonuna kadar kullanabilmek istiyorum. Diğer taraftaysa şimdiye kadar uğrunda savaştığım, beklediğim ve en sonunda elde ettiğim bir parça özgürlüğüm var."

"Seni bir kafese koyacağını mı düşünüyorsun?"

"Aşk, benimsin der. Aşk, seni yiyip yutabilirim der. Aşk, olduğun gibi kal, bana ait özel bir şey ol, sakın ha paylaşmadığım fikirler edinme, der. Aşk diğerini mideye indirmek zorundadır, kemikleriyle birlikte, kırt diye. Öyle bir şey yapmak istemem. Hele bana yapılmasını hiç istemem!"

Sandalyesine ters oturup bana dönüyor, lacivert eteği yukarı tırmanıyor. "Ona baktığında ne hissediyorsun?"

Ceketime uzanıyorum. "Hiçbir şey."

"Hiçbir şey mi? Âşık değilsin o halde."

"Demek istediğim, ben diye bir şey kalmıyor. Sanki buharlaşmışım."

"Nereye gidiyorsun? Seninle gelmemi istemez misin?"

"Bütün bunlar için özür dilerim. Söz, eve aklım başımda döneceğim."

"Stu. Bu durum seni mutsuz ediyorsa..." Ayağını sabırsızlıkla yere vurup duruyor. "Kaçma. Unut o suratsız piç kurusunu gitsin!"

Akşam yemeği sonrası trafiğinden dolayı koridordaki tüm kapılar açık duruyor. Bir zil sesi geliyor; uzun, kızıl kahve saçlı bir kadın tökezleyerek bir yerlerden fırlıyor, akrobatik hareketlerle kalçası ve beli için giydiği iki ayrı korsenin üzerindeki dar, sade elbisesinin fermuarını çekerek telefona koşuyor. Uzun uzun tavlandıktan sonra zarafetle pes etmek isteyen arka koltuk sevdalısı bir parçam var aslında. Aşk; koridorun geri kalanında rozet takası, erkekler birliğinin tatlı serenatları, kokteyl elbiselerinin hışırtıları, bileklere bağlanan kokusuz, küçük orkideler. Ama neden bütün kararlarımı verirken tekerlek izli bir yolda giden kömür yüklü bir kamyon misali izleri takip etmem gerekiyor? Kendime acırken spor kulübü başkanımız Dulcie geliyor aklıma. Başarılı, teni daima bronz Dulcie, dönem arasında bir gün aşırı doz uyku hapı yutmuş. Hizmetçi tarafından bulunmuş, midesi yıkanmış, şimdi de haftada birkaç saatini Nöropsikiyatri Enstitüsü'nde bir psikiyatrla geçiriyor. Bir buçuk karatlık nişan yüzüğünü parmağından çıkarmış. Dulcie ne olduğunu kimseye anlatmıyor, o yüzden dedikodular halen tomurcuklanmakta.

Sahanın üzerinde gerinen koyu mavi gökyüzü, bir diyapazondan çıkan ton kadar açık ve duru. Batıda çan kulesi, ısıtma tesisinin bacaları ve upuzun çıplak ağaçlar, limon rengi ufukta iki boyutlu obsidiyen siluetler olmuş. Ama başkasıyla paylaşamayacaksam güzelliği hissetmek neye yarar? Tanıdık bir eksiklik. Yalnızlığa onu bozmamak için mücadele edecek kadar çok mu alıştım? Annem ödlek olduğumu söylerdi hep.

Kampustan geçiyorum. Çoğu binayı kaplayan karanlık, yalnız kimya binasının bir laboratuvarında delinmiş, orada ışık var. Boş koridorlarda bir Siyahî hademe elindeki süpürgeyi itiyor. Artık beyaz bir dünyada yaşadığımı fark ediyorum. Yurdumuzda sadece iki tane Siyahî kadın var, peki tahmin edin

kimlerle kalıyorlar? Elbette birbirleriyle, üstelik ülkenin apayrı yerlerinden gelmişler, dolayısıyla birbirlerini özellikle istemiş olamazlar. Yurt başvurusunu yaparken fotoğraf istiyorlar, ayrıca ırk da soruluyor. Doğa bilimleri binasının havalandırması formaldehit üflüyor. Eh, yaşıyor olduğumu ve hareket edebildiğimi saymazsak ben de bir fetal domuzum bir yerde; masum karnım büzüş büzüş, tıpkı zooloji dersinin laboratuvar finali için parçalara ayırdığımız zavallı hayvanlar gibi.

Kampustan şehrin sokaklarına çıkıyorum; gri ve beyaz ahşap evler, kemerler oluşturmuş meşeler ve akçaağaçlar. Burası güzel bir şehir, eski mahallemden daha geniş ve ferah, yürüyüşe çıkmayı sevmemin sebeplerinden biri de bu. Gerçi artık daha az yürüyorum, Mike'la görüşmek zamanımı alıyor. Gri bir kilisede ayin var. Hafta arasında mı? Pazarları yapıyorlar sanırdım. Işık, vitray tasvirlere karışarak dışarı sızıyor: Uzun, düşük omuzlu ve kafaları sarı fanuslar içinde figürler. Hepsi erkek, Protestan olacak ya. En azından Katoliklerde bir iki kadın oluyor. Kiliselerin yakınlarında bir atık su kokusu. Kutsal bir şey nasıl bu kadar rutubetli olabiliyor? Ben belirli şeylerin aydınlığını kutsal bulurum; şu ışık, şuradaki ağaç mesela ya da bir yüzün eşsizliği. Onunkinin. Veya Donna'nınkinin. Bir şey beni etkilediğinde aklım anında onu yakalasın istiyorum, sonra da bir şiir yazayım ki o enerjiyi tekrar hissedebileyim.

Cold Springs'te papaz Edward enistemin kilisesine giderdik, hatırlıyorum. Seçme şansımız yoktu. Dedem, Edward enişte, Jean hala ve Mary hala yaşayan bütün insanların Presbiteryen olduğunu varsayan kimselerdi. Çocukluğumda kendimi onlara uydurmaya çalıştım. Ben ve Callie hariç mahallemizdeki herkes kendine gidecek lanet olası bir kilise bulmuştu. Callie kendini bana ödünç verdi; o arsa, balta girmemiş bir orman mıymış ya da belki bir kutup tundrası? Ben ne diyorsam yüzünde o afacan, hüzünlü gülümsemesiyle hep kabul etti. Ben kendimi onun mahsustan çektiği filmlere ödünç verdim. "Bak, şimdi senin bir silahın varmış, kolumu da kıvırmışsın, yapmak zorunda olduğumu söylüyormuşsun. İlk başta sana harbiden direniyormuşum. Sonra sen beni aşağı itip zorla yaptırıyormuşsun. Tamam mı?"

Dino'ya hevesle verdiği kızlığı önce *Perils of Pauline** oyunumuzda ne mücadeleler verip de en son bir yığın cesedin üzerinde, makineli tüfek ateşi altında ve kafasının arkasında bir bombayla dize gelmişti. Callie'nin eski odası kafamın içinde mavileriyle, sarılarıyla, beyazlarıyla bir vitray gibi parlıyor; beyaz karyolası, St. Luke's karnavalında onun için kazandığım mavi cam sürahi, Kresge's'ten yürüttüğümüz gelinlikli bir plastik bebek. Bir tren geçtiğinde yatağının yayları raylar gibi vızıldardı. Onu sevdim ben; acemice, sakarca, yarım yamalak sevdim ama ona hiç söylemedim.

Mike'ın yurdunun yoluna saptığımı fark ediyorum, yaklaşmışım hem. Işıkları öğrenci birliğinin bir kanadının üzerinde yükseliyor. Köşeyi dönerken adımlarım ağırlaşıyor, sakinleşiyor. Onu seviyorum. Sonsuza veya karşıdaki insana bırakmamacasına yapışmaya inanmıyorum ama onu seviyorum. Hemen, şimdi söyleyeceğim. Onun yurdunun ön cephesi de benimki gibi kırmızı tuğladan, gerçi bunun daha çok ek binası var, çok daha yüksek, daha büyük bir de. Dokuz kat erkek: Utanç verici.

Sıra sıra isimsiz ışıklar gökyüzünü gaspetmiş. Daha fenası, bahçeye girmek için sokağın karşısına geçerken her kanadın ayrı girişi olduğunu görüyorum. Tabii, erkeklerin yat saati yok, onlar girip çıkarken imza atmıyorlar. Etrafta kadın göremiyorum. Nasıl erkekler bizim binalarımıza giremiyorsa kadınlar da onların binalarına giremiyor ama kadınlar, erkeklerin bizi almak için ya da teslim etmek için bizim oraya geldiği gibi gelmiyor buralara zaten. Belki onu çağırtabileceğim bir masa bile yoktur içeride. Koridorlarda aptal gibi dolandığımı, yanlış odalara daldığımı, maskara olup herkesi kendime güldürdüğümü hayal ediyorum bir an. Burası bana yasak bölge gibi geliyor. Dördüncü katın penceresinden bir çocuk sarkıyor.

"Hey, tatlım. Beni mi arıyorsun? Ne arıyorsun? Vereyim ister misin, tatlım?"

Onu duymazdan gelsem de başka tarafa dönüyorum. Sesimin duvarlardan sektiğini duyana kadar "Mike! Mike!" diye bağırdığımı hayal ediyorum, sanki yapmışım gibi boğazım ısınıyor.

* Amerika'da 1914 yılında ve sesli olarak tekrar çekildiği 1933 yılında yayınlanmış bir mini dizi. (ç.n.)

İçeride olduğunu nereden bileceğim? Mideme bir şeyler çökmüş gibi hissediyorum aniden; yok, yapamayacağım, en yakın kapıdan içeri dalıp yön sormaya cesaret bulamayacağım. Bu kalabalık tavşan yuvasından onu çağırtamam. Geriye dönüp yürümeye başlamışken keşke, diyorum, giriverseydim içeri.

Yurda geldim ama henüz Donna'yla karşılaşmaya hazır değilim. Bana bir dizi talep sundu. İlkini, bir erkekle olmayı, yerine getirdim. İkincisini, benim o erkekle aramdakinin onun Lennie'yle arasındaki ilişkiyi taklit etmesini, yavaş yavaş reddetmeye başlıyorum. Mike'a kafamı şu sıralar takmaya başladığım kadar takmamı istemiyor. Julie'yi düşünüyorum, onu da istemiyorum. Esprili sohbetler edecek veya dedikodu yapacak halim yok. Hemen yandaki binaya girip Theo'nun tek kişilik odasına yöneliyorum.

Theo'nun kısa ve öz "Gel"iyle içeri girdiğimde onu yerde uzanmış, bir keman konçertosu dinler halde buluyorum. "Wieniawski" diyerek yüzümdeki merakı cevaplıyor. "Konuşalım mı, dinleyelim mi?"

Refakati ve sessizliğinden hoşnut, "Dinleyelim" diyorum. Bana bir tıbbi alkol şişesinden votka ikram ediyor. Votkadan nefret ederim ama bunu itiraf etmek toyluk olur. Büyük bir yudum alıp yutmayı başarıyorum, gerçi gözlerimi sulanmasınlar diye hızlı hızlı kırpıştırmam gerekiyor ardından.

Plak bittikten sonra ona "Hiç âşık oldun mu?" diye soruyorum.

Theo, bronz dirseğinin üzerinde doğrulup bana bakıyor. "Ben mi?"

"Burada başka biri var mı?"

"Iıı" diyor çekinerek. Ardından söyleyiveriyor: "Evet."

"O kişiyi çok sevdin mi?"

"Çok fazla."

"O seni sevdi mi?"

Öksürükle karışık gülüyor. "Hayır. Psikanalistimdi."

"Psikanalistin mi? Ah, transferansa bak."

"Ya, onu teşvik ederdi o da. Sağlıklı bir şeydi ve benim cinsel sorunlarım vardı, açıkladığına göre kendisinin çözebileceği bazı sorunlar. Üzerime çıkarak."

"Şaka yapıyorsun. Bir doktor? Kimdi?"

"Adını boş ver. Ondan hâlâ korkuyorum."

"Neden korkuyorsun?" İnanmakta zorlanıyorum.

"Jill, ailem de onunla bir oldu, beni hastaneye yatırdılar. Şikâyetimi geri çekmem gerektiğini anlayana kadar bir sene tımarhanede kaldım. Histerik olduğumu kabul ettim, ofisindeki koltukta haftada üç gün bana geçirdiğini uydurduğumu söyledim."

"O mu yaptırdı bunu?"

Theo omuz silkip alkol şişesine uzanıyor. "Bunun içinde hakikaten üzerinde yazan olsaydı kör olurduk."

Boğazım tıkanıyor, öksürüyorum. Şişede ne olduğunu biliyor muyum sahi?

Yüzünde cılız bir gülümsemeyle bana bakıyor. "Onun fikriydi. Ben korkmuştum. Ama o zamanlar ona çooooook âşıktım. Çatalın üzerine kapanmış istiridye gibi."

"Peki başka birini sevmedin mi hiç, yani, gerçek hayatta?"

"Pablo Casals'ı seviyorum. Bir çello olsam... O benim gerçek hayatımdı, mirim. Bu benim ahir hayatım."

"Ama onlardan uzaklaşmışsın."

"O kadar da uzaklaşmadım. Hatta hiç uzakta değilim. Ruhumun doktoru Alan, New York'ta. Ailem de. İstesen buradan oraya uçar, akşam yemeğini onlarla yersin. Teknolojinin mucizeleri."

"Sen New York'ta büyümedin mi?"

"Bu Kansas şivesiyle mi? Babam işinde başarılı oldukça daha doğuya gidiyor. Manhattan'a ben on dört yaşındayken yerleştik."

"Ama yirmi yaşındasın" Mike gibi. "Yakında yirmi bir olacaksın, o zaman sana dokunamazlar."

"Mirim, ben hiçbir zaman bir yetişkin olamayacağım. İsterlerse bir daha hastaneye kapatırlar beni. Kaçık olduğum tasdiklendi, ben artık bir kaçığım. Ne zaman içtiğim için bir okuldan atılsam beni tehdit ediyorlar. Alan, onlara ne kadar hasta olduğumu anlatıp duruyor. Burada Alan'ın cankuşu Doktor Atwood'u haftada üç kez görmem şartıyla kalabiliyorum."

"O ne yapıyor?"

"Tipik Freudyen. Oturup gizli saklı esniyor. O bir saat, musluğun damla damla aktığı gibi nasıl geçirilir, biliyorum. Dikkatliyim. Sakinim. Yapmam gereken tek şey yalanlarımla çelişmemek."

Theo'ya Mike konusunu açmamaya karar veriyorum. Yukarı, Donna'ya çıkarken uyumsuz insanları başımıza toplamamla ilgili ettiği laf aklıma geliyor. Hâlbuki Dulcie'nin geleceği bir sigorta poliçesi gibi madde madde dizilmişti, o cuk diye uymuyor muydu her şeye? Bütün kadınlar uyumsuz bence; birkaç uzvumuz budanmadan bu dünyaya uyamıyoruz.

Eriyen kar havayı canlandırmış. Gökyüzü meşgul; güneş bulutların arasından bir nimet gibi kendini gösteriyor, yüzüme dokunuyor. Saat dörtte Mike'la buluşacağım. O zamana kadar Donna'ya doğum günü hediyesi arıyorum. Tam Dylan Thomas şiirleri derlemesini almaya karar vermişken, eğer, diyorum kendi kendime, ona bir kitap verirsem iltifat kabul eder, hoş bulur ama cici bir şeyler verirsem gerçekten sevinir. Böylece Thomas'ı kendime alıyorum, geriye başka param kalmadığı için de ona bir hediye çalmak için gezintiye çıkıyorum. Onun hoşuna gidecek şeylere param yetmez zaten. Göğsümün içinde tatlı, gergin bir ürperti ve üzerimde geçen hafta Donna'yla beraber hemen ana caddenin bitimindeki Neredeyse Yeni isimli dükkânda bulduğumuz çok az lekeli, etek ucunu sonradan onardığımız trençkotla sallana sallana yürüyorum. Sağ cebini onarmadım, o içten tamamen yırtık, astara açılıyor.

Ayarladıktan sonra hediyeyle ve satın aldığım kitapla beraber –ağzında kuşla koşan bir köpeğim– demir yolunun oradaki sevdiğim banka koşuyorum. Detroit ve Chicago'ya göre nerede olduğumu bilmek hoşuma gidiyor. Nihayet şiire doyduğumda Howie'ye kitaptan bilmiş alıntılarla dolu bir mektup karalıyorum ve onun da Thomas'ı derhal almasını buyuruyorum.

Bahar tatiline sadece 2 hafta kaldı. Aynı zamanlarda tatile giriyor olmamıza sevindim. Mike'a âşığım. O da Detroitli ama ilk tanıştığında hiç anlamazsın. Çok *mütebahhir*. İnanılmaz derecede zeki. Bugün burası rüzgârlı, birazdan onunla buluşacağım. Zamanın gel-

mesini beklerken insanların evlerini devirmeyeyim diye dikkatlice hareket ediyorum. Thomas'tan bir tane de sen al, unutma.
Oda arkadaşın epey pislik galiba. O şekilde herkesi gıcık etmeye devam ederse *onun* ismini komünist özentisi kızıl diye gönderin bakalım McCarthy'ye, kahramanını iş üstündeyken de sevecek mi görelim! Bir daha öyle bir şey yaparsa, sen de *onun* kitaplarından birini yırtsana, bakalım onun hoşuna gidecek mi?

İkimiz de mektuplarımızı imzalamaya utandığımızdan sayfanın alt tarafına yazma hilesine başvuruyoruz, o zaman sadece ismimizi sıkıştırabileceğimiz kadar yer kalıyor. Ama aşk bana diğer insanlara karşı hissettiğim sevgiyi özgürce ifade edebilecek gücü veriyor ve bu sefer ismimin üzerini sevgilerimle süslüyorum.

Mike öğrenci birliğinde bir masaya oturmuş bile. Sıraya girip aceleyle kahvemi alıyorum. Bardağımla beraber dönerken Mike'ın Thomas'ımı poşetinden yavaşça çıkardığını görüyorum. Kaşları kalkıyor. "Ne iş?"

Gülümsüyorum. "Donna'ya bir hediye almak için çıkmıştım ama açgözlülüğüm bana galip geldi. 'Yeşil fitilden doğru çiçeği koşturan o güç, koşturur–'*"

"*Merde.* Artistti bu adam, edebiyatçı değildi."

"Ben o şiirleri seviyorum."

"Seversin sen. Dekadan romantik, ondan seni çekiyor."

"Dekadan mı oldum? Okuduğum kitapların zevksiz olduğunu sanıyordum sadece."

Hâkim elleri kitabı iki yanından çekiştirip dümdüz etmiş; okuyor. " 'Yatmakta olan başına'. Bu tam senlik!" Ağzı açılıyor, gözlerini deviriyor.

"saça gömülmüş kulağın titrek zarından;
ve Nuh'un güvercini ağzında bir adamla
Uçup gelmiş acımasızca..."

Nuh'un güvercini ağzında bir adamla, acaba tahmin ettiğimiz gibi dönüp dolaşıp damla ile mi kafiye oluşturacak? Karmaka-

* Douglas Thomas, "Yeşil Fitilden Doğru", Çev. Can Yücel. (ç.n.)

rışık bir nakış. Ne anlama geldiği umurunda değil. Kelimelerle sarhoş olmak istiyorsun sadece."

Kitabı yumruğunun altından kurtarmaya çalışıyorum. Şiiri berbat etti bile, artık her okuduğumda onun dizeleri bir tirada çeviren sesini duyacağım. "Ver şunu bana. Sırf sen sevmiyorsun diye bana da zehir etmeye hakkın yok."

Yumruğunu daha sert bastırıyor. "Hakkım yok mu? Haklıyım ki zehir oluyor."

"Öyle konuşarak her şey mahvedilir."

"Bunu alıp saklaya saklaya okuyacaksın, ha! Gizli alkolik gibi, bir köşede ağzını şapırdatacaksın."

"Kitabı mı kıskanıyorsun?"

"Niye kıskanmayayım? O artist adamı okuyacaksın ha! Beni sevsen anlardın. Neden senin hayran hayran izlediğin, yanına kaçtığın, bana tercih ettiğin şeylerden nefret edemeyecekmişim? Kendini her şeye veriyorsun."

"Seni seviyorum ben!"

"Ya, tabii." Çenesini sıkıyor. Yüzünü ne desem etki etmeyen; alaydan, taş gibi bir maskeye çevirdi. "Hem beni seviyorsun, hem Donna'yı, hem idolün Profesör Donaldson'ı, hem o mektup yazdığın oğlanı, hem ölmüş kedilerini."

Masa alçalıp yok oluyor, sandalyeme bağlanmışım. "Hayır. Seni seviyorum. Dinle." Gözyaşlarım yanaklarımı yakıyor. "Senin dışındaki herkesten nefret etmemi mi istiyorsun?" Ah, o mektubu "Sevgilerimle" diye bitirmeyecektim. "Ne diyebilirim? Seni seviyorum."

"Diğerlerinden fazla mı seviyorsun?"

"Çok daha fazla." Suçlu hissediyorum. O ne demek?

"Ailenden fazla mı?"

Başımla onaylıyorum.

"Tanrı'dan fazla?"

"Bir Tanrıya inanmıyorum."

Daha yumuşak bir sesle, "İnanmak zorundasın" diyor. "Yoksa hepimiz bir karınca yuvasında karıncalarız demektir. Her şey toza dönecek demektir." Geriye yaslanıyor.

İyi ki Donna'yı sormadı. Bir anlık durgunlukta üzerimdeki bakışları hissediyorum. Etrafı onu izleyen masalarca çepeçevre

sarılmış, gözleri damlayan bir korkuluğum. İnsan içinde çırılçıplak kaldım, dün gece o yurt binasına girmeye cesaret edememin, ödlekliğimin kefaretini ödüyorum. O zaman aşkımı ilan etmiş olsam bunlar olmayacaktı. Buraya bende kusur bulmaya hazır gelmiş.

Masanın üzerindeki elimi dürtüyor, tek tek parmaklarıma dokunuyor. "Şimdi birbirimize mi aitiz?"

Aidiyet beni korkutuyor ama başımla onaylıyorum.

"Beni seviyorsan o kitabı çöpe atarsın."

"Atamam. İsraf olur."

"Ben geri götürürüm. Okuman gereken bir şey alırım onun yerine."

Bu hiç hoşuma gitmiyor ama kavga edecek gücüm kalmadı.

Kitabımı kendi kitap yığınının arasına sıkıştırıp dikkatimi deri dosyasına çekiyor. "Yazarlık hocam Paulsen, günlüğü beğenmedi. Çok taklitçiymiş, öyle dedi piç. Neyse, zaten sıkılmaya başlamıştım."

Dosya eskisinden ince görünüyor. "Atmadın herhalde!"

"Bir tasfiye diyelim." Parmaklarını şıklatıyor. "En iyi karakterim J'nin, hani *je** gibi *naturellement***, kıyafetlerini çıkarıp Michigan Gölü'ne yürüyerek kendini öldürdüğü yere kadar iyi gidiyordu. Ama o sünepe Paulsen oranın Virginia Woolf'un intiharına çok benzediğini söyledi. Neyse, ben şiire dönüyorum zaten. Düzyazı çok gevşek. Amatörlere göre." Paltosunu üzerine geçirip kitaplarını alıyor.

Ne anlattığını anlamaya çalışırken kendi kendimi yediğim o günlük, kurmacaymış. Kafasında sandalye kırasım var. Bekliyor ama ben yerimde oturuyorum, özgüvenini yaralayacak kadar fena bir şey düşünmeye çalışıyorum. Sonra bugün buraya, ona ne söylemeye geldiğimi hatırlayıp yerimden fırlıyorum. Orada burada birkaç masanın gözleri peşimizde, gereğinden yavaş adımlarla sığınağımız koridora doğru ilerliyoruz.

---

* (Fr.) Ben. (ç.n.)

** (Fr.) Doğal olarak, elbette. (ç.n.)

Onuncu Bölüm
Hayat Bir Partiye Gidiyor*

AZ ÖNCE ANGELL HALL'UN karanlık bir konferans salonundan kovulduk, şimdi Mike'ın büyük şemsiyesinin altında, yağmurun dövdüğü sokaklardayız. Bakın nasıl da yürüyoruz, uyum içindeyiz; hareketlerimiz eş zamanlı, bacaklarımız bitişik, omzum koluna dayalı. Su birikintilerinin arasından o önde ben arkada, bir karanlık tangoyla geçiyoruz. Hayatımda ilk kez kendimi küçük ve yumuşak bir şey gibi hissediyorum, sanki vücudum birdenbire değişti. Bir ağacın altında öpüşüyoruz, dallardan usul usul düşen damlalar başlarımızı kutsuyor. Şans bizimle; gezdiğimiz binaların henüz üçüncüsünde kilitlenmemiş bir oditoryum buluyoruz. Sahnenin yakınında küçük bir patırtı bizi duraklatıyor, ellerimiz donakalıyor.

"Fare" diye fısıldıyor bana. Kucağına oturuyorum, birbirimizin vücudunu karanlıktan var etmeye devam ediyoruz. Pal-

* "Life Goes to a Party", bir Benny Goodman şarkısı. (ç.n.)

tosunun ıslaklığını yanağımda duymaya öyle alıştım ki aramızda daha ince dokular olması nasıl bir histir, hayal bile edemiyorum. Et, güç bela erişmeye uğraştığımız, bize uzak bir düzlük. Bu yoğun arzu genelde beş, şansımız varsa yirmi dakika sonra bir hademe, kampus polisi ya da başka öğrenciler yüzünden yarıda kalacak. Vücudunu parça parça öğreniyorum.

Donna bu akşam Lennie'de; doğum gününü kutlamak için beraber akşam yemeği yiyecekler. Ben de teslim tarihi yarın olan ödevimi tamamlıyorum. Ödevin tesliminden sonra bahar tatili için evlerimize döneceğiz. Paskalya bu sene erken. İşim bittiğinde Peter'ın Noel tatilinden döndüğümüz günün gecesi Donna ve Lennie'nin ilk kez birlikte olduğu evindeki partiye gideceğim. Mike, Donna ve Lennie orada olacak. O zamanlardan bugüne hayatlarımız nasıl da değişti, hem benim hem Donna'nın.

Sallantılı, darmadağınık ahşap evlerle ve geniş gövdeli meşelerle dolu bir sokak. Elimdeki numara beni sade, gri, yangın merdiveni tahtadan bir eve götürüyor. Tam da emin olamayarak ön kapıyı itiyorum, açılıyor. Geniş bir antre karşılıyor beni, tırabzana İngiliz stili bir bisiklet kilitlemişler. Aralık duran bir kapıdan işçi şarkısı söyleyen sesler ve gitar melodileri geliyor. Antrede duruyorum. Arkamdaki ferah, mis gibi bahar havası beni bırakmıyor; geri dönüp sadece düşüncelerimle beraber geniş karanlıkta, ışıklı evlerin arasındaki yürüyüşüme devam edesim var. Derken kavga eden bir çift beni iterek içeri giriyor. "Eh, belki dünyada birkaç dersi asmaktan daha kötü şeyler de vardır" diye çıkışıyor kadın. "Ders asmaktan ölesiye korkmak mesela." Julie bu, Van'le konuşuyor. Beni görünce zoraki bir gülümseme takınıyor. "Kayıp mı oldun, Jill? Peter burada yaşıyor."

Van başıyla selam veriyor. Onaylanmıyormuşum gibi hissediyorum hep. Bir şekilde uygun değilim. Çoğu zaman pek itibarlı, sarı bıyıklı zatından kısa, ufacık baş selamları alırım; bazı karşılaşmalarımızda da sıkıca tuttuğu piposu hafifçe seğirir. Kalamazoo'dan geliyor, babası orada bir kâğıt fabrikasında çalışıyormuş. Benimle konuşacak olursa aynı sınıftan geldiğimiz

ortaya çıkar diye korktuğunu düşünüyorum bazen. Giriyorlar, Julie koluma girip beni de sürüklüyor. Tafta elbisesi hışır hışır, tedirginim. Kırmızı emektarım nihayet temizlemecide, bu yüzden siyah boğazlı kazağımla en güzel siyah, fitilli kadife pantolonumu giydim; aklımın derinlerindeki bir Fransız varoluşçu görüntüsünden esinlenerek oluşturduğum bu kıyafeti de annemin yirmili yıllardan kalma, eskiden Callie'yle oyun oynarken taktığım kan kırmızısı boncuk kolyesiyle taçlandırdım.

Ne var ki biraz sonra, kazara da olsa bu sefer ortama uyum sağladığımı görüyorum. Çoğu kadın, parti sözcüğünün çağrıştırdığı gibi sivri topuklu ayakkabılar ve fışır fışır elbiseler giymemiş. Van, Julie'den yediği dirsek üzerine onun paltosundan sıyrılmasına yardım ederken "Biraz bohem" diye mırıldanıyor. "Peter'dan böyle bir şey beklemezdim."

"'Prens Hal Eastcheap'te' evresini yaşıyor" diye söyleniyor Julie, etrafa bakınarak. Çocuklar yerde oturmuş gitarlar, banjolar, bongolar çalıyorlar; başlarıyla ritim tutuyorlar; şarkıların sözlerini biliyor gibi ağızlarını oynatarak söyleyenlere eşlik ediyorlar. "Üniversitede insanın kendini biraz salmasına izin var."

"Peter'ı tanıdığını bilmiyordum?"

"Şahsen tanımıyorum" diyor Julie. "Ama kim olduğunu biliyorum."

"Kim peki?" Bunu mecazi anlamda sormuyorum, gözlerim loş ve kalabalık odayı tarıyor.

Van, boy bakımından bizim seviyemizin ve içerik bakımından bu konunun seviyesinin üzerinde. İlgi alanları 1800 öncesi. Onun tutkusu Dryden. Sonra gelen her şey ve herkes sonradan görme.

"Forest Crecy'nin oğlu" diyor Julie ciddi bir tavırla. "Adını duyduğum başka Crecy yok ama Detroitli köklü bir aile."

"Çılgın Louey'nin Kelepir İkinci El Arabaları" diyorum aynı ciddiyetle. "Kampanyalar Tam Gaz. Batı Chicago ve Grand River'da."

"Detroit'te sadece Forest Crecyler var, onlar da kürk ticareti yapılan zamanlardan beri oradaymış."

Bir sonraki odada gruplar halinde ayakta sohbet eden insanlar görüyorum ama folk şarkıları söyleyenler utangaçlığıma

daha iyi geliyor. Yaşıt grubumuzca çalınan, söylenen, dinlenen tek müzik türü bu. Pop müzik, anne babalarımıza hitap eden vıcık vıcık, mızmız serenatlardan ibaret. Beyaz rock müzik geçmişte hiçbirimizin kabul görmediği liseli grubuna ait. Siyahîlerin müziğine aşina olmamın tek sebebi kısmen Siyahî bir mahallede yaşamış olmam. Folk müziği gerçek, yürekli, samimi buluyoruz. Geçmişteki işçi mücadeleleri ile ilgili şarkıları seviyoruz. Birden içim rahatlıyor, işte Lennie orada, elinde onun için fazla büyükmüş gibi duran bir gitarla bir radyatöre dayanmış, başını geriye atmış; ağzını açа açа, sakalını oynata oynata şarkı söylüyor. Nerelerdesin yahu Lennie'ciğim, canım dostum, şu odada bana bir amaç verdiğin için seni öpebilirim. Yere yayılmış bacaklar ve içkileri aşmaya çalışırken hiç acele etmeyeceğim hatta, sesin biraz kısık olsa da parmaklarının tellerde beceriklilikle, sevgiyle gezindiğini fark edeceğim. Şarkını süslü bir kapanışla bitirdikten sonra şaşırmış gibi dişlerini gösterdiğinde, yüzümde bir gülümsemeyle seni izliyor olacağım.

"Gitar çaldığını bilmiyordum. Donna nerede?"

"Burada bir yerlerde." Etrafa bir göz gezdiriyor. "Mike yan odada kafayı çekiyor."

Omuzlardan bir ormanın o kadar derininde demek. Radyatöre oturuyorum. Birazdan yolculuğuma başlayacağım, birazdan. Söyleyenlerin arasında iki tane bariz yıldız var, en güzel onlar çalıyorlar, bütün şarkıları biliyorlar. Biri uzun boylu bir kadın, banjoyu sertçe ve ustalıkla çalıyor, sesi tok bir kontralto. Uzun, gür ve düz saçları pelerin gibi omuzlarında. Yüz hatları keskin, hoş; asimetrik bir güzelliği var. Onu daha önce görmüşüm gibi geliyor ama nerede bilmiyorum. Benden büyük sanki. Rahatça, kendine güvenerek söylüyor. Alberta diyorlar ona. "Alberta, '*East Virginee*'yi çalsana." "Alberta, '*Los Quatro Generales*'i çal." Diğer müzisyen esmer, geniş omuzlu ve yakışıklı ama dişleri yüzünün etkileyiciliğini dengeliyor. Çok bağırsa da çok güzel söylüyor, ona da Rob diyorlar.

Mike'la Donna'yı aramanın vakti geldi. Daha aydınlık olan bu odayı birbirleriyle meşgul insanlardan oluşan kümeler doldurmuş, birkaç kişi de benim gibi duvar kenarında kalakalmış ama ellerinde bardaklarıyla düşüncelere dalmış gibi görünme-

ye çalışıyorlar. Mike iki adamla konuşuyor; biri kumral ve çok gösterişli, diğeriyse yaşlıca, üzerinde tüvit, pejmürde bir takım var. Ben yaklaşırken kumral olan "Amerika'nın Flaubert'i Salinger... Şu lafı bir daha duyarsam sanırım kusacağım. O naylondan birinci sınıfların hepsi koltuklarının altına sıkıştırmış *Çavdar Tarlası*'nı, ruhlarını karton kapaklı bir kitapta bulduklarını sanıyorlar."

Mike beni onlarla tanıştırsa keşke. Kolunu omzuma attı, konuşmaya devam ediyor. Şimdi neden bahsettiklerini bile anlamıyorum çünkü adının Stone olduğunu öğrendiğim kumral adama mektup yazan biriyle ilgili tartışıyorlar. Kumralın yüzü yalnız profilden ibaret sanki, o da sergiler gibi sürekli vantilatör misali bir sağa bir sola çeviriyor yüzünü, kelimelerini ve kibrini üflerken yelesi savruluyor.

Mike ağzını yayarak "Madem o mektuplar sende, niye bu zamana kadar basmadın onları?" diyor.

Tüvitli adam dirseklerinden büktüğü kollarını kanat gibi çırpıyor. "İzin alamadın, ha Stone?"

"Bilemem çünkü elbette izin almayı denemedim. İsminden faydalanmak sizce de biraz ucuz bir hareket olmaz mıydı?"

Hiç anlayamayacağım. Dolaylı konuşmaları hoşuma gitmiyor ama hoşuma gitmemesine de güvenemiyorum zira sohbete doğrudan dahil olacak halim yok. Mike, muhtemelen Stone'dan beş yaş, diğerinden de on yaş küçüktür ama ona denkleri gibi davranıyorlar çünkü iyi oynuyor. Oyunu bilgi kuruyor, işte benim istediğim de bu.

Muhafazakâr giyimi sayesinde, birbiriyle tartışan bu alaca kalabalıkta ilk olarak mesafesi ve kıyafetinin terziliğiyle dikkatimi çeken zayıf, sarışın bir oğlan durup Mike'la selamlaşıyor, ardından yavaşça, dikkatlice beni süzüyor. "Ben Peter Crecy." Ev sahibimiz.

Ben ağzımı açamadan Mike dönüp "Bu, Jill" diyor. Kolu belime inip beni kendine çekiyor.

"Tabii ya." Bir anlığına gülümsüyor. Gözlüğünün arkasında gözleri Donna'nınkiler gibi ferah ve onunkilerden biraz daha açık bir mavi tonunda. Birine uzun uzun bakmak konusunda çekincesi yok sanırım. Mike kısa bir süre ikimiz ve diğerleri

arasında kalıyor, sonra ümidi kesip çatık kaşlarıyla Stone'a dönüyor. Peter, "Seni kahve içerken gördüm" diyormuş gibi bir edayla "Seni öğrenci birliğinde Mike'ın yanında ağlarken gördüm" diyor.

Afallıyorum. "Oda arkadaşımın nerede olduğunu biliyor musun?"

Sahte sahte gülüyor. "Adını söylersen belki bilirim."

"Pardon. Donna Stuart."

"Mutfakta herkesin ilgi odağı olmakla meşgul. Ama sen de bir Stuart'sın, değil mi? Kız kardeşi değilsindir herhalde."

"İnsanoğlu birbirinin kız kardeşidir." Peter'ın yanından sıvışabilmek için Mike'tan ayrılıyorum.

"Ayın aydınlık ve karanlık yüzü." Peter geçmeme izin vermiyor. Aksine ince, atletik vücudunu çevirip bana değiyor. "Ayın karanlık yüzünde ne var?"

"Aynı taze peynirden."* Sıyrılıp geçiyorum.

Mike arkamdan sesleniyor: "Cinimiz dolapta. Onu da getir."

Donna'nın keskin, testere gibi bir ileri bir geri kahkahası duyuluyor. Formika masanın üzerine oturmuş ayaklarını sallıyor, İngilizce bölümündeki asistanlardan birine kur yaptığı için ilk anda beni fark etmiyor bile.

"Doğum günün kutlu olsun ketsele**" diyorum ona, ağzımdan çıkan lafa kendim de şaşırarak. Anneannem bana öyle derdi.

"Seni gördüğüme çok sevindim! Mike bana bir Bach kantatı hediye etti, ne güzel, değil mi? Ama bak, senin hediye ettiğin kazağı giydim. İlk kaşmir kazağım." Bebek gibi yüzü büzüşüyor. "Ellesene, yumuşacık!"

Bisiklet yaka, gözlerinin renginde bir kazak. Üzerinden bana bakan yüzü ışıldıyor. "Ne içiyorsun, Donnacığım?"

"İlk önce Ren şarabı içtim. Sonra bira. Şu an İskoç viskisi. Bayıldım, Peter doğum günüm diye benim için çıkardı. İçki dolu bir dolabı var ama kilitli tutuyormuş." Gizli bir şeyler di-

---

* "The moon is made of green cheese." (Ay, taze peynirdendir.): Dolunayın sudaki yansımasının bir kalıp peynire benzetildiği masal ve fabllardan doğmuş bir deyiş ve düş ürünü inanç. (ç.n.)

** Yidce, "kedicik". (ç.n.)

yecekmiş gibi eğiliyor, tahminimce amacı fısıldamak ama onun yerine kulağıma doğru bağırıyor: "Peter zengin!"

Musluktan buz kalıplarını dolduran bir çocuk, "Ve pinti." diye ekliyor. Donna alçak bir sesle onun Peter'ın ev arkadaşı olduğunu söylüyor ama adını hatırlamıyormuş. Masadan inip dirseğimi sallıyor. "Benimle kenefe gelsene."

Kapı kapandıktan sonra "Peter'la ve beş para etmez ev arkadaşıyla, hatta mutfağa gitarıyla falan geldiğinde Rob Prewitt'le bile flört ettim" diyor. Klozete oturuyor. "Çişimi sessizce yapmam lazım çünkü mutfak erkek dolu" diyor vakur bir tavırla.

"Dinlediklerini sanmıyorum. Erkekler konuştuğumuz zamanlarda bile bizi dinlemiyorlar." Mike'ın beni tanıştırmamış olmasına hâlâ sinirliyim.

"Lennie'yi yalnız bırakmamalıydım, değil mi? Stu, bana bir fonograf almış. Çok tatlı çocuk, şimdi ağlayıvereceğim!"

Küvetin kenarına oturuyorum. "Parayı nereden bulmuş?"

"Mike'ın bana plak aldığını görünce önce üzüldüm çünkü seninki bozulursa ki şimdi bile zor çalışıyor, bir daha hiç dinleyemem diye düşündüm. Fonograf geldiğimizde burada, mutfak masasının üzerindeydi. Lennie, 'Peter'da mangır bol, mutfağında bile fonograf var. Crecy, haydi bir iyiliğin dokunsun. Bir kıyak yap şu kıza, fonograf onun olsun' dedi." Lavaboda yüzünü parça parça ıslatıyor. "Ne yapacağım, biliyor musun? Dürüst olup bu akşam ona Jim'i anlatacağım. Her şeyi itiraf edeceğim."

"Yani daha önce anlatmadın mı? Hiç anlatmadın mı?"

"O zaman beni sevmezse bir daha onu rahatsız etmem. Fonografı geri verir, giderim." Omuzları düşüyor, acınası halde görünüyor.

"Haydi canım, eski bir hikâye yüzünden seni sevmekten vazgeçmez."

"Ama tut ki kafasına taktı?"

Elini tutuyorum. Buz gibi. "Her halükârda bunu bir gün aradan çıkarman gerekecek."

"Aradan çıkaracağım, evet." İnce telli saçlarını parmaklarıyla tarıyor. "Peter'ı nasıl buldun?"

Omuz silkiyorum. "Aslında sevmedim."

"Tavırları bana yatakta nasıl olduğunu merak ettirdi."

Burnumdan gülüyorum. "Diken ve buz küpleri gibidir."

Sırıtıyor. "O kadar az biliyorsun işte." Beni iteleyerek banyodan çıkarıyor, ikinci girdiğim odaya yöneliyoruz. Sonra, "Amanın!" diyor, "Çok uzun süre uzakta kalmışım!"

Lennie de ikinci odada. Oturduğu koltuğun sapında ve hatta neredeyse kucağında, üzerinde kendi dikmiş gibi görünen cart, turuncu, altın rengi ve mor elbisesiyle çingenelere benzeyen, Lennie'nin sakalıyla oynamak için eğildikçe boynundaki sıra sıra boncuk kolyeler öne doğru sallanan genç bir kadın oturuyor. "O kim?" diye soruyorum.

"Stephanie Barboulis, açgözlü Yunan. Lennie model olarak kullandı kullanalı kuyruğundan ayrılmayan yosmanın teki." Falsetto bir kahkahayla öne atılıyor.

Ben de almaya gönderildiğim içkiler için mutfağa dönüyorum. Buzdolabı şişe dolu ama bizimkini bulmak kolay; yarısı içilmiş bir Gordon's Gin şişesi, üzerine Mike'ın ismi ve adresi olan bir etiket yapıştırılmış. Cin ve toniği karıştırırken tanıdık bir ses bana "Bayan Stuart" diyor, "Ne hazırlıyorsunuz?"

"Cin-tonik, yapmayı bildiğim tek içki. Bir tane de siz ister misiniz?" Bir partide ona Profesör Donaldson diye hitap etmeye hiç niyetim yok. Mike'ın ciniymiş, dinlemem, bir tane de ona hazırlarım isterse. Başımı kaldırıp kızıl kahve sakalıyla çevrelenmiş yüzüne bakınca, o çocuksu hayranlığım geri dönüp içimi ısıtıyor.

"Hayır, ben şarapçıyım. Sert içkiler beni çarpıyor. Ortama pek uyum sağlayamıyorum ama ne yapalım."

"Sizi özledim. Profesör Grimes monarşinin geri gelmesini isteyecek kadar sağcı bir fosil." Konuşmadan önce düşünmeyi nadiren akıl edebildiğime karar veriyorum. Ağzımı açar açmaz sözcükler küçük, sevimli, tüylü vampir yarasalar gibi dışarı uçuveriyorlar. Profesör Grimes muhtemelen adamın en yakın arkadaşıdır. Fakültedekileri fakültedekilere karşı eleştirmek kabul gören bir davranış değil, biliyorum.

"Kral da kendisi mi olacakmış? Ben onun papa olmak istediğini sanıyordum."

"Yok. Başkasının kitabını kullanmak zorunda olunca yanılmaz olmanın zevki çıkmıyormuş."

"Neyse, boş ver." Bana gülümsüyor. Karşımda iki büklüm duruyor, boyu öyle uzun. Onunla en son finalden sonraki hafta karşılaştığımızda konuşmuştuk, en yüksek puanı benim aldığımı söylemişti: Katıksız bir şehvet. Ona öyle demedim tabii; bu gece neredeyse diyeceğim. "Dönemin yarısı bitti. Ana dal olarak tarih seçmeyi mi düşünüyorsun? İşçi sınıfı üzerine seminer veriyorum, almak istemez misin?"

Folk şarkıları kesildi. İri damalı ekose gömleğiyle Rob Prewitt, elinden bırakmadığı gitarıyla beraber sallana sallana gelirken "Almayı planlıyorum" diyor. "Emek Şövalyeleri'yle mi başlıyorsunuz?"

Şu an elime bir şişe geçirip Rob Prewitt'in kafasından sektirebilirim. Onu amfide gördüğümü hiç hatırlamıyorum ama derslerde gözümün Donaldson'dan başkasını gördüğünü söyleyemem sanırım. Kendine güveni yüzünden Rob'tan nefret ediyorum. Beni gölgede bıraktı.

"İlk grevden itibaren. Devrimden önceydi o da..."

Dikkati üzerimden kaydı, Mike da uzaklardan gelip kolumu yakaladı. "Nerelerdeydin?"

"Konuşuyordum, senin gibi."

Beni çekiştiriyor. "Haydi, kendimize kuytu bir yer bulalım." İlk yatak odası dolu, bir çift kavga ediyor. Julie ve Van. Julie pencerenin kenarında durmuş, tafta elbisesinin eteğini elinde buruşturuyor.

"Lütfen bizi yalnız bırakın" diyor dişlerinin arasından.

İkinci yatak odası boş. Kapıyı kapattıktan sonra yatağın üzerindeki paltoları yere yığmaya başlıyor. Şişenin yarısını kendi başına mı içti acaba? Yatağı boşalttıktan sonra kendini üstüne bırakıyor. Ben de bir uca ilişiyorum.

"Nazlanma. Bütün gece deli gibi istedim seni."

"Oyun oynamakla meşguldün."

"Bağlantılarımla ilişkilerimi sağlam tutmalıyım." Tumturaklılığı onu da gülümsetiyor, beni yakalayıp yanına çekiyor.

Dikkatini yarı uykulu hararetinden başka bir tarafa çekmeye çalışıyorum: "O Stone dediğiniz kim?"

"Grant Stone mu? Zengin bir anneye ve Spore Yayıncılık'a sahip. Yazılarımı basması için alttan alttan uğraşıyorum ama oynuyor benimle. Birinci sınıf bir puşt."

"Onu birinci sınıf yapan nedir?"

"Puştlar genelde salak olur. Bu, bir şeyler biliyor ama sadece kendine yararı var." Elleri uzun hamlelerle dolanıyor üzerimde.

"Bu beni ikinci sınıf bir puşt yapar."

"Bu seni çok tatlı yapar." Yastığa düşen saçlarımı eliyle düzeltirken ağırlığını yavaşça üzerime bırakıyor. Sıcaklar ve soğuklar, evetler ve hayırlar tenimde arpejler yapıyor. Sonra ilk kez fakat tanıdık bir şekilde geriliyor o düğüm; o sıcak, oyuk isteyiş bedenimi kasıyor. Lambanın, bağdadi tavanın sıvasında hafifçe bükülen loş, geniş, çember biçimindeki gölgesini izliyorum. Fermuarının sesi. Dışarıdan gelen kahkahalar, dalga gibi kabaran konuşmalar, bir güm sesi ve arkasından gelen şangırtı. Bacağıma bir şey değiyor. Ellerini sayıyorum, ikisi de burada olduğuna göre herhalde bu penisi.

"Mike... biri gelecek."

"Kapıyı kilitledim."

"O daha fena."

Elimi etrafına sarıyor, kısa ve bodur. Etimi bu delecek. O beni öperken ben, elimi koyduğu yerde tutuyorum. Hareket etmeye ödüm kopuyor. Uzvu beklediğimden kalın ve sert, anlamıyorum, aklım almıyor, nereye sığacak bu?

"Ee, bahçe hortumu gibi tutma ama."

Gülüyorum. "Bakire olmam pek bir hoşuna gitmişti."

Beni sarsıyor. "Kıkırdama! Yaptığımız komik bir şey değil."

"Mike, elimde değil, gerginim." Geri çekilip kazağımla pantolonumu kesik kesik hareketlerle düzeltiyorum.

Bana sarılıyor. "Seni çok istiyorum."

"İyi de, öyle herhangi bir yerde olmaz ki. Kaldırımda iki köpek gibi."

"Ben utanmıyorum."

"Yalnızmışız gibi hissedemiyorum. Burada rahat değilim. Kızdın mı bana?"

Ayağa kalkıp pantolonunu indiriyor, gömleğini içine sokuyor. "Tatilde arabayı alacağım. O zaman yalnız kalacağız." Partiye

dönerken parmakları yanağımı okşuyor. "Önümüzdeki hafta Detroit'te, balkabağım. Bir hafta daha."

Herkes bizi izliyor mu acaba, diye etrafa bakınıyorum. Bir tek Julie, paltosuna kollarını sokarken "ne var" dercesine kaşlarını kaldırıyor. Rob Prewitt yine gitar çalıyor, Stephanie bu sefer onun koltuğunun sapında, Rob doğrudan ona bakarak şarkı söylüyor. Donaldson'ın kolu az önce banjo çalan kadının omzunda, ayakta duruyorlar. Şimdi onu nereden hatırladığımı buldum, o sabah Donaldson'ın evinden beraber çıkıyorlardı. Alberta'yı beğendim. Donaldson'la aynı boyda ve ona dayanmamış; kolunu onun beline sarmış, ayaklarının üzerine basıyor. Aklımın köşesine yazıyorum, bundan sonra ben de Mike'a eriyen bir kar kütlesi gibi yapışmayayım. Kafam karışık, onları izliyorum. Mike'a büyük bir tutkuyla âşığım, gelgelelim mutfaktayken bir anlığına Donaldson'ın dikkatini ele geçirmek için her şeyi yaparmışım gibi hissettim. Ben de onu istedim. Bu ne demek? Sonra Donna'ya sorayım.

Donna daha paltosunu yeni asarken odaya giriyorum. "Eh, *bella* Donna, saat gece yarısını geçti, artık doğum günün değil ama yine de sen mutlu ol!" Yanağına bir öpücük konduruyorum.

Soğuk alnını benimkine dayıyor. "Ayıldım."

"Akşamdan kalma mısın?"

"İyiyim. Çok güzel bir akşamdı." Sesi alçak, kısık. Eteğine bakıyor, sonra sanki bir mankenin üzerinden çıkarırmış gibi dikkatle fermuarını açıyor.

"Ne oldu? Lennie'ye Jim'i anlattın mı?"

Yeni kazağını katlayıp naylon bir poşete koyuyor. "Evet."

"Sonra ne oldu?"

Sutyeni ve külodunu kirli çamaşır torbasına koyuyor. Çıplak halde mısır püskülü saçlarını fırçalamaya başlıyor; küçük, sivri göğüsleri ta tepede. "Hiçbir şey."

"Hiçbir şey mi?"

"Şeker gibi yaladı yuttu." Ekose sabahlığını giyip koridorun ilerisindeki kenefe yöneliyor. "Hüzünlü hüzünlü durdu sadece, ablamın durumu bilse beni kesinlikle affedeceğini söyledi. Sonra da soyut dışavurumculukla ilgili bir şeyler anlatmaya başladı."

"Eh, en azından aradan çıktığı için memnun değil misin?" Sıra sıra tuvaletlerin, lavaboların olduğu banyonun kapısını itip açıyorum.

"Aradan çıktığı için mi?" Yanımda dişlerini fırçalıyor, tükürüyor, durup lavaboya bakıyor. "Anlatacağım şeye bel bağlamıştım sanırım. Onun için hiçbir şey ifade etmedi! Beni anlamadı."

Günah çıkarma ve bağışlanma. Kendimize oyun ettiğimiz bir ayin. Sorun Lennie'nin tepki verememiş olması mı? Onu kandırmışım gibi hissediyorum, dünya adına dünyanın tutmasını sağlayamayacağım sözler verdim ona. Suçluluk duyuyorum.

Odaya döndüğümüzde Julie'yi lacivert üzerine yeşil çizgili ve bir hayli rüküş yün bornozuyla kremalı domates çorbası rengindeki perdelerimize dayanmış bizi bekler halde buluyoruz. Bazen Julie'ye baktığımda harcayacak epey parası olan ama çocuğunu sevmeyen bir anne tarafından giydirilmiş birini görüyorum. İki müşteri arasında sıkışmış gibi hissediyorum bir an çünkü belli ki Julie'nin de bu akşama dair paylaşmak istediği duyguları var.

"Sizin o odada olduğunuzu bilmiyorduk." Masamda oturuyorum; yatağına S şeklinde uzanmış Donna'ya ve pencerenin pervazına kaskatı tünemiş Julie'ye eşit uzaklıktayım. "Çok mutlu görünmüyordun."

"Siz olsanız sözde size âşık ve araba kullanmayı bilen, hiç olmazsa otobüse binmeyi becerebilen bir adamın on günlük bir tatilde gelip sizi görmesini beklemez misiniz? Kalamazoo'dan benim evim taş çatlasa dört saat! Sanki beni Antarktika'da ziyaret etmesini istiyormuşum gibi davranıyor!"

"Ailenle tanışmasını mı istiyorsun?"

"Ailem buraya geldiğinde onunla tanıştı. Ama ben eve gelip onları doğal ortamlarında görsün istiyorum. Ayrıca şu işi artık ilerletmem lazım. Deneme aşamasında takıldık kaldık."

"Van'i istediğine emin misin?"

"Neden istemeyeyim ki?" Kıvır kıvır saçlarını hafifçe vurarak düzeltiyor.

"Neden rahibe olmayasın ki?" diye çıkışıyor Donna, cevap olarak.

"Episkopal rahibeler çok tuhaf oluyor. Ayrıca siyah giyince tenim çok çiğ duruyor... Jill, siz Mike'la uzun süre odadan çıkmadınız. Ee?"

"Ee, ne? Çok da uzun süre kalmadık. Partinin ortasında yapacak değildik herhalde?"

"Onu gerçekten seviyor olsan umurunda olmazdı" diyor Donna.

"Onu sevmekle heyecanlanabilmek aynı şey değil" diyorum, sessizliğinden kırıldığı anlaşılıyor. "Doğru anı beklemek istiyorum, ne yapayım."

"Anlıyorum. Katı dürüstlük bana her zaman doğru geliyor ama. Eğer Lennie'yle bazı şeyleri konuşmanın onunla yatmaktan daha zor olmadığını düşünüyorsan delirmişsin sen!"

Julie bir parça acıyla gülümsüyor, kahverengi gözleri yumuşak ama dudakları yapmacık bir gülümsemeyle büzülmüş. "Bak Jill, biz de tatilimizi iyi değerlendirip kızlığımızı Donna gibi adabıyla bozduralım."

Tam on ikiden çünkü Donna tam şu an, daha önce Julie'ye bakire olduğunu söylediğini hatırladı; Julie'nin inandığı yoktu gerçi. Donna, Julie'ye ona söylediği yalanları hatırlamakla uğraşacak kadar bile aldırmıyor. Yurt bir an için gözüme her adımın cinsel riyakârlığa çıkabileceği bir mayın tarlası gibi görünüyor; içinde bütün kadınlar, zaten hem onlara hem dışarıya kendileriyle ilgili yalan söyleyen ve yalan söyledikleri oğlanlarla ne yapıp yapmadıkları konusunda birbirlerine yalanlar söylüyorlar. "Kızlığımı bozduracak ya da 'bütünletecek' bir şey olarak görmüyorum" diyorum. "Sadece kendi irademle düzeltmek istediğim bir hata o."

"O iş öyle olmuyor, güzelim." Donna doğrulup oturuyor, neşesi yerinde, ağzını bozacak. "Ben derim ki siz ikiniz bu bahar tatilinden nasıl girdiyseniz öyle çıkacaksınız, sonraki üç yüz altmış dört gece de *o konuda* konuşmaya devam edeceksiniz."

"O ateşli günlüğü hakkında duyduklarıma bakılırsa en azından Mike ne istediğini biliyor" diyor Julie. "Onu baştan çıkarman gerekmeyecek."

Donna hâlâ bana kızgın: Çünkü Lennie günahını bağışlamadı; çünkü Julie odada; çünkü yanlışlıkla Julie'ye gerçeği söy-

ledi. Çünkü şu an yorgun, uyumak istiyor ama belli ki daha konuşacağız. Çünkü hepimiz erkek arkadaşlarımızı ve küçük destek grubumuzu bırakıp evlerimize gitmek zorundayız ve hiçbirimiz bunu istemiyor.

Donna aşağıya zıplayıp volta atmaya başlıyor; kar leoparı tavrını takındı, buzun üstünde gider gibi hızla süzülüyor. Julie'yle serseme döndük, başlarımız onu takip ediyor. Sandalyesinin sırtını bize çevirip oturuyor, bacakları iki yanda. Deneyimsizliğimiz bizi ona yabancılaştırıyor. "Julie, sen, sana altın tepside sunulsun istiyorsun. Van'i istiyorsan git al. Seni durduran ne? Çok mu zorda kaldın, sikinin üstüne elini koy. Sürün. Kucağına otur, kımıldan. Gerçekten istiyorsan dünyada bundan kolay şey yok. İnsanlar ilişkiye girmek için yaldızlı davetiye bastırmıyorlar genelde. Kravat zorunluluğu yok... Ve sen, Jill, sen erkeklerden korkuyorsun, hepsi bu. Dürüstlük diye, ahlak diye sabahtan akşama kadar konuşuyorsun, ondan sonra ödünün bokuna karışıyor olmasını dürüstlüğe, ahlaka bağlayacak mızmız bir gerekçe uyduruveriyorsun! Yazık Mike'a."

Karnıma tekme yemiş gibi hissediyorum. Gözlerimi sımsıkı kapayıp açıyorum. Julie kayıtsızlığında ısrarcı, izliyor. Donna'nın yüzünde hırçın bir gülümseme var. Devam ediyor: "İkinizle de akşam yemeğine bahse girerim ki yapmayacaksınız. Yüksek sınıf erkekler genelde öyle ödeme yapıyor, değil mi? Bir restoranda akşam yemeği?"

"Bizim seçtiğimiz bir restoranda mı?" diye soruyor Julie.

"Hayır. Benim seçtiğim bir restoranda. Dışarıya çıkarılacak olan benim. Hem de iki kere."

Bahsi kabul ediyorum, sinirim bozuk. Donna, Mike'ı anlayamamış, anlasa baskı yapmanın gereksiz olduğunu görürdü. Bense keşke herkes anaokulundayken birbirini sikmeye başlasaydı da sonraları böyle saçma sapan kuruntular yapmasaydık diyorum.

On Birinci Bölüm
Çavdar Ekmeğine Bol Hicivli Tost

"BEN NE YAPAYIM, BAYAN S?" Matt mutfak masasında oturuyor, başı ellerinin arasında. "Beş parasızım. Ama yemin ederim, bir yolunu bulup geçen ayın kirasını ödeyeceğim."

Annem bulaşıkları yıkıyor, ben kuruluyorum; babam kanepeye uzanmış televizyon izliyor. Annem gözüne gelen bir kıvırcığını başını sallayıp geriye atıyor. "Ben onu dert etmiyorum. Ama senin gibi koca, güçlü kuvvetli bir oğlan iş bulabilmeli."

"Denedim, Bayan S. Sürüne sürüne de olsa sabahın köründe kalkmıyor muyum her gün? Sokak sokak dolaşmıyor muyum? Yattığım yerden işler bana gelsin diye mi bekliyorum?"

Bu süslü konuşmalar, kendini haklı göstermeye çalışmalar çok tanıdık. Aileden biri gibi olmuş artık. Elini kolunu da kullanmaya başlamış. Eşin dostun yüzüne söylemeyecektir Matt fakat sen maalesef asimile olmuşsun.

"Otomobil imalathanelerinde işçi çıkarıyorlar. Büro işlerinde de önce askerlik sonra diploma soruyorlar. Lise diploması falan da değil kastettikleri ha."

"Doğru söylüyor" diye bağırıyor babam odadan. "Artık lise diploması eskiden olduğu kadar para etmiyor. Okul da çok uzun sürüyor zaten." Matt'e karşı sabrı artmış. Ara sıra bodruma sığınmasına ve eskiden benim yaptığım gibi ona çalışma tezgâhında yardımcı olmasına izin veriyor. Ama arada sırada.

Annemin gözleri kısılıyor. "Pazar gününün gazetesinde kırmızı kalemle yuvarlak içine aldığım yerlerin hepsine gittin mi?"

Tencereleri kuruluyorum şimdi, Mike'a hazırlanacağım için acele ediyorum. Matt'in günlerini nerede geçirdiğini biliyorum. Onu Freddie'nin küçük kardeşi ve yan evden Le Roy'la beraber Sharkie'nin çalıştığı tamircide gördüm, modifiye bir yarış arabasının motorunu toplamaya çalışıyorlardı. Sharkie kapının önüne çıkıp her zamanki gibi "N'aber Koca Meme?" diye bağırdığında çabucak açık kaputun arkasına saklandığı gözümden kaçmadı.

Matt ayağa kalkar gibi yapıyor. "Orduya katılacağım. Alsınlar beni madem! Yarın gidip başvuracağım." Sesi cümlesinin sonuna doğru alçalıyor, cevap bekliyor.

Kafasını kuş gibi yana eğip şöyle bir düşünüyor annem. "Senin için en hayırlısı o olacak herhalde, Matt. Benim iki oğlum da ordudaydı."

Tabii, ardından Leo dolandırıcı oldu, Francis de altı ay askerî hapishanede kaldıktan sonra atıldı. Ne oyunlar oynuyorlar. Annem artık hayatta yakasından düşmez. Bulaşıktan geriye kalan sıcak suya yetişmek için koşup banyoyu kapıyorum. Küvetin musluğunu açmama, yere saçtığım kıyafetlerimle işaret koymama rağmen koridorda yanından geçerken dil çıkardığımda Matt karşılık vermiyor. Tişörtünün içine sakladığı omuzları düşmüş, bütün savunmaları boşa çıkarılmış. Mecali yok.

İki yaz önce *Sam'in Ucuzcu Marketi*'nde çalışırken aldığım siyah gömlek elbisemi, annem birden odaya gelirse iç elbise giymediğimi görmesin diye, çabucak üzerime geçiriyorum. Ardından onun tuvalet masasına oturup bir ilham gelsin diye beklemeye koyuluyorum. Aynada olabildiğince uzun görünebilmek için çenemi havaya dikiyorum. İkimizi eritip tek yapacak birleşme ayini. Yüzümde kararlılığın solgun yoğunluğu. Annemin pudrasını mı kullansam? Rachel No 2. Aşkın göstergesi; ne

kasıntı laf. Bir roman ya da operanın baş kahramanı gibi hissediyorum. Manzum konuşmalıyım.

> Dakikalar, bir huş ağacınca kayıtsız ve bağımsız
> olmasına akarken, gırtlağında korkudan yapılma
> bir güve çırpınarak oturuyor aynanın önünde...

Sadece korkudan mı desem? "Ağacınca" çok mu yapmacık oldu?

"Ee, balım, bir randevu ha?" Annem kapıyı arkasındaki askıların tangırtısı ve babamın kravatlarının fışırtısıyla kapatıyor. "Ne düşünüyorsun öyle leyla gibi?"

Duymazdan gelirsem gider mi? Zor.

"Siyah giymişsin! Niye kasvetli görünmeye çalışıyorsun?" Omzumu dürtüyor.

Omzuma dokununca rahatsız olup cevabımı biraz geciktiriyorum. "Beyaz tenliyim. Giyebilirim." Niye hep savunmaya geçiyorum?

"Gören de annen baban ölmüş sanır, hep siyah, hep siyah! Sabret, cenaze hakkını doldur önce." Gözü bende, yatağa çöküyor. Yüzünün yansımasını aynada hemen benimkinin yanında görebiliyorum. Küçük ağzı, bir şeyler canını sıkmış gibi büzülüyor. "Bu çocuk, neydi adı, Michael. Ne iş yapacakmış?"

"Üniversitede ders verecek."

"E ama öğretmenler iyi para kazanmıyor?"

"Onunla evlenmeyeceğim anne!" Şimdiden köpürmeye başladım; kadının sanki uzunca bir kaşığı var da onu mideme kadar sokup çırpıyor. Sürekli dış dünyayla ilgili böyle kendince, saf saf fikirler öne sürüyor. Fakültedekiler babamdan çok daha fazla kazanıyor ama annem üniversitelerin sefaletten kırıldığına kendini ikna etmiş.

"Sana da söz söylenmiyor." Omzuma düşmüş bir saç telini alıyor. "Babası ne iş yapıyor?"

"Babası ölmüş."

"Zavallıcık." Omzumu çimdikleyip fısıldıyor: "Yahudi mi?"

Başımla onaylıyorum.

Aynada kendine bir bakış atıyor. "İşte o babanın hoşuna gitmeyecek. Ortodoks mu?" Elleriyle saçını kabartıyor.

"Değil."

"Hatırlarsın, anneannenle ne sıkıntılara girmiştik. Babam derdi, yeni ülkeye geliyorsan yeni huylar edineceksin. O, beş dil okuyabiliyordu, İngilizcesi kusursuzdu. Ama işte, *kadın* doğru düzgün konuşmayı öğrenemedi."

Aslında ben ninemin yemek konusundaki kurallarını seviyordum çünkü diğer insanlardan farklı şekilde besleniyor olmak hoşuma gidiyordu ve alışverişimizi Howie'nin yaşadığı eski Yahudi mahallesinden yapıyorduk. Ayrıca bir tek o yazları bize geldiği zaman simit, lahana dolması, tütsülenmiş alabalık ve rugelah* yiyebiliyordum. "Mike, Almanca ve Fransızca öğreniyor."

Elleri bacaklarına düşüyor. "Babama ne yararı oldu bilmem, kapı kapı gezip balık satardı. Sonra da öldürttü kendini işte, bizi bir dolu çocukla bırakıverdi. Hayat zor, insan insanın kurdu, o hocaların başka türlü söylerse dinleme." Bir süre öylece, bana bakarak oturuyor, sonra birden sanki karşı çıkmışım gibi alevleniyor. "Ama çok zeki bir adamdı, sakın ha unutmayasın! Hem okur, bilirdi hem girişkendi! Herkesi, Polakları, şvartzeleri** bile düşünen bir Yahudi. Çok düşündü, ondan öldü." Saçıma dokunuyor. Eli hevesle irkiliyor. "Saçını senin yaşındayken benimkinin olduğu modelde keseyim mi, ha civcivim? Yüzün nasıl güzel görünür."

Tatlı dilin cezbedici gücü: Pes et, pes et ve Geçmiş Zamanların Bahçesi'nde her şey sıcacık, yumuşacık olsun. Kucağına sığacak kadar küçükken onu nasıl sevdiğimi hatırlamaya cüret etmiyorum. "Mike böyle seviyor." Niye bana değil de benim gözlerimden görmeye duyduğu o hin özlemle bakıyor yüzüme? Neden beni kendi hayallerini gerçekleştirecek bir hayalet biliyor?

"Gözünü boyuyor. Ee, neler konuşuyorsunuz beraber? Bir oğlana ne denir, ne denmez bilmen lazım."

"Anne, Donna'yla ya da herhangi biriyle nasıl konuşuyorsam onunla da öyle konuşuyorum."

"Nasıl kur yapacağını öğrenmen lazım, Jill. Hiç mi bir şey öğrenmedin benden?"

---

* Yahudi mutfağına özgü geleneksel bir kurabiye. (ç.n.)

** Yidce, Siyahî. (ç.n.)

"Ben, erkeklere karşı dürüst olmak gerektiğine inanıyorum" diye çıkışıyorum, sonunda taştım işte. Her seferinde allem ediyor kallem ediyor, sinirime dokunuyor, sonra ben başlıyorum konuşmaya. "Onunlayken başka biriymişim gibi davranmayacağım. Erkeklere karşı açık olunursa onlar da açık olur."

"Zavallı aptal. Öyle devam et de tecavüz edip, boğazını kesip bir çukura atsınlar seni."

Kapı zilinin biri bozuk üç çanı çalıyor: Ding tok dong. Kapıya koşuyorum.

"Şimdi acele edersin tabii." Koridorda dönerken beni dirseğiyle itip saçını düzelterek önüme geçiyor. Babam girişte Mike'ın elini sıkıyor, ikisi de batan bir geminin kaptanları gibi nemrut. Annemse şen şakrak bir merakla yanlarına seğirtiyor. "Sen Michael olmalısın! Jill seni anlata anlata bitiremedi."

"Merhabalar." Mike duvara çivilenmiş olsa böyle kaskatı durmazdı herhalde. Yüzü kör bir resmiyetle donakalmış, televizyonun yanındaki tekli koltukta dosdoğru karşıya bakarak oturuyor. Bu eve onun kapıları kapalı; her yerini yargılıyor. Kendini salmış kanepemizin kemikli kollarındaki yuvarlak örtülere, yüksek pervazlarda salınan yaldızlı tavus kuşlarına, biblo raflarındaki cafcaflı porselen şölenine, Blue Hole ve Wisconsin Dells hediyeliklerine içim yanıyor. O, bu kutsal savaş alanının, tıka basa dolu bu sarayın anlamını nasıl çözeceğini bilmiyor. Fırfırlarla, zamazingolarla donatılmış bu ev ailemin şerefinin üzerinde süzülen bir baloncuk. Onları hiç bu kadar savunmasız görmemiştim. Annem koltuğun en ucunda; babamsa sigara dumanının arkasına saklanmış, neden on yaşında kalamadığımı ve en azından oğlan taklidi yapmaya devam edemediğimi düşünmekte. Babam boğazını temizliyor. "Ne okuyorsun?" Sesi, sanki alabileceği bütün cevaplar utanç verici olacakmış gibi çıktı.

"Edebiyat, efendim. İngiliz dili bölümündeyim."

Annem dudak büküyor. "Annen peki, o ne iş yapıyor?"

"Sosyal çalışmacı."

Ağzının ve gözlerinin kenarlarına oturan izlerden zorlanmaya başladığını anlar anlamaz korumacılığım kendini ortaya atıyor. "Konsere geç kalacağız." Paltomu alıyorum, Mike yardım etmek için telaşla sıçrayınca çarpışıyoruz.

"Jill!" Annem cık cıklıyor. "Tabii, Michael, sana Jillie'yi eve geç getirmemeni hatırlatmamız gerekmiyordur. Eminim sen, bizim evde endişeleneceğimizi akıl edecek bir çocuksundur. Çok hızlı da sürmezsin."

Onun neşeli bakışlarının karşısında karikatür ergenlere dönüştüğümüzü hissedebiliyorum. Nihayet dışarıdayız, Mike beni hızla annesinin eski Dodge'una doğru yürütüyor. "Ay, şükür çıkabildik oradan." Cevap vermiyor. "Neler yaptın?" Hâlâ cevap yok. Annemle babam çok soru sorduğu için kızmış olmalı. Peşimizde bir arabayı atlatmaya çalışıyormuş gibi sürüyor, rastgele ara sokaklardan bir oraya bir buraya saparak gittikçe genişleyen çemberler çiziyor; kuzeye, batıya, lisemi geçip Wyoming'e doğru, Plymouth tarafından Schaefer'a. Gerginlik üçüncü bir kişi olmuş, aramızda oturuyor. Bu bizim iyi sessizliğimiz değil. Yüzünün buzlarını çözecek hiçbir şey gelmiyor aklıma. Beni sevmiyor artık. Ailesi onu geri çalmış.

En sonunda, "Bir şey söyle!" diyor.

"Ne dememi istiyorsun?"

"Bilmiyor musun? Düşün işte." İzmariti kalmış sigarasını sertçe küllükte söndürüyor, kırmızı minik kıvılcımlar yağıyor. "Kaybolduk."

"Fenkell civarındayız." Aslına bakılırsa Detroit'in bu çeyreğinde kaybolmak mümkün değil. Her şey muntazaman dizilmiş; numaralar fazla fazla ama ardışık olarak artıyor. Caddelerin kenarlarında dükkânlar ve fabrikalar var, ara sokaklar da ufak ya da ufaklarına göre biraz daha büyük evlerle dolu.

Daha yavaş sürüyor şimdi, vücudu öne eğik. Dosdoğru karşıya bakıyor, ben başımı cama dayadım. "Ne yaptım?" diye soruyorum.

"Belki ondandır, bütün o beklenti ve gerçekler olayıdır sorun. Hayal *soluyor*, yerini gerçeğe bırakıyor..."

Önümüzden bir tren geçiyor, ışıkları parlıyor, hemzemin geçitin zilleri çalıyor. Midemde cıvadan, kaygan bir top: Bitti. İstemiyor beni.

"Tut ki tam şimdi intihara cesaret ettik, daha gerçekliği tadamadan? Kim bilir nasıl hayal kırıklığına uğrayacağız."

Tren takır tukur gidiyor, vagonlar boş. Bariyer kalkıyor, hafifçe hoplayarak geçitten geçiyoruz; ileride karanlık çöken sokaktaki küçük fabrikaların, depoların cepheleri dümdüz, iç karartıcı. Beni istemiyor, bir bunu anlayabiliyorum.

"Cevap ver bana! Burada mısın? Sıkıldın mı?"

"Berbat hissediyorum. Ne istiyorsun? Buradayım, istiyorum. Niye beni cezalandırıyorsun?" Yanağımı cama dayıyorum. Manzaram boş bir otopark.

"Neden söylemiyorsun? Ya da yok mu öyle bir şey?"

"Ne söyleyeceğim?"

"Ben ne söylemeni isteyebilirim? Beni sevdiğin dışında? Seviyorsan tabii."

Ona dönüp bakıyorum. Kamburunu çıkarmış, hırçın bir tavırla direksiyonu tutuyor. "Elbette seni seviyorum. Yoksa burada ne işim var?"

Koyu renk bir binanın rampasının yanına park ediyor. "Niye söylemedin o zaman?"

"Ne zaman? Bana hiç fırsat vermedin ki."

"Arabaya biniyorsun, benden olabildiğince uzağa oturuyorsun..."

"Ama sen... Haydi baştan başlayalım. İyi akşamlar, Mike."

"Tanrım, son üç gündür seni öyle özledim ki. Sabah kalkıyorum, beni uyandıran senin telefonun diğer ucundaki sesin olmamış..."

Burası karanlık; sadece yakındaki sokak lambasının güçsüz, mavimsi ışığı ve onun çıkarıp torpidonun üzerine koyduğu kol saatinin parıltısı aydınlık veriyor. Metalik bir sessizlik, direksiyonda trompet çalan parmaklarının sesini çepeçevre sarıyor. Uzanıp omzuma dokunuyor, ürkekçe öpüşüyoruz. Usulca, su altındaymışız gibi okşayışlar; ilk kez acelemizin olmayışı hareketlerimizden belli. Nefesim fazla geliyor. Boynumu öpüyor, ipek gibi saçları dudaklarımda. Ellerini üzerine koyduğu memelerimde nabzım kuvvetleniyor. Gömleğinin düğmeleri parmaklarıma küçük, narin geliyor, hiç direnmiyorlar. İçine bir şey giymemiş, göğsündeki sert kıllar gıdıklıyor. "Neden göğsünün ortasında çukur var?"

"Neden..." Takılıyor bana. "Sende neden yok?"

O başka, ben başka şekilde özgür kalıyoruz. O benim elbisemi kaldırıyor, beraber pantolonunu indiriyoruz, portakal soyar gibi. İç çamaşırı tanıdık, bunu beklemiyordum. Annemin bana indirimden aldıklarından; pamuk, beyaz, çocuksu. Eğreti bir hareketle çekiyorum, fırlayıveriyor. Komik neredeyse: Bir keresinde Francis bana açınca içinden kukla fırlayan o kutulardan hediye etmişti. Kapağını itince bir çekiç çıkıp hafifçe parmağıma vuruyordu.

Nazikçe karnımı okşuyor. "Aydan yapılmasın sen."

Külodum ayak bileklerimde, ne yapsam bilemiyorum çünkü o beni aşağıya çektikçe külot bacaklarımı sıkıştırıyor. En sonunda top yapıp çantama koyuyorum. Çok ciddi bir yüz ifadesiyle kendini bacaklarımın arasına yerleştiriyor, zayıf kalçasının kemikleri etime batıyor. Penisini ittiğini hissedebiliyorum ama nedense girmiyor. Biraz daha itiş kakıştan sonraysa heyecan sönüyor ve canım yanmaya başlıyor.

"Canın yanıyor mu?"

"Biraz."

"Bak bakayım, doğru yerde miyim."

Yanlış açıklığı zorluyor olmasından korkuyorum. "Bilmiyorum. Sen anlamıyor musun?"

"Belki de sen beni yönlendirmelisin."

"İyi de Mike, nasıl yapacağımı bilmiyorum!"

"O bastıbacaklarla ne yapıyordunuz?"

Anlatamıyorum; ismini yakın zamanda öğrendiğim klitorisimin nerede olduğunu gayet iyi biliyorum, gelgelelim bizim eğlencelerimize penetrasyon dahil değildi, ben de daha önce içime bir şey sokmayı denemedim hiç. Hiç tampon da kullanmadım çünkü annem eve sokmuyordu, ergenler için olan kullanma kılavuzlarındaki çok temel çizimler de benim vücuduma uymadı. Nasıl benimle bu kadar sert konuşabilir? "Bilmesi gereken kişi sensin."

Homurdanıyor. "İnanamıyorum. Tamam, hazırla kendini." Geriye hızlı bir hamle yapıyor, sırtı direksiyona vuruyor. Korna çalıyor. Etimi ezecek bir kuvvetle kendini öne doğru atınca kendimi tutamayıp bir çığlık atıyorum.

"Merde!" Sırtını ovalayarak doğruluyor. "İçime ettiğimin direksiyonu omurgama batıyor. Arkaya geçelim."

Pantolonunu tutarak kapıyı açıyor, ben de arkasından paldır küldür arkaya geçiyorum ve prova yapar gibi en başından, öpüşmeden başlıyoruz tekrar. Ama acıyor. Hem ne acı, alev alev yanıyor, yine de o devam ediyor ve etim yine ona giriş izni vermiyor.

"Ah, istiyorum aslında. Sorunun ne olduğunu bilmiyorum, Mike. Belki benimkinin şekli doğru değildir." Sonra da gözlerimden yaşlar aktığı ve etim kavrulup büzüştüğü için bir şaka yapayım diyorum: "Ne yaptığını bildiğinden emin misin?"

Bacaklarımın arasında sönüveriyor. "Madem uzman birini istiyordun, en başında uzman birini seçecektin."

"Ne oldu?"

İç çekip geri çekiliyor. "Bitti." Birbirimize dayanıyoruz, başım omzunda, ikimiz de terli ve yaşadığımız aksilik yüzünden bitkiniz. Saçımı okşuyor. Paketime uzanıp bir sigara yakıyorum, beraber içiyoruz.

"Mike, ben fiziksel olarak diğer kadınlardan farklı mıyım?"

"Ben nereden bileyim?"

"Sen daha önce..."

"Sen ne kadar deneyimliysen ben de o kadar deneyimliyim." Başını çeviriyor.

"N'olur bak yüzüme. Sevindim. Bu eşit olduğumuz anlamına geliyor."

"İyi yönünü bulmaya çalışıyorsun."

"Sen de sevinmelisin, canım. Bir geçmişin olsaydı sorularımla seni deli ederdim."

Bana sarılıyor. "Yine de bütün yeni eşyalar gibi senin de bir kullanma kılavuzuyla beraber gelmen gerekiyor." Beni kendine çekiyor. "İhtiyar yara bere içindeki başını kaldırdı yine ama gel bu sefer farklı bir pozisyon deneyelim. Üzerime otur. Böylece kaldırabileceğin kadar baskıyı kendin uygularsın, çok acırsa da durup dinlenirsin."

En azından bu şekilde birbirimize gülümseyebiliyoruz. Dizlerimi döşemeye yerleştirip kendimi hazırlıyorum. Kayıyor, el yordamıyla tekrar doğru yere getiriyoruz. Belim terledi. "Kah-

retsin. Kahretsin. Kahretsin. Benim kızlık zarım dökme demirden mi dersin?"

O da kendini sıkmış, itmeye uğraşıyor. "Öyle bir şey herhalde. Sanırım bir hafta işeyemeyeceğim."

Gülerken bile canım yanıyor ve keskin, sıcak bir acıyla yırtılmaya başladığımı hissediyorum, kan bacaklarımın içini ıslatıyor.

"Ah, canımın içi" diyor bana, "dişlerini tamamen geçirme boynuma. Kafam kopacak."

"Özür dilerim... Mike, yapamayacağım. İyi değilim. Yapamayacağım!"

"Hey, kanıyor mu? Başardık demek ki!"

"Ya başardık ya da yeni bir delik açtık." Sonra, canım parçalanmışım gibi acıdığı ve damlayan sıcak kan beni korkuttuğu için, "Mike, özür dilerim" diyorum, "Kalkmam lazım."

"Yarı yumuşadım zaten. Bir de kızlık almak Batı dünyasının ünlü sporu olacak. Bazılarının eğlence anlayışlarını sorgulayası geliyor insanın."

Kucağından sıyrılıp ürkekçe oturuyorum. "Oy, oturunca acıyor. Mendilin var mı?"

"Baksana! Koltuğa kadar geçmiş."

Koyu lekeye bakakalıyoruz. "Ne yapabiliriz? En azından ben siyah giyiyorum."

"Garajda temizlik malzemesi olacaktı. Görmesin diye bu gece çıkarmaya çalışırım."

"Çıkaramadın diyelim?"

Omuz silkiyor. "Ne yapalım. Kalır o zaman."

Biraz silmeye çalışıyoruz ama o da yalnızca döşemenin içine işlemesine yarıyor. "Al işte, annenin koltuğuna bıraktım kendimi."

"Eh, en azından becerdik, eski dostum." Omzumu tutuyor. "İyi dayandın. Bu gecelik bu kadar mı olsun? Şöyle bol pastırmalı bir tost yerim ben."

"Kusura bakmazsan bana yetti." Onun arkasından ben de çıkıp ön koltuğa geçiyorum, kendimize çekidüzen veriyoruz. "Saat kaç?"

"Daha on bir." Çarpık bir gülümseme takınıyor. "Seni yarıma kadar eve bırakmış olurum. Kurallara uyuyor, değil mi?"

Taş kemerin altından geçerken Howie ceketinin fermuarını kapatıyor. Annesiyle babası normalde erken yatar, bugünse son yarım saattir annesi esneye esneye güneşlikleri kurcalıyor. Ama artık dışarıya çıktık, ona söylemeyi daha fazla erteleyemeyeceğim. Yürüyüşümüze yalan beyanlarla devam edemem. "Howie, nasıl hissedeceğini bilemiyorum, daha önce bu konuda hiç konuşmadık. Umarım şoke olmazsın. Ben artık bakire değilim."

Yavaşlıyor, çenesini gerdanına bastırıyor. "Sen..." Doğru kelimeleri bulmaya çalışıyor, hissedebiliyorum. "...onunla seks mi yaptın? O Mike Loesser'la?"

"Bu seni rahatsız mı etti?" Boğazımı zorlayarak sağlam, ilgisiz bir sesle konuşmaya çalışıyorum.

"Teoride bir itirazım yok. Çifte standart can sıkıyor."

"Teoride mi?"

Park yerinden sürüklenmiş bir çakıl taşına tekme atıyor. "Kendini nimetten sayan biri gibi geliyor bana. Hani Büyük Kitaplar'da senin hoşlandığın Beck diye bir çocuk vardı, onun gibi."

"Hoşlanmıyordum! Ayrıca sen Mike'ı tanımıyorsun."

"Eh, onu anlatıp duruyorsun." Çimenliğe yuvarlanan çakılını ayağıyla kaldırıma çıkarıp bir tekme daha atıyor. "Neyse ne işte, *dikkatli* ol." Bana dönüp yumruğunu omzuma vuruyor.

Kolumu ovalayarak şaşkınlıkla ona bakıyorum. Benden ayrılıyor, koşuyor, sıçrayıp zincirle asılı duran otobüs durağı tabelasına bir tokat şaplatıyor. Sonra direğe tutunup bir tur dönüyor, yavaşça koşarak yanıma geliyor, birden gürlüyor: "'Aşkın kıvılcımı içimi gıcıklasaydı...' kim bilir nasıl davranırdım. Belki iyi bir şeydir. Neyse, seni dinledim, Dylan Thomas'ın kitabını aldım. Önceleri tuhaf geldi. Ama Sandy'de adamın şiiri okuduğu bir kayıt vardı ve o başımı..."

"Sandy?"

"Benim bir üstat. Yirmi yaşında, caz dinlemek için sürekli Harlem'e gidiyor. Saksafon üfler. Neyse, Thomas'ın seslendirmesini duyduğumda aklım çıktı."

Jargon sinirime dokunuyor, kulaklarıma sahte geliyor. Bir Siyahî mahallesinde büyüdü ama şimdi Harlem'e turist gibi gidip Siyahî müzisyenlerin ağzını taklit ediyor. "Thomas ancak

'iyi', o da altı yedi şiirinde" buyuruyorum en berrak CBC aksanımla. "Ama Eliot başta geliyor. Çağ Eliot çağı, o olmadan anlayamazsın." Direğe dayanıyorum. "Thomas son derece dengesiz."

"Ne zamandan beri akımı takip ediyorsun?"

"Akımla ilgili konuşmuyorum, bunlar temel esaslar. Pound ve Eliot bizim babalarımız..."

"Pound faşistin tekiydi. Mussolini için yayınlar yaptı."

"Şaka yapıyorsun."

"Bekle şaka yapıyorum. Mike'a sor. Bütün bu boklar da ondan çıkmıyor mu zaten? Pound Yahudi karşıtı. Oku dediğinde onun siktiriboktan şiirlerini de okudum."

"Ama Howie, birini sırf kayıtta sesi güzel çıkmış diye sevemezsin..." Otobüs aniden bir gıcırtıyla yanımızda duruyor, irkiliyoruz. Dönüp hemen otobüse atlıyorum, bozukluk aranmaya başlıyorum. Kapılar kapanıyor, otobüs hareket ediyor. Arkamı döndüğümde Howie'nin bana bir şeyler dediğini görüyorum.

Bir fikri dişlerinin arasına kıstırdığında inat ediyor. Koltuklardan birine kendimi küt diye bırakıyorum. Sırf bir görüşümü hararetle bir mektuba döktüm diye o görüş bana pranga olacak değil ya. Dediğine bak, Eliot'ı akıma uyduğu için seviyormuşum. Onun dizelerinin aklıma kazınmasını, usulcacık müziğinin üzerimdeki etkisini seviyorum ben. Ritimleri insanın içine işliyor. Ama öyle anlatmadım ona; sadece önemli olduğunu söyledim. Mike o kitabı benden aldığından beri hiç Thomas okumadım. İki sahnenin biri bir uçta, diğeri öbür uçta asılı. Destek noktası Mike'ın bana karşı kullandığı öfkesi. Hem sahtekâr hem salağım. Ayağa sıçrayıp otobüsü durdurmak için ipe asılıyorum.

Ayaklarım kaldırım taşına değer değmez koşmaya başlıyorum. Howie'nin yanına hemen dönmemek, içimde oradan oraya zıplayacak özrümü taşımak, kendi kendime tekrarlamak işkence. Taktığım ped bacaklarımın içini tahriş ediyor. Kanama azaldı. Buradan mezarlığa kadar sekiz yüz metre daha gideceğim. İçimde çok güçlü, huzursuz bir korku var; Howie'nin Pound hakkında söyledikleri doğru çıkacak gibime geliyor. Mike için

fark etmez: Niye etmez? Çünkü siyasetten nefret ediyor. Sıkıcıymış, öyle diyor. Ezberden anti-komünist çünkü kahramanları öyle. Ben siyasetle şu anda yaptıklarıma uyacak şekilde değil ama doğam gereği ilgiliyim. Şairlerin fikirlerinin, eserlerinin etkisi ya da gücünden bağımsız olduğunu düşünmüyorum. Mike'ın kahramanlarının çok derinlere inen kusurları olmalı, ne var ki henüz bunu ona kanıtlayamam.

Kemerin altından koşar adım geçiyorum; sadece ikinci kattaki bir odanın ışığı açık. Orası onun odası mı? Annesiyle babası yatmıştır. O zaman zili çalamam. Özrümü yüklenip eve götürecek de değilim. Bu işi düzeltmem lazım. Howie'yi aşağıya çağıracağım. Eğilip park alanından topladığım bir avuç mucuru ışıklı pencereye atmaya başlıyorum. Ufacık taşlar savruluyor, tuğlalara rastgele çarpıyorlar. Fazla hafifler. Geri dönüp bir avuç büyükçe çakıl taşı buluyorum. Howie'nin bunları duymaması için sağır olması gerek. Camı kırmayayım diye çerçeveye nişan alarak bir tanesini dikkatlice atıyorum. Çakıl taşı hedefime çarpıp kapının yanına düşüyor. Atışımı az çok ayarladım, birkaç çakıl daha çerçeveyi tıklatıyor. Yatağı pencerenin yanında mı? Üst kata hiç çıkmadım. Beni kesinlikle duyuyor. Dört köşe aydınlığın önündeki perde girdap gibi döndükten sonra aralanıyor. Nefes alıyorum, alçak bir sesle sesleneceğim. Ama onun yerine babasının derin çizgili, sarkık yüzü beliriyor; dişleri yok, damaklarına çarpan kelimeler tükürüklü. "Kim o? Git bakayım buradan."

Koşmaya başladım, evin köşesini döndüm bile, ofisin oradan saparken mucurları etrafa sıçratıyorum. Yaşlı adamın öfke dolu ve tükürüklü feryadı peşimden geliyor: "Haytalar!"

Yine bir ara sokağa park ediyoruz, bu seferkinde küçük evler ve büyük ağaçlar var. Polisler devriye gezdiği için parklardan korkuyoruz. Durduğumuz yerde karar kılmadan önce el ele ufak bir serüvene çıkıyoruz, etrafın sakin olup olmadığını kontrol edeceğiz. Belli ki bu alan, şehir buralara ulaşmadan önce de yaşanan bir köymüş; bunu sokakların birbirine paralel fakat aralarındaki uzaklıkların farklı olmasından, caddenin gerisinde yer alan bir evin arkasındaki ambarından, avlulu evlerden an-

lıyoruz. Buranın kendine verdiği, şimdi yitip gitmiş ismi neydi acaba, diye düşünüyoruz. İkimizin de o ismi, köyün kendisine göstermeyeceğimiz bir duyarlılıkla kundaklara sarıp bağırlarımıza basasımız var. Amaçladığımızdan daha uzağa yürüyoruz. Ardından da yavaşça arabaya geri dönüyoruz.

Döşemeden kurumuş deterjanın kokusu tütüyor. Arka koltukta kimliği belirsiz bir kahverengi leke. Annesi hiçbir şey dememiş. Konuşmaya korkuyoruz. Prezervatifin hışırtısı. Kekre bir koku: Eskiden mutfak masasına serdiğimiz muşambaların kokusundan sanki. Ya da çocuk yağmurluğu.

Gülümsüyor. "Yağmurluk gibi kokuyor."

Yana dönük, yüzü göğüslerime gizlenmiş. Gözlerimizi başka taraflara çevirip birbirimize geçiyoruz. (Gelmeden önce banyoda bir kavanoz vazelinin yarısından çoğunu içime doldurmuştum.) Hareketi o belirliyor, ben de beceriksizce ona ayak uyduruyorum. Düşünmemeye çalışıyorum ama elimde değil. Bir aşağı bir yukarı. Vücudun tek bir yerine kısıtlanmış bu saçma sapan zıplamalar mıydı saat başı aklıma takılan?Bütün sevişlerimiz, zorlanışlarımız, okşayışlarımızın vardığı şey bu demek. Atlıkarıncadaymışız gibi, mekanik hareketlerle hopluyoruz. Çok az acıyor; bir noktada yoğunlaşmış hafif bir sızı, bir esneme hissi var. O kadar.

Toplumun bizleri kandırmak için kullandığı bir yalan daha. Evlenene kadar beklememizi istemelerine şaşmamalı: Bilse kim onca zahmete girerdi? Biraz geri çekiliyorum, yüzünü görebilmek için yanağımı yanağından çekiyorum. Zorlanıyormuş gibi görünüyor, yüzünde çok acayip bir zorlanma ifadesi var; gözleri sımsıkı kapalı, elleri kalçamı var gücüyle kavramış. Canını mı yakıyorum? Fakat hemen sonra içimde künt bir kıpırtı hissediyorum ve gözlerimin önünde açılıyor, çiçek açıyor, parlayan yüzüne bir gevşeme yayılıyor. Gülmeyle karışık bir inilti boğazını turladıktan sonra bana sarılıyor. O an onu içimde hissedemiyorum, duvarlarım onu arar gibi istemsizce kasılıyor ve birden bir damar atışı duyuyorum, bir nabız; saklı, kuş yüreği gibi bir atış. Onun mu, benim mi ayırt edemiyorum. Beni sıkıca tutan eller yumuşayıp gevşiyor, kollarına ve bacaklarına bir

sıcaklık hücum ediyor. Geri çekilip başını iki yana sallıyor. Hazzı yüzünü aydınlatıyor ve bu şeye sebep olan benim.

"Ah, Jill" diye mırıldanıyor, "neredeyse öldürecektin beni."

"Seni hissettim." Yanaklarını, gözlerini, boğazını, saçlarını öpüyorum. "Seni hissettim!"

On İkinci Bölüm
Yuvarlak Dünya ve Saklı Yer

JULIE VE BEN ELEŞTİRİ amaçlı birbirimize edebiyat makaleleri gösteriyoruz. Sanat tarihi okuma kararı alan Donna bu fikir alışverişinin dışında kaldı fakat Julie ve ben keyifle tartışıyoruz. Onun, bizim oda gibi sade, sıkıcı, sarı mobilyalarla döşeli ama bizimkinin hiçbir zaman olmadığı kadar derli toplu olan odasındayım. Yatak, lacivert fitilli kadife örtüsüyle bir bilardo masasını andıracak kadar gergince toplanmış, üzerine sıra sıra dizilip onu kanepeye çeviren minderlerin önüne de boncuk gözlü bir peluş kaniş kondurulmuş. Yatağın iki ucunda hanım hanımcık otururken bana yatağını yapmayı kampta öğrendiğini söylüyor. Kamp benim için ağabeylerimin ordu tarafından çağrıldıklarında gittikleri bir yer; orada yatak yapmayı da öğreniyorlardı tabii ama Leo'nun ne kadar çabuk unuttuğunu görseniz şaşırırdınız.

"İyi de herkes kampa gider." Boş boş bakıyor.

"Benim tanıdıklarımdan giden olmadı hiç." Kamp herhalde çocukların üniversitede felekten çalınan akşamlarda söylenen

"*John Jacob Jingleheimer Schmidt*", "*Rise and Shine*", "*Taps*" ve "*Smiling Through*" gibi bayat şarkıları öğrendikleri yer.

"İyi de yazın kampa gidilir. Bu yaz ben kamp danışmanı olarak döneceğim örneğin. Kampa gidemeyecek kadar yaşlı olduğun zaman danışman oluyorsun." Yine de Julie'nin keyfi yerinde. Annesinin ona postaladığı insani yardım paketlerindeki peksimetlerden çıkarıp üstlerine tütsülenmiş gökkuşağı alabalığı ezmesi sürüyor. Ganimeti sanki alışkın olduğum bir şeymiş gibi yiyorum çünkü sürekli açım.

Julie'nin yeni bir konu açası var. Bunu yapmak için seçtiği yöntemse bana döşemenin altına burnunu vuran bir köpek balığı varmış gibi hissettiriyor. Ortaya çıkıp dişlerini gösterene kadar mecbur, beraber oyalanacağız. Bahar tatilinde Van'le seks yapmamış. Dediğine göre, konusu "bir türlü!" açılmamış. Julie aşk hayatıyla dalga geçiyor; ona göre kendisinin bulunduğu bir sahne bir şekilde gülünç olmalı. Başkası fırsat bulamadan kendisi gülüyor. Julie'nin üzerine sinmiş bir yalnızlığı var, benim ona karşı sabırlı olmamın sebebi de Van'in, ailesinin, sohbet ettiği diğer kızların, ağır derslerinin, Le Cercle Français'nin, toplantılarına onunla beraber gittiğim edebiyat dergisinin aşındırdığı bu yalnızlığı. Dergide bir şey yazmıyor, pek takdir görmeyen reklam müdürlüğüne yönelmiş. Diğer dergi çalışanları onun yerli tüccarlara reklam satmayı başarmasına hayret ediyor. Bizim aklımıza bize reklam vermeleri için hiçbir sebep gelmiyor.

"Cumartesi veya pazar sabahları biniciliğe sen de benimle beraber gelsen keşke. Burada fiyatı epey uygun ve yollar da çok güzel."

"Binicilik mi? Neye binicilik?"

"Proleter kökenlerini saat başı hatırlatman şart değil. Denesen çok hoşuna gider. İnsana öyle çok güç ve enerji veriyor ki!" Gözleri parlıyor, yanakları kıpkırmızı.

"Enerji mi? O nasıl oluyor?" Kendimi bir atın tepesinde bir polis ya da bir general gibi hayal ediyorum.

Aniden doğruluyor. "O kudretli dev, bütün gücünü sana teslim ediyor. Sen ve o görkemli hayvan bir oluyorsunuz, bir hareket ediyorsunuz. Bir bakmışsın üç metresin ve dörtnala gidebiliyorsun!"

Daha önce bir ata dokunmadım hiç, bir file de dokunmadım gerçi. Merakımı cezbetti. "Ne kadar ucuz?"

"Saati üç dolarcık."

"Telefon şirketinde, uzak mesafe için saatte bir dolar otuz yedi sent alıyorum. Anasını sattığımın atları benden fazla kazanıyorlarmış."

Julie sessiz, bekliyorum. Asıl bahsetmek istediği şeyin atlar olduğunu sanmam. Orta parmağıyla ezme kabının ağzını sıyırıyor, eski siyah-beyaz kedimin zarafetiyle parmağını yalıyor. "Hiç nükleer katliam üzerine düşündün mü, Jill?"

"Tabii, her gece on ikiyle bir arası düşünürüm. Hayrola?" Hoş bir şaşkınlık duyuyorum bir anlığına. Bombayı Yasakla yürüyüşleri kulağıma çalınmıştı. Julie onlarla ilgileniyor olabilir mi?

"Hatırlıyor musun, hani aralık ayı civarında o can sıkıcı krizlerden birini yaşamıştık da bir hafta boyunca herkes Rusların bombayı atabileceğini düşünmüştü?"

"Ee, daha ne var ne yok? Bütün çocukluğumuzu tek cümleyle özetledin." Ben ilkokuldayken bizi gözlerimizi patlamaya karşı koruyarak sıralarımızın altında çömelttirmeye ve uygun adım bodrum katına indirip boruların altında bekletmeye başlamışlardı. Her indiğimizde yakınlara ufacık bir bomba düşse bile anında pişeceğimizi alayla karışık belirtirdim. Aslında alayın tonunu belirleyen de annemdi. Papaz Edward eniştemin evindeki bomba sığınağını gezerken –bir sığınağı olan, bir sığınağa parası yeten tek tanıdığımız oydu– annem tırnağını paslı konserve kutularına sürterek "Civcivim, eğer bunlar önce birbirlerini öldürmezlerse konserve zehirlenmesinden, romatizmadan geberecekler. Edward eniştenle kilere tıkılacağıma gider Ruslarla bir şansımı denerim. Konserve domuz eti, fasulye... Gaz zehirlenmesinden gider bunlar."

Ne var ki jetler durmaz, Detroit'te başımızın üzerinden gümbür gümbür geçerken dolaplardaki tabak çanağı zangırdatırdı. Lisede ölüm ateşinin üzerimize yağmasını beklemekle ilgili şiirler yazardım zira füzeler tepemizde çarpıştığı zaman hangisinin Bizim, hangisinin Onların olduğunu anlamayacaktık; zaten pratikte bir şey fark etmeyecekti. Son düğmeye kimin

bastığını kim, nereden bilecek? Liseden kalma şiir defterlerimi karıştırdığımda, o zamanlar yazdığım şiirlerin yarısının bombalamalar ve viran olmuş bir dünya üzerine olduğunu görüyorum. Armageddon'un sıkıcı, yavan bir akşamüstünde birdenbire başlamasını bekleyerek büyüdük.

"İlk patlamayla ölmediğini farz et? Milyonlarca mülteci otoyolları tıkamış. Benzin yok. Arabalar çalışmıyor, öylece terk edilmişler. Gıda tükeniyor, şehirlerdeki sular radyasyonlu..."

Hersey'nin *Hiroşima*'sını okuduktan sonra çok kâbus görmüştüm. Geniş Detroit Nehri'ne yukarıdan bakıyordum; taşacak gibi, duru suyunun önünü yer yer yanıp kül olmuş gemiler kesmişti, bazısı hâlâ yanıyordu, köze dönmüş cesetler yüzüyordu. Dalgaların bir miskinliği vardı, sanki yağlıydı su, biraz daha alçaldığımda nehrin yüzeyindeki yüzlerce paramparça, pişmiş bedenin arasında ters dönmüş balıklar da görebiliyordum. Yok, diyorum içimden, hayır. "Serpintiyi hesaba katınca önce ölmek daha iyi."

"Ne kadar kapacağını nereden bileceksin ki?" Başını sabırsızlıkla iki yana sallıyor. "Van'le geçtiğimiz aralıkta gizli bir plan tasarladık ve o zamandan beri durup durup düşünüyorum. Ata binmeyi o da seviyor. O şekilde tanışmıştık hatta. Aklımızdaki fikir şöyle: Hemen bir at çiftliğine gideceğiz, binmek için her birimize birer tane, erzaklarımızı ve araç gereçlerimizi yüklemek için de bir iki tane daha at alacağız. Ardından yola koyulacağız."

Boş gözlerle bakıyorum ona. "İnsanlar radyasyona aşırı maruz kalınca ölür. İnsanlar Yukarı Yarımada'nın ormanlığında kaybolursa bir hafta içinde ölür."

"Atlar ot yiyor. Eminim kışın bile kar tabakası altındaki otları çıkaracak kadar kazılabilir." Sesinde bir alınganlık. Mızmız, hafif bir ısrar. "Bir ihtimal derhal kuzeye çıkmak. O Michigan haritasını da bu yüzden astım." Parmağıyla gösteriyor.

Çekimser bir homurtu çıkıyor ağzımdan. Tırnakları sakıngan bir gül pembesine boyanmış. Vahşi yaşamda hayatta kalmasını o eller mi sağlayacak?

"Bir diğer ihtimal, batıya doğru gidip, Chicago'nun etrafından dolanıp Wisconsin üzerinden Kanada'ya geçmek, kuzeyine, kimsenin yaşamadığı tarafa. Yeniden başlamak için. Sakince, akıllıca. Atlar sabana koşulur, odun da çekerler."

"Yıllarınızı alır. Açlıktan ölürsünüz. *Siz* ot yiyemezsiniz."

"On beş yaşına kadar izci kızdım. Sadece topraktan çıkanlarla nasıl hayatta kalınır biliyorum. Hangi bitkiler yenir, hangileri zehirlidir anlayabiliyorum. Yeniden başladığını hayal et, Jill. İşte o an Van'e çok yakın hissettim. O an çok kararlı göründü. Gözlerimin önüne geliyor; ikimiz yeni bir dünyayı başlatmak için atlarımızla uzaklaşıyoruz, bir bulut sütunu havada asılı."

"Adem ve Havva, değil mi? Ya da ıssız bir ada. Bir erkekle beraber hiçlikten bir dünya düzeni kurmak." Ama böyle bedensel bir mahremiyeti yaratabilmek için kendine uygun gördüğü yer, sınıfsal, ailevi ve sosyal beklentilerin ve cinsiyet rollerinin dayatmalarından nihayet kurtulacağı bir evrensel kaosun hayali.

"Jill, kurtulmak istemez misin? Sen bir savaşçısın. Ondan istedim benimle biniciliğe gelmeni. Ata binmeyi öğrenmen lazım."

Bu fanteziye çok yatırım yapmış, umarım açığa çıkardığına pişman olmaz fakat kapısı epeydir kapalı bir yeri açınca burna gelen çürük kokusuna benzer bir kokusu var. "İnsanlar sizi durdurmaya çalışır, karşınıza çıkanları öldürmeniz gerekir. Peki ne için? Ormanın nemli toprağına çömelip iki çubuğu birbirine sürtün, sen bir barakada doğum yap diye mi?" Toplu yataktan aşağıya iniyorum. "Ayrıca Ford'ları yok edebiliyorlarsa bizi haydi haydi yakalarlar. Sonra görüşürüz."

Ben kapıdan çıkarken ters ters "Sonramız varsa eğer" diyor.

Mike saatine bakıyor. "Şu an Rilke'nin bir paragrafını tartışıyor olmam gerekiyordu. Sharp derste olmadığımı anlamıştır, sınıf küçük."

"Şişşt. Bana nerede olmam gerektiğini hatırlatma."

"Sen botanik ve tarih notlarını başkasından alabilirsin. İkisi aynı şey değil."

Yolun dönemecinden yukarıya yürüyoruz, beyaz çiçekleri açmış vişne ağaçlarının arasından tırmanıyoruz. "Belki de bu kadar fazla ekmemelisin o zaman."

"Bunu nasıl söylersin? Seninle olabilmek için yapıyorum."

Elinin içindeki elim eksenimiz. Tomurcuklar çatlamış, uzaklar puslu bir yeşillikte. Çayırı geçerken kuru otların kırılgan

sapları ayaklarımın altında çatırdıyor, uysal filizleri eziyoruz. Bir fidan koparıp ağzıma attığımı hayal ediyorum; odun annemin bahçesinde yetiştirdiği kerevizler gibi serin ve çıtır çıtır, üzerindeki sürgünler de keskin ve acımtırak olurdu bence.

Çim kaplı yamacı koşarak tırmanıp bir düzlüğe ulaşıyoruz. Geçen sefer geldiğimizde uzandığımız yer yakın zamanda bir yığın bira kutusuyla işaretlenmiş. Geriye bir adım atıyorum. "Bozmuşlar."

Dönüp geldiğimiz yola bakıyor. "İnsanlar var olan yolları aşındırır, çok doğal. Kendimize yeni bir tane çizmeliyiz."

"İşte bu. Kendimize bir yol çizelim. Bize ait, sevişlerimize özel bir yer."

Yokuş aşağı yarışıyoruz. İleride, eğri bir ağacın yanında durup ona yetişmemi bekliyor. Etli mor çiçekler kara ağacın çıplak dikenlerinden, rahat verecek yapraklar olmaksızın tomurcuklanmış. "Bir cadı ağacı" buyuruyor.

"Bak, adı da varmış." En alttaki dalında eski püskü, Latince bir tabela asılı.

"Arb'ın groteski." Çiçeklerinden bir tane koparıp saçıma yerleştiriyor, beraber kayın ağaçlarıyla kaplı vadinin yolunu tutuyoruz.

Ziyaretçisi bol ve iyi bakılan bu arazinin, Arboretum'un, nimetlerini tarif etmeliyim size. Girişlerden başlayan toprak yollar dallanıp ağaçlı tepelerin arasından dolanıyor. Çok giriş var: Biri yanan çöplüğün yanındaki, evsizlerin kullandığı arka kapı; bir diğeri birlik evleriyle uzun ince pansiyon binalarının yerlerini anne-babaların önünden geçerken başlarıyla selam verdikleri –özdek, özdeği onuyor– geniş bahçeli meskenlere bırakmaya başladığı –uzakta iki kıyıda hissizce birbirine bakan Üniversite ve Eski Muharipler hastanelerinin gözcülük ettiği, kırsalı bir orak gibi ikiye ayıran nehrin manzarasını gören yol buradan geçiyor– taraftaki, arabalarıyla tıngır mıngır gezmeye çıkanların kullandığı resmi kapı. Ama âşıkların eskittiği kapı yurtların aşağısındaki: Koyakla mezarlığın arasından geçerek çıkıyorsunuz, ilk düzlük orada, orayı herkes aynı isimle biliyor, orası plato; diğer tepelerin, taşlı koyakların ve yeşil gözlü derenin, boyları bele kadar gelen eğrelti otlarından su altı sığınak-

larının, yılan gibi kıvrılan söğütlerin karanlık ceplerinin ise yalnızca o toprağa uzanıp izlerini bırakmışlara isimleri var.

Bahar akşamüstüleri botanik öğrencileri hevesli hocalarının peşinde topluca not alarak ve çalılıklardaki çiftleri püskürterek ilerlerler. Ağaçlar buralarda çok uzar. Söylentiye göre Arboretum'un tepeleri toprağa karışan kullanılmış prezervatiflerden oluşuyormuş, içlerinde kalan sperm de toprağı beslemiştir belki. Geceleyin su perileri uzun, ürkütücü ağaçlarda iç çekerken el ele, el yordamıyla ilerliyoruz; âşıkların etleri karanlıkta gardenyalar gibi parlıyor. Hayır, burayı öylece ziyaret edemezsiniz. Bir tek tepeden aşağıya yürümekle girilmiyor buraya. Karanlık merdivenlerden korkacak kadar genç olmanız lazım. Seksin hem çok fena hem muhteşem bir büyü olduğuna inanıyor olmanız lazım. Serserilerin, sabah koşusuna çıkanların, botanik dersi gezilerinin, erkek birliğinin biralı partilerinin, parlak sustalı bıçakları ceplerinde ısınan bıçkın delikanlıların, güneşlenenlerin, bebekli ve kızarmış tavuklu piknikçilerin oyun alanı olan; yine de güneş de olsa, ay da çıksa, hatta yağmur yağsa yapraklarının ve kemer oluşturmuş dallarının altında âşıkların hep hışırdadığı bu ağaçların, çalıların tatlarını almaya muhtaç olmanız, o kadar çaresiz olmanız lazım.

Dik, kayalık bir tepenin eteğindeki yol ayrımında duruyoruz. Beni yukarı çekiyor, köklere tutunup güç bela tırmanıyorum. Sarıçamlarla kaplı sığ bir çukura çıkıyoruz. Kabuğu yer yer kırmızımsı kaba gövdeleri dümdüz uzanıyor. Güneş yüksek dallardan içeriye sızıp zeminde aydınlık lekeler oluşturuyor, parça parça ağaran çam iğneleri sık ve yumuşak. Başını öne çıkararak çukuru turluyor. "Tam kalelik yer. Yolu görüyor." Bana bakıyor, bir sebepten yüzü geriliyor. "Yapayalnız kaldık. Bağırsan kimse duymaz." Çekinerek ellerini boğazıma sarıyor, ardından sıkıyor. "Korkmuyor musun?"

Gülümsüyorum. "Hayır."

"Bana güveniyorsun" Arkasını dönüp iğnelere bir tekme savuruyor. "Ne kadar güveniyorsun acaba? Burada bile bizden önce birileri varmış."

İğnelerin altında küller var. "En azından bir mevsimliktir onlar."

Külleri dürtüyor. "Burası bizim ocağımız."

"Arada ateş yakıp akşam yemeğimizi burada yeriz belki."

"Olur. Bayırdaki o düz taşlardan toplayalım." Birden kenara atılıyor, ben de çalıların arasından onu takip ediyorum. Çıkarmaya çalıştığım ilk taş çok derine gömülü olduğu için kıpırdamıyor ama ikincisi kuvvetle çekince geliyor, altından uzun bacaklı bir şey fırlayıp kaçıyor. Mike aynı büyüklükte iki taşı yan yana koyuyor. Sırtım boydan boya terledi, ellerim yara bere içinde kaldı ama çember büyüyor. Nihayet son taşı da yerine yerleştiriyor.

Yere sere serpe uzanıyor, eserimizi son kez inceledikten sonra ben de ona katılıyorum. Verdiğimiz emek, burayı bizim yaptı.

"Buraya bir baraka yaparız bence" diyor. "Neden olmasın? Doğaya dönen iki deli şair. Düşün; ayda bir dışarı çıkıyoruz, benim sakalım dede gibi karnıma kadar inmiş, sen yalnızca uzun siyah saçlarınla örtünmüşsün, gidip siparişler veriyoruz. 'Arb'ın ön bahçesine gönderin, lütfen'. "

Başım kolunda. Dallar iç içe geçmiş. Aralardan görünen akşam havası. "Dut toplarız, fındık toplarız. Kendimize küçük bir bahçe yaparız."

Beni kendine çekiyor. "Gözünün önüne gelmiyor mu senin de, vahşileşmişiz, üstümüz başımız darmadağın, her yerimiz kıl. Ağaçlarda yaşayan, gelip geçene taş atan yabanlar var diye dedikodularımız çıkardı. Tavşan tuzakları kurardık. Arada bir ortalıkta Koca Ayak gibi dolaştığımızı görenler olurdu..."

Usulca saçlarındaki iğneleri alıyorum. Ne zaman ki gözleri o hüzünlü, karanlık parıltıyla beni seyreder, o zaman güzelim ben. Reçine kokulu zemin etlerimize batıyor. Tepemizde dallar sürtünüyor, eğiliyor. Bize kıyafetlerimizi aceleyle yanlış ilikletecek ayak sesleri yok etrafta, yalnız geveze bir sincap, havadaki kuşun kanat sesi. Vücudumun kucak açtığı ağırlığı. Bu sefer içime girmeden önce bana dokunuyor, biraz acemi ama etkisi kuvvetli. Bana dokunabileceği daha önce aklıma gelmemişti, o hareket hafızamın derinliklerindeki, her nasılsa sokak yarışlarından bile tehlikeli o zevkli oyuna ait diye düşünmüşüm hep.

Ardından hamle yapıyor; diri ve ılık. Gözlerimi kapatıyorum ve vücutlarımız kabarıp kocaman oluyor. Derinleşiyoruz, uzuyoruz, hızlı trenlerin telaşıyla geri geri giderek büyüyoruz. Yalazlı acelemizden, çanak gibi bükülmüş ve yukarıya uzanan vücudumda bir tutuşup bir sönen o kaşıntılı alevden yarı korkarak ona tutunuyorum.

Sonra serbest kalıyorum, ben geriye düşerken yıldız kayıyor, yanarak havada asılı kalıyor ve nihayet patlıyor; ışıkları bacaklarıma, memelerime, kollarıma vuruyor; kıvılcımları bir bir ölüyor. Bu his doğru, bu his tanıdık, bu his kadim.

Gelip prezervatifi sürükleyerek içimden çıktıktan sonra "Mike" diyorum. "Geldim. Gerçekten geldim."

"Sonunda bu engeli de aşacağımızı biliyordum. Seninki nasıl hissettiriyor?"

Kaslarım gevşek, yayılmışım, banyo suyundayım sanki, ılıcacık. Konuşmak çaba gerektiriyor. Hazzın bütünlüğü aramıza girmiş. "Sıcaklık... Telaş."

"Benim de öyle oluyor." Yanıma sokuluyor. "Aynı demek ki."

"Bilememiz çok aptalca. Parmaklarının uçlarına girmek, senin gözlerinden bakmak isterdim."

"Sen Platon okumadın ama o, çok hoş bir şey diyor bu konuda. Bir zamanlar bizler yuvarlak hayvanlarmışız ama Tanrılar kıskanıp ayırmışlar. Biz de bize uyacak diğer yarıyı aramaya uğraşıyormuşuz."

"Mike... Hani önce bana dokundun ya? Hoşuma gitti."

"Ah." Bir anlığına susuyor. "Gelmediğini anlatınca çocuklar onu denememi söyledi."

Doğrulup darmadağın kıyafetlerime sarınıyorum. "*Hangi çocuklar?*"

"Yurttaki çocuklar."

"Onlarla nasıl benim hakkımda o şekilde konuşursun?"

Sırıtıyor. "Düzenli olarak götürüyorum diye beni kıskanıyorlar. Meşhur oldum. Bana Donna ya da Julie'yle seks konuşmadığınızı söylemeyeceksin herhalde."

"İyi de ne yaptığımızı anlatmıyorum."

Omuz silkiyor. "Aslında Lennie'nin fikriydi galiba. Püf noktasını öğrenince kolay bir şey."

Kazağıma sarınarak oturuyorum. Vücudumu, vücudumun alışkanlıklarını herkesin diline dolamış. Toprağın içine giresim var. Utancımın üzerine oturdum, elimden geldiğince düzleştirmeye çalışıyorum ki rahatça geçebileyim. Aldırmayacağım. Başka ne yapabilirim?

Kiliseye giden takım elbiseli ve topuklu ayakkabılı öğrenciler tıkır tıkır önümden geçerken bir Lennie'nin resmine bir de yurdun bitişiğindeki duvarda tempo tutturmuş ayağıma bakıyorlar. Yeşil, bomboş saha önümde uzanıyor; halihazırda kavurucu güneşin taarruz vaktindeyiz, hava hafifçe dalgalanıyor. Tenis kortlarından her zamanki tok-tok sesleri geliyor. Donna'nın ailesi sürpriz ziyaretleri için harikulade bir zaman seçmiş! Bu hafta sonu Mayıs Festivali var, Mike ve ben sekiz diğer şairle beraber şiirlerimizi okuyacağız. Hubie amca ve Louella yenge çıkageldiğinde banyoda kusmakla meşguldüm. Bana bir şair olarak ilk kez topluluk karşısına çıkacağım an için kendimi yiyip bitirecek vakit bırakmadılar, odadaki iki tuvali arka merdivenden indirmem ve Lennie'yi beklemem gerekti. İşte, nihayet deri ceketi ve kırmızı sakalıyla kiliseci akınını yararak geliyor. O da bana el sallıyor, tempolu adımlarını hızlandırıyor.

"Donna'nın ailesi geldi. Nüleri görmelerini istemiyor, henüz istemiyor en azından."

Başını yana eğiyor. "Bekle burada. Hemen geliyorum."

"Nereye gidiyorsun? Hey!"

"Ailesiyle tanışmaya."

Kolunu yakalıyorum. "Sakın ona bunu yapma. İzin ver, söyleyecek cesareti kendi bulsun. Söyleyecektir."

"Ne zaman? Onu alıkoyan ne?" Gözlerini kısıyor. "Benim anneme söylemem kolay mı oldu, öyle mi sanıyor?"

"Bugün söyleyecek. Söz verdi. Bırak kendi bildiği gibi yapsın."

Parmağını tuvalin çerçevesinde gezdiriyor. "İlla birbirinize arka çıkacaksınız, değil mi?"

Hubie amca çatalını bırakıyor. "Lennie. O ne biçim isim öyle?" Tepesindeki kahverengi saçları, babamınkilerin ne kadar beyazladığını fark ettiriyor bana.

"Uzun hali Leonard." Donna'nın bakışları güç almak için bana dokunuyor. "Kısaltma sadece."

"Leonard" diye tekrarlıyor Hubie amca. Louella yengeyle beraber bana bir bakıp hemen kafalarını çeviriyorlar. "New Yorklu diyorsun? Şehir olan?"

Ben burada otururken mi soracaklar bütün bunları? Öğrencilerin sadece aileleriyle yemeğe geldiği Colonial House'tayız. Garson kızların üzerinde siyah elbiseler ve hışırdayan önlükler var. Louella yenge tavuk göğsünü yerken kızına kısa bakışlar atıyor. Bir tek albinoluk sınırındaki saç ve ten renkleri benziyor. Louella yenge yaralı bir çekirge gibi tuhaf, kâğıt gibi ince bir kadın; ellerini gergin gergin ovuşturma huyu var. Sesi yüksek bir vızıltı. İçinde bir şeyler hep tir tir titriyor. "İyi bir oğlan mı?"

"Ah, evet" diyor Donna hararetle. "Çok iyi biri." Ellerimiz masanın altında kavuşuyor.

Louella yengenin bakışları kızının üzerinde biraz durup sonra uzaklara kaçıyor, sanki Donna'ya uzun süre bakmaktan korkuyor. Hubie de Louella da itici insanlar, Hubie amcam çıkık çenesi ve her daim kısık gözleriyle Stuart sülalesinin en az yakışıklı erkeği. O ikisinden nasıl Donna çıkabilmiş? Ona şüpheyle bakıyorlar, güzelliğini tehlikeli buluyorlar. Yüzünün sıradan, zarif bir hoşluğu var ama teni, vücudu, saçları ışık saçıyor. Louella yenge kekeleyerek bir daha soruyor: "Yani, gerçekten *iyi* biri mi?"

Başımı deli gibi sallayarak onaylıyorum. "Zeki de." Hata yaptım: Louella yenge kederle başını öne eğiyor, Hubie amca suratını daha bir asıyor.

Şiir dinletisi için seçmeler arka arkaya dört akşamüstü yapılmıştı. Ben Mike'ı dinlemeye gidebilmiş olsam da o, ben edebiyat dergisinin editörleri ve fakültenin yaratıcı yazarlık dersi veren iki okutmanından oluşan jürinin önünde ter dökerken dersteydi, sınavı vardı. Küçük sahnenin en arkasına boydan boya dizilmiş sandalyelerden birinde yerimi alırken insanlar bana yarı acıyarak bakıyor zira şairlerin en genci, en yeşili, en yaşı olduğum besbelli. Şairlerin yedisi erkek, sakallı ve iki buçuk metre boylarında. Birkaçı savaşlara katılmış askerlere üniversi-

teye girme hakkı veren yasayla gelen Kore muhariplerinden; izleyicilerin arasındaki karıları ve çocukları diğer şairlere kötü kötü bakıyorlar. Benim dışımdaki iki kadından biri evli; kocası ve iki oğlu oturmuş, gözlerini kırpıştırarak bekliyor. Öbürü de profesörlerden birinin nazik ve güzel kızı, Mike bazen beni kıskandırmak için onunla ilgili fanteziler uyduruyor.

Şiirlerini toplum önünde okuma geleneğini Dylan Thomas ya başlatmış ya da yeniden başlatmıştı, öyle biliyorum, ben de üniversitenin desteğiyle düzenlenen tüm dinletilere gidiyorum. Üniversitenin Hopwood Ödülü, yazarlık programı ve Yeni Eleştiri'nin kalesi olarak ün kazanmış İngilizce bölümü sebebiyle buraya çok yazar gelir, Ann Arbor civarında gezinirler. Burası benim boyumu epey aşıyor, farkındayım. Platforma çıktığımda ellerimin titrediği görünmesin diye kollarımı sıkıca bağlıyorum. Bir iki şiirimin yazılı olduğu kâğıtlar kucağımda, sanki merkez üssü tam benim altımda küçük bir deprem oluyormuş gibi titreşiyor. Mike yanımda oturuyor ama acımasız, sert ifadelerinden birini takınmakla meşgul; kaşlarının altından dik dik bakıyor etrafa.

İlk önce Bayan Starini çıkıyor, oğullarıyla, kocasıyla ve evine verdiği emeklerle ilgili şiirler okuyor. Neden ilk o okuyor acaba, onun yayımlanmış birçok şiiri var zaten. *Araya yılların girmesiyle anlayabildim bunu: Editörler ve diğer şairler, onun domestik temalarından ve kısa boylu, tıknaz bir kadın oluşundan nefret ediyorlardı. Gonadlarına hitap etmediği için cezalandırılıyordu.* Dinliyorum, korkuyorum. Mike'ın öğrettiği şekilde tek tek herkesin yüzüne bakarak seyirciyi evcilleştirmeye çalışıyorum. Donna'yı buluyorum, Lennie'yle beraber ikinci sırada. Annesiyle babası yok. Ne olmuş ki? Şiirimi ona okuyacağım. Hayatım kurtuldu. Julie ve Van koridorda oturuyor. İşte Alberta Mann da orada; parlak saçları uzun örgüler halinde başını çevreliyor, buğday rengi oval yüzüne büyük bir ciddiyet hâkim. Yalnız Donaldson yanında değil. Kahretsin. O burada olsun istiyordum. Belki geç gelecektir? Alberta yanında bir yer ayırmış. Büzgülü büyük çantası sandalyenin üzerinde köpek gibi oturuyor.

İkinci şair öğretim üyelerinden biri. Kıvamlı, korkunç bir mırıltıyla felsefenin ücra köşelerinde unutulmuş konularla il-

gili bir şeyler okuyor ama komite onu elemeye cesaret edememiş çünkü eleştirmenlerden birinin en gözde oğlu, ayrıca diğer insanlara karşı çirkin saldırılarıyla bilinir. Bilinçli seyirci hâlâ tek tük geliyor, çoğu en başta çıkan salakları kaçırmak için geç kalıyor; tabii o salaklardan biri de benim.

Ayağa kalkıyorum. Bir an, bir tutam güneşte bir mızrak gibi parlayan mikrofona ulaşan o son kilometreyi yürüyemeyecekmişim gibi geliyor. Üzerimdeki elbiseyi Donna seçti. Eteği gün batımı rengi, üst kısmı soluk bir pembe; sepet örgülü beden sıkı bir bele bağlanıp çan eteğine açılıyor, bence Grek bir havası var. Yarısının parasını doğum günü hediyesi olarak Donna ödedi, kalan yarısını kendim ödedim. Mike arkamda ama ona okuyor gibiyim, o henüz bu şiiri duymadı. Göstermeye utandım.

Aşkım, yamuk büyüdüm,
vekâleten yılgınım. Hayalleri kırılanlardan
değil, hayale kapılmayanlardanım.
Kulaktan duyduklarım, çok okuduklarım bana
insanoğlunun çiğ süt emdiğini öğretti, masumiyetim yitik,
yalnız cehalet ve korku var çeyizimde.

Bunu kendime nasıl izah edeyim?
Her günüm zınk diye duran asansörlerin
şiddetiyle başlayıp bitmiş.
Seni binalardan çıkarmak için
saatlerin kollarına abanıyorum...

Donna'ya okuyorum, o da sanki dikkatli bakışları beni dev bir boşluğun üzerine gerilmiş bir ipte yürütüyormuş gibi gözlerini kırpmadan, hiç kıpırdamadan bana bakarak oturuyor. Elleri kucağında kavuşmuş, annesininkiler gibi birbirlerini yıkıyorlar.

Kendimi sana dökmek istiyorum,
tarihimi yut, çağlarımı ezberle.
Arzularımı ve küçük hazlarımı avuçlarına al,
kopmuş bir kolyenin kehribar boncukları gibi
teninden ısınıp parlasınlar.
İradeni ağzıma alayım, dilin
gibi ve hareketini hissedeyim.

Kehribar kolye Riva teyzemin, eskiden Buhbemindi. Seyirciye kısacık bir bakış atacak cesaret buluyorum. Theo gelmiş, en arkada oturuyor, kirli tenis şortu ve sandalyesinin yanındaki raketiyle epey acayip kalmış. Yaşlı bir kadın gibi başını sallayıp duruyor, çekinmeden tınının keyfini çıkarıyor. Donaldson gelmemiş. Alberta'nın çantası hâlâ sandalyede.

Aşkım, yavaş.
Ben tek bir telle asılı duran bir avizeyim.
Aşkım, güçlü ol. Tereddüt edersen
şişe boynundan geçen yumurta gibi
birden bükülüp ezerim kendimi...

Bitiverdi. Mikrofondan kaçıyorum. İnsanlar alkışlıyor, kibarlık olsun diye muhtemelen. Diğer şairlerin bana bakışlarından yazıyor olmam gerektiği gibi yazmadığımı anlayabiliyorum ama Mike'ın dik bakışları canımı sıkıyor. Şiiri beğenmedi mi? Düzgün okuyup okumadığımı ve Mike'ın neden suratını astığını düşünmekten sonraki iki kişiyi duymuyorum bile. Bir tabak dolusu jöle gibiyim, ekşi ve tir tir. Bütün bu insanların önünde aşk şiirimi okuduğuma inanamıyorum; yine de nasıl olduysa mahrem bir şey okumuşum gibi hissetmedim.

Şimdi mikrofonu Mike ele geçirdi, ilk şiirine başlıyor. Kalın, çınlayan ve küçümseme dışında hiçbir duygu taşımayan sesi odayı dolduruyor:

...soluk, hepçil sızarlar
İşlek dişlerinin arkasında
Çürük ete üşüşen kurtlar gibi. Ölüler onlar
için tatlıdır...

Bunu profesörlere yazmış. Bazen şiirleri çözebiliyorum. Bir sonraki en şairane bulduğu konuyla, intiharla ilgili. İnsanlar iradi eylemlerle ilgili çok fazla konuşuyorlar. Herkes Camus'nün *L'Etranger*'ini okuyor. Çevirisini okusalar bile *L'Etranger* diyorlar. O karakter bana biraz sapık geliyor ama bunu bir daha hayatta söylemem. İradi güzel bir sözcük. Çalmak iradi. Doğru, ders kitaplarımın ve araç-gereçlerimin çoğunu çalmasam, ara

sıra da bir iki kıyafet yürütmesem kesinlikle üniversiteye devam edemezdim ama asıl hoşuma giden, tenimin her noktasının birer göze dönüştüğü o an. *Yıllar sonra savaş karşıtı hareketteki çocuklar, ideolojik olarak gerekçelendirdikleri dükkânlardan aşırma eylemlerine katılma tekliflerini her seferinde reddettiğim için bana burjuva diyecekler. Ama artık yapmam gerekmiyor ki, diyorum. Artık yapmam gerekmiyor. Yıllar önce ihtiyacım olduğu zamanlar şansımı tükettim gibi geliyor bana.*

Böyle vurur nacak, anneciğini doğrar,
Nasıl parıldar güneş gibi doğarken.
Kemiğe nasıl çarpar, kilise çanı gibi.
Kan sıçrar kahkahalarla gelirken.

Bu da Lizzie Borden hakkında, adı "Aile Baltasının Zaferi". Mike, okuması bittikten sonra seyirciye dik dik bakarak duruyor. İki bariz kesim var: Alkışlayanlar ve mahsus alkışlamayanlar. Onlara ben de dik dik bakıyorum.

İki buçuk metrelik devlerden biri, Aziz Sebastian'a ithaf ettiği kusursuz kurulukta bir sone okuyor. Brancusi'ye, Fragonard'a, Tanrı'ya yazılmış pek emniyetli şiirler. Ardından güzel son sınıf Kate çıkıyor, bütün malzemesini masallardan toplamış, hayatını, âşıklarını mitleştirmiş. Tuhaf ve karmaşık ama sıkıcı değil. Duru, hafif yapmacık bir sesle okuyor. Mike'ın yüzündeki ifade sinirimi oynatıyor; hem süzüyor gibi hem de alayla bakıyor sanki. Ona hadımcı kadın diyor. Kate'in hafifmeşrepliği herkesin dilindedir ancak benim gördüğüm kadarıyla bu ünü hak etmek için arada bir karşı cinsle ilgili bilgisi olduğunu ima eden şiirler yazmak dışında yaptığı bir şey yok. Buraya biriyle beraber gelmemiş, buradakilerden hiçbiriyle sevgili değil. Belki de suçu budur. Profesörlerden birinin kızı olduğu için Ann Arbor'da kendini yabancı hissetmiyor, birazcık da bağımsız. En son Grant Stone bir dizi sestina okuyor. Bir sestinadan daha sıkıcı bir şey varsa o da birkaç sestinadır. Kargalardan bir kakofoni. Sestinalardan bir sıkıcı pazar senfonisi. Sonra kısa, kafiyeli şiirlere geçiyor:

Çok Evli Kadın'ın şikâyeti
Kendimi birçok erkeğe verdim
ne var ki hep iade edildim.

İnsanlar gülebildiklerine epey sevindiğinden büyük alkış alıyor. Yüzünde gururlu bir gülümsemeyle durup tadını çıkarıyor.

Dinleti bittikten sonra uzun adımlarla yanıma yanaşıyor. "Okudukların çok hoşuma gitti. Çok... Hipnotize ediciydi... 'İradenin hareketini ağzımda hissetmek istiyorum'. Ne kadar hoş ve fallik."

Dediğinin iltifat olmadığından eminim. Mike beni derhal ondan ayırıp kolunu belime dolayarak eserlerinin düzyazıvari olup olmadığıyla ilgili ateşli bir tartışmaya doğru çekiştiriyor. Bir genç adam Hugh Kenner'dan alıntı yapıyor, bir diğeri John Crowe Ransom'dan, biri de güvenli sulardan ayrılmayarak Eliot'ı tercih ediyor. Mike'ın şiirlerinin amacı bir yerde insanların asabını bozmak, dolayısıyla öfkeleri ona dayanak oluyor.

Dışarı çıkarken dayanamıyorum, sormam lazım: "Şiirimi beğendin mi?"

"Tatlı bir şeydi, balkabağım. O lavuklara harcanmayacak kadar tatlı... Tabii formu yoktu, havaiydi. Doğal olarak sanat değildi. Sen, onu bana verecektin. Göt heriflerin önüne dökmenin anlamı yok."

Donna dışarıda bekliyor, akşam yemeği için beraber yurda yürümeye başlıyoruz. Koluna giriyorum. "Nasıldım?"

"Bence müthiştin" diyor sadakatle. "Çok hızlı ama biraz duygulu okudun. En azından senin şiirlerin insani bir şey hakkında."

"Saf kalmadım, değil mi?"

"Birazcık." O da benim kolumu sıkıyor.

"Annenle baban Lennie'yi beğendi mi?"

"Ah, onların eve dönmesi gerekti. Akşam yemeğine planları varmış. Sadece öğle yemeği için gelmişler."

"O kadar şeyden sonra onunla tanışmak istemediler mi?"

"Ailemle tanışmak Lennie'den esirgediğim bir zevk sayılmaz, sence de öyle değil mi? Anlattım sonuçta. Büyük adım oydu...

Son zamanlarda aramız çok iyi, Lennie'yle benim yani. Dün gece dairesinde bir saat yalnız kaldık, seviştikten sonra yatağa uzanmış yatıyorduk. Bana bir Modigliani nüsüne benzediğimi söyledi."

"Ne?" Ama duydum onu. "Iı, Donna, bu kulağa biraz tuhaf gelebilir ama Mike dün Arb'ta bana bir Modigliani nüsüne benzediğimi söyledi."

İnanmaz gözlerle birbirimize bakıyoruz. "Siktir et" diyor. "Oturup biralarını içerken bize ne diyeceklerini mi uyduruyor bunlar?"

"Geçen hafta Lennie'nin doğum günüydü hani. Mike'ın ona bir kitap hediye ettiğini biliyorum. Hangi kitap olduğunu tahmin etmek için bir hakkın var."

Doğru düşünüyorum, biliyorum, gizli gizli anlaşmış değiller ama yine de ikimiz de kandırılmış gibi hissediyoruz.

Yuvarlak dünya. Topluluk hissi. Geniş, fazlaca ısıtılmış amfilerde kızakla kaymalık yokuşun ucunda ay kadar soğuk ve bize ay kadar uzak keli parlayan profesörün sözleri kulaklarımızdan girip parmaklarımızdan dökülüyor. Elektronik hassaslıkta kurşun kalemlerimiz çoktan seçmeli sınavların çemberlerini dolduruyor, sıralamamız bize bildiriliyor. Eğitim mi? Onu birbirimizden alıyoruz. Sergilerde, galerilerde ateşli ve patırtılı düğümlere takılıyoruz, Lennie bize görmeyi öğretiyor. Bir öbek kültürü kenara itiyoruz, başka öbekleri silip süpürüyoruz. Üniversitenin bölümlerine yabancı kitaplar bizim aramızda eşek arıları gibi oradan oraya uçuyor, dilimizi belirliyor. Müzik bir tutku, karanlık odaları ayakta tutan iskelet. Fikirlerimizi tokuşturuyoruz. Lennie bizi kırmızı bir denizde zıplayan yunuslar olarak resmediyor. Kimse kendini beğenmiyor ama hepimiz diğerlerini iyi yakaladığını düşünüyoruz. İki hafta boyunca Lennie'nin ocağında pişirdiğimiz her şey köri sarısı. Avokadoları keşfediyoruz. Spagettimize kapari koyuyoruz. Başrolünde olduğumuz oyunlar uyduruyoruz.

Güneş, Arb odamızın uzun iğneli dallarında mandalina gibi asılı duruyor. Mutfak dolabımız gömülü olduğu toprağın kır-

mızısına bürünmüş yuvarlak bir kurabiye kutusu. İçinde yurdumdan iki çay tabağı, iki kaşık, üniversite birliğinden bir tuzluk, bir konserve açıcı, ince bir kibrit kutusu ve yedek bir kutu prezervatif var. Bazen burada ders çalışıyoruz. Akşamın ışığı sarıçamların tepelerine sisli bir kırmızı vurdu mu fırıl fırıl dönen sivrisinekleri yaldızlıyor. Ton balığı, soğan halkaları ve çavdar ekmeğinden ibaret bir akşam yemeği yiyoruz. Yumuşacık gün batımı sıvılaşıyor, gökyüzü sütlü kalıyor. Bazen yolda konuşan bir çift duyuyoruz, bazen bir arabanın farları bayırdaki çalıları yalıyor ama biz yukarıda güvendeyiz. Seks artık konuşmak kadar kolay.

On Üçüncü Bölüm
Ademin Elmasındaki Kurt

NE ÇOK ZAMAN harcadım! Şeker gibi dönem geçti, finallerle hesaplaşma vakti geldi. Julie'yle olan bitmek bilmeyen edebiyat tartışmalarımızı sıkıp Faulkner'la ilgili dönem ödevim için yeterli malzeme çıkarabilmiştim ama şimdi üst yatakta sırtımı duvara verdim, dizlerimi karnıma çektim, İspanya-Amerika Savaşı'nın Grimes uyarlamasını yalayıp yutmaya uğraşıyorum. Biri çeyrek geçiyor. Tavanın biraz altında duman asılı kalmış. Ne zaman bir bölümü daha bitirip özet çıkarmak için dursam Donna'nın masa veya gardırop yönüne gereksiz turlarını fark ediyorum, iç çekerek, ayak sürüyerek bir kalkıyor bir oturuyor. Konuşmak istediğini biliyorum ama abartılı huzursuzluğunu dikkate almayı reddediyorum. Her kendini yatağa bıraktığında, doğrulduğunda, tekrar yatağa atladığında yaylar gıcırdıyor.

Neydi o canına yandığımın göçmen yasasının adı, hani o, dedemler gibi insanları, bütün koyu saçlıları, koyu tenlileri

ülkeye sokmama projesini başlatan? Aklım durdu, dişliler bir anlığına takıldı. Donna ders çalışma şeklimden, bu deli konsantrasyonumdan nefret ediyor ama burssuz kalırsam sefil mahalleme döner, demiryolunun kör hattında sıcağın altında pişen bir yük vagonu gibi kısılı kalırım. Kendimi uzman bir öğrenci olarak görüyorum: Mike gibi akademik kariyer yapmak istediğimden değil, şu an mesleğim bu olduğu için. Geçimimi ders çalışarak sağlıyorum. Aşağıdan Donna'nın güya bastırmaya çalıştığı hıçkırığı geliyor. Hay başlayacağım şimdi, düş yakamdan! "Bir şey mi oldu?"

Daha yüksek bir hıçkırık.

McCarran-Walter yasası mıydı? Yok, o yeni bir şey, benim gibi insanları, huzur bozanları, önderleri, provokatörleri, yaban şairleri istemiyordu o. Altın kapıyı ilk kapatan yasa hangisiydi? Cennet bahçesi ne zaman lanetlilere dünyayı yasaklamıştı? Kaldığım yeri işaretleyip güç bela aşağıya iniyorum. "Ne oldu?"

Gövdesini gererek ranzayı destekleyen borulardan birine tutunuyor. "Ölmek istiyorum! Ölmek istiyorum, öyle korkuyorum!"

"Yapma canım, konularını biliyorsun. Finaller zaten kandırmacadan ibaret."

"Finaller mi?" Doğruluyor, gözlerini ovalıyor. "Sekiz gün geciktim."

"Emin misin?"

"Tıpkı Lennie gibi konuştun! Saymayı bilmiyor muyum ben?"

Karnımı tutuyorum. "Berbat bir zamanlama."

"Nasıl odaklanayım?" Sarı kirpikleri birbirine yapışmış. "Şimdi bana ne olacak? O, önümüzdeki hafta New York'a gidecek. Benim Flint'e dönmem lazım."

Alnımı ranzaya dayıyorum. "Laboratuvar testleri yok mu?"

"Lennie bakıyor. Doğruysa çok az vaktim var." Dizlerine sarılıyor. "Eğer öyleysem nereden para bulacağız?"

"Ne kadar gerekir? Bende yirmi küsür var."

"Lennie'nin ev arkadaşının tanıdığı bir doktor yapıyormuş. En azından iki yüzdür diyor. Belki iki yüz elli."

"Mike'ta bir şeyler vardır. Peki Lennie?"

"Çok yok, yirmi falan ama bir yerlerden borç alırmış, kitaplarını satarmış. Stu, çok korkuyorum. Hayal etsene, içeride büyüyor. Peter'ın parası var ama Lennie'nin dediğine göre eli sıkıymış. Peter herkesin onu kullanmaya çalıştığını düşünüyor hep." Şiddetle sümkürüyor. "Bende yirmi sekiz var, Estelle'e dişçiye gitmem gerektiğini söylersem ondan da on alırım. Diş bakımı konusunda takıntılı."

"İki yüz! Son sınavından sonra Mike'a soracağım. Dikkatini dağıtmayı göze alamam." Rafların yanına çömeliyorum. "Biz de kitaplarımızı satabiliriz." Farazi kaybın sancısını bastırıyorum. "Doğru değildir!"

"Ya, yıldırım çarpması gibi. Neden ben?"

Kolumu omzuna atıyorum. "Borç veren bulunur ama sen yine de kendini doğru olduğuna hazırlama."

"Tut ki bir şey ters gitti? Tut ki kan kaybından öldüm? Kesip mi alıyorlar?"

"Şişşt. Gerçek bir doktora gideceğiz." Kırılgan hissediyor. Saman gibi saçlarının arasından kafasının pespembe, terli derisi belli belirsiz seçiliyor.

"Durduk yere o kadar para çöpe. Biliyor musun, bence kendim gidip istesem Peter borç verirdi." Vücudu yavaş yavaş rahatlıyor. "Ben cesaret ederdim, ederdim, biliyorum. Çivi çiviyi sökermiş ya, bir daha erkeklere yanaşmam sanırsın ama işte..."

Omzundaki koluma ağrı girdi. "Ondan isteyebilirsin." Peter: Kibar, soğuk. Bir dartın mantara saplanışı gibi. Donna onda ne buluyor ki?

"Stu, hayat koridorun ilerisindeki o ateş geçirmez, pembeli yosmalara güzel. Hiçbir şey vermiyorlar, hiç üzülmüyorlar. Yoksa ben masumiyetlerini mi kıskanıyorum?"

"Neleri masummuş, siyasetleri mi? Aziz McCarthy'ye yaktıkları mumlar mı? El çantaları mı?"

"Onların çatışmadan anladığı diyet yapmak ya da Büyük Perhiz için çikolatayı bırakmak." Elleri karnına yapışıyor. "Ne yapacağım? Sokakta balina kadar olmuş hamileler görüyorum hep."

Kalkıyorum. "Parayı Lennie ve ben düşüneceğiz. Sen çalışmana bak." Perdeyi kenara itip dışarıya sarkıyorum. Islak çimen

kokusu. Bir çan sesi. "İki olmuş bile. Uyumaya çalış." Çok ruhsuzum ama hâlâ derinlerde bir yerde atik bir konsantrasyona dokunabiliyorum sanki: Süngere batırılmış bisturi gibi bir şey. Ah, 1882 tarihli Çin İhraç Yasası, o zaman başlamıştı. Gözleri benim gibi olan insanlar. Orta bahçenin diğer ucunda bir ışık sönüyor. Yataklarında yatan arkadaşlarımızın, Donna'nın özgürlüğünün bedelinin birazını ödemesi gerekecek. Başımız sıkışınca iyi niyete nasıl da ihtiyaç duyuyoruz, hem de hak ettiğimizden çok daha fazlasına.

Sevgili Jill,

Hayır, burada herhangi bir sorun yok. Matt nihayet gitti, tam da zamanında, annen odayı senin için hazırlıyor. Bir hışımla gidip orduya kaydolmuş. Annen ütü yaparken elini yaktı, ondan sana yazmadı. Bir süre kiracılarla uğraşmayacağımız için memnunum. İdeal kiracıyı bulamadık. Annene göre sigara içmeyen, alkol almayan, misafir getirmeyecek, banyoyu kullanmayacak ve telefonu gelen veya giden aramalarla meşgul etmeyecek bir adam gerekiyor. Sabah 7'de evden çıkacak, gece 10'a kadar eve dönmeyecek, döner dönmez de ya hemen yatacak ya da elektrik harcamadan sessizce oturacakmış. Beyzbol sezonunu takip ediyor musun? Tigers'ın yedek atıcıları biraz daha güçlenmezse takımın başı dertte. Geç saatlere kadar ayakta durma. Azar azar çalışmak son anda acele etmekten iyidir.

Sevgiler, baban

Öğrenci akınının arasında Almanca finalinden çıkan Mike belirliveriyor. Sıçrayarak çimenden kalkıyorum. "Buradayım! Nasıl geçti?"

"Sorma. O konuda konuşma." Bir kibrit yakıyor ama sönüyor, bir tane daha yakıyor. "Deksedrin aldım, yerimde duramıyorum. Üç tane kitapçık doldurdum herhalde."

Yürüyüş yollarının kenarındaki banklar boş, kampus sessiz bir parka dönmüş. Öğrencilerin çoğu gitti, kalanlar da ya kütüphanelerde ya sınavlarında. Kolunu tutuyorum. "Donna bugün hamilelik testi yaptırmaya gitti." Ve henüz geri dönmedi. Öğleden sonra kitaplarımızı satacaktık sözde.

"Ne?" Duruyor.

"On dört gün gecikti."

Bir ıslık çalıyor. "Dikkatsizlik etmişler demek ki."

"Donna öyle olmadığını söylüyor. Onlar da bizim gibi hep prezervatif kullanıyorlar."

Yokuş yukarı daha hızlı yürümeye başlıyor, bavulunu çeken bir kızın yanından geçiyor. Artık yürürken birbirimize dokunmuyoruz.

"Bende yirmi iki, Donna'da otuz dolar var. Lennie'de yirmi dört var, kırk da borç almış. Sen ne kadar ayırabilirsin?"

"Ne anlatıyorsun yahu?"

"Kürtajı için, eğer hamileyse yani. En az iki yüz lazım, belki iki yüz elli. Senin isteyebileceğin birileri var mı? Arkadaşın Van'e sorsan?" Sözcükler ağzımdan paldır küldür dökülüyor. Finaller bitene kadar tuttum kendimi. "Yazın çalışıp biriktirebildiği kadar biriktirecek, sonbaharda da geri ödeyecek."

"Kürtaj olması için ona para vermemi mi istiyorsun?"

"Borç olarak. Hediye gibi değil. İstersen önce sana öder."

"Sen de benim hemen parayı çıkacağımı düşündün." Kollarını abartılı bir tavırla sallayarak uzun adımlarla ilerliyor, alnındaki çizgiler yüzünü çekiştiriyor.

Seke seke ona yetişiyorum. "İstersen verirsin, zorla değil. Laboratuvar testi yaptırıyor şu an." Arb'a yöneldik, yurdumun önünden geçiyoruz.

"Ben cinayet finanse edemem."

"Aman, haydi be Mike. Cinayet mi? Kanunculuk edeceğin tutmasın!" Pencerenin kanatları açık, perdeler bıraktığım gibi örtülü. Panikledi de testi yaptırmadı mı acaba, zaten zaman kısıtlıyken bir gün daha mı harcadı?

"Aklın kıt değil senin. Neresinden bakarsan bak, cinayet."

Karşıya geçip Arb'a doğru inmeye başlıyoruz. "İstemediğin bebeği doğurmak daha yavaş bir cinayet. İki taraf için de."

"İnsan hayatının kutsal olduğuna inanmazsan geriye ne kalır? Her şey ölür, o zaman muz yemek de babana bıçağı takmakla aynı şey olsun."

"Yok deve, Mike! Kuru laf bunlar. Erkeğe hava hoş tabii, çok ciddiyim. Ben Donna'yı önemsiyorum. Tavukların ve ineklerin onu beslemek için, bu embriyonun da onun özgürlüğünü kısıtlamamak için ölmesine razıyım."

"Kapat çeneni de dinle. Gazetelere çıkmıştı, bir adam bir bakkal dükkânı soymuş. Bakkala silah doğrultmuş ve korkutmak için havaya bir el sıkmış. O kurşun bir perdeden girip adamın karısını öldürmüş, kadın orada saklanıyormuş."

"Donna gerçek. Embriyo yalnızca bir olasılık. İstenmemiş, seçilmemiş, beklenmemiş hiçbir bebeğin bu dünyaya gelmesini istemem."

"Sen de aynı o adam gibi hiç görmediğin birini öldürmek istiyorsun."

"Vücut onun, bunu anlayamıyor musun? Kuluçka makinesi değil o, ben de değilim. Ne yapsın istersin, bebeği doğurup okulu mu bıraksın? İşsizlik maaşına mı başvursun? Lennie'ye evlenme mi teklif etsin? Kendini mi öldürsün?"

"Orası onun bileceği iş. Akrabalarıyla işi pişiren birinden ne beklenir ki zaten?"

"Ne dedin sen? Eniştesiyle ilgili olayı sen nereden biliyorsun?"

"Lennie'den tabii ki."

"Sana söyledi mi? Nasıl söyler!"

"Aklı başında adam. Duyunca sarsılmış. Kızın ahlakı bir sokak kedisininki kadar."

"Sen niçin ahlak konusunda döktürmeye başladın durduk yere? Biz buraya ne demeye geldik, onlar gibi sikişmeye değil mi!"

"Aynı şey değil." Beni omuzlarımdan yakalıyor. "Sen de o şiksa* kancıkla bir değilsin!"

"Hele o konuyu hiç açma, Mike! Kırmayım ben de, sakın unutma. Sen de onun annesiyle babası kadar kötüsün."

"Sırf kuzenin diye ona tapman gerekmiyor. Hep beni ezmeye çalışıyor zaten."

"Benim senden hoşlanmamı isteyen oydu, Mike. Delirmişsin sen!"

"Ne dedin sen bana?" Yolumu kesiyor, gözlerinde öfke.

Ona epey bağırdım. Bu durum beni ürkütüyor. Sesimi yutup ufacık yapıyorum, "Yani bu konuda mantıksız davranıyorsun" diyorum.

---

* 1. Yidce, iğrenç, kirli.
2. Yahudi olmayan kadın. (ç.n.)

"Oo, balkabağıma göre mantıksız davranıyormuşum!" Zorlama bir kontrol yüzünden sesi uysal çıkıyor ki bu öfkesinden de beter. "Ben sana gerekçelerimi açıklıyorum, sen çıldırmış gibi dır dır dır o kancığı anlatıyorsun. Yasaları çiğnemek ve hepimizin başını belaya sokabilecek saçma sapan riskler almak istiyorsun. İkimizden daha zeki olanın ben olduğumu kendi ağzınla söylememiş miydin?"

Biraz sarsıldım. Benden çok şey biliyor. Öyle demiştim. "Bazen ben de haklı olabilirim. İstenmeyen hiçbir çocuğun doğmasını istemiyorum. Gerçekten istenmeyen."

"Görmeden öldürmek daha iyi yani?"

"'İnsanın en mutlu kaderi var olmamaktır' demiyor muydu Sofokles, hani intiharın sevinci diye anlatıp duruyordun, o zaman demiştin bana?" Bu kurtbağrı yaprakları elime ne ara geçti? Parça pinçik ediyorum onları. Güneş ışığı gözlerime cam kırıkları gibi batıyor. "Çalılara attığın, üzerine sifonu çektiğin spermler, onlar da cinayet kurbanı mı? Doğa israftan ibaret. Kadınlar, Donna ve ben, helak olup geberene kadar rahimlerimizden enikler gibi on beş, yirmi çocuk çıkarabiliriz."

"Doğa israftan ibaret! Jill kendi başına düşünmeye başlamış. Önce yırtınıp bana akıl hastası diyorsun..."

Leş gibi sefalet kokuyorum. "Özür dilerim. Özür diledim." İş dönüp dolaşıp onun babalarla; onun aklındaki, kadınlara hayır deyip tuz kesilmemizi isteyen, çok sakallı babalarla aynı tarafta durmasına geliyor.

"Neden sen koşuşturup onun arkasını toplamak için para dilenecekmişsin?"

"Ben ondan sorumluyum. O benim en iyi arkadaşım."

"Peki ben? Platon'un yuvarlak insanlarına geldik yine. Ya ben senin kayıp yarınım ya da lezbiyensin ve diğer yarın Donna. Callie'yle yaşadığın o kötü tecrübe de var zaten."

Nemli, soğuk bir umutsuzluk çöküyor içime. Nesi kötüydü ki? Callie okuldan nefret ettiğim, uyumsuz olduğumu hissettiğim, annemin cılız, kara kuru, fazla akıllı ve kibirli olduğum için artık bana sarılmadığı, beni okşamadığı zamanlarda hayatımdaki tek sıcaklıktı. "Seni seviyorum. Nasıl buna inanmamakta direnebiliyorsun?"

"Beni gerçekten sevsen, beni, benim seni sevdiğim kadar sevsen diğer insanlar önemli olmazdı. Sürekli onun hakkında sızlanmazdın."

"Başı dertte! Bir kişiyi sevince neden diğer herkesten nefret etmek gereksin? Ben öyle bir şeye inanmıyorum!"

"Çünkü beni, benim seni sevdiğim kadar sevmiyorsun. Her tarafa saçılmışsın. Şu hayatta benim tek ihtiyaç duyduğum Pound'un bana yazdığı o mektup, şöyle bir avuç gerçekten güzel şiir ve sensin."

Bana sorulsa yemek, su, biraz uyku derdim. Konuşmak. Yazmak. Ona *ihtiyacım* var mı? Birinin bana ihtiyaç duyması ne demek? "Senin bize yardım edeceğin yok, o yüzden unutalım gitsin."

Kamburunu çıkarmış, bana yukarıdan bakıyor. "Diyelim ki karışmamanı söyledim?"

"Söyleyemezsin. Ne yapmam gerektiğine kendim karar vermeliyim."

"Haklı olduğunu kabul ettiğin nedenlerime karşı gelmiş olacağın halde mi? Ben yapmamanı istesem bile mi?"

Haklı nedenler mi? Yabancı, tuhaf bir ahlak dersi. Beni ellerinde eğip bükmeye çalışıyor. "Yapmak zorundayım."

"Çünkü senden istediğim bir şeyi yapacak kadar sevmiyorsun beni."

"Mike! Kes şunu!" Patlıyorum, gözlerimden yaşlar boşanıyor, o da biraz ağlamamı izledikten sonra beni kollarına sarıp saçımı okşayarak usul usul konuşuyor: "Tamam balkabağım, tamam. Ah, benim bebeğim." Kendimi ona duyuramıyorsam sözcükler neye yarar? Ağladığım zaman baba rolüne bürünüyor. Platoyu geçerken elim elinde; bebek gibi, nazikçe tutmuş, bir yandan bir şarkı mırıldanıyor, hani ben ağladım ama o ağlamadı ya, o kazanmış oldu.

Duruyor. "Yağmur mu yağıyor?"

Ağaçlarda hafif bir pıtırtı. "Rüzgâr herhalde."

"Herhalde." Yürümeye devam ediyoruz. Ardından kolunu önüme atıp beni durduruyor. "Hey!"

Tam yüzümün önünde, kuru yaprak renginde buruşuk bir tırtıl havada asılı, yavaşça dönüyor. Sendeleyerek geriye bir

adım atıyorum. Tırtıldan çıkan bir lif tepemizdeki yapraklara uzanıyor. "Ses buymuş. Ağaçları yiyorlar. Haydi gidelim buradan."

"Gidecek hiçbir yer yok. Belki çam iğnelerini yemiyorlardır" diyor.

Yaprakların kopup aşağıya uçtuğu çatır çutur ormanın içinden kendimize yol bulmaya çalışıyoruz, tül gibi ağlarla örtünmüş küçük bir akçaağacın yanından geçiyoruz. Çamlarımızdan sarkan tırtıl yok, nihayet, yalnız sivrisinekler vızıldıyor etrafımızda. Bize yaklaşmasınlar diye ocağımızda incecik dallardan küçük, kaçak bir ateş yakıyoruz. Dumanın altında yüzükoyun uzanıp biraz pişmiş, biraz çiğ sosislerimizi yiyoruz; dışları yanmış, içleriyse soğuk.

Sonra da daha önce defalarca yaptığımız gibi iğnelerin üzerinde birbirimize sokuluyoruz. Aşk ağır bir şey, diye geçiriyorum içimden, o sert kemik hâlâ aklıma takılıyor, *ihtiyaç duymak*. Birine ihtiyaç duymak ne demek? Ya bir şeye dönüşmek ya da Mike'ı bir şeye dönüştürmek demekmiş gibi geliyor bana.

Koridorda yorgun argın yürüyorum, duşlardan ne su sesleri, ne şarkılar ne de kahkahalar geliyor. Kapıların önünde bavullar bekliyor. Bizim kapının yakınlarından boğuk boğuk Bartók'un İkinci Piyano Konçertosu duyuluyor, kapıyı açtığımdaysa müzik yüzüme vuruyor. Donna sutyeni ve pijama altıyla kıvırtmalı bir tür bale yapmakta.

"Ha, ne?" Ona bakakalıyorum. "Sen iyi misin?"

Ağzı kulaklarında, yüzü kırış kırış. Kollarını boynuma doluyor, nefesinde ekşi bir şarap kokusu. "Âdetim başladı! Muayenehaneden çıkar çıkmaz hem de." Soluklanmak için duruyor. "Ah Stu, mutluluktan çıldırdım!"

"İyi de neredeydin?"

"Korkunç bir ağrım vardı, Lennie'nin evinde uzanmam gerekti. Hâlâ ağrıyor, öbek öbek de kanıyorum ama şu an aspirin ve şarap dolu olduğum için hiçbir şey hissetmiyorum. Chianti şarabı içer misin? Masamın üstünde."

Hazır kahve için kullandığımız plastik bardaklardan birini dolduruyorum. "Oh be. Donna, çok şükür! Kurtulduk."

"Herkes bana çok iyi davrandı." Donna müziğin sesini yarıya kadar kısıyor. Yüzünü buruşturarak bana dönüyor. "Bu yaz beni korkutuyor, Stu. Yaz mevsimini Flint'te geçirmekten sıkıcı bir şey yok. Kışı Flint'te geçirmek yarışabilir belki."

"Lütfen başını derde sokma. Lütfen. Oku ve para kazan. Hatta hiçbir erkekle konuşma."

"Konuşacak kimse yok ki. Flint'te başımı nasıl derde sokacağım? Lennie'yi deli gibi özleyeceğim."

Lennie'nin yeşil nüleri gitti bile, Mike'ın cilt cilt kitaplarını da geri verdim. Hayatımızın tanıdık, samimi ağı yarın bozulacak ve biz bu kuş yuvasını bulduğumuz gibi çırılçıplak bırakacağız. "Seni özleyeceğim Donna. Ben de biraz korkuyorum. Önümüzdeki yaz okulda kalırız belki, ne dersin?"

Oturmuş, karnını ovuşturuyor. "Ben bir iki aspirin daha alacağım galiba. Ne uzun, ne yalnız bir yaz olacak bu..."

On Dördüncü Bölüm
Bir Oğlanın Seni Annesiyle Tanıştırması İyiye İşarettir

SHORT BİRADERLER TELEVİZYONLARININ alt katta galeri-leri var ama ben üst katta, bir yığın dosyanın arkasında, telefon kaplı bir masada çalışıyorum. Arka arkaya numaralar çeviriyorum. Biri cevap verdiğinde ahizeyi şimdi eski televizyonlarını getirenlerin rekor kıran indirimlerle yeni bir televizyon setini evlerine götürebileceğiyle ilgili bir şeyler tekrarlayıp duran fonografın yanına koyuyorum. Çoğu insan kapatıyor. Bazısı konuşuyor ama benim konuşmam yasak; kekeleyerek "Efendim, buyurun? Yavaş konuşun ne olur. İyi duyamıyorum. Oğlum mu, oğlumu mu çağırayım?" diyen zavallı nineye bile cevap verememiştim.

Bu işin görüşmesine iki dirhem bir çekirdek gelmiştim; başımda düğünlere, cenazelere ve iş görüşmelerine giderken taktığım şapkam, elimde bir çift beyaz eldiven –annemin oldukları için benim ellerime küçükler, giyemedim– ve ayağımda lise mezuniyetimden kalma topuklularımla. Sırayla

numaraları çevirip beklerken gözümün önüne sabah güneşinin vurduğu odamda çarşafları ve havluları silindir ütüden geçiren annem geliyor –her şeyi ütüler, babamın ve kendisinin iç çamaşırlarını bile. Silindire buruşuk bir havlu sokup makinenin diğer tarafından ütülü halde çıkardıktan sonra katlayıp arkasındaki masanın üzerindeki istifin en tepesine düzgünce atışını izlemiştim. Hareketleri çok güzeldi, elleri ve gövdesi keskin, marifetli bir dans sergiliyordu sanki, yalnız aletin manivelasındaki elinin mosmor yanığına bakınca canım acımıştı. Matt'i evden çıkmaya zorladığı için suçlu mu hissetti? O yüzden mi yaktı kendini?

Ben kahvaltı ederken o ocağın yanında durup yine aynı teraneyi okumuştu: O saçma sapan üniversite derslerine harcadığım onca parayla sekreterlik kursu alsam şimdiye eve iyi para getiriyor olurmuşum. İnsanları duymama konusunda formumu kaybettim. Üniversitede soyguncu baronların can dostu Profesör Grimes dışında herkesi çoğunlukla dinliyordum. Mağrur resepsiyonistler, nemrut müdürler, süreölçerle yazma testleri; o günüm böyle geçecekti. Tecrübem hakkında, üniversitem hakkında yalanlar. Ardından, bütün yazımı yiyecek sıkıcı rutin.

Ayağımı sıkan topuklularımla aksayarak kapıya giderken hızlı hızlı arkamdan gelip "Gülümse!" diye öğütlemişti hararetle. "Sırtını dik tut. Ters cevap verme. Düzgün yaz! Öğle yemeğini güzel, temiz bir yerde ye!" Birden koluma yapışıp kulağıma fısıldamıştı sonra: "Dinini sorarlarsa Episkopalim de." Bu fikri benim aklıma sokmaktaki ısrarlı çabası, yanaklarında derinleşerek yüzüne sıkıntılı bir ifade veren çizgilerden anlaşılıyordu. "Episkopal, Jill. Anlaşılmıyor, biliyorsun."

Yine telefonlarla beraber masadayım şimdi, tiz böcek sesi hevesinde en ufak bir azalma olmaksızın uygun ödeme planlarını anlatıp dururken ben yeni numaralar çevirmeye devam ediyorum. Bu kadın da bir işe girmek için yalan söylemiş ama onunki üniversiteyle ilgili değil. Hiçbir zaman öğrenmemin gerekmeyeceği dertlerle yoğrulmuş bir varlık. Duyduğum anlatmaya çalıştığı olmasa da bazen onu dinliyorum.

"Mike, biri geliyor." Dönüp üzerinden kalkıyorum, eteğimi aşağıya çekiyorum. Bastonuna dayanarak yürüyen bir adam sokak lambasının gölcüğünü aşarak bize doğru geliyor.

"Öyle ayrılma benden. Ölecek gibi oluyorum."

"Ama bizi gördü."

"Kaç insan park edilmiş arabaların yanından geçerken içlerine bakar?" Sesi soğuk, inatçı. "Yaşlı adam, hava da sıcak, nasıl yavaş yürüyor. Yüreği hop ederdi ne güzel."

Yanımızdan biri geçince içimdeki bütün arzunun nasıl çekildiğini tahmin etse keşke ama bir kere dedim, bir daha demem. Yine olay çıkar.

"Bir heykeltıraş olsam bir yıl sadece yaşlı adamlar yapardım." Dalgın dalgın boynumu seviyor. "Karakteri tamamen ortada, gülümsemesinin, üzüntüsünün çizgileri belirgin ama daha hayvaniler aynı zamanda; sanki bir şahin, bir buldok ya da bir maymun dışarı çıkmaya çalışıyor."

"Güzelmiş." Derinlere daldım. Çok yorgunum, yediden beri ayaktayım.

Yüzüne sinsi bir gülümseme yayılıyor. "Bunu bir şiirde işleyeceğim, itiraf edeyim. İşin gerçeği, ben kafamın içinde bütün gün seninle konuşuyorum."

Tekrar kavuştuğumuzda nefesimi tutuyorum ama aklım başka yerde. Omzunun üzerinden arkayı gözlüyorum, fark etmesin diye dikkatlice dönüyorum. Çalıların orada biri mi var? Uyluklarım ağrıdı. Üzerimize far ışığı vuruyor, başlarımızın ikiz gölgeleri arka koltuğa düşüyor. Başımı omzuna gömüyorum. Araba yanımızdan geçip gidiyor, arka farları dikiz aynasında azalıp yok oluyor. Gördüler mi? Ah, bir tanıdık olmasın. Üzerimdeki elleri gevşerken uzun, gırtlaksı bir nefes veriyor. "Ah. İyi miydi?"

Çok uzun süredir gelmediğim için dün gece beni onu sevmemekle suçladı. İki saat olay oldu. Ne desem bilmiyorum. Gelip gelmediğimi nasıl anlayamıyor? Ben bir kadınla olsam anlardım. Ama şu an bir olay kaldıramayacağım. "Evet, geldim." Kulağa sahte geliyor. Hemen arkasından ekliyorum: "Bugün neler yaptın?"

"On bir gibi kalktım. Biraz D. H. Lawrence okudum. Öğleden sonrayı da hiç çalmayan bir telefonu beklemekle geçirdim."

"Bayan Papich beni postaneye ve matbaaya yolladı."

"Sonra mahalleden bir çocukla yüzmeye gittim. Gözünde büyük adam oldum şimdi, her gün götürüyorum ya."

"Ona söyledin mi?"

Oturduğu yerde doğruluyor. "Neden söylemeyecekmişim? Sen insanlara söylüyorsun."

"Nasıl o şekilde söyleyebiliyorsun? Götürmek. Alelade bir şeymiş gibi."

"Alelade bir şeyi haftada altı kez yapıyorum diye böbürlenmezdim. Ne dememi istiyorsun, şey mi diyeyim, delicesine aşığım Reginald, elimi tut. Bir erkek sağda solda öyle konuşamaz balkabağım, öyle konuşmak puan kazandırmaz. Erkeğin en büyük hayali nedir? Her gece bir başka kadın olacak, şöyle ele gelenlerinden, sonra sabaha vur kellesini."

"Senin istediğin bir et parçası."

"Bir erkeğin asıl istediği şey seni şaşırtabilir. Bak, sana bir hikâye anlatayım." Sesi yavaş, melodili çıkıyor. "Kuzenim Sheldon, savaştan hemen sonra Almanya'daydı. Bir kızla olmuş orada, kız *her şeyi* yapıyormuş. Ne isterse yapıp üzerine bir de teşekkür ediyormuş. Amerikalı kadınların soğuk ve açgözlü olduğunu söyler hep. Geri gelmeyi hiç istememiş."

"Onu da getirseymiş, neden getirmemiş?"

"Kız orospuymuş. Konu o değil. O kız onun için cennetmiş, öyle demişti bana, sonra gelenler hep onu aratmış." Beni başım çenesinin altına gelecek şekilde kendine çekiyor, elleri memelerimin üzerinde.

"Başkalarının enkazında bir cennet."

"Hoşuna gitmemiş gibi mi yapsın?"

"Niye kuzenin hakkında tartışıyoruz? Ben seni mutlu etmiyor muyum?"

"Yapmayı kabul etmediğin bir tane çok hoş şey var. O canına yandığımın zırhı olmadan girmeme izin vermiyorsun."

Hop. Durağımıza geldik. "Korkuyorum."

"Neden? Gelmem ki. Çok tatlı olurdu." Boğazıma doğru mırıl mırıl konuşuyor, parmakları belimin çukurunda kendile-

rini savunuyorlar. "Onca kıyafet. Hiç dokunmuyoruz birbirimize."

"Diyelim ki istemeden geldin?"

"O kadar durmam ki. Sadece bir anlığına gerçekten birlikte olabilelim diye." Sessiz kalınca dil dökmeye devam ediyor: "Sen de istemez misin? Bunu benim için yapmak istemez misin? D. H. Lawrence diyor ki..."

Soyunurken âdetimin başladığını görüyorum. Banyoya gitmeden şifonyerimin üzerindeki takvimde günü yuvarlak içine alıyorum.

Serin su pıtır pıtır üzerime dökülürken sabunlu memelerimi avuçlarımda tartıyorum. İçim onu nasıl hissettiriyor acaba? Utançla suyu cezalandırıcı bir soğukluğa getiriyorum. Bazen geçen seneki kız içimde ayağa kalkıp dudak büküyor: Artık başka şey düşünmez mi oldun? Uyuz!

Hafif bir tıklama.

Saklanır gibi öne eğiliyorum. "Duştayım. Hemen çıkacağım."

Annem yine de giriyor. "Lavantalı sabunu istersin belki diye düşündüm, dışarı çıkıyorsun ya."

Aptal gibi duruyorum, dizlerim birbirine yapışık. Açık kapıdan giren esinti tüylerimi diken diken ediyor. "Teşekkürler."

"İnsanın özel bir şeyi olması güzel." Gözleri üzerimde bir sinek gibi yürüyor. Aniden çıkıyor.

Sonra yine, ben aynanın önünde oyalanırken gelip iç çekerek yatağıma oturuyor, serinlemek için eteğini sallıyor. "Epey de yağmur yağdı ama ortalık serinlemedi. Bu gece ne yapacaksınız?"

"Bilmiyorum." Başımı kaldırmıyorum.

"Genelde sinemaya mı gidiyorsunuz?"

"Bazen."

"Diğer akşamlar ne yapıyorsunuz?"

Omuz silkiyorum. "Arabayla geziyoruz. Konuşuyoruz. Kahve içiyoruz."

"Dansa gitmiyor musunuz hiç?"

"Dansa mı? Yoo."

"Babanla ben her cumartesi Aragon'a giderdik. Eskiden iyi dansçıydı." Acı acı gülümseyerek eteğini sallamaya devam edi-

yor. "Şimdiki haline bakanın aklına gelmez. Michael'ın da buraya gelirken daha güzel giyinmesi lazım."

"Çok fazla kıyafeti yok."

"Annesi daha iyi ilgilensin. Sen tanıştın mı annesiyle? Bir oğlanın seni annesiyle tanıştırması iyiye işarettir." Uzanıp banyodaki gibi gülümsüyor yine, dili dudaklarını ıslatıyor. "Jill, sana sevgisini gösteriyor mu?"

Nasıl böyle sorular sorabiliyor? "Ne demek istiyorsun?"

"Oğlan sana karşı sevecen mi?" Belli belirsiz gülümsemesinin üzerinde alnı kırışık.

"Çok zeki biri."

Elleri kalkıp tekrar düşüyor. "Ona *önem* veriyor musun?"

"Hoşlanıyorum işte." İhanet hissini bekliyorum ama yapış yapış ve kısıtlayıcı bir merakla köşeye sıkıştırılmış olma hissi ağır basıyor.

"Çok sık görüşüyorsunuz."

"Başka kim var ki? Howie New York'ta, yaz okulunda."

"Ben kızken bir dolu erkekle görüşürdüm. Bir tanesiyle çok fazla zaman geçirmek iyi değil, o zaman çok şey istemeye başlıyorlar."

Nihayet arabanın güvenliğine ulaştığımda Mike'a "Geç kaldın" diyorum. "Annem beni sorguya çekmeye..."

"Seninki de mi? Süslenmeyi nereden akıl ettin? İyi olmuş. Annem seninle tanışmak istiyor."

"Aa." Tam ortamda bir yumru oluşuyor. "Niye ki, durduk yere?"

"Kapıştık. Ondan geç kaldım."

"Benimle mi ilgili?"

"Seninle de ilgili." Yüzünü ekşitiyor. "Önemi yok."

Mike'ın mahallesini biliyorum çünkü yemeklerimizi orada, Seven Mile üzerinde bir sandviççide yiyoruz. Kasadaki kadın göz kırpıp bana yemek yapmayı öğreteceğini söylüyor hep. Mike'ın mahallesi, Yahudilerin Howie'nin mahallesinden sonra yaşamaya başladığı yer, ekonomik sınıf olarak gettonun biraz üstünde ama zengin değil. Sokağı benimkinden daha enli ve düz görünüyor. Ön bahçeler daha büyük, araziler daha geniş ve evler çoğunlukla birbirinden daha uzak olacak şekilde yayılmış.

Yol üzerindeki en eski evlerden birinin önüne park ediyor. Biraz perişan olmuş ustuka cepheli, hafif İspanyol bir ev; uzayan çimler Mike'ın en güzel yazısıyla yazılmış bir "Satılık" tabelasının boyunu geçmiş. "Annenin evi sattığından bahsetmemiştin." Taşınacaklar mı? Nereye?

"Durup durup koyuyor o tabelayı. Kimse onun biçtiği fiyata razı olmuyor. Bu evi babam hayattayken neydiyse şimdi de o sanıyor, her şey yavaşça parçalanmıyormuş gibi kuruyor kafasında."

Karanlık bir salona giriyoruz ama izleniyor olduğumuz hissini içimden atamıyorum bir türlü. Evin arka tarafında ışık yandığını görebiliyorum. Peşi sıra büyük, kasvetli odaların içinden, cilalı bir yemek masasının ve içine tabakların ve çeşitli gümüşlerin dizildiği bir vitrinin yanından geçiyorum. İleride, kitap kalabalığı ve dikiş malzemelerinden çıkardığım kadarıyla muhtemelen zamanlarının çoğunu geçirdikleri kısım olan kış bahçesi var. Rattan sandalyelerde oturan iki kadından hangisi annesi? Birkaç saniye öne eğilerek Mike'ı görmeden var güçleriyle beni inceliyorlar, karanlığa kaçasım geliyor, sonraysa dudaklarında ufak, meraklı birer gülümsemeyle arkalarına yaslanıyorlar.

Mike'ın yüzü sıkıntıyla sertleşiyor. Çok daha uzun boylu ve zayıf, kısa gri saçlı, öğretmenlerle bağdaştırdığım epeyce esprili bir yüz ifadesi olan kadına dönüp "Eh, Ban hala" diyor, "ne oldu, bütün klan gelemedi mi?"

Kadının geniş ağzının köşeleri düşüyor. "Ziyarete geldim. Beni genç hanımla tanıştırmayacak mısın?"

"Anne, Ban hala, bu Jill."

Ban hala, "Bayan Loesser" diye düzeltiyor. "Ve bu da Jill..."

"Stuart" diye cevaplıyorum onu.

Annesi, "İskoçça bir şey olduğunu hatırlamıştım" diyor. "Gelebilmen çok hoş oldu." Yaşlı-genç bir kadın, öyle dik oturuyor ki bir tek ensesinin bitimi sandalyenin sırtına değiyor. Annemden taş çatlasa iki-üç santim uzundur, kilosuysa muhtemelen üçte ikisi kadardır. Kırçıl saçlarının uçları derli toplu bir şekilde içe kıvrılmış, makyajı soluk, gözlüğü renksiz, elbisesi kahverengi. Havanın sıcaklığına rağmen benim işe giderken

giyeceğim türden bir şey giymiş. Yine de zayıflığından, baldırlarının sıkılığından, sandalyesinin kollarını tutan büyük ama şekilli ellerinden –Mike'ınkilere benziyorlar– dolayı genç kız gibi görünüyor. Ben verdiğimiz nefesin yaprak kıpırdatmadığı, neminden yavaş yavaş çürüdüğüm gecedeyim; o ise şahsına özel klimalı alanında oturmuş, kanepeye oturmamızı işaret ediyor.

"Jill" diye tekrarlıyor Ban hala. "bugünlerde çok rastlanmayacak bir isim. Çok İngiliz işi. Babanın ailesinden gelen bir isim mi?"

"Hayır. Riva teyzem, annemin kardeşi, vodvil sanatçısıydı..."

Bayan Loesser tekrar ediyor: "*Vodvil* mi?"

Yanlışlıkla hapishane mi dedim? Ağabeyim de Meksika'da hapishanede ama onu boş verelim.

"Ne yapıyordu orada?" diye soruyor Ban hala, hafif içi gıcıklanmış, belli.

Kerhane mi dedim acaba? Bu insanların nesi var böyle? Benim çocukluğumdan bildiğim bütün Yahudiler ya eğlence sektöründe, ya siyasette, ya sendikalarda ya da büyük bela içindeydi. "Şey, jonglördü. Her neyse, bir keresinde, tam da benim doğduğum zaman bir müzikalde rol almış. Buhran zamanları olduğu için onun dışında herkes işsizmiş. Bana onun oynadığı karakterin adını vermişler." Çünkü o sıralar bizim bağışçımız oymuş, doktor parasını o ödemiş. Riva teyzenin eli viran haldeki ailemizin tüm bireylerine karşı açıktır, yeter ki elini açacak kadar şeyi olsun. Düşkün Yahudiler de tanıdım, cepleri dolu Yahudiler de ama bunlar gibi muhterem olduğunu ya da olması gerektiğini düşünen Yahudi görmemiştim. Bugünlerde kalıp yargıların bozguna uğradığını anımsıyorum.

Eh, tam ortamızda taptaze bir at gübresi yığını gibi dumanı tüten sessizlik adımı ve soyadımı hallediyor: Şükür ki annemle babam bana iki ad koymamış. Mike'ın hafif çatık kaşları alnı boyunca gergin bir çizgi oluşturmuş; elleri dizlerinin arasında, kambur oturuyor. Kadınlar nazik bir beklentiyle beni izliyorlar. Bu akşam, papaz eşi Jean halamı Cold Springs'te ziyaret ettiğimiz günü hatırlatıyor bana; o da yüzünde patlamaya hazır, küçük bir gülümsemeyle annemle benim Collie cinsi köpeği Tam Tam'i çarmıha germek gibi dehşet Yahudi bir şey yapma-

mızı bekleyerek oturmuştu karşımızda. Annemin fısıltısı kulağıma geliyor: "Biz gittikten sonra çay fincanlarını kaynatıyor mudur sence?"

"Michael, haydi sen bize buzlu çay getir."

Uyarır gibi bir bakış atıyor bana. Beni yalnız yakalamak istiyorlar. "İçecek başka bir şey ister misiniz?"

"Sue Ellen bir sürahi limonata yapmıştı sanırım. Ama sen bana ve halana çayı getir."

"Sue Ellen?" diye soruyorum.

"Hizmetçi." Abartılı bir bitkinlikle kalkıyor. "Haydi, sen de bardakları taşırsın."

Annesi "Misafirlere iş yaptırılmaz" diyor ama ben hemen kalkıp peşine takılıyorum. Mike'ın doğru dürüst kıyafeti yok fakat ne hikmetse çalışmıyor ve bir de hizmetçileri var. Mutfak annemin görse acıyacağı yirmi yıllık aletlerle dolu. Buzdolabının yarısı boş, insanın canını çektirecek hiçbir şey yok. "Mike, hizmetçi *ne* yapıyor? Güzel bir kadın mı?"

"Elli yaşında, kömür karası ve dev gibi." Beni buzdolabının kapağına doğru itip sertçe öpüyor, bir şeyi ispatlamaya çalışıyor sanki.

Servis bardakları doldurmaktan ibaret değil, bir karmaşıklığı var. Bayan Loesser, "Evin reisi olduğu için Mike koyacak" diyor kararlı bir tavırla.

Önce halasına servis yapıyor ama kadın kaşlarını çatıyor. "Mutfakta o kadar oyalanıp da limonumu mu unuttun?"

"Pardon." Başı önünde, hızlı hızlı çıkıp hemen geri geliyor. Ardından kafasını hiç kaldırmadan çayı bardaklara doldurup dağıtıyor.

"Hava çok boğucu, değil mi? Bu sıcakta derse gitmen gerekmediğine seviniyorsundur, Ban." diyor annesi.

"Ne öğretmenisiniz?" diye soruyorum.

Mike, "Fen" diye cevaplayıp halasına en güzel gülüşünü takınıyor. "Bu sene iyi yılan var mı, Ban?"

"Aslına bakarsan evet, çok güzel mavi bir boyunduruklu yılanım var. Yazın sende kalmasını ister misin?"

"Ban! Mike'ı tanıyorsun. Aklına girme. Hayatı boyunca eve başıboşları topladı. Tanrı bilir nereden çıkmış ne kadar kayıp yaratık varsa..." Küçük gülümsemesi hâlâ yüzünde.

Anlamıyormuş gibi yapmaktan başka şansım var mı?

Annesinin elleri rattan sandalyenin kolçaklarını kavramış. Bakışları hiç acele etmeden ayakkabılarımdan yüzüme tırmanıyor. Eski, düz tabanlı, kışlık ayakkabılarım. Ayaklarımı kanepenin altına saklama dürtüme karşı gelmem gerekiyor. "Sen de üniversiteye gidiyorsun, öyle mi?"

"Evet. Sonbaharda ikinci sınıf olacağım."

Ban hala hafifçe gülümsüyor. "Yapmayı özellikle istediğin bir iş var mı?"

"Yazıyorum."

"Çok fazla genç, yazar olmak istiyor gibi" diyor kupkuru bir tavırla. "Ne hakkında yazmayı düşünüyorsun?"

Mike'ın annesi tatlı bir sesle araya girip, "Ban" diyor, "eminim pansiyonda büyüyen biri epey enteresan durumlarla karşılaşmıştır."

"Ben bir pansiyonda büyümedim, Bayan Loesser. Thomas Wolfe ile karıştırdınız herhalde?"

"Affedersin. Mike'ın başka bir arkadaşıyla karıştırdım demek ki. Genç bir kız için tuhaf bir konum olurdu." Çayını yudumluyor. "Mike'ı son iki yılı için doğu yakasında iyi bir okula göndermeyi umuyorduk..."

Ban hala çabucak başıyla onaylıyor.

"...ama o iş yüksek lisansa kalacak herhalde."

"Önünde uzun bir öğrenim hayatı var, oğlum" diyor Ban hala keyifle. "Asılacaksın. Kendini vermen lazım. Bu dönemki notların bizi hayal kırıklığına uğrattı..."

Mike, parmak uçlarıyla dizlerinde ritim tutarak atik ve çalışkan bir oğlan çocuğu edasıyla bir ona, bir öbürüne bakıyor.

Ban hala, başıyla deri dosyasının durduğu masayı işaret ediyor. "Proust nasıl gidiyor?"

"Ne?"

"Bu yaz Proust'u orijinalinden okuyacağını söylememiş miydin?"

En kızgın olduğu zamanlarda sesi uysal çıkıyor. Birden bunun annesinin huyu olduğunu anlıyorum. "Benim ağzımdan çıkacak bir şeye benziyor, itiraf edeyim." Ayağa kalkıyor. "Ben bir plak koyayım."

"Saat geç, Michael" diyor annesi. "Pencereler açıkken sesler duyuluyor. Geceleri geç saatlere kadar ayakta durduğun için değerlendirme yetini kaybettin galiba."

Bir volta atıyor, iki volta atıyor, sonra çömelip kanepenin altından bir keman çıkarıyor.

"Michael, yine onu buraya mı çıkardın? Nemli havada yamulacak."

"Alıştırma yapıyordum." Kemanı çenesinin altına yerleştirip yayı cıyaklayan tellere sürüyor. "Bu babamındı ama beş yaşında ben de öğrenmeye başladım. Hemen çözünce keman dehası olacağım sanmışlar. Sonra yavaş yavaş bırakmışım."

"Michael!" Annesi başını iki yana sallıyor. "Kimse senin deha olmanı falan istememişti, hiç alakası yok. Alıştırma yapmaktan nefret ederdin. Baban senin doktor olmanı istemişti bir tek."

Yay, ıstırapla tellere sürtünüyor. Gözleri kapkara parlıyor. "Ben başka türlü hatırlıyorum."

"Dehaymış!" Cık cıklıyor, yüzünde samimi bir gülüş. "Çal o zaman, istiyorsan. Arkadaşın sıkılmayacaksa."

"Fazla sıcak." Kemanın kutusunu sertçe alıp kemanla beraber içeriye gidiyor. Çok geçmeden bir çekmece çarpıyor. İki kadının bakışları alayla karışık bir hoşgörüyle birleşiyor ve işte o an onlardan nefret ediyorum.

10 Temmuz 1954

Sevgili Stu,

Nedense cevap verecek enerjim yoktu. Daha az şey yaptıkça, daha da az şey yapabilecek gibi hissediyorum sanki. Geç saatlere kadar uyuyup yine de yorgun uyanıyorum mesela. Lennie'ye her gece yazıyorum. O şekilde temasta kalıyoruz, buna temas denirse tabii ama ah, canım nasıl sıkılıyor o işe!

Bir dişçi muayenehanesinde iğrenç bir resepsiyonistlik işi buldum. Yemin ederim bir daha bir yaz tatilimi böyle heba etmeyeceğim. Ne muhtacız birkaç pis dolara; özgürlükle mecburiyetin arasında bir tek o birkaç dolar var!

Colette ve C. Wright Mills okuyorum (Collette'i çevirisinden ama denk gelirsen Julie'ye öyle söyleme). Lennie yüzünden sanat tarihçisi olmaya karar verdiğimi fark ettim. Benim ilgim senin de önceden dolaylı olarak söylediğin gibi daha çok sosyolojiye yönelik. Sınıf bi-

lincim olduğunu düşünüyorum, insanların ve grupların birbiriyle etkileşimi beni çok heyecanlandırıyor. Sosyoloji seçeceğim sanırım. Sizin bu konudaki nazarınız nedir?
Mike'la beraber olduğunuz, aşkınızı postalamaya çalışmaktansa dışa vurabildiğiniz için nasıl şanslı olduğunu bilmiyorsun. Canım Lennie'min dairesinde beraber iki saatçik geçirebilmek için neler vermezdim, hatta çabucak bir yirmi dakika bile yeter! Ben işime gücüme bakıyorum, kütüphaneyi kalkındırıyorum, duy bunları. Dişçilerden biri pek fena değil, Gregory Peck havası var ama "Kocaman aç bakalım, çok acımayacak" demeye alışkın birini kim ne yapsın. Annem ve babamla kavga edebilmek için pençelerimi biliyorum. Konuşacak kimse olmayınca sesimi yitiriyorum. Seni, odamızı, canımın içi, tatlım Lennie'mi, hatta koridorumuzdaki plastik zarlı, kaşmir beyinli yiyişme makinelerini bile özledim! Arayı uzatma. Bana okuyacak güzel şeyler anlat.

Sevgiler, Donna

Koltuk boyunca yatıyor, dizleri kıvrık, ağır başı kucağımda. Pamuk elbisemden nefesini duyabiliyorum. Son dördün evlerin çatısına erişmiş, olgun bir kavun gibi duruyor. Bütün gün yağmur yağdıktan sonra açıldı hava, şehir yıkandı. Ağaçlar çağıldıyor, ufak ufak dalgalanıyor; sanki üzerimizden bir dere akıyor. Mahallesinin evleri karanlığa gömülmüş. Gözkapakları düşüyor, ağzı gevşiyor. O evin karaağaçlarla aynı seviyedeki ikinci katındaki bir odada, pencerenin kanatları açık yatıyor olsaydık şimdi? Uykusunda mırıl mırıl konuşarak dönerdi, ben de o yeniden yerleşene kadar kolumun üzerinde onu izlerdim... Aniden başım önüme düşüyor. Uyumamam lazım! "Saat kaç?"

"Immmmm." Dönüyor, burnuyla belime sokuluyor.

Bileğine bakmak için uzanıyorum ama kol saatini altında saklıyor. "Mike, geç oldu."

Omuzlarını keyifle kabartarak esniyor. "Hep geç oluyor canına yandığım."

"Annem çok geç saatlere kadar dışarıda kalıyorum diye konuştu benimle yine."

"Benimki de aynı, hatta daha bile fazla konuşuyordur." Ellerinin tersiyle gözlerini ovalıyor. "Seni eve bıraktıktan sonra bü-

tün derim soyulmuş gibi hissediyorum. Hava ağarmadan çok az uyku uyuyabiliyorum."

"Keşke bir kerecik aynı yatakta uyuyup uyanabilsek."

"Çocukken bir keresinde nezle olmuştum. Terleyip atayım diye yatağa bir sürü yorgan yığmışlardı. Seni eve bırakıyorum ya, uyumadan önce yakarak sistemimden atmam gerekiyor." Gözleri fal taşı gibi açık ve simsiyah. "Dinle, seni seviyorum."

"Seni seviyorum." Sözcükler, göğsümdeki baskıyı rahatlatmaya yetmiyor, çelimsiz kalıyorlar. Elimden tek gelen, ellerimi kemikli yüzünde gezdirerek bir daha, bir daha söylemek. Hırgürlerimiz derimi soyuyor, tadımı kaçırıyor. Annemle babama göre tahriş edici bir maddeyim. Her gün işimden daha çok nefret ediyorum. Evde yeniden bir çevremin, arkadaşlarımın, destek grubumun olmadığı ilk gençliğime dönmeye zorlanmış gibi hissediyorum. Benlik duygumu yitiriyorum. Şefkat ve iletişim yalnız onunlayken var.

On Beşinci Bölüm
Çay Yapraklarının Dediği

CUMARTESİ UYANDIĞIMDA annemi üzerinde bir tek çaydanlık, bir fincan ve bir kül tabağının durduğu mutfak masasında buluyorum; yarıyıllık sigarasını içiyor. Tuvalet masasının üzerinde bir ahşap kutunun içinde Rusya'dan gelme, filtreleri altın yaldızlı sigaraları durur. Başarısız bir komedyen olan Murray dayım onları ona hediye ettiğinde ben daha bebektim. Annem sigara içmez ama dayım bu sigaraların egzotik görünüşlerinin onları annemin "pis alışkanlık" kategorisinden çıkaracağını tahmin etmiş. Koskoca bir yıl geçer, annem eline tek bir sigara almaz. Sonra diğerlerinden pek farklı görünmeyen bir günün akşamında, yemekten sonra, parmaklarının arasına zarifçe kondurulmuş bir kahverengi silindirle belirir bir yerlerden, kendi filminde oynar. İşte o zaman görürüm kenar mahallenin, karanlık sinema salonlarında baştan çıkarıcı incelikleri öğrenen genç güzelini. Kendine sakladığı her şeyi dişiliğinde gizli.

"Kahvaltı için geç oldu" diyor. "Öğle yemeğinde ton balıklı salata var."

"Beni uyandırabilirdin."

"Dün çok geç döndün, yorgunsundur diye düşündüm."

"Haftasonu" diyorum istemsizce savunmaya geçerek. Ben yerken azıcık tütünden çıkan incecik duman, sanki pipetten üfleniyormuş gibi kıvrıla kıvrıla dağılıyor. Sessizliği beni şaşırtıyor ama ayinine kendini kaptırmış gibi. Ancak altın rengi ağızlığı kül tabağına bastırdıktan sonra kalkıyor, bana çay dolduruyor.

Koca koca yapraklar fincanımda yüzüyor. "Süzgeci unuttun."

"Unuttum, evet. Sana fal bakacağım."

Omuz silkiyorum, mahcubum. Avucumu beni hastaneden eve getirdiklerinde okumuş, bir daha da hiç okumadı. Küçükken mutfaktaki kadınları kıskanırdım, çay yapraklarını benim için de okuması için ona yalvarırdım. "Jill bu sene okulunu sevecek ve uslu bir kız olup annesine hep yardım edecek." "Bisikletim olacak mı?" diye sorduğumda "O henüz net değil" derdi üzgün üzgün, para durumunun belli olmadığını ima ederek.

Fincana eğiliyor. Yanağımı elime dayıyorum, çenem bir esnemeyle açılıyor. Belki, eğer evi temizlemeye yardım etmemi istemezse, bahçede güneşlenerek *Oğullar ve Sevgililer*'i okurum. Mike'ın yanında sönük kalıyorum. Derken fincanı ufak bir çay dalgasını taşırarak bana doğru sertçe itiyor. Durup bana bakıyor, ben de bir süre ona baktıktan sonra "Ee, neymiş? Fincanda asılan adam mı çıktı?" diyorum.

"Hayır. Canavar çıktı."

Hah, hava bozacak. "Haydi anne, boş ver. Kahve içsem olmaz mı?"

"Yanılıyor olamam." Parmağını fincana batırıyor. "Yatıyorsun onunla, o oğlanla."

Oda yerinden kalkıp farklı şekillere bürünerek tekrar yerleşiyor. "Ne?" Gayriihtiyari fincanın dibini işaret eden parmağını takip ediyorum.

Dudakları kıvrılıyor. "Beni duydun."

Kendimi zorlayıp tuhaf, şen bir gülümseme takınıyorum. "Doğru duyduğumu sanmıyorum." Burada, evde yattığımı çok

iyi bildiğini söyleyesim geliyor ama yüz ifadesi göz önünde bulundurulursa şu an söz oyunu yapmak pek akıllıca bir davranış olmayacak.

"O oğlanla yatıyorsun!"

"Mike'ı diyorsun herhalde? Tanrım, anne, sen Howie'yle benim de..."

"Tanrının adını ağzına alacak cüretin var mı? Çocuklarımızı gelip yüzümüze yalan söylesinler diye büyütüyoruz. Sokak aralarında sürtüyorsun, öyle mi!"

Sandalyemden sıçrıyorum. "Kes şunu! Ben dışarıya çıkıyorum."

Yumruğunu masaya vuruyor, fincanlar zangırdıyor. "Otur şuraya! Komşular duysun mu istiyorsun?"

Mideme bir taş çökerek oturuyorum. Bir mikser sesi duyabiliyorum hakikaten, galiba yan evde oturan Bayan McAllen kek yapıyor.

"Zaten eve her gece saat ikilerde gelmenden tahmin ediyorlardır." Öfkeden köpürüyor. "Kendini ona bir de değil, çok kez vermişsin. Beni salak yerine koydun, arkamdan işler çevirdin. Annene ihanet ettin!"

Ağzım açık izliyorum. Sonra patlıyorum: "Ne istiyorsun?"

"Hiç öyle geçiştirmeye çalışma! Beni kör mü sanıyorsun, yapraklarda görmem mi sanıyorsun?"

"Ne görmek istersen onu görüyorsun."

"Yaptığın şeyi bile bile nasıl oturup benim yemeğimi yiyebiliyorsun? Gururun yok mu senin? Kızım, bir tanecik kızım aşüftenin teki olmuş."

"Çok gururum var." Dilimi tutuyorum. Ancak yalanla koruyabilirim. "Beni on iki yaşımdan beri suçluyorsun. Vazgeç artık. Bütün hafta didindim, hafta sonumun rezil olmasını istemiyorum."

"İnkâr edebilir misin? Gözlerime bak."

Bakışlarım kızgın bakışlarıyla buluşuyor. "Elbette."

"İşte şimdi seni kaybettiğimden emin oldum." Önlüğünden katlı bir kâğıt parçası çıkarıp fırlatıyor.

Düştüğü yerden dikkatlice alıyorum. Donna'nın el yazısı.

10 Temmuz 1954

Sevgili Stu,

Nedense cevap verecek enerjim yoktu. Daha az şey yaptıkça, daha da az şey yapabilecek gibi hissediyorum sanki. Geç saatlere kadar uyuyup yine de yorgun uyanıyorum mesela. Lennie'ye her gece yazıyorum...

İçime soğuk sular gibi bir ferahlık akıyor. "Donna'nın son gönderdiği mektup bu."

Sayfayı parmağıyla sertçe dürtüyor. "Burada açık açık yazan şeyi inkâr edebilir misin?"

"Bunu nereden buldun? Bu bana ait."

"Çok akıllı geçiniyorsun ama iç çamaşırı çekmecesine bakmayacak kadar aptal biri yoktur, onu söyleyeyim sana."

"Bu kişisel bir şey. Bana gönderilmiş."

"Ben olsam o kadar tafra satmazdım." Tekrar dürtüyor. "Oku burayı."

Parmağını takip ediyorum.

Mike'la beraber olduğunuz, aşkınızı postalamaya çalışmaktansa dışa vurabildiğiniz için nasıl şanslı olduğunu bilmiyorsun...

"Ne var bunda?" diye soruyorum.

"Aşkınızı *dışa vurabildiğiniz* için?" Sesinde melodili bir kinaye. "Canım Lennie'min dairesinde *beraber* iki saatçik geçirebilmek için neler vermezdim, hatta çabucak bir yirmi dakika bile yeter? Bunların ne demek olduğunu anlamadığımı mı sanıyorsun?"

"Lennie'yi özlüyor. Âşık. Ne güzel işte."

"Sen aşktan ne anlarsın, aşüfte? Pislik bilirsin ancak sen."

"Kes şunu." Sandalyemi geriye itip ayaklanıyorum.

"Sesini yükseltme." O da kalkıyor, nefesi yanağımı yakacak kadar dibime giriyor. "Ona önem vermediğini söylemiştin ama sana o kadarı da yeter, değil mi?"

"Benim ne hissettiğim seni ilgilendirmez. Ben dışarı çıkıyorum." Yanından sıvışmaya yelteniyorum ama koluyla önümü kesiyor.

"Otur yoksa dedektifin raporunu babana gösteririm." Feryadımı duyunca dudakları bir gülümsemeyle geriliyor. "Son on gündür ikinizi takip ettiriyordum."

Tenim çıplak, yanıyor. "Sana inanmıyorum."

"Eve geldiğinden beri çok acayip davranıyordun..."

"Hayır, öyle bir şeye para harcamış olamazsın. Çok saçma!"

"Matt'ten kazandığım kendi paramdan gecesine yirmi beş dolar saydım. Burke Dedektiflik Bürosu, aç telefon rehberini bak."

Tekrarladım: "Sana inanmıyorum! Ne büyük palavra!"

Önümden geçip beyaz, boncuklu çantasını alıyor, içinde aranıyor. "Al. Adam bu. Geçen hafta sen Mike'la giderken o buraya geliyordu, siz de gördünüz."

Bir kartvizit.

Thomas E. Burke Dedektiflik Bürosu
Gizli Araştırma
Özel - Kamu - Eyalet
2525 Woodward Bulvarı, Daire 14A
KL 5-8500

Ruhsatlı
Teminatlı

24 saat hizmet
Gözetim

25 yılı aşkın tecrübe

Kartın üzerine tükenmez kalemle bir isim karalanmış: Roy Nastasian. Uyuştum. Sinirlerim sızlıyor ama hiçbir şey hissetmiyorum. Sağır gibiyim. Gerçekten yapmış.

"O oğlanın arabasında" diye bağırıyor. "Parklarda, arsalarda, sokak aralarında, çukurlarda!"

"Yerin ne önemi var? Beni nasıl gözetlersin?"

"Senin hiç gururun yok mu? Kancık mısın sen, kuyruğunu koklayan her erkeği koynuna alasın?"

"Bu, şimdiye dek yaptığın en kötü şey."

"Yalanların bitti mi?"

"Ben utanmıyorum. Bunu utanılacak bir şey haline getiren sensin."

"Ben de hep kendimi çok yükseklerde görüyorum. Boşunaymış!" Kollarını havaya kaldırıyor. "Seni sevdiğini mi söyledi? Laf konuşmak kolay! Erkekler fahişelere para öder, ya sana ne verdi?"

"Benim ona verdiğimi. Onu seviyorum."

"Sevmekmiş!" Dişlerinin arasından, tükürür gibi söylüyor. "Komik."

"Ben onunla gurur duyuyorum, o benim kendimle gurur duymamı sağlıyor."

"Eğer bir adam seni seviyorsa, sana önem veriyorsa seni sayar. Sana sahip olmak için önce seninle evlenir."

"Ben birinin bana *sahip* olmasını istemiyorum. Dokunmadan, uzaktan saygı mı duyacak? Onunla evlenmek istediğimi nereden bileceğim?"

"Evlilikler yatakta yapılmıyor, seni zavallı aptal."

"Ben, senin değerlerini paylaşmıyorum. Kendi hayatımı kendi doğru ve yanlış algılarımla..."

Ayağa kalkıyor. "Ara onu."

"Ne diye?"

"Onunla bu gece konuşmak istiyorum. Kaytarırsa hiç şaşırmayacağım ama eğer sana değer veriyorsa, sana birazcık bile değer veriyorsa gelir."

Peşinden salona gidiyorum. "Beni sevdiğine inanmıyorsun." Önce telefona uzanıp sonra duruyorum. "Beni dinleyecek misin?"

"Şu saatten sonra sana güvenmemi beklemiyorsundur herhalde."

Ahizeyi yerine koyuyorum. "Aramıyorum o zaman."

"Ben arayayım o zaman."

Aceleyle telefonu açıp numarayı çeviriyorum. Telefon çalıyor, çalıyor. Dışarıda olsa ya.

"Alo?" Mahmur. Sesi, okuldayken onu uyandırmak için aradığım sabahlarda olduğu gibi buğulu.

"Mike, dinle..."

"Uyandırdın beni." Esniyor. "Saat kaç?"

"Bir. Annem şimdi benimle konuştu. Bizi biliyor."

"Neyi biliyor?"

"Bizi. Evet, şu an burada."

"Ne diyorsun yahu?"

"*Biliyor.* Şu an yanımda duruyor. Beni suçladı."

"N'oluyor lan?" Uyanmak için başını salladığını görür gibiyim. "Seks yaptığımızı mı?"

"Evet."

"İnkâr etmişsindir tabii."

"Uzunca bir süre."

"İtiraf etmedin herhalde! Aklını mı kaçırdın sen?"

"Peşimize dedektif takmış."

"Merde!" Uzun bir sessizlik.

"Mike."

"Yine de inkâr edecektin. Al başına belayı şimdi!"

Kapının çerçevesine dayanmış; yüzünde kırpışan, soğuk bir gülümseme. "Söyle, bu akşam bize gelsin."

"Mike, bu gece bize gelmeni istiyor."

"Aklımdan zorum olduğunu mu düşünüyor?"

"Mike! Seninle konuşmak istiyor. Gelmek zorundasın."

"O eve gireceğim ve onunla 'konuşacağım', öyle mi?"

"Bana önem vermediğin için gelmezmişsin, öyle dedi."

"Senin neyin var? Annene ispatlamam mı gerekiyor?" Homurdanıyor. "Niye itiraf ettin ki?"

Annem kıpır kıpır. "Geliyor mu, gelmiyor mu?"

Ahizenin ağzını elimle örtüp "Bir dakika" diyorum ona. Sonra Mike'a dönüyorum: "Gelecek misin, Mike? Lütfen!"

"Tamam, sekize doğru orada olmaya çalışacağım. *Merde alors,* her şeyi çorba ettin. Başka hiçbir şey söyleme. Bakalım ben hasarı giderebilecek miyim."

Kapatırken anneme bakıyorum. "Sekizde geliyor." Sert, öfkeyle parlayan bakışları geri döndü ama kaçıp kurtuluyorum. "Ben yukarı çıkıyorum."

"Çık da gözüm görmesin!" Etrafında dönüp yatak odasına giriyor, kapısını çarpıyor. Yatağının yayları tiz bir gıcırtıyla sızlanıyor.

Babamın yüzü al al, gözlerinin içi gülüyor. Bütün gün balıkta yanan yüzü saçlarını olduğundan da beyaz gösteriyor. "Hayatında hiç onlardan güzel ay balığı gördün mü sen? Niçin domuz pirzolası yaptın ki?"

"Onları yarın pişiririm" diyor annem.

Tabağımdaki yemekle oynuyorum, masadan kalkabileceğim anı bekliyorum.

"Annen seni uyandırmama izin vermedi, yoksa beraber giderdik." Sırıtıyor. "Balıkları tuttuktan sonra serinlemek için bir girip çıktık. Su güzeldi. Yazık, Gene sadece bir tane ay balığı yakalayabildi, o da ufaktı." Tabağına biraz daha patates alıyor. "Tazeyken yemek en iyisi."

Annem sandalyesinde omuzları düşük oturuyor, yanakları şiş. "Temizlemeye takatim yoktu."

Babam ona kaşlarını çatarak bakıyor. "Halsiz misin, Pearl?"

Başını iki yana sallıyor.

Babamın kalın sesi, ellerinin ince işle uğraşırkenki eğreti kibarlığıyla titriyor. "Hasta olmadığına emin misin? Sıcak dokundu o zaman."

"Yemekten sonra anlatırım." Yine başını sallıyor, yüzü ağlayacakmış gibi buruşuyor.

Söyleyecek değil ya! Onu aradan çıkaracak bir hikâye uydurmuştur. Gelgelelim ben masayı toplamaya giriştiğimde "Yukarı çıksan iyi edersin. Sert karşılayacak. Sana ne yapar bilmiyorum." diyor.

Kapıdan babamın televizyonun önüne çömelmiş durduğunu görüyorum. "Ona ne söyleyeceksin?"

"Ne?" Yüzündeki çizgiler ifadesini aşağıya çekiyor. "Senin bana söylediğini."

"Anne, yapamazsın."

"Yapmak zorundayım. Can atmıyorum ama."

"Yapma o zaman. Neden? Onunla bir ilgisi yok ki."

"Çünkü sonradan kendi anlarsa beni suçlar." Alnındaki saçı eliyle geriye atıyor. "Göz yumduğumu düşünür."

Arkamı dönüp üst kata koşuyorum, kendimi salıncağıma atıyorum. Duymaya uğraşsam da yalnızca televizyonun sesiyle karışık mırıltılar geliyor kulağıma. Ardından televizyon susuyor,

mırıl mırıl sesler devam ediyor. O, bedensel hazlara aşina bir kadın. Annesinin çok çocuğu olmuş, hepsinin kanlı doğumlarına o da şahitlik etmiş. On yaşında on beş gösteriyormuş. Okuma iştahı onu bazı fikirlere, farklı yaşam tarzlarına maruz bırakmış. Ama babam seks diye bir şeyin var olduğunu dahi bana hiç belli etmedi daha önce. Sevgi, onun kullandığı bir kelime değil. Kararları, bir ustabaşının baltası gibi iner tepemize.

En sonunda bozuk gong üçlüsü çalıyor. Aşağıya inerken nasıl karman çorman hissettiğimin farkına varıyorum ve Mike'ı görme hevesim aniden kayıp gidiyor. Dünya büyük ve şu evden çıkıp hangi yöne gitsen daha güzel. Çarşaflardan bir halat, pencereden sarkıt. Aramaya geliyorlar. On yıl sonra Manila'dan bir kartpostal, deniz kabuğu avcısı Jill'den. Şimdi annemle babam beni asla onaylamayacak, asla kabul etmeyecek, asla sevmeyecek. Her şey mahvoldu. Ama yaptığım hiçbir şey istediklerine uyuyordu zaten. Yanlış çocuktum ben.

Mike, annemin elleri kucağında tünediği yeşil koltukla diz dize olan, pas rengi tekli koltuğa dimdik oturmuş. Annem güzel mavi elbisesini giyip yüzünü pudralamış ama saçları darmadağın. En son ve hiç istemeyerek, pencerenin önündeki her zamanki koltuğunda oturan babama bakıyorum. Soğuk öfkesi yüzüne maske olmuş. Olabilecek en uzak noktaya, mutfak tarafındaki kanepeye yerleşiyorum.

"Bu durum ortaya çıktığına göre çaresine bu akşam bakacağım." Babamın sesi çatlıyor. Ağır bir ciddiyetle oturuyor; Mike'ın kafasının üzerindeki, yelkenleri fora bir kalyon desenli bakır kabartmaya hitap ediyor. "Olabilecek en kötü şey oldu. Utancımızı asgari düzeyde tutabiliriz."

"Utanmamızı gerektirecek bir şey yaptığımızı düşünmüyorum" diyor Mike, okuma sesiyle. "Bir yanlış anlaşılma söz konusu."

"Benim bir şeyi yanlış anladığım yok." Babamın yanaklarındaki çizgiler geriliyor. "O konuyu konuşmayacağız."

"Bay Stuart, Jill kendi fikirlerini kendisi..."

"O benim kızım ve bana bağımlı, burası da benim evim." Sigarasını yakarken eli titriyor. "Topluma karşı, bize karşı bir yanlış yapıldı. Bu yanlışın düzeltilmesi icap eder."

O iki yüz dolar beni ona bağımlı yaptı demek. Ama bu yaz da senelik yurt masrafını karşılayacak kadar kazanamayacağım. Bütün kaslarım, sanki sözcükleri Mike'ın ağzından ben çekip alacakmışım gibi kasılıyor çünkü onlara gerekli cevabı vermesini, anlamalarını sağlamasını istiyorum. "Fikirler değişir, efendim. Yaptığımızı ben ne kadar yanlış buluyorsam Jill de o kadar yanlış buluyor."

"Haklıyız" deyiveriyorum. "İnanmadığım, onaylamadığım bir ahlaka göre yaşayamam. Ben sizi benim davrandığım gibi davranmaya zorlayacak değilim ama siz benim yaşamak zorunda olduğum dünyadan çok daha farklı bir dünyada büyüdünüz. Birinci Dünya Savaşı'nın hemen sonrasında büyüdünüz. O zaman daha arabalar bile yok..."

"Sessiz ol" diye kükrüyor babam. "Sen sesini duyurma hakkını kaybettin." Bana bakmıyor bile.

"Tut ki gerçekten çok kötü bir şey yaptım, Bayan Coyle'un emekli maaşını çaldım mesela ya da sokakta oynayan bir çocuğu ezdim! Zira iki insanın sevişmesi bir suç değil!"

"Senin söyleyebileceğin hiçbir şey yok! Sesini çıkarma!" Babam yumruklarını sıkıyor. Bir an için odaya sessizlik hâkim. Herkes yere bakıyor. Mike neden konuşmuyor? Onu dinlerler.

Annem bana hücuma geçiyor: "Bakire miydin? İlkin miydi?"

Yüzüme iğneler batıyor. Elimi koltuğun yüzünün yenmiş havına sürüyorum.

"Bana cevap ver. Bakire miydin, Jill?"

"Ne fark edecek? O da bakirdi."

Mike bana çok fena bir bakış atıyor.

"Yalan mı söylüyorsun? Sana inanabilsem keşke." Mike'a dönüyor. "Bakire miydi?"

İstemeye istemeye başıyla onaylıyor. Niye öyle sallıyorsun başını, inanmayacak şimdi. Hareketinin bakışlarımızı üzerinden kaldırmadığını fark edince nihayet "Evet" diyor.

Onların gözündeki tek değerim. Bir vazo gibi, paramparça.

"Yapılabilecek tek bir şey var..." Babamın bakışları her birimizden birer kez sekip televizyonun siyah ekranına konuyor. "Yapılması gereken..." Altın rengi çerçevelerin arkasındaki gözleri buz tutmuş iki göl. Balıktan yüzüne yayılmış güneş yanığı

şimdi yer yer toplanmış, kırmızı lekelere dönüşmüş. "İkiniz en kısa zamanda evleneceksiniz."

Mike hareketleniyor. "Ben ona evlilik sözü vermedim."

"Ben de ona evlilik sözü vermedim!" diye viyaklıyorum. Buradan asla kaçamayacağız. Kazığa bağlandık, sonsuza dek ter dökeceğiz.

"Hiçbir söz vermemeye çok dikkat etmişsindir, eminim!" Annem Mike'a doğru eğiliyor. "Buldun ayran budalasını, faydalanabildiğin kadar faydalan. Amacın neydi?"

Bıkkınlıkla çenesini öne itiyor, kendini zor tuttuğu belli. "Bir amacımız yoktu! Görüşmek, konuşmak, beraber zaman geçirmek hoşumuza gidiyor. Ben doktoramı yaptıktan sonra belki evleniriz ama şu an onun konumuzla bir ilgisi yok."

"Dedektifin raporunu annene gösterdiğimde o ne kadar ilgili bulacak dersin?"

Babam koltuğunda kıvranıyor, sigarasının külleri etrafına dökülüyor. Mike, anneme katıksız bir düşmanlıkla bakıyor; birbirlerinin niyetini ölçüyorlar. "Anneme hayatta göstermeyeceğimi biliyorsunuz. Dedektiflerle, böyle aşağılık işlerle uğraşmaktansa ölmeyi yeğler."

"Onu oynaşmalarınızdan önce düşünecektin. Mağrur havalarını bırak şimdi."

"Bana bunu nasıl yaparsınız? Mike'ın haklı olduğunu görmüyor musunuz? Ben evlenmek istemiyorum! İstediğim son şey evlenmek."

"O tren kaçtı." Babam öne atılıyor, ellerini parmak eklemleri belirginleşene kadar sıkıyor. "Birbirinizi seçmişsiniz artık birbirinizle idare edeceksiniz. Tanrı biliyor ya, ben de bu durumu seçmezdim. Damat diye de seni istemezdim."

Mike sessizce "Beni siz mi okutacaksınız?" diye soruyor.

Babam hışımla ona dönüyor, doğrudan ona bakıyor. Işık, beyaz kirli sakalına sert vuruyor. "Ne?"

"Yahudi olmayan bir kızla evlenirsem, hatta şu an herhangi biriyle evlenirsem ailem beni reddeder, maddi desteğini de çeker."

"Onu Jill'le düşüp kalkmadan önce düşünecektin" diyor annem tükürür gibi. "Bunca zaman senin için yeterince Yahudi'ymiş."

Mike lakayıt bir tavırla kamburunu çıkarıp yayık aksanıyla konuşmaya başlıyor: "Ama bakın, anlamıyorsunuz, eğer maddi desteklerini çekerlerse sizin dandik raporlarınızı okumuşlar, okumamışlar, bana ne? Zaten onları kaybetmiş olurum. Ha annemin evine çamur sıçrattınız diye reddedilmişim, ha onaylamadığı bir evlilik yaptım diye, ne fark eder?"

Kaçtı onlardan. Nasıl benden tapusunun kimde kalacağını tartıştıkları bir mal gibi bahsedebiliyorlar? Kaybeden beni alıp götürecek.

Babam, ürkütücü bir hareketsizlikle duruyor. "Defol!"

"Dur, Malcolm." Annem, Mike'a dönüp kirpiklerinin altından bakarak soruyor: "Annenle halanın desteğini kaybedeceğin için mi itiraz ediyorsun?"

"Durum kısaca bu, evet."

"Senin için her şey Jill'den daha önemli. Anlıyorum. Pekâlâ, hoşça kal, bir daha da kızın yanına yaklaşırsan polisi ararım."

"Hayır!" Sesim kulaklarımı çınlatıyor. Bir daha diyorum: "Hayır! Bunu yapamazsınız."

"Söylediğiniz doğru değil" diyor Mike. "Ona nasıl bakmamı bekliyorsunuz, fabrikada mı çalışacağım?"

Babam, "Ben üniversite okumamış olmama rağmen yirmi yıldır karıma bakıyorum. Ayrıca biz kendimizi tuttuk, terbiyemizle bekledik." diyor.

Annem o sıra başkasıyla evliydi ama bu silahı onlara karşı kullanamam. Yumuşak karınlarını biliyorum. "Leo'yu evlendirdiniz, Haleckilerle bir oldunuz da evlendirdiniz, hani onu Joanie'yle bastıktan sonra? O ne kadar sürmüştü, on sekiz ay mıydı? Evlenmek istemeyen insanları evlenmeye zorlamaktan nasıl bir zevk alınabilir? Mike okulu bırakırsa onunla evlenmem."

"Sen sana ne söyleniyorsa onu yaparsın."

"Hiç umurumda değil. Ona okulu bıraktırmaktansa ölmeyi yeğlerim."

Mike, ilk kez bir sıcaklıkla bakıyor bana. "Dediğini duydunuz. Bu konuda beraberiz."

"Sen de mi öleceksin?" Annem gülümsüyor. "Benim aklıma daha iyi bir fikir geldi. Gizlice evlenin, mezun olana kadar kimsenin kulağına gitmesin."

"Ama..." Sarsıldığını görebiliyorum. "Saklayacağınızı nereden bileyim?"

Babam izmaritini dolu kül tabağına bastırıyor, eziyor da eziyor. "Ortalıkta caka mı satacağız?"

"Diyelim ki bir şeye kızdınız? Hemen aileme yetiştirmeyeceğinizi nereden bileyim?"

"Sözümüzü veririz" diyor annem.

Mike'ın dudaklarının şeklinden şu anki keyfinin tadını alabiliyorum. "Siz benim sözüme güvenir misiniz?"

Annem başlıyor: "Nasıl bir garantiden..."

Pazarlık başladı. Mike, yerine çakılmış gibi oturuyor. Üzerime soğuk, yapış yapış bir rezillik bulaştı.

"...en azından yüksek lisansım..."

Şu çatı üzerimize çöksün, susalım. Böceğiz hepimiz.

"...bir avukata yazdırıp..."

Makine işi oryantal halımızdaki kızıl tuba ağacı, etimin eğri büğrü sinirleri gibi kıvranıyor. Biblo rafında porselenden mavi bir kedi sakin bir gururla kendini temizliyor. Şimşek vardı, siyah beyaz kedim, hep eve kulağı yırtık, yanağı yaralı gelirdi ama kucağımdayken mırlaya mırlaya bir uyur bir uyanırdı. *Lad: A Dog*'dan* esinlenerek onun destansı maceralarıyla ilgili hikâyeler yazardım, hatta o zamanlar yazdıklarıma neredeyse kendim de inanırdım.

"Jill, dinliyor musun?" diye soruyor annem sertçe. "Hamile kalmaman kaydıyla Mike doktorasını bitirene kadar evliliğinizi ifşa etmemeyi kabul ediyoruz. Eğer sözümüzden çıkarsak, eğitimini tamamlayana kadar onun okul ücretini biz ödeyeceğiz."

Delirdiler mi? Parayı nereden bulacaklar ki? Benim okul masrafımı bile onlar karşılamıyor, ki benim notlarım Mike'ınkilerden yüksek. Mike da o duruma ayrı sinirleniyor zaten. "İstediğin bu mu?"

"İstediğimmiş!" Burnundan gülüyor. "Bu, benim hayatta istemeyeceğim şey."

"Okula dönmeme izin verecek misiniz?"

* Albert Payson Terhune'un köpeği Lad üzerine yazdığı on iki hikâyeden oluşan kitabı. (ç.n.)

"Ne diye?" Annem kuşkuyla dönüp, parmaklarını inceleyen babama bakıyor. "Hak ettiğini mi düşünüyorsun? Onu da geçtim, evleniyorsun. Ne anlamı var?"

Ayağa kalktım. Beni istemeyen bir erkekle evlendirileceğim. Turkuaz duvarlar, annemlerin soluk yüzleri karıncalanıyor; sonra gittikçe genişleyen, kırmızıdan siyaha dönen noktalar görmeye başlıyorum. Yemek masası üstüme çullanıyor, kalçama vuruyor. Banyoya koşuyorum. Lavaboya yapışıyorum, kaskatı kollarımdan kuvvet alarak azıcık akşam yemeğimi, henüz öğütemediğim ton balıklı öğle yemeğimi, midemdeki tüm asidi çıkardıktan sonra nihayet; bir nefes.

Annem kapıda, kolları bağlı. "Jill, her şey yolunda mı?"

Yolunda mı? Her şey yoldan çıktı. Banyodan çıktığımda onu yemek masasının yanında buluyorum. "Jill, üniversite işine sonra bakacağız. Hele bir evlenin."

Zayıfçacık, gölgesiz bekliyorum. Bilincim kapansın istiyorum.

Yüzümü dikkatle inceliyor. "Mike seninle konuşmak istiyor. Bir saatliğine çıkmak ister misin?"

Evden mi, evet. Bizi kapıya kadar geçiriyorlar, arabaya binene kadar izliyorlar, aralarında bir boşluk. Cama sokuluyorum. Boğazım kazınmış gibi, ağzımda diş macunu ve asit tadı var. O, yüzünde taşlaşmış öfkesiyle tekerleklere çığlıklar attırarak köşelerden dönerken ben bir kapıya yapışıyorum, bir kayıyorum. Ara sokaklara giriyor, raylardan geçiyor. "Atlattım galiba."

Doğrulmaya çalışıyorum. "Ne?"

"Dedektif. Arkamızda kimse yok." Daha önce çok kez yakınına park ettiğimiz, beraber içinde geçen hayaller uydurduğumuz büyük, tuğla evin yanındaki sokakta duruyor.

"Takip ediyorlarsa buraya gelmezler mi?" Buraya aşinalığımız midemi bulandırıyor. Birilerinin izlediği hissini üzerimden atamıyorum.

"Umarım gelir." Elini yumruk yapıp avucuna vuruyor. "Gelse de burnunu kırıp dişlerini yuttursam ona."

Nastasian'ı ancak bir kâbusta göreceğimizi sanıyorum. Gelgelelim eski rutinimiz yara aldı; hareket edemiyorum. Fark edip kaşlarını çatıyor. "Gel buraya." Beni öpmek için kendine çekiyor: haz yok, yalnızca bir iddia var. Geri çekildikten sonra direksi-

yona eğiliyor, parmaklarını davul çalar gibi direksiyona vuruyor. "Her şeyi karman çorman ettin! İnkâr etmeye devam etseydin ya?"

"Özür dilerim."

"Çok şaşırmış gibi yapıp, aman anneciğim, nasıl böyle şeyler söyleyebilirsin deyip odadan kaçsaydın?"

"Öyle yapsam şimdiye raporlar annende olurdu. Benden o tür davranışlar beklemez."

"Bunun olmasını sen mi istedin?"

"Benden nefret ediyormuş gibi davranıyorsun!"

"Ne dememi beklerdin? 'Ayy, Bayan Stuart, tabii kızınızı alırım, biraz açılın şurada zil takıp oynayayım' mı deseydim? 'Yalnız hemen paket yapın, evde yiyeceğim' mi deseydim?"

"Bu durumun beni nasıl küçük düşürdüğünün farkında değil misin? Ben bu şekilde evlenmek istemiyorum!"

"Evlenmeyiz o halde."

"Sonra ne olacak bize?"

Başını kaşıyor. "Bir şeyler düşüneceğim. Biz onu alt ederiz."

"Kadın açıkgöz, Mike."

"Orası belli." Parmakları ritimlerine devam ediyor. "İlla ki bir yolu vardır. Birilerinden akıl almam lazım. Belki Cribbets'ten. Onun kimseye söylemeyeceğine güvenirim."

"Lise öğretmeninden mi?"

"Şair olan. Bir şeyler bulurum. Sen bana güven."

Bulacağına inanmalıyım. Bu gece hazırlıksız yakalandı.

"Gel, izliyorsa gözlerine bayram ettirelim." Bana yaklaşıyor.

Sokak boş ve durgun, sokak lambalarının ışığında hepten uğursuz görünüyor. Alışmışlığımızın doğal kıldığı şekilde sevişiyoruz fakat bir tuhaflık var, duygudan çok bilinçli istek hissediyorum. Her ufak hareketin farkındayım, paçasının ayak bileğime hafifçe sürtmesinin bile. Mememdeki eli haşin. Tadıma yeni varmış gibi her zamankinden daha tutkuluyuz, ne var ki soğuğuz. Makine gibi hareketlerle birbirimize rendeleniyoruz. Sırf bu eylem yüzünden annem ve babam benden nefret ediyor. Gerçekleştirebilmek için bir ruhsata ihtiyaç olduğunu düşünüyorlar. Kazığa oturduğum günü hatırlıyorum, kolunu omzuma atıp "İyi dayandın" deyişini. Sarıçam iğnelerinde doğan hazzımı

hatırlıyorum. Onda bu gece bize müsaade etmeyecek bir gerginlik var, etime çarpıp duruyor sadece, kendini bırakmıyor. Zaman zaman bir öfke yüzünü buruyor; ben de aynı şekilde, hatırlamaktan kaçamıyorum.

On Altıncı Bölüm
Jill Bir Mızrak Dövüşüne Tanıklık Ediyor

ERTESİ SABAH SAAT BEŞ buçukta birden uyanıp yatağımda doğruluyorum. Odam ışık dolu ama başıma dikilmiş biri yok. Sonra hatırlıyorum. Bu yatakta duramam. Korku; annemle babamı görmenin, görülmenin korkusu beni yukarıya, salıncağa götürüyor. Evin sesleri döşemelerin arasından sızarak bana ulaşırken terleyerek bir dalıp bir uyanıyorum. Sifon, kapanan buzdolabı kapısı, babamın sesinin pürüzlü tınısı, annemin onu cevaplayan kontraltosu. Zaman kavramım yok, göğsüme çökmüş baskı hep aynı. Dışarıda saklambaç oynayan çocukların çığlıkları açık pencereden sarı-beyaz pervaneler gibi, kanatları kırpışarak içeri giriyor. Bir çim biçme makinesi vınlıyor. Hafif bir kızarmış balık kokusu yanıma tırmanıyor. Mutluluk tatmak niçin bir suç olsun? Onlar acı çekiyor, ben acı çekiyorum ve bu ev çok dar.

Zeminden genizsil bir telefon çalışı. Ardından merdivenin aşağısındaki kapı açılıyor. "Jill?" diye sesleniyor annem. "Telefon. Mike arıyor."

Oturamayacak kadar huzursuz olduğumdan ayakta konuşuyorum. "Alo?"

"Yalnız mısın?"

Testerenin nağmeleri babamın bodrumda olduğunu ele veriyor ama annem biblo raflarının tozunu almakla meşgul. "Hayır. Bu gece seni görebilecek miyim?"

"Halama gidiyoruz. Saat altıdan önce ankesörlü telefon bulmaya çalış. Epey kafa patlattım."

"Bir şeyler bulabildin mi?" Silik bir umut doluyor içime.

"İlk şoku atlattım. Öyle ucuz bir numara insanı hazırlıksız yakalıyor."

"Çalışırım."

Telefonu kapattığımda annem "Yemek ye bari" diyor. "Balık kaldı, ısıtabilirim."

"İstemiyorum, sağ ol."

"Yemezsen hasta olacaksın, yine sana ben bakacağım. Ahlanıp vahlanmayı bırak. Kendin ettin kendin buldun."

Tartışamayacak kadar halsizim, peşinden mutfağa gidiyorum. "Aç değilim. Peynir var mı? Domatesler olgunlaşmış mı?"

"Bu gece cevabını vermeye gelecek mi?"

"Mike'ın akrabalarını ziyarete gitmesi gerekiyormuş."

"Denize düşen yılana sarılır." Kahve demliğinin altını yakıyor. "Yorgunluktan şimdi düşüp bayılacağım. Baban bile uyuyamadı."

Tavadan leş gibi kızarmış balık kokusu geliyor. "Belki de gitmeliyim ben."

"En son gittiğin günü hatırlıyorum. Heinemannların garajında epey sıkılmıştın."

On yaşındaydım o zaman. Birkaç saat geçmiş, hâlâ bekliyorum; Bayan Heinemann'ın annemi aradığından, annemin de ona kendi kendime çıkana kadar beni orada bırakmasını söylediğinden habersizim. Yenilgi. Süzme peynir ve kiraz domates çiğniyorum.

"Tabii eğer arkadaşın üstündeki yırtık gömleklere bakmadan pek alışkınmış gibi davrandığı debdebeli hayatı sana sağlamak..."

Mutfağın kapısı aniden açılıyor. "Pearl, o karınca ilacını ne yaptın?" Bocalıyor, bir şok dalgası onu olduğu yerde donduru-

yor, sanki beni hayatta görmek de artık fazlaymış gibi. Sonra çenesi titreyerek öne eğilip masayı var gücüyle üzerime itiyor. Sandalyeden fırlıyorum. Annemin onu uyaran sesi çatlıyor: "Malcolm!"

Sesi, bedeninden yırtılır gibi çıkıyor: "Berduş!"

"Benden nefret ediyorsun! Ama özür dilemeyeceğim!" Koşarak mutfaktan çıkıyorum, kalbim paramparça.

Cüzdanımı alırken annem yetişip "Nereye gidiyorsun?" diyor. "Şimdi gidersen hayatın boyunca pişmanlık duyarsın."

"Yürüyüşe çıkıyorum." Dış kapıyı çarpıp hızla bahçeden çıkıyorum; içimde parçalanmış, oradan oraya çarpan bir şey. Buruşuk bir doku parçası. Berduş. Neyi söylemek isteyip de söyleyemediğini, bu lafın neyin yerini aldığını hayal etmek daha fena.

Marcie, evinin ikinci katındaki verandasında gözlüğü ve eski şortuyla güneşleniyor, orospu kıyafetlerini henüz kuşanmamış. Bana başıyla hafif bir selam veriyor. Üniversiteye başladığımdan beri kimse benimle konuşmuyor. İki tarafta da yaban kaldım. Bizim çetedekiler Mike'la sikişiyorum diye başımın etini yemezdi; omuz silkip "Ee, daha ne var ne yok?" derlerdi. Annemle babam garip ahlak anlayışlarını nereden uydurmuş? Sokakta benim yaşımda bakire yoktu. Annem Freddie'yi pek severdi, sürekli ona damla çikolatalı kurabiyeler yapardı mesela ve o çocuk bana o mutfakta tecavüz edemediyse, sıcak ütüyle tehdit ettiğimden. Mike'la sikişmemin, benim sağlıklı ve normal bir dişi olduğumu ispatlayacağını sanmıştım. Acilen bir kadın arkadaşa ihtiyacım var. Donna, kilometrelerce uzakta. Julie, arabasız gidemeyeceğim bir banliyöde. Theo, New York'ta Southampton diye küçük bir şehirde.

Önümde üç kız çan çan konuşarak, şortlarının içindeki küçük popolarını kasarak kol kola köşedeki bakkala giriyorlar. "Dün Sharkie'nin tamirhanesinin orada bana ıslık çaldı!" "Doris Day'in filminde Frieda'yla locada sürtünüyorlardı." Kızlar içecek musluklarının önünde duruyorlar, ben arkadaki boş telefon kulübesine giriyorum.

Annesi açıyor. "Kim arıyor acaba? Evde mi bir bakayım."

Biraz hava almak için kapıyı açıyorum. Telefonun ahizesi beni yatıştırıyor. Bir planı var.

"Nasıl gidiyor, balkabağım?"

"Hiç sorma. Sesini duymak güzel. Bu gece kaçabilecek misin?"

"Birkaç gün ertelemek iyi bir strateji. Beni sıkıştıramayacaklarını görsünler. Cribbets'i aradım, önümüzdeki cuma görüşeceğiz."

"Onlara cevap vermek için önümüzdeki hafta sonunu bekleme, Mike." Tavan arasında ne kadar saklanabilirim? Babamdan korkuyorum.

"Bak, seni evermeye çalışıyor. O bilindik güldürüler gibi. Tek talibini kovacak değil."

"Bu doğru değil! Çok kızgınlar, utanıyorlar."

"Annen ne döndüğünü biliyordu. İlk geceden beri peşimizde adam vardı, onun tek amacı beni güzelce tuzağa düşürebilmekti. Seni kiracılarınızdan biriyle nasıl evlendirmemiş, hayret."

"Kes şunu!" Kapıyı sertçe kapatıyorum. "Sen ondan betersin! Ben hâlâ aynı insanım, değişmedim."

"İlişki de aynı ilişki. Benimle istediğin için yattın, seninle evleneyim diye değil. Öyle değil mi?"

"Elbette. Ben seni sevmekten gurur duyuyordum. Bu durumun beni nasıl küçük düşürdüğünü bilmiyorsun." Kulübe havasızlaşıyor, daralıyorum. Kapıyı azıcık aralayıp burnumu açıklığa yaklaştırıyorum.

"Uyduruk bir emekçi sınıfı âdeti, evlendir gitsin. Köylülerle ilgili ucuz bir komedi filmi gibi."

"Onların da canı yanıyor. Duruma senin tarafından bakmaya çalıştıkları için sözleşme işini çıkardılar."

"Harika. İnfazına taksiyle gitmek gibi."

Kapıyı kapatıyorum. "Yüz kez beni sevdiğini söyledin. Benimle evlenmek neden infaz oluyor?"

"Evlenmek istemiyorum."

"Ben de istiyor değilim. Ama ne yapabiliriz? Ne yapabiliriz?"

"Dur, kayışı koparma. Sana düşündüm dedim ve bana ne bulduğumu bile sormadın."

"Söyle." Kapıyı açıp bacaklarımı dışarıya uzatıyorum.

"O kadar basit bir şey ki, dün gece aklımıza gelmemiş olmasına şaşırıyorum. Taşın gitsin."

"Onları bırakayım mı?"

"Aynen öyle. Burada bir daire tut. Müthiş olmaz mı?"

"Pek olmaz. Nasıl geçineceğim?"

"Ee, çalışmıyor musun?"

"Haftada elli sekiz dolar kazanıyorum. Okul ne olacak?"

"Sonbaharda orada bir iş bulursun. Yine beraber oluruz."

"Mike, yurdun parasını ödeyecek kadar kazanamam, ayrıca üniversite kızların eve çıkmasına izin vermiyor. Şu anda elime geçen parayla geçineceksem eylülde okul açıldığında beş parasız kalacağım demektir."

Bıkkınlıkla iç çekiyor. "Onlar ufak tefek şeyler, halledilir. Önemli olan seni o cehennemden çıkarmak ve onları sırtımızdan silkmek."

Kapıyı kapatıyorum, ıslak bir kasvet omurgamdan yukarıya sis gibi tırmanıyor. "Bunun bana nasıl bir yararı olacağını anlayamadım." Ann Arbor'da üç kuruş para verecek bir yerde köle gibi çalışacağım; arkadaşlarımı arada bir, meşgul olmadıkları zamanlar görebileceğim; verilen okuma listelerini onlardan isteyeceğim... Annemin kız kardeşlerinin en akıllısı Sarah teyzem gibi kendi kendimi eğitmek zorunda kalırım. Sarah teyzem *Dünya Almanağı*'nı hatmetmiş, kafası sürekli anlatmaya çalıştığı birbiriyle alakasız bir sürü bilgiyle dolu; dünyadaki en uzun asma köprü hangisidir mesela? O bilir. Sarah teyze kitap koleksiyoncusudur. "Neden bütün acıyı ben çekiyorum?"

"Aile senin."

"Annem haklı, sen gerçekten benim başıma ne geleceğini umursamıyorsun!"

"Öyle bir şeyi nasıl söyleyebilirsin? Dün akşam senin için çektiklerimden sonra bu cüreti nereden buluyorsun?"

"Mike, özür dilerim!"

"Bu senin için bir sınav. Beni seviyorsan onları bırakır, benim peşimden gelirsin."

"Bir sınavım eksik. Niye diğer türlü yapamıyoruz? O zaman şimdiki gibi devam ederiz ve ikimiz de okula dönebiliriz."

"Bu mecburi evliliği yiyeyim mi yani?"

"Ben katlanırım ve ben de senden çok istiyor değilim."

Uzun bir süre cevap vermiyor. "Bak, balkabağım, yarın evden çıkıp beni ara. Ya salı ya çarşamba günü gelirim."

"Salı daha iyi. Babamın sendika toplantısı var. Mücadele edecek kişi sayısı azalmış olur."

"Tamam ama sen de benim planımı uzun uzadıya düşün. Büyük yataklı küçük bir daire tutabilirsin. Bir düşün bakalım, senin de hoşuna gitmeyecek mi?"

Kömür tüneli bu havasız, umutsuz telefon kulübesine çıktı.

Short Biraderler'de terfi ettim, o uygun ödeme planlarının faturalarını çıkarıyorum şimdi. Her gün, gün boyunca isim, adres ve aylık ödeme bilgilerini giriyorum, zavallı kerizlerin vadelerinin dolup dolmadığını yazıyorum ama artık saate bakmıyorum. Eve gitmekten nefret ediyorum. Öğle vakitlerinde park sundurmalı, bahçe ışıklı sarılı pembeli evlerin dizildiği sokaklarda dolanırken bir kadının, temizleyip sürekli daha yeni eşyalarla dolduracağı bir kutuya kapatılmayı niçin isteyebileceğini düşünüyorum. Çocuklar yalnızca neyi umut ettiğini biliyorsan umuttur. Aşk, yalnızca daha çok çocuk olsun diye kurulmuş ballı bir tuzak mı acaba? Öyleyse neden âşık olduğumda dünya büyüdü? Annem gibi yaşamak istemiyorum, annem gibi olmak istemiyorum demeyen bir tane kız tanımadım. Bizleri şekillendiren annelerimiz mi, biz miyiz, yoksa erkeklerimiz mi?

"Herkes yapıyor demeyin bana sakın." Annem başını geriye atıyor. "Ben de zamanında gördüm geçirdim, sözde entelektüeller gözümü boyayamaz."

Mike ve annem pas rengi ve yeşil koltuklarda oturuyorlar, köşedeki sehpada limonata sürahisi duruyor. Limonatayı getirince hayrete düşmüştüm ama oturur oturmaz birbirlerine saldırdılar. Şimdiyse sürahi neredeyse boş. Tartışmacılar gibi söz aralarında limonatalarını yudumluyorlar.

"Bakın Bayan Stuart, biz sizin düşündüğünüz gibi elden çıkarılması gereken çocuklar değiliz. Seks, her insan için o kişinin yüklediği anlama sahiptir."

"Öyle mi?" Annem dudaklarını büzüyor. "Jill hamile kalırsa ne gibi bir anlama sahip olacak?"

"Onu korumak için her türlü önlemi aldığım için elbette öyle bir şeyin imkânı yok."

Annem dramatik bir kahkahayla başını geriye savuruyor. "Benim kadar uzun süredir evli olsan, benim tanıdığım kadar –sözüm ona çok dikkatli– erkeklerin eteklerine bir dolu velet doladığı kadın tanımış olsan, bu dediğinin ne kadar komik olduğunu anlardın."

"Ne diyebilirim ki? Demek ki yeterince dikkatli değillermiş."

"Tek bir çaresi var, o da biraz erdem sahibi olmak."

"Anne, erdemlilik seks yapmamaktan ibaretmiş gibi konuşuyorsun." Birbirlerine öfkeyle bakan gözlerini üzerime çekebilmek için öne eğiliyorum. "Kadınlar da insan. Erdem daha karmaşık bir şey. Dürüstlük var, şefkat var, cömertlik var, cesaret!"

"Bir de anneye yalan söylemek var. Anlıyorum."

"Evet, bilmen müdahale etmen demekse o da var. Beni kontrol etmeye çalışıyorsun."

"Jill, izin ver ben cevap vereyim." Mike bir eliyle diğerini dilimler gibi bir hareket yaparak beni susturuyor. "Bu, ikimizin arasında."

"Babası Yahudi olsa ona bunu asla yapmazdın. Bunun seni mazur göstereceğini mi sanıyorsun?"

Mike, parmaklarını saçlarının içinden geçiriyor. "Mazerete ihtiyacım yok! Bunu anlayamıyor musunuz?"

Annem ona soğuk, uzun bir bakış atıyor. "Her genç kızın derdinin arkasında senin gibi bir yılan olur. Kardeşim Sarah, o kadar peşinden koştuktan sonra, onu bir çocukla Georgia'nın göbeğinde bırakan ayyaş, beceriksiz bir oyuncu parçası için yedi yılını harcadı. Sen bana onu hatırlatıyorsun! Aynı bakış sende var. İstediğini alırsın, kimse de senden parasını istemez sanıyorsun."

"Annem, o öyle biri değil! Ayrıca ben satılık değilim, fiyatım yok."

"Sen onun nasıl biri olduğunu bilmiyorsun." Bana dönüyor, yalvaran gözleri parıl parıl. "Gözünü kör etmiş. Ama ben görüyorum ve senin böyle bir adama bulaşmış olmanı yüreğim kaldırmıyor."

"Erdem diye konuşup duruyorsunuz" diyor Mike. "Ama istediğiniz kanıtı elde edene kadar bize müsaade ettiniz, göz yumdunuz. Madem kızınızın erdemi sizi bu kadar alakadar

ediyordu, dedektif tutacağınıza oturup onu sorguya çekseydiniz. Ben o raporları görmek istiyorum. Eminim olanlardan on gün önce de haberiniz vardı."

Annem kayıtsız bir tavırla başıyla onaylıyor. "Demek raporları görmek istiyorsun."

"Israr ediyorum."

"Çok akıllı geçiniyorsun ama saf salağın tekisin."

Mike başını öne eğiyor, omuzları gergin. "Ne demek istiyorsunuz?"

"Dedektif de rapor da yok." Annem bacak bacak üstüne atıp ayağını sallamaya başlıyor.

Dedektif yok. Dünyadan bir lokma kopup düşüyor. Dedektif yok ama yara kapanmıyor. Çalılar gözlerle doluyken yalnız olduğumuzu düşünerek birbirimize sarılmalarımız aklımdan çıkmıyor. "Ama bana dedektifin kartvizitini gösterdin. Buradaydı. Onu gördüm."

"Roy Nastasian mı? Buradaydı ya. Eunice nafaka için Leo'nun peşine düşmüş yine. Bay Nastasian da Leo'nun yerini öğrenmeye çalışıyordu."

"Anne! Niye dedektif tuttuğunu söyledin? Niye?"

"Boşa zaman harcamamak için. İnkâr edeceğini biliyordum, sen sussan Mike başlardı. Bay Nastasian'ın Leo'yu bulmak için buralarda dolanacağını tahmin ettim, kazara belki sizi de iyice korkutur dedim. Ona Leo'nun seninki gibi bir arabası olduğunu söyledim."

"Tanrım, işe bak!" Mike yumruğunu avucuna vuruyor. "O seni tuzağa düşürdü, sen de beni. Güzel!"

"Ama bana kartını gösterdi. Onu burada gördüm."

"Suçla, onu suçla." Annem sahte bir gülümseme takınıyor. "Senin gibi adamlar suçu hep kadına atar."

Eh be Leo! Bir yandan da durumlarımızın benzerliği içimi sızlatıyor; Haleckilerle bizimkiler onu Joanie'yle evlendirerek evlenme tikinin başlamasına da vesile olmuştu.

Annem, "Çok akıllısın ya, görünmezsin sanıyorsun. Gecenin saat kaçlarına kadar kızı eve getirmiyorsun, geldiğinde de bana ne yaptığınızı anlatamıyor. Neler çevirdiğinizi çözmek için kirli sepetindeki külotlarına bakayım dedim, hepsini elde yıka-

mış. O an anladım. Telefonda nasıl konuştuğunu dinlemek yetiyor zaten, 'Peki Mike, evet Mike, özür dilerim lort hazretleri' ağzından bal damlıyor."

"Siz dinlerken ne demesini beklerdiniz? Bana başkaldırmıyor çünkü beni tanıyor."

İkisinin gergin, sinirli suratlarını birbirinden ayırmak zor. Birden fark ediyorum: Bu kavga hoşlarına gidiyor. Güç gösterisi yapmak için iki taraftan asılıyorlar. Birbirlerine benziyorlar. Sırayla, bir tatmin duygusuyla sergiliyorlar rollerini.

"Güçlü olduğunu sanıyorsun ama zayıfsın" diye sataşıyor annem. "Birkaç kızı baştan çıkarmakla adam olunmaz, adam olmanın sorumluluklarını almakla adam olunur. Sen dikbaşlı, kibirli oğlanın tekisin."

"Jill sizin kötü niyetli laflarınıza kulak asmaması gerektiğini bilecek biri."

Annem dimdik oturuyor, ayakları neredeyse yere değmeyecek. "Dışarı çıktığında seni aradığını, eve ağlamaktan yüzü şiş halde dönmesinden anlıyorum. Sen onu öyle seviyorsun."

"Kendimi size açıklamak zorunda değilim."

"O benim kızım, nefes aldığım sürece onu koruyacağım elbette!"

"Peki onu sizden kim koruyacak?"

Sevgiden bahsediyorlar, sevgiden ama kastettikleri güç ve birbirlerine benziyorlar.

"Sizin kötü niyetinizi dinlemek zorunda değiliz." Ayağa fırlıyor. "Jill, haydi gidelim buradan."

Kalkıyorum.

"Nereye? Nereye götüreceksin onu?" diye haykırıyor annem. "Sokağın birine mi? Bu evden çıkmasına izin vermem."

"Bizi durduramazsınız. Jill, haydi."

Bir adım attıktan sonra duralıyorum. "Anlamıyorum. Ne yapmamı istiyorsun, Mike?"

"Benimle beraber buradan dışarı çıkmanı istiyorum."

"Jillie, yapma!" Annem ellerini ova ova koltuktan ayaklanıyor. "Gitme onunla yavrucuğum!"

"Oy Gott*, ne istiyorsunuz?"

* Yidce, "Ya Rab!" (ç.n.)

"Benimle beraber buradan dışarı çıkmanı." Yüzü kızgın bir ricayla ekşimiş, gergin.

"Ama Mike, ne yapacağız? Sonra eve mi gideceksin? Evden mi taşınacaksın, beraber mi yaşayacağız?"

"Civcivim, dinleme onu." Annem kolumu sıkıyor. "Hiçbir şey umurunda değil. Sadece senden güçlü olduğunu göstermeye çalışıyor. Seni benden almak istiyor."

"Beni vermeye çalışan sendin! İkiniz de çenelerinizi kapatır mısınız? Birine ait olduğumu kanıtlamam mı gerekiyor? Ben benim, bakın! Yaşıyorum ben! İnsanım."

Mike siniyor. "Bağıra çağıra kızı çileden çıkardınız. Bak, bu kadına beni sevdiğini söyle."

"Seni seviyorum. Onu seviyorum, evet."

"O zaman neden seninle evlenmiyor?" Annem kendini koltuğa atıyor. "Neden seni umursadığını göstermiyor?"

Mike başını ellerinin arasına alıyor. "Başım çatlayacak. Öyle bir ağrı girdi ki düşünemiyorum bile."

"Aspirin ister misin?"

"İki tane getir. Soğuk suyla."

Hemen getirip yanında duruyorum. Şakağında damarı atıyor. Başını okşamak için elimi kaldırmışken arka tarafta annemi görüyorum, beli bükülmüş bir yalnızlık Tanrıçası. Ağzı, küçük ve kalkık burnuna yanaşmış, gözleri kısık. "Sen bir şey ister misin anne?"

"Bir fenalık çöktü. Pencereleri biraz daha açabilir misin?"

Babamın boş koltuğunun arkasındaki pencereyi itebildiğim kadar yukarı itiyorum. "Daha iyi mi şimdi?"

"Biraz daha iyi." Gözkapaklarına dokunuyor. "Bu olay başladığından beri geceleri uyku uyuyamıyorum. Kafamda kurup duruyorum."

Gergin, tehditkâr duruşları aklımda; bu barışçıl dengeyi bozarım korkusuna adım atmaya cesaret edemiyorum.

Önce Mike hareketleniyor, omuzlarını kabartıp çenesini göğsüne yaklaştırarak gerdanını çıkarıyor. "Yani dedektif yoktu, tabii artık size inanabilirsem."

Annem dikeliyor. "Hiç fark etmez. Bu iş daha fazla uzamayacak."

"Beni acele ettirmeye çalışmayın!"

"Önceden pek aceleciymişsin. Tamam, sen kendi başına otur, düşün. Ama Jill'i artık göremeyeceksin."

Ailesinin o karanlık ustuka evde onu sindirdiğini hayal ediyorum bir an için. "Hayır. Birbirimizi görmeliyiz. Beraber karar vermeliyiz."

"Seni sadece mutsuz ediyor."

"Beni mutsuz etmeye hakkı var!" Ellerim birbirini ovuyor, sağa sola sıçrıyor. Annem anlamıyor, anlayamıyor. Bu adam beni sevdi. Kendimi ona vadettim: Hayallerimi süsleyen karanlık, direngen, zeki ve dengesiz idolüm o benim. Yalnız bana ait bir Heathcliff-Hamlet-Byron-Monte Cristo Kontu.

"O zaman cumartesiye kadar. Söz ver, gizli gizli yanına gitmeyeceksin."

Mike'a dönüyorum ama yüzü üzgün ve asık. Yıpranmış makosenlerini izliyor. Tekrar anneme dönüyorum. "Söz."

On Yedinci Bölüm
Hiçbir Şeyin Bir Şeye ve Bir Şeyin Her Şeye Dönüşümü

SAAT İKİYE KADAR BİR daha bakmayacağım diye yemin ettim ama umut etmeyeceğime dair kendime zorla verdirdiğim sözü tutamayacağım. Tuvaletin kilidini çekerken kendi kendime hafifçe hıçkırıyorum, elbette başlamadı, daha başlamadı. Küloduma bakıp hiçbir şey göremediğimde soğuk bir bulantı tırmanıyor içimde. Bu sefer emindim. Kanı hissettim. Donna on dört gün gecikmişti, ben daha on birinci gündeyim. İçinde kaynadığım dilsiz, karmakarışık sefaleti düşününce âdet düzenimin bozulması çok doğal. Yine de korkuyorum.

Masasının önünden geçerken orta yaşlı sekreter Bayan Papich kafasını kaldırıp bana bakıyor, bodur parmakları tuşların üzerinde hazır. "Motoru mu bozdun?"

Kuzu gibi bakarak başımla onaylıyorum.

"Üç gündür lavaboya koşup duruyorsun, güzelim. Patronun tepesi atmadan bir doktora görün derim."

Sen söylemezsen patronun nereden haberi olsun, tosbağa?

Short Biraderler'i benimsemiş, karşılığında üç kuruş para kazandığım işimi yaparken boş geçirdiğim her saniye ona dert oluyor. Gelgelelim dün işi sevip sevmediğimi sorduğunda sesim öyle şevkli çıktı ki, o bile afalladı. Papich, ben o evde durmamak için bütün gün domuz keserim. Perde arkasında ne vahşi sahneler dönüyor, nasıl yaparım, neden yaptım, kancık, yavrum, utanmaz, hayatını mahvettin...

Tavan arasındayım; yağmur çatı kirişlerine patır patır damlıyor. Batıdan gök gürüldüyor, fırtınanın sonu yaklaşıyor. Detroit'te fırtınalar muazzamdır, gök gürültüleri koca koca yuvarlanır, yağmur bardaktan uçsuz bucaksız boşanır.

27 Temmuz 1954

Sevgili Stu:

Mektubunu evirdim çevirdim, hiçbir şey anlamadım. Pearl yengem son mektubumu nasıl öyle yorumlayabilmiş ki! O tür şeyler yazmadığıma eminim. Mike ve senin çok iyi birer arkadaş olarak görüştüğünüzü biliyorum. Benim şaka yollu söylediğim bir şeyi yanlış anlamış olacak...

Donna, Donna, bunun bir yararı olmayacağını anlamıyor musun? Herhalde normal zamanda bile annemi kandırmayacak bu mektubu göze çarpsın diye ortalık bir yere bırakmam gerekiyor. Senden anneme değil bana yazılmış bir mektup gelmesini tercih ederdim.

Katlayıp kâğıt çöpüme atıyorum. Flaş patlıyor; arka bahçedeki karaağaç, yağmurdan hepsi bir yana taranmış yapraklarıyla kendini gösteriyor. Daktiloma bir kâğıt yerleştiriyorum,

31 Temmuz 1954

Sevgili Donna,

başım elime dayalı. Nereden başlasam? Âdetimin on beş gün geciktiğinden mi? Onu yazmayı bırak, söyleyemiyorum bile. Babamın evde Hamlet'in babasının hayaleti gibi dolaştığını mı anlatsam ona, aynı sofraya oturabildiğimize şükrettiğimi mi? Annemle Mike'ın, bir tartışmayı kaybetmenin mi yoksa başlarına kalmamın mı daha kötü olduğuna bir türlü karar verememelerini mi ya da?

Yanağımı daktilonun metaline dayadım; Donna'ya beyaz odamızda yaşayalı, birbirimize hayatlarımızı anlatalı on yıl olmuş gibi uzağım. Anlatıvermenin büyüsü kalmadı. Ta Flint'te bana üzülmekten başka ne yapabilir? Yokluk yadsınamıyor. Kâğıdı daktilodan bir hışım çekip Donna'nın mektubunun peşine yolluyorum. O an daha bile uzaklaşıyor sanki. Şimşek kaplıyor her yanı, bir çatırtı, arkasından göğün gümbür gümbür gürültüsü, ufacık bir pervane de sigara külünden bedenini kirişten sarkan ampule vurmuş, ışık kırpışıyor. Bir yanım yalnızca insan yüzü görmüş olmak için inip onlarla kavga etmek istiyor; gidemem. Bakışları zımpara gibi, yıpranıyorum.

"Bizim Cribbets bana ne dedi, biliyor musun?" Mike direksiyonda, başı eğik, kamburu çıkık.

Sesinin soğuk neşesi sinirime dokunuyor. Bekliyorum.

"Bir zarı delmek Chartres Katedrali'nin gül penceresini kırmakla aynı şey değil. Kendini fazla ciddiye alma, Loesser. Kapa tırnak."

"Onun boynunu kırmak daha eğlenceli olurdu. Bekâret benim ama yaygarasını sen kopardın."

"Ailene bekâretini bozduğumu söylemeseydin neyin ağıdını yakacaklardı?"

"Gidip senden önce kırk kişinin daha olduğunu söyleyeyim mi?"

Avuçlarını havaya açarak omuz silkiyor. "Bir de gelecekteki metreslerimi ailelerinin evlerinden taşınmış kadınlar arasından seçmemi öğütledi."

"Metresinsem niye her gün işe gitmek zorundayım?" Ensemdeki tüyler ürperiyor. Kavga çıkarmaya çalışıyor. "Üç dört yıl sonra tanışmamız daha elverişli olurdu ama henüz hazır olmadığımızı nereden bilebilirdik?"

Dışarıya bakarak bir ah çekiyor. Sonra yüzü canlanıyor. "Hah, şunlara bak!" Beyaz şortlu iki kadın bisikletleriyle yanımızdan geçiyor. Arkalarından bakabilmek için uzanabildiği kadar uzanıyor. "Koca kıçlı kızlar gibisi yok."

Ben de o grup içinde yokum. "Benden bıktın mı, Mike?" Öylesine bir soru.

"Hangi açıdan?"

Neden kâbus gibi soruma hemen olumsuz cevap vermiyor? "Herhangi bir açıdan."

"Annen ve babandan bıkmanın da ötesindeyim."

Şu duruma inanamıyorum. Yanlış yola saptık, kazara oldu; adımlarımızı takip ederek birbirimizi sevmeye dönebiliriz. Beni sevdiğini söylerken gözleri nasıl kapkara yanardı. Son zamanlarda öyle bakmıyor. Ama biri seni seviyorsa, eğer gerçekten seviliyorsan, nasıl olur da o sevgi birden bitiverir? İnanamıyorum buna. İnanamıyorum.

"Cribbets, bir yazarın başına gelebilecek en kötü şeyin müdahil olmak olduğunu söylüyor. Yazar engin tecrübe sahibi olmalı ama bir parçasını hep bağımsız tutmalıdır."

Eğer beni sevdiyse ve eğer ben hâlâ bensem, beni neden sevemiyor? Ben değişmedim. "Aa? Defterini de getirdin mi bu gece?"

"Aynı fikirde olmanı beklemiyorum. Her kadın erkeğin bağımsızlığına içerler. İster ki bir bebek gibi memesinde dursun."

"Ben de senin kadar yazıyorum. Ayrıca sen bağımsız değilsin. Ben geçimimi sağlamaya senden çok yaklaşıyorum."

"Önce kadınsın, bu kaçınılmaz bir gerçek. Üstelik yazdıklarının çoğu sadece *merde*."

"Öyle mi? Daha önce bunu hiç söylememiştin."

"Estetik kuramla ilgili sana açıkladığım her şeyde örtük olarak vardı. Yazdıklarını ciddiye almamı beklemiyordun herhalde. Estetik hakkında yıllarca düşündüğümün farkında mısın? Kariyerimi yıllardır planladığımın?"

"Mike, bitirmek istiyorsan söyle. Zehir bulaştırma."

"Bu kadar melodramatik olma."

"Evlenmezsek beni okula göndermeyeceklerini anlamıyor musun? Beni göremeyeceksin. Etrafında olmayacağım."

"Taşın. On sekiz yaşındasın."

"Gidersem bir daha geri dönemem. Onlar benim annemle babam!"

"Senin annenle baban tüm şehre yeter hatta kalanlarıyla yetimhanelerdeki çocuklar da kurtulur. Baban Viktorya Dönemi'nde yaşıyor, annen de güç delisi bir cadı."

Sessiz olmalıyım, biliyorum. "Mike, benimle evlenmeyecek misin? Bütün derim soyuldu artık. Neden beni yalvartıyorsun?"

Dosdoğru karşıya bakıyor, koluna dokunuyorum, kasları düğüm düğüm. Geri çekilip kapıya doğru kayıyorum. "Özür dilerim. Keyfim yok. Beni eve götürsen iyi olacak."

"Seninle evlenmem demedim."

"Tabii ki demedin." Böğrümde bir taş: Embriyo mu? "Sen yine de beni eve götür." Bu geceden sonra ona asla söylemem.

"Sikişmedik."

"İstemiyorum."

"Öyle mi? Başımı onca derde soktuktan sonra ha? Mahrum bırakma oyunlarını deneyeyim deme sakın. O zaman dediğine gelirim sanıyorsun. Almayayım. Gel buraya."

O gece seksi safi acı olarak tadıyorum.

Paydosun buharı hâlâ üzerimden, buruşuk elbisemden tüterek kapıya yürürken annem pencerenin aralığından bana bakıyor. "Geç kaldın" diyor gergin gergin.

"Otobüs bozuldu." Bitkinlikle masaya oturup patates soymak için elime bir bıçak alıyorum.

"Jill." Dudaklarını ıslatmak için dışarıya koşan dili bir kedininki gibi pembe ve sert görünüyor. "Onunla evlenmek istiyor musun?"

"Hiç istemedim." Yüzümü buruşturuyorum. "Pek yerinde olmadı, değil mi?"

"Evlilik uzun süren bir şey."

"Bunun uzun süreceğini sanmam."

"Ben biraz düşündüm. Ondan ayrılırsan seni başka bir okula gönderebiliriz..." Cümlesinin sonuna doğru sesi soru sorar gibi azalıyor. Birbirimize apaçık, kabak gibi bir bıkkınlıkla bakıyoruz bir süre.

"Kayıt için geç."

"Wayne'e girebilirsin."

"Orası üniversite kadar iyi değil."

"Balım, çektiğin acıya değmez. Zayıf o çocuk."

İtiraz boğazıma kadar gelip geri dönüyor.

"Atlatırsın. Daha dikkatli olursun, değil mi? Yüzünü böyle bembeyaz görmeye dayanamıyorum."

"Sanki sen çok iyi görünüyorsun." Kabuk sarmalı açılıp bıçağımdan kurtuluyor. "Niye karıştın ki?"

"Mutlu değildin. Mutlu olmadığını görebiliyordum."

"Mutluydum. Sence şimdi mutlu muyum?"

"Seni başka bir okula gönderebiliriz. Ondan uzağa."

"Berkeley'e?"

"O kadar uzağa mı? Şey... Sarah Sacramento'da. Orada da üniversite var. Şubata kadar çalışır, sonra gidersin."

"Babam kabul eder mi?"

"Mike'tan nefret ediyor."

"Benden de nefret ediyor."

"Öyle şeyler söyleme." Burnunu kaşıyor. "Baban yoruldu. Bitsin gitsin istiyor. Biz onu ikna ederiz."

"Bilmiyorum." Kesitleri alınmış patates elime kireçli suyunu akıtıyor, avucum kaşınıyor. Canlı bir şeyi kesmek. Güven bana diye dil döküyor, peki sonra?

"Gençsin" diye fısıldıyor. "Bacaklarını kapalı tutarsan bir erkek bakire olmadığını nereden anlayacak? Ben Max'e Sam'i hiç söylemedim. On yedi yaşında dul kalmak fazla gelmişti! Siyahlar giymek, hiç dansa gidememek. Murray dayın ağzından kaçırmasa bilmeyecekti de. Sonra ben Max'i evliliğin şey olmadığınına inandırdım, hani ne denir?"

"Mike'la sahip olduğumuz şeyi satmak olur o. Aşk benim için başka bir şeydi, seninle bu konuda hiç anlaşamayacağız." Geçmiş zaman. Duydum kendimi.

"Hırsızlar gibi arabalarda, arazilerde, daha Tanrı bilir nerelerde yaşadığınız çirkin bir ilişkiydi sizinki. Ben sana yardım etmeye çalışırken bana hatalarını allayıp pullama."

"Bazı şeyleri farklı görüyoruz. Ondan ayrılmak için rüşvet kabul edemem. Bunu kendim seçmeliyim." Ayrıca ona güvenemem. Onların beni göndereceği yer ancak geleceği olmayan bir iş olur. Benim için iyi hiçbir şey istedikleri yok; benim istediğim şeyler, eğitim almam, özgür olmam, anlaşabildiğim arkadaşlarım olması, sevmem, yazma fırsatı bulmam umurlarında değil.

Elindeki patatesi gittikçe daha küçük parçalara keserken kısık gözleri parlıyor. "Bir düşün, Jill. Etraflıca düşün."

"Yalnız mısın? Haberlerim var." Mike'ın sesi heyecanından ağzında yuvarlanıyor.

"Verandadalar. Bu kadar alçak konuşunca duyabiliyor musun?" Dün gece ne olduğunu, neden saat sekizde gelmediğini sormak istiyorum ama cesaretim yok.

"Dünden önceki gece kuzenim Sheldon'la konuştum. Annene söyle, seni evden atmaz, dedi. Ben de söyledim."

"Annen ne dedi?" Karnımı tutuyorum.

Kısa bir kahkaha atıyor. "Dün ondan arayamadım."

"Bugün beni görmek mi istiyor? Geleyim mi?"

"Seni eve getirdim diye saçını başını yoluyor. Annenle babanın hiçbir dayanağı olmadığını söylüyor. Avukat olan kayınbiraderini aradı."

"Annemlerin ağzından hukuki bir şey çıkmadı, Mike."

"Arabayı kilitledi, başımda durmak için işten izin almakla tehdit etti beni."

Neden bu velvele gururunu okşuyormuş gibi konuşuyor? Telefonu tutan elim terlemiyor çünkü buz kesti. "Evde kalmayı mı planlıyorsun?"

"Birkaç gün sonra, o sakinleşince geleceğim. Ama nihayet her şeyi itiraf ettiğim iyi oldu. Yargının insafına sığınıyorum. Akrabalar küplere bindi, telefonlar, ziyaretler, davetler! Sheldon bir sınavında kopya çekerken yakalandığından beri böyle çileden çıkmamışlardı."

"Kapatmam lazım. İyi geceler."

Banyoya gidip çıkarıyorum. Yirmi dokuz gün geçti ve âdetim ortada yok. Yirmi dokuz sabahtır beni uykumdan kesen jilet ağzı; her ağrıdan, her sancıdan medet umduğum, gelmeyen kanı beklediğim yirmi dokuz gün. Kırmızı, umudun görünmez rengi.

Cumartesi sabahı uyandığımda annemi elinde takvimimle gardırobumun yanında buluyorum. Yüzü kaskatı. "Jill, gebe misin?"

Bir elimle eski pijama altımı tutarak yataktan aniden kalkıyorum. "Bilmiyorum."

"Ne kadar geciktin?"

Saymayı o da biliyor. "Otuz iki gün."

"Neden bana söylemedin?"

Pijamamı yukarı çekiştiriyorum. "Şaka mı yapıyorsun?"

"Başka belirtin var mı?"

"Bulantı. Kusup duruyorum."

"Memelerin kaşınıyor mu?"

Birden başlıyorlar. Ah, psikosomatik ben. "Hengâme yüzünden geciktim."

Kesin bir tavırla başını iki yana sallıyor. "Bir ay mı? Asla. Ailedeki bütün kadınlar gibi seninki de düzenli."

Dışarıda bir deli nar bülbülü ağacın birinde cıvıldıyor. "Hamile miyim sence?"

"Biliyordum! Beni dinlemedin, arkamdan iş çevirdin. İşte şimdi sardın başına belayı."

"Eğer beni onunla evlendirmeye çalışırsan bu evden giderim." Boş elimi sıkarak ona yaklaşıyorum.

"Haberi var mı?"

"Hayır! Olmayacak da. Çıkar giderim, bir daha da beni göremezsin. Ölü müyüm diri miyim bilmezsin ama onunla asla evlenmem."

Suratlarımızın arasında bir karış, duruyoruz. Kara gözleri benimkileri irkiltmeye çalışıyor ama sinmeyeceğim.

"Hızlı konuşmamız gerek. Baban bahçede ihtiyar Wilensky'le çene çalıyor. Eteklerine babasız bir çocuk dolamak istemezsin!"

"İstemiyorum. Kürtaj olmak istiyorum."

"Hayır! Pislik o adamlar, Jill. Bir servet istiyorlar, üzerine bir de şantaj yapıyorlar."

"Gerçek isimlerimizi vermemiz gerekmiyor."

"Yasalara aykırı. Hapse girebilirsin. Baban beni öldürür!"

"İnsanlar hep oluyorlar, yakalanmıyorlar."

"Her iki seferin birinde düzgün yapmıyorlar. Olmaz!" Elleri önlüğünde birbirini arıyor, bakışları odada dört dönüyor. "Rastgele kesip biçiyorlar, bir daha bebeğin olmaz."

"Anne! Şansımı denemek zorundayım. Zorundayım."

"Hayır. Kendin ettin, kendin buldun." Ağırlığını bir o bacağına bir diğerine veriyor, yüzü seğiriyor. "Tamam. Ne yapman gerektiğini ben anlatacağım."

"Anne, ne yapılması gerektiğini doktor bilir. Kendimi öldürmek istemiyorum."

"Beni dinlemeyeceksen doğur piçi." Beni yolundan itip yürümeye başlıyor.

Kolunu yakalıyorum. "Anne, yapma!"

"Dinleyecek misin o zaman? Sana ne yapman gerektiğini anlatacağım." Bakışları beni tarıyor. "Hep zayıftın, hep ödlektin. Yedi yaşından beri marazlısın. Bunu kendin yapman lazım. Dediğimi yapmazsan benim için bitersin. Doktorlara gidersen ki hiçbirine güven olmaz, hepsi paragöz, babana söylerim, o senin hakkından gelir."

"Tamam." Elim karnımda yatağın ucuna oturuyorum. Soğuk. Balık gibi.

"Kolay sanmayasın sakın. Zor, çok zor."

"Yeterince güçlü olduğumu göreceksin." Safra boğazıma tırmanıyor, yutuyorum. "Ne yapmam gerektiğini anlat."

On Sekizinci Bölüm
Agon

BUHAR AYNAYI BUĞULANDIRIYOR, sarı duvarlarda yoğuşup derecikler halinde aşağıya akıyor. Klozetin üstünde küvetin dolmasını beklerken, ağır müshillerden dümdüz olmuş karnımı izliyorum. Yumuşak yağ tabakasının altında, sinsi rahim süngersi yumruğunu sıkmış, açmıyor. İçinde hücreler bölünüyor, bölünüyor. Küvetten yükselen sıcak buhar beni boğuyor, vücutsa hayvani düzenine devam ediyor. Ben nadiren kadınsı hissettim: Cinsiyetsizdim. Kelimelerin meleği. Kendimi bir Hamlet, bir Trotsky, bir Donne olarak hayal edebiliyordum. Ben tasarılardandım, başarılardandım, tatlardandım: Yalnız organlardan mürekkep bir zarftım. Ama kadın olmak bu işte, tutsaklık. Meşgul hücrelerden oluşmuş bu kesenin kendi yaratma ve yıkma döngüleri, kendi virüsleri, kendi kanserleri var; yirmi sekiz günde bir yaptığı doğuma ve ölüme dair hatırlatmaları var. Bedenim kiralık bir salonmuşum gibi ele geçirilip bana karşı kullanılabilir. İçine Epsom tuzu katılmış sıcak banyolar,

yarpuzlu sıcak banyolar; türlü sularda kabartılıyorum ve hâlâ hamileyim.

Sevdim ve yakalandım ve bu dişli bir laf. Annem gibi hüsranlarımı emzireceğim, açlıklarım için döveceğim, yalnızlığım için kundaklara saracağım esmer bir kız çocuğunu bağrıma basmak. Kendinden vazgeçmeyi öğreteceğim bir kız çocuğu için kendimden vazgeçmek, kadınsı bir acı zinciri. Fokur fokur suya giriyorum yavaşça, inliyorum, kendimi biraz yukarı çektikten sonra cup diye bırakıyorum tekrar. Yamyam güvecinde ağır ağır pişiyorum. O küçük Araflının memelerime salyalarını akıttığı rüyalarımı yalnızca ben bileceğim, o rüyaların nasıl bir güçle titrediğini de. Severdi beni zavallı piç kurusu, sevmek zorunda kalırdı.

"Bizim onun ailesinden neyimiz eksik?" Annem elindeki tencereyi hınçla ovuyor.

"Eksiğimiz var ya da yok, sorun sınıf farkı." Yeri süpürüyorum.

"Onlar ne kadar orta sınıfsa biz de o kadar orta sınıfız. Evimiz var. Sadece iki yıllık, bütün taksitleri ödenmiş bir arabamız var. Derdi ne o çocuğun?"

Hislerimi hangi kategoriye dahil edeceğimi bilemiyorum; içlerinde acıma da var, sevgi de, rahatsızlık da. "Tabii, herkes orta sınıf değil mi zaten? Ama bazıları daha orta sınıf işte." Bu sıralar Orwell okuyorum.

Üzerinde bulaşık suyundan yamyaş olmuş, ağarmış çiçeklerle bezeli yıpranmış elbisesi; ayaklarında eski gri spor ayakkabıları ve yıkanmaktan sararmış orlon çoraplarıyla karşıma geçmiş, Mike'ın ailesinin neden bizi kendilerinden birkaç basamak aşağıda gördüğünü açıklamamı bekliyor. Ben üniversiteye bunu öğrenmeye mi gittim? "Onunla kesinlikle evlenmeyeceğim, dolayısıyla bir önemi yok, öyle değil mi? Onların ne düşündüğünün yani."

Annemle babam karanlık verandada oturmuş, her hafta izledikleri ve her hafta üzerine kavga ettikleri Milton Berle hakkında tartışıyor. Annem, adamın çok çalıştığını söylüyor,

babamsa kanal sahiplerinin kadın elbiseleri giyip çeşitli surat ifadeleri yapması için ona binlerce dolar vermesini aptallık olarak değerlendiriyor. Galiba babam, Milton Berle'ün kılık değiştirmiş Murray dayım olduğundan şüpheleniyor ve her an Berle ondan bir yirmilik isteyecek diye bekliyor. Onların alto ve bariton forteleri, köşeden dönen ve sokak boyunca çığlık çığlığa giden arabaların sesinin üzerine yükselip biraz boğularak Mike'ın fincanını izlediği bunaltıcı mutfağa erişiyor. Mike esniyor, geriniyor. "Anlamıyorsun, Jill. Annem öyle olay çıkarmıyor. Aile medeni. Sadece iğneli iğneli konuşuyorlar. Kuzenim Sheldon, gösterişsiz bir kız için flört sekstir, dedi."

"Şimdi de gösterişsiz olduğumu mu düşünüyorsun?"

"Halam ona öyle demiş. Annem oryantal bir havan olduğunu düşünüyor. Bir de evdeki kiracılar meselesi var, sonra gerçek baban kim..."

"Dinlemeyeceğim!" Ellerimi kulaklarıma bastırıyorum.

Kollarımı tutup aşağıya çekiyor. "Bu zehri içimde mi tutacağım? Dün gece amcamın evine Swarthmorelu fingirdeğin tekini getirmişler, önümde salınıp durdu."

"Onlardan nefret ediyorum!"

"Edemezsin. Paket halinde geliyoruz. Onlara nasıl gösterebiliriz diye düşünüyordum ben de. Annemin balkabağımla alay etmeyi kesip tıpkı benim gibi onun iyi yönlerini görmesini nasıl sağlayabiliriz diye."

Sıska kuşkadın, soğuk, etsiz. "Annen ve benim sevgi ve nefret anlayışlarımız zıt kutuplarda. Hem kendim olup hem onu memnun edemem. Neden ona yaltaklanayım?"

Kaşları alnına tırmanıyor. "O ailenin parçası olmak için yalvaran birine tuhaf kaçıyor bu üslup."

"Şu an yalvarmıyorum."

"Doğru. Bu katı tutum nereden geliyor?"

"Benden. Artık evlenmek istemiyorum."

"Yani beni karşına alıyorsun. Ne kadar inatçı olabileceğini göstereceksin." O ipek gibi sesi. "Balkabağımın uslu olmasını istiyorum ama o taşa dönüyor. Sırtını dimdik yapıp ayağa kalkacaksın demek. Ben neleri kaldırırım, biliyor musun?" Sigarasını dudağının arasından alıp sol elinin avucuna bastırıyor,

bastırdığı yerde döndürüyor. Gözleri üzerimde. Kıvılcımlar parlıyor, kucağına dökülüyor.

"Dur. Mike, dur!" Dirseğini çekiştiriyorum. Yanan sigarayı ben ağlamaktan katılana kadar avucunda eziyor. "Dur, Tanrım, lütfen Mike!"

Nihayet sigarayı kül tabağında söndürüyor. "Bir daha yapayım mı?"

"Hayır Mike, lütfen!"

"Söylediğinin canımı acıttığı kadar acıttı mı sence?"

"Özür dilerim."

"Umurunda değilse neden ağlıyorsun?"

"Umurumda!"

Ayak sesleri. Gözlerimi siliyorum ama babam görüyor. "Kahve kaldı mı?"

"Var galiba." Ocaktan demliği alıp bardağını dolduruyorum.

Mike'a uzun bir süre bakıyor. "Evlenirseniz onu ağlatacak çok vaktin olacak. Artık eve git sen."

Evde bir tek babamın horultuları duyuluyor. Çıplağım, eski salıncağa oturdum, son bir sigara içiyorum. Belki de annem nasıl yapılacağını bilmiyordur. İşe yaramıyor. Gözlerim yanıyor, sanki çukurlar dar geliyor. O sigara numarası. Kendi dediği olacak diye beni böyle tüketmesi mi lazım? Mantığım gözlerimden akıyor.

İrkilerek sigarayı avucuma yapıştırıyorum. *Bir*, yavaş sayacağım. *İki*, o kadar sıcak ki, sıcak değil keskin geliyor, *üç*, iğne gibi. Yok, daha geniş. *Dört*, siniri alev alev yakan bir matkap. *Beş*, o ışıl ışıl noktaya odaklanmamam gerekiyor. *Altı*. Ne düşüneceğim o zaman? Diğer her şey daha beter. *Yedi*. Hızlı saydın, dön geri. *Altı*. Belki bunu becerirsem kendime kürtaj da yapabilirim. *Yedi*, o zaman bir daha beni böyle ucuz bir numarayla tüketmeyi başaramaz, *sekiz*, tabii hayatta söylemem benim de yaptığımı. Söylemek sadece bahsi arttırmaya yarar. Yine de, eğer bir daha yaparsa bunu, *dokuz*, kendime o kadar da kötü olmadığını hatırlatacağım. Ben daha bile uzun süre yaptım. *On*. İzmariti eziyorum. Yatağıma girip elimi aşağıya uzatıyorum,

avucum sigaranın hâlâ onu ısırdığından emin. Onun beni ezmesine izin vermeyeceğim.

Annem kanepede, bitkin, bacaklarını açmış oturuyor. "Yeterince çaba göstermiyorsun."

Sırayla bütün eşyaları oradan oraya ittim. Pas rengi tekli koltuğu yemek odasının girişinde bıraktım, ter içinde kendimi üzerine atıyorum. "Nasıl daha çok çabalayabilirim?"

"Bebeği istiyorsan söyle. Dalga geçme."

"Hay başlayacağım anne, müshilleri ve o iğrenç otları içerek, kusarak, verandalardan atlayarak beş kilo verdim."

Burnundan gülüyor. "Rejimle bebek gitmez."

"İndirdim, kaldırdım, zıpladım; kendimi kurcaladım, kıvırdım, kaynattım."

Bulaşıktan şişmiş kırmızı ellerine bakıyor. "Ne bileyim..."

"Anne, belki de işe yaramayacak. Gel bir doktora gidelim. Lütfen."

"Sonra da kendimizi hapiste mi bulalım? Hayatta olmaz. Kendin yaparsan ispatlayamazlar. Mahkemeye çıkaramazlar seni."

"İt gibi titriyorum. Her ayağa kalktığımda başım dönüyor. Dün iş yerinde merdivenlerden çıkarken neredeyse bayılacaktım. Ama bir şey olduğu yok!"

"Sesini alçalt." Ayağını yere vurup duruyor. Ev elbisesinin altında bacakları gergin gergin titriyor. "Başka bir yolu var. Ama kalbe zarar."

"Ne olursa."

Başını çeviriyor. "Sana kinin alalım, ondan iç, ertesi gün de bir hardal banyosu. O da olmazsa rahmi kendin açacaksın. Zaman kalmadı."

Evde her an izleniyorum ama işe gittiğimde artık öğle yemeği yemediğim için bankada para bozdurup dizi dizi yirmi beşliklerimle kendimi köşe başındaki bir ankesörlü telefon kulübesine kapatacak zaman buluyorum. New York'u arayacağım.

"Lennie orada mı?" diye soruyorum telefonu açan kadına. "Okuldan bir arkadaşıyım."

"Hangi arkadaşı?"

"Adım Jill."

"Belki Donna'sındır diye sordum. Lennie ondan telefon bekliyordu. Bir dakika bekleteceğim."

Haftada altı gece dörtten on ikiye garsonluk yaptığı için evde olabileceğini düşündüm.

"Jill!" diye kükrüyor. "Ne oldu? Donna'yla ilgili bir şey mi var?"

"Hayır, onunla görüşmedik. Dinle Lennie, hani o kürtaj yapan doktor vardı ya, onun adı ve telefon numarasını isteyeceğim."

"Ne oldu, başın dertte değil ya?"

Lennie benden çok Mike'ın arkadaşı. "Yok, mahalleden bir arkadaş için soruyorum. Tanıdığım biri var dedim de."

"Bir dakika, şuraya bir yere yazmıştım." Telefondan uzaklaştığında santral kuğuruyor: "Arama bittiğinde lütfen işaret veriniz." Yani üç dakikayı geçtim. Acele et be Lennie!

Nihayet geri geliyor. "Tamam buldum, Doktor Lytton Manning. Dexter'da. Arayıp bir ur aldırman gerektiğini söylüyorsun. Laf oymuş."

"Esprili adammış."

"Evet, işte, nakit yüz doları zarfla resepsiyoniste veriyorsun. Sonra kız sana randevu veriyor. Kalan iki yüzü operasyon günü ödüyorsun. Aynı şekilde resepsiyoniste vererek."

"*Üç* yüz dolar mı?"

"Öyle. Ee, daha ne var ne yok? Mike nasıl? Bok herife mektup yazdım ama cevap vermedi."

"İyi" diyorum tutuk bir sesle. "Dinle, öğle arasındayım."

"Eh, sana iyi eğlenceler o halde. Okulda görüşürüz."

Görüşürüz belki. Yavaş adımlarla işe geri dönüyorum. Üç yüz: Altı haftada kazandığım para ediyor. Bizi zorla yaşattıkları yurdun ödemesi için biriktirdiğim para tamamen biter. Ayrıca Michigan Dexter'a iki kez gitmem gerekecek. Hiç umut yok.

Sonraki iki öğle aramda birer doktora görünüyorum. Her bir jinekolog, canımı epey acıtarak muayene ettikten sonra hamile olduğumu söylüyor. Rutinimi her birinde deniyorum, kendimi öldüreceğimi de ekliyorum. Onlar da bana polisi ara-

yabileceklerini ve bebeği doğurmak zorunda olduğumu söylüyor; biri on, diğeri on beş dolarımı alıyor ve ahlak üzerine birer nutuk çekiyor. Her iki gün de işe geç kalıyorum.

Ben olmamın anlamı var mı? Su ısıtıcısını açtıktan sonra mutfakta biraz dikiliyorum. Annem, babamın garajının güneye bakan duvarının kenarına salkım saçak dizilmiş domateslere eğilmiş, yabani otları köklüyor. Bu çocuğu karnımda taşısam ne, yarın kendi kanımla dolu bir küvette ölsem ne. Gururum desen, açık arttırmaya çıkıp satılamadan döndüm. Aşkım bozuk et gibi kokuşmakta. Sonuçta Mike beni sevmeyecekse, kim sevecek ki? Istırabımı incelemekte neden inat ediyorum? Bana kinin almış, hardalımız var. Son çareler.

Ocağın üzerindeki askıdan en keskin bıçağı alıp bluzumun düğmelerini açıyorum. Sapı çıkıntılı ve siyah, uzun parlak bıçak. Memelerimi kesemem. Araya sokayım. Parmak uçlarında, metalin ucunda kalbim atıyor. Hodri meydan. Yapmazsan korkaksın. Annem bana ödlek derdi hep. Çetede o lakabın üzerime yapışmaması için ne olsa yapardım.

Kollarımı formika tezgâha dayıyorum. Bir şey unutmadın mı? Bir not. Sevgili sevgilim, her şeyden bıktım. Elveda, tüm sevgimle, Jill. Hesap defterimi Donna'ya verin. Aksilik ya, cesedi annem bulacak. Tertemiz buharlaşıp yok olsam. Melodrama. Son sözlerim edebi bir etki yaratacak. Bu kadar idmandan bir şeyler öğrendim demek ki. Annem şimdi fasulyelerin otlarını yoluyor. Karaağacın yaprakları parlıyor. Çitlerdeki bezelye sarmaşığında bir serçe soluklanıyor. Önümdeki pervazda üç domates, bir şeftali olgunlaşmayı bekliyor. Güneş, pembemsi kabuğunun üzerindeki incecik tüyleri ağartıyor, yusyuvarlak meyve, et gibi gamzesi var. Ağzım sulanıyor.

Aniden itiyorum bıçağı, etime giriyor. Tepkimi kontrol edemeden çekiyorum, kan hızla, kopkoyu akıyor. Acıyor! Kanın yarığa doluşunu izliyorum. Düşün, kör olası. Hayatın anlamı yok, yalnız insanların var. Çok da istemiştim. Ah ağzım sulanmayacaktı ki... Şeftalinin kokusunu biraz alabiliyorum. Yutkunmam lazım. Gözlerimi kapatıp bıçağı sapına kadar sokmalıyım ama yaptıramıyorum elime. Yiyemeyeceğim onca şeftali. Şim-

diye kadar yiyip de tadını beğenmediğim meyve yok, armutlar, Bartlett, Anjou, Bosc, sonra bal gibi, açık fıstık yeşili kavunlar; cennetin meyve ağaçlarıyla dolu olmasına şaşmamalı. Kabuğu buzlu mor erikler, suyundan çatlamış üzümler. Bu yaz hiç dut yemedim, ne karasından ne kırmızısından. Şöyle kremayla.

Her şeye rağmen, güneşe ve şeftalilere, bahçenin genç bezelyelerine rağmen bıçağı silip yerine koyuyorum. Yarın ölürsem ölürüm. Yaramdan akan kan kotumu lekeliyor. Kâğıt havluyla silip sonra havluyu kompres için göğsüme bastırıyorum. Havlunun arkasına kadar geçiyor. Kan durur durmaz bu şeftaliyi yiyeceğim. Şimdiyse gidip vücuduma kararlılıkla saldırmaya devam edeceğim.

Perşembe gecesi yarı ölüyüm, bulantı artık hiç kesilmiyor, kalbim tekliyor, ne var ki hâlâ hamileyim. Yukarıda, sıcak ve havasız tavan arasında annemin son yönergelerini takip etmeye hazırlanıyorum. Döşemelerin arasından bir Western'in nal ve silah sesleri yükseliyor. "Bağırma sakın" diye uyardı annem beni. "Ağzını kapalı tut." Eski sığınağımın enkazında çömelerek rahmimi zorla açıyorum.

Birkaç yıl önce bile olsa dahasını anlatırdım ama şimdi bunu yaparsam, benim hayatta kalmış olmam inanmak isteyeceğimizden çok daha fazla sayıda çaresiz genç kızın, çaresiz orta yaşlı kadının, tecavüz, ensest, dayak mağdurunun; grip ya da zatürre kaparmış gibi bebek kapılabildiğine inanmayan tüm kadınların aklını çelebilir. Ama neredeyse kurtulamayacaktım. Daha iyi yollar olmak zorunda. Buraya sizi muhtemelen öldürecek bir şeyin reçetesini iliştiremem.

Cuma günü işe gidemiyorum çünkü en sonunda sert bir acı uyandırıyor beni; yastığımdaki ellerim ıslak ve kırmızı. Şimdi koca koca eller karnımı içeriden buruyor. Sancılar başladı. Önce anlayamadığım şeyi fark ediyorum: Öyle ya, doğum başladı. Kulaklarım çınlıyor, ağzım açık bakındığım odanın her yanında benekler uçuşuyor. Beş dakika mı oldu, beş saat mi? Sırtüstü yatamıyorum, sonra sağıma da yatamıyorum, solum da olmuyor, rıhtıma fırlamış bir balık gibi oksijen için kıvranıyorum. Şişiyorum, ortamdan ayrılıyorum. Kapalı güneşlikler,

mavi-beyaz perdeler ağır ağır yükselip alçalıyorlar. Hava, terli yüzüme nemli, ılık bir havlu gibi yapışıyor. Belki acıyı dışarı çıkarırım diye ellerimle bedenimi yoğuruyorum. Arada annem geliyor, konuşuyor.

"Ne?" Kulaklarım uğul uğul.

"Nasıl?"

"Kötü."

Bacaklarımı dolandıkları çarşaftan kurtarıp çarşafı ta uzağa, ayağımın orada bir yere sokuşturuyor. Dudağını ısırarak başımda bekliyor biraz, sonra aceleyle gidiyor.

Acı derinleşiyor. Acı benden büyük; ben içinde boğuluyorum. Sancılar gittikçe çabuklaşan bir ritimle, dalgalar halinde bir keskinleşiyor, bir rahatlıyor ama dalgaların altında kuvvetli bir acı kütlesi hep var, hep daha derin. Bağırdığım zaman annem hemen yanıma gelip bana öfkeyle bakıyor, vuracakmış gibi elini kaldırıyor. Sessiz olmalıyım, biliyorum, o yüzden sessiz oluyorum. Ellerimi büküyorum, yatakta çırpınıyorum, kıvranıyorum.

Yirmi küsur yıl geçti. Hâlâ canım yandı mı dilim tutulur. Sert bir acının dokunuşunu hissettiğimde sesim çıkmaz, o günden beri böyle. Bacağımı yaktığım, elimi derince kestiğim, daktilomu ayağıma düşürdüğüm zaman, ne bir tehlikede ne öfkemde kendilerini tutan ses tellerim sus pus oluyor. Ağlarım ama acı çekilene kadar konuşamam.

Ağzımda acı, beter bir tat. Dilde siyah mantar, ölümün tadı. Bütün kanım çekiliyor, hissediyorum, akıyor. Yıllarca buruyor acı beni, kan fokur fokur çıkıyor. "Anne!" Niye gelmiyor? Kaçmış mı? "Anne?"

Koşar adım içeri giriyor. "Şişşt! Gürültü yapma."

"Sesleniyordum. Gürültü değil. Kaldır beni." Eziliyorum. Cendere üzerime çöküyor. Kaçmam lazım. Anneme dayanarak banyoya sürükleniyorum. "Git. Dışarıda bekle."

Tereddütle geri çekiliyor. Teninden ter kokusu gibi yükselen korkuyu duyuyorum.

"Kapıyı kapat!" Sıcak, asit gibi kusmuk boğazımdan yukarı hücum ediyor. Yatağıma geri, yokuş yukarı, yine dayanarak. Kan bacaklarımdan akıyor, kilimde kırmızı ayak izleri. Yatağa

gömülüyorum. Acı, kulaklarımda dev ve aç sivrisineklerden bir koro kurmuş. Ellerim bedenimi yoğuruyor, sanki etimi mıncıklayarak beni o histen kurtaracaklar. Çatlak bir çan gibi çalıyorum, tok, tok, içimde ne varsa dışarıya çekiyor, hepsi, dışarı, aşağı, aşağı...

Hediye paketi yırtar gibi açıyorum gözlerimi. Işığa tutun. Gidersem dönemem. Göğüslerimin arasında yeni kabuk tutmuş yarama dokunup için için gülüyorum. Şimdi ölümün çamurlu nehrinde kaynarken yüzmek, hayatta kalmak için çırpınıyorum. Bıçakla olan o histrionik denememin ölümle ilgisi ancak boş arazilerde ucuzculardan aldığımız tabancalarımızla oynadığımız oyunların savaşla ilgisi kadar. Mavi beyaz perdelerin bezgin fırfırları bana el sallıyor. Kaynar kanlar dökülüyor, ne kadar kim bilir; parlak bir kırmızı, ne de güzel görünüyor, benden tomurcuklanan bir gül. Annem dikkatle aşağı bakıyor, elleri önlüğünü çekiştiriyor, dudakları kıpır kıpır. "Çok solgunsun civcivim, dudakların bembeyaz. Ne yapmalı... Ah Tanrım, güzel Tanrım, ölmesin. Yeter cezası. Duy beni!"

Ceza. Gülesim var. Hep farklı hikâyeleri yaşıyoruz.

"Ikın, Jill!" Kolumu sıkıyor. "Ikın, çıkar. Sık dişini. Çıkarmak zorundasın!"

Uzaklardan inlemelerimi duyuyorum. Eli ağzımla burnumu kapatıyor. Sesimi kesince nefes almama izin veriyor. Başparmağını ısırarak volta atıyor, diğer eli saçını çekiyor. Acının sızlanmalarından duyamıyorum ama dudakları durmadan bir şeyler mırıldanıyor. Ter, gözeneklerimden fışkırıyor. Kan, bacaklarımı kavuruyor. Çırpınıyorum. Karnım kesik kesik dalgalanıyor. Altımda yatak bükülüyor, beni tekmeliyor. Gitmem lazım. Bir şey baskı yapıyor. Kendimi yatağın ucunda doğrultmaya çalışıyorum, yığılıyorum. "Banyo. Lazım."

Çığlık çığlığa kaldırıyor beni: "Ayağa kalk! Seni taşıyamam!" Ayna bana hoppidi yapıyor; ölü beyazı, gri bir surat. Gözlerim beneklerle kaplanıp kül oluyor. Oda savrulup karanlığa gömülüyor. "Jill, düşme. Tutamam seni!"

Işık geri gelene kadar başımı olduğu yerde tutmaya çalışıyorum. Oturmalıyım, oturmam lazım. Lastik gibi bir dokuya ayağım takılıyor, koyu, pıhtı gibi. Uzun [illegible] koridoru bir

o yana bir bu yana sallanıyor, cendere gibi üzerime kapanıyor. Lazım.

Çömeliyorum, banyonun zemini soğuk. Bir çivi giriyor, bir daha vuruyor, bir daha. Ikınmam. Lazım.

Banyo yavaşça geri geliyor. Sancı rahatlıyor, tırtıklarıyla artıyor, rahatlıyor. Vücudum koca bir taşın düştüğü bir göl gibi azar azar dinginleşiyor. Kendimi yukarı çekiyorum.

"Çıktı mı, Jill?"

"Evet." Yatağa geri. "Kan çok akıyor."

"Ayaklarını kaldır."

"Kaldıramam."

Altıma bezlerden ufak bir tümsek yapıyor.

"Üşüyorum."

"Sıcak burası." Eliyle kendini yelliyor.

Pervazdan gelen hava beni donduruyor. "Üşüyorum."

Pencereyi kapatıyor. "Daha iyi mi?"

Dişlerim takır takır. "Üşüyorum."

"Battaniyeyi de murdar etmek istemiyorum. Her şey sırılsıklam oldu." Başımda bir duruyor, sonra iç çekip battaniyeyi üzerime çekiyor.

Perdeler hareketsiz ve düz. Bitti, hepsi bitti. Gözlerimde kehribar ışık; ılık, topaksız, şurup gibi. Batıp yerleşiyorum, çözülüyorum. Kulaklarım hâlâ çınlıyor ama acı beni pençesinden bıraktı, şimdi de düştüğüm yerde yatıyorum. Nasıl hayatta olduğumu tam anlayamasam da memnunum. Ağır gözkapaklarımdan ışık kırmızı, güzel. İzin ver aşağıya, en aşağıya süzüleyim...

Uyandığımda annem dikiş makinesinde çorap onarıyor, gözleri bende. "Nasıl hissediyorsun?"

Nazikçe kendime dokunuyorum. "Hâlâ kanıyor ama şiddetli değil."

"Onun dışında iyi misin?"

"Gölge gibi. Zor nefes alıyorum."

"Sana öğle yemeği getireyim."

"İstemem."

"Midene bir şey girmesi lazım. Süt olur mu?" Çarşafı düzeltiyor.

"İçemem."

"Onu görmek ister misin?"

"Evet ama benim yaptığımı söyleme. Düşürmüş de."

"Onu görmek istediğinden emin misin?"

"Evet." Ardından, o ayaklanırken ekliyorum: "Leş gibiyim. Yatak da ben de. Çarşafa yapıştım."

Kendimi taşıyamıyorum ama bir süngerle ikimiz beni temizliyoruz. İterse yanıma dönebiliyorum. Sonra dinleniyorum. Bir uyuklayıp bir uyanıyorum. Küvete su akıyor. Annem hiddetle yeri ovuyor ama ben bu odadan kopmuşum, tatlı bir hava akımının taşıdığı kaçak bir balon gibi süzülüyorum. Ara sıra, ufacık bir acı hafif hafif dalgalandırıyor ama sonra yine dinginleşiyorum. Öfori.

Mike bir elini kapının çerçevesine dayamış, bir acayip bekliyor. Buz üzerinde yürüyormuş gibi yanıma gelip üzerime eğiliyor. Dudakları kıpırdıyor.

"Yüksek sesle konuşman gerek."

"Ne oldu, Jill? Sana ne oldu?"

"Hepsi bitti."

"Düşük yaptığını söyledi."

Başımla onaylıyorum.

"Bu imkânsız. Hamile kalmış olamazsın."

"Hamileydim."

"Doktora göründün mü?"

"Hamile olduğumu söylediler."

"Bugün yani."

"Hayır. Şimdi istemiyorum. Artık istemiyorum."

"Ben ona bakıyorum" diyor annem kapıdan.

"Siz bu konuda eğitimli değilsiniz. Doktor çağıracağım."

Onları duymaya çabalıyorum. "Aramasına izin verme, anne."

"Kızımı iyice iki paralık mı edeceksin?" Annem kollarını sımsıkı bağlıyor. "Olmaz! Müsaade etmem."

Yatak ağırlığının altında çöküyor. "Balkabağım." Alnımı okşuyor, yüzümdeki saçı geriye itiyor. "Annen bir konserve çorba açarsa sana yedirmeme izin verir misin?"

Dalmışım, geri döndüğünü bana sardığı kolundan anlıyorum. Ağzımı her açtığımda içine çorba doluyor. Kıvamlı, kremsi ve çok hafif tavuk aromalı bir tat var oluyor. Çorba karnımın or-

tasında sıcacık bir göl yaratıyor, beni demirliyor ki süzülmeyi bırakıp tekrar yatağıma yerleşeyim.

Duvarın arkasından, küvetten ritmik çalkalanmalar geliyor. Annem üzerlerindeki lekeler iyice yerleşmesin diye aşağıdaki merdaneli çamaşır makinesine atmadan önce çarşafları, kilimi, havluları ve bezleri elde yıkıyor. Güneşliğin kenarından içeri sızan ışık, Mike'ın darmadağın saçlarına vuruyor. Çok küçük görünüyor. Daha önce nasıl hiç fark etmedim? Zayıf olmamak elinde mi, babasına benzemek isteyen zavallı bir oğlan çocuğu bu. Nasıl baş edeceğini ona anlatacak erke, kurallara, atalara ihtiyacı var. Yalnız, ben artık ona güvenemem.

"Merhaba, balkabağım. Daha iyi misin?"

"Hı hı. Bana bir fırça getirsene."

"Uslu bir kedicik gibi hareket etmeden yat sen, ben yapayım." Saçımı usul usul fırçalayıp amatör bir topak halinde tutturuyor. "İşte. Nasıl oldu? İlk içeri girdiğimde beni çok korkuttun. Ama şimdi daha iyisin, değil mi?"

Başımla onaylıyorum.

"Kolların nasıl bu kadar inceldi? Daha çok yemen gerekiyor."

"Artık bitti." Ve ben kazandım. Hayatımı geri kazandım. Vücudumu, benliğimi. Başardım.

Elini nazikçe pijamamın yakasından içeri sokuyor, omuzlarımda, memelerimde gezdiriyor. "Kendine daha iyi bak. O kadının seni köşeye sıkıştırmasına izin verme."

"İçinin aldığı kadar yardım etti bana."

Eli, hiç ağırlığını vermeden memelerimde duruyor. Bana doğru eğilmiş yüzüne, vakur, ışıldayan kahverengi gözlerine, elmacık kemiklerinin keskin çıkıntısına bakarken bir arzu yavaş yavaş saplanıyor içime. Acıyor. Bu kadar halsiz olmasam onu kollarıma alırdım. Bir zamanlar benim olduğuna inanmak ne güç; uzun kemikli kolları, vücudunun müskat rengi kılları ve kafasını kaplayan maun rengi saçları benimdi. Onu son bir kez böyle, ona hep verdiğim, seve seve verdiğim aşka bürünmüş halde gördüğüm için mutluyum.

Yarım saat sonra, saat dörtte annem onu evine yolluyor, ben de uyuyorum. Ama saat beşte başıma dikiliyor. "Jill, giyin. Baban eve gelecek."

"Hareket edemiyorum. Bırak uyuyayım."

"Kalk!" Kolumu sarsıyor. "Geldiğinde senin burada yattığını duymasın. Ne olduğunu merak eder."

"Hastaymış de."

"Ne hastası?"

"Nezle olmuşum. Mide virüsü kapmışım."

"Saçmalama. Şüphelenir, ikimizi de öldürür. Kalk."

"Kalkamam!" Kolumu sertçe çekiyorum. "Rahat bırak beni."

Babam eve geldiğinde üzerime bol gelen bluzum ve eteğimle ve kucağımda açık bir dergiyle koltuktayım, hâlâ usul usul kanıyorum.

Brooklyn, yıl 1963. Doktor kürtajı yarım yamalak yapmış, kan kaybediyor. Kadınlara kürtaj ayarlayan bir grup kadından biriyim. Kullandığımız ismi bir ara açıklayacağım. Şimdi bu kadın, bu şişman, nazik, otuzlu yaşlarının sonunda ve beş çocuk annesi kadın, paramparça edilmiş bir domuz gibi kanıyor, tıpkı benim de kanadığım gibi. Vajinasına buzla kompres yapıyorum. Boyu ve kilosu iki katım bu kadını bebek gibi sardım, sallıyorum. Teni ellerim kadar, Türk havlularından uydurup bacaklarının arasına sıkıştırdığım buz torbası kadar soğuk. Yaşa, yaşa, diye fısıldıyorum ona, canım, bir tanem, meleğim, sen yaşa. Sen sadece yaşa. Şafak onu canlı bulana ve biz kanamasını kontrol altına alana kadar bütün gece beraber duruyoruz. Sabah da onu işsiz kocası ve yaygaracı çocuklarına teslim ediyoruz.

Chicago, yıl 1969. Güvenli ve ucuz kürtajlar gerçekleştiren kadınlardan oluşan yasadışı bir kürtaj grubuyla buluşuyorum. Pensilvanya'daki en iyi doktorumuz yakalanmış, hapis cezası alacak. Başımız dertte ama dert bizim varlığımızın sebebi. Dosyalarımda on sekiz eyaletteki kürtajcıların isimleri, fiyatları ve iletişim yolları yazıyor. Elimde Meksika ve Guatemala'daki birkaç yerle ilgili de bilgi var. Kim bilir, belki bir kadının çok ihtiyacı olur.

New York, yıl 1970. Yürüyoruz, on binlercemiz New York'un sokaklarında hepimiz için yasal kürtaj hakkı için yürüyor. Yürüyüşün yarısında orta yaşlı kadınlarlayım. Her birimizin yasadı-

şı kürtaj olduğundan veya kendi kendine kürtaj yaptığından eminim. Kanun kaçaklarıyız. Biraz da lise öğrencisi kadınlarla yürüyorum. Sloganlar uyduruyorlar ve bolca bağırıyorlar. Sayımız çok, kızgınız, güzeliz. Meydanda çok fazla konuşma yapılıyor, hepimiz üşüyoruz, benim burnum akıyor ama artık bizi kimse durduramaz. Özgür kalacağız. Aşkın bedelini kadınlar kanlarıyla ödemeyecek. Çocuklar seçilmeden, istenmeden, sevilmeden doğmayacak.

Sonraki cumartesi annem hepimizi toplantıya çağırıyor. Babam kavuşturduğu ellerini izlerken annem, bana daktilo ettirdiği bir yıllık bekâret yeminini yüksek sesle okuyor. Haftanın beş günü Short Biraderler'de yazdığım faturalar gibi üç ayrı kopya istedi.

Mike başını iki yana sallayarak elindeki kopyadan takip ediyor. "Ne diyorsun? Bu şeyi imzalayacak mısın, Jill?"

Yeminde de bir İncil tınısı."Bu Yeminimi bozarsam sağ elim kurusun, güçten düşeyim, çocuklarım ölü doğsun, beynim çürüsün..." Annemin yazdığı belli. Bakışlarımız buluşuyor. Bence siz üçünüz, üç ayrı tiyatro oyunu oynuyorsunuz. Muazzam bir kayıtsızlık bütün düşüncelerimi ezip toz ediyor. Aşk da bu kâğıda yazılanlar gibi bir sözcük, sözcüklerse söylenmelerinin öğlenine çıkamıyor. Bir de, anemili kayıtsızlığımın altında beni onlardan uzaklara taşıyacak kadar güçlü bir irade olduğunu biliyorum artık. Kendi hayatımı yaşayacağım. Hepinizden kaçacağım. Ne yapacağıma kendim karar vereceğim.

"Tabii. Niye imzalamayayım?"

Mutfak tavanındaki baygın floresanın altında resmiyet ve sessizlik içinde yemini imzalıyoruz. İsmimi mahsus kocaman yazıyorum, kıkırdayasım geliyor. Üç kez. Bana bir kopya, Mike'a bir kopya, aslı onlarda. Onlar tüzel, birleşik bir kurum oldukları için onlara tek kopya. Arkasından annem buzlu limonata servis ediyor.

On Dokuzuncu Bölüm
Karın Tokluğuna Geçen Yıl

DOMATES ÇORBASI PERDELİ beyaz odaya, ezilmiş bir kedinin zarafeti ve zindeliğiyle giriyorum. Ölgünlüğümü Donna'nın dehşete düşmüş gözlerinden okuyorum. Tartıda kıyafetlerimle kırk bir kiloyum. Tenim mavimsi bir gri. Anemi, kolit, egzama, diş ağrısı ve uykusuzluktan muzdaribim. İlk hafta iki iş buluyorum. Ekonomik bağımsızlık benim ilahım; uğrunda derslerim hariç her şeyi gözden çıkarırım. Ellerimin dokunduğunu AA'ya çevirdiği yıl bu yıl çünkü yalnızca duygularımdan bütünüyle uzak olduğumda mutluyum. Haftada dört gece yurdun santralinde çiftleri birbirine bağlıyorum. Cumartesileri bütün gün psikoloji bölümünün duyular dışı algılama deneyindeyim, düzenli olarak negatif korelasyon sergilediğim için bölümdekiler beni çok enteresan buluyor. Bir diğer denek, yan odadan bana özel kartların üzerindeki şekillerden –çemberler, üçgenler, kareler– göndermeye çalıştığında hiçbirini bilemiyorum. Neredeyse herkes tahminlerinin en azından dört-

te birini şansa tutturuyor. Benim gözlerim kapalı. Annemi anlatma zahmetine girmiyorum. Beni incelemelerine izin veriyorum, saatine bir dolar yirmi beş sentimi alıyorum.

Bana çıkma teklifi eden erkeklerle çıkıyorum, çok da eden oluyor. Hayatımda ilk kez gerçekten soğuğum. Artık irade ve enerjinin edilgenlik ve ete dönüştürülmesi olarak gördüğüm sekse ilgimi henüz geri kazanamadım. Randevulara çıkmak insanın sinirlerini aşındırıyor ama en azından zaman öldürmeye yarıyor; gerçi santralden sonra dışarı çıkmadığım zamanlarda Theo'yla oturup içmelerimiz kadar başarılı değil o konuda da. Theo'da hem ılık hem soğuk, engin bir tahammül var: Soğuk çünkü o çorak topraklarda hiçbir şey yetişmez, ılık çünkü bana karşı iyi niyetli. Belli bir sarhoşluğa eriştiğimde ona yaz tatilimi zorlantılı bir şekilde bir daha, bir daha anlatıyorum. Anlata anlata eskitirim mi sanıyorum? Beynimdeki alkol yüzdesi daha da arttığında ise saf enerjiye ve ardından gelen nihai uyuşukluğa kaçıyorum.

Masamdayım, cinsiyet rolleri değişken olduğu için en sevdiğim Shakespeare komedisi *On İkinci Gece* üzerine olan ödevimi tamamlıyorum. Aylardan kasım ama gün donuk ve mavi gökyüzünün altında ambalaj paketi gibi parlıyor. Bir hafta devam eden karla karışık yağmurdan sonra hava neredeyse ılık, pencere kanatlarını açtım. Şimdi orta bahçede hızlı hızlı yürüyen Donna ve Lennie'yi izliyorum: Kırmızı sakal-deri ceket, dümdüz sarı saçlar-mavi yün palto. Birbirlerinin etrafında dans ederlerken Lennie bir su birikintisine giriyor. Gülüyorum, onları kuytuya, binanın dibine çağırmak için aşağı sarkıyorum ama keskin sesleri yükselince çenemi kapatıyorum.

"Ben senin annen değilim! Pis gömleklerle gezmek istiyorsan gez, bütün dünyayı kokut. Kabul etmiyorum, bu yüzden bana çirkef muamelesi yapılmasını kabul etmiyorum!" Donna'nın sesi tırmanıp ip gibi inceliyor. "Ben çamaşırlarımı sana mı yıkatıyorum?"

"Çamaşır fişini kaybeden sendin, şimdi beni suçluyorsun. Eğer bir daha bana ev arkadaşlarımın önünde bağırırsan..." Lennie somurtuyor, sesi azalıyor. "Çok *iğdiş edici* bir şey o yaptığın."

"O *benim* çamaşır fişim değildi. Senindi. Ayrıca biz ne zaman yalnız kalıyoruz ki!"

"Taşınmaya param mı var? Taşınırsam gelip benimle yaşayacak mısın?"

Donna hışımla içeriye girdiğinde ben ödevime gömülüyüm. Paltosunu yere, kendini de yatağıma atıyor. "Yine Lennie'yle kavga ettim. Hep beni suçlu hissettirmeye çalışıyor! Grip olsa, onu da ben yapmışım gibi davranacak."

"Dikkatli ol. Birbirinize karşı biraz sabır..."

"Mike'la sen hakkında kavga edip duruyoruz. Sanki Mike'ın tutulacak bir tarafı olabilirmiş gibi. Erkekler ne kör yahu. Mike ona nasıl ailesiyle başını derde soktuğunu, nasıl onu evlenmeye zorladığını, arkasından da nasıl onu terk ettiğini anlatıyor hep. Herkese öyle anlatıyormuş."

Camdan dışarıyı izleyerek "Haberini Julie'den alıyorum" diyorum hissizce. "Lennie hâlâ bahçede bekliyor."

"Orada mı?" Bakmak için kalkıp yanıma geliyor. "Geri zekâlı!" Ama paltosunun kollarına ellerini sokarken yüzü gülüyor. "Keçi gibi inatçı!"

Uzun, gri kış, bir leşin üzerine çökmüş bir kurt gibi bastırıyor. Julie diyaframlarla ilgili bir şeyler anlatıyor. Van'le hâlâ seks yapmıyorlar ama kör topal sürtünmeye başlamışlar. İleriye bakıyormuş, öyle diyor, zira benim durumum işi erkeğe bırakınca ne olduğunu gözler önüne seriyormuş. Aylar sarkıtlar gibi uzayıp ağırlıklarını bırakarak geçerken Van herhangi bir aşama kaydetmiyor ama Donna'yla ben diyafram konusunu sıklıkla konuşuyoruz. Nihayet, acilen ihtiyacım olmamasına rağmen bir randevu alıyorum.

Noel tatilindeyiz, randevuyu 24 Aralık'ta telefon şirketindeki iki vardiyamın arasında kalan akşamüstüne ayarlıyorum. Gerçek ismimi verip yakında evleneceğimi söylüyorum.

"Nişan yüzüğünüz nerede?" diye soruyor jinekolog. Adam elli yaşında ve bana kaşlarını çatarak bakıyor.

"Yüzüğe para harcamak istemedik. İkimiz de öğrenciyiz."

Yapmacık bir gülümseme yayılıyor yüzüne. "Evlendiğiniz zaman yüzüğünüz ve evlilik cüzdanınızla gelin, ölçünüzü alayım. Bekâr kadınlara ölçüm yapmıyoruz."

Benden on beş dolar alıyor, eve bir mide ağrısıyla dönüyorum. Donna'ya danışıyorum. O, Noel tatilinin diğer yarısında ablası ve eniştesini ziyarete geldiğinde beraber ucuzcuya gidiyoruz. Kendimize altın rengi alyanslar seçiyoruz. Taşları camdan nişan yüzükleri beğeniyoruz. Aralığın otuzuna arka arkaya randevu alıyoruz. Ben, Yeats'in şiirindeki "Bayan Mary Moore"um, kocamın adı da Henry. Donna, Bayan Leonard Rose: Bir günlüğüne Lennie'nin gelini. Reçetelerimizi alıp eczaneye beraber gidiyoruz. Küçük kutusunda yarısaydam kubbesiyle derli toplu duran diyaframıma tapıyorum. Onu takı kutumda, birkaç yıl sonra alacağım ilk pasaportumu saklayacağım özenle tutuyorum; bana dışarı çıkma izni veren sihirli bir şey sanki.

Annem saçımı kestirmem için rüşvet olarak beni Washington Bulvarı'nda, şehir merkezinin en şıklarından sayılabilecek iyi bir kuaföre götürüyor. Detroit alışveriş merkezleri tarafından çürütülmeye başladı ama Washington Bulvarı hâlâ annemin gergin gergin söylenerek gittiği bir yer; hatta son anda Hudson's'ta, Crowley's'te falan kestirmeye ikna etmeye çalışıyor beni. Ben neden izin veriyorum? Mike'a ait olan kadının son kalıntılarından da kurtulmak için mi? Belki. Bir de, Alberta Mann ve birkaç folk şarkıcısı dışında kimsenin saçları uzun değil artık. Çoğu konuda uzlaşmayı reddetsem de bu uzlaşıyı bir deneyeceğim.

Kuaför saçımı çok beğeniyor, yine de seve seve kesiyor. Saçı isteyip istemediğimi soruyor. İstediğimi söyleyip sonra unutuyorum; adam elinde kese kâğıdıyla arkamdan sokağın başına kadar koşuyor. Annemle bir perukçuya gidip satıyoruz saçımı. Siyah olmasaymış daha çok para edermiş, öyle diyorlar.

Julie tırnak törpüsünü deri kılıfına yerleştirdikten sonra, özel dikim pantolonunu dolduran ve göğsüne çektiği bacaklarına sarılıyor. "Dün gece Mike, Van ve benimle öğrenci birliğinde oturdu biraz. Cin içmişti, çok ölgün görünüyordu."

"İthal viski içmiş olsa daha mı iyi görünecekti? Niye o şekilde söylüyorsun ki? İçmesine ben engel olamam ya."

"Olmak istiyor musun?"

"Benimle ne alakası var? Haftalardır konuşmadık biz."

"Tamamen seninle alakası olduğunu söylüyor."

Burnu ve kuyruğunda birer zil olan beyaz bir peluş köpeği kenara itip arkama yaslanıyorum. Odasının akıllara durgunluk veren bir düzeni var; duvarlarda paspartulu birer Mondrian ve Klee röprödüksiyonu, çeşitli kozmetiklerin doldurduğu şifonyerinin üzerine serilmiş mavi bir şal, hediyelik dükkânlarından alınmış ve pervazıyla kitaplığının en üst rafına eşit aralıklarla yerleştirilmiş birer sıra saksı ve mumluk. "Sen buna inanıyor musun, çocuk? Lennie'ye zırvaladığı gibi ona kara büyü yaptığıma falan?"

"Taşkınlığı takındığı genç Rimbaud tavırlarının bir parçası zaten" diyor, ben boş boş bakınca devam ediyor, "geçen sene Rimbaud okumuş olsan anlardın. Fransızcanın o kadar iyi olmadığını biliyorum ama düzgün bir çeviri bulabilirdin." Hafif bir sır veriyormuş havası. "İnanılmaz zeki bir adam. Ben zekâ testinden yüz altmış almış bir insanım, bazen ben bile takip edemiyorum."

"Çünkü çoğu zaman mantıksız şeyler söylüyor."

"Lise hayatımın nasıl olduğunu hayal bile edemezsin. Hepimizi hizaya getirmek istiyorlardı, ortak uğraşlardan ve yeşil, kısa çimlerden bir mutlu topluluk yaratmak. Sırf onları bozmak için yüksek puan almışım gibi davrandılar. Bir kız için fazla yüksekti."

"Benim annem de zekâya pek güvenmez. Beynin doğası gereği yıkıcı ve tehlikeli olduğundan, ölüme sebep olabileceğinden şüphelenir. Ama sen evinden uzaktasın, Jill. Epey uzaktasın."

"Aa? Öyle miyim sahiden? Geri döneceğim. İşe gidip gelen bir koca, çocuk terapistlerine ve binicilik derslerine giden üç buçuk uyumsuz ve diş telli çocuk."

"İstemiyorsan dönme. Git sirke katıl. Kadın teşkilatına gir. Komünist Parti'ye üye ol. Manastıra kapan." Derinlere batıyormuşum gibi hissettiriyor beni. Kalkıyorum, pencereye kadar yürüyüp geri dönüyorum. "Antarktika seyahati yap. Keçi çiftliğinde çalış. Sokaklara çık." Kulaklarım yırtınmaya başladığımı fark edince kendimi tekrar yatağa bırakıyorum ve uysal bir sesle soruyorum: "Ee, bizim Van ne yapıyor? Tadına baktın mı bakalım?"

Hemen uzanıp peluş köpeği yatağa yaklaşan mabadımın yolundan çekiyor. "Hiç hem de. Bahar gelince, tabii gelirse, kanı da ısınır diye umuyorum. Yemin ederim, Mike bazen bana Van'in yaşamadığını düşündürüyor... Ama en azından Van güvenilir. O benim hakkımda hayatta konuşmaz. Ben birinin benimle ilgili Mike'ın senin hakkında yaptığı gibi böbürlenmesini kaldıramayacak kadar burjuvayım."

"Neden bahsediyorsun?"

Alınmış kaşları yükseliyor. "Van dedi ki, Mike geçen sene Arb'tan her döndüğünde arkadaşlarının briç oynadığı odaya girip bir işaret yapıyormuş..."

Bedenim alev alev. "Nasıl bir işaret?"

"İşte, kaç defa olduysa o kadar parmağını kaldırıyormuş."

Göğsümün içinde kor kömür yanıyor. Onu öldürebilirim. Ben kolunda Juliet gibi döne döne gezerken o adamlar bana gülüyormuş. "Bana orospu muamelesi yapmış."

Donna'yı bulmak için odama dönerken Julie'nin o dediğimi Mike'a elbette ileteceği aklıma geliyor. "Jill, ona orospu muamelesi yaptığını söyledi." Neden onun soğuk, meraklı bakışları karşısında acı çekiyorum ki? Yine de büyük aşkımın arka yüzüyle ilgili bildiklerini öğrenme takıntıma yenik düşüp bir daha, bir daha geleceğim yanına.

İnsan haklarına ilişkin ilk eylemim silik. On sekizimiz sulu sepken altında toplanıp yerel bir restoranın önünde nöbet tutuyoruz. Donna, Lennie ve ben kol kola yürüyoruz. Donaldson da var, bu da Donna'yı eski hayranlığımı uyandırmaya çalışmaya itiyor ama ben artık ondan başka kimseyi sevmiyorum. Donna'ya olan sevgim, buhbemin beş yaşındayken bana verdiği manşona benziyor; eski püskü de olsa başka bir zamanın, başka bir ülkenin dilini konuşan, içinde ellerimin bula bula ancak birbirlerini bulduğu ama yine de ısındıkları o ufak, kürk manşon.

Amerika Karşıtı Faaliyetleri İzleme Komitesi'nin Michigan'a son baskınında zooloji bölümünden bir profesörün "alenen Marksist" olduğu gerekçesi verilerek kovulmasından sonra, 1955 yılında, yalnızca dikkatli bir radikal grubu "gibi bir şey"iz. Bir-

birimizin gözlerine içtenlikle baktığımız bir çalışma grubuna gidiyorum düzenli olarak. İnsan hakları ve sosyal değişim üzerine tartışmak bile tehlikeli sanki. FBI şu kapıdan içeri dalabilir; belki birimiz ajandır. Geçenlerde Emekçi Gençlik Derneği'nden –üye sayısı dört– bir öğrenci, FBI'ın kız arkadaşını korkutarak çocuğun sık sık verdiği partilere gelenlerin listelerini aldığını öğrendi. Etiyopya'daki aç çocuklar veya İspanya'nın bombalanan şehirleri için dilekçe imzalayarak kendilerini Prematüre Anti-Faşist olarak açık ettiklerinden işlerini kaybeden öğretmenlerin hikâyelerini hepimiz duyduk. FBI ajanları artık morg olmuş okul gazetesini ziyaret edip, soruşturmaları altında olan artık her kimse, Amerikalı Yaşam Tarzı'nı eleştirecek bir şeyler yazmış mı diye eski başmakaleleri okuyorlar. Bu kıvamlı atmosferde fikirlerin inanılmaz kudretleri oluyor. Birbirimize Gunnar Myrdal'ın *An American Dilemma*'sını* veya J.P. Thompson'ın *History of the English Working Class*'ını** vermek bile cesaret gerektiren siyasi bir tavırmış gibi geliyor bize.

Adımız PAF: Politik Alternatifler Forumu. Bu yavan ismin bile çoğu kulağa göre sert, yıkıcı bir tınısı var, bu yüzden Donna ve Lennie'yi yanıma çekemiyorum. Lennie bana güvenmiyor, ben onun şairini yaralayan uğursuz kahpeyim. Donna tartışmalarımızı fazla ruhsuz bulsa da zaman zaman benimle beraber geliyor. "O kadar adam var, kadınlar sadece iki tane!" Diğer kadın Alberta Mann, Donaldson'ın kız arkadaşı. Donaldson onaylı bir öğrenci grubu olalım, izin almayı becerebildiğimizde küçük protestolarımızı yapabilelim, arada bir film gösterebilelim –*Potemkin Zırhlısı, Gazap Üzümleri, Roma Açık Şehir*–, bir progresif folk şarkıcısı getirebilelim diye fakülte sponsorumuz oldu. Pete Seeger'a destek sağlanabilmesi için iki dekana, bir rektör yardımcısına gidiyoruz. Ayrıca hidrojen bombası denemeleri, kadın yurtları için giriş-çıkış saatlerinin kaldırılması, ABD Deniz Piyadeleri'nin Guatemala'yı işgali üzerine forumlar düzenliyoruz. O ürkek toplantılarda bir anlığına yurt ve derslerin kısıtlamadığı bir dünyada yaşıyorum.

* "Bir Amerika Açmazı". (ç.n.)
** "İngiliz İşçi Sınıfı Tarihi". (ç.n.)

Doğum günüm. Diş hekimliği fakültesinde saatlerce sürecek tedaviler için artık vaktim yok, o yüzden okul dışında bir muayenehaneye gidiyorum. Annem ve babamın bana doğum günü hediyesi mart ayı dişçi faturamı karşılamak. İki tane gerçek hediye alıyorum: Biri Theo'dan Pablo Casals'ın Bach'ın iki solo çello partitası kaydı, diğeri Donna'dan siyah ve ombra rengi, pamuk bir kloş etek. Annemler aramıyor. Shakespeare üzerine bir vizem de olunca gün epeyce kasvetli geçiyor. Donna yuvaya saat dörtte dönüyor ve beni yağsa mı yağmasa mı karar veremeyen kara çıkarıyor.

"Baharın gelmiş olması lazım, takvim bahar diyor. Biz bahar ederiz." buyuruyor. İçine brendi katılmış kahve dolu bir termos, yatağından kaçırdığı bir battaniye, ufak bir Camembert tekerleği ve bir parça fırında tavuk: Huron Nehri'nin bir kıvrımına sokulmuş Island Parkı'nda kendimize ziyafet çekiyoruz. "Doğum günün kutlu olsun canım" diyor bana. "Bundan sonrası daha iyi olmak zorunda. Öyle değil mi? Öyle."

Kar büyük diskler halinde hiç acele etmeden dökülürken, kış diye oturakları yukarı toplanmış ama yerinden sökülmemiş bir salıncak buluyoruz, zincirlerini açıyoruz. Yan yana ta geriye gidip kendimizi ta ileriye bırakıyoruz, sallanmaya başlıyoruz.

"Donna, Donna, müthiş bir şey bu. Uçmak gibi. Uçmak istiyorum." Yine. Bir kavis çizerek tepeye, en tepeye. Çocukluğumdan hatırlıyorum. Hep sevmişimdir. Keyifli bir şey, aylardır yaptığım en zevk verici şey bu. Kalbimin her vuruşuyla kanımı hissediyorum. Kafein ve alkolün karışımı bana enerjik bir sarhoşluk veriyor, ellerimi bırakıp buzu kırılmış ama henüz erimemiş nehrin üzerinden geçerek karşıya konabilirim sanki.

Brendili kahvemiz ve tavuğumuzu bitirdikten sonra battaniyenin üzerine uzanıyoruz. "Başıma gelen şeyi atlattım, kurtuldum, değil mi? Yani sahiden zayıf değilim, ödlek değilim, değersiz değilim."

"Kurtuldun, Stu. Önceleri pek emin değildim ama şimdi eminim. Yeniden buraya döndün. Kim demiş zayıf olduğunu? Çetin cevizsin sen, çocukluğumuzdan beri bu böyle."

"Aa Donnacığım, sen kandırması kolay birisin, ondan o." Bu kutlamanın ona pahalıya patladığını, bunu satın alabilmek için

başka bir planını sattığını biliyorum, bu yüzden ona iki kat minnettarım. Bana doğum günümü verdi.

Bahar tatilinde Donna, Lennie'yle New York'a gidiyor. Detroit'ten döndüğümde bavullarını odada bekler buluyorum ama Donna ortada yok. Koridordan cıyaklamalar, kıkırtılar, itiş kakış sesleri geliyor. Yurt hayatının bir ağırbaşlılığı yok, diye düşünüyorum. Başka bir seçenek olmak zorunda. Bu konuyu araştırmayı kafamın bir köşesine yazıyorum. Yat saatine yakın Donna koşarak içeri giriyor. "Nihayet geldin!" Çantasını yere bırakıp bana sarılıyor, sivri çenesi yanağımda.

"New York nasıldı?"

"Ah." Paltosunu asıp dikkatlice temizliyor. "Orada yaşamamız gerek, Stu. En harbi şehir." Sesi biraz zorlama çıkıyor. Yorgunluk gözlerinin altına masmavi çökmüş.

"Kötü bir şey mi oldu? Ailesi sana kötü mü davrandı?"

Yüzünü ekşitiyor. "O kadar tatlılardı ki utandım. Gel, aşağıdan kola alalım. Susuzluktan öleceğim."

Spor kulübü başkanı Dulcie koridorda, bavulunu kapısının önündeki görevliye vermek için dışarı çıkarıyor. Yüzünde yarı düşmanca, yarı küstah bir gülümsemeyle bize bir bakış atıyor. "Bak bak, James kardeşler gelmiş. Yine hangi belanın peşindesiniz?"

"Aa, ortak, biz bela aramayız, o bizi arar. Bulduğu zamansa bela bile bizden kaçar."

Donna asansörün düğmesine sinirle basıyor. "Niye cevap veriyorsun ki şunlara? Gerçekten kardeş olduğumuzu sanıyor bu arada."

Bir anlık sevinç. Asansörün karşısındaki aynada çerçeve içindeyiz. "Fotoğrafın negatifi ve kendisi gibi; ben koyu sen açık."

"Dışarıdan bakınca." Aşağı düğmesine yumruğuyla vuruyor. "Lennie'den kaçıp Beşinci Cadde'deki mağazaları gezdim. Lord and Taylor. Bonwit." Aşağı inmeye başlıyoruz. "Para hayatın zorluklarını köreltiyor demek ki. En basit şeylerde bile bir güzellik var. Küçük zevkler büyüklerinin yolunu açıyor."

"Bizim bileceğimiz şey değil." Donna'nın hayallerinde pahalı mağazalarda gezmesini istemiyorum çünkü onlar benim paylaşabileceğim hayaller değil. "O tür şeylere özenmeye başlarsan kendini bir daha kurtaramazsın."

"Başlarsam mı?" Kuru bir öksürükle karışık gülüyor. Sıra sıra karanlık yemek salonlarının yanından geçip makinelerin parladığı küçük girintiye ulaşıyoruz. Kapağını açtıktan sonra şişeyi ağzına dayandığında yüzünün çizgileri belirginleşiyor.

"Donna, New York'ta ne oldu?"

"Hiç." Hızla geriye doğru yürümeye başlıyor. "Başıma gelen hiçbir şeyin önemi yok çünkü ben pisliğin tekiyim!"

"Lennie'yle kavga mı ettiniz?"

Dudakları gülecekmiş gibi yukarı kıvrılıyor ama aksine, avuçlarını gözlerine bastırıp hıçkıra hıçkıra ağlamaya başlıyor. Kolasını alıp onu karanlık yemek salonuna sokuyorum, masaların yanından geçirip uzun pencerelerin altında duvar boyunca devam eden pervaza doğru götürüyorum. "Şişşt, Donna, lütfen." Saçını okşuyorum, onu yatıştırıyorum. "Ağlama... Ne oldu, söyle bana. Ne oldu?" Israrla homurdanıyorum, en sonunda yorgun düşüp yanağını cama dayıyor, aralık dudaklarından çıkan nefes pencereyi buğulandırıyor.

"Neden onu kendi bildiğim gibi sevmeme izin veremedi ki? Neden beni annesine dönüştürmeye çalışıyor? O yalvaran gözleri hep üzerimde. Annesi gibi değilim ben, fedakâr bir kucak değilim!"

"Niye olasın? Ama barışırsınız."

"Barışmamamız için elimden geleni yaptım. Stu, sürekli benden istediği tepkileri çekip almaya çalışıyor. Tasarlanmış bir Ortabatılı kalıbına uymamak için onunla kavga etmek zorunda kaldım. Hele bir de müzelerde!" Sesi sıkı bir sarmal halinde tırmanıyor. "Zevk sahibi olmadığını düşünüyorum bazen, yalnız kendi eserlerini koruma güdüsünü zevk sanıyor sanki. Ama zaten anlamıyorum, murdar etti. Artık resim göresim yok. İçimde bir şey tık diye kapanıveriyor sanki."

"Ne hakkında kavga ettiniz? Resimleri hakkında mı?"

"Bu gece ona, ondan bıkıp usandığımı söyledim." Sesi çatlıyor. Tırnakları kollarını kazıyor. "Matt'i söyledim. Ay, bana da

yalan söyledin de haydi. Ne olmuş? Bazen sen ondan beter geliyorsun üstüme."

Biliyordum herhalde, zira hiçbir şey hissetmiyorum. "Kötü mü tepki verdi?"

"Ama *neden*, dedi. Çünkü istedim, dedim ben de. Çünkü bir yatak bulmasını beklemekten sıkılmıştım. Çünkü Matt yapılıydı." Gülüşü cam kırılmasına benziyor. "Ayrıca otuz santim falandı. Heyecandan çok merak duymuştum."

"İyi miydi?"

"Çok hızlıydı. Ama o da bir deneyimdi işte, bir bizon sürüsü tarafından kovalanmak gibi bir şey. Büyük sik sevmiyorum sanırım ama denemesem nereden bilecektim?" Gözlerini sertçe siliyor. "*Neden* yaptığımı bilmiyorum. Bilmiyorum! Sebep uyduruyorum. Yokuş aşağı iniyormuşum gibi karar veriyorum, sonra sebepler uyduruyorum. Lennie yalnız olduğum için ve herkesin sevgiye ihtiyacı olduğu için geçmişimi göz ardı etmiş, öyle söyledi. Gerçekten de etti, neden yetmedi ki bana bu? İlla kancıklık yapacağım."

Aslında etmemişti ama şimdi kulağımın o kırıcı dolgunluğunu Donna'ya aktarmanın zamanı değil. Dışarıda ipince bir yağmur var ancak sokak lambalarının ışığında görünüyor. Pervazın üzerindeki kancalı sopada parmaklarımla ritim tutuyorum. Olur a, hava ısınacak olursa geniş, açılmaz camların üstündeki pencereleri bunlarla açıyoruz. "Çünkü anında kabul görmek gerçek dışı bir beklenti. Çünkü ders çıkarıp büyümek için yaptığımız şeyi sindirmemiz ve anlamamız gerektiğini düşünecek kadar kibirli..."

"Aklıyorsun." Başını iki yana sallıyor, saçları bir oraya bir buraya vuruyor. "Ben onun canını yaktım. Biz diyorsun. Hastasın desene sen şuna." Parmaklarını saçlarının arasına geçiriyor, sertçe kafasına bastırıyor. "Midemi bulandırıyorum."

"Yavaş ol, Donna. Sevgi bittiğinde ne yapılabilir ki, bırakıp çıkacaksın. Sen Mike için bana öyle demiştin."

Dik dik bakıyor. "Lennie senin suçun olduğunu söylüyor."

"Ben mi? Niye ki?"

"Erkek arkadaşın olmadığı için fazla sahiplenici ve muhtaç olduğunu düşünüyor."

"Öyle mi? Benim neye muhtaç olduğumu o nereden bilecekmiş?" Öne eğiliyorum.

"Bir de Mike o kızlarla ilgili eski şeyleri anlatmış."

Sen de o kızların arasındaydın ama ikisi de bunu bilmiyor. Bir an sessizce duruyoruz, belli ki sinirini çıkarmaya karar verdiği duvarı tekmelemeye başlıyor, küt, küt, sinirime dokunuyor. "Hep böyle yapacağım, değil mi, bir pundunu bulup da adamın tekini beni istediğine ikna edemeyecek kadar şişmanlayıp pörsüyene dek her şeyi tek tek sikip atacağım." Gözyaşları yine süzülmeye başlıyor. "Güzel olan her şeyi berbat ediyorum. Her şeyi kirletiyorum! Yanlış olan benim, sadece ben!"

"Donna, onda da hata vardır. Kendine işkence etme." Kendini acımasızca cezalandıracağı bir cinnete sürükleniyormuş gibi bir his doğuyor içime.

Pervazdan kalkıyor. "Biriyle yataktasın, birdenbire neden orada o hareketleri sırasıyla yaptığını düşünmeye başlıyorsun. O dehşet boşluk hissi. İşte sonra çıldırıyorum, pisleşiyorum, adileşiyorum."

"O boşluk hissini biliyorum." Omzuna dokunmaya çalışıyorum.

Silkinip elimden kurtuluyor. "Bu öfkeyi bilmiyorsun. Benim nasıl hasta olduğumu bilmiyorsun. Her şeyi kırmak istiyorum..."

"Tamam, sakin ol Donna. Haydi..." Sesim abartılı bir tekdüzelikte çıkıyor. Göz teması kurmaya çalışıyorum. Elini tutmaya çalışıyorum.

"Şu camı indiresim var! Şu içine tükürdüğüm depo tipli salak yurdun kocaman, pahalı penceresinin camını indiresim var!"

Kolunu kavrayıp onu çekmeye çalışıyorum. "Gel yukarı çıkalım. Annem kek yapmıştı."

Beni itiyor. "Yapmaz diyorsun, değil mi?" Sopayı eline alıyor.

"Donna, haydi." Kapıya yöneliyorum. "Kes şunu. Yukarı çıkıp orada konuşalım."

Sopayı kaldırıyor. Onu durdurmak için öne atılıyorum ama kancasından bir deli kuvvetiyle savuruyor; sopa havada vınlayarak uçuyor. Tam zamanında eğilip kendimi yere dümdüz atıyorum. Metal uç, silah sesi gibi bir gümbürtüyle cama çarpı-

yor, vurduğu noktadan tepeye kadar bir çatlak açıyor. Ardından sopayı yere bırakıyor; gözleri ucun çarptığı yerde patlayan hüzmede, uzun çatlakta. Sersemlemiş gibi duruyor.

Üstümü silkeleyerek dikkatlice kalkıyorum. "*Oy, gevalt.** Ne diye?"

"Ama... yapacağıma inanmamıştın." Küçücük, meraklı bir ses.

Koridorda birinin sesini duyunca masaların arasından sıvışıp kapıyı sessizce kapatıyorum. Sonra geri dönüp sopayı cam kırıklarının arasından kaldırıyorum, kotuma siliyorum. Parmak izi kalmasın.

"Dedektifçilik oynamak zorunda mısın?" Bir an önce kaçabilmek için kapıya koşuyor.

"Merdivenden çıkalım. Kolanı unutma." Koridor yeniden güvenli hale gelene kadar dışarıyı dinliyoruz, sonra odamıza tırmanıyoruz.

"Öldüm bittim" diyor kesin bir tavırla. "Duş alır almaz yatağa gireceğim."

"Ben aşağıda ders çalışacağım ama önce bir duş alayım." Bornozumla havlumu alıyorum. "Sabunumu ne yaptım ben?"

"Detroit'ten yeni alacaktın."

"Unuttum. Bu geceliğine seninkini kullanabilir miyim?"

"Hep su içinde bırakıyorsun, vıcık vıcık oluyor. Ben sabunumu sert seviyorum."

"Dikkat ederim." Azarı, bir şeyleri kırma isteğinin bittiğine ve hayatımızın devam ettiğine ikna ediyor beni.

"Tamam ama yarın sabun almayı unutma. Her şeyini benim hatırlamamı bekleyemezsin. Kırmızı elbiseni hâlâ temizlemeye vermedin bak."

Bornozlarımız ve havlularımız omuzlarımızda, o önde ben arkada gidiyoruz. Plastik sabun kabını kutsal kâseymiş gibi vücudumun biraz uzağında tutuyorum.

Sogne Fiyordu kenarındaki Flåm'dan dar hat üzerinde giden, oyuncak gibi trene binip geçidin anaforlu karından, dağların sarmal tünellerinden, yüzlerce şelalenin yanından deniz seviye-

* Yidce, "Eyvahlar olsun!" (ç.n.)

sine indik; dağ ile derin sular arasında hiç toprak olmayan bir kıyıya vardık, orada ufak bir şehirde kalıyoruz. Konakladığımız yerde bizden başka birkaç çift daha vardı, Amerikalı tek çift bizdik. O günler, yılın kutup havası üzerine çökmeden önceki son ılık günleriydi. Biraz daha iç kısımlara, tepelere kış hücum etmişti bile. Burada, fiyortta, bütün pencereler açıktı; pansiyonun karaya dönük tarafında kalan elma bahçesinin yaprakları, üzerlerinde asılı duran ve yerlere dökülmüş elmaların renginden daha donuk bir renge bürünmeye başlamıştı.

Hemen altımızdaki, verandası bizim penceremizin altında olan odada Fransız bir çift kalıyordu. Fransızca bilmeyen Josh –iki haftanın sonunda Norveççesi ancak "tuvaletler nerede", "lütfen" ve "teşekkürler" seviyesine gelebilmiş ve orada takılmıştı– neden ona dik dik bakmaya başladığımı anlayamıyordu. Hatta üstüne bir de kavga etmiş, ağlamış, barışmış ve sevişmiştik, şimdi de dışarıda, yakınlardaki bir çağlayanın çisentisi altında ayaklarımızı bir kayadan aşağıya sarkıtarak Flåm'daki küçük bir limandan kalkan bir gemiyi izliyorduk ki anlayıverdim. Tartışmalarının tonuydu beni rahatsız eden, hani aşağıdaki çiftin.

İkisi de entelektüeldi, sol yelpazenin bir yerine oturacak insanlardı. Adam kadına karşı günün her olayının, gördükleri her cismin, üzerine konuştukları her gazetenin sav olarak kullanılabileceği kapsamlı, devamlı bir üstünlük kanıtlama çabasındaydı. Adam onu ezmekle, kadınsa adamın sinirini savuşturmaya uğraşmakla meşguldü. Kadın gün boyu adamı bir meteoroloji raporu gibi okuyup ona göre davranıyor, güçsüz gülümsemeler ve sessizliğin bulunduğu kenar kesimlere sığınıyordu.

O turist, işkence konusunda Mike'tan çok daha başarılıydı, fark etmiştim. Kadına sinirinden ibaret kırbacını vurmak için sesini yükseltmesi gerekmiyordu. Sorsanız âşık olduklarını söylerlerdi. Mücadele içinde olduğu diğer ne varsa, devlet, parti; o, o kadına galip gelmeyi tercih ediyordu. Josh'la beraber konuşarak, sefer tarifelerini okuyarak, bavulumuzda taşıdığımız konyağı içerek oturuyorduk. Josh alt kattaki adamla –artık– evli olmadığıma dikkat çektikten sonra sabah 6'da kalkacak vapura bilet almak için Flåm'a doğru bir yürüyüşe çıktı. Sabaha ikimiz de huysuzduk, bavullarımızı ve L. L. Bean omuz çantamızı

Flåm'daki rıhtıma sürüklediğimiz yol boyunca birbirimize hırladık durduk.

Şafağın inci gibi sisinde suya açıldığımızda ellerini öptüm. Mike'tan bir kez daha kaçmıştım. O evlilikten bir kez daha kaçmıştım. Josh'la beraber bir deniz yolculuğundaydık, sonbaharda dördüncü yılımız olacaktı ve ona olan hislerimi novokainsiz diş oydurmakla karıştırdığım olmuyordu. Güvertede tir tir titreyerek elmalarımız ve peynirlerimizi yerken Josh, beni geçmişle şimdiyi birbirine kattığım için azarladı. Yakında Norveçli yayıncılarımın beni beklediği Oslo'ya dönmemiz gerekiyordu.

O gece, Bergen'deki Hotel Terminus'ta gecenin karanlığında kulaklarımda durmadan, acımadan o kadını haksız çıkarmaya çalışan o adamın soğuk sesiyle uyandım ama yalnızca yağmurdu duyduğum, Bergen'in soğuk, daimi yağmuru. Josh'ı uyandırmak, ona geçmişle şimdiyi birbirine katmadığımı, geçmişin hem şimdiyi besleyen gübre hem de şimdinin içine kıvrılıp tadını, bütünlüğünü kemiren kurtçuk olduğunu söylemek istedim. Geçmiş, yalnızca geçtiğine inanıp aklımdan kovalarsam afallatır beni. Bu adamı öyle seviyorum ki korktum, eski korkularım dirilip üzerlerine sahip olduğumu tümüyle unuttuğum kıyafetleri ve yüzleri geçirdi, içimde dolandı durdu. Ben seksi kolay ve hoş bulan, aşka sert düşen bir insanım; arkadaşlık hayatımda bol ve önemlidir, entelektüel ve siyasi tutku benim sofrada ekmeğimdir ama aşkla kesişen cinsel tutku karşıma nadiren çıkar. Şimdiyse aynı zamanda sevgilim olan arkadaşımlaydım, o yüzden uykuma geri döndüm.

Yirminci Bölüm
Hem Jill Hem Donna Bir Hava Değişikliği Deniyor

BAHAR GELDİĞİNDE Donna'yla beraber sahipleri öğrenciler olan, öğrencilerce idare edilen ve ucuz konaklamaya ihtiyaç duyanların, arkadaş çevresi kurmak isteyen yabancı öğrencilerin ve evlerin yenilikçi atmosferlerinden hoşlananların rağbet ettiği ortak evlerden birine taşınmamız gerektiğine karar verdim. Yeri olan tek eve yazın epey tadilat yapılması lazımmış; ama eylülde, üçüncü senemizin başında taşınabileceğiz.

Evin yöneticisi, yirmi altı yaşında olduğundan burada yaşamak ve sözde bir disiplin uygulamak karşılığında üniversiteden aylık ücret almak için yeterince olgun bulunan Alberta Mann. Alberta New Yorklu, babası orada Amerika Karşıtı Faaliyetleri İzleme Komitesi'nin geçmişte musallat olduğu ancak çoğunlukla işçi hakları ve insan hakları hukuku davalarıyla ilgilendiği için işine büyük zarar veremediği bir avukat. Onu heyecanlandıran bir dava aldığında yine arayıp Alberta'ya bilgi veriyor ama tıpkı Alberta'nın da yaptığı gibi, telefonun dinlendiğini varsa-

yarak ve dikkatlice. Alberta on dokuz yaşındayken bir Ulusal Öğrenci Birliği konferansında tanıştığı Siyahî bir hukuk öğrencisine âşık olmuş. Evlilikleri sonradan iptal olmuş ama Alberta bir yıl okula dönmemiş. O zamanlar babasının evliliğine karşı çıkarak ikiyüzlülük ettiğini düşünüyormuş ama artık düşünmüyor; gerçekten de tam bir felaketmiş. Sonraki yıl Donaldson'la tanışmış. Bu sene hukuk bölümündeki son senesi, zorlanıyor ama azimle devam ediyor. Donaldson'la olan uzun birlikteliği belli ki kırıcı bir şekilde bittikten sonra, başka bir erkekle ilgilenmemiş. Siyasi çalışmaları onları gereğinden fazla bir araya getirdiğinden henüz iyileşme fırsatı bulamadı.

Tek yenilgim Theo'yu bizimle beraber taşınmaya ikna edememdi; neden gelmediğini hâlâ anlayamıyorum. Ona gitmek için kampusu boydan boya yürümeyi sorun etmesem de akşamın geç saatlerindeki görüşmelerimiz ister istemez azaldı, o saatler de bizim özel zamanlarımızdı. Julie'nin öyle köhne bir yere taşınmasını beklemiyordum ama Theo taşınır sanmıştım. Öyle bir yerde yaşayamayacak kadar tembel olduğunu söylüyor. Artık Alberta ile içiyorum, o da bourbon seviyor. Ben aldığım Old Overcoat'ı bourbon olarak düşünüyorum; en ucuz marka o ve tadı sanki bir önceki gece karamelize samandan uydurulmuş gibi. Alberta Wild Turkey alıyor, benimle de paylaşıyor. Üç aylık kocası ona bourbon içmeyi öğretmiş, öyle dedi, ailesi İskoç viskisi ve martini içermiş. Alberta, Donna'yla paylaştığım iki kişilik, beyaz boyalı köşe odanın yanındaki tek kişilik odada kalıyor. Odası gösterişli: kaba kumaşlar, kadife yatak örtüsü, ilginç desenli çuval bezinden perdeler, minderi fitilli kadifeden tekli İskandinav koltuğu, hardal, altın ve koyu, odunsu kahverengi tonları... Donna nadiren içiyor. İki bardaktan sonra ya neşelenip kıkırdamaya başlıyor ya melankoliye batıyor; benim içmemi de onaylamıyor ve içtiğim geceler yatmak için odaya döndüğümde leş gibi koktuğumu söylüyor.

Şimdiyse Donna, bir ikinci el dükkânından bulduğu boy aynasının önünde durmuş, elleri kalçasında, üzerindeki dar eteğin küçük ve kalkık kıçına gelen dikişini inceliyor. "Gördün mü, en sonunda içine girebildim." İçine girebildiği *şey*, hayır için düzenlenen kullanılmış eşya satışlarının birinden aldığı

siyah, vücudunu saran bir elbise; sopaya giydirilse onu da saracak kadar dar.

"Evet, iki hafta aç gezdikten sonra."

Ellerini kalça kemiklerinin üzerine koyuyor. "Amerikalılar çok yiyor." Donna genelde, teni nasıl bir kusursuzlukla ışıldıyor olursa olsun, aynaya düşmanıymış gibi bakar. Ama bugünlüğüne kendine büzülü dudaklarından haz dolu bir gülümsemeyi layık görüyor. Elbise öyle dar ki kürdan gibi vücuduna olması için bile bir korse giymesi gerekti, gelgelelim yine de sıkıyor bacaklarını, kurmalı Çinli bebekler gibi küçük küçük adımlar atabiliyor. Gerçi yine de zarif göründüğünü söyleyebilirim, onun da amacı buydu zaten.

"Nasıl bir parti bu?"

"Küçük bir şey, Sal bölümden birkaç arkadaşıyla bir iki yüksek lisans öğrencisini hazır buralardayken Edmund Rosso'yla tanıştırmak için bir araya getirmek istemiş." Sesi hâlâ doğallıkla "Sal" diyemiyor. İsim cümlenin içinde birdenbire patlayan bir ampul gibi dikkat çekiyor, kontrol ettiği belli sesi telaşla biraz yükseliyor.

Benim de onunla beraber gitmemi isteyip istemediğini sormuyorum, akıl edebiliyorum. Salvatore Spinellosa normalde *Washington Post*'a bağlı yabancı bir muhabir; buraya bir dönemliğine, tanınmış eski kurtlardan diye çağrılmış ve Donna'nın özel serüveni. Bir seminer, birkaç da amfi dersi veriyor, bir yandan da Orta Doğu üzerine bir kitap yazıyor. Kırk yaşlarında ve benimki kadar siyah saçları var, kulak üstleri gümüşi. Boyu bir seksenin üzerinde, ufak göbeğini iyi taşıyor. Yavaş yavaş Donna'nın şifonyerinin üstünü tamamen Fransız parfümleriyle doldurdu. Arada cesaret ettiğimde azar azar kullanıyorum. Donna'nın hepsini benden saklamak için bir kasa alması yakındır ama dayanamıyorum. Parfümün vücudumdan yükselen miskini içime çekmek hoşuma gidiyor.

Donna'nın üzerindeki sutyen, orta çağdaki demir bakirelerin modelinden esinlenerek tasarlanmış; memelerini yukarı itip dekoltesinde topluyor. Şimdi de aynadan bana sırıtarak küçük altın haçını boynuna takıyor.

"Hassiktir" diye mırıldanıyorum. "O hâlâ duruyor muydu?"

"Gerçek altın" diyor savunmacı bir tavırla ama kendini yüzünde muzip bir hoşnutlukla izliyor. "Bunu takınca daha bir heyecanlanıyor."

"Heyecan konusunda yardıma ihtiyaç duyuyordur tabii." Donna'nın Koca Sal'e âşık olduğuna inanmıyorum ama o inatla öyle söylüyor, bana yalan söylemesine vesile olduğu için o adamı bir kaşık suda boğasım var.

"Çok yetenekli bir adam" diyor Donna. "Belinin üstünde de altında da."

"Haa. Sindirim sistemi iyi çalışıyor diyorsun yani." Vücudunu o elbisenin sınırlarına hapsetmesinden nefret ediyorum. On santimetre sivri topukluların tepesinde odanın bir ucundan diğerine paytak paytak yürüyüp, o adamın hediye ettiği kadife portföy gece çantasını almak için nefesini tutarak dikkatlice eğilmesinden nefret ediyorum.

"Belki sen erkeklerin başka neler yapabildiğini unutmuşsundur." Ben ona yetiştirecek cevap bulmaya çalışırken paytak adımlarıyla çıkıp gidiyor.

Howie, babası mide kanserinden ölmekte olduğu için Columbia'dan Michigan'a geçiş yaptı. Kendine bir şekilde çalıştırmayı başardığı eski, gri bir Plymouth aldı; hafta sonları hastanedeki babasını ziyaret etmek ve annesiyle ninesine elinden geldiğince yardımcı olmak için Detroit'e gidiyor. Sık sık Dick Weisbuch ve Bolonez'le öğrenci birliğinde oturup kahve içiyoruz. Dick Weisbuch ve Bolonez benimle beraber yazarlık ve metafizik şairleri derslerini alıyorlar, Howie'yle ortak yönleriyse dördümüzün de üye olduğu PAF.

Howie değişmiş mi? Dirseklerini önündeki masaya dayamış otururken izliyorum onu. Kale gibi çocuk, demişti Donna şefkatle, "Ama çok küçük". Geçtiğimiz bir iki yıl onu olgunlaştırmış, çenesi, boynu, geniş omuzları önceden üzerlerini kaplayan yağdan kurtulup biçimlenmiş. Bazen kendine güvenerek hareket ediyor, bazense tutsak bir ayı gibi badi badi yürüyor. Aynı anda hem dogmatik hem çekingen, kederinden utanırmış gibi babasını düşünüp durduğunu gizlemeye çalışıyor. Bütün hafta sonu babasının hastane yatağının başında oturduktan, annesiy-

le ninesini teselli ettikten, evin çatı oluklarını temizledikten, fırtına çıkarsa diye dış pencereleri taktıktan sonra pazartesileri okula yorgun argın sürüklüyor kendini. Hayatının iki yarısı birbirine uymuyor.

Packard'da bir pansiyonda tek başına yaşayan, her gece sekizde uyuyan ve sabaha karşı dörtte uyanıp soğuk, nefes kesen fabllar yazan Bolonez'i gıcık etmeye bayılıyor. Zayıf, buğday tenli ve titiz Bolonez dünyaya buz gibi bir güvensizlikle bakıyor.

"Bana bak, soğuk nevale" diyor Howie neşeyle, "sen de kendini Emily Dickinson gibi bir dolaba kapatıyorsun. Evde kalacaksın sonra."

"Güzel işler insanın içinden gelir" diye cevaplıyor Bolonez ağzını yayarak. "Büyük çabalarla."

"Tabii. Açlıktan geberen bir adamın sıçmaya çalışması gibi."

Bolonez'in parmakları masanın kenarına kanca gibi tutunmuş. Sıcaklığa benzer bir tavır sergilemeye en yaklaştığı anlar, ikisinin bu kavgaları. "Anlıyorum. Müthiş doktorumuz muayenehanesini saat beşte kapayacak, ölen hastalarına el sallayacak, sonra da bir gece kulübüne gidecek. Arada çalışıp arada dinlenmek ya da bir diğer adıyla, her zaman vasat olmayı becerebilmek."

"Elli torunum bana doğum günü şarkısı söylerken sen çoktan ölmüş olacaksın, başına da güzelinden bir mermer taş dikerler artık üzerine güvercinler sıçsın diye."

Bolonez küçümseyici bir bakışla hitabına beni de dahil ederek "Benim araştırmamı siz ikiniz yaparsınız" diyor. "İkiniz de istediğinizi elde etmekte pek başarılısınız. Yiyeceğim yemekleri de Dick yer."

"İkiniz de haklısınız şimdi." Dick, evlensek ve boğazımızdan güzel ev yemekleri geçse bizim de onun kadar tıknazlaşacağımızı, içimizin ısınacağını düşünen bir ara bulucu. Dick'in bir bebeği, parasal sorunları ve üçümüzden daha kesin bir geleceği var: Doktorasını bitirdikten sonra bir yandan ders verirken "bir yandan" yazacak. Onun iyimserliği benimkinden fazla bence. Onlarla oturup rekabetlerine katılmak hoşuma gidiyor ama özellikle de burada herhangi birinin himayesinde olarak değil; kimsenin sevgilisi olmadığım halde, yalnızca yetkinliğimi

kanıtladığım için bulunuyor olmak beni mutlu ediyor. Donna tıpkı PAF toplantılarına olduğu gibi öğrenci birliğine de ara sıra geliyor ama oğlanlar onunla flört etmeye çalışıp birbirleriyle tuhaf, komik yarışlara giriyorlar, birbirlerini aşağılamaları da Donna'yı rahatsız ediyor. Bolonez'e Mezarcı Çırağı diyor, ben de gülüyorum. Ama aslında Bolonez'e saygım var. Benim gibi onun da altında bir ağ yok, zengin bir ailesi yok. Çok çalışıyor, ona gösterdiğim her şeyi okuyor ve neyi beğenip neyi beğenmediğini lafı dolandırmadan söyleyiveriyor.

Masanın karşısında Peter: Vücudu ince ve orantılı, İngiliz okul çocuğu. Kırpılmış sarı saçlar; hafif kırılgan, genç ve pürüzsüz teninden maskesinin üzerinde sırıtan kapkara çerçeveli bir gözlük. Benden altı yaş büyük olduğuna da, burada kabarcık odasının mucidi Glaser'la beraber parçacık fiziği yüksek lisansı üzerinde çalıştığına da inanmak güç. Damalı masa örtüsünün üzerinde Mosel şarabını bana doğru itiyor. "Bu gece *sauerbraten** güzeldi herhalde. İştahlı kızları severim." Old German'da loş bir masadayız.

"Bir tane buldun işte." Hâlâ yurt santralinde çalıştığım için paylaşımlı evimizdeki yemekleri kaçırıyorum. Beraber dört akşam yemeği, bir film ya da oyun, ardından da sonrasında Peter'ın yolun ortasında durup, dudaklarıma kibar bir öpücük kondurup gittiği, evimin önünde son bulan bir araba yolculuğu paylaştık.

"Şaşırmadım. Hamile kadınlar gibi iki kişilik yiyoruz ikimiz de. Bir kendimiz, bir de nevrozlarımız için." buyuruyor.

"Büyüsünler diye mi?"

Yanağında çukurlaşan gamzesi olmasa ciddi ve samimi görünecek bir yüzü var. "İleriye çemberler çizerek gitmektense dosdoğru gitmek daha az çaba gerektirir." Parmağıyla masa örtüsüne birbiri içine geçen çemberler çiziyor.

"Oturmak ondan da az. Ne demek istiyorsun?"

"Geometrik bir önerme. Ya kendiliğinden, sezerek kavrarsın ya da hiç anlamazsın."

* Alman mutfağına ait, birkaç gün şarap ve/veya sirkeli özel bir sosta marine edilmiş kırmızı etten yapılan güveç. (ç.n.)

"Feci halde gaddarsın, Peter."

"Ama 'feci halde' haklıyım." Boşalan kadehlerimizi dolduruyor.

Terslenmiş olmak çeneme vuruyor. "Toplum içinde içmek garip geldi. Kimin kimlik kartını kullanacağım?"

Çabucak bir sırıtış. Bir puan ona. "Kızı tanımam, etmem."

"Kendi çabamla kavrayabileceğim bir şey daha mı çıktı?"

"Kayıp eşya bürosunda bir arkadaşım var. Operatörlerin işe yaradığı oluyor."

"Operasyonu üzerinde yapmazlarsa eğer. Yoksa senin zaten lisansın var mı?"

"Bıçak yağ ve ekmek tabağına çaprazlamasına konur. Masaya değil" diyor sertçe.

"Kız birliğinden birini çıkarsaydın yemeğe."

"Onlar gibi yemeyeceksin diye bir şart yok. Senin de yararına. Sınıf atlamaya çalışmıyor musun sonuçta?"

"Ya, çok."

"Ailende üniversiteye giden ilk kişi olduğunu söylemiştin bana. İşçi sınıfı mahallesi. Üniversiteden sonra geri mi döneceksin?"

"Dönemem." Detroit'teki son yazımı ona anlatacak değilim. "Artık orada bir ucubeyim. Benimle uyumlu ucubelerden oluşan bir toplumda yer edinmeyi hedefliyorum."

Biraz daha şarap koyuyor. "Kültür hoş bir şey ama pahalı."

"Yaratmak pahalı değil. Biraz kâğıt, biraz da zaman istiyor sadece."

"Zevkli gösteren kıyafetler istemez misin? Sana da değişiklik olur." Alttan alttan iğnelemeden rahat edemiyor. "Dinlediğin müziği pişirip kurutmayan bir hi-fi? Akşam yemeğinde masada şarap?"

"İçindeki sorgu memurunu dışarı çıkarıyorum. Neden öyle?"

Açık, oğlanvari alnında ve ince, çevik ağzının iki yanında düşünmekten açılmış iki yara izi gibi gamzelerinde bir anlık bir tepki yanıp sönüyor. "Kendini tanımıyorsun."

İçebakışçı ben mi tanımıyormuşum kendimi? "İşte orada yanılıyorsun."

İki parmağıyla garsona bir hareket. "Tepki vermekle meşgulsün, kendine zaman bulamıyorsun. Anladığım kadarıyla tepki verecek az şey görmüşsün."

O hesabı öderken ben aceleyle şarabımı bitiriyorum ama beraber 51 model Ford'una yürürken sanki sohbetimizi unutmuş gibi. Neden saldırılarıyla, yanıltmacalarıyla sinirimi bozmaya devam etmiyor? Merakımı cezbediyor sanırım. Bütün bunların arkasından ne çıkacak? Soğuk ama elle tutulur bir zekâ deneyimliyorum.

Nihayet kırmızı ışıkta beklerken ağzını açıyor: "Kaç kız kardeşin var?"

"Hiç yok."

"Annen kıskanç mı?"

"Beni mi kıskanacak? Zor. Sahiplenici sadece. Nereye gidiyoruz?"

"Soruyorum çünkü absürt hırsların ve psikolojine dair ipuçları vermekten kaçıp her şeyi mantığa dayandırmaların aslında annenin yetiştirme şeklinin seni özgüvensiz bir kadına dönüştürmüş olmasından doğan bir dengesel giderim mekanizması. Bu çok bariz."

"Güvenli bir canlı var mı? Freudyensin herhalde."

"Elbette" diyor. "Bilimle uğraşan insan en etkili açıklamayı seçmeyi öğreniyor. Freudyenizm en temel sebep sonuç ilişkisini kullanıyor."

"Bence her şeyin aslında başka bir şeyi ifade ettiği dini bir sistemi andırıyor daha çok, Tevrat'ın Hıristiyan yorumu gibi örneğin. Bir garibin yaptığı, İsa'ya delalet diye gösteriliyor. Freud'a göre, ruhunun içine doğru destansı bir maceraya atılıp ola ola normal oluyorsun ki normalin norm olmadığı ortada ya da sağlıklı oluyorsun ki o da pek olası değil."

Ama şu an beni dinlemiyor. "Piç herif" diye söyleniyor. Kırmızı bir MG bize makas attı. "O arabayı altından almak vardı. Bir Jag ya da Porche'un olacak işte, sürülecek arabalar onlar. Ama o benim için öyle bir şey yapar mı hiç?"

"O adam mı? Onu tanıyor musun?"

"Benim peder hayatımda istediğim hiçbir şeyi vermedi bana, tek bir şey bile. Bu koca götlü teneke ancak. Bu da kazan gibi

yağ yakıyor." Arabayı sanki engellerden aşırıyormuş gibi sürüyor. Dişlerinin arasından, üzerine basarak söylenen *O*'nun babası olduğunu öğreniyorum böylece. En sonunda Viktorya tarzı ve saçakları neredeyse birbirine dokunan pansiyonlarla kuşatılmış bir sokağa park ediyor.

"Partilerinden birine geldiğimde burada yaşamıyordun."

Linyit ve ayakkabı üzerine giyilen lastiklerden kokan loş koridora giriyoruz. "O kara ormanın altında neler olduğunu kim tahmin edebilirdi?" diyor. Ahşap bir paneli muhtemelen eskiden bu evin salonu olan odaya adım atabileceğimiz kadar duvara doğru ittikten sonra arkamızdan tekrar çekiyor. Zifiri karanlıkta gözlerim hiçbir şeyi seçemiyor, o yüzden durup ışık bekliyorum. Onun yerine arkamdan yaklaşıp kollarını belime sarıyor. Dudakları ensemde gezinirken mırıldanıyor. "Sende hata bulmaya çalışmak ne büyük bir zaman kaybı. Böyle sarıldığımda kusursuzsun."

Şmaltz.* O boynumu kemirirken bu mağarada böylece dikilecek miyim? Beni döndürüp kendine çeviriyor, paltolarımızı yere bırakıyoruz. Dillerimizde şarabın tadı. Odanın içinde anaforlanan sıcak hava başımı döndürüyor. Birbirimize kenetleniyoruz. Nefesim boğazımı tıkar gibi oluyor, ellerim sırtında dolaşmak istiyor. Ondan hoşlanıyor muyum? Koyu, şarap kokulu bir sıcaklık beni kontrol eden; ağzının tuhaf hareketleri tutkulu değil, hayır ama erotik ve titiz. Belki Donna böyle bir şeyi kastediyordu. Nihayet geri çekilen o oluyor ve gidip odayı yoğun ama yumuşak ışığıyla dolduran bir lamba yakıyor, sonra da paltolarımızı sandalyesinin üzerine atıyor. Köşegen şömine odadan bir dilim almış; haznesinde bir hoparlör, üstündeki rafında plaklar. Kimler var diye karıştırıyorum.

Krom borulu deri bir koltuğa bırakıyor kendini, odada oturulacak tek koltuk o ve elli yıllık eşyaların arasında sırıtmasından anladığım kadarıyla evinden getirmiş. "Ne dinlemek istersin. Aklına ne gelirse var. Ama pikaba dokunma."

Kitaplık da plak dolu. Ben bu kadar plağı bir arada ancak mağazalarda gördüm. "Bu Scarlatti'yi hiç dinlemedim. Bir de Ives, o kim?"

---

* Yidce, aşırı duygusallık. "Bayat laf." (ç.n.)

"Sakin ol. Eğleneceğin zamanlarda bile kendini geliştirmeye çalışıyorsun."

"Merakımı gidermek sandığından eğlenceli."

"Hep daha fazlası vardır. Bütün tarihi tek lokmada yutamazsın."

Birkaç lokma mı ısırmam gerekir? Oturmak için ya yatağı seçeceğim ya da paltoları sandalyeden kaldıracağım. Bir tur atıyorum. Prese sıkıştırılmış bir tenis raketi, satranç açılışları ile ilgili ve ayraç diye arasına elli dolarlık bir borç senedi konmuş bir kitap. Müziğin sesini odaya kalabalık edecek kadar çok açmış olsa da sesi rahatlıkla baskın çıkıyor; duru ama çatallı bir ahengi, kendini sanki bir yanı şimdiye kadar saklanmak istemiş gibi duyuran gizli bir gırtlaksılığı var. "Etrafı öyle inceliyorsun ki keşke odayı daha dikkatli döşeseymişim diyorum."

"Affedersin. Yeni ev bulmuş kedi gibiyim."

"Bütün çıkışların nerede olduğunu öğrenene kadar güvende hissedemiyor musun?"

Yapmacık bir gülümsemeyle yatağa tünüyorum. "Kediler hep kapıların yanlış tarafındadır. Bütün kapılar açık olsun isterler."

"Benim kapalı olmalarını sevmeme karşılık mı?" Çoraplı ayaklarıyla zarifçe şömine rafına yürüyüp plakların arkasından bir brendi şişesi, iki de bardak alıyor. Bardakları ışığa tutuyor, yüzünde mahcup bir gülümsemeyle içlerine üflüyor.

Ayakkabılarımı ayaklarımdan atıp arkama yaslanıyorum. Müziğin yüksek sesine alıştım, hatta hoşuma gitti, odanın her yerine dalga dalga çarpan ama mucizevi bir şekilde hiçbir şeyi yerinden düşürmeyen ılık bir sıvı gibi. Bu odanın kendine has kalitesi beni etkiliyor; oda küçük, tavan yüksek, perdeler çekili. Derli toplu ve rahatına düşkün ancak fazla temiz olmayan bir adamın doğal yaşam alanı. Atmosfer organik, bir kulağın içi veya zevkle döşenmiş bir mide gibi.

Yanıma oturup brendiyi bardaklarımıza dolduruyor. Beni yine öpecek; bunun yaklaştığının pekâlâ farkındayken hiç aklıma gelmezmiş gibi burada böylece oturmak çok acayip. Plak bitiyor, o anı bir sonraki an takip edene kadar donakalıyoruz. Onun bana doğru eğilmesini beklemem gerekmesi, ne olacağı-

nı ona ya da kendime sezdirmemin uygunsuz olması inanılır gibi değil.

"Çok çekici bir profilin var." Elleri yüzümün kıyısından aşağı süzülüyor. "Tatlı."

Mike'ın lafı. "Neden kendimi tanımadığımı varsayıyorsun?"

Gülümsemesi ağzının kenarındaki oyukları derinleştiriyor. Gözlüğünü çıkarıyor, önümden eğilip komodinin üzerine bırakıyor. Sonra geri çekilmeden beni kollarına alıyor; serin, pürüzsüz yanağı yanağımda "Çünkü kim olduğunu, yaptıklarını neden yaptığını ya da gerçekten ne istediğini bilmiyorsun" diyor. Dili okşar gibi kulağımda.

Bense ciddiyetle oturmuş, sohbeti devam ettirmeye çalışıyorum. "Ve sen biliyor musun?"

"Konuşmanın başka yolları da var." Yarı kapalı gözkapakları mavi beyaz bir ağacın damarlı yaprakları. Sırtımdaki eli birden ağırlaşıyor, beni aşağıya itmeye başlıyor. Korkularımdan mamul bir köpek balığının buz gibi yüzgeci yüzeyi yarıyor.

Sertçe geri çekiliyorum. "Affedersin de bu fazla klişe oldu. Kalın kafalı olabilirim ama bu kadar da değilim."

Doğrulup fırça gibi sarı saçlarını karıştırıyor. "Kızım ne yapayım? 'Hey, Jill, haydi yatağa'. "

Çantamdan Lucky paketimi alıyorum. "Gitsem iyi olacak."

"Seni henüz eve bırakamam."

"Yürümeyi biliyorum." Paltoma uzanıyorum.

Atılıp sandalyeye benden önce varıyor. "Atıyorum, iki aylık ömrün kalmış olsa ne yapardın?"

"Ne mi yapardım?" On santim kadar ötesinde harekete hazır duruyorum. "Yeniden ciddi anlamda yazmaya başlardım." Mike beni yazamadığıma ikna etmişti. Bolonez ve Weisbuch'la aldığımız yazarlık dersi sayesinde yeni yeni tekrar başladım.

Sabırsız bir jestle. "Kalır mıydın? Merak eder miydin?"

"Kalmamın bedeli ne?"

Bana doğru bir adım atıyor, nefesimi tutuyorum, ne var ki beni dirseğimden tutup arkaya, masasına doğru döndürüyor. "Neden korkuyorsun bu kadar? Çoğu zaman flört bile etmiyorsun."

"Oyunlar oynayamam."

"Fazla mı ihtiyar kalıyorsun?" Dirseğimi bırakıyor ama parmaklarının kavradığı yerler karıncalanıyor hâlâ. "Öğrenirsin bence. Benim tek yaptığım oyun oynamak." Masasına eğilmiş, bir şeyler düşünüyor gibi. Kakmalı ahşap bir oyun tahtası alıyor, bir de içinde satranç taşları olan işlemeli bir kutu; ikisini yatağına götürüp çikolata rengi örtüsünü çekiştirerek düzeltiyor. Tereddütle peşinden gidiyorum.

"Bak, bu gece bu oyunla başla. Önce taşları oynatalım." Kısa, sabırsız cümlelerle beni yönlendiriyor. Ortak evin önüne park ettiği arabasındaki göstermelik öpüşmemize kadar bir daha bana dokunmuyor.

Yirmi Birinci Bölüm
Türlü Ayrılıklar Üzerine

"AYRILDIKLARINI SÖYLEMİŞTİ. Bana öyle demişti. Karısından ayrılmış olmasının bir şey ifade etmesi lazım, öyle değil mi?" Donna sandalyesinde ters oturuyor, yüzü acıdan solmuş.

"Ayrılmışlar tabii, bak, aralarında bin kilometre var. Gerçekten buraya mı geleceklermiş?" Sir Philip Sydney'in üzerindeki Platon etkisi hakkında yazdığım ödevi gözden geçiriyorum.

"O yüzden bayram tatilinde benimle görüşmek istemiyor. Annemlerle Estelle'e onca bahane uydurduktan sonra üstelik. Ama artık gitmek zorundayım. Ann Arbor'da dolanacağım da ne olacak? Sokakta yanında karısı ve çocuklarıyla Sal'i göreceğim diye kuruntu edip duracağım."

Kapının arkasında Sal'in aldığı elektrik mavisi, balık modeli elbisesi asılı. Bir erkeğin elbiseler alabileceği aklıma gelmezdi. Babam anneme yirmi dolar verir, gidip kendine bir hediye seç-

mesini söyler. Bir keresinde doğum gününde yeni bir çöp kovası almıştı; ona komik gelmişti. Mike bana kitap hediye ederdi. Şimdi Donna'nın biri kalçasını toparlayan, biri de belini sıkan iki korsesini ve demir bakire sutyenini üzerine geçiriverip solucan gibi kıvrıla kıvrıla, Sal'in karısı ve kızları Virginia Arlington'a geri dönene kadar bir çift olarak son kez görülecekleri partisine gitmesi gerekiyor. Adam hiç onu almaya gelmiyor. Gidip geleceği zaman taksi parasını veriyor. Donna zaten geç kaldı, üstüne üstlük aradığında duşta olduğunu, telefona gelemeyeceğimi söylememi istedi. Dikkatlice süslendi, kemik, lastik ve kauçuktan kabuğunu kuşandı ama elbiseyi üzerine çekmedi henüz.

"Haydi, benimle burada kal" diye rica ediyorum. "Artık hiç beraber zaman öldürmüyoruz, öylesine konuşmuyoruz."

"Peter'la buluşmayacak mıydın?"

"Grosse Pointe'e gitti. Ağabeyinin bebeği olmuş, altına mı bandıracaklarmış ne, kuşağın ilk oğlan çocuğu için mi ne yapılıyordu, adına servetlerinin bir kısmını mı yatırıyorlardı?"

"Ona o kadar da ilgi duymuyorsun, değil mi? Duyuyor musun yoksa?"

"Bana karşı açık değil."

"Fizikçi olmasının hoşuna gittiğini düşünmüştüm. Ama tipin olduğunu sanmıyordum."

"Benim tipimin üretimine henüz başlanmadı."

Kalkıp elbiseyi askısından çıkarıyor. "Muhteşem bir şey bu. En azından bir kez giymemek yazık olur."

"Donna, gitme. Bu gece benimle kal. Konuşalım. Bu aralar yine çok yazıyorum, yazılarımı sana göstermeyi çok isterim."

Bir ürperip elbisenin içine dalıveriyor, katlarını aşağıya çekerek düzeltiyor. "Cumartesi gecesi evde oturmak çok moral bozucu olur."

Gece yarısından sonra döndüğünde içi içine sığmıyor. "İyi ki, iyi ki gitmişim Stu. Harika zaman geçirdim. Karısıyla konuşup anlaşacağını söyledi, gerçekten ayrılarmış, öyle dedi ama çocuklar Noel'de onu görmek istemiş. Boşanmanın detayları konusunda anlaşmadan önce beni onlarla tanıştırmak için hazır hissedemeyecekmiş, hepsi bu."

"Donna, şimdi üst kattan Wanda içeriye girip görüştüğü evli bir adamla ilgili bunları anlatsa ne düşünürdün?"

"Sen Sal'i sevmiyorsun. Ta başından beri kıskanıyorsun onu."

"Orası öyle. Ama kıskançlığın gözleri keskindir, bütün kusurları görür. Gerçek kusurları."

Çarpık bir gülümsemeyle aynadaki yansımasını izliyor, eli pamuk gibi saçının evden çıkarken olmayan kabarıklığına dokunuyor. "Öyle birini tavlayabilmeme şaşıyorsun sadece. Adam ünlü. Koca kampusta istediği kadınla olabilecek biri!"

Annemlerin evine yorucu bir kibarlık hâkim. Annem çamaşır dolabından bir şişe Mogen David çıkarıyor. "Bayramlarda biraz şarap hep hoşuma gitmiştir" diyor, yüzünü duymaya hasret olduğu hazzın bir karikatürü aydınlatmış. "Baban kıymetini bilmiyor. Kasabalı damarı işte."

Şarap benim için bir Valpolicella, bir Kaliforniya kırmızısıdır; bu öksürük şurubu değil ama yeni yetme snopluğum midemi bulandırıyor. Hatalı bir işarete karşılık verirsem elde ettiğim azıcık itibarı kaybedeceğimden mi korkuyorum? "Bir kadeh içerim elbette."

Ocağın yanında, elleri gevşekçe bağlı duruyor. "Noel'i sen işten döndükten sonra, gece yarısı kutlayabiliyor olsak da bence çok keyifli." Gözleri çektiği güneşliğe dalıyor. "Noel zamanı Centilleri ne kıskanırdım. Küçükler ve babam da yiyebilsin diye sofradan aç kalkmaktan bıkmıştım artık. Temiz, güzel hiçbir şey yok, yeni alınmaz, olanlar üste olmaz. İnsan gibi yaşamak istiyorum." Homurdanıyor, elleri iki yanına düşüyor. "Mentş* gibi yaşamak. Yaşatmıyorlar."

"Peki şimdi istediklerine sahip misin?" Memnuniyetsizliğinin sütünü emerek bu kadar zayıf kaldım ama kaynağını bilmiyorum.

"Babanın yanına gidelim. Mutfakta konuştuğumuzu duyunca yalnız hissediyor, üzülüyor hep."

"Öyle mi?" Bunun da annemin efsanelerinden biri olup olmadığını merak ediyorum. Keşke babamın sevgisine bir kez olsun onun yorumlamaları dışında bir kanal aracılığıyla tanık olabilsem.

* Yidce, "onurlu, namuslu insan". (ç.n.)

Peter, beni görmek için Grosse Pointe sahillerinden arabasıyla geliyor. Kibar davranıyor ama annemle babamın oğlan yediği herkesin dilinde olduğu için temkini elden bırakmadığı açık. Babamla futbol konuşmayı becerebiliyor. Babam, futbolu daha çok bir üniversite sporu olarak görüldüğü zamanlar benimseyememişti, şimdiyse profesyonel futbol ligleri yükselişe geçtiğinden daha makbul buluyor. Peter bana izin günümün akşamında beraber ailesinin golf kulübünde bir partiye gideceğimizi söylüyor. Bu fikrin ona bir komik geldiği açık. Annem, o gittikten sonra kuşkucu bir tasviple havayı kokluyor.

"Eh, o Mike Loesser denen çocuktan iyi." Bulaşık yıkarken gözünün ucuyla bana bakıyor, tepki bekliyor. "Topuklu ayakkabı giyemeyecek olman canını sıkmıyor mu? Boyu çok kısa. Ama tabii ben, başkasının dediğini kendime dert edinmezdim... O kişiye gerçekten önem veriyor olsam yani."

"Onu doğru dedin."

"Kendini hint kumaşı görüyor."

Omuz silkiyorum. "Olabilir." Yüzüm ifadesiz. Derim kayış.

O akşamüstü Peter beni arkadaşlarının bobsled yarışını izlemeye götürüyor. Dönüş yolunda yüzü asık. "Pederle kim diğerini daha çok iğneleyecek diye yarışa tutuştuk. Ah, babasız bir kaza kurşunu olmak vardı! Beni seni golf kulübüne götürmekten men etmeye çalıştı."

"Ama benimle tanışmadılar ki."

"Sorular sordular. Tabanlardaki yakışıksız zıtlıklar üzerine nutuklar çekiyor." Küçük kafasını ellerinin arasına alıyor. "Her zamanki hücum taktiği. Ben ne yaparsam yapayım yanlıştır ve amacım mutlaka onların sinirini bozmaktır."

"Fizikçi olmanı değil de onun işini devam ettirmeni mi istiyor?"

"Evin bahçesine tuvalet bile tasarlatmaz bana o."

"Anlamadım."

"Forest Crecy, mimar. Başarıları dillere destan. Bilmiyor olamazsın." Bana dik dik bakan gözlerinde şüphe var.

Ertesi gün tam telefon şirketindeki geç vardiyam için kapıdan çıkmak üzereyken arıyor beni. "Çok gidesin yok gibi zaten, boş verelim. Feci sıkıcı olacak. *Batı Yakası'nın Hikâyesi*'nin gezici

kumpanyasına bilet aldım. Saçma sapan işin yüzünden matineye."

Beni almaya pırıl pırıl, beyaz bir Sprite'la geliyor. "İstediğimden olmasa da o çöp arabasından kat kat iyidir, ha? Daha ucuz spor model bulamazsın ama en azından araba. Diyor ki, bunu hurdaya çıkarmazsam doktoramı tamamladığımda bir ihtimal Porsche alabilirmiş bana. İt herif. Önümüzdeki sene çalışmaya başladığımda gidip kendime gümüş rengi bir Porsche alacağım anasını satayım."

Ballı, beyaz rüşvet. Saçımı tutuyorum, şen şakrak bir eşek arısı gibi yola çıkıyoruz. Bu elde feda edilen stratejik piyon benim. Ailesinin benimle olan ilişkisini katiyen reddettiğini böbürlenerek anlatıyor. Kıkırdayasım var. Ne ilişkisi? Küçük, biçimli elleri direksiyona sımsıkı yapışmış, kendince yarış yapıyor. Kesin tıraş olurken de aynaya tuhaf tuhaf pozlar veriyordur.

Salıncakta kemiklerim bıkkınlıkla sızlayarak uzanıyorum, vücudum artık kirli plastiğinde yer etmiş. Annemler uyuyor. Evde uyanık tek kişi olmak bazen hoşuma gider ama bu gece daha bir ıssız hissettiriyor beni. Küçük radyoda CBC'yi açıyorum. Mozart, evet, klarnet konçertosu, Kv. 622. Tanışıklığımızın Lennie'nin Donna'ya hediye ettiği plaktan kaynaklandığını bir kenara bırakırsak, doğru bilmem ne hoş. Ben, Jill, Flicka'nın kız çocuğu, Frankenstein'ın gelini; çikletlerden, çizgi romanlardan ve Roy Rogers'ın cumartesi matinelerinden karılmış bataklıktan çıkmış Jill. İradenin çevreye karşı kazandığı müthiş zafer. Şiirlerimle o denli ilgilenen ve benim ona zaafımdan sadist bir zevk duyan lise İngilizce öğretmenim Bay Stein'dı bana Mo-zart değil Mot-sart demeyi öğreten; ve dostlarım, bu söyleyiş artık bende neredeyse huy oldu. Şimdi bile bu sesi Ortabatılı kulaklarımın kampusteki tuhaf şiveli New Yorklulardan duymaya alışkın olduğu ve masa sözlüğümün önerdiği kısalıkta bir o'ya dönüştürebilmek için telaffuzum üzerinde çalışmaya devam ediyorum. Ne istiyorum? İliklerime kadar sızlıyorum ve bunun arkasındaki tek sebep, konforlu santraline ve her yanda cirit atan karafatmalara rağmen telefon şirketi olamaz.

Ey Batı rüzgârı, ne zaman esersin,
Ki küçük yağmur düşsün toprağa?
Ki, Rab, yatağımın içinde olayım
Sevgilim de yine kollarımda!

Sözler insanın içine berrak ve hoş bir acı oturtuyor. Kontenjanlı derslerin birinde o şiiri yorumlarlarken, şiirlere öyle bir şey yapıyoruz, "küçük yağmur" tamlaması ne anlama geliyor acaba diye gamlanıp durmuşlardı. En sonunda dayanamayıp elimi kaldırmış ve şiirin konusu göz önünde bulundurulduğunda, anıştırmaya çalışılanın orgazm olabileceğini düşündüğümü söylemiştim. Ben hayatımda öylesi sıcak ve ıslak bir sessizlik duymadım. Gittiği her yere siyah şemsiyesini de taşıyan at gözlüklü profesörümüz, büzdüğü dudaklarını ancak bir dakika kadar sonra açabilmişti. "Çok ilginç bir yorum... *Bayan* Stuart... Fakat bizim ereğimiz için sanki biraz fazla pornografik."

Ucu kafatasına dayalı bir çivinin başına vurulmuş dört darbe gibi dört dize. Rüyalarınızı nereden okudunuz? Kendi dörtlüklerini kendileri de hayata geçirememiş romantik şairlerin çoktandır tiryakisiyim. Acı, yalnız arada bir mesafe varsa güzel duyuya hitap ediyor. Julie bana *Axel's Castle*'ı ödünç verdiğinde ve kitabın bir bölümünde Mike'ın ilk seviştiğimiz gece bana söylediği şeyi okuduğumda kandırılmış hissetmiştim. Belki çözüm, üzerine kaleler dikmeden seks yapmaktır; bazen ilişkiye giren arkadaşlar olmak. Biliyor muyum?

Sokaktan üzgün, boğuk bir klakson sesi. Yabancı bir araba, hem de bu mahallede? Sinirlerimin üzerinde kıpırdaşan bir ses. Tütün rengi yüzüne gölge düşüren, şekli bozulmuş şapkasıyla ara sokaktan geçiyor çöpçü adam; dizginler kucağında gevşek, gri at ağır ağır ilerliyor. Arabanın büyük, yeşil tekerleri gıcırdarken, yumurtaya benzeyen tahta bir şey götürüyor ağzına, soran bir yakarış üflüyor. Bütün çocuklar ona çıfıt derdi ama annem o lafı kullandığımı duyduğunda benimle oturup konuşmuştu. O günden sonra adamın sokaktan her geçişinde farkındalığın verdiği utançla hatmilerin yanında dikilip, atın nallarını sürüyerek gidişini ve tekerlerin altına giren kırık taşların ya da şişelerin adamı cansız bir ağaç gibi sarssa da yerinden kıpırdatmayışını izledim.

Garajların kuytuları, sıçan delikleri, apartmanların önünde duran kubbeli çöp konteynerleri, asfalttan çıkan kaplan zambakları: Sokağımız benim çocukluğumun bulvarı. Bitiminde eskiden Joey'nin yaşadığı, dört ailenin paylaştığı ev var. Sıska, koyu tenli, sincap gibi atik bir çocuk, daha yedisinde yüzüne bahtsız bir savaşçının vakur bakışları ve gergin, acı, ekşi ifadesi oturmuş. Beş yaşındayken bana evlenme teklif etmişti, annem olmaz dedi, sebebi Katolik olmasıymış... Mahalleden taşındıkları günü hatırlıyorum, dışarı çıkana kadar sokakta oyalanmıştım, çıktığında bana çitin üzerinden bir bakıp hemen tekrar içeri girmişti. Gözlerimden yaşlar boşanmıştı, bodrumumuza koşup her yerime kömür tozu sürmüştüm. Hep âşıktım ben, hafızamın şafağından beri kesilmeyen bir silsileydi aşk. Bu benim hasta olduğumu mu yoksa sağlığımı mı gösterir, kestiremiyorum.

Ocağın 3'ünde okula döndüğümde Theo üniversiteden atılmıştı.

"Dulcie'yle basmışlar" diyor Donna bana, yarı şoke olmuş, yarı hoşuna gidiyor. "Dulcie'yi hayal etsene. İşgüzar, seks nedir bilmeyen Dulcie'yi!"

"Theo'nun neden bizimle beraber ortak eve taşınmadığını şimdi anlıyorum. Peki Theo'ya ne olmuş şimdi? Hangi cehennemdeymiş?"

"Kimsenin kulağına gitmeden çabucak yollamışlar. İki kadını yakalamaktan çok korktukları şey yok. Kızlar oralarda yaşamak zorunda ya, zengin ve dikkatli babalar kızlarını yurttan alacak diye dekanların eli ayağı titriyor. O yüzden de Theo, New York yoluna koyulmadan önce kıyafetlerini üzerine zor geçirebilmiştir."

Nerede olduğunu öğrenmeye çalışıyorum ama kimse onu tanıdığının duyulmasını istemiyor. Kibarca reddediliyorum, hatta telefonlar yüzüme kapanıyor. Dulcie'yi Pontiac'taki evine yollamışlar fakat onun numarasını bile bulamıyorum. Yurt santralinde sessiz saatler geçirip aklıma gelen herkesin kafasını ütülüyorum. Tek yardımcım Julie. Tuhaftır, Julie tanışıklıklarından dolayı suçlanmayı kafasına takmıyor. Ondan şüphe

edilmeyeceğini varsayıyor. Cuma günü ortak evdeki odama haberlerle geliyor.

"Theo'nun uçak biletini ailesi almış. Sonra da onu Connecticut'ta, şu sosyetik deli çiftliklerinden birine yatırmışlar."

"Tımarhaneye mi?"

"Ama sadece en kalitelilerini tımar ettiklerinden bir tanesine. Çoğunluğu kuruyup giden kadınlardır muhtemelen. Kilo vermek için gidilen çiftlikler gibi, onların parmaklıklı olanı düşün."

"İsmini öğren, olur mu?"

"Denerim. Dün Mike'ı gördüm, ikimiz de Ronsard seminerini alıyoruz. İngilizce hapşırmaya bile izin yok. Her neyse..."

Son zamanlarda iç kanama geçiriyor gibiyim; Donna ve Sal'in yanında. Noel'den sonra aşkları alevlendi, bir de Donna'dan Sal'in arkasından Doğu yakasına gitmekle ilgili hiçbir şey duymamış olsam da çalışma masasının üzerinde Amerika ve George Washington üniversitelerinin kataloglarını gördüm.

Ama Julie beni dikkatle izliyor. "Theo'nun odasında çok zaman geçirirdiniz. Özlüyorsundur herhalde?"

Hah, durağımıza geldik. "Kadınlardan hoşlandığını bilip bilmediğimi soruyorsan, bilmiyordum. Seks hakkında hiç konuşmadık."

"Ne hakkında konuşurdunuz?"

"Ölüm, müzik, dertler, müzik, içki, müzik."

"Hep plak çalardı. Handel ve Bartók seven bir kadın sporcu."

"Bana müzikle ilgili çok şey öğretti, Julie. Onu gerçekten özlüyorum."

"Onu mu yoksa plak koleksiyonunu mu?"

"İkisi de herhalde." Yalan söylemenin neden böyle bok gibi hissettirdiğini düşüne düşüne Julie'nin bana açtığı kolay yola sapıyorum. Theo'nun kadınlarla ilgilendiğini hiç tahmin etmediğim de yalan. Hayatında bir kadın sevmiş her kadının o açıklığa özel bir duyarlılığı vardır.

Julie düşüncelere dalıyor: "Çok... *dégoûtant**... Ne yapıyor olabilirler ki? İki dal parçası gibi birbirlerine mi sürtünüyorlar?"

---

* (Fr.) İğrenç. (ç.n.)

"Eh, bir kadınla bir başka kadının ne yaptığını yargılamadan önce bir kadınla bir erkeğin yaptığı şeyi denemelisindir belki" diyorum ve birden dehşetle fark ediyorum. Julie ne Van'i baştan çıkarmaya ne de ondan bir yüzük koparmaya çalıştı. Şimdilerde Van, Yale'de karşılaştırmalı edebiyat üzerine çalışıyor ve Mike'a orada deneyimlediği her şeyin ne kadar ufuk açıcı olduğuyla ilgili mektuplar yazıyor. Van burs kazanmış ama Mike'ın notları yeterince üstün görülmemiş. Van'in yanına gidebilmesi için ailesinin parayı çıkması gerekmiş.

"Belki denemeliyimdir" diyor ve yüzü cidden kızarıyor.

Dönemin sonu, derslerin sonu, finaller ve yeni bir travma. Koca Sal sınıfına veda edip Donna'ya tek kelime etmeden gidiyor. Kuryeyle üzerine bir kart iliştirilmiş on iki sarı gül geliyor: "Benim tatlı gülüm, her şey harikaydı, seni hep seveceğim. S." Sekreteri bir paket gönderiyor, içinde dairesinde bıraktığı her şey düzgünce katlanmış halde; sabahlığı, diyaframı, parfümü, saç fırçası, naylon çorabı. Bir hafta sonra ikinci ve son paket Washington'daki Garfinkel's'tan elimize ulaşıyor, bir kombinezon. Üzerindeki notta "Sevgiyle hatırladığım güzel kıza, S." yazıyor.

Daha önce hiç kombinezon görmemiştim. Açık mavi, ipeksi, bol dantelli bir şey. Donna onu arka bahçeye çıkarıyor. Orada üzerine benzin döküp küçük bir ayinle yakıyoruz.

Yirmi İkinci Bölüm
Denize Düşen Yılana Sarılır

"PAUL ORADA DEĞİLSE kıyameti koparacağım." Donna kazağını çekiştiriyor. Üniversiteli bir kız gibi giyinmeye geri döndü, daracık ve süslü mavi ve siyah elbiseleri naylon poşetlerinin içinde gardırobumuzun en arkasında asılı duruyor. "Siyasal bilimlerdeki yüksek lisans öğrencileri beleş kurabiyelere üşüşüyor. Ay, ne diye beni izleyip duruyor da randevuya çıkalım mı diye sormuyor?" Paul'la bir dersi ortak.

Siyasal bilimler bölümünün haftalık çayı. Donna artık siyasal bilimlerde, Koca Sal'den yadigâr kaldı. "Yavrum, belki utanıyordur. Kafana takma. Hâlâ atlatamadın sonuçta, hani, olanları."

İç çekerek elimi soğuk avuçlarının arasına alıyor, sıkıca tutuyor. "Yaşlı hissediyorum, Stu. Ne zaman hayatımı yoluna koyacağım?"

"Yaşamak kaypak iş, Donnacığım. Biz acemiyiz."

Aynaya dönüp kendine öfkeyle bakıyor. "Daha ne istediğime bile karar veremiyorum. Bir hafta siyasal bilimciyim. Haftaya

meşhur bir eleştirmen olacağım tutar. Sonra fene yönelmek isterim. Ama neye elimi atarsam atayım gerçekmiş gibi gelmiyor çünkü ben yine benim. Bazen tek istediğim şöyle güzel bir düzülmek. Bazen kendimi öldürmek, kendimle beraber şöyle on on beş kişiyi de hatta."

"Güzel. Haydi kişi listesi çıkaralım."

"Listede olmazsın diye mi düşünüyorsun?" Dişlerini gösteriyor. "Beni bilmiyorsun! Anladığın gün sen de benden nefret edeceksin. Sal benim ciğerimi biliyordu."

"Saçmalık. Yetiştirilme tarzın günah işleyip sonra bağışlanma üzerine kurulu olduğu için sadece hataların, sabırsızlığın ve birbirinin üstünde tepinen insanların olduğu cehennemden korkuyorsun."Onu ürkütmeden avutabileyim diye kolumu yavaşça ona sardım. "Yakınlığın abecesindeyiz daha."

Kolumdan kurtuluyor. "Hepimiz bok gibi insanlarız. Neleri kabul edebileceğini senin canın da bir gün yandığında göreceğiz."

"Donna. Yavaş ol. Benden kaçıyorsun. Bir adamdan diğerine koşuyorsun. Beraber yürüsek ya? Şiirler okusak? Oturup birbirimizle konuşsak?"

"Ancak saat gece yarısını geçti mi konuşuyorsun insanlarla, o zaman da yumruğuna bir bourbon bardağı sıkıştırmış oluyorsun... Stu, elimden tut. Şu itin peşinden enayi gibi koşuyorum."

Rüzgâr kar üflüyor, gözlerimiz görmüyor, kirpiklerimiz birbirine yapışıyor. Mavi eldivenli elini bir yanağına siper ederek yürüyor. "Peter nasıl? Yatmıyor musunuz daha?"

"Bir daha denemedi." Onunla buluşacağım zamanlar diyaframım yanımda oluyor ama sadece tedbir amaçlı. Peter'a karşı özel bir arzu beslemiyorum. Donna'nın Hint bir öğrenciyle çıktığını söylediğimde nasıl şaşırmıştı, tuhaf. "O Sol denen adama ne oldu?" diye sormuştu. Sal'in ismini her seferinde yanlış hatırlıyordu.

"Kaldıramıyordur belki!" Rüzgâr, tiz kahkahasını parçalara bölüyor. Fanus'ta onay ister gibi bir bakış atıyor bana. "İyi görünüyor muyum?"

Büyük pencerelerden birinin önünde bir banka oturup tipiyi izlemeye koyuluyorum. Yazarlık dersime az kaldı. Öğrenciler

koyu izlerle bezenmiş karolara ayaklarını sürte sürte geçerken kar hipnotize edici bir hızla lapa lapa yağmaya devam ediyor. Donna'yla yaşamak zor. Tehlikeli çekimlere kapılıyor, sonra iğrenerek terk ediyor onları; kendine hiç olmayacak hedefler koyup başarısızlıklarına gülüp geçiyor. Ben neden yardım edemiyorum?

Ona odaklanana kadar fark etmiyorum, Donaldson önümde sırıtıyor. "Ne konsantrasyon ama. Sen de Sartre gibi insanlar arasında mı yazarsın?"

"Hayır, ben insanların arasında kedi gibi gözüm açık uyurum." O boşboğaz folk şarkıcısı Rob Prewitt yanında ve bana göz kırpıyor. Rob'ın ekose koluna yüzü bana tanıdık gelen biri dolanmış, beni ismimle selamlıyor. Düz, bronz rengi saçlar, geniş kalçalar, pelerin gibi bir şeyin altına gizlenmiş çıplak, etli kollar. Bol volanlı eteği, şile bezi bluzu, alttan azıcık görünen kalın çorapları ve büyük altın halka küpeleriyle tam bir çingene gibi göründüğünden öğrenci kalabalığının içinde göze batıyor.

"Selamlar... Stephanie." İsim aklıma geliyor. Peter'ın ta ne zamanki partisinden. PAF ile ilgili üç beş laf ediyoruz, sonra gidiyorlar. Bu sefer Lennie, saçı ve sakalının sünger gibi çektiği karı silkeleyerek giriyor. Bakışlarımız birbirinden sekip suçlulukla ve usulca tekrar buluşuyor. Gözlüğünü kot gömleğinde kurulayarak ağır ağır yanıma geliyor. "Nasıl gidiyor?"

"İyidir, Lennie. Senin işlerin nasıl?"

"Fena değil. Russo'dan figür çizimi dersi alıyorum, çok iyi adam."

"Çok iyi."

"Mike daha iyice." diyor saldırgan bir tavırla, bir kaza mağdurunun son durumunu bildiriyormuş gibi. "Kendine Division sokağında bir oda tuttu. İçmeye devam ediyor ama alttan aldığı derslerini verdi." Ellerini hışımla deri ceketinin derin ceplerine sokuyor, topuklarında sallanıyor. "Ee, Peter Crecy nasıl?"

Yüzüne bakmak için ayağa kalkıyorum, bir dizim bankta. "İyi. Bu gece beraber yemek yiyeceğiz, sorduğunu söylerim."

Yok, o çarpık gülüş utandığından değil, beni suçladığından da değil; yaşlı bir adamın yüz ifadesi gibi daha çok, kökü acıda bir neşeden, bilmekten gelen bir ekşime suratındaki. Topukla-

rının üzerinde dönüyor ve yarım yamalak el sallayıp uzaklaşıyor. Hükmümü giydim, ardından bakakalıyorum. Hâlâ Donna'ya sadık mı? Tuvalindeki kakao rengi denizde süzülen sevgi gemimiz battı ve hiçbirimiz kendi başına iyi değil. Yine de o daracık yere geri dönmezdim.

Bu akşamüstü toplantıda bir PAF forumu planlayacaktık ama Bolonez öğrenci dekanlığından Amerika Karşıtı Faaliyetleri İzleme Komitesi önündeki hal ve tavırlarından dolayı lekelenmiş olarak görülen bir avukat olduğu gerekçesiyle, konuşmacımıza kesin bir dille izin verilmediği haberleriyle geldi. Donaldson kızıl kahve saçını elleriyle karıştıra karıştıra kabartıyor. "Bu seferki forumu kendi başımıza yaparız öyleyse. Toplantıyı iptal edemeyiz, gözümüzü korkutmuşlar gibi olur."

Howie, toplantılarımızı daha teatral hale getirmemizin gerekliliğinden bahsederken Alberta koltuğundan fırlıyor. Heyecandan boynundaki sarı fularını çözmüş, bayrak gibi sallıyor. "Biz komite olalım! Kampusu ziyaret edip oturumlar yapalım!"

"Oyun gibi" diyorum. "Bir fars yazıp oynarız."

Hicvimiz için Alice'in deli çay partisinden esinlenmeye karar veriyoruz, içine bir de Düşes koyacağız. Oyunu yazma kısmını Donaldson'ın da yardımıyla Bolonez ve ben halledeceğiz, herkes öneride bulunabilecek ve hepimiz oynayacağız. Oturduğum yerde nefesim yetmiyor. Nabzım, yokuş yukarı koştuğumda ya da yazarken bana kendimi unutturacak, sayfalar dolduracak kadar güzel fikirler aklıma geldiğinde çarptığı gibi şiddetle çarpıyor el bileklerimde, boğazımda. Nasıl olduysa saat altı buçuğa gelmiş. Howie'nin kol saatine bakmayı unuttum, şimdi Peter'la buluşmama kırk beş dakika geç kalacağım.

Hızlı adımlarla öğrenci birliğine gidiyorum ama orada değil. Şimdi ne olacak? Evine koşuyorum. Kar durmuş, hava parıldayan Demirkazık'a kadar apaçık. Rüzgâr yanaklarıma buzdan nefesini üflüyor.

Division sokağındaki pansiyonlar gece karanlığında belli belirsiz. Şubatın buzu. Yüksek binalardan birinin yanından geçerken bir köşe odada bir kıpırtı gözüme takılıyor. Zayıfça bir kol çok az açık pencereden dışarı uzanıp sigarasının külünü

silkiyor. Işık çarpıyor, bir yüzü yandan görüyorum, sonra gülerek geriye atılıyor. Mike. Odada birini daha görür gibi oluyorum ama hemen kayboluyor, parlak pembe yanıp sönüyor sanki. Kolu uzanıp perdeyi çekiyor ve meraklı, şaşkın yüzüm havaya dikilmiş kalakalıyorum. Sokak lambasının altında gördü mü acaba beni?

Peter'ın evinin çıtır çıtır kaya tuzuyla kaplı basamaklarını tırmanıyorum. Perdesinden odasında ışık yandığı görünüyor. Girişin kuytusuna sokulup kapıya vuruyorum. "Peter!"

Hiç ses yok. İçerideymiş de açmıyormuş gibi hissediyorum. Neden buraya geri döneceğini düşündüm ki? Kapıya son bir yumruk vuruyorum, ardından bir not bırakıyorum. Bir kez daha öğrenci birliğine uğrayıp sonra eve geçiyorum.

Donna, mavi yün paltosu bir omzunda odaya girdiğinde hâlâ Peter'ın bir şekilde bana ulaşmasını bekliyorum aslında. Bana ters ters bakıyor, bir şey demiyor.

"Ne yaptım, biliyor musun! PAF toplantısı uzun sürdü, öğrenci birliğine gittiğimde de Peter'ı bulamadım. Nasıl bu kadar aptalca şeyler yapabiliyorum? Ama çok güzel bir fikir geldi..."

"Niye bu kadar yaygara koparıyorsun ki?" Arkasını dönüp hiddetle saçlarını fırçalamaya başlıyor. Saçı artık çok kısa, başında bir kep gibi.

"Ama kızacak, her yaptığımın arkasında kasıt arıyor."

"Randevunuz olduğunu unutabiliyorsan belli ki umrunda değil."

"Toplantıya takıldım sadece. Komiteyle ilgili bir oyun sergileyeceğiz. Bolonez, Donaldson ve ben yazacağız... da, ne bu? Senin neyin var Donna?"

"Yorgunum, hepsi bu."

"Bu aralar çok yoruluyorsun."

"O ne demek oluyor?" Aniden bana dönüyor, bakışları düşmanca.

"Ne mi demek? Asabisin. Paul'la yemek yedin mi? Onunla mı çıkacaksın?"

Elini alnına götürüyor. "Ha, o. Evliymiş o."

"Nereden anladın?"

"Çayda o da vardı. Bebek sahibi olmanın masraflarını konuşuyordu birileriyle."

"Donna, üzüldüm. Sen neredeydin o zaman?"

"Yüzük takmayan bütün erkeklerin boyu devrilsin." Başını kaldırıyor, cevap beklediğimi görünce yüzünü buruşturuyor. "Dışarıdaydım! Dışarıdaydım anneciğim, nereden annem oldun acaba?"

"Affedersin. Ama şu Peter konusunda ne yapsam dersin?" Volta atmaya başlıyorum. "Belki de evinin önünde beklesem daha iyi olacaktı. Şimdi akşam yemeği yiyemeyeceğim. Açım."

Elleri saçına yapışıyor. "Bana ne! Konuşup durma yeter, fenalık geldi!"

Mahzun bir ifadeyle ve dargın bir sessizlik içinde dolaba gidip bir sardalya konservesi alıyorum, masamda açıyorum.

"Kokuya bak! Oda leş gibi balık koktu."

Arkamı dönmeyeceğim. Niye bu kadar kızgın bana?

Pencereyi yukarı itiyor, içeriye soğuk hava doluyor. "Seninle yaşamak tahterevallinin bir ucunda hiçbir şey yapamadan oturmak gibi."

Sardalyaları bitirip konserveyi çöp kovasına atıyorum.

"Onu iyice kokuşsun diye orada mı bırakacaksın?"

"Ben bile teneke yemem. Düş yakamdan, Donna."

"Onu istiyorum ya." Gergin bir tavırla kapıya dayanıyor. "Başkasıyla yaşamak istiyorum."

"Ne?"

"Bu odadan taşınmak istiyorum. Seninle yaşamak bana kötü geliyor. Beni delirtiyorsun!"

Sadece bir an için hiçbir şey hissetmiyorum. Sonra acı içimde çınlamaya başlıyor. "Taşınmak mı istiyorsun? Başkasıyla yaşamak mı istiyorsun?"

Başıyla onaylıyor. "Zorundayım. Anla beni, Stu, zorundayım."

"Olur mu canım, ne demek." Havlumla diş fırçamı alıp koridorun karşısındaki kenefe gidiyorum. Olacak iş değil. Lekeli lavabonun önündeyim, aynaya bakıyorum. Ağzım fırçanın her hareketiyle daha da köpüren bir sırıtışla donakalmış halde. Bana ihtiyacı olduğunu sanmıştım. Birbirimizi aşındırmamızın, yetiştirmemizin onun da istediği şeyler olduğunu sanmıştım. Salak. İnsanlar senden bıkıyor. Vampir. Çalçene. Salak. Çok şey istiyorsun, çok abanıyorsun, içinde ne varsa

ortalığa döküyorsun. Annemle babam bile bana katlanamıyor. Kimse katlanamıyor.

Pencerede, dudaklarında gergin, sımsıkı bir gülümsemeyle bekliyor. Ojeli tırnakları pervazda tıkırdıyor. "Birbirimize köstek oluyoruz. Ne zaman çalışmam gerekse benimle konuşmak istiyor oluyorsun. Senin benim kadar çalışman gerekmiyor."

"Siktir et Donna, ha bire bölüm değiştirmesen sen de kaldırabileceğin kadar ders alıyor olurdun. Kafan çalışıyor. Bir şeylerin canını sıktığını bana neden söylemedin?"

"Söylesem ne olacaktı ki? Duramazsın ya. Eşyaların desen her yerde. Derli toplu biri olduğum için beni suçlu hissettiriyorsun..."

Karasinek gibi vızır vızır bahaneler. "Kes sesini!"

"Bana bağırma, Stuart. Burada sana mantıklı bir açıklama yapmaya çalışıyorum!"

Öfkemden delireceğim, suratına bir tane geçiresim var. Sinirimden korkuyorum. Sesim ağzımdan eski kenar mahalle genizsilliğiyle çıkıyor: "Kes sesini anasını siktiğimin orospusu, kes, kapat o bok dolu ağzını!"

"Bağırma! Benden çok şey bekliyorsun. Sürekli beni dürtüyorsun, deşeliyorsun. Hayatımı kontrol etmeye çalışıyorsun. Yaptığın her şeye yanında beni de sürüklüyorsun..."

Arkama uzanıyorum, bir şey yakalıyorum. Başımın üstünden var gücümle fırlatıyorum. Pudra kutusu duvarda patlayıp üzerine yağıyor. Yüzünü korumak için kolunu kaldırırken çığlığı boğazına takılıyor. Yavaş yavaş yatışan toz bulutunun içinde kör gibi döne döne hapşırıyor. Paltomu alıp dışarıya koşuyorum.

Koşuyorum, önümü görmeden koşuyorum. Ancak birkaç sokak sonra sormak aklıma geliyor, nereye? State sokağında bir bakkala dalıp Howie'yi arıyorum. Cevap yok. State'ten gerisin geri yürüyüp öğrenci birliğine giriyorum, masaların etrafında dolaşıyorum. Mike bir masada oturuyor, işlemeli deri föyü önünde açık. Grant Stone geriye ittiği sandalyesine yayılmış, esneyerek elini kızıla çalan saçlarında gezdiriyor. Julie, Mike'ın hemen sağında hanım hanımcık kurulmuş, bir Fransızca çeviri üzerinde uğraşıyor. Pembe kazağının kolu, Mike'ın yırtık

pırtık kazağının içindeki koluna dayalı. Ah. Aman Tanrım. Peki bakalım.

Soğuk, dışarısı soğuk. Rüzgâr, ceketimin zavallı dikişlerinden içeri sızıyor. Nereye o zaman? Başka nereye? Bir araba, Peter'ın sokağında vıcık vıcık kara saplanmış. Ben basamakları çıkarken motor hâlâ hırıldıyor, tekerlekler hâlâ yerlerinde dönüyor. Kapalı kapısından sızan müzik girişe yayılıyor. Kapıyı tıklatıyorum. Yatağının gıcırtısı, sonra sesi: "Kim o?"

"Jill. Aç kapıyı."

Kapıyı çekiyor. Yüzü ifadesiz, asık. Yedi yaşındaymış ve bir şeye dudak sarkıtıyormuş gibi bir hali var. "Ne istiyorsun?"

"Sana yetişemediğim için özür dilerim..." Sıcaklık ciğerlerimi şişiriyor. Her yanı yastık kaplı, mağara gibi oda. Çikolata rengi örtüde vücudunun izi, yırtılmış bir zarf ve birkaç mektup sayfası.

Pat diye "Yemek yedim" diyor ama paltomu alıyor yine de. "Burada ne arıyorsun?"

"Safi çaresizlik." Kafam, sapından öne eğiliyor.

Yüzümü kendine çeviriyor. "Sana ne oldu böyle?"

"Donna taşınmak istediğini söyledi." Geri çekilip, yüzüme Stravinsky püskürten hoparlörün durduğu şöminenin rafına dayanıyorum. "Canım acıyor."

"Neden olduğunu söyledi mi? Sana tam olarak ne dedi?"

Başımı iki yana sallıyorum. Sevdiğim bir şeyin sonu. "Aptalca sebepler öne sürdü, dağınıkmışım, çok konuşuyormuşum falan."

"Konuşuyorsundur muhtemelen."

"Ne olmuş?" Eşyaların arasında kollarımı savura savura dönüp duruyorum. "Ben, benim. Onu seviyorum. Daha çok umursaması gerekir!"

"Belki o seni sevmiyordur. Belki senin sevgin ona yük geliyordur." Yüzünde ve öne attığı omuzlarında küstah bir tetiklikle, ince ayaklarının tabanlarını tutarak yoga duruşu yapar gibi oturuyor. Ben volta atarken Donna'nınki kadar mavi gözleri alay edercesine üzerime kilitleniyor.

"Ben ona ne yaptım ki? Sadece değer verdim. Benden bıktı."

"Çok safsın. O saflığı koruyabilmek epey çaba gerektiriyordur herhalde."

"Dinlemek istemiyorsan kov beni gideyim. Bütün gece kanayacağım, orası kesin."

Ayaklarını yavaşça, yoğurur gibi ovalıyor. "Seni avutmak çok kolay olurdu."

"O kadar emin olma."

"Eminim. Jill, eminim."

"Ders çalışmak istiyormuş, öyle mi? Saçmalık. Ben bile onun kadar boşa zaman harcamıyorum."

Geriye doğru yaslanıyor, çenesini göğsüne bastırıyor. "Yüzeyde kalma, derine in. Elbette sana gerçek sebebi söylememiştir."

Duruyorum. "Başından beri seninle görüşmeme içerledi. Ne kadar körüm. Sen ondan etkileniyorsun, o da senden. Ben ortanızda ne arıyorum?"

"Ondan etkilendiğimi mi düşünüyorsun?"

"Onunla ilgili konuşmalarından, onu sormalarından açıkça anlaşılıyor."

"Eh, kızı yataktan itemezdim... İtmezdim. Ama karmakarışık biri, onunla baş edemezdim."

"Aslında epey benziyoruz."

"Alakası yok." Yumruk yaptığı elini inceliyor. "Lennie'yle gezdiği sıra bir ara aklımdan geçirmiştim. Zavallı veletten ayrılacağı belliydi. Gençlik isyanı, başka bir şey değil."

"Peki şimdi niye düşünmüyorsun?"

"Çok karışık, dedim ya. Çok fırtınalı." Kolumu yakalıyor. "Sen tam bana göresin."

"Zayıf bir gerekçe. Onunla olmayı yeğliyorsan ona git."

"İstemiyorum." Kolları beni sıkıca sarıyor. "Geçiştirmeye çalışıyorsun ama unutma, bu gece sen bana geldin. Bu anı bekliyordum."

"Canım acıdığı için geldim, biliyorsun." Tişörtünün omzu gözyaşlarımı çekiyor. Göğsümdeki boşluk genişliyor, genişliyor ve uçuyormuşum gibi hissetmeye başlıyorum. Ağlamam hoşuna gidiyor sanki, öyle görünüyor, içinde bir şeyler serbest kalmış gibi. Elleri sırtımda, kollarımda, ellerimde; pışpışlıyor, okşuyor, avutuyor. Eller meraklı ve hevesli, memelerimi, bacaklarımı keşfediyor. Ne olacaksa olsun. Gözlerimden süzülen son birkaç

damlayı dili yakalıyor. Geri çekilip ona bakıyorum. Bir anlık sessizlikte albüm değişiyor. "Bu ne?"

Yanağı mememde, dinliyor. "Prokofyev. İkinci keman konçertosu." Gülümsüyor. "Tepkilerin öyle öngörülebilir ki. Bir düğmene basmışım gibi geliyor bazen."

"Uğraşmaya değer mi o zaman?"

"Seni istiyorum."

İki sözcük yankılanıyor içimde; omurgamda tık tık. "Neden?"

Dudaklarıma eğilirken gülümsüyor. Uzun uzun öpülüyorum, yavaşça kabaran bir dalga beni geriye taşıyor. Taşınmak istiyorum. Beni soyarken hareketsiz yatıyorum, kendimi iyice saldım, o şekilde bile inatlaşıyorum onunla. Ama en sonunda kıyafetlerimizden kurtulduğumuzda, etin ete değdiği andaki buz kesmiş sıcaklığın o ilk şoku nefesimi kesiyor. Lambanın soluk ışığında üzerimdeki vücudu, açık renk bir metalden dövülmüş gibi; sert, pürüzsüz, tüysüz. Onu arzuluyorum. Bir yandan tepkilerimi kontrol etmeye çalışırken kendime "Bak" diyorum, "bu Şehvet." Diyaframımı takmam için durduğumuzda ara verebildiğimize şükrediyorum. Birden aklıma Mike'la hiç çırılçıplak kalamadığımız geliyor. Peter mememi hafifçe ısırırken kapalı gözkapaklarımda yine o parlak pembe patlıyor, sonra da Mike'ın perdeyi çeken zayıf kolu. Julie istediğini almış nihayet, gerçi Mike'ı her yönüyle ister mi bilmem.

Kendimi anlamaya çalıştığım tepkilerime karşı korumaya –neyin beni kapıp götüreceğini sanıyorum acaba?– öyle dalmışım ki içimden çıktığını geç fark ediyorum. Yüzü asık. Yanımda rahme dönüyormuş, fetüse dönüşüyormuş gibi kasılıyor. O yüzünü memelerime sürüyor, ben kollarımı avuturcasına ona sarıyorum. Sert değil. Sertleşemiyor.

"Peter, istemiyorsan... Şart değil, biliyorsun."

"Kahretsin, kahretsin" diye mırıldanıyor. "Anlamıyorsun. Bunun hiçbir anlamı yok. Açıklayamam. Saçma sapan bir şey. Vücutla ilgili bir şey. Kahrolasıca, aptal vücutla ilgili. Tamamen mekanik."

Sakin balonumda bıkkınlıkla yatıyorum, üstümde savrulan bedeni kollarımı yoruyor. Kasları yavaşça gevşiyor, kendini biraz uzağımda sırtının üzerine bırakıyor. "Gerçekten istediğimi elde edemeyeceğim demek ki."

Bir cevap bulmak için dudaklarına dokunuyorum. Uzun sarı kirpikleri neredeyse görünmez, gözkapaklarında eflatun damarlar. Bir parçam ona kapıldı. Bana dönmüyor, uzanıp saati kendine çeviriyor. "Giyinsen iyi olur. Seni evine bırakma vakti gelmiş."

Onu böyle bırakamam. "Kalmamı ister misin?"

"Olandan sonra yine de kalır mısın? Yokluğun anlaşılmaz mı?"

"Çıkış yapmamıştım." İşin gerçeği, Alberta daha ziyade arkadaşım olduğu için bir süre önce bana gizlice bir anahtar vermişti. Muhtemelen siyasi açıdan beraber çalıştığımız için, bir de işçi sınıfından geliyor oluşuma ve okumak için çabalamama duyduğu saygıdan beni evin diğer sakinlerinden daha olgun görüyor. Ben de onun insan sarrafı olduğunu düşünüyorum elbette. Ayrıca Donna'nın beni idare edeceğinden şüphem yok.

Tekrar sırt üstü yatıp ellerini ensesinde kavuşturuyor. Hafif aralık gözkapaklarının altında keskin bir mavi bıçak ağzı gibi parıldıyor. "Tam sen geldiğinde bir mektup yazmak üzereydim."

Donna'yla çıplak oturmaya alışkınım, o alışkanlık hissi de onunla doğallaşıyor sanki. "Yataktaki sayfalar."

"Sue'nun son mektubu. Yıllardır bir dargın bir barışığız. Geçen sene Wellesley'den mezun oldu. Şimdi teyzesinin ortağı olduğu bir dükkânda saçma salak çalışıyor. Satın almacı."

"Onu seviyor musun?"

Albüm bitiyor, buz gibi bir sessizlik çöküyor. Gırtlağının derinlerinden bir inilti geliyor, acıdan mı yoksa sıkıntıdan mı, anlayamıyorum. "Şu noktada ya resmen nişanlanacağız ya elveda diyeceğim. Onu daha fazla oyalayamam. Ben de o konuda karar vermeye çalışıyordum zaten."

"Karar verebildin mi?"

Bir eli omzumu kavrıyor. "Aslında düşününce, kiminle evlendiğimin önemi var mı? Sağlıklı olsun, işimi görsün, eli yüzü düzgün olsun yeter. Bir yuva lazım, çocuk sahibi olmak lazım. Neden olmasın?"

"Sue nasıl biri?"

"Açık kahverengi saçları var, ela gözlü. Bebekken de güzeldi, şimdi de güzel. İyi denizcidir, iyi yüzer. Bir keresinde kupa

kazanmıştı. Bacakları müthiş. Espri anlayışı yok ama ağırbaşlı. Bekâretini aldım, ne olmuş yani?"

"O da senin ilkin miydi?"

"Yok artık. On beş yaşındayken kuzenimle olmuştum... Ama Sue aileme ve Grosse Pointeçilere göbekten bağlı. Benim New York hayallerim var. Brookhaven Ulusal Laboratuvarı'nda bir işe girmeye çalışıyorum." Dizlerinin üzerinde, bir eli karnımda. "Söylemedim diye kullanılmış mı hissettin? Hâlâ gidebilirsin."

"Ne fark eder? Zaten beni sevmiyorsun."

"Sevdirmeye çalış?"

"Belki çalışırım."

"Çalışmazsan hiç kıymeti olmayacak. Öylesine takılmak moralimi bozuyor. Müzik bölümünden iki sümsükle beraber yaşayıp *la vie bohème*cilik* yaptığım sene yeterince öylesine takıldım. Parti diye ha bire kampusun bütün entel dantellerini eve topladık, her seferinde içkilerimi bitirip bana ukalalık ettiler... Seni buraya getirdiğim ilk gece sahip olabilirdim sana. Ama sen bana gelene kadar beklemek istedim."

Çaresizliğe yeterince kapılmamı mı? Ya da yeterince meraklanmamı mı? Ben Donna'dan uzak olmak için yanına geldiğimi biliyorum. "Uykun var mı? Benim var."

Işığın düğmesine uzanırken pürüzsüz omuzları kabarıyor. "Sabah hepsini konuşuruz."

Kayıtsızlığına ve yanımda uzanan vücudunun sıcaklığına minnettarım. Beni gerçekten önemseyen biri gözlerimi kapatmama izin vermezdi ve benim, utancımla perişanlığımı geride bırakarak aklımı tutuşturan acımı ve öfkemi görecek halim yok.

"İyi geceler, Peter."

"Sana da."

* (Fr.) Bohem hayatı. (ç.n.)

Yirmi Üçüncü Bölüm
Tavuklu Talaş Böreği, Pastel Yumurta

ŞARKITLARDAN DAMLAYAN sular. Kalorifer peteğinden fokurtular. Ne diye bağırdıysam, kiminle konuştuysam uykunun odasında kayboldu gitti. Tek bir öbek yerli yerinde: Ayna kırıldı. Bütün hayallerim beni terk etti. Peter gece inildedi, dişlerini gıcırdattı. Savurduğu kolu bana çarptı bir kez. Şimdi hafif uykusunda yüzünün hoş bir masumiyeti var; düşmüş bir başmeleğin ölüm maskesi. Ayaklanırken alarmlı radyosu üniversitenin istasyonundan Vivaldi çalmaya başlıyor. Ona döndüğümde kirpiklerinin altından beni izlediğini görüyorum.

"Merhaba." Eli üzerimde geziniyor. "İsim Jill'di, değil mi?"

Oyunlar. "İsmim Penelope, Bitler Prensesiyim."

Mahmur ifadesiyle bedenime dalıyor. "Güzel vücut. Kıyafetlerin olmadan daha güzel görünüyorsun."

"Sabahın bu saatinde iltifat beklemiyordum."

Kısa, sivri bir gülüş saplanıyor boğazına. "Bunu ilk kez benden duymuş olamazsın."

Aslında ilk kez ondan duyuyorum. Yataktan kalkıp odanın her yanına saçılmış eşyalarımı toplamaya başlıyorum.

"Ne yapıyorsun?"

"Dokuzda dersim var."

"Gel buraya. Şimdi benden kaçayım deme sakın." Arkamdan o da kalkıyor, nazik adımlarla peşimden geliyor. Temkinli bir tavırla etrafımda bir tam tur atıyor, penisi şimdi oldukça sert görünüyor. Tehditkârlığı beni gülümsetiyor. Niyetini ve beni yakalamadan önce ne yapacağımı düşünüyorum bir an. Şüphesiz benden daha güçlüdür ama yumruklarımı kullanamayacaksam lambayı ya da radyoyu kafasına indirebilirim, yani, amacım buradan çıkmaksa eğer. Dün gece bir şeyi başlattım ben; o zamanki mazoşist ve pasif ruh halimin bu sabah kendimi ortasında bulduğum düğümü iyiden iyiye sıkmış olması, Peter'ın bana faydasının dokunduğu gerçeğini değiştirmiyor. Borçlu sayılırım herhalde. Beni sertçe kavrayıp yatağa çekmesine karşı çıkmıyorum. Yüzü gaddar ve kararlı, vahşi bir egemenlik gösterisi sergiliyor. Ben, onun işgal etmeye çalıştığı yumuşak bir şeyim. Bir eliyle bileklerimi başımın üzerinde tutuyor ve birkaç dürtelemeden sonra nihayet içime girmeyi başarıyor. Bir kadının nasıl tahrik edilebileceğini pek bilmiyor galiba. İlk anda acıyor ama çok değil, uzun da sürmüyor. Hafif, ufak vücudu üzerimde çekiç gibi ritmine devam ediyor. Boğuşuyoruz esasen ama beni şefkatle sarmış olsa da içim böyle ısınırdı. Hareketine uyuyorum, bileklerimi bırakıyor. Yüzü gevşiyor.

Dikkatle başlıyor, dikkatle duruyor, dikkatle yükseliyor. Donna'nın dediği gibi çok kontrollü ama yine de kendini kaptırmış, hedefe kilitlenmiş, tamamen mest. Yatağın yaylarından ve neşeli melodisine devam eden Vivaldi'den başka ses yok. Bense koyveremiyorum; farklı, sert, atletik, kararlı ve kendini bana uyduran, kaktıran, beni dörtnala önüne katan vücudunun sürekli farkındayım. Fallus bir araç, seks teknik. Bacaklarımın içleri sızlıyor, kullanılmamaktan kesilmişim. Uykuluyum, açım, huysuzum. Devam. İkimizden de sıcaklık yükseliyor. Bir spiker konuşuyor. Bir Haydn kuarteti başlıyor. Arkasından üstünkörü, kısmi bir haz yayılıp biraz bekliyor; yavaş ve tamamen kassal bir rahatlama. Nihayet, sıktığı dişlerinin arasından inleyerek geliyor. Neyse ki diyaframım hâlâ içeride.

"Bak, gerçekten gitmek istemiyormuşsun demek ki" diyor.

"Öyle görünüyor."

"Canını yakmadım ya?" Belli belirsiz bir hoşnutlukla gülümsüyor.

Başımı hayır anlamında sallıyorum. Keyfi yerinde, giyinirken beni sahiplenir gibi ufak ufak dürtüyor, dokunuyor. Kampus yolunda kar yumuşamış ve çürümüş, hava sünger gibi. Parçalanmış bulutların arasında güneş bir görünüp bir kayboluyor. "Öğrenci birliğinde kahvaltı eder miyiz?" diyor. "İlan eder gibi olacak ama olursa olsun. Sen neden bu kadar sessizsin? Birleşmeden sonra erkeğin üzgün olması gerekiyor. Kadının tam tersine havaya girmesi lazım."

Lennie masalardan birinde okuduğu *The Times*'tan başını kaldırıp bakıyor, tek başına kuru erik hoşafı yiyen Profesör Bishop, masasının önünden geçerken bana keyifsiz keyifsiz selam veriyor. On birdeki dersimden sonra eve gideceğim, diğer derslerimi asıp uyuyacağım. Peter'ın masanın diğer ucundaki pürüzsüz maskesi, hayallerle veya boş ümitlerle doldurmayı reddettiğim bir boşluk. Yemeğini yerken bile sistemli, kızarmış göz yumurtasını düzgün paralelkenarlar halinde kesip çatalıyla zıpkınlıyor. Bir gün bana elveda ufaklık, güzel günlerdi, diyecek; canım yanmadığında afallayacak. Burada, vücudumla barış içinde oturuyor olmak bana tuhaf bir mutluluk veriyor. Kendimden nefret etmiyorum, Donna'dan bile nefret etmiyorum. Etimin içinde yuvamı bulmuş gibi hissediyorum ve hayatta kalmak istiyorum. Mike'tan ve o yazdan bir adım daha uzaktayım.

Zıpkınını yumurta sarısına bulanmış son paralelkenara batırıyor, kızarmış İngiliz ekmeğini bitiriyor. "Sue'dan ayrılmaya karar verdim."

"Sue mu?" Uzaklarda kartondan bir kadın büzüşüyor.

Eli bardağını kavrıyor. Alnı kırışıyor. "Şurada ne kadarcık vaktim kaldı. Mülakata ikinci kez gireceğim. Sonra da nerede iş bulursam oraya. Çok başarılı insanların oğulları hep beş para etmez lavuklar olur zaten. Öylesine bir fizikçiden dahası olamayacağım. Bazen keşke daha kolay bir şey seçseydim diyorum ama matematiğe yeteneğim olduğu küçüklüğümden belliydi,

üstelik *onun* da ağzını kapayacak bir şey gibi gelmişti. Cılız avucumda atomun çakımları."

"Binalarını gerçekten beğeniyor musun?" Bana resimlerini göstermişti, Detroit'e son gittiğimizde de bazılarının betondan görkemlerine şahitlik etmiştik. Dikili taş misali yekpare, cepheleri buza dönmüş bir öfkeyi anıştıran işlemelerle bezeli hiyerarşik iş hanları. Kurumsal servete adanmış debdebeli, hırçın anıtlar. Asur tarzıydılar bence, bir tek lamaşşularının muazzam fallik kudreti eksikti.

Sorumu eliyle geçiştiriyor. "Bu zamanı değerlendirebiliriz. Söz veremem. Ben, benim sonuçta! Üzerimize bir deneriz, bakalım ne olacak."

Temkinli bir teklif fakat yine de bir teklif. Afallıyorum. "Benimle bir ilişki mi istiyorsun?" İlişki: Bizim dünyamızın jargonu. İki paralel çizginin ilişkisi.

"Neden olmasın? Bir süre deneriz." Bakışları üzerime kilitlendi, yüzü asık. Sahiden gergin gergin cevap bekliyor.

Parmaklarımı üzerimdeki kat kat gazlı bezin arasından çıkarıp eline uzanıyorum, parmaklarını tuttuğu bardaktan ayırıyorum. Kafamın ta içinde bir şey açılıyor. "Neden olmasın? Bahar geliyor."

"Ama söz vermiyorum."

Yüreğine nasıl dokundum böyle? "Peter, madem Sue'yla bu kadar uzun süredir beraberdin, nasıl oldu da kulüpteki Noel dansına onu götürmedin?"

"Götürdüm en sonunda. Ama götürmek istememiştim."

"Ona ne söyledin?"

"Seninle ilgili mi? Gerçeği. Epeyce ilgileniyor olabileceğim tuhaf, ufak tefek, siyah saçlı, egzotik bir Yahudi entelektüel olduğunu." Peçetesini dudaklarına bastırıyor. "Ona âşık olmadığımı sana söylemiştim."

Mantığı açıkça görebiliyorum: Beni de sevmiyor, öyleyse bu durum o durumdan nasıl farklı olacak? Daha denemeden çürük olduğunu bildiği boş beklentilerin peşinden koşuyor. Ama belki öyle değildir: Ben onun dünyasından değilim. Belki ona bir çıkış yolu, duygularını hissedebilme şansı sunuyorumdur? Sonuçta bu sakinliğim yatağından çıkalı henüz bir saat bile olma-

masından kaynaklanıyor, bir de hiçbir şeyine sadakat duymuyorsam düzgün, sert vücuduna duyuyorum. Kendimi tamir etmem lazım, hayatta kalmalıyım. Ve hâlâ meraktayım. Onu öpüp metafizik şairleri üzerine olan dersime gidiyorum; Dick bana iki kez çok hoş göründüğümü söylüyor.

Dick, Bolonez ve ben köşemize çekilmiş neyi protesto ediyoruz? Bizi birleştiren biraz da kibrimiz, zira İngiliz edebiyatı hiyerarşik bir bölüm ve biz yazarların sesi, fakültenin ve öğrenci arkadaşlarımızın ruhunun duymadığı alev alev bir otoriterlikle tınlıyor. Sınıfın çoğunluğuna göre edebiyat, notların kılağısını alan bir bileği taşından ibaret. Ne zaman ödevler geri verilse, bir sınav açıklansa hep birden kekre bir sessizliğe gömülüyoruz. Kapıdan çıkarken uslu öğrenciler illa ki ellerinde daktilo ettikleri ödevleri ya da sınav kâğıtlarıyla yolumuzu kesip umut dolu ve pek şakalı bir "Kaç aldın?" şakıyor, hemen arkasındansa ancak kulağınızı iyi açarsanız duyabileceğiniz o dua geliyor: Ey adaletli Tanrım, benimkinden düşük olsun! Az buçuk tanımlanan Gelenek'i öğreniyoruz, Yapı öğreniyoruz, Belirsizlik türlerini öğreniyoruz. Sanat eserlerinin diğer sanat eserlerine atıfta bulunduğunu ve Platon'un gerçekliğinde yer aldığını öğreniyoruz. Duygular, sanata dahil olmadan önce kirliler. Şiirleri yorumlamayı, romanları çözümlemeyi ve İsa figürleri, yaratılış mitleri, Balıkçı Krallar ve komünyon imgeleri bulmayı öğreniyoruz. Bazen başımı kaldırdığımda pencerelerde vitray cam görecekmişim gibi geliyor. Doğru ana fikir ve o ana fikri allayıp pullayacak doğru biçem, kutsal kâsenin hayali gibi süzülüyor kafalarımızın üzerinde. Havadaki ironinin kokusunu şıp diye alıyoruz, neyin ironik olduğunu anlamak sonraya kalıyor.

Dick de Bolonez de ben de biliyoruz ki eğer razı olursak, ses çıkarmazsak boşa giden ateşimizle yeni ve güzel bir şeyler üretmeyi başaramayacağız; bu yüzden köşemizde savaş veriyoruz. Dick'in zorlanmasının sebebi kendi tepkilerine güvenmeye eğilimli olması ve Yahudiliğinden gelen kuvvetli ailevi hislerinin ve iştahının izin verdiğinden fazla bükülmeyi reddetmesi. Bolonez ve bense kendimizi biraz sanat, biraz siyaset, biraz başkaldırı ve biraz kimlikten meydana gelmiş bir ilham perisinin

hizmetinde görüyoruz; akademinin derli toplu ilerlemeleri ve çapraşık, küçük, özel şaşırtmacalarına çekilmekten korkuyoruz. En iyi silahımız yanlış soru. İkinci en iyi silahımız edepsizlik. Ekonomik ve biyografik yorumlar yapıyoruz. Yazarları, çevirilerini okuduğumuz diğer yazarlarla karşılaştırıyoruz: büyük küfür. Uzun sorular soruyoruz, ara sıra konuşmalar yapmaya çalışıyoruz. Somurtup birbirimize notlar yazıyoruz.

Sekiz yıl sonra, Detroit'te bir ölü yaz, bir editörlük pozisyonunu kaybettikten sonra gelen paranoyak halüsinasyonlar. Bolonez'in yarı cahil anne ve babası, elektroşoklar onun o güzel kertenkele beyninden özgünlüğünü yakıp götürsün diye bir kâğıda imza attı. Şimdilerde Michigan'ın merkezinde ufak bir üniversitede öğretim görevlisi; memuriyet süresini dolduruyor ve tüm yaratıcılığını akıl hastanesinde geçirdiği zamanı etrafındakilerden saklayacak detaylı hikâyeler uydurmak için kullanıyor. Dick ailesiyle San Diego'ya yerleşti, ticari elektronik alanında teknik yazarlık yapıyor, güzel de geçiniyor. Dört tane zeki ve hareketli çocuğu var, her Roş Aşana fotoğraflarını gönderir. Lakabı Feygele'yi kullanan küçük ortanca Fay, babasının bu yaşına kadar yazdığından güzel şiirler yazıyor ama lezbiyen aşk şiirleri oldukları için babası beğenmiyor.*

Başka bir üniversite istiyoruz. Bolonez, fikirlerle sarhoş olmak için hiç bitmeyecek bir Symposion istediğimizi söylüyor. İkisi ve Howie'yle beraber Donaldson'ın dersindeyim, aslında dersi almıyorum ama bu sene Grimes'la değiş tokuş yaptılar, Amerika Tarihi'nin ikinci dönemini o veriyor, o yüzden dinlemeye gidiyorum. Derste Donaldson'ın önünde avcı köpekleri gibiyiz. Onu iyi bir anlatıcı olduğu için sevmiyoruz çünkü değil. Hep kendi başına yan yollara sapıyor. Hiç açıklamadığı şeylere atıflar yapıyor, tekrar açıklamıyor da. Tahtaya şemalar asıyor, biz daha geçiremeden koştura koştura anlatmaya devam ediyor. Sorulan sorulara dalıp işlemesi gereken konuyu bitirmeyi unutuyor. Ama bize hitap ediyor. Akla uyuyor. Ağzından çıkanları yazarken aklımızı kapatmıyoruz, hayatlarımızı bir kenara bırakmıyoruz. Delirmiş özerk şirketlerin, silahları kendilerininki kadar süslü olmayanların zenginliğini silip süpürdüğü dünyayı

* Yidce, 1. Küçük kuş. 2. Küçük kız çocuğu. 3. Eşcinsel erkek. (ç.n.)

çiziyor bizlere ve bu, bizim yaşayabileceğimiz bir dünya değil:Ne var ki dünyamızı bulduğumuz haliyle yaşanılabilir bulmamıza vicdanımız engel oluyor.

Sınıfı, bize ne görmemiz gerektiği tembihlendikten sonra götürüldüğümüz ve tek tek bütün resimlerin önünde durup, öğrendiğimiz o fikirlerimizi belirttikten sonra yolcu edildiğimiz bir galeri değil. Howie, Donaldson'a göre iki nokta arasındaki en kısa yolun paldır küldür yuvarlanmak olduğunu söylüyor ama yine de geliyor derse, dinliyor, konuşulanları dersten sonra benimle tekrar tartışıyor. Bolonez, Donaldson'ın derslerinin Marx'la Marx Biraderler'in bir çarpışması olduğunu düşünüyor ama hiç diğer derslerde yaptığı gibi, ışık gözlüğünün camlarına yansıyacak şekilde eğdiği kafasını düşmesin diye dua eder gibi burnuna bastırdığı ellerine dayayıp uyumuyor. Coşkun Donaldson'a yine biraz tutuldum. Onun yanındayken hep ya sıcak ya soğuk geliyor bana, ya terliyorum ya donuyorum. Bazen, PAF'takilerle uzun biçimsel çekişmelere gömüldüğümüz zamanlar, ben erkeklerin bütün önemsiz detaylar üzerinde ayinsel bir kararlılıkla tartışmasından artık bıktığımda, oturduğum yerde egolarının birbirleriyle oyuncak epeler gibi çakışmasını dinlerken onu aklımda soymaya çalışıyorum ama hiç beceremiyorum. Çok uzun, çok sıska. Yalnız kemik buluyorum. Annesi ve babası son ziyarete geldiğinde gönüllerini almak için sakalını kesti, şimdi eskisinden de genç görünüyor. Bir profesörün hâlâ ailesini memnun etmek zorunda olması ne komik. O gemi burnu gibi, güzel ve ince yüzü, meşin kaplı iskeletinin üstünde öne atılmış. Gelgelelim koluma dokunacak olursa yarım saat tutuşuyorum.

Dick, Bolonez ve ben yine tartışmaların çocukluğumuzun cumartesilerinden kalma, hani Errol Flynn'in türlü kostümlerle ve elinde kılıcıyla kayalıklardan çatı kirişlerine, kule merdivenlerinden pervazlara sektiği macera filmlerine özgü cakalar ve iç bulandıran karmaşalarla gerçekleştirildiği yazarlık dersinde omuz omuzayız. Burada edebiyat derslerinin temkinli hiyerarşisi ıslanmış bir karton parçası gibi eriyip gidiyor. Taklit bir meziyet midir? Wordsworth nergisi böyle yazmışsa ben niye yazamayayım? Kuralları kim yazmış? Balık niye kavağa çıkamıyor?

Donne'ın imgeleri arasındaki dikenli boşluklarda elindeki sorgu meşalesini ta tepeye kaldırıp koşabilen parlak zekâlı izci oğlanlar burada,

> Kutsal bir tapınak ateşidir gerçek,
> Yol gösteren ve ilham veren bir fişek.
> İnsanoğlunu hep ileri götürecek,
> Ne en tekinsiz yolları tanır, ne hendek...

gibi mısraları melerken heyecandan bayılacak hale geliyor. Ey memleketimin durgun suları ve tavşan yuvaları, Büyükbabalar'ı öldürüyor olmak isterdim; Onlar'a baltamla saldırıyor olmak, yolu açmak isterdim ama burada Bolonez'le oturmuş tir tir titreyerek *J. Alfred Prufock'un Aşk Şarkısı*'nın şiirliğini savunuyoruz.

Sınıf da bölünmüş; bir yanda bakirler var, diğer yanda biz. Avuçları terli anonimliğimizle –hakaret duyup da etrafa zamirler damlatarak yükselmediğimiz zamanlarda durduğu yerde paralanan anonimliğimizle– otururken cinsel takıntılarımız ve hatalarımız Püriten granite sıçrıyor. Sınıftan üzerimde tartışmanın nemi, sıkıntının harareti, hırsımın sızısı ve içimde ancak altı cildini birden aynı anda çıkaracağım bir Bildungsromanda işlersem beni doyurabilecek bir ana fikirle çıkıyorum. Ihhhh! Hah, çıktı. Hem de özel kutusunda.

Bu yüzden, önceden planladığım gibi uyuyabilmek için dersleri asmıyorum. Bugün de nihayet ayaklarımı sürüyerek, bitkinlikle odamıza döndüğümde Donna masasında, havlusuyla saçının suyunu alıyor. "Bütün gece dışarıda olduğunu kimse fark etmedi" diyor kontrollü bir sesle.

"Süper."

"Şey... Peter'la mıydın? Yoksa başka?"

"Elbette." Gülümsüyorum. Gülümsüyor. Onu gırtlakladığımı hayal ediyorum, kemikleri kılçık gibi incecik boynunu ellerimin arasında hayal ediyorum.

Dolap kapısına tuhaf bir şekilde dayanmış, bekliyor. "Stu... Ortada bilmiyor olabileceğin bir şey var... Yani bilmiyorsun sanırım."

"Bilmediğim çok şey var, Donna." Onu itmek için sokak çocuğu ağzımı ve tavrımı takındım.

"Ben bir şey yaptım."

Bir itiraf daha. Ama bana yetti. Alsın turşusunu kursun, isterse konservelesin, kahvaltıda yesin. "Bilmemeye devam edeceğim demek ki. O İspanyol pirincinden versene, bu gece yemeği ben yapacağım." Önünden geçip çıkıyorum.

Rahat tek koltuğa oturdum, Howie bavulunu boşaltırken ben de ağrıyan kaslarımı dinlendiriyorum. Odası üçüncü katta, köşede. Birazı binanın kule kısmında kalıyor. Sakinim, varlığı beni rahatsız etmiyor, taşınmasına yardım ettiğimden kollarım ve sırtıma tatlı bir yorgunluk çöktü. "Dün ne oldu? Donaldson'ın dersinde yoktun."

"Pederi bir ameliyata daha soktular." Bavuluna eğilip bir kucak dolusu çorap çıkarıyor. "Tıp okuyor olsam lafı dolandırmadan söylerlerdi. Şimdi tatlı dille anlatıyorlar, ben de ortalıkta fare gibi geziniyorum. Hemşire olduğu için haberlerini anneme veriyorlar. Bana verseler, ben de ona söylemenin yolunu bulsam çok daha iyi olurdu. Kadın altüst oldu."

"Babandan çok genç."

"Kendi ailesini kaybetmiş. Kaynana şakaları yapar dururlar ama annem evlenince kendine bir aile bulmuş aslında, bobişiye 'anne' diyor, içtenlikle diyor. Almanya'da doğmuş, çok küçükken oradan buraya gelmiş... O yüzden babam ve babamın annesi onun her şeyi..."

Dinlerken onu izliyorum. Sırtının kavisi düzgün, sağlam; omuzları geniş. Üzerindekinin kollarını kıvırmış, açık renk kıllarla kaplı kolları görünüyor. Kule pencerelerinin yarım daire camlarından içeriye alacakaranlık süzülüyor, sıvı, elle dokunulur sanki leylakların renginde. Kışın buzları çözülüyor. Kuşlar dışarıda çığlık çığlığa, alacakaranlığın uzamasına, havanın ılımasına sevinmişler. Çamur mevsimi geldi. "Baban sahiden nasıl? Bu altıncı ameliyat. Bunca şeyle nasıl baş edilir, hayal bile edemiyorum."

"Kim edebilir ki?" Omuz silkiyor. "Ölüyor işte, sadece zaman alıyor. Olup olacağı o. Bir sürü acı, hem de bir hiç için."

"Dokunmaya başlamış sana."

"Nasıl dokunmasın anasını satayım?"

"Bunu itiraf etmen güzel bir şey. Çoğu zaman etmiyorsun."

"Eh, sana ederim. Öğrenci birliğinde sorma ama. Her şeyi kutusunda tutmak lazım... Ben acıktım. Bobişi'nin gönderdiklerine bir bakabilir misin? Belki ısıtacak bir şeyler vardır."

İç çekerek yerimden kalkıp bakmaya gidiyorum. "Kırmızı fasulye var. Acılı yahni yapabilirim. Ağabeyim Francis nasıl yapıldığını öğretmişti. Gidip köşeden biraz kıyma, bir soğan, biraz da baharat alıp geleyim. Para ver."

Pişirirken acı biberin kokusu yine Francis'i hatırlatıyor. Detroit'e son gittiğimde bana Meksika'dan gelmiş bir paket buldum. İçinden kenarında kaktüs işlemeleri olan tahta bir kutu çıktı. Sürgülü kapağını açınca içinden oyuncak bir çıngıraklı yılan fırlayıp eli ısırıyor. Var olduğumu hatırlayacağı tuttuğunda, bana hep böyle şeyler gönderir. Francis'in aklında ben ebediyen on iki yaşındayım. Ona son yazdığım mektup geri geldi. Leo yine evleniyormuş, annemin dediğine göre karavanda yaşayan görgüsüz bir şarkıcıyla. Büyük memeleri varmış ama tavşan dişliymiş, öyle dedi. Leo annemle hep karılarını tanıştırır, Francis eve kız arkadaşlarını hiç getirmez. Annem Leo'nun karılarını ancak Leo onları terk ettiğinde sevmeye başlar; o zaman iyi yanlarını saymaya başlar, onlarla telefonda saat başı dertleşir, her bir torununu büyük hevesle denetler, annelerine onları nasıl yetiştirmeleri gerektiğini anlatır durur ve hepsine parasının yetmediği hediyeler alır.

"Dün öğrenci birliğinde Peter Crecy'ye denk geldim." Arkası bana dönük, tıraş malzemelerini bir patırtıyla şifonyerinin üstüne yığıyor. "Bana meydan okudu, satranç oynadık. Tabii ki beni yine yendi. Sonra da tahtanın üstüne tırmanıp zafer naraları attı."

"Neden oynadın ki? Seni yenebileceğini biliyorsun."

"Erkekliğimin söz konusu olduğunu düşünmemiştim."

"Oğlum, aklını ne kurcalıyor senin?"

Gelip kanepenin yanında duruyor, kolları bağlı. "Ne demek istiyorsun?"

"Onu anlatma şeklin. Hep adı ve soyadıyla bahsediyorsun. Sesinin tonu hep bir farklı, sanki onu maşayla tutuyorsun."

"Metresiymişsin gibi konuştu."

Gülüyorum. "Haydi canım! Pintilik etti, bana doğum günü hediyesi bile almadı." Hemen ardından yüzündeki şaşkınlığı görüyorum; Peter'a inanmamış. Ah şu koca ağzım. Gerçi ne fark edecek ki? "Sen hâlâ kötü ve iyi kızların var olduğuna inanıyorsun galiba."

"Denyo herif. Kıpırdak, yerden bitme denyo!" Elleri kasılıyor. "İnanmıyorum!"

"İnanmaya tabi bir şey değil. Sevgililerimi arkadaşlarıma onaylatma huyum yoktur."

"Olmalı belki" diye gürlüyor. "Kıl herif. Ukala züppe." Tozlu tiftik tekli koltuğa çöküyor. "Belki de haklısın, herhangi biriyle olmak kimseyle olmamaktan iyidir."

"Ben öyle bir şey demedim!" Kahverengileşen kıyma ve soğanları yahniye katıyorum. Boğazımı temizliyorum. "Howie. Sana bir şey sorabilir miyim?"

"Parayla. Bir de geçen sene New York'ta bir sevgilim vardı, her şey batmadan, doktorlar pederi kesmeye başlamadan önce yani." Yine bıçkın görünmeye çalışıyor.

"Parayla mı?" Aklıma Marcie geliyor. Üzerinde açık seçik, parlak renkli "iş" kıyafetiyle Howie'nin arabasını durdurduğunu hayal ediyorum bir an. Orospuların müşterileri hakkında nasıl konuştuğunu bilirim. Bütün müşteriler çirkindir.

Başıyla onaylıyor. "İlk sefer. Woodward civarındaydım. On dolar dedi, ben de ceplerimi boşalttım. Yedi dolar yirmi bir sent, bir de Milt'in Reno'dan getirdiği gümüş şans paramı verdim. Kabul etti."

"İlk sefer?"

"İkinci, üçüncü vesaire. Geçen seneye kadar kız arkadaşım olabileceğini bilmiyordum."

"Onu özlüyor musun? New York'taki kız arkadaşını?"

"Tabii." Omuz silkiyor. "Pek özlemiyorum aslında. Sohbet etmeyi beceremiyorduk. Konuşacak konu bulduğumuz zaman, mesela bir film ya da dersle ilgili bir şeyler, kimya dersinde tanışmıştık da canını çıkarana kadar konuşurduk çünkü o da

bitince berbat bir sessizlik olurdu. Sürekli bir şeyler düşünmeye çalışırdım, futbol, hava su, artık ne olursa."

Küçüklüğümü hatırlıyorum. On üç yaşındayken ben de oğlanlarla öyle konuşmaya çalışırdım. Donna benden uzaklaştığı için Howie'yi onun yerine koyduğumun farkındayım. Howie'yle konuşurken Donna'yla olduğum kadar samimi ya da dürüst değilim, iki arkadaşlık farklı dalga boylarında çünkü sonuçta Howie bir kadın değil. Diğer taraftan siyasi hayatımızı paylaşıyoruz. Şu an bana en yakın arkadaşımın kim olduğunu sorsanız, evden taşındığımdan bu yana ilk kez Donna cevabını vermem. Howie, derim. Benim en yakın arkadaşım o. Asla Peter demem. O benim sevgilim ama arkadaşım değil.

"Gerçeklik algın yok." Peter, toz şekerliği kahvesinin üzerinde uzunca sallıyor. "Bütün nevrozlarını bir dolaba tıkıp sonra ortalıkta pürneşe gezinebileceğini sanıyorsun. Hiç kendine odaklanman, problemlerini çözmen gerekmeyeceğini düşünüyorsun."

"Bir odada oturup sağlık hizmetlerinden bir adamla konuşmanın sorunlarımı çözeceğini sanmıyorum. Terapi sana ne kazandırıyor? Cidden soruyorum." Haftada iki kez Detroit'te bir adama gidiyor.

"Kendimi tanıyorum. Sorunlarımla başa çıkmayı öğreniyorum. Zaten terapi benim için geçici bir önlem sadece. İyi bir iş kapar kapmaz asıl istediğimi yapacağım."

"Hı?" Tavuklu talaş böreğimi yiyorum; patateslerin, havuçların, bezelyelerin ve sosun arasında beyhude bir tavuk arayışındayım. Tavuklu talaş böreği belleğime yer etmiş bir yiyecek. Bana hep küçükken annemlerle yaptığımız yolculukları hatırlatır çünkü evde pişen bir şey değildi, ya yol kenarındaki lokantalarda ya da ufak kentlerde olan Martha'nın Ev Yemekleri adındaki restoranlarda yerdim. *Sivil haklar hareketi süresince ve yazarlığa yeni başladığım yoksul yıllarımda kilolarca tavuklu, hindili, etli dondurulmuş börek yedim. O yılları düşününce aklıma yalnızca börek kutuları ve midemdeki nişasta yoğunluğu geliyor. Bir keresinde sırf büyük paketleri Chicago'da bir süpermarkette indirimde olduğu için on gün dondurulmuş gümüş*

balığı yemiştim. O da başka bir kılçıklı hikâye tabii. Fıstık ezmesi. Koca bir yığın spagetti, üzerine kaşığın ucuyla sos.

"İyi bir analist arıyorum." Sarı kirpiklerinin altından beni izliyor. Ben nasıl ilk seks için sabırsızlandıysam o da ilk psikanalisti için sabırsızlanıyor: Çok dokunaklı ve hayret verici olacak, özünü değiştirecek. "Gerçek eğitimim bu olacak."

"Hangi açıdan?"

"Bildiğimiz tek şey açısından: benlik. Ben hazırım." Biraz durduktan sonra, "Kendini çok ciddiye alıyorsun" diyor bana. "Bir kadın olarak kendini tatmin etmediğin için böyle telafi mekanizmaları geliştirmişsin. Kendi sınırların içinde çalışmayı reddediyorsun."

"Ben fiziksel sınırlarımın farkındayım. Dört saatten az uyursam konsantre olamam. Vücudumun hamile kalarak bana ihanet edebileceğini..."

"Ne? Diyafram kullandığını sanıyordum. Bu ne şimdi?"

"Teorik olarak, Peter. Teorik konuşuyorum." Diyaframı kullanmak konusundaki tutkum en az seksten aldığım zevk kadar yoğun.

"Çünkü başına öyle bir iş alırsan düğün çanlarını duymaya başlamayasın sakın. Detroit'te iyi bir kürtajcı tanıyorum."

"Öyle mi? Adı ne?" Adını not almak için İspanyolca defterimi çıkarıyorum.

"Ne diye? Ne oluyor?"

"Hiçbir şey yok Peter, sakin ol. İllaki birilerine gerekiyor, ondan sordum." Neden bilmiyorum, son zamanlarda İspanyolca defterimin arkasına doktor isimlerini, istedikleri yaklaşık ücretleri ve özel yönergelerini yazmaya başladım. Birilerine bilen biri gerekir diye düşünüyorum ve o kadın olmaya gönüllüyüm.

"Senin asıl sağlık hizmetlerine gidip benim Landauer'a görünmen gerekiyor. O yarar sana."

"Gidip düşmana sırlarımı mı açayım? Şey diyeyim, 'Henüz beni alt edemediniz ama buyurun, bu benim çok kıymetli içim. Belki bir dahaki sefere daha iyi becermek istersiniz?' Üstelik param yetmez, değişken tarife bile bana fazla."

Paranoyak olduğumu söylüyor. Akşam yemeği bittiğinde yediklerinin parasını ödeyip dışarı çıkıyor. "Peter, beni unuttun."

"Kendi yemeğini kendin alabilirsin. Neden her seferinde ben ödeyecekmişim? Henüz evli değiliz."

"Benim ödeyeceğimi bilseydim o kadar yemezdim."

"Koparabildiğin kadarını koparmak istiyorsun, bak." Şaka yapıyor tabii ama kısmen. Bir yanı insanların hep ondan faydalanmaya çalıştığını düşünüyor. Yürüyüp gideceğim şimdi, öyle sinirlendim. İyi de sonra ne olacak? Hemen başka bir kız bulup onu yatağa atacak. O götürdüğünü götürecek, ben öylece kalacağım ve üstüne bir de bana ihtiyacı olmadığını sergilemenin tatminini duyacak. O yüzden peşinden gidiyorum. Tek sorun sürekli beslenmek istemem. Beni ne zaman dışarı çıkarsa kaçırdığım öğünleri telafi etmek için cesaret edebildiğimce yiyorum. Açlık, çoğu zaman içimde üfleyen bir rüzgâr. Hayata yeniden ısınırken yemeğe, öğrenmeye, aşka, sekse ve arkadaşlığa büyük bir açlık duyuyorum. Kendimi arzu seviyesi bir tık fazla açılmış, yaygaracı bir ihtiyaç olarak deneyimliyorum.

Beni tutan şey, Peter'ın herkesin kafatası bildiği özenle biçim verilmiş kemikten kafesi. Beni yakalayan, etrafımda kurduğu girift oyunlar; tuzaklar ve yemler, şaşırtmacalar ve geri çekilmeler. Beni ona geri götürense seks; atletik ve fiziksel olarak karmaşık ama duygusal açıdan iyi bir antrenmandan fazla bir getirisi yok. Her zaman yeni deneyler peşinde. Sürekli tuhaf yogik pozisyonlarla uğraşıyoruz. İstediğimden daha sert ısırıyor, yumruklarıyla dirseklerini kullanıyor. Sonrasında tatlı bir kullanılmışlık hissi ve vücudumun sağlığına dair bir merak duyuyorum. Aklımın sadistçe ve mazoşistçe olarak nitelendirdiği unsurlara denk gelsem de kendimi tamamen güvende hissediyorum.

Önce beni eliyle ya da diliyle uyarsa daha iyi orgazm olurdum ama bunu istememin cinsel olgunluğa erişmediğimi ve klitoral dönemde kaldığımı gösterdiğini söylüyor. Gerçek bir kadın olsam uyarılmaya ihtiyaç duymazmışım, öyle diyor. Yatakta yapılan bazı şeylerin sağlıklı, bazı şeylerinse kabul ettiği Freudyen kurallarına aykırı olduğu için sağlıksız olduğunu öğrenmiş. Puan değerlerini kim düzenlemiş bilmiyorum ama benim ho-

şuma giden şeylerle uzaktan yakından alakaları yok. Aynı zamanda, rahatsız edici –benim için– bir durum var:Seksi ondan daha sık istediğimin farkında. Arzularımı üstü kapalı şekillerde ifade etmeye çalışsam da ortada ona güç sağlayacak bir kaynak olduğu anda derhal sezinliyor; haz almaktansa hazzı bana menetmenin onu daha çok tatmin ettiği zamanlar oluyor. Bu da Mike'a hiç benzemeyen bir başka ilginç yönü, bana erkek cinselliği üzerine zar zor şekillendirdiğim genellemelerimi unutturuyor. Ayrıca kendi cinselliğimle ilgili yeni şeyler öğreniyorum. Benim onu, onun beni istediğinden fazla istemem, ara ara hüsrana uğrasam da kendimi bir aktör, bir aracı gibi görmemi sağlıyor. Aklımda yapacak mıyız, yapmayacak mıyız düşünceleriyle yanına uzanmış onu okşarken seksten hep erkeklerin kadınlara yaptığı bir şey gibi bahseden Alberta'yı düşünüyorum. Wild Turkey eşliğindeki gece sohbetlerimizden tahmin ettiğim kadarıyla, siyasi açıdan onu etkin kılan tutkusu, cinsel açıdan teslimiyetçiliğini benzer bir kuvvetle pekiştiriyor.

Bu gece yapıyoruz. Yarı şiddetli; sanki onu unutulmuşluğa, Başka Bir Yer'e çükü önde götürecek tünele açılacak bir kapıymışım gibi hırpalıyor beni. Sonrasında, teni pürüzsüz düzgün bedeni benimkine yapışık, yumurta kabuğu gibi kafası hazdan çöken kasvetle mememe dayalı dinlenirken, içe dönük acısıyla yüreğimi kabartıyor.

"İşe yaramazın biriyim" diye mırıldanıyor. "Hiçbir zaman bir işe yaramayacağım. Hiçbir işe. Kimseye. İçimde fena halde çarpık bir şey var, baştan ayağa hem de. Yuva dibiyim ben. *O* öyle derdi. Ondan kısayım. İnsan babasından kısa olur mu? Her nesil bir öncekinden uzun olur. Onun boyu bir yetmiş iki. Ağabeyim Gene, bir yetmiş sekiz. Bir ben soya çekmişim. Kalabalıklarda kayboluyorum. Kimse bana bakıp 'Bu adam zekidir' demiyor. Hiç ilk görüşte âşık olmadım. Hak etmiyorumdur belki. İlk görüşte de sonrasında da. Gerçek aşkı hiç tatmadım. Hiç sevilmedim, hiç sevilmeyeceğim de... Çünkü yaradılışımda büyük bir kusur var."

"Peter." Hırçın bir çocuğu tutar gibi kollarıma alıyorum onu. "Açılman lazım. Hepsi bu. Elini uzatacaksın sadece! Elbette sevilebilirsin. Ben sevmiyor muyum seni?"

Burnundan güler gibi bir ses çıkarıyor, doğrulup oturuyor, kısık gözleri üzerimde. "Ne yapıyorsun ne yapıyorsun?"

Ne dediğime pek dikkat etmemiştim, şimdi üzerime yapıştı. Yapıştıysa yapıştı. Ne olacak? Sevmek kolay; dişi ağaçlarda yetişiyor. Sevgi çimen kadar sık, bol, sıradan. İstersen herkesi seversin. "Seni seviyorum dedim. Kendini daha iyi hissetmeni istiyorum."

"*Biliyordum* beni sevebileceğini. Hissetmiştim." Burnunu ovalıyor, gözlerinde neredeyse öfke var. "Biliyordum! Hah. Niye satranç oynamayı bir türlü öğrenemedin o zaman?"

"Bir oyun için o kadar çaba sarf edemem. Aklım üzerinde uğraştığım şiirlere, yazdığım ödevlere kayıyor" diyorum özür diler gibi. "Etrafında satranç oynayabileceğin çok insan var."

"İyi de, daha çok şey paylaşmamız gerekir. Seni geliştirmem lazım."

Çocukluğumda sülünlerle tavşanların yaşadığı arazilerin gelişip kutu kutu iç bunaltıcı evlerle kaplanması gibi, diye düşünüyorum ilkin ama sonra mutlu oluyorum; sonuçta o da sevgisini böyle gösteriyor. Açılıyor, benim güzel pastel yumurtam çatlıyor.

Birkaç sabah sonra, Howie'yle beraber öğrenci birliğinde kahvaltı ederken, devamlı birikerek artan memnuniyetsizliğim iki kürek kemiğimin tam ortasında bir kaşıntı gibi rahatsızlık vermeye başlıyor: Haftada üç dört kez öğrenci birliğinde Mike'la aynı dört duvarın ayrı uçlarında oturup hiç konuşmamak dayanılır gibi değil. İkinci kahvelerimizle oyalanırken Mike yanında Julie ve Grant Stone'la içeri girip bir masaya oturuyor.

Hiçbir zaman fazla içmeyen Howie, kaba bir samimiyetle soruyor: "Akşamdan mı kaldın?"

"Bir nevi. Mike'ı düşünüyordum." İçinde bir parça alaka da bulunan merakım ve eski duygularımdan bağlanmış bir düğüm. Mike'ın gözünün önünde olduğum zamanlar yapay davrandığımı hissediyorum; bakışları beni bir tiyatrocuya çeviriyor. "Onunla aylardır konuşmuyorum."

"*Hakkında* konuşmayalı o kadar olmadı."

Howie'nin geniş, ciddi suratının ileride alnına oturacak çizgilerin yerlerini hafif hafif belli eden asıklığına bir bakıyorum. Mike'ı düşündüğüm zamanların hakkında konuştuğum zamanlara kıyasla ne kadar fazla olduğunu ben biliyorum.

"Sen ne yapıyorsun, biliyor musun?" Israrlı, sanki parmaklıkların arasından beni bir değnekle dürtüyor, bana öyle geliyor. "O kokuşmuş deneyimi bir erkekle anlamlı bir şeyler yaşamaktan sakınmak için siper olarak kullanıyorsun."

"Öyle bir çizgi oluştuğunun farkında değildim." Ama tam karşıya bakıyorum. Belki de Howie haklıdır ve ben her erkeği, her hayalî eşleşmeyi çürümesin diye şiddet ve trajediden örtüsüne sardığım ilk ve eksiksiz aşk mitimin karşısına dikiyorumdur. Mike'ı değer biçebileceğim bir insana dönüştürmeliyim. "Saçmalık bu. Gidip merhaba diyeceğim."

"Cevap vermeyebilir. Kahveni bitir, Bolonez'e gidelim. Kapıyı açarsa tabii. Yeni bir hikâye yazıyor."

"Mike'ın nasıl olduğunu öğrenmek istiyorum." O ufak karşıtlık itici gücüm oluyor. Mike bozmamak için kıçını yırttığından emin olduğum sinsi bir surat ifadesiyle izliyor onlara yaklaşmamı. Üzerimde fazlaca göz hissederek meyilli sahnemi boydan boya yürüyorum. İnsanların bakışları arasından yaralı bir köpek yavrusu gibi palas pandıras, bir acayip adımlarla hızlı hızlı geçiyorum, hem irkiliyor hem kurumlanıyorum. Genelde kötü ünümden haberim yokmuş gibi davranıyorum. Şaklaban mı, bela mı, fettan mı yoksa kültürel bir kahraman mıyım onu bile bilmiyorum.

"Metres Stuart Hanım, Tahtalıköylü arkadaşınız nasıllar?"

"Howie'yi mi kastediyorsun? Gayet iyi. Merhaba Julie. Merhaba Grant."

Julie dikkatle beni inceliyor, dudaklarını büzüyor. Gülümseyecek yüreği yok gibi.

"*Gaaayet* iyiyse beynini ve kemiklerini kemirmeyi henüz bitirmedin demektir." Eskiden yaptığı gibi sol kaşını kaldırıyor. Neredeyse iki yıl boyunca varlığı beni delirtmişti. Sevgililerin eskiden göründükleri gibi görünmeye, davrandıkları gibi davranmaya devam etmeleri ve artık sevilmemeleri ne sinir bozucu şey. İnsanın geçmişteki bönlüğüyle alay edercesine ya da

sevmeyi beceremediği olduğu için dayak atarcasına sergiliyorlar eski numaralarını. Mike kendinin bir parodisi sanki, şimdi zorla görüyorum onu. Varlığı daha bir pekişmiş. Çinli bir bilge gibi kurulmuş oturuyor; kilo almış ama aldığı kiloyu vücudu kabul etmiş, yüzünün, vücudunun kemikleri hâlâ belirgin. Ağzına şekil veren ironik kıvrıma bakıyorum da benim sevdiğim adamla karşımdakinin arasında bir iki yaştan fazlası var. Kıyafetleri yeni, soluk tenini ortaya çıkaran siyah bir Shetland kazak ve hatırladıklarımın aksine üzerine tam olan flanel bir pantolon giymiş. Yeni kazağıyla öne ittiği çenesinin arasından görünen gömleğinin yakası sapasağlam. Saçları biraz uzamış galiba, benimkinden bir ton açık o kopkoyu kahve alnına ve gömleğinin yakasına dökülüyor.

Dönüp, elini mahsus Mike'ın oymalı ahşap masanın üstündeki elinin üzerine konduran Julie'ye bakıyorum. Grant Stone bana göz kırpıp elini Mike'ın diğer elinin üzerine koyuyor ama Julie beni izlediği için bu hareketi kaçırdı. Mike, iki tutkuya da sakinliğini koruyarak tahammül ediyor. Yavaş yavaş, ağzını yaya yaya ve gözleri gözlerimi kafamın ta içine gömmek istercesine "Kahramanın başını ortaya koyuyormuş diye duydum" diyor. "Ya da en azından sandalyesini."

Komite karşıtı farsımızı sergilersek Donaldson'ın başının derde girebileceğini kastettiğini anlamam birkaç dakikamı alıyor. Donaldson'ın dersine girdiğimi nereden bildiğini sormaya zahmet etmiyorum çünkü tanıdıklarının sürekli beni izleyip ona rapor sunduğundan haberim var. Bozuntuya vermeden tekrar Julie'ye dönüp "Ee, sen bu yaz ne yapıyorsun Julie?" diye soruyorum. Göz gözeyiz. "Mezun oluyorsun, değil mi?"

"Henüz emin değiliz. Mike, Yale'e kabul edildi ama burs alamadı. Ya burada ya Northwestern'da yüksek lisans yapmayı düşünüyoruz. Ben her iki okuldan da kabul aldım."

Kulağa çok "evli" gelen bir *biz*. O sahiplenici elde bir yüzük yok. Mike'ın gözleri boşluğa dalıyor, belki de içine dalmıştır. Grant Stone, Mae Westvari bir tavırla, "Bir ara gelip *beni* görmen lazım aslında" diyor. "Çok açık fikirli bir adamım, çok da meraklıyımdır. Dünya avucumda." Mike'a bir bakış atıyor. "Sen onun dik dik bakmasına takılma. Herkese kölesi gibi davranır o."

"*Biz*, ayrıca belirteyim, buradaki BİZ tekil" buyuruyor Mike, sağında ve solundaki ailesine öfkeyle bakarak. "Belki Madagaskar'a gider kızarmış maymun yeriz. Belki Tibet'te bir lama manastırında inzivaya çekiliriz. Belki de bir deniz fenerine bekçilik yapmaya başlarız. Fas'a gider Arap oğlan beceririz. Antarktika'ya gider kendimizi beceririz. Sıkılmadın mı Jill? Sıkılmış gibi görünüyorsun bence."

"Sabahları yüzüm öyle oluyor." Howie sarı muşamba yağmurluğunu giyiyor, ona yetişmek için biraz acele ediyorum. "Hey, beni bekle."

"Kahvaltımı bitirdim, hatta sindirdim. Depoda bekletilmekten sıkıldım."

Onu çok mu zorladım? "Lütfen huysuzluk etme. Şurada huysuzluğun ustası var, onun egosu da sende yok, sen yapamazsın."

Neyse ki bana dönüyor. "Hav."

"Donaldson'ın oyunumuz yüzünden kovulacağını söylüyor."

"Hav!" Bu sefer yüksek sesle. Birkaç kafa bize dönüyor. "Hav hav!"

"Oyunu prova ede ede kafayı üşüttün herhalde?"

"Sadık köpek sesi çıkarıyorum. Seni rezil etmek çok kolay. Donaldson'ın kovulacağını sanmam. McCarthy düştü. Devran dönüyor. İki yıl önce olsa, belki. Cesur olmak için geç kaldık, ufaklık." Bolonez'e doğru yola koyuluyoruz. "İstediklerini aldılar, Sol'u parçaladılar. Birkaç çalışma grubu, bir iki folk şarkıcısı kaldı bir tek. Donaldson çok tutuluyor, öyle pat diye çıkaramazlar." Howie kinizmi seviyor. Bense pek emin değilim.

Yirmi Dördüncü Bölüm
Le Déjeuner Sur L'herbe*

DONNA, İLK ZAMANLAR yeni sevgilisi Charlie'den memnun. Charlie yirmi dört yaşında. ("Erkeğin biraz büyük olması lazım Stu çünkü bizim yaşımızdaki oğlanlar ilgimizi cezbettikten sonra kaybetmeyecek kadar bilgili olmuyorlar. Ama itiraf edeyim, Sal de *fazla* büyüktü. Beni ciddiye alamıyordu.") Charlie hoş bir çocuk. Pürüzlü sesinden bal damlıyor. Aradığında telefonu ben açmışsam tanıyorum hep. Donna'nın üstüne titriyor. Bir yandan yüksek lisans yapıyor, bir yandan bir sosyoloğun yanında çalışıyor, dolayısıyla parası yok. Nisanda profesörünün bahçesinden nergis çalmış. Mayısta astronomi binasının dışındaki çalıdan buket buket leylak koparmış; çiçekler bir hafta sonra solup dökülene kadar odamızın havası zengin, erotik kokularına boyandı.

Bu gece Donna fırçalarını, çanaklarını, pudralarını, merhemlerini önüne bir yarım daire halinde yaymış oturuyor, kendine bir yüz boyuyor. İşini yavaşça yapıyor, suratı durup durup alay-

* "Kırda Öğle Yemeği", bir Édouard Manet tablosu. (ç.n.)

la ekşiyor. Biraz sonra ortaya çıkaracağı taş bebek maskesi erkeklerce çok beğeniliyor ama doğrusunu söylemem gerekirse ben onun temiz yüzünün albino solukluğunu ve keskin hatlarını tercih ederim. "Charlie'yle mi buluşacaksın?" diye soruyorum.

"Başka kimle olacak?" Omuz silkiyor. Üzerinde ekose bornozu var. "Değişelim mi?"

Sırıtıyorum. "Maalesef."

"*Ondan* hoşlanıyorsun artık, değil mi? Takıldın."

"İyi dedin, takıldım. Paslanmaz çelikten bir olta sanki, ta mideme kadar gitti... Odaları değişmek konusunda Wanda'yı ikna edebildin mi?" Hiç bozuntuya vermemeye çalışıyorum. Her gün Donna ha taşındı ha taşınacak diye bekliyorum.

"Oda arkadaşı Billy Sue'yla yaşayamayacağıma karar verdim."

"Bu eve taşındığın için pişman mısın?"

"Yurttan ucuz ve çok daha rahat. Ama kim bir avuç dişiyle aynı evde yaşamak ister ki?"

"Yok artık Donna, ben on dört erkekle yaşamayı tercih etmezdim. Tuvalet kapağını indirmezlerdi hiç, bir de çoraplarını yerden toplamamı beklerlerdi."

"Erkeklerin, erkeklerin diyorum bak, oğlanların değil, hayata katabileceği şeyler var. Dünyaları verebilirler hatta. Bir şey öğrenmek istiyorsan gidip bir erkekten öğrenmen lazım" diyor tumturaklı bir tavırla. Rimelini sürmeye başlıyor.

Doğru, üniversitede ders aldığımız tek kadın Roman dilleri bölümündeydi. "Ama birbirimize çok şey verdiğimizi düşünmüyor musun? Hem Charlie'den ne öğreniyorsun?"

"Sadizm." Burnundan gülüyor, ardından ani, tiz bir kahkahayla bana dönüp bir bacağını sandalyesinin diğer tarafına atıyor.

"Sadistçe şeyler mi yapıyor?"

"Hayır, şaşkın. Ensesine vur, lokmasını al. Yemin ederim gittim yine Lennie'nin o beter tarafını buldum, o suçluluk duygusunu. Ama Charlie kıvrandırmıyor en azından... Seçenekler bunlar mı, Stu? Ya erkeğin seni bir tüp diş macunu gibi kullanmasına izin vereceksin, ya sen onu kullanacaksın, öyle mi?" Biri pas rengine boyanmış diğeriyse gözle görülmeyecek kadar sarı kirpiklerle çevrelenmiş gözleri yüzüne serseri bir hava vermiş.

"Birini sevmenin ölümcül olmak zorunda olup olmadığını öğrenmek istiyorum sanırım. Birini azıcık sevince kurtulmak

aslında mümkün de karşılıklı çok sevince mi erkek kadının tepesine biniyor acaba?"

İç çekiyor. "Canına yandığımın solgun şövalyesi o tepede sağı solu dolanıyor muydu, dağıtıyor muydu artık ne yapıyorduysa, ona *la belle dame sans merci** hoş gelir tabii. Ama *la belle dame* 'olmak' insanın içine fenalık getiriyor. Bütün gün oturduğun yerden alaycı bakışlar atıp kancıklık düşüneceksin. Bir sanat türü sanki ama kısıtlı; dekupaj ya da abajura deniz kabukları yapıştırmak gibi bir şey."

"Şövalye olmak ondan da sıkıcı. Acı çekmek çok şişirilmiş bir ruhsal egzersiz yöntemi. Ben Mike'tan sonra insanlıktan çıkmıştım, bir yıl kendime gelemedim."

Yüzünde çarpık bir gülümsemeyle onaylıyor. "Ama Peter biraz sadist değil mi? Ondan öyle bir... koku alıyorum."

"Deniyor." Onu, Mike'ı sevdiğim gibi seviyor olsam başım büyük belada olurdu; beni küçücük parçalara ayırırdı. Gelgelelim ben onu yalnızca uygun olduğu kadar seviyorum: Onun beni önemsediğinden çok ama hayatımın hararetli karmaşasında tam olarak nereye oturduğunu bilerek. Her seferinde tek bir parmağını bir kez kullanmak kaydıyla önemsiz korkularımı, çocukluğumun arapsaçlarını ve farklı şekillerde sergilediğim irin dolu kibrimi dürtüyor. Beni alt etmek, bana hükmetmek istiyor. Kendini haklı, beni haksız çıkarmak istiyor. Onu yatağın benimle tartışmak için kötü bir mekân olduğu konusunda uyarabilirim aslında. Yanından ayrılınca derslerimdeki caka savaşlarına, Bolonez, Dick ve Howie'yle sert tartışmalara, muhtelif işlerimin yapış yapış angaryalarına, bitmek bilmeyen bütçe düzenlemelerime, borç almalarıma, borç ödemelerime, başkalarından yemek otlanmaya gidiyorum. Peter aklıma sadece kas spazmları gibi, anlık erotik görüntüler halinde geliyor.

Papatyagil evin taç yaprakları beni cezbediyor. Yarım saat vaktim olduğunda meraktan ağımı mutfağa yayıp oturuyor, içeriye kim girerse onunla koyu sohbetlere dalıyorum: Aklı endüstriyel elmas gibi keskin köşelerinden parıldayan ve sessiz gülüşlerini çekinip eliyle saklayan Taylandlı fizik öğrencisi Sally;

* (Fr.) "Merhametsiz Güzel Hanım", bir John Keats şiiri. (ç.n.)

evin şaklabanı ve hakemi şişman Wanda; ona tecavüz eden üvey babasından kaçtıktan sonra bir kamyon şoförüyle perişan olan Billy Sue. Şimdi eğitim fakültesinde. Bana Callie'yi hatırlattığı için kendimi ona yakın hissediyorum ama pazar ayini dindarlığını, inkâr etmeyi öğrense de açık etmekten kaçamadığı Yahudi düşmanlığıyla harmanlamış. Lynn, ara sıra kuvvetli bir kızın, bir oğlanın fiziksel dengi sayıldığı, on bir on iki yaşlarında başına buyruk bir erkek Fatma'nın ilgi çekici izlerini gördüğüm samimi, gür sesli bir folk şarkıcısı. Zaman zaman aralarında Donaldson ve Rob Prewitt'in de olduğu birçok karizmatik erkeğe âşık oluyor ve karşılıksız perişanlıklar yaşıyor.

Alberta, Lynn ve bazen yakında yanımıza taşınmayı düşünen sevgilisi Stephanie'yle bazen de tek başına uğrayan Rob Prewitt haftada birkaç gece toplanıyor, salondan gelen seslerini duyuyorum, çoğunlukla çalıp söylüyorlar. *Beatles şarkıları duyduğumda altmışların olayları aklıma gelir. Rock müzik bir yaz tatilini, bir partiyi, bir arkadaşı, ülkenin bir ucundan diğerine yolculukları, siyasi bir dönemi anımsatır bana. Folk şarkılarıysa ellilere çivilenmiş. On beş yıldır banjosuna dokunmamış ve oğlu şimdilerde Toxic Shock adında bir punk grubunun bateristliğini yapan Alberta, blues şarkılarını ve eski türküleri hep onun sesinden hatırladığımı bilse hayrete düşerdi:*

Celladım, celladım
Gevşet biraz halatı
Babam olacak şu gelen
Uzaklardan, altında atı

Ah baba altın getirdin mi bana
Yahut ödedin mi diyetimi
Yoksa izlemeye mi geldin
Darağacında beni

Hayır, altın getirmedim
Ödemedim diyetini
Evet izlemeye geldim
Darağacında seni

Sonra anne geliyor ama o da izlemeye gelmiş, arkasından ağabeyi, öyle devam ediyor. Sonra nihayet gerçek aşkı geliyor, onda kefaretini ödeyip onu asılmaktan kurtaracak kadar para da var. Son dörtlüğe gelene kadar ben de onlarla beraber kararlılıkla söylerdim, sonuncuda sesim azalırdı. Zamanında Gerçek Aşk'ın insanı ailesinden kurtaracağına inanmıştım elbette fakat o iş öyle olmamıştı. Benim dünyama göre eğer bir kadın arkadaşınız bir yerlerden para bulup buluşturmazsa asılırdınız, herkes de alkışlardı. Eşleşme ve çiftleşmelerin getirdiği tatsız acil durumlarda hayat kurtaran yegâne unsur, bir anlığına dahi olsa birbirine acıyan kadınların zayıf ittifaklarıydı.

Ev, işimi gecenin geç saatlerine bırakmadığım sürece bana ödev yaptırmayacak, şiir yazdırmayacak kadar gürültülü ama otomatik bir samimiyet de sağlıyor. Ne zaman kendimi çaresiz ya da yalnız hissetsem sohbeti, varlığı veya benliğinin kendine özgü melodisiyle beni çekip dışarı çıkaracak ve tam ortamda hissettiğim, tanıdığım, bazen yok sayabildiğim fakat asla iyi edemediğim o sızıyı biraz hafifletecek birilerini bulabiliyorum.

"Everett Carmichael'a aitti" diye açıklıyor Peter. Boş bakışlarımı görünce de, "Pes!" dercesine elleri havaya kaldırmanın Petercası olan hareketiyle karşılık veriyor: Narin gözkapakları titriyor. "Ah benim soylu vahşim. Sosyal haritayı okuyamayan biriyle konuşmaya çalışmak sinir bozucu mu yoksa iç ferahlatıcı mı karar veremiyorum."

"Ee, kimdi Everett Carmichael?" Belki kafası gözlerini dikmiş bizi izleyen geyiktir. Ben insanların duvarlarına hayvan kafası monte etmesini sadece çizgi filmlerde olan bir şey sanırdım. Floyd enişte de Cold Springs civarındaki, açılan maden ocaklarından içleri bomboş kalmış dağlarda avlanırdı, aralık ayının ortasına doğru evlerindeki dondurucu av eti dolmuş olurdu ama duvarına kesik kafa veya boynuz astığını görmedim hiç.

"Elektrik süpürgesinin patentlerinden biri ona aitti. Ama bu, kim olduğuna dair fikir vermiyor. Senfoni tutkunuydu. Çocukluğumuzda düzgün bir yer olmasının sebeplerinden biri bu."

"İlkokuldayken bizi alıp götürürlerdi." Aniden hatırladım. "Mason Tapınağı'na. Saint-Saëns'in *Hayvanlar Karnavalı*'nı

çalarlar, tahta nefesli ve vurmalı çalgılar hakkında konuşurlardı. Bayılırdım. Karanlıkta oturmak muhteşem oluyordu..." Ama Peter beni dinlemeyi bırakmış. "Ee, nasıl oluyor da adamın evini kullanabiliyorsun o zaman?"

"*Eskiden* onun av köşküymüş. Şimdi amcamın ama neredeyse hiç kullanmıyorlar. Artık... Eski tadı yok."

Aslında ben yüksek tavanı ve iç balkonu yüzünden burayı ufak, ahşap bir kiliseye benzetmiştim. Üst katta hücre büyüklüğünde yatak odaları var ama çok rüzgâr alıyorlar. Biz aşağıda, rüzgârın kabarttığı gölün manzarası karşısında, odun sobasının önünde uyuyoruz. Salonun göle bakan tarafındaki modern görünümlü cam duvarından dışarı baksanız, ıssız bir yerde olduğunuzu sanırsınız; gelgelelim, "ket armalı" dediği küçük yelkenliyle gezintiye çıktığımızda çamların arasına sokulmuş kulübeleri görebiliyoruz. Yine de göl Anma Günü'nün denk geldiği hafta sonu için bile kalabalık sayılmaz bence, gerçi dün akşamüstü su kayakçıları iki sürat teknesiyle çıkmıştı.

Burada olmamamız mı gerekiyor bilmiyorum çünkü Peter bunu sormam yasakmış gibi bir hava yarattı. Yakınlarda bir kasabada bir emlakçının önünde durduk. Beni arabada bıraktı, kendi girip anahtarı aldı. Oradaki insanlar evin bakımından sorumluymuş, öyle söyledi. Peter önceden aramış, su açıkmış, buzdolabı çalışıyormuş. Saat altıda uzun, engebeli ve gelişigüzel kavislenen yolun ucundaki ormanlığa marketten aldığımız yemekliklerimizle vardığımızda, süslü saçaklı evi oracıkta ışıkları açık ve kendi kendine homurdanır halde bulmak müthişti. Ben içeride bir cadı ya da üç ayı buluruz sanmıştım. Onların yerine bu ölü kafaların huzurundayız: Cam gözleri keder dolu elkler ve geyikler var, bir de orada tek başına kalmış, kayış gibi ağzı zalim dişlerini gösterecek şekilde açık duran, küçük, gömük gözleri hâlâ katiline vereceği cezayı düşünen bir ayı.

Şimdi yataktayız, birbirimizi ahşap duvarlardan sızan ve taş zeminden yükselen soğuğa ilk adımı atmak için kışkırtmaya çalışıyoruz. En sonunda onunla gece sönmüş ateşi yakarsa kahvaltıyı hazırlamaya başlayacağıma dair bir anlaşma yapıyorum. Kuzeye bakan duvara doğru derli toplu istiflenmiş kısacık odun-

lar tavana eriyor. Birisi kesmiş. O birisinin amcası olmadığına bahse girerim.

Peter, kabartmasında çıplak bir kadına gitarıyla serenat yapan bohem giyimli bir adamın resmedildiği Jotul marka yeşil emaye sobanın önünde diz çöküyor. Soba güzel ama resim beni rahatsız ediyor. Kadın niye çıplak? Adam niye çıplak değil? Her yanını sinek ısıracak. Hava adamın kat kat kıyafetleriyle rahat edeceği kadar serinse kadın kim bilir nasıl ürperiyordur, sabaha gripleuyanır. Ne şarkısı söylüyor acaba? Eskimoların yaşlı kadınları buz kütlelerinin üzerinde tecride bırakırken söyledikleri kurban töreni şarkılarından mı? Daha önce hiç Peter'la beraber bir yerde kalmamıştık. Vücudumun belli kısımlarını ne zaman aklına eserse çimdiklemek veya kavramak gibi can sıkıcı bir huyu var, bana kendimi sarsak ve yemek masasının ortasında bekleyen meyve tabağı gibi geçkin hissettiriyor.

Döküm tavada cızırdayan yumurtanın tepesinde titriyorum. Sevdiği kalın Kanada pastırması bana yabancı. Yemek yapmayı bildiğimi farz ediyor, benimse bugüne kadar yaptığım yemekler açtığım sardalya konservelerinden, annemle babam evde yokken ya da işim yüzünden babamın yemek saatlerini kaçırdığımda çırptığım yumurtalardan ve ortak evdeki görevlinin yönergeleri ve kolay tariflerini takip ederek yaptığım basit hazırlıklardan ibaret. Peter kusursuz isteklerde bulunuyor, ben ona kusurlu sonuçlar sunuyorum. Kahverengi, desenli porselen tabağında görmek istediği şeyi kesin olarak biliyor –pastırma çıtır çıtır ama yanmamış olacak; yumurtalar iyi hollandez sos kıvamına gelecek; ekmek karamel rengi olacak kadar kızaracak; kahve sütsüz ve şekerli yapılacak– ama ben yemekte öyle ince ayrımlara alışkın olmadığımdan, ne ne dediğini anlıyorum ne de istediklerini bu dev tavada nasıl üreteceğimi biliyorum.

Ardından sabahın ayazına karşı kazaklarımıza sarınıp kalan ekmek parçalarımızla limana çıkıyor, yosunların arasına saklanmış golyanları yüzeye çağırıyoruz. Ben balıklara kırıntıları atarken birbiri üzerine çıkan dalgacıkların getirdiği köpük ayakkabılarımıza değiyor.

Gün ısınınca üzerimizdeki fazlalık kıyafetlerden kurtulup yelkenliyle açılıyoruz. Ona itaat etmek için debeleniyorum, kafam tam almıyor ama hevesliyim. O kadar engin bir suyun,

o derinliğin üzerinde olmak tuhaf geliyor, bana kendimi çok abes ama aynı zamanda müthiş memnun hissettiriyor. Kayıyoruz, dönüyoruz, savruluyoruz, onun tasarladığı birtakım manevralar yapıyoruz; bense kendimi bir martının bir uzvu gibi görüyorum. Sonra, nihayet, esintiyle hafifçe süzülmenin ona yettiği ana erişiyoruz. Suyun hareketimizle kazandığı kuvveti parmaklarımda duyabilmek için elimi aşağıya sarkıtıyorum. Dipteki bir kum tepeciğinden çıkan sazlar yüzeye kadar uzuyor. Sahile doğru yaklaştıkça zemindeki dalga izleri belirginleşiyor. Gökyüzü tepemizde süt gibi. Yüreğine nasıl dokundum böyle? Bomboş bakan mavi gözler, dar burun delikleri, yumuşak dudaklar, incelikleri ve işlevsellikleri ile asma köprü tasarımlarını andıran zarif eller. Sevdiğim her bedenin kendine özgü bir güzelliği var, yeni keşfediyorum; hepsinin kendi ölçüsü, kendi metaforları, meyve, çiçek, cevher ve mevsim imgeleri var.

Mayıs sonunun birden gürleşen yaprakları altında, yeni boyanmış ve renkleri henüz kurumamış gibi görünen yeşilliklerin arasından gölün etrafında dolaşıyoruz. Ellerinde dürbünü, pozometresi, lensleri ve fotoğraf makinesi var. Bir ağacın gövdesine dayanırken, çimenlikte uzanırken, kahverengi ve çam iğneleriyle dolu bir çayın yanında dizlerimin üzerinde fotoğrafımı çekiyor. Hava açık. Suyun karşısından duyduğumuz sesler, peşinde kayakçılarla geçip giden iki sürat motoru yalnızca mahremiyetimizi bilemeye yarıyor. Düzenli yemek yiyince, geceleri uzun uzun uyuyunca bu göl gibi ferahladım. Sobada marşmelov kızartıyoruz, yine onunla satranç oynamamı emrediyor.

"Seks makinesi gibiyiz" diyor o kısık kahkahasını atarak. Sonra ekliyor: "Arkadan oğlan çocuğu gibi görünüyorsun." Vajinama arkadan giriyor. Öyle daha çok hoşuna gidiyor. "Arkan oğlan önün kız, resmen hermafroditsin anasını satayım."

Sonrasında başım karnında uzanıyorum, o da saçımı okşuyor ama yarı sert penisine bir öpücük kondurmak için eğildiğimde eli ensemi sertçe sıkıp beni durduruyor. "O kadar değil." Söylediği göğsüme bir kıymık gibi yerleşiyor.

Akşamüstü. Rüzgârın buruşturduğu göle yağmur damlaları düşüyor. Fotoğraf gereçlerini masaya yaymış. Lenslerini temizlerken ıslıkla Telemann flüt sololarından birini çalıyor. Durup durup onun yerine flütün kendisini dinleme isteği kabarıyor

içimde. Uzaklaşmak için üst kata çıkıp manastır odalarını andıran kutu gibi yatak odalarından göle bakan bir tanesine kuruluyorum. Bugün çalışacağım, diyorum kendime. Çaresizliğimden kurtulmak için bana o olmayan bir şey gerek.

Doldurmaya çalıştığım bir boşluk mu?
Yanıt bulmaya çalıştığım bir ihtiyaç mı?

Sırtın pürüzsüz, mühürlü
yalvaran aranan acıkan
parmaklarıma parmaklarıma parmaklarıma
mühürlü. buz gibi pürüzsüz kıvrılmış bir kirpi.

Çakıl taşı ağzın sıcağını alır.
Çakıl taşı ağzın sıcağını emer. Fazla hareketli.

Çakıl taşı ağızda ısınır ama
beni besleyemez. Onu bulduğum
kumsala bırakırım, orada, soğuk, yatar.

Ürperiyorum. Eh, bu da ilişkimize bir bakış olabilir. Ama Peter bir taş değil; fazla hareketli, insanları kullanıyor, kışkırtıyor, dürteliyor, küçük entrikalar kuruyor. Çevremizi parasıyla kontrol ediyor. Hayır; benim şiirim derli toplu bir ego tatmini oldu. Ben ılığım, o soğuk. Ben açığım, o kapalı. Ah, sobadaki çift. Ben çıplak, savunmasız, miskin. O giyinik, korumalı, dimdik ayakta.

Beraber dans ediyoruz, çıplak kadın
ve baştan ayağa zırhlı, tangur tungur adam.
Gövdemi göğsüne sımsıkı
bastırdığında zırhının çivileri
göğsümü deliyor. Beni
seviyorsan öpersin deyip
dişlerimi döküyor.
Beni seviyorsan bu
tutsaklıktan kurtarırsın deyip
mızrağına yeni bir uç
takıyor, atına binip

üzerime hücum ediyor. Beni
gerçekten sevmedin, diye
söyleniyor cesedime;
sevmedin diye buradan
çıkamadım. Ah, kadınların
aşkı zayıf oluyor. Öyle
ya, diye bir türkü tutturuyor kanım
geceleyin gezen tatarcıkların sesiyle,
o tangır tungur uzaklaşırken.

Adını "Konserve Adam" koyasım var ama küstahlık etmesem daha iyi. Derse götüremem zaten. Dörtlükler halinde veya ölçülü yazmadım, ayrıca şiirde telmih yok, çok anlamlılık yok.

Mürekkep izli avucum. Rüzgâr, yağmuru gölün üst üste binen dalgalarına savuruyor. Soyutluk olarak Peter; aşağıda gereçlerini kurcalayan Peter. Çalışmak, her eşyanın kendine özel yerinde durduğu, istediğimi elde edebildiğim ya da en azından sahip olduklarımı ve istediklerimi dile getirebildiğim bir oda. Çalışmayınca çok küçüğüm. Yazılarım beni meşru kılıyor: Ben burada ne yapıyorum? İki tane şiir yazıyorum. Demek ki her şey boşa değil. Simyacıyım ben, kurşuni başarısızlığı altın esere çeviririm. Bütün o yazdıklarım irkilip geri çekildiğim bir anda kalemimden çıkmış olsa da Peter'ın içinde hava almak için çabalayan bir adamın yaşadığına sahiden inancım var. Her an o adamın zincirini kırmasını bekliyor olmasam burada, bu kuzey gölünün yanında bir dakika durmazdım.

Bu insanlar, amcası, nasıl böyle güzel bir evi kendi haline bırakabilmiş? Annemlerin babamın iki haftalık tatillerini geçirmemiz için gazete ilanlarından kiraladığı yazlıkların aksine bu ev yıpranmış ve uyumsuz eşyalarla dolu değil. Tabaklar bile kaliteli porselen. Kaliteli şeylerini nasıl burada, ormanın göbeğinde bırakabiliyorlar? Nasıl oluyor da buraya gelmeye tenezzül bile etmiyorlar?

"Burayı artık çok kullanmıyorlar" diye açıklıyor Peter. Sobanın dibindeki deri koltukta kıvrıldık. "Eskiden hoştu da şimdilerde bozuldu." Güneşin, karşı yakasındaki ormanlığın ardına doğru alçaldığı gölü işaret ediyor.

Bozulmuş. Üç odası, verandasında da fazladan bir yatağı olan bir sıra kulübeden birini kiralayabildiğimiz zaman nasıl sevindiğimiz geliyor aklıma. Hele bir de kayık varsa! Şimdi amcasının St. Thomas'ta bir evi varmış. Virjin Adaları'nda bir yer, diye açıklıyor. Kışın gidiyorlarmış. Yazın Maine'i tercih ediyorlarmış. Hayal ediyorum bir an: Ben burada kalırdım. Burada böylece, kocaman alanda bir başına duran bu evle beraber kalır, yazabildiğimce yazardım. Ormanda tek başıma korkar mıydım acaba? Hiç fikrim yok, şimdiye dek öğrenmeme izin veren olmadı. Düşünsenize, istediğiniz zaman gidip tek başına kalabileceğiniz güzel, rahat evleriniz var. Bir an, Peter'ın beni bu eve getirmesinin sebebinin burasının ailesinden kimsenin umursamadığı ve sadece bu civar geliştiğinde değerlendirmek üzere elde tutulan bir yatırım olarak gördükleri bir alan olması olduğunu sezinliyorum. Ne var ki ona taşra işi gelen yer, benim lüks sayacağım hayat tarzına ilk bakışım. Hayatım boyunca yaşadığım alanlar bana kalabalık geldi. Bir araya sokuşturulmuş, sıkıştırılıvermiştim; hep başkasının kokusunu, sesini duydum. Buranın sessizliği kulaklarımdan giriyor, aklıma kelimelerle doldurabileceğim muazzam bir boşluk sunuyor. İnsanların bilmediğim isimler verdiği; çabucak geçip giden bulanık görüntüler olarak algıladıklarımın ayırdına varmamı sağlayacak gösterenlerine de gösterenlerinin hatıra getirdiği kürklü, tüylü ve iğnelilerine de yabancı olduğum yaratıklarla dolu bu yeşil dünyaya girebilmek ne büyük ayrıcalık.

Güneş sabahı uçuk bir renge bulamış, gökyüzü boyalı bir yumurta. Dalgalı, saman rengi kumlar. Fotoğraf filmini andıran yeşim yosunlar. Tahtalarının gümüşi rengi solmuş rıhtımdaki iskelelerden birinde oturuyorum. Görüş alanımın en köşesinde gözlerini kısmış, vizörden bana bakıyor. "Sola ve yukarı bak. Biraz daha." Pürdikkat, alçak ve alelade kayıkhaneye bakıyorum. İlginç bir şey izliyormuş gibi bir ifade takınmaya çalışıyorum. "Senin görmediğin şeyleri görüyorum" diyor. "Başkalarının göremediği şeyleri. Var olduklarını ispatlayacağım." Lens aracılığıyla dokunuyor bana.

Şimdi kotumun paçalarını sıyırttı, beni kemiklerimi sızlatacak kadar soğuk suyun içinde yürütüyor. Aynı iskelenin önün-

de ellerim arkamda poz vermemi istiyor. "Eskiden dokular ilgimi çekerdi" diyor alçak bir sesle. "Bir sineğin bir kitabı ya da bir elmayı nasıl gördüğünü merak ederdim. Ama şimdilerde rüyaları fotoğraflıyorum." O kelimeyi çok kullanıyor. Daha bu sabah, sıcak kupasını yanağına dayayıp bana "Rüyalarımı iyice anlamam gerekiyor" dedi.

Dizlerime kadar buz gibi suyun içinde köle pozu vererek ve kendimi tam bir aptal gibi hissederek –bir fotomodelin gülünç bir taklidi gibiyim, kazağım göğüslerimi sımsıkı sarmış, sırtımdaki tüyler diken diken– "Rüyalarımı iyice anlamam gerekiyor derken neyi kastetmiştin?" diyorum. Konuşunca nesnelikten sıyrılıp yeniden bir aracı oluyorum.

"Zamanı. Ya öyle olacak ya da ablam ve ağabeyim gibi içim geçecek. Yardım edecek misin?"

İlk önce kâbuslarını kastettiğini sanıyorum. Uykusunda dişlerini gıcırdatıyor, küfürler mırıldanıyor, bir o tarafa bir bu tarafa dönüyor, çırpınıyor.

Elleri, kendini avutmak ister gibi alnına gidiyor. Fotoğraf makinesi boynunda gereğinden büyük bir kolye sanki. "Yamuk konuşup doğru duymanı bekliyorum. Ama dinlesen aslında mantıklı bir şeyler diyorum!" Aniden arkasını dönüp sinirle uzaklaşıyor, sudan güç bela, dişlerim takırdayarak çıkıyorum. "Peder klanın geleneksel pikniğine gitmeyeceğimi söylediğimde ne dedi biliyor musun? Yine arabayı alıp serseri gibi hız yaparsan kefaletini ödemem, haberin olsun. Duyan da beni sefa pezevengi sanır! Öyle konuşuyor benimle. On yedi yaşındayken bir arabayı haşat etmiştim, hâlâ kuruş kuruş onu sayar."

"Evden uzaklaşmalısın. Hiç uzaklaşmamışsın aslında. Michigan bile epey yakın. Brookhaven'daki işe giremezsen Detroit'te iş arama. Kaliforniya'ya git."

"Doğru söylüyorsun. Sen anlıyorsun işte! Ağabeyim sırf babamın yaptıklarının kötü bir taklidini ortaya çıkarabiliyor diye kendini çok büyük adam sayıyor. Ablamın evi dibimizde. Köklü bir Michigan ailesiyiz, öyle diyorlar. Fordlardan önce buralardaymışız, tuzcu Fordlardan yalnız, onlar Henry Fordlardan da eskiye gidiyor. Ben de evet, diyorum, uzun zamandır buradayız,

Yerlileri kandırıp kürklerini alan, kötü rom içip kızılderili kadınları hamile bırakan bir grup sarhoş Fransız avcıyız. O zaman kuduruyorlar... Long Island'da yaşamak ister misin?"

"Orası nasıl bir yer? Daha önce New York'a hiç gitmedim."

"Kesinlikle gitmeliyiz. Gideriz!"

"Gider miyiz?" Ona hiçbir zaman inanasım gelmiyor ama hep keşke ciddi olsa diyorum.

"Yaralı Yüz yalan söylemez, yavrum. Sözüm senettir. Belediye tahvili gibi düşün, vergisiz." Benden hoşnut. Önceye göre çok fazla sevişiyoruz; çok konuşuyor. Hatta bazen yatakta olmadığımız zamanlarda bile beni kollarına aldığı oluyor. "Bu yaz gideriz. İşe girersem hafta sonu tatillerini uzatır, yanıma gelirsin."

Düğüm sıkı ve yeşil... *Çok* zayıf

Üst katta yazıyorum.

Düğüm kendini oracığa saklar,
sıkı ve yeşil. Sabırsızlık edip
kesersen çabucak çürüyecek
bir çetrefil çıkar ortaya. Ama
beklersen güneş usulca açar,
dikenlerinin arasından yaprak
yaprak görünür benim sarı gülüm.

Akşam yemeğinde yeniden kapanmaya başlıyor. Ben kirli tabakları toplarken incecik kafasını ellerinin arasına alıyor. "Başım ağrıyacak." Kamburunu çıkararak öne eğiliyor. Arkasına geçip şakaklarını öğrendiğim gibi ovmaya başlıyorum. "Biraz daha... Biraz... Evet, orası."

Neden sonra "Şimdi daha iyiyim" diye mırıldanıyor. "Hasta bir adamım ben. Yumuşak ellerinle mi gömeceksin beni? Sana bir hikâye anlatayım mı, yavrum?"

"Dinliyorum." Odun sobasının önündeki minderlere oturuyoruz. Bedensiz kelleler ölü ölü parıldayan gözleriyle bizi izliyorlar.

"Eve en son gittiğimde televizyonda çok bayağı bir film izledim. Pepe le Moko, Kasbah'ın kodamanı. Orada her şey, ihti-

yaç duyabileceği her şey var. Polisler de dokunamıyor. İçeride güvende yani. Ama dışarıdan bir hatuna tutuluyor. Polisler kadını uzağa gönderiyor. Tekrar onunla olması için Pepe'nin duvarlarını bırakması lazım. Bırakıyor da. Çıktığı gibi de polisler enseliyor. Pepe'nin sonu."

"Polisler kim? Baban mı?"

"Hayır, Pepe'yle kıza olanın aynısı işte." Alnını ovalıyor. "Diyelim ki Kasbah'ta erzak bitti, duvarlar da yükseliyor. Durmadan."

"Tut ki kız kaçmadı."

"Kaçmak zorunda. Pepe'nin duvarlarının arasında yaşayamaz."

"O varken Pepe'nin duvarlarına ihtiyacı yok ki. Kız ona zarar vermez. Polisle çalışmıyor ya."

Gülüyor.

"Tek istediği rahatça girip çıkabilmek! Tek istediği, Pepe'nin ne zaman canı isterse o zaman dışarı çıkması. Tek istediği onu sevmek!"

"Bakalım." Hararetim onu gülümsetiyor. "Bakalım. Zaman neyi gösterirse." Berrak bakışları yüzüme tırmanıyor. "Git bak bakalım içki dolabında İskoç viskisi kalmış mı? Baş ağrım geçti. Ya da konyak bıraktılarsa. Gerçi nerede bende o şans."

Pazar gecesi eve Peter'dan ve kendimden çok memnun dönüyorum. Görüyor musunuz, kurbağamı açtım, içinden bir prens çıkıyor. Peter'ı düşünürken aklımda canlananlar kıpır kıpır, narin şeyler: Yüzündeki maske çıktı, duygularını gösteriyor; yarı korkulu, yarı hassas.

Kapımız kapalı, açmayı denediğimde de içeriden kilitli olduğunu fark ediyorum. Donna buracıkta birini sikiyor olamaz herhalde? Ne var ki kapı açıldığında karşımdaki tablo, eski ekose bornozu ve narin kafasına yapışmış ıslak saçlarıyla dikilen Donna'dan ibaret. Temiz yüzü heyecandan kırış kırış. Bana benden kurtulmak istediğini söylediğinden beri aramızda var olan fiziksel sınırı aşıp dibime sokuluyor. "Çabuk kapat" diye fısıldıyor.

"Birinden mi saklanıyorsun?"

"İstemezsen verecek birini bulmaya çalışırım."

Etrafa bakınıyorum. "Neyi?"

"Şişşt." Yalınayak, sessiz adımlarla dolabına gidiyor.

Omzunun üzerinden uzanıp bakıyorum. Battaniyesinin üzerinde bir deri bir kemik ve belli ki hamile, gençten bir kedi uzanmış, keçeleşmiş tüylerini temizlemekle meşgul. Üçgen başını yeni ıslattığı yanından kaldırıyor. Kulakları geriye yatıyor. Sarı gözleri üzerimde, bekliyor. "Merhaba. Onu nereden buldun?"

"Kampus eczanesinin bitişiğindeki sokakta. Depresyonumu savuşturmak için biraz yürüyordum. Arkadaşlığımızı kurmamız kolay olmadı." Çizik içindeki kolunu gösteriyor.

"Charlie'den ayrıldın mı?"

"Evet. Yapamıyorum. Bir süre yalnız kalmam gerek. Benlik bilincimi geri kazanmalıyım... Zavallı kız." Dizlerine çöküp hayvanın zayıf kafasını okşuyor. "Baksana, nasıl temizleniyor. Kesin evden atmışlar."

Kedi bir yandan başını Donna'nın eline sürerken bir yandan dikkatle beni izliyor. Çömelip gözlerimi kırpıştırıyorum, tıpkı bir kedi gibi gözümü ondan kaçırıyorum. "Hoş geldin yeni oda arkadaşımız. Fark edilir mi acaba?"

"Toplantı yapılacak" diyor Donna asık bir suratla. "Sen oy toplamaya çalışabilirsin, öyle şeyleri beceriyorsun. İnsanlardan nefret ediyorum! Kediyi alıyorlar ama o kadar para ödemek istemedikleri için kısırlaştırmıyorlar, bu yüzden hamile kalıyor, başka ne olacaktı sanki, sonra da ceza olarak açlıktan gebersin diye sokağa atıyorlar. Dişilerin cinselliği insanlara dokunuyor. Ancak talep halinde bebek yapacağız, aman başka zaman değil ve elbette talep halinde orgazm olabileceğiz, ayrıca bunlar yalnızca bizi nikâhına almış kocalarımızla olacak."

Koklasın diye elimi uzatıyorum. İlginç kokuyorum; göl gibi, orman gibi, kulübe gibi. Bir de seks. "Zavallıcık. Adını ne koyacağız?"

"Duygusal davranma." Donna bornozunu açıp tekrar sıkıca bağlıyor. "Kedilerin isimleri olmaz. Varsa bile, biz onların dilini ancak benim Sally'nin Tayca ismini telaffuz edebildiğim kadar konuşabiliyoruzdur. Çizgileri çok güzel değil mi?"

"Ne de çok. Şu omurgaya bak. Kaburga kemiklerini bir say."

"Yani bizimle kalabilir mi?"

"Sen taşınana kadar" diyorum, ben de kedi gibi temkinliyim.

Önümde dikiliyor; durumun abukluğunu vurgulamaya çalışırcasına ağırlığını bir ayağına verip diğer ayağını arkasında bileğinden yakalıyor. "Sana berbat davrandığımın farkındayım. Son zamanlardaki halim beni de tiksindirdi. Artık buna bir son vermek istiyorum. Tam kendimi geliştirmeye başlayacakken bırakma beni."

Bakışlarımız birbirini iten iki mıknatıs sanki. "Ben mi seni bırakıyorum?"

"Benim A'larım hiçbir zaman senin A'ların kadar büyük gelmedi bana. O yüzden hep. Bir tek Sal farklıydı, o da meğer beni sadece kullanıyormuş. Benim erkeklerim asla seninkiler kadar ilgi çekici insanlar olmadı. Bir şey bana ait olduğu an ona saygısızlık etmeye başlıyorum. Sana da beni sevdiğin için saygısızlık etmeye başladım. Ama artık bitsin istiyorum!"

Kavuşturduğum ellerime dayanıyorum. "Yeniden yakın olalım istiyorum."

"Ben de, Stu." Elleri arkasında birbirini sımsıkı tutuyor. "Bir arada kalmak istiyorum."

Bileğimi sıkıyorum. Nabız; yavaş yavaş çağıldayan bir umut şelalesi. "Eşyalarımı daha derli toplu tutmaya çalışacağım. Eskisi kadar içmeyeceğim. Yazarların güya yapması gerekenleri kitaplardan, filmlerden öğreniyor insan. Omuzlarımdaki o ağırlıktan artık kurtulduğumu düşünüyorum. Gerçekten."

"Beni tekrar kabul edecek misin, Stu?"

"Bir yere gittiğin nereden çıktı?"

Gitmişti ama. Gitmişti. Kedinin adını Evridiki koyduk. Geride bıraktığımız cehenneme göz ucuyla bile bakıp bir şeyleri mahvetmeye kalkışacak olursam alın, önümüzdeki ayın kira parası sizin olsun.

Yirmi Beşinci Bölüm
Yoğun Hüzün Nedeniyle Maç İptal

HOWIE, TOMBUL GÖRÜNSÜN diye içini doldurduğumuz ekose takımıyla masanın üstüne sıçrıyor ve şarkısını şaşılası derecede düzgün bir baritonla söylemeye başlıyor:

"Yargıç da benim,
Jüri de benim.
Ardımı yalamazsanız
Size gününüzü göstereceğim!

Celplerimiz var
Ve dokunulmazlığımız.
Canınızı çıkarırken
Bize uzanamayacaksınız."

Donaldson ve Rob Prewitt de diğer KomİTe üyelerini oynuyorlar. Bolonez bir muhbiri canlandırıyor. Dick ve Alberta şahitler. Ben KomİTe'nin fare üyesiyim. Sürekli uyuyakalıp

sandalyemden kayıyorum, kâğıtları düşürüyorum. Arada abartılı bir tavırla uyanıp "Şahit mahkemeye saygısızlık yapıyor. Hepsi saygısızlık yapıyor, cezalandırın. Asın hepsini" diye bağırıyorum. Hiçbir şart altında şarkı söylemeyeceğim oy birliğiyle kabul edildi. Donna komitenin sekreteri. Aslında Stephanie için yaratılan bu rol, sadece dar eteğiyle kırıtıp mümkün mertebe bacaklarını göstermesini gerektiriyor. Stephanie'yle Rob ayrıldı. Rob, Donna'ya kur yapıyor ama onun pek umrunda değil. Alberta, doğrudan kendisine bakmadığı zamanlarda Donaldson'ı izliyor. Alberta'yı izleyen kişiyse Howie. Söylüyor:

"Öğretmenleri çağırıyorum.
Hepsi birbirinden oyuncu,
Aslanken birden olurlar
Küçük, beyaz birer kuzucuk.
Meeee! Meeee! Meeee! Peh! Saçmalık."

Amatörlüğü su götürmez yapımımız kapalı gişe oynuyor. İşin aslı, komiteye saldırma cesaretini göstermek, oyun komik olmasa bile insanları güldürürdü. Bir tabuyu yıkıyoruz. Kâğıt hamurundan maskemin içi ışıklar da olunca epey ısındı. Şimdi Donaldson, günlük kıyafetleriyle ölecek gibi sıska ama ne hikmetse yine yakışıklı, Alberta'ya sokulup başlıyor:

"Söyle bakayım bana, kırk ikide
O dilekçeyi imzaladın mı sen de?"

Nasıl oluyor da sevemiyor Alberta'yı? Kırmızı, izci kız kıyafetine benzeyen şortlu takımıyla ışık saçıyor; sağlıklı ve barikatta savaşabilecek, gerekirse onu kucaklayıp güvenli bir yere götürebilecek kadar kanlı canlı görünüyor. Şimdi sıra onda:

"Nereden hatırlayayım, vekilim, canım.
O sene ben daha dokuz yaşındaydım."

Donaldson: Zayıf, sahnede yakınında durmuş, Iago gibi kulağına fısıldayan –ama Iago'nun büyüleyici azametinin kırıntısına dahi sahip olmayan– Bolonez kadar zayıf hem de. Do-

naldson uzun boylu ve onun özensizliğinden gelen bir pejmürdeliği var. Hiç şaşmayan kıyafeti, ekose gömleği ve keten pantolonu üzerine giydiği Harris Tweed marka spor ceketinden ibaret. Kadınlar onu yakalayıp üstüne başına çeki düzen vermek istiyor. Bolonez'in yaşı zaten belli olmuyor; Donaldson otuz dört yaşında –Alberta söyledi– ama oğlan çocuğu gibi. Sakalını kestiğinden beri bize daha yakın görünüyor. Zamanında o yüzden uzatmış herhalde. Yine o söylüyor:

"On yaşında Kominis de bulunur
altısında prematüre anti-Faşist de;
cüceler, pigmeler, trol kılıklılar:
Bizden kaçamaz kimse.

Bugün bebekler var
yataklarında mızır mızır.
Popoları pembedir,
yüzleriyse kızıl!"

Alberta kendi etrafında bir tur dönüyor. Sahne hâkimiyeti muhteşem. İlk başta şaşırmıştım aslında ama sonuçta o bir folk şarkıcısı. Bir tek banjosu yok elinde.

"Ah, bezim kırmızıydı benim,
Paul Robeson bebeği bile almışlar.
Ailemi ele veririm sanmayasınız,
Utanmam yoksa kan bağım var!"

Eski çiftin arasında bambaşka bir elektrik var. Donaldson nasıl başkasını ona tercih edebilir? Alberta dört dörtlük biri. Zeki, siyasetle ilgileniyor, düşünceli. Hayatımda harcanan bir tane ev hanımı gördüysem o da Alberta'dır. Bana bile bebek gibi bakıyor ama babasının kızı, yalnızca babası gibi adamları seviyor. Hasta olduğumda bol limonlu çay yapıp ateşimi terle atayım diye içine çok az bourbon damlatır. Vitamin haplarından verir; bazen de şallarından birini ya da artık takmadığı bir kolyesini. Alberta'nın bana annelik etmesine bayılıyorum, eminim eskiden Donaldson da bayılıyordu. Bence çok başarılı bir avukat olacak.

Donaldson sırf kafa olarak görünüyor. Uzun, ince vücudu dikkat çekmiyor; sadece aslan yeleli kafası için bir ayak işlevi görüyor, büyük gözleri sonsuzluğa odaklanmış. Kamburunu çıkarmış, durduğu yerde büyükçe bir parantezi andırsa da, o da etrafına enerji yayıyor. Alberta'nınki gibi fiziksel değil ama entelektüel bir enerji bu. Sürüyle insan, zekâsına kapılıyoruz fakat akıl yatağa atılır mı? Alberta seksle çok ilgili bir kadın değil. Aşk onun için her şey, nadir bulunuyor, dolu dolu yaşanıyor; seks ise aşkın arkasından sarsak sarsak sürüklenen bir vagon sadece.

Perde kapanıyor, seyirci alkışlarken öne çıkıp ellerimi kaldırarak bir anlık bir sessizlik sağlıyorum. "Sevgili arkadaşlar" diye bağırıyorum, "bunun bir fars olduğunu düşünüyorsanız tam üstüne bastınız. Haydi gülüp geçelim." Eğilip selam veriyorum, perde açılıyor, bütün oyuncular öne çıkıyor. Çok beğenildik.

Sarhoş edecek kadar yoğun bir alkış kopuyor; kulisteki küçük soyunma odasında üzerimdeki fare postunu –bir *Peter ve Kurt* yapımından kalmış– ve Alberta'nın yaptığı, sonra duvarıma asmayı planladığım kukla kafasını çıkarmak için sıra beklerken de bir anda kesiliyor. Howie mest. Gidip Alberta'ya abuk bir tavırla sarılıyor. Kesin bütün gece bunu kurmuştur kafasında. "Harikaydın!"

Alberta geri çekilirken "Hiçbirimiz fena değildik" diyor kibarca. "Yazarlarımıza bir alkış!"

"Kapalı gişe oynadık" diyor saymanımız Dick neşeyle. "Masrafımızı karşıladık, yılı ilk kez kasada fazladan biraz parayla kapatacağız."

Donna partide yanımda duruyor, kimseyi tavlamaya çalışmıyor. Peter bir iş görüşmesi için New York'ta. Onu özlemediğimden değil ama birdenbire bu hafta sonu çok daha fazla vaktim oluverdi. İlişkiler insanın zamanını tüketiyor. Sonradan düşünülmüş de olsa, oyunda yer almak Donna'nın hoşuna gitmiş. Şimdiden finallere sıkı sıkıya hazırlanıyor. Charlie her gün arıyor. Kaçamadığım zamanlar konuşmalarına kulak misafiri oluyorum. Telefonun kablosu uzun diye bazen ahizeyi odaya getiriyor.

Bütün konuşmaları, Charlie'nin "Ama neden artık benimle görüşmek istemiyorsun?" sorusunun çeşitlemeleri etrafında dönüyor. "Ama seni sevmiyorum ki" diyor Donna. Charlie: "Ama önceden de sevmiyordun, yine de yatıyordun benimle." Donna: "Bu bir sorundu işte." Charlie: "Zamanla beni seversin. Çünkü ben seni seviyorum." Donna: "Charlie, beni tanımıyorsun bile. Yanında hiçbir zaman doğal davranmadım. Birini sevme yetisine sahip miyim, bilmiyorum. Git, kendine benden daha iyisini bul. Hiç zor olmayacaktır."

Bu okul yılının dibine geldiğimizde kendimi mutlu hissediyorum. Donna, Peter, Howie, yazılarım, derslerim, işlerim, siyasi faaliyetim: Haziranın ışığında bütün bu altın toplar, kusursuz birer bulut gibi havada süzülüyor. En iyi numarasını hatasız sergilemeyi nihayet öğrenebilmiş bir jonglörüm. Donna'ya duyduğum kız kardeş sevgisi, Howie'ye duyduğum erkek kardeş sevgisi ve Peter'a duyduğum cinsel, besleyici sevgi beni mutlu ediyor. Minuşka'ya duyduğum sürekli artan yakınlıktan bile mutluyum. Kedi Evridiki ismini bir türlü kabul etmedi ama anneannemin bana taktığı isimlerden biri olan Minuşka'ya geliyor. Ne zaman sandalyede oturuyor olsam yanıma gelip hüzünle miyavlamaya başlıyor, bacağıma altı kez vurup ismiyle çağırırsam kucağıma hopluyor, karnını sürüye sürüye etrafında üç dört tur dönüyor, sonra mırlayarak tam amımın üstüne kıvrılıyor.

Elbette Peter'a yararım dokundu. Artık daha insancıl, daha açık. New York'ta bir iş bulacak, yaza mezun olunca belki ben de yanına gideceğim. O zamana kadar birbirimizi sadece tatillerde görebileceğiz. Hoş bir düzen oturttuk; Mike'la olduğu gibi saplantılı değil de yetişkin ve olgun insanlara yakışacak türden bir ilişki bizimki, yani kendime öyle diyorum.

Mutluyken de mutsuzken de insanları kendime çekiyorum. Alelade şeylerle ilgilenirken, çalışırken, dertlerimi çözerken ya da başıma dert alırken daha kapalıyım ya da daha kapalı görünüyorum belki. Kederin medcezirlerine bir istiridye gibi açıldığım veya kendimi hazzın yoğun seline bıraktığım zamanlarda insanlar bana geliyor. Bu gece de ne zaman kafamı hep dibimde duran Donna'dan çevirsem, Donaldson yanımda

bitiyor. Howie'nin Alberta'ya, Alberta'nın da ona baktığı gibi bakıyor bana.

Donna'yla barıştığımızdan beri ilk kez çok fazla içiyorum. Odadaki insanların iradeleri ve acıları üzerime çöküyor, sanki bütün mobilyalar üzerime devrildi devrilecek; yani öyle elle tutulur bir şey ki bu, içerideki hava korkularla, isteklerle ağırlaşmış. Başkalarının ihtiyaçlarına bu şekilde, bütün derim soyulmuşçasına maruz kaldığımı hissetmekten iğreniyorum.

İnsanların aşk ve seks hayatlarındaki tökezlemeler neden bana çok yaygın ve ağır bir metafizik hastalıkmış gibi geliyor? Sanki Dick ve Carole Weisbuch'un bu sıradan, zevksizce döşenmiş odasının altında ve diğer her şeyde derin çatlaklar görüyorum. Dış uzayın dehşetleri, banalliğin mutlak sıfır noktasında.

"Tanrım, o elbise dökme demir herhalde. İlk tanıştığımız zamanlar da giyiyordun" diyor Julie. Uçuk yeşil ipek gömlek elbisesiyle karşımda belirivermiş.

Bakışlarım üzerinden kayıp odayı taramaya koyuluyor. En sonunda sormak zorunda kalıyorum: "Nasılsın?... Mike seninle mi?"

"Mike bu hafta sonunu, ailesinin onu güz döneminde göndereceği Yale'de geçiriyor. Onu benden uzaklaştırmak için orayı seçmişler." Sesi neredeyse bundan gurur duyar gibi ama hemen ardından hakkını şiddetle teslim ediyor: "Gitmek zorunda değildi elbette."

"Belki zorunda olduğunu düşünmüştür" diye bir başka fikir sunuyorum. Aniden gelen ferahlık afallatıyor. Bir daha asla onunla karşılaşmayacak olmak... "Ailesine karşı çok sorumlu hisseder."

"Bana karşı pek sorumlu hissetmiyordu... Yatakta çok tutuk olduğumdan şikâyet etti hep. Sen bakireydin, değil mi? Anlamıyorum, nasıl bir fark olabilir ki?"

"Hiçbir fikrim yok." Kıkırdamamak için kendimi zor tutuyorum. Bu konuşma gerçekleşiyor olabilir mi sahiden? Gerçi Julie seks konusunda her zaman çok açık sözlü olmuştur, başına gelen her şeyin insanlarla arasında bir şaka olması gerekiyormuş gibi davranır.

"Bana gerçekten âşık olduğunu hiç sanmıyorum. Niye bilmiyorum. *Seni* sevdi sonuçta. İstese beni de sevebilirdi gibi geliyor. Sonuçta yazdıkları hakkında onunla sohbet edebiliyordum, okuyabildiği bütün dilleri ben de okuyabiliyordum. Ona yazılarıyla ilgili yardımcı olabilirdim; çok isterdim hatta."

"Belki aranız tekrar düzelir. Okulu bitince yani."

"Mike'tan bahsediyoruz. Eminim başkasını bulmuştur bile." Parmağıyla bir yere işaret ediyor. "Yeni bir erkek arkadaşım var artık. Carl Forbes. Chagrin Fallslu, ayrıca babam ona Newtown'daki General Motors ofislerinden birinin muhasebe bölümünde iş buldu bile."

Parmağını takip ediyorum. Çocuk uzun boylu, yanakları al al, yakışıklı ve sanki hafiften tanıdık. Ortak dersimiz mi vardı acaba? Muhasebe dedi ama? Belki amfi derslerinden birinden. "Harika haber" diyorum. "Ciddi düşünüyor musun?"

"Jill! Sarhoş musun? Parmağıma baksana."

Ondan oraya buraya işaret edip duruyormuş. Hıı. Beyaz altın bir yüzük, üzerinde okkalı bir elması var. "Ama Mike'tan daha yeni ayrılmadın mı?" Zaman kırıldı da ben araya mı düştüm acaba?

"Carl benim tempoma daha uygun biri sanırım. Kadınlarla çok deneyimi olmuş ama fazla zeki sayılmaz. Mükemmel karışım denebilir yani. Geminin su aldığının farkında... Jill, hep kadınların son senelerinde telaşa kapıldığı söylenir ama bunun bazı erkeklere de olabileceğini öğrenmiş oldum. Mezun olmak onları da korkutabiliyor. İyi iş becerdim." Uzaktan Carl'ın Donna'nın yanında pek bir hareketlenmeye başladığını görünce hemen oraya yöneliyor.

Donaldson kolunu omzuma öylesine atıyor olsa da –ki dokunmak onun için asla "öylesine" bir şey değildir– dokunduğu kolum bir ateş böceğinin soğuk aleviyle, hasretle ışıldıyor; o kızıl kahve buklelerinin altından beni izleyen ela gözlerine bakamıyorum. Anlamıyormuş gibi yapıyorum. Fark etmiyormuş gibi yapıyorum. Alberta'nın canını yakamam. Arkasından yavru bir köpek gibi tin tin evine gidecek kadar hayranım ona ama bütün işaretleri görmezden geliyorum. Aptallık, sahibinin kafesini örttüğü bir kuş gibi sarıyor beni. Hiçbir şey olmamalı.

Kafamın içinde homurdanıp duruyorum, çok yüksek sesle gülüyorum, çok içiyorum. Hiçbir şey olmayacak!

Hiçbir şey olmuyor. Bir şey hariç: Julie ve yeni erkek arkadaşı Carl'ın yanında dikilirken çocuk, Julie'nin kıçını avuçlayıp alçak bir sesle "Kadınlar aşk için yaratılmıştır yavrum" diyor. O zaman hatırlıyorum. Üniversitedeki ilk randevum.

Peter, Brookhaven'daki görüşmesinden huysuz ve keyifsiz dönüyor. Olumsuz cevap vermemişler ama alınmamış da. Esasen "belki ileride" demişler. Detroit'teki iş sanayi sektöründe. Sıkıcıymış, öyle diyor. Detroit Edison, Monroe yakınlarında Peter'ın kahramanlarından Enrico Fermi'nin adını verecekleri yeni ve son model bir üretken reaktör kurmayı planlıyormuş ama bu bile onu Detroit'te ya da sanayi sektöründe çalışmaya heveslendirmiyor. Kendini yenilmiş görüyor. Yeni işine babamın şimdiye kadar görmediği bir maaşla başlayacak ama o paranın daha önce kendi kendine geçinmeye çalışmamış ve bir fizikçi olarak alacağı muhtemelen hiçbir ücreti yeterli bulmayacak Peter'a ne kadar az geldiğinin farkındayım. Seçtiği psikanalist Long Island'da olduğu için analizi de ertelemesi gerekecek şimdi. Onu avutmaya hazırım ama kafam da karışık. Diken üstündeydim, ona veda etmeyi bekliyordum. Taş gibi sert, incecik vücudunun benden çekilip alınmasına, sadece mektupların ve arada sırada gelecek telefonların soğuk tesellisine kendimi hazırlamıştım.

Cezam tecil oldu. Yaz okulu yaklaştıkça sevinç ve içerleme karışımı, bunaltıcı bir his çöküyor içime. İşin gerçeği, yaz tatili planlarımı onu kaybettikten sonra kendimi avutmak üzere ayarlamıştım; Peter'ın Detroit'te olmayacağını hesaplayarak sözler vermiş, hazırlıklar yapmıştım. Öte yandan, son zamanlarda çok daha iyiyiz. Melek istiridyem bana açıldı, bu kadar ilerleme kaydetmişken neden durayım? Haziranda karanlık ve rahat odasından taşındı, şimdi ailesiyle yaşıyor, bir yandan da kendine bir daire arıyor.

4 Temmuz'dan sonraki hafta sonu beni ilk kez ailesinin evine götürüyor. Annesi ve babasıyla tanışmak için hazırlanıyorum, varana kadar Sprite'ın ön koltuğunda mide ağrısından kıvranıyorum ama meğer çok katlı uçsuz bucaksız aile anklavında

kendine ait bir dairesi varmış. Bir kat çıkınca kendi ufak terasına açılan kapıya ulaşıyoruz. Peter'ın geniş salonu ta uzaktaki St. Clair Gölü'nü görüyor. St. Clair, Büyük Göller'in en küçüğü ama yine de epey büyük. Kanada görünmüyor.

Detroit sınırından Grosse Pointe Woods'a geçtiğimizde dünya değişti. Benim memleketim bir Siyahî şehri, burasıysa Ann Arbor'dan bile daha beyaz bir dünya. Ann Arbor'da en azından Detroit sokağından nehre kadar uzanan, az buçuk Asyalı ve Siyahî öğrencinin yaşadığı eski Siyahî mahallesi var. Fakat burada işlerinden çıkmış, yorgun ayaklarını sürüye sürüye otobüs durağına giden hizmetçilerden başka Siyahî görmedim. Grosse Pointe banliyölerinin evleri pek süslü, gelgelelim burası kocaman ağaçlarına rağmen şehirden yeşil değil. Detroit'in varoşlarında her boş arsada ayrı bir gür, karman çorman orman biter. Buradaysa doğa katı bir kontrol altında; bahçıvan orduları çalıları kırpıyor, ağaçları buduyor ve fıskiyelerin altında kilometrelerce uzanan çim kaplı bahçelerdeki yabani otları söküyor. Evler görkemde, gösterişte ve büyüklükte birbiriyle yarışıyor sanki. Ufak arazilerde bile devasa evler türemiş.

Yalnızca birkaç parselden oluşan Grosse Pointe'ta bütün yollar, önünde en büyük evlerin şişindiği suya çıkıyor. Ama Grosse Pointe Sahili'nde göl, her daim kalabalık yolun paralelince uzanıyor ve ulaşılması neredeyse imkânsız. Önündeki bir dizi tabelaya göre park etmek, durmak, yüzmek, balık tutmak ve zahmet olmayacaksa bakmak yasak. Tabelalar bütün bu eylemlerin tehlikeli olduğunu iddia ederken arkalarında incecik kum, güneşin altında tertemiz mutfak linolyumu gibi parıldayarak akıp gidiyor. Detroit'in ayak takımı burada avare avare dolaşmasın, kumsalı kullanmasın diye yöre sakinleri kendi kullanımından feragat etmiş.

"Ee, canın çok yüzmek isterse ne yapıyorsun? Havuza mı giriyorsun?" Evin yakınında bir tane görmüştüm, böbrek şeklinde ve epey büyüktü.

"Yat kulübü var. Herkes oraya gidiyor." Sola doğru işaret ediyor. İki kilometre uzaklıkta birçok golf, yelken ve yat kulübü olduğunu anlatıyor. "Detroit var, Crescent var, Grosse Pointe var... İki sokakta bir tel örgüye çarparsın."

Eski odasından çok daha düzenli olan salonunda geziniyorum. *Detroit News* okumuş, *Playboy* okumuş, bir de bir fizik dergisi. Altından yerdeki İskandinav kilim görünen cam orta sehpanın üzerinde bir iki büyük, kuşe kâğıt fotoğrafçılık kitabı duruyor. Açık renk kaba kumaş kaplı koltuğun dayalı durduğu duvarda, belki yirmi tane kadın ve manzara fotoğrafının arasında, alüminyum çerçeveler içinde beş fotoğrafım asılı.

Duvara baktığımı görünce koltuğa oturmamı işaret ediyor. Sekiz santime on santim mat kâğıda basılmış fotoğrafları sehpaya yayıyor.

Sesinde ısrarla "Gördün mü?" diye soruyor. "Yakaladım. İçinde olduğunun farkında bile olmadığın, benim algıladığım şeyler bunlar. Rüyaların fotoğrafını çekmekle neyi kastettiğimi şimdi anlamışsındır."

Bir ihtimal. Fotoğraflar profesyonel kalitede ve poz veren genç kadın bir model ya da geleceğin yıldızı olabilir. Baştan ayağa yumuşacık bir davetkârlığı var bu kadının; hareli ipek gibi etinden uysal bir ışık parlıyor. Her kıvrımı olgun bir şeftalinin dingin görkemiyle çağırıyor. Bir anlığına, o küçük barın üstünde asılı aynadan beni izleyerek bize martini hazırlarken sehpada yatan kendime âşık oluyorum. Tanrım, diye geçiriyorum içimden, o ben miyim? Aynanın önünde çok vakit geçirmem, şimdiye dek başımdan geçen hiçbir şey de beni kendimi güzel bulmaya ya da bir başkası tarafından güzel bulunmaya hazırlamamıştı. Kendini tanımıyorsun derken bunu mu kastetmişti acaba? Çok berrak bir narsisizme teslim olduğum bir anda kâğıda basılı o vücudu sikmeyi arzulayabilirim. Ama oradakinin işe yarar bir "ben"liği yok ki. Sabahları aynaya bakıyorum; yarı açık gözlerimi, yalnızca kısmen seyrelmiş bitkinliğimin tiksintisiyle kıvrılmış dudaklarımı görüyorum. Kendimi kıçımı kaşıyarak, burnumu karıştırarak karşılıyorum. Ben, aradaki fark için ailemden para dilenmeyi bıraktıktan sonra ilk kez "Sonbahar geldiğinde okul ücretinden fazlasına param yetsin ki eylülde çalışmayayım" diye düşünerek bursumu adım adım yükselten safi zekâyım. Oyunda giydiğim fare kostümü ne kadar bensem, bu rahat ve narin yüzler de ancak o kadar benim. Çatmayayım, çırpınmayayım diye omurgamı söküp almış. Sahiden

öyle edilgen, mor erikten bir kadın olsaydım eğer, on dört yaşındayken Freddie o mutfağın döşemesinde, tepemizde babamın gömlekleri ütüden yanarken sahip olmuştu bana. Öyle olsaydım eğer, bugün yine hamile kalmış ve üç gözlü evinden taşınmak için can atan Callie neredeyse ben de orada olurdum; en iyi ihtimalle şehirde bir büroda sekreterlik yapabilirdim.

Fotoğrafları hangi kelimelerle öveceğimi bilemiyorum. "Güzeller" diyorum. "Orada burada verdiğim pozlardan ibaret değiller."

"Darmadağın bir şeysin sen, Jill. Yarı körü körüne inanç, yarı öz nefretsin."

Yine de kendimi bu kusursuz resimlere tercih ederim. "Kopyalarından bana da verir misin?"

"Onlar senin. Seni nasıl gördüğümü hatırlayabilmen için. Benimle beraber ve benim için olabileceğin kadını aklında bulundur diye. Bendeki kopyaları çerçeveledim. En güzellerini bu hafta duvarıma astım."

Martinilerimizi yudumlarken çektiği ve işlediğinin onayını ararcasına bir bana bir fotoğraflara bakıyor.

Birkaç bardak içtikten sonra beni dirseğimden yakalıyor. "Tamam. Anneyle tanışma vakti."

"Onunla karşılaşmamak için yukarı çıktığımızı sanmıştım?"

"Karar vermeden önce düşünme yanlısıyım."

Annesi beyaza boyanmış dövme çelikten, minderleri deniz yeşili bir şezlongta uzanıyor. Peter'ın boylarında ve onun kadar zayıf. Karnı benimkinden düz. Bir kemik bir güneş yanığı deri; üzerinde bej bir bikini, gözünde tonu koyudan açığa giden leylak camlı bir güneş gözlüğü var. Özenli bir Fransız topuzuyla tutturulmuş saçları Donna'nınkinden çok az daha sarı. Hayret, eskiden benimkinin olduğu kadar uzun hem de. Gözlüğü yüzünden yüz ifadesini okuyamıyorum. Dudakları minik, ketum bir gülümsemeyle hafifçe aralanıyor ve elini uzatıyor, gelgelelim niyeti elimi sıkmak olmasa gerek çünkü uzattığı elini geçiştirir gibi sallıyor.

"Yvonne, Peter'ın yukarıya birini getirdiğinden bahsetmişti." Ardından başıyla havuzu gösteriyor. "Yüzmek mi istediniz?"

"Mayomu getirmedim. Keşke getirseymişim."

"Soyunma odasında sana uyacak bir şeyler olabilir." Beni dikkatle süzüyor. "Olmayabilir de."

Peter kıpırdanıp duruyor. Kadın görünmez bakışlarını bu sefer ona çeviriyor."Petey, sağlıksız görünüyorsun. Temmuza girdik artık ama sen mağarandan yeni çıkmış gibisin hâlâ."

"Çok az fizikçi tüm yazını kumsalda geçirir."

"Ay, saçmalık. Daha işi almadın bile. Arkadaşlarınla beraber kulüp etkinliklerine katılmaman için hiçbir sebep yok." Beni götürmeye karar verir diye telaşlandığını saklamaya tenezzül etmeden "Buradaki arkadaşlarınla" diye düzeltiyor hemen. "Maine'de sana çeki düzen veririz."

Hizmetçi, annesine bir telefon getiriyor, biz de havuzun diğer ucuna gidip oturuyoruz. "Şu Maine konusu nedir?"

"Onlarla beraber gitmemi istiyorlar."

"Gidecek misin?"

"Belki giderim. Bilmiyorum Jill. Önümüzdeki hafta Argonne Laboratuvarı'nda ne olacağına bağlı. Belki hemen alırlar, Chicago'ya taşınırım. Öyle olmazsa seni kısa bir süreliğine Maine'e götürmenin bir yoluna bakarız."

Tartışma zahmetine girmiyorum. Yaz okulundayım, çalışıyorum, ayrıca gezintiye ayıracak param yok. Peter akşam yemeği için evden çıkmadan önce, yukarıda spor ceketini üzerine geçirirken "Eh, yaptım ama değil mi? Seni annemle tanıştırdım?" diyor. Sonra da imalı bir tavırla, sanki beni unutmakla suçlarmış gibi fotoğrafları elime tutuşturuyor.

Kaburgalarımızın gelmesini beklerken yine fotoğrafları masaya yayıp yüzünde muzip bir ifadeyle bir onları bir beni inceliyor. Eti az pişmiş yemeyi öğrendim; yoksa benimle dalga geçiyor. Sonradan alıştığım bir tat bu fakat artık hoşuma gidiyor, bundan sonra tek başıma et yiyecek olsam az pişmiş yerim. Martini sevmeyi öğrenemedim ama bu akşam bu bir sorun oluşturmuyor çünkü bira içiyoruz; o yasal olarak, bense çıkmaya başladığımızdan beri kullandığım, onun yaptırdığı eski sahte kimlik sayesinde. Fotoğraflara takıntıyla dokunup duruyor, öyle ki geri isteyecek sanıyorum ama ayağa kalkarken eserlerini yine bana doğru itiyor.

O yaz Peter'ı çok görmüyorum. Argonne'a giremeyince Detroit Edison'daki işinin resmen başlaması için 10 Ağustos'a kadar beklemesi icap ediyor. O da o zamana kadar ailesiyle Maine'de tatil yapıyor.

Ann Arbor'da yaz mevsimi: Hava ıslak yün kadar ağır. Nefes almak için insanın çaba göstermesi gerekiyor. Mutlak nem söz konusu. Bir çamaşırhanenin arka odasındaymışız gibi yaşıyoruz. Donna'yla sabahın belli belirsiz serinliğinde dersten sonra kıra yürüyelim, otostop çekip yüzmeye gidelim, akşam piknik yapalım diye planlar yapıyoruz sürekli. Her seferinde akşamüstü, dibinde ancak emekleyebildiğimiz, kaynar bir dermansızlık denizine dönüp üzerimize çöküyor; vazgeçip verandada oturmaya karar veriyoruz. 1956 yazında çok film izliyoruz çünkü sinemada klima var. Minuşka'nın en sevdiği yer küvet, kimse kullanmıyorsa oraya gidip porselenin ona sunabileceği serinliği arayan vücudunu gerilmiş kapkaranlık bir yay gibi yayabildiğince yayıyor. O yamyaş gecelerden birinde doğuruyor; ıkına uğraşa, mırlaya çığıra, arada uzun uzun dinlenerek bir siyah, bir tekir, bir de ölü siyah beyaz yavru çıkarıyor. Sonbaharda onlara da ev bulmamız gerekecek.

Ağustos başında Donna'nın bir haftada benden soğuduğunu fark etsem de tavrını her zamanki final takıntısına, siyaset bilimi için Hobbes üzerine yazdığı uzun ödeve (Koca Sal'den yadigâr), sosyoloji için tasarladığı ankete (yan dalı) ve yeni başladığı terapisine bağlamayı tercih ediyorum. Yakında New York'a gidecek Alberta'yla daha çok zaman geçiriyorum.

Peter Maine'den döndüğü hafta sonu beni bir motele götürüp isimlerimizi Bay ve Bayan Fender olarak veriyor. "Ama neden?" diye soruyorum.

Homurdanıyor. "Yaralı Yüz iz bırakmaz yavrum. Federallere kanıt bırakmaz." Küçük, deri bir bavul bile getirmiş, içindeyse sadece tıraş takımı, temiz iç çamaşırı ve temiz bir gömlek var.

Motel benim için bir ilk. Bir geceliğine Bayan Fender olmak biraz heyecanlı, biraz çirkin. İyi de bütün bu dikkat kime karşı? Pazar günü ondan ayrıldığımda hayal kırıklığına uğramış hissediyorum. İletişimimiz yıpranmış, ondan eskiden aldığım karşılığın yarısını alabilmek için iki kat uğraşmam gerekiyor.

Sonraki hafta sonu önce Silver Lake'e yüzmeye, ardından Ann Arbor'daki en gözde restoranımız Old German'da yemeğe gidiyoruz. "Yeni daireye taşındım" diye müjdeliyor. "Aile hapishanesine elveda."

"Bu gece oraya gidecek miyiz?"

"Neden olmasın?"

Sprite'ıyla şehre girerken bana sert bir bakış atıyor. "Saçını uzatıyorsun" diyor suçlarcasına.

Başımla onaylıyorum. "Ağırlığını özledim. Birkaç haftada bir kestirmem gerekiyordu. Ama ön tarafı kısa bırakacağım. Biraz uzayınca hoşuna gider."

"Terapiye başladın mı?"

"Ay Peter, haydi ama. Vaktim mi var? Ya da param?" Ya da isteğim, doğru konuşacak olursak. Anneme, ilişkim olan erkeklere karşı hep dürüst olacağımı söylediğimi her hatırladığımda iç çekiyorum. Bana saf demesini şimdi anlar gibiyim.

"Donna'nın gittiği terapiste gitsene?"

"İkimiz de aynı adama gidemeyiz. Sen Donna'nın terapiye gittiğini nereden biliyorsun?"

"Ha, seni bekliyordum ya. Geçen hafta. Kendi söyledi."

"Adamı sevdi" diyorum uzlaşmacı olmak için.

"Ne demek istiyorsun? Transferans gibi mi?"

"Hayır. Onun yanında kendini rahat hissediyormuş sadece."

Peter'ın dairesi, nehrin kenarındaki yeni sayılabilecek yüksek bir binanın onuncu katında ama o tarafa bakmıyor. Sadece iki odası ve yalnız katlanır bir sandalyeyle ölü bir bitkinin sığacağı büyüklükte bir balkonu var. Balkon hemen yan taraftaki eş görünümlü yüksek bir binanın benzer balkonlardan oluşan katlarını görüyor. Peter klimayı açık bıraktığı için tezgâhla birleşen açık mutfak ve salon harikulade serin ve davetkâr. Buzdolabında hazır duran martini karışımından ikimize birer bardak dolduruyor. Bir yudum alıp tezgâha bırakıyorum. O kendininkini yatak odasına götürüp aldığı yudumların arasında ceketini, gömleğini ve pantolonunu çıkarıyor.

"Âdetim dün gece başladı" diyorum süklüm püklüm. Âdetimin ilk iki gününde sevişmek hoşuna gitmiyor. Dediğine göre koku geliyormuş, bir de yeterince sürtünme olmuyormuş.

"Benimle yatmak istemiyorsun demek ki." Bomboş mavi gözleri bir yere dalmış, ellerini ensesinde kavuşturmuş, slip küloduyla uzanıyor yatakta.

"Bu doğru değil. En azından senin istediğin kadar istiyorum. Sen de biliyorsun!" Kıyafetlerimle yatağın ucuna tünüyorum.

"Öyle söylüyorsun ama bilinçaltın aynı fikirde değil."

"Aman Peter. Âdet bu. Dolunay çıktığında oluyorum, her ay böyle."

"Ve bunu bilmene rağmen bu hafta sonu seni ziyaret etmeme ses etmedin, bütün gün de beni oyaladın."

"Ama seni görmek istedim. Hafta içi gelemiyorsun. Ayrıca yine de sevişebiliriz. Her zaman mükemmel olması gerekmiyor ya?" Büyük pencerenin önüne gidip perdenin arasından dışarıya bakıyorum. Gökyüzü açık lavanta renginde, bulutlar dağınık ve yüksek. İçeriden klimanın hırıltısı geliyor. Bu hafta ilk kez serinleyebildim.

Aynı fikirde galiba çünkü yatağa yaklaştığımda beni bileğimden yakalayıp kendine çekiyor. Yatağın yayları ağırlığımın altında gıcırdıyor. Sırıtıyorum. Çok sert atıldı. O da istiyor ve bu gece benimle oynamayacak, beni kandırmayacak, geri çekilip fikrini değiştirmeyecek.

Ben soyunurken "Kiminle görüşüyorsun?" diye soruyor.

"Nasıl görüşmek? Arkadaş gibi mi?"

"Onu kastetmediğimi bal gibi biliyorsun."

"Arkadaşlarım dışında hiçbir erkekle görüşmüyorum, eğer sorduğun buysa."

"Bana sadık mı kalıyorsun?" Sırıtıyor. "Bunun sana ne kazandıracağını sanıyorsun?"

Bir an tepem atıyor, tehlikeli bir dürüstlükle cevap veriyorum: "Pek bir şey kazandıracağını sanmam da meşguldüm bu aralar. Zamanım yoktu."

"Ben bir iki kez Sue'yu siktim." Doğruluyor, beni izliyor. "Seks yine aynı. Tekdüze, beş para etmez."

Peter hiçbir zaman istediğim kadar öpmez veya sarılmaz. Bu geceyse o sıcaklığın eksikliğini her zamankinden fazla hissediyorum; ya alışkanlıklarını sorgulamadan kabul etmeyi bana unutturacak kadar uzun süredir görüşmediğimizden ya da onu

özlemişim. Hiç dokunulmamış gibi hissediyorum. Kucaklanmayı, okşanmayı seksi istediğimden çok istiyorum. Gelgelelim Peter hiç şefkatli olacakmış gibi değil. Gözleri hep açık ve üzerimde. Yine ümitlerini boşa çıkardığımı düşünmeye başlıyorum. Bir aydır benden çok, benden beklediklerine benzeyen fotoğraflarıma bakıp hayaller kuruyordu belki de. Haziranda iyiydik. Bana ısınmaya, gevşemeye başlamıştı. Ailesi ona iyi gelmiyor, istediği işe girememek de özgüvenini sarstı. Konuşarak zorla onunla temas kurmaya, bütün bunların bağlanacağı eyleme geçişimizi yavaşlatmaya çalışıyorum. "Beraber yüzmek çok hoşuma gitti. Suda kendinden eminsin, ne yapacağını biliyorsun."

Gülüyor. "Senin bilmediğin kesin. Acemisin. Yüzmeyi nasıl öğrendin? Bir su bisikleti gördün de onu mu taklit ettin?"

Geri çekiliyorum, dediği dokundu. Suda nasıl göründüğüm hakkında hiçbir fikrim yok, yüzmeyi dans etmek gibi göze hitap eden bir eylem olarak düşünmemiştim daha önce; elbette Detroit'in göbeğinde çok alıştırma da yapabilmiş değilim.

"Bir de o mayon yok mu. Bir zamanlar kırmızıydı herhalde? Rengi badana vakti gelmiş bir ahıra benziyor. Annenden mi ödünç aldın?" Eğleniyor. Muziplik yapmak onu neşelendiriyor, bir yandan omzumu hafif hafif ısırıyor.

"Beğenmiyorsan yenisini al bana." Burukluğumu sesime bulaştırmamaya çalışıyorum. "Mayo konusunda iyileştirmeye açığım; Jacobson's'tan falan belki?"

"Benim küçük servet avcım" diyor ağzının içinde. "İlla benim seçmem gerekir, öyle değil mi? Sende zevk de yok. Mayo diye el bezi alır gelirsin."

Zevkin yok derler ama asıl demek istedikleri "paran ve parayla alabileceğin statü belirten eşyaların yok"tur. Duruluyorum. Tenimi pençeleyen elleri metalik; bir makinenin kıskaçları sanki.

"O saçma sapan kıyafetleri, üstüne başına bir şeyler alayım diye mahsus giyiyorsun bence" diye inatla devam ediyor. Sinirleneyim, her zamanki gibi ona şiddetle karşı koyayım diye uğraşıyor. "O tuhaf, benekli sütçü kız elbisesi mesela. Kim öyle kıyafetler giyer ki?"

"Elbisem mi? Seversin sanmıştım." Mayom eski ama elbisemi daha geçen hafta Neredeyse Yeni'den bulmuştum. Büzgü etekli, kayık yakalı, oturtmalı, mavi beyaz şal desenli bir elbise. Bana göre yaz için ideal, rahat ve hoş. Nesini beğenmediğini anlamadığımdan hepten kafam karışıyor.

"Ne severim biliyor musun? Seks. Bir türlü olmazsa başka türlü deneriz" diyor yüksek ve şen şakrak bir sesle, sonra da beni yüzüstü çeviriyor. Vajinama arkadan girmek istiyor sanırım ama üstüme çullanıp arka tarafı zorlamaya başlıyor. Beni altında sıkıştırıp penisini kıçıma sokuyor.

"Ah!" Üzerimden kalksın diye çırpınıyorum.

"Haydi ya. Diğer türlüsü iyi olmuyor. Sen rahat dur, her şeyi ben hallederim."

"Acıyor!"

"Kendini kasarsan acır. Öbür türlü acımıyorsa böyle de acımaması lazım. Frijitlik etme. Sue'yla on kez yaptık bunu."

Acıyor ama; hem de çok acıyor. Her hamlesiyle derim aşınıyor sanki. Ayrıca aşağılanmış gibi, amım tiksintiyle bir kenara atılmış gibi hissediyorum. Olağanüstü bir kullanılmışlık hissiyle doluyum, içimdeki hareket biraz tanıdık, biraz garip. Heyecan duymuyorum. Kızgınım, sıkkınım ve acı içindeyim. Bu benim seçimim değildi. Bana seçme hakkı tanımadı.

Bana yarım saat gibi gelen bir süre; sonra geliyor, içime doluyor. Çocukken bir kere lavman yapılmıştı bana, o aklıma geliyor: Bağırsakta, doluluğun rahatsız edici olduğu bir yerde duyulan doluluk hissi. Duş almaya gidiyor, bense yattığım yerde kendime inanılmaz acıyarak bekliyorum. Çıktığında küveti doldurmak için kalkıyorum, yanından geçerken sanki az önce normalin dışında hiçbir şey olmamış gibi bana sarılıyor. Su ılıyana kadar küvetten çıkmıyorum. Banyodan çıkasım yok. Onunla konuşmak zorunda kalmak istemiyorum.

Peştamal bornozuyla uzanmış, Tigers'la Cleveland Indians'ın maçını izliyor. Kıyafetlerimi almak için dikkatlice yanından geçiyorum.

"Hoşuma gitmedi" diyorum.

"Benim gitti." Sırıtıyor. "Bırak şimdi, senin de gayet hoşuna gitti. Gitmemesi gerektiğini düşünüyorsun sadece."

"Hayır, hoşuma gitmedi. Acıdı. Bana sormadın."

"Daha önce hiç yapmamış mıydın?"

"Hayır."

"Eh, bir bekâretini de ben bozmuş oldum o zaman." Kısa bir kahkaha atıyor, keyfi yerinde. Atıcının bacağını kaldırıp gerilmesini izliyor. Televizyondaki görüntü gözlüğüne yansıyor. Onunla kavga etmek istiyorum ama hem vücudum hem özgüvenim yara almış durumda, ayrıca televizyon programı izleyen biriyle tatmin edici bir kavga etmek zor. Birkaç adım atıp televizyonla arasında duruyorum.

"Kızgınım. Bunu göremiyor musun?"

"Orada durunca arkayı göremiyorum, orası kesin." Yatağın ucuna kayıp kaşlarını çatıyor.

Kavgayı içim almıyor bir an; her yanım aşınmış gibi hissediyorum. Arkamdan gelip bu durumu daha az alçaltıcı kılmasını umarak dönüp odadan çıkıyorum. Özür diler. Barışırız. Onun yerine sesi geliyor: "İçkini tezgâhta bırakmışsın. Onu almaya gittiğinde bana da bir bardak daha doldur."

Suyuna gitmek için acele edecek değilim. Danimarka işi mobilyalarla dolu, ortasında eski evinden getirdiği sehpası duran bej ve kiremit rengi salonda dolanıyorum. Bütün fotoğraflar, benim süslenmiş halim dahil, alüminyum çerçevelerinde. Burada rahat değilim. Eve gitmek istiyorum.

Dolaptan kendime portakal suyu alıp martinimi içine döküyorum. Yoksa içemeyeceğim. Sonra Peter için tezgâhın üstündeki raftan temiz bir bardak alıp dolduruyorum. Tezgâhta içkimle otururken oracıkta açıkta duran birkaç sayfa gözüme çarpıyor, öylesine elime alıyorum. Önce boş boş bakıyorum fakat sonra el yazısı tanıdık geliyor, okumaya başlıyorum.

Peter'ım, bir tanem,

Seni şimdiden ölesiye özledim.

Durup tarihe bakıyorum. 12 Ağustos. Geçen hafta.

Peter'ım, bir tanem,

Seni şimdiden ölesiye özledim. Ölesiye. Kararım yüzünden bana kızgın olduğunu biliyorum. Ama ben bir karar vermiş değilim sevgilim, sen bir karara varana kadar sorumluluğu devralıyorum sadece. Böyle devam edemem.
Onunla konuşmalısın. Her gün onu böyle aldatamam. Son üç hafta kaldırabileceğimden fazla geldi bana. Seçim senin olmalı, sen seçmelisin ama ona karşı da dürüst olmalı ve ikimizi ona anlatmalısın.

Kandırılmış hissediyorum. Aptal gibi, görmezden gelinmiş gibi, bir kenara atılmış gibi hissediyorum. Yavaşça okuyorum, gözlerim koyu bir şerbet içinde hareket ediyor sanki. Donna'nın belli ki âşık olduğu adama yazdığı mektubu okumak sonsuza dek sürecek.

Terapistim de hislerime hak veriyor. Seninle henüz yatmamamın çok sağlıklı bir davranış olduğunu söylüyor. Duygusal bir ilişki için senden bir özveri görmedikçe öyle bir şey yapmam çok yıkıcı olurmuş, öyle diyor. Önceki sefer aceleyle giriştiğimizde neler olmuştu hatırla!

Önceki sefer. Ne zaman? Birden anlıyorum. Nasıl oldu, ne oldu bilemeyeceğim fakat Donna kışın taşınmak istediğinde gizli alt metin buydu demek. Peter, Peter ve Peter. Oda bir plağın üzerine kondurulmuş gibi ağır ağır dönüyor. Sayfalar elimden çok iri birer kar tanesi gibi düşüyorlar; erimiyorlar ama. Sürgülü kapıdan balkona çıkıyorum, orada biraz bekliyorum. Nemli hava, nehrin hafif esintisine rağmen ağır. Ben buraya ait değilim. Hiç hem de.

Döndüğümde mektubun kalanını okumuyorum, yerden alıp dikkatlice bulduğum gibi bırakıyorum. Yeterince okudum. Ayaklarımı sürüyerek yatak odasına gidiyorum. "Peter." Bana bakmıyor.

"İçkim nerede?"

"Pilimiz bitti bence. Bu gece hiç hoşuma gitmedi ve seninle ilgili iyi şeyler düşünmüyorum."

Şimdi bana döndü, yüzünde hafif bir gülümseme var. Ayağa kalkıp beyzbol maçının sesini kısıyor. "Durduk yere bunu sana söyleten nedir?"

Fark etmeden şüphelendiğim şeyin doğru olduğunu anlayıveriyorum: Mektubu bilerek oraya bırakmış. "Aniden gelişen bir şey değil." Donna'nın mektubunu okuduğumu bilmesini istemiyorum, o bilgiyi Donna'nın üzerinde kullanabilir. "Bütün akşam birbirimizi olmadığımız birilerine dönüştürmeye çalıştık. Ben senin açık ve verici olmanı istiyorum. Sen benim uysal ve yumuşak başlı olmamı istiyorsun."

"Her şey ortada, öyle değil mi?" diye soruyor hevesle. "Jill'i sevmiyorum. Jill'in 'olabileceği'ni seviyordum. Olurdun da!"

"Beni eve götürebilir misin?"

"Maç bitsin" diyor. "Yedinci devre yeni başladı."

Alberta'nın klanı yazları benim evimin yakınında geçiriyor. Alberta geç evlendi ama iyi bir evlilik yaptı. Manny'yle hâlâ birbirlerini dinlerler, hâlâ birbirlerinin hareketlerini izlerler. Manny'nin uzmanlık alanı iş hukuku; son yirmi yılda değişen iktidarlarla o da devlete girip çıktı, daha doğrusu Demokratlarla girdi, Cumhuriyetçilerle çıktı. Alberta'nın üssü hâlâ New York, hukuk bürosu da çocuklar da orada, o yüzden beraber yaşadıkları zamanlar kadar çoğunlukla ayrı yaşadıkları zamanlar da oldu fakat pes etmediler.

Alberta güzel olgunlaştı. İri bir kadın, tombul ama şişman değil. Manny'yle beraber koşuya çıkarlar, küçük tekneleriyle açılırlar, çocuklarla softbol oynarlar. Saçları uzun ve kurşuni bir gri, teni buğday rengi ve hâlâ pürüzsüz. Artık biraz bağırarak konuşuyor çünkü New York'taki savaş karşıtı gösterilerin birinden kalma bir işitme bozukluğu var. Çevik kuvvet aniden yürüyüşümüze saldırıp başına copla vurarak onu bayıltmıştı. Yapabiliyorsam hep sol tarafına geçip konuşuyorum.

Yazları Gull Göleti yakınındaki evi, en büyüğü on dokuz en küçüğü on dört yaşındaki üç çocuğu, kendisinin ve Manny'nin arkadaşları, annesiyle babası ve Manny'nin annesiyle doluyor. Günlük işim bitince onunla Newcomb Hollow'da buluşup, kalabalığın azaldığı bir yere gelene kadar katlanır sandalyelerimizle yürüyoruz. Sonra da oturup denizi izliyoruz beraber, etrafımızda ailesi kaoslara sürüklenip tekrar duruluyor. Baş başa yürüyüşler yapıyoruz, spontane pikniklere çıkıyoruz. Her seferinde başta

hesap ettiğimizden çok çocukla geri dönüyoruz. Yaz mevsimleri daha az siyasi zamanlarımız. Yılın kalanında uzak mesafe ücretlerine rağmen bazen iş bazense zevk için haftada bir konuşuyoruz. Bu yüzden mart ayında, Josh'la kar küredikten hemen sonra, sanki inat olsun diye yapış yapış bir tipinin başladığı akşam, huzurumu kaçıracak kadar geç bir saatte çalan telefonu açtığımda, bangır bangır "Evlat, yine Washington'a gideceğiz. Enflasyondan bile hızlı hareket etmemiz gerek. Piç kuruları bizi öldürmeyi kafaya koymuş" diyen sesini duymak beni şaşırtmadı. Bana önce kürtajı yasaklayan anayasa değişikliği önerisini, ardından da protestoda dağıtılacak ilanın kabataslak metnini okudu.

"Theo'yu ararım" dedim. "Ama sabah. Siz New York züppeleri köy farelerinin uyku saatlerine saygı göstermiyorsunuz."

"Aman kemanlar çalsın! Fasa fiso. Anladım ben, sen bildiriyi beğenmedin."

"Bayılmadım."

"Öyle mi? Nesi varmış?"

"Çok cansız. Sabah üzerinde çalışırım."

"Baştan yazmak isteyeceğini tahmin etmiştim. Bu gece yapamaz mısın?"

"Gün batımıyla beyne küf çöküyor, Alberta. Akşam yemeğinden sonra omzumdan yukarısı balkabağına dönüyor... Yıllar önce bir sevgilim bana o ismi takmıştı. Hiç tanışmamıştınız gerçi."

"Kaç yaşındaydın o zaman, beş mi? Dün eski sevgilini gördüm."

Dilim hayal kırıklığının o tanıdık ekşiliğiyle kıvrıldı. "Aa, karısının servetinin varisiyle miydi?" Şakaya vurmak istedim ama beceremedim; kaybetmişlikten, acıdan değil de güvenin tamamen boşa çıkmasından, umudun un ufak olmasından.

"Hayır, Zabar's'tan iki koca poşetleydi aslında. Karşılaşmayalım diye Bagel Wheel'a kaçtım, beni ne zaman görse sefil bir ifade takınıyor... Jill, boş ver. Yıllardır yüzü sirke satıyor. Hem Josh seni onun sevdiğinden çok daha fazla seviyor. Anlaşılıyor yani."

"Ama ne zamana kadar?" diye sızlanır sızlanmaz utandım. "Erkeklere kafa yormayı artık bıraktım sanıyordum. Yıllarca tek tutkum edebiyat, siyaset ve domatesler oldu. Aman domateslerin bir tutku nesnesi olamayacağını düşünüp onları küçümsemeyesin... Sabah seni kaçta arayayım?"

Telefonu kapattıktan sonra, on dört yıllık yoldaşlıktan sonra hayatıma derin bir yara açılmış olmasına mı yoksa sağın kadınları ısrarla yaralama çabalarına mı kafayı taktığımı çözemedim. İki adım ileri, bir adım geri; bazense iki adım geri, sıyrılmak için sağa bir hamle, sonra öne büyük bir sıçrayış. Bazen ileriyi düşünmek gerekiyor. Gelgelelim evli başladığı yolu evli bitiren bir feministle karşılaşmadım henüz. Aynı adamla en azından. Kim demiş ki kolay olacak diye? Ben demem.

Yaşlı kedim gibi ben de savaşta birkaç diş kaybettim. Genç kedim gibi ben de oyun oynamaya ve karnımın okşanmasına bayılıyorum. Kendimi çekinceyle yeni bir aşka verdim; irtica güçleri göğü karartırken ve dünyanın ısı kaybı sanki hızlanırken kendimi yeni bir savaşa veriyorum. İlkbahar sonları soğuk da olsa geliyor. Ne de olsa çemberlerden ve çemberlerin çevresinde dolanan çemberlerden haberim var. Arkadaşlarımın verdikleri güvenli ve riskli türlü ilk kararlarına sonra neler olduğunu biliyorum.

Cümleleri aklımdan atamadım, sahiden de oturup iki buçuğa kadar bildiri üzerinde uğraştım. Ama hep yedide kalkarım zaten, o yüzden yine yedide Josh'tan önce aşağı inip kuyu suyunun bakırını akıttım, kahve için ocağa su koydum ve Theo'yu aradım. O da erken uyanır.

Theo gümüşi, gümüşten ve ağaçtan. Olduğundan epey yaşlı görünse de güzel. İncecik ve "eski" sıfatının her gün tekrar yapması gereken bir seçim olduğunun bilincinde bir eski alkoliğin kırılganlığıyla sırım gibi olmuş bir kadın. Dengeli beslenmeyle ilgili çok şey bilir fakat aynı zamanda her akıma kapılır, bu yüzden de heybesinde illa denetmek istediği gıda takviyeleri taşır hep. Theo, alkol ve uyuşturucu sorunları üzerinde uzman bir terapist, zira müzik hariç daha bilgili olduğu bir konu mu var? Flüt yapımına ve tamirine meraklı. Kırsaldaki evinin salonunun yarısını kuyruklu piyanosu, yarısını odun sobası kaplıyor. Geçen yaz nükleer karşıtı bir gösteride gözaltına alındığında şimdiki sevgilisi –Benningtonda müzikolog– Theo'nun atını, tavuklarını, dişi keçisini, beş kedisini, iki teriyerini, yerli kuş popülasyonunu ve dost canlısı kokarcasını beslemenin esaretini tatmıştı. Sevgilileriyle genelde şehirde buluşur. Evi hara gibi koksa da onu ziyaret

etmeye bayılıyorum çünkü hayvanlarla bir arada olmak benim de hoşuma gidiyor; bir de o işe gittiğinde piyanosunu rastgele çalıp plaklarını en yüksek seste dinliyorum. Yalnız, ata karşı derin bir huşu içindeyim.

Theo'yu nihayet çıkaran da Alberta olmuştu. O günler Theo rezil haldeydi; dedikleri anlaşılmıyordu, depresifti, sakinleştiricilere bağımlıydı. İlk sene acaba naiflik mi ettik diye düşündük. Kadın hareketi Theo'ya bir omurga kazandırdı. Aramızdaki daha genç kadınların Theo'yu nasıl yakışıksız bulduğunu hâlâ hatırlarım. Küçük çocuklu anneler olarak endişeleri, çiğ siyasi anlayışları veya onları başkalarına sağlamak için savaştıkları eşitlikten mahrum bırakan erkek idarecilere duydukları öfkeleriyle, Theo'yu kafası dumanlı, boş boş konuşan bir kocakarı olarak gördüler. Ama öğrendiler. O da öğrendi.

"Yetti artık basın açıklamaları" dedi Theo o sabah. "Bize gezici bir sergi lazım. Yarı sanat olacak, yarı sirk."

Sıra dışı öneriler beni hep heyecanlandırır. "Ölen kadınların yüzlerini çiçeklerle işleyip kocaman, duvar boyunda bir kırkyama pano hazırlarız."

"Fotoğrafları serigrafiyle doğrudan kumaşa basabiliriz, biliyor musun? Ciddiyim ben. Bir de kısa anmalar yaparız. Bir de çocuklara fazlaca değinmeliyiz, istenmeyen çocukların başlarına gelenlere. Çocuk istismarlarına, çocukların cinsel istismarına. Canım benim, bir haftada ben harap olmuş çocuklarla ilgili koca bir salonu dolduracak kadar bilgi toplarım."

İnsan kırsalda yaşayınca siyasi her şey telefonda başlıyor. Nerede bitiyor peki? Bitmez ki, şaşkın. Sen bitersin. O bitmez.

Yirmi Altıncı Bölüm
Almak ve Alıp Götürmek

GERİ DÖNÜŞ YOLU bitmek bilmiyor. Peter zevkten dörtköşe bir suratla ve azimle havadan sudan konuşmaya çalışırken camdan dışarıyı izliyorum. Nihayet eve vardığımızda önümden koşturup Donna'yı bulacak diye bekliyorum ama sadece "Haberleşiriz" diyor.

Sertçe "Eminim haberleşiriz" diye karşılık verdikten sonra verandanın basamaklarını çıkıyorum. İhtiyar ev kapılarını ve pencerelerini açmış, nemli geceye ışık veriyor. Rastgele isimlere seslenerek odaları gezerken üzerinde açık kitaplar duran masaları, makyaj malzemelerinin yayıldığı şifonyerleri aydınlatan lambalar görüyorum. Sanki evin tüm sakinleri efsunlanıp yok olmuş. Minuşka kuyruğu dimdik havada, miyavlayarak yanıma geliyor: Bir tek ben kurtuldum, gel sana anlatayım. Beni yavrularına götürüyor, işte, gözleri açılmış.

Bir kapı çarpıyor. Geleni karşılamak için ürkekçe sese doğru gidiyorum: Alberta gelmiş. O da New York barosu sınavına hazırlanıyor. Pek zamansız ama gidecek. "Kimse yok" diyorum.

"Ben buradayım. Sen buradasın. Biz kimse miyiz? Tampon almak için hemen köşeye kadar gitmiştim. Donnie'den ayrıldığımdan beri âdet dönemimi karıştırıyorum."

Ona akşamımın nasıl geçtiğini anlatmaya halim yok. Sadece "Erkek arkadaşım olacak o hödükten ayrıldım" diyorum.

"Zaten siyasi düşüncelerinin uyuşmadığı biriyle evlenemezsin, o yüzden vaktini harcamaya hiç gerek yok. Aa, Howie aradı. Detroit'ten. Saat kaçta dönerse dönsün beni arasın, dedi. Kaçta dönerse dönsün, diye üç kez tekrarladı. Bak, sen de erken geldin."

Numarayı tanımıyorum, ailesinin evi değil, hastane de değil. Arıyorum, hemen açılıyor: "Feldman's Cenaze Evi, nasıl yardımcı olabilirim?"

"Howie Dahlberg orada mı?" Ayakta konuşuyorum. Oturunca canım acıyor. Howie telefona gelince soruyorum: "Baban mı?"

"Bu akşamüstü öldü. Cenaze yarın saat ikide. Gelir misin?"

"Tabii" diyorum, der demez de pişman oluyorum. Gitmeyi pek istemiyorum aslında. "Gelmemi özellikle istiyor musun?"

"İstemesem çağırır mıydım?"

Bir an bocalasam da sadakat ağır basıyor. O benim güç kaynağım, benim can dostum. "Nerede olacak? Siyah mı giyeyim?"

Telefonu kapattıktan sonra ona ne geleneksel formülü kullanarak ne de zarif ve özgün bir iki dizeyle bir teselli sunmadığımı fark ediyorum. Hiçbir şey demedim. O da istemedi. Howie pratik biri, kendini uyuşturup yapılacaklara odaklanıyor. Yarın kalkıp, kontrol edemediğim bir bilardo oyununa top olmuşum da bantlardan sektiriliyormuşum gibi, Detroit otobüsüne binmek en son istediğim şey. Ama varsın olsun. İhtiyaç duyduğu şeyi benden alacaksa alsın. Hakkı var.

Yavaşça odama dönüyorum, dizlerimin bağı zor tutuyor. Çömelip, biri simsiyah diğeri silik tekir desenli gri iki yavrusunu emziren Minuşka'yı izliyorum. Bunlara ev bulmamız gerekecek. Bütün maharetlerimizi, cilvemizi, cin fikrimizi kullanıp insanları fethetmemiz lazım. Sonra Minuşka'yı kısırlaştırırız, ben öyle istiyorum. Donna kararsız, kendini kedinin yerine koyuyor. Donna.

Alt kattaki sürgülü cam kapının açıldığını duyuyorum, niyeyse bu sefer gelenin Donna olduğundan eminim. Ayağa kalkıyorum. Odanın diğer ucundaki yatağıma yürürken –burada ayrı karyolalarımız var– durup Donna'nın boy aynasında kendime bir bakıyorum. Nesi var ki bu elbisenin? Hâlâ anlamıyorum. Hâlâ seksi buluyorum. Alçak yakalara karşı çok avam bir düşkünlüğüm var, belki de memelerim insanların beğendiği ilk parçam diyedir; hatta bana huzur verirler, şu an olduğu gibi mesela. Başımı eğip ikisini avuçluyorum. Onunla yüzleşmeyi bekleyen benim, neden suçlu hissedecekmişim?

Donna içeri dalıyor, beni görünce irkiliyor. "Erken değil mi daha?"

"Doğru, erken."

Gömlek elbisesini kaldırıp başından çıkarıyor, yere atıyor, sandaletlerini birer tekmeyle ayaklarından atıyor. "Dibi gördüm."

Usulca kabaran bir inanmazlık; önceden bilmenin onun üzerine tırmanan, serince dalgası. "Bu sefer ne oldu?" Kulaklarımı kapatmamak için kendimle savaşıyorum.

Çabuk hareketlerle soyunuyor. "Taşralı bir oğlan bulup düzdüm." Dudakları gerilip, küçük ve kusursuz dişlerini ortaya çıkarıyor. "Frengi kapmışımdır umarım." Koridora çıkıp banyoya kadar koşuyor.

Poplin gömlek elbisesi yavaş yavaş sönüyor. Havlusuyla bornozunu alıp peşinden gidiyorum. Duş bonesini takmadan suyun altına giriveriyor, perdeyi çekiyor.

Kollarım bağlı duruyorum. Ben soracağım, o cevaplayacak. Yararı ne bunun? Dinlemek istemiyorum. "Taşralı mı demiştin?"

Duşun sarı plastik perdesinin aralığından gözü beliriyor. "Kendimi çok yalnız hissettim. Konuşacak kimse yoktu." Geri çekiliyor.

Peter'la birlikteydim diye mi? Yani benim suçum mu? Kalın kafalılığımdan, bencilliğimden mi anlamadım ne olduğunu? Onunla kalmış olsam fark eder miydi? "Nasıl oldu?"

Dışarı bakıyor. "Bu sabah sosyoloji projem için Profesör MacLean'le görüşecektim. Kadınların birbirlerine karşı tavırları üzerine bir anket düşünmüştüm; neler konuşuruz, neler anlatırız falan. Yurtlarda bir çalışma yaparım demiştim. Şaka sandı."

"Donna, kimi cezalandırıyorsun? Onu mu, kendini mi yoksa beni mi?" Sesim bir sarmal şeklinde yükseliyor. Perdeyi açıp ona bakıyorum.

Yüzünü tazyikle akan suya dönüyor. "Sinemanın önünde posterlere bakıyordu. Çok şey göründü gözüme... İri. Bozguna uğramış. Dolandırılmış gibi."

Kahkaham kafamın içini zangırdatıyor. "Bir gün sokakta bir at görüp ona da acımazsın umarım."

"Yanımda benden daha yalnız biri olsun istedim. *Benim* acıyabileceğim biri. Yanında kendimi üstün hissedebileceğim biri." Suyu kapattı, elleri havluya uzanıyor. Veriyorum. "Çocuğu sikmeyi düşünmemiştim ama oldu işte. İğrenç!"

Ekose bornozuna çenesine kadar sarınıp beni iterek dışarı çıkıyor, yatağına girip örtüsünü yalnızca gözleri açıkta kalacak kadar çekiyor. Yavru kedilerin gözlerinin açıldığını söyleyeyim diyorum, sonra o bilgi oturduğum yerde kırk kavisli parçaya ayrılmış bir kadehe dönmüş bana bile yersiz geliyor.

"Yarın buluşacağız" diyor.

"Onunla tekrar görüşecek değilsin herhalde?"

"Adresimi biliyor, Stu. Benimle eve kadar yürüdü."

"Evde olmadığını söylerim."

"Olmaz." Örtüsünü çekiştiriyor. "Bir arkadaşı varmış. Stu, sen de benimle gel."

"Howie'nin babası ölmüş. Yarın cenaze için Detroit'e gideceğim."

"Neden?"

Çağırdığı için, diyecek oluyorum ama o da çağırıyor şimdi. Onun yerine, "Donna, artık kendini cezalandırmana gerek yok. Peter'la bu gece ayrıldık."

Birden doğruluyor. Kafasına bone gibi yapışmış ıslak saçlarının altındaki, yıkarken kızarttığı yüzü dehşet dolu. "Sana bir şey... Yani, ayrılmayı kim istedi?"

"Mektubunu bulayım diye mutfağa bırakmış. Tezgâhın üzerine."

"Hıı." Soru sormaya korkuyor sanki. Daha önce oraya gitmediğini söylemiyor.

"İlk sayfayı okudum. Ama ona belli etmedim. Şüphelenmiş olabilir ama bilmiyor. Ardından ortak kararla ayrıldık. Olur da istersen, senindir."

"Çok kızmadın mı bana?"

"Neden onunla görüştüğünü bana söylemedin?"

"Sana söylemeyeceğime söz verdirdi. Karar vermek için zamana ihtiyacı olduğunu söyledi. Sen her şeye aşırı tepki veriyormuşsun."

"Sana söz verdirebilir ama sözünü tutman onun elinde değildi. Adamı kıçıma taktığım yok, Donna! Neden benimle açık açık konuşmadın?"

"Onu sevmiyorsun. Sevsen hayatta yapmazdım."

"Ah be Donna, yeterince bağlıydım. Ama o bunu gözden çıkarabildi. Bu gece âdetliydim, o da kandan pek hoşlanmıyor, o yüzden beni götten sikti."

"Götten." Gözleri merakla kısılıyor. "Ben hiç yapmadım onu..."

"Aa, çekinme ne olur. Kim bilir kaç gün rahat sıçamayacağım. Götüm kanıyor götüm, ondan böyle yatıyorum."

"Ondan *bu yüzden* mi ayrıldın?"

"Başka biri olmamı istediği için ayrıldım. Yüreği buz gibi olduğu için ayrıldım. Tam ortasından geçen sadist bir damarı var diye ayrıldım. Adam iki yanı keskin bıçak, Donna. Sana kendisini sevdirmeye çalışır ama hiçbir zaman yetmezsin. Oyunu benimle oynamaktan sıkıldığı için benden ayrıldı, şimdi seninle oynamak istiyor."

"Stu, sen ve Peter uyumsuz bir çifttiniz. Neden bu kadar uzadığını hiç anlamadım. Biz birbirimize çok daha fazla benziyoruz."

"Geçen bahar tam olarak ne oldu?"

"Aa, sana anlattı mı?"

"Bana hiçbir şey anlatmadı. Ona hiçbir şey sormadım. Sen anlat."

"Hoşlandığım o yüksek lisans öğrencisi evli çıktıktan sonra öğrenci birliğine gittim, baktım Peter da orada. Seni bekliyormuş. Oturdum, konuşmaya başladık. Sen gelmedin. Nasıl oldu

bilmiyorum ama beraber kalkıp evine gittik, sonra da yatağa düşüvermişiz."

"O zamanlar henüz yatmıyorduk. Neden o zaman başlamadınız?"

"Beş dakika sonra kavga ettik. O duygu yoğunluğu onu korkuttu. Lennie'yle alay etti, işte, Lennie eziğin tekiymiş, benim hiç itip kakamayacağım bir erkekle tecrübem olmamış falan. Tepem attı, birbirimize girdik." Konuşmak onu rahatlatmış gibi. Yatağından çıkıp, ıslak ekose bornozuna sarınarak yanıma geliyor, başıma eğiliyor. "Stu, anla ne olur. Herhangi bir erkek değil benim için."

"Ne olacağını bilmiyorsun."

"Ama sen de bilmiyorsun, Stu. Biz birbirimize ısındık, çok fena, çok şiddetli kapıldık. Onda kimsenin dokunamadığı bir şeye erişebiliyormuşum. Kendi söyledi."

Her kadına bir parça yem. Bu saklı acılarımın hikâyesini ancak sana açabilirim, beni yalnız sen kurtarabilirsin.

Nasıl kuşkulu baktıysam aceleyle devam ediyor. "Başkası gibi değil. Dokunmamam gereken birini arzuladığımda olan o ateş var. Sonra Lennie'ye karşı hissettiğim şefkat. Peter, benim Lennie'yi gerçekten sevdiğimi anlamıyor ama sevdim. Sadece bana o adi aygırların verdiği cinsel doyumu verememişti."

"Bir ayaküstü sikişmeyle bir ağız dalaşına çok şey yüklemişsin."

"Ama ona sadık kalabileceğimi biliyorum. Sahici bu. Ah Tanrım, bana bu gece bunları söyleyeceğini bilseydim! Şimdi mahvettim işte. Bilse beni şak diye terk eder." Parmaklarını şıklatıyor.

"Benimle beraber Detroit'e gel. Ablanı gör. Onu gör. Cenazeye gel. Ben seni beladan uzak tutarım. Çocuk seni burada bulamayınca bir daha görüşmek istemediğini anlar."

"Olmaz. Terapistimin yüzüne bakıp başıma ne dertler açtığımı anlatmayı yüreğim kaldırmayacak. Zaten yapacağımı yaptım, Stu. Kaçmak neye yarar?"

"Aynı hatayı tekrarlamamaya."

"Bir daha yapmayacağım. Yapmam! Görürsün. Bunu kanıtlamam şart. Kendime kanıtlamalıyım."

"Yaptığını geri alamazsın, Donna."

"Alırım. Kendimi ondan geri alacağım. Bu sefer yaptığım çirkin şeyle yüzleşip kontrolü elime alacağım. İşte o zaman güvende olacağım. Kendimi kontrol edebileceğimi ve böyle bir şeyin bir daha asla olmayacağını bileceğim."

"Donna, sen memnun olacaksın diye çocuğa sihirli bir oyun oynatamazsın."

"Soğuk davranacağım, sefil halde ve çok şaşkın olduğumu söyleyeceğim. Kendimi berbat hissediyorum diye abarttıkça abartacağım. Yaptığımız şey yüzünden pazar ayinine gidemeyeceğimi söyleyeceğim, o da Katolik yetiştirilmiş. Ben ona ne diyeceğimi biliyorum."

"Gitmeni istemiyorum! Delilik bu."

"Delilik falan değil. Ben deli değilim. Deli gibi, hasta gibi davranmayacağım. Kontrolsüz olmak istemiyorum. Şu an hayatımı düzeltmek, pis bir nemfoman olmadığımı kanıtlamak ve istediğimi elde etmek için elimde bir şans var. Benimle gel Stu! Lütfen."

"Hayır! Bu çok aptalca. Howie'ye cenazeye gideceğime söz verdim. Onun arabasıyla dönerim, akşam sekiz civarı burada olurum."

Yatağında yatıyor, yüzü duvara dönük. Minuşka sıçrayıp üzerine tırmanıyor. Donna yanağını kedinin kapkara böğrüne dayıyor. Onu sarsıp katılığından kurtarmak istiyorum. "Donna, bak" diye başlıyorum. Gözlerini açmıyor, duymamış gibi yapıyor. Nefesleri derin ve düzenli ama üzerine eğildiğimde gözkapakları titriyor. Gecenin sıcaklığına rağmen kıçımın hatrına gidip küveti sıcak suyla doldurmaya karar veriyorum. Yanından çekilip Joyce'un Ulysses'ini yanıma alıyorum. Nihayet yatağıma geçtiğimde gerçekten uyumuş olduğunu görüyorum; usul usul horultusunun sesi huzurlu, sakin.

Bazı insanlar kederden küçülür: Howie'nin ninesi otuz kilo sanki, mezarın başında siyah, kapalı bir şemsiye kadar yer kaplıyor. Bazıları ortasından çözülür, yayılır: Howie'nin annesi on beş kilo almış gibi duruyor; kolları uzamış, sanki iki yanından öylece sarkıyorlar, omuzlarından düştü düşecekler. Elbisesinin

arka tarafı sünmüş. Milton'a dayanmış. Milton, Howie'nin ağabeyi, Kore'de savaşmış ve doktor olmak istemediği için bir tesisat ve ısıtma şirketinde çalışıyor. Milt mezarlıkta belli belirsiz, uzaklarda bir şeyi kafasına takmış sanki, belki faturalar, belki çocuklar, belki karısı. Bayan Dahlberg'e kolunu sarmış, ezbere de teselli ediyor ama gözleri dalgın.

Howie yanımda. Neredeyse ağzını açmadı. Tören için tam vaktinde sinagoga geldiğimde selam verdim. Salonun sadece üçte biri doluydu. Sonradan kulağıma gelen konuşmalardan anladığım kadarıyla yas tutanların çoğu cenaze levazımatçılığı sektöründenmiş, töreni eleştirel bir gözle inceliyorlardı. Meslek alışkanlığı.

Bu tanıdık yer artık Howie'yle kâh münazaralar kâh münakaşalar yaptığımız, itiraflarımızı ve sorularımızı paylaştığımız bir mesireden çok ölülerin gömüldüğü bir mezarlık. Gökyüzü buharlı bir ütü gibi tepemize biniyor. Siyah gömlek elbisemin içinde su gibi oldum. Kafa derime dokunduğumda elim yandı. Mezarın başında otuz kadar kişiyiz.

Gölgede bulduğum bir taşı avuçlar gibi Howie'nin elini tutuyorum. Elini çekmiyor fakat zaten öyle hareketsiz ki herhalde birden öne eğilecek olsa, mukavva gibi öyle bükük kalırdı. Geniş alnı ter kaplı ama eli sanki mermerden. Bir kral kelebeği, mozolelerin arasındaki yoldan zikzaklar çizerek bir dolu ufak mezarın bulunduğu düzlüğe, bize doğru geliyor. Tam karşımdaki taşı okuyorum:

REBECCA MOSHER
AARON MOSHER'İN BİR TANECİK KARISI
SANFORD, SHEILA VE ROBERT'İN SEVGİ DOLU ANNESİ
1898 – 1942

Altında da İbranice bir yazı var, okuyamıyorum. Kısa bir hayatı olmuş.

Howie'nin toprak atma sırası geldi. Bu geleneğin düzanlamlılığı hoşuma gidiyor. Birkaç çelenk var, süslü sayılır, yine sektörden arkadaşlardan. Howie yine yanımda dikiliyor. İnsanlar

vedalaşıyor. Magen Davidlerin*, taş çiçekli taş urnaların ve sanki ahirette hız kesmesin diye pasparlak edilmiş koyu granit dilimlerin arasında yürüyoruz. "Evden çıkmamız gerekecek" diyor. "Bir yer bulmasına yardım etmem lazım. Milt'in hem ona hem nineme yetecek odası yok."

"Neden hemen taşınıyorlar?"

"Çünkü ev lojman olarak verilmişti. Yeni adam kibarlık etti, babam hastanedeyken eve taşınmak istemedi... Artık nihayet ailem mezarlıkta yaşamayacak." Acı acı gülümsüyor. "Lisedeki sosyal hayatımı düzeltmek için biraz geç kaldık gerçi."

Dönüşte arabayı benim sürmemi istiyor, nasıl süreceğimi bilmediğimi söylediğimde afallıyor. "Sana öğretirim" diye söz veriyor. "Keşke daha önce öğretmiş olsaydım."

Yakınız ama sessiziz. Radyoda bir Siyahî istasyonu açık, R&B dalga dalga bedenime yayılıyor. Arada ciddi olmam gerektiğini unutup sıcak arabanın içinde müziğin; yaz havasında camlarımız açık, saçlarım uçuşarak ve aylak aylak bakınarak gezdirilmenin tadını çıkardığım anlar oluyor. Ann Arbor'ın hemen dibindeki, Kaiser-Frazer'in yeni kapandığı endüstriyel şehir Ypsilanti'de bir Yunan restoranında durup yemek yiyoruz. Henüz ikimiz de üniversitenin havasına geri dönebilmiş değiliz. İkimizin de canı şarap istiyor, ne var ki Howie sipariş etmeyi beceremiyor. Yirmi birine mezun olduktan sonra girecek.

Yaşlı garsona dönüp bıkkınlıkla "Haydi ama" diyorum. "Az önce babasını gömdük. Cenazeden geliyoruz."

Garson üzüntüyle "Yasa yasadır" diyor fakat benim sahte kimliğime reçina veriyor. Masalardan birinde aynı yayvan su bardağından şarap içiyoruz.

"Bunu nereden buldun?" Kimliği eline alıyor. "Sana benzemiyor."

"Peter vermişti. Kusma ve tepinme faslını geçebilirsin, dün ondan ayrıldım... Hâlâ uyuşuksun, değil mi?"

Başıyla onaylıyor. "Her şeyi üstünkörü yaptım. Duygularımı henüz yaşayamam. Annem gibi dağılırım. Herkes dağılırsa olmaz. En iyi rolü ben kaptım, işe yarıyorum, ayarlamaları

* Yidce, "Davud'un Kalkanı", Davud Yıldızı. (ç.n.)

yapıyorum." Bir bardağı kendi bitiriyor. "Bunun tadı niye kapı boyası çıkarırken kullanılacak bir şey gibi?"

"Hiç yaşayacak mısın peki?"

"Elbette. Sadece şimdi olmaz."

Duygular hissedilmek istenmediğinde nereye gidiyorlar acaba? Soluyorlar mı, çürüyorlar mı yoksa yerin altında güç mü topluyorlar?Bu akşamki gerginliğim Howie'ye istediğim kadar sıcak davranmamın, onu avutmamın önüne geçiyor. Güler yüzle aklını dağıtmak isterdim ama sürekli Donna'yı düşünmekle ve Donna'yı düşündüğüm için kendime kızmakla meşgulüm.

Muhtemelen taşralı çocukla çıkmamıştır. Muhtemelen Peter aramıştır, onunladır. Şu an yatakta, benim aralarındaki elektrik yüklü alandan çıkışımı kutluyorlardır kesin. Varlığımın bugün Howie'ye faydası olduğunu söyleyemem ama annesi çok teşekkür etti, hem zaten ona çok borçluyum. Cenaze ve defin sırasında yanında beni istedi, Dick'i ya da Bolonez'i değil. Biraz gururluyum.

Belki de tamamen beyhude olsa da yerinde bir hayranlık duyduğu Alberta'yı çağırmayı tercih ederdi. Alberta ekonomik siyaset konusunda ne kadar radikalse aşk ve evlilik konularında bir o kadar gelenekçi; kendinden yedi yaş küçük bir adamla olmayı kesinlikle düşünmez. Az sayıda insanın ait olduğu dine tarikat denir, yalnız bir kişinin hissettiği aşk da hayranlık olur bence, paylaşmadığımız şeylere azaltıcı isimler takarız. Gözlerim sürekli mutfak kapısının üstünde asılı Pepsi-Cola saatine kayıyor. Donna'nın nerede olduğunu gerçekten merak ediyorum. Peter'ladır tabii. Peter bugün onu görmek istemiştir. Eskiye elveda, yeniye merhaba. Odamızın orta yerinde dolu bir lazımlık varmış gibi olacak, başka bir şey değil.

Birden Julie'nin o yaz Carl'la evlendiğini hatırlıyorum. İyi de ne zaman? Onu hatırlayamayacağım. Hava sıcaktı, Julie yağmur yağacak diye dertlenip durmuştu. Bir tek üçümüzün bir fotoğrafı var elimde. Julie sırıtmış, kolları ikimizi sımsıkı sarmış. Gelinliği beyaz tülden ve endişe verici derecede kabarık. Eteğin altına ya üç ya dört tarlatan giymişti, hatırlıyorum; o zamanlar mo-

daydı, iç etekler şekerli suyla kolalanıp kaskatı giyilirdi. İşte solundayım, üzerimde de meşhur elbisem. Şimdi bile Peter'ın nesine laf ettiğini anlayamıyorum, gerçi aradan geçen uzun yıllar ve bir iki eski koca bana bir şey öğretti: Biri gitmek istiyorsa, ona havyar da tuzlu gelir. Sağda Donna, elini gözlerine siper etmiş. Eski fotoğraflara bir şeyler olmuş, Donna silik görünüyor. Yüzü hiç anlaşılmıyor çünkü o da arkasındaki manzara da kâğıttan uçup gitmiş. Hemen yanındaki fotoğrafta Julie battaniyeye sarılı Carl Jr.'ı acemi bir tavırla tutmuş, yepyeni bir banliyö evinin önünde dikiliyor.

Donna'yı odada bulacağıma eminim. Koridorun karşısında biri banyo yapıyor. Wanda telefonda. Üçüncü katta bangır bangır Ravel'in *Boléro*'su çalıyor. Odamızda değil.

Telefonu kapatır kapatmaz koşup Wanda'yı yakalıyorum. "Bana bir iyilik yapsana. Yalvarırım."

"Lafı olmaz, evlat." Sırıtıp boya lekeli kotuyla bacaklarını açarak basamağa oturuyor. "Ne alırdın? Kimi indireyim?"

"Epey aday var aslında ama bu seferlik bir telefonla yetineceğim. Sana bir numara vereceğim, açılırsa sadece Donna'nın orada olup olmadığını soracaksın. Kim olduğunu sorarsa evden arkadaşı dersin. Eğer Donna çıkarsa benim nerede olduğumu sor, hani, beni bulmaya çalışıyormuşsun gibi. Yalnızca yerini öğrenmeye çalışıyorum."

"Sen niye arayamıyorsun?"

"Telefonu açabilecek er kişi yüzünden. Benim için yapıver be Wanda."

"Tamamdır yavru. Fakat unutma, bekâr hayat rahat hayat." Peter'ın numarasını çeviriyor. Donna yok ama Peter evde. Bu da boşa çıktı.

Odamıza geri dönüyorum. Kafamın derisi kurşun sanki. Ellerimin tersi kaşınıyor. Saate her baktığımda dokuzu on geçiyor. Gelip yanımda dursun diye Howie'yi aramamak için kendimi zor tutuyorum. Minuşka'yı da telaşlandırdım, hayvan gerginliğimin kara bir cismi oldu; habire odayı turluyor. Sesler çıkarıyorum, adıyla çağırıyorum ama gelmiyor. Kulaklarını yapıştırıp uzaklara dalıyor, ince kuyruğunu sertçe sallıyor. Gidip

gidip iki yavrusunu sayıyor. Artık Donna'nın geri dönmesini bile dilemiyorum; bir tek nerede olduğundan kuşku duymasam yeterdi.

İliklerime kadar korkuyorum. Ne yapıyor kendine? İzlemem, benim de katılmam gerekecek mi? Boğazıma sarmaşıklar tırmanıyor, gözlerimi sarıyorlar. Cam kül tablasına izmarit istifledim. Bunu da çok önce, Donna'nın kabartmalı çaydanlığıyla takım olsun diye bir tatlıcıdan çalmıştım. Durmadan dönen bir sarmal. Ağzım leş gibi kokana kadar peş peşe durmadan sigara içiyorum.

Kapı yavaşça açılıyor. Donna eşikte kaskatı; yumruklarını sıkmış, başı sanki yerinden çıkmış gibi öne eğik. Kalemim elimden düşüyor. İçeri giriyor, sandalyeme tutunup kusuyor. Dönüyor, başını iki yana sallayarak birkaç adım atıp yatağının ucuna oturuyor. Çenesinde koyu, kuru bir leke var. Kan mı? Bir kıvrandıktan sonra yine kusmaya başlayınca odadaki çöp kutusunu önüne itiyorum. Midesini tamamen boşalttıktan sonra da öğürmeye devam ediyor, kasılıyor.

Yüzünü süngerle siliyorum; eteğinin ucu yırtılmış, gövdesi toz ve yağa bulanmış buruş buruş elbisesini çıkarıyorum. Sonra yeri, sandalyeyi ve çöp kutusunu temizliyorum. Odada buram buram kusmuk kokusu. Pencereleri itebildiğimce yukarı itiyorum. "Ne oldu?" Ritüelistik deyişim. Rüyalarımda bile sorarım. Dişleri takır takır. Çarşafında hareketsiz kolları yarın çürüğe dönecek şişliklerle kaplı. Külodu kayıp, sutyeninde benekler var; kan herhalde ama memelerinden değil sanki. Bedenini yatırıp örtüsünü üzerine çektiğim bu kâbusu reddediyorum. Takatim yok. Yüzü çok kötü şişmiş.

"Ne oldu?" diye tekrar soruyorum. "Yaralandın mı?"

"Evet. Hayır. Bilmiyorum."

"Bir yerin kanıyor mu?"

"Bilmiyorum." Yatakta kıvranıyor. "Sırtım çok fena acıyor."

Onu nazikçe çeviriyorum. Yine çürükler. Sağ kalçasında kesik var. Süngerle antiseptik basıyorum.

Tekrar kendime çevirdiğimde gözleri ilk kez üzerimde odaklanıyor. "Bu gece arabası vardı." Sesi alçak, sönük, dalgın. "Ona onunla konuşmam gerektiğini söyledim."

"Bu gece Peter'la görüşürsün sanmıştım."

"Aramadı. Dünün suçluluğuyla görüşemezdim zaten... Her zamanki lafları sıraladım; utandım, daha önce böyle bir şey yapmamıştım falan. Kendimden geçmişim dedim. Gururunu okşamaya çalıştım." Duruyor. "Ağzımda berbat bir tat var."

"Bir bardak su ister misin? Çay ya da? Sana çay yapayım?"

"Çıkarırım... Pizza yiyip konuşuruz dedi. Sonra nehrin yanına park etti. Korktum. Arabadan çıktım. Arkamdan geldi. O istiyordu, ben istemiyordum."

"Neden kaçıp gitmedin?"

"Şehrin dışındaydık, nehrin dibindeydik. Koluma yapıştı, bırakmadı. Beni eve götür dedim durdum. O da daha önce zaten bir kere yaptığımı söyledi durdu. Ne fark edecekmiş." Durup eğiliyor, çöpe kan tükürüyor. "Söyledi durdu."

"Dişini mi kırdı?"

"Şu an anlayamıyorum. Çok direndim Stu! Direnirsen erkeklerin tecavüz edemeyeceğini sanırdım." Örtünün altında bükülüyor. "Durmadı. İtebildiğim kadar ittim ama sonra kollarım sızlamaya başladı, kollarımı kaldıramadım. Tanrım, sırtım ağrıyor. Kasım çekti galiba."

"Doktor çağırayım. Seni revire götüreyim."

"Olmaz! Çok utanıyorum. Bunun kayda geçmesini istemiyorum."

"Neden utanasın? Ona sen tecavüz etmedin."

"Bağıramadım. Açıklayamıyorum. Korktum. Bağırırsam beni öldürür diye korktum. Onu ısırmaya çalıştığımda yüzüme tokat attı. Çok tokat attı. Burnum kanadı."

Sutyenindeki kan. "Donna, Donna..." Başını kucağıma koyuyorum. Dokunuşum onu çözmüş gibi ağlamaya başlıyor. Gözyaşları eteğimi ıslatıp bacaklarımın arasına sıcak lapa gibi sıkıştırıyor. Narin başına sarılıyorum. "Donna, geçti. Güvendesin. Ve boyun eğmemişsin." Geveleddiklerimi kulağım çok az duyuyor. Gözyaşları bacaklarımın arasından dişil bir yaradan sızan kan gibi akıyor. Nihayet dinginleşiyor, soluğu rahatlıyor. Uyudu sanıp hemen halledeyim diye kıyafetlerini toplamaya başlıyorum ama yine kıpırdanıyor.

"Bittikten sonra hareket edebildiğim an kalktım, şehre doğru yürümeye başladım. Israrla arabaya binmemi istedi. Binmedim. Ama sonra yırtık pırtık ve pis kıyafetlerimle, ağzımda kanla karanlıkta yürümek korkuttu. En sonunda bindim. Şehre girdiğimizde de bir kırmızı ışıkta dışarı fırladım. Arabayı oracıkta bırakıp arkamdan koştu."

"Yakalayabildi mi?"

"Hayır. O arabayı durdurana kadar ben epey fark atmıştım. Ama sesini duydum. Stu, evin önünde mi diye camdan bir baksana."

Sokak lambasının ışığı, akçaağacın alçak dallarından birinin altında sarılan bir çifte vuruyor. "Kimse yok."

Huzursuz huzursuz kıpırdanıyor, bir elini gözlerinin üzerine kapatıyor. "Çaresiz hissetmek korkunç bir şey. Birinin seni öylece alıp kullanabilmesi."

"Canın acıdı mı?"

"Yırtılmışım gibi. O küçük kızların, bakirelerin canı kim bilir nasıl yanıyordur." Yastığına sarılıyor. "Ama boyun eğmedim!"

"Eğmedin." Saçını okşuyorum. "Konuşma artık. Kıpırdamadan yat."

"Kimseye söylemeyeceğine söz ver. Hiç ama. Hiç!"

"Donna, tamam söylemem ama neden? Tecavüze uğramak çok kötü ve acı verici, evet fakat sen yanlış bir şey yapmadın."

"Herkes şakasını yapıyor. Herkes kadınların asıl istediğinin bu olduğunu düşünüyor. Bunu istemedim. Onu istemedim. Ondan nefret ettim. Ondan korktum. Orada yatarken korkudan delirecek gibiydim. Daha kötüsünü yapacak, beni kesecek, öldürecek diye deli gibi korktum. Beni öldürüp bedenimi de orada bırakacağından emindim."

Başını, ince, ipek gibi saçlarını okşuyorum. "Şişşt" diyorum. "Kimseye anlatmayacağım. Asla anlatmam." Gece ufacık ve sıcak, tepesinde de kapağı var. Bir fırın kabında kısılmış gibiyiz. Tekdüze ve yatıştırıcı bir sesle, bir yandan okşayarak onu uyutmaya çalışıyorum. "Yarın pazartesi, hafta başlıyor. Donne'ın '*Extasie*'si üzerine yaptığım ödevin teslimi var. Fells, cuma günkü dersini Donne'ın hiç gerçekten gizemli bir deneyime ulaş-

madığı sonucuna varmaya çalışarak harcadı; kendisi her sabah kahvaltıdan önce bir tane yaşıyordur eminim. Kendisini Katolik 'olamamış' bir şair olarak değerlendirmenin yeterli olacağını belirtti." Donna burnundan gülüyor, vücudu biraz gevşiyor. Ağzımda kayış gibi olmuş dilim şaklıyor. "Fells'in yöntemi, aynı Donne'a yaptığı gibi edebiyatçıların eserlerini adım adım incelemek. Yürüdükçe kesiyoruz, sözde büyük eserde kusur arıyoruz, ta ki geriye bir ya da iki kusursuz şaheser kalana kadar. Sonra da testerelerimizle bir sonraki dağa yöneliyoruz."

Bir daha, bir daha sifon çekiliyor. Ev arkadaşlarımız pıtır pıtır yukarı çıkıyor. Minuşka gelip Donna'yı inceliyor, kokluyor. Yavrularına dönüyor. Donna'nın ince telli saçları ellerimin altında düğüm düğüm. Nihayet uykuya dalıyor. Belki Peter'a gerçekten ihtiyacı vardır. Belki Peter onu hayatta tutabilmek konusunda benden başarılı çıkar. Görünüşe bakılırsa ben onu yüzüstü bıraktım. Verandadaki veda böğürtüleri bir yükselip bir alçalırken olduğum yerde oturuyorum. Buz gibi, grimsi bir çaresizlik omuzlarıma binip beni susturuyor, dindiriyor.

Yirmi Yedinci Bölüm
Eski Müttefikler Bocalar, Yeni İttifaklar Kurulur

DONNA PAZARTESİ GÜNÜ derslerine gitmiyor. Yorgun, yataktan çıkmıyor. Ev sakinlerine yaz gribi olduğunu söylüyorum. Pek soran olmuyor. Ağustosun sonundayız, Donna ve ben gibi birkaç kadın daha güz döneminde burada olacak, Alberta gibi birkaç kişi işlerini bitirip Ann Arbor'dan ayrılmak için hazırlanıyor, birkaç kişi de sadece yaz okulu için gelmişti, gidecekler. Evin gevşek, darmadağın bir havası var ve bu yüzden kimse kimsenin haliyle kışın olduğu gibi yakından ilgilenemiyor. Morlukları, ağlamaları göze görünmüyor.

Pazartesi akşamı yemekten sonra, Donna kestirirken, yaz için evde görevli bir öğretmen merdivenin başından sesleniyor: "Donna Stuart, ziyaretçin var."

Peter mı geldi? Merdivenin ağzında yavuz bir gülümseme takınıp rap rap aşağıya iniyorum. Girişte bekleyen çocuğu tanımadığımı fark ettiğim an anlıyorum. Bir yetmiş beş boylarında, iri kemikli, geriye taradığı sarı saçları ensesinde kuyruk

olmuş; evet, kim olduğunu çok iyi biliyorum. Bir an bana Matt'i hatırlatıyor ama Matt'in yanları etli, omuzları düşük bir çeşidi. Abuk bir duruşu var. "Sen buradan defolup gideceksin" diyorum. "Kıza yapacağını yapmışsın zaten!" Ondan yüksekte kalmak için sondan üçüncü basamakta duruyorum.

"Sen kimsin ya? Donna nerede?"

"Ona yaptıkların yüzünden yataktan çıkamıyor, ne sandın? Orospu çocuğu. Ben onun kuzeniyim. Seni bir daha buralarda görecek olursam..."

"Konuş konuş, sen ne bileceksin? İki kez çıktı benimle."

Girişin köşesinde ahşap bir ayaklı askılık var. Çocuğa dik dik bakarken birden o tarafa yöneliyorum. Askılığı yağmurluklarla, şemsiyelerle birlikte kaptığım gibi sallıyorum; yandan omzuna çarpıyor ve onu duvara savuruyor. Toparlayıp bir kez daha salladığımda çocuk kapıdan çıkarak basamakları koşa koşa iniyor. Ben de arkasından kapı sinekliğinin önüne çıkıyorum. Birden dizlerim kesildi, öfkem nereden geldiyse gerisin geri döndü. Sert görünebilmek için "Bir daha da gelme sakın!" diye bağırıyorum.

Kurbanım, kapının önündeki gümüş grisi üstü açık arabanın direksiyonundaki arkadaşının kahkahaları arasında ön koltuğa geçiyor. Esmer sürücü zorunlu patinajını yaptıktan sonra uzaklaşıyor. Salona saçılmış yağmurluk ve şemsiyeleri topluyorum. Öğretmen ortak salonun eşiğinde dikilmiş, dehşet dolu bir ifadeyle beni izliyor. Köşesine yerleştirdiğim askılığa "Rahat!" diye komut veriyorum.

Üst kata çıkarken kendimi daha iyi, daha az aciz hissediyorum. Donna doğrulup soruyor: "Neredeydin?"

"Howie'yle konuşuyordum."

"Ne çok seviyorsun oğlanlarla dolaşmayı." Başını üzgün üzgün iki yana sallıyor. "Kadınlığını azalttıklarını düşünmüyor musun?"

Candan bir tavırla "Kimse kadınlığımı bana veremez, kimse kadınlığımı benden alamaz" deyip yatağının ucuna ilişiyorum. "Şimdi çay ister misin?"

Francis'in İşçi Bayramı'nda evde olacağını duyar duymaz Howie'yle beraber Detroit'e gitmek için plan yaptım. O da annesi ve ninesini Seven Mile'da, Mike'ın annesinin evinin bir buçuk kilometre uzağında ufak bir bahçe katına taşıyacaktı zaten.

Minicik kare salonumuza girdiğimde Francis'i kanepeye serilmiş, ayaklarını kolçaktan sarkıtmış, at yarışı bülteni okur halde buluyorum. Gözünü kaldırıp bir bakıyor önce. Kaykılıp dirseğine dayanırken yüzüne tembel gülümsemesi yayılıyor, beni o zaman tanıyor. "Haydi lan, sensin harbiden" diyor suçlar gibi. "Jill!"

Ona sarılıyorum ama o biraz tutuk. Nasıl cılız! Serseri zarafetini, oturuşunu kalkışını, sigarasının külünü bile ayrı bir havayla silkmesini öyle özlemişim ki ne kadar kötü göründüğünü çok sonra fark ediyorum. "Annemle babam nerede?" Kendimi koltuğa bırakıp olanca dikkatimi verebilmek için ona dönüyorum.

"Alışverişteler... Ee, üniversiteli mi oldun şimdi? Dersler almalar, kampustaki maçlarda ya-ya-ya şa-şa-şa bağırmalar falan?"

"Aman Francis. Maç biletlerimi satıyorum..."

"Cidden mi? Yakınlarda olursam sana güzel fiyat ayarlarım."

"İyi olur. Francis, ne oldu sana? Nerelerdeydin?" Geçen yılları parmaklarımla sayıyorum. Onu en son gördüğümde on beş yaşındaydım. "O Teksas adresine yolladığım mektuplar hep geri geldi."

"Méjico taraflarında iş yapıyordum..." diyor, sonra annemin ve benimkilerin tıpkısı, kopkoyu gözleri muziplikle kısılıyor. "Enselendim aslında."

"Hapiste miydin?"

"Haa, Durango'da."

"Orası Meksika'da mı Teksas'ta mı?"

"Cehennemde. Bana bak, sakın anneme söyleme. Bu ikimizin arasında kalacak."

"Aklımdan bile geçirmem." Kesin gider kendin anlatırsın zaten. "Ne zaman çıktın?"

"Altı ay oluyor. Buraya daha önce gelsem annem hapishanenin kokusunu alırdı. Oradan sürüne sürüne çıktığımda aç sıçan gibiydim."

"Şimdi iyi görünüyorsun" diyorum, yarı gerçek yarı yalan. Ufak yapılı, zarif bir mankene giydirilmiş hoş bir adam gibi duruyor. Kıvırcık siyah saçları biraz seyrelmiş, bir de öyle zayıf ki çenesi bir yerime denk gelse keser herhalde. Olması gerekenden yıllarca büyük görünüyor, Leo'dan bile yaşlı sanki; gözlerinin etrafında çizgiler, ağzını çevreleyen çizgiler... Annem birazcık beslesin, yine eski haline benzer. Ona komite oyunumuzdan bahsediyorum, PAF'ta yaptıklarımızı anlatıyorum. Francis evde rahatça siyaset konuşabildiğim tek kişi çünkü sol kanat bir anarşist.

Yalnız şu an biraz kuşkucu. "Bir grup üniversite öğrencisine sunmaktan ne çıkar? Bir şey yapacakları yok. Ha, gidip Ford'ta yapsanız o zaman bir anlamı olurdu."

"Herkese ulaşabilmek gerek" diye karşı çıkıyorum. "Benim alanım üniversite. Bir de artık çok insan üniversiteye gidiyor Francis, sadece zengin çocukları değil. Fakülte sponsorumuz Donaldson, çoğu üniversite mezununun saat başına para alacağı işlerde çalışacağını söylüyor. Ebeveynlerinden daha temiz işler yapacaklar ama bu onların gücünü ya da kontrolünü arttırmış olmayacak."

"Annemin anlattığı adam o mu? Hani başına sardığın?"

"Profesör Donaldson mı? Tabii ki hayır. Hem ne anlattı ki sana?"

"Herifin biri seni hamile bırakmış, sonra da nikâhına almak istememiş. Eve niye dönmedin?"

"Niye döneyim Francis? Çocuğu doğurmadım. Sen niye eve taşınmıyorsun? Burası ikimize de biraz sıkıcı geliyor çünkü öyle değil mi?"

İnatla "Aynı şey değil" diyor. Annem beni Detroit'e dönmeye ikna etsin diye mi tembihledi acaba? "Benim karnım dolacak değil herhalde."

"Yok Francis, sen karnın fazla boş kalmış gibi duruyorsun daha çok. Benim de hamile kalmaya niyetim yok."

"Ya? Dersini aldın, artık tek tabancasın, erkeklere yaklaşmıyorsun yani? Öyle mi diyorsun?"

"Hayır, kendime bir diyafram aldım diyorum. Yol al Francis, ben sana hapisteki ya da hapisten sonraki seks hayatını sordum mu?"

"Yüce İsa" diyor. "Bir ortadan yok oluyorum, her şey bok olmuş. Ne yaptığını bildiğini sanıyorsun. Ben çok kadın tanıdım, öyle erkekler gibi başlarını alıp gidebileceklerini sanan kızlara ne olduğunu da iyi bilirim."

"Aman Francis, sen çok orospu tanımışsındır. Ben de tanıdım. İkimizin de mahalleden arkadaşları oldu..."

"Senin eski dostun Marcie..." Parmağıyla boğazını keser gibi bir hareket yapıyor.

"Ne demek istiyorsun? Biri mi dövmüş?"

"Ölmüş. İki hafta önce. Buralarda olan bitenleri pek takip etmiyorsun galiba."

"Kim öldürmüş?" Cümle ağzımdan çıkarken bana da saçma geliyor ama yirmi yaşında birini hangi hastalık öldürecek ki? Acaba trafik kazası mı?

"Kendi kendini öldürmüş. Aşırı doz. Beygirin hasına binip duvara çakılmış." Gözlerimiz önümüzdeki duvara dalıyor. "İnsanların başlarına neler geliyor."

"Ben vücudumu satmıyorum. Okul ilgimi çekiyor, canım uyuşturucu kullanacak kadar sıkılmıyor. Ekonomik olarak da annem ve babamdan bağımsızım."

"Annem ayda yirmi beş kâğıt yolladıklarını söyledi."

"Katkısı oluyor tabii. Ama herhalde o paranın çok bir şeye yettiğini düşünmüyorsundur. Francis, sen eve geleli daha kaç gün olmuş ama şimdiden benim hayatımı benden iyi bildiğini sanıyorsun. Tam Leo'luk iş."

"Bok! Annem seni çok kafaya takıyor."

"Bırak da seni kafaya taksın." Köşede duran gitarını işaret ediyorum. "Meksika'da hiç şarkı öğrendin mi?"

"Hangimiz daha akortsuz acaba, gitar mı ben mi?" Parmaklarını dizlerine bastırarak esnetiyor.

"Neden içeri girdin?"

"Senin üstüne vazife değil, küçük kardeşim. Öyle şeyler sorulmaz." Kısa bir kahkaha atıyor. "Benim vazifelerimle ilgili ufak bir şey." Çenesinin keskin köşesine dokunuyor. "Bir kavgaya karıştım."

Karışmış olabilir elbette, gelgelelim ona inanmıyorum. İnsanı kavgaya karıştı diye o kadar sene hapiste tutmazlar. Hepi-

mizin zaman zaman hırçınlığı tutar, patlarız ama nefsi müdafaa olmadıkça birini sakatlayacak ya da öldürecek kadar aklımızı yitirmiyoruz. Bana bira ikram ediyor, kibarca yudumluyorum. Francis'in bana hayran olmasını, benim ne kadar büyüdüğümü ve nasıl değiştiğimi fark etmesini istiyorum ama hiçbirini yapacağını sanmam. Onayını zorla da olsa almak istiyorum. En son gördüğü yaralı, hep kendinden şüphe eden ödlek velet değilim artık, kendimi oralardan ta yukarıya çektim. Beğenmeli beni; illa beğenecek.

Her şey olanca abukluğuyla devam ediyor, sadece ara sıra güzel anlar yaşıyoruz. İşçi Bayramı'nda sendika pikniğinden erken kalkıp Francis'in İtalyan anarşist arkadaşlarının verdiği bir başka pikniğe gidiyoruz beraber, en çok o gün hoşuma gidiyor. Yemekler biraya kıyasla şarapla daha iyi gidiyor. Francis'le dans bile ediyoruz. O, her zamanki gibi zarif bir dansçı ama bu sefer ben de ayak uydurabiliyorum. Mükemmel kız kardeş olarak uslu durup genç erkeklerle değil ihtiyarlarla flört ediyorum ve çoğunlukla kendime çok az benzeyen biri gibi davranıyorum.

Elimde bavulumla girişteki basamakları çıkarken ve sonra evden getirdiğim erzak dolu kutuyu almak için Howie'nin arabasına dönerken bir yandan düşünüyorum. Evin başında yeni bir yüksek lisans öğrencisi var. İçeridekilerin yarısını tanımıyor olacağım. Bavulumu yüklenip yukarı çıktığımda odamda turuncu saçlı, şortlu bir kız görüyorum. Sandalyenin tepesinde, lambaya bir şeyler yapıyor. "Merhaba" diyorum. "Yardımcı olabilir miyim? Işığımıza ne yapıyorsun?"

"Yeni bir abajur takıyorum sadece. Teşekkürler, kendim yapabilirim. Sen de bu evde mi yaşayacaksın?"

"I. Donna odaları mı değiştirdi?"

"Hayır, burası onun odası. Hey, Donna!"

Islak saçlarını havluyla ovalayarak banyodan koşa koşa geliyor. "Stu? Detroit nasıldı?"

"Ne iş?"

"Stu, bu Rosellen. Rosellen benimle yaşayacak. İkimizin programları çok çatışıyor, sen çok geç uyuyorsun, sürekli dışarı çıkıyorsun. Ama üçüncü katta çok güzel tek kişilik bir oda

var. Eşyalarını oraya çıkardım, seni oraya taşıdım. Orada kendi başına kalabilirsin."

Ona bir bakıyorum. "Kendi başıma."

"Ortalık tertipli olsun diye ne tantana yaptığımı biliyorsun." Nihayet yüzüme bakıyor. "Böyle gitmeyeceğini biliyorsun. İkimiz yine aynı küçük odada. Olmaz. Biraz nefes almamız gerek."

Rosellen eliyle kâküllerini düzelterek bir ona bir bana bakıyor. "İkiniz aynı odada mıydınız? İsterseniz ben odamı..."

"Hayır hayır" diyorum. "Öyle olsun." Bavulumu yerden kaldırıyorum.

Donna arkamdan koridora gelip usulca "Kızmadın mı?" diye soruyor.

"Kızmak mı?" Başımı iki yana sallıyorum. Sezebildiğim tek his vicdan azabıyla dolu bir ferahlık; biraz da komik geldi aslında. Beni tek başıma bir odaya yerleştirme ihtiyacı hissetmiş: Onunla olmayacaksam kimseyle olmayayım. Yavaşça tırmanıyorum, yüreğimin ezileceği anı bekliyorum ama yalnızca o ferahlık var hâlâ, yabani ot gibi yayılıyor. Dürüst ve kuvvetli ilişki deneyimiz iflasını açıklamakta. Kız kardeşliğimiz kurmaca çıktı. O artık benim külfetim değil. Kayda geçecek bir kayıp varsa bile o an geçmiyor.

Üçüncü katın koridorunda dolanıyorum. İlk kapıdan bakınca daktiloda bir şeyler yazan Wanda'yı görüyorum. El sallıyor. Sonra Donna'nın kastettiğini düşündüğüm, saçağın altındaki küçük odaya varıyorum ama içeride genç bir kadın saçlarına perma yapıyor. Üçüncü odada iri bir kız, her zıplamasıyla şifonyerdeki şişeleri zangırdatarak egzersiz yapmakla meşgul, yanında Lynn gitarını akort ediyor. Son kapı kapalı. Tıklatıyorum. Bangır bangır Yunan dans müziğinin içine bir adım atıyorum. Kitaplarım yerde istiflenmiş. Dolabın kapısı ağzına kadar açık, içinde kıyafetlerimi görüyorum. Yunan müziği benim küçük pikabımdan geliyor. Stephanie Barboulis ayaklarını altına alıp sallanan sandalyeye kurulmuş, dolgun omuzlarını tempoya uydurarak oynatıyor.

"Hoş geldin!" Gür, bronz rengi kirpiklerinin altından bana bakarak gülümsüyor. "Kuzeninin eşyalarını yan odaya taşıdığını görünce sana el koydum. Bir gün önce Joyce yanıma taşın-

mıştı, onu tek başına yaşamak istediğine ikna ettim. Onunla baş edemezdim, ciddiyim, kız çok toy. Çıngıraklı bir kaniş peluşu var, uyumadan önce öpüyor."

"Bende de olmadığını nereden biliyorsun? Aslında Bask çoban köpeklerini tercih ederim. Beni Donna'dan da çok ucuza alabilirdin."

"Çünkü sen bir şairsin. Eskiden seni öğrenci birliğinde müthiş Mike Loesser ve o yaban tipli ressam Lennie'yle görürdüm. Bir kere ona modellik yapmıştım, biliyor musun? Bence benden hoşlanıyordu."

"Ben de seni Rob Prewitt'le görüyordum."

"Müzisyenlerle çıkmak büyük hata. Kendilerine âşıklar, herkes de peşlerinde." Düz, parlak saçları omuzlarına düşüyor; yüzü geniş, kaşları kalın ve düz, gözleri kahverengi ama içlerinde yeşil benekler var. Balık gibiler. Büzgülü, işli bir yakası olan bir çingene bluzu giymiş. Gülünce bir omzundan düşüyor.

Bavulumdan Freddie'den aldığım kaçak içkiyi çıkarıyorum. Freddie, garajında imbikle alkol damıtan bir adamla çalışıyor. Francis'le beraber ucuz içki almaya oraya gittik. Francis'in benim yetişkinliğimi kabul ettiği tek yön bu oldu; gece geç saatte salıncağın altından, kahverengi bir torbanın içinden gizli gizli mısır likörü içtik. İçeride televizyon izleyen annem de ne kanmıştır ya.

Çenemi öne çıkarıp politikalarımı duyuruyorum. "Asla yatağımı toplamam. Geç saate kadar ayakta dururum. Masam dağınıktır, dokunursan parmaklarını keserim." Donna'ya verdiğim sözlerin karşıtları.

"Elbette." Kollarını kaldırıp sandalyesinden zıplıyor, sekerek yalınayak yanıma geliyor. "Dert etme! Haydi birer bardak içelim. Stuart ve Barboulis ittifakını kutlamak için."

İçimdeki despot uyanıyor. "Suç ortakları, otlakçılar, sanat sepetçiler." İki su bardağına birer parmak dolduruyorum.

"*Yasu.*" Stephanie okkalı bir yudum alıp yuttuktan sonra öğürüyor. "Çok beğendim diyemem. Pek tadı yok."

Erimiş çeliğin aroması. Tadı annemin ilk kocası gibi, diye düşünsem de düşüncemi kendime saklayıp büyüklenir gibi başımla onaylıyorum. "Ufak yudumlar al." Yeşil benekli gözler

bana hayran hayran bakıyor. Etrafı inceliyorum. Eşyaları sert ve büyük bir antika bavuldan çıkmış. "Bu canavar gibi bavul odadan çıkana kadar nefes alamayacağız herhalde. Yardım için Wanda'yı çağıralım."

"Kitap alırken tanıştığım bir adamla randevum var." Avucunu parfüm doldurup saçına sürüyor. "Ben kendimden büyük erkekleri tercih ediyorum, ya sen? Sosyoloji yüksek lisansı yapıyormuş. Ona söylerim, indirir."

"Hemen esir mi alacaksın? Bahse varım bir ay yaşarız bu bavulla."

Yüzünde kocaman bir gülümsemeyle, lastiğinin gevşediği taraftan sarkmasın diye jüponunu eteğinin beline çekiyor. "Bahse girme. Bir şairden para almak istemem. Hepimizin farklı küçük hünerleri var."

Akşam yemeği vakti geldiğinde bavul odada değil.

Eğimli duvarları kireçliyoruz, kırmızı çuval bezinden etekleri yırtık pırtık perdeler uyduruyoruz. Dağınıklıklarımız birbirine karışıyor. Hayatımızı kurtarmak için yemek, kıyafet ve strateji biriktiriyoruz. Beraber gizlice astronomi bölümünün çayına girip bedava çörek, sosyolojinin çayına girip bedava kek topluyoruz. Akşam yemeğine gittiğimizde fazla ekmekleri çantalarımıza tıkıyoruz. Stephanie çok az bir harçlık ve yazın bankada biriktirdiği parayla geçiniyor, bense yeni bursum ve hafta içi iki gün ve cumartesileri kütüphanede çalışarak kazandığım aylık üç kuruşumla.

Evet, iyi idare ediyoruz. Gelgelelim Donna'nın koridorda yankılanan gıdaklar gibi gülüşü kulağıma geliyor hep, göğsümün içinde cılk yaralarla meraklanıyorum: Neye güldü acaba? Sürekli kapısının önünden geçiyorum, her seferinde yoğun bir dikkatle bir şeye eğilmiş oluyor; keyfini kaçıran ve dik başını indiren o şeyi merak ediyorum. Her zaman ya ayaklarının dibinde ya kucağında kıvrılmış yatan parıl parıl, yılankavi Minuşka beni Donna'dan çok daha sık ziyaret ediyor. Mutfakta taşlık doğrayan Donna'yı izlerken kendime izci kız Rosellen ve bir kediyle takas edildiğimi söylüyorum. Donna her cuma son dersinden sonra ufak bir valiz hazırlıyor, ardından yaklaşan

Sprite'ın arı gibi vızıldayan motorunu duyuyorum. Peter bekliyor, o da koşa koşa ona gidiyor. Eve nadiren giriyor, o nezaketi ondan beklemezdim. Her cuma Donna'yı arabasıyla götürüp her pazar akşamı geri getirdiğini görmesem bir ilişkileri olduğunu anlamazdım bile.

İşte aşk arayışındaki yalanın özü: Kadın, benliğini erkeğe vermenin ödüllendiren, bağışlayan ya da cezalandıran en kişisel tanrıyı; *kendi kimliğini* yaratma sorununu yok edeceğini düşünüyor. Kimin kollarında olursam olayım gözlerim kahverengi, dişlerim zayıf, şiirlerim yazılmamış; tek başımayken daha dürüst olduğum sonucuna varmak zorundayım. Masamın tozlu hurdalığına dirseklerimi dayıyorum. Eserlerimi bulacağım. Konuştum da konuştum, dünyayı ödünç sözlere buladım ve gerçekten yeni hiçbir şey yapmadım. Aşk beni istiyorsa, varsın yıldırım gibi tepeme çaksın. Öğrenecek başka çok şey var.

Tam yat saatinde eve döndüğümde Stephanie, verandada Roger Ardis'e iyi geceler diliyor. Roger Ardis; incecik, ataş gibi bir adam, sakallarını yosuna benzetiyorum. Artık ne anlatıyorsa Stephanie'nin kahkahaları fokurdayıp duruyor. Yine de ben girerken, adamdan ayrılıp arkamdan geliyor. Üzerinde kazağım, eteği, çizgili diz üstü çoraplarım, boncuk kolyesi, iyelik diye bir şey kaldıysa tabii. Patır patır yukarı çıkıyoruz. Ben *Sanatçının Bir Genç Adam Olarak Portresi* üzerine hazırlamam gereken ödevin taslağını çıkarıyorum. Bana dönük olarak oturup bir kitap açıyor ama gözleri pencereye dalıyor. Yanık turuncu tırnaklı küt parmaklarının arasında sallanan kalemi tık tık tık çarpıyor.

Beraber soyunurken "Genelde kadınlara güvenmem" diyor. "Çok sinsi ve ikiyüzlü oluyorlar. Yani, sonuçta gerçeği pencereden sarkıp bağıramazsın ama kendine söylemen gerekir ha? Senin kaç ilişkin oldu?"

"Erkeklerle mi? Bir şey ifade eden bir tane, Mike, bir de çabalayan vardı."

"Sevgilin dahil mi bunlara?"

"Öyle bir zat yok." Işığı kapatıp alt ranzaya giriyorum.

"Hep yanında gördüğüm o çocuk? Geniş omuzlu, kıvırcık saçlı, gözlüklü. O da o oyundaydı, hani Rob benden ayrıldıktan sonra Donna'nın rolümü çaldığı oyunda."

"O, Howie. Liseden beri tanırım. Bak, ben kimseye bulaşmıyorum. İlişkiler benim belimi büküyor."

"Çok daha fazla olmuştur diye düşünüyordum!" Yaylar gıcırdıyor, karanlıkta yukarıdan eğilip bana bakıyor. "PAF'taki herkesle yattığını duymuştum. Ne yalan söyleyeyim, Bolonez'i merak etmiştim. Ama tabii seti tamamlamak için..."

"Doğru değil." Biraz tutuştum. "Hiçbir şey seti yaptım. Hiçbirine dokunmadım."

"Aslında ilgi çekici biri. Teni soğuk mudur acaba? Kont Drakula'yı anımsatıyor bana."

"Çok zeki biri" diyorum sadakatle. "Ve siyasi."

"O zaman bana geçit yok! Onu Rob'la yeterince tattım. Dinlencesi olduğumu söylerdi. Ama bana çocuk muamelesi yapıyordu, yaşı da yirmi dört sonuçta, büyük değil ki. Yanımda hiç ciddi olmazdı. Benimle evlenmeyi aklından bile geçirmediği apaçık ortadaydı."

"Onunla evlenmek mi istedin? Siyasi düşünceleriniz uyuşmuyorsa..."

"Hayır tabii ki. Folk şarkıcısıyla mı evleneceğim? Onun istemesini istedim sadece. Babamın ne diyeceğini hayal edebiliyor musun? O bana uygun bir koca arıyor. Yunan, kırk beş yaşında ve işini kurmuş bir adam bulacak. O mücadeleyi sırası gelince vereceğim artık. Üniversitede olduğum sürece beni rahat bırakacak. Ama Donaldson çok tatlı değil mi sence de?"

"Hayranım ona. Ama Alberta Mann'la arasındaki bağ hep sürecek gibi hissediyorum."

"Doğru, neredeyse evleneceklerdi. Sonra Donaldson fikrini değiştirdi. Ona yüzüğü taktırmak da ne zordur ha! Bakire olmadığımı başkasına söyleme, olur mu?"

"Bu evde mi? Ayrıca kimsenin senin bakire olduğunu düşündüğünü sanmam."

"Şüphelenmek ayrı bilmek ayrı. İlgilendiğin bir adamın duymasını istemediğin bir şeyi asla bir kadına anlatmayacaksın." İç çekiyor. "Sence çok bakire yok mudur burada? Rosellen sıçma-

dan önce oturağı siliyormuş çünkü zührevi hastalıkların ciddi ciddi öyle bulaştığını düşünüyormuş. Donna zaten kesin değildir..." Stephanie'nin sesi süzüle süzüle üzerime çöken rehaveti de aşıyor, sayılı bakirelerin isimlerini sayarak beni uykunun kucağına bırakıyor.

Donna tıraş pudrasına buladığı bacağının bembeyaz parlaklığını büyük bir dikkatle inceliyor. "Son zamanlarda ne zaman karşılaşsak Howie'ylesin."

"Neden olmayacağım? O benim en yakın arkadaşım." Dolu küvete giriyorum.

"Tek kişilik odada kalamadığın için özür dilerim." Lavaboda bacaklarını alıyor, jileti etinin üzerinde yavaşça kaydırıyor. "Ciddiyim, gerçekten o oda senin olacak sandım. Eşyalarını oraya taşıdım, sonra ne oldu bilmiyorum."

"Seviyorum ya Stephanie'yi. Hayat dolu."

"Öyle mi? Bir bak bakalım ucuzcudan aldığı o takılarla –ah!– parfümlerden vazgeçirebilecek misin?"

"Tarzı öyle. Ona yakışıyor." Peki sen nasıl oluyor da koca gözlü, kâküllü, *Genç Başarı* için hazır izci Rosellen'ı alabiliyorsun? *Welcome Wagon** hostesi olarak geçecek bir hayat. Birden gülmeye başlıyorum, Donna da ne kadar komik bir durumda olduğumuzu fark etsin istiyorum, ikimiz de solucanlar gibi çırılçıplağız ama laflarımızı birbirimize özenle paketleyerek iletiyoruz.

Belki de görüyordur. "O Roger Ardis'i tanıyorum. Karısı vardı. Kadını nereye koyduğunu unutmuş da olabilir... Kahretsin!" Baldırından kan akmaya başlıyor. Panikleyip kesiğe tuvalet kâğıdı basmaya başlıyor.

"Elleme, pıhtılaşsın" diyorum. "Kendi durur."

"Durmuyor." Jileti kenara bırakıp aynadaki buharı eliyle siliyor, düşman gibi bir ifadeyle kendini izliyor. "Evlenmek istiyorum! Yarın bile çok geç. Olsun bitsin artık. Bıktım bu işten. Julie hamile, ben hâlâ yerimde sayıyorum."

---

* Aynı isimli şirketin sunduğu, yeni ev sahiplerine numuneler, kuponlar ve katılımcı iş yerlerinin tanıtımlarının yer aldığı hediye sepetleri dağıtma hizmeti. (ç.n.)

Stephanie başını içeri uzatıyor. "Selamlar. Küvetten çık ben gireyim, yoksa geç kalacağım."

"Sıcak su yok. Bu ılık bile sayılmaz."

Turuncu bornozuna sarılıp tuvalete oturuyor. "Pis gezeceğim demek ki. Doğaya dönüyorum."

Donna, Stephanie'yi yok saymaya kararlı. "Doğru dürüst bir ilişki için boşuna vitrin vitrin gezmekten bıktım. Başlayıp başlayıp her seferinde kaybetmek. Artık yaşlandım gibi geliyor. Aradan çıksın işte. Yoluma devam edeyim! Randevulara çıkmalar, ilişkiler ve ayrılıklar hayatımı tüketiyor, hâlbuki özgür olmam ve bir meslek edinmem gerekir. İki cepheden birden darbe yiyorum." Hâlâ kanayan kesiğe biraz daha tuvalet kâğıdı basıyor.

"Deli saçması." Tıpayı çıkarıp küvetten çıkıyorum. "Birine sahip olamazsın. Ne o öyle, sanki adamı kutuya koyup daha büyük hedeflerine öyle yürüyeceksin. Ayrıca piyasa ekonomisi gibi anlatıyorsun seksi: Birine yatırım yapıp kaybediyorsun. Yani, ne kaybettin? Ne kazanabilirsin? Aşk bir eylemdir. Aşka sahip olamazsın, aşkı yapabilirsin sadece."

Yüzünü ekşitir gibi, minik bir gülümseme. "Güzel konuşma yaptın, Stu. Ama bir kere de ben bir şeye sahip olayım istiyorum. Yeterince ait oldum."

"Peter'ın sorunlarını kendininkilere eklemenin sorunlarının çözümünü kolaylaştıracağını düşünüyorsan matruşka fabrikalarında hayatın nasıl geçtiğini henüz keşfedemedin demektir."

"Birini gerçekten sevince en kolayı evlenmek." Bir havluya sarınıp çıkarken bacağı hâlâ kanıyor. Kapıyı aralık bıraktı.

Stephanie kapatıyor. "Soluk benizi son sene telaşı sarmış."

"Bugünkü ruh halidir, geçer. Şimdi al sonra öde." Donna benden ne istiyor? Formda kalmak için haftada bir seans samimiyet mi?

"Niye bu kadar yakın olduğunuzu asla anlayamayacağım. Aile bağları bana gereksiz geliyor. Bir küçük kız kardeşim var, bir de evli ablam ama bana iki yabancı gibi geliyorlar." Merdivende neşeyle beni ittirip önüme geçiyor, şıpıdık terlikleriyle çabuk çabuk çıkarken "Zaten sarışınlar erken pörsür" diyor.

Köşede arkama dönüyorum. Donna'nın kapısı açık. Havlusuyla yatağına uzanmış, yanağı Minuşka'nın karnına dayalı. O

kediyi seviyor, kedi onun lepiska kafasını temizliyor; yalıyor, bir duruyor, hapşırıyor, sonra incecik saçlarını düzeltmeye devam ediyor. Donna'nın yüzündeki ifade beni korkutuyor, Minuşka ise hazla hafifçe ürperiyor. Ballı bu ara. Haftada beş gün Donna'nın tek limanı. Hafta sonu Donna'yı bulamadığında bana geliyor, odanın içinde hüzünlü hüzünlü gezinip aranıyor, en sonunda pes edip kucağıma veya ranzama razı oluyor.

"Bir yerde sona ermesi lazım artık. Ermeli." Howie pizzasını benimle aynı hızda yemeye devam ediyor ama gözleri öfke dolu.

"Eve bu kadar yakın olmasan senin için daha kolay olurdu."

"Eh, burada tıp okuyacağım yok."

"Onlar neden hâlâ Detroit'te?"

"Annem işi, babaannem arkadaş çevresi yüzünden. İlla misafirliğe gideceği kırk tane yaşlı hanımefendi olacak. Annem nispeten yalnız. Sadece iş yerinde arkadaşları var... Of Jill, onlara bir yıl tanıdım. Artık sırtımda taşıyamayacağım, gerçekten taşıyamam."

"Neden bu kadar suçlu hissediyorsun?"

"Sen hissetmez miydin?" Bir dilim daha alıyor.

"Ben annem ve babamla arama mesafe koymak zorunda kaldım. Babamla zaten uzaktık, hiçbir zaman çok samimi bir ilişkimiz olmadı. Kız çocuk pek ilgisini çekmedi denebilir. Annemle aramız ise boşanmış bir çift gibi. Ergenlik bizi ayırdı." Vücudum onunkine rakip bir kadın vücuduna evrildi, günahım buydu. Kanım aramıza girdi, sanki menstrüal döngüm onda kusur bulmak için başlamıştı. Sarılmak yok, öpülmek, bağra basılmak yok. Birdenbire "Otururken dizlerin birbirine değsin, erkeklere her şeyini göstermeye mi çalışıyorsun sen?"ler, "Okuldan sonra nereye gittin? Köşe başına gidip gelmek iki saat sürmüyor"lar duyar olmuştum. Artık bahçesinin küçük buketi değildim. Kontrol altında tutulması gereken bir şeydim ben şimdi; hem kendim şeytandım hem de erkeklerde şeytani hisler uyandırma gücüm vardı.

"Ben benimkileri seviyorum. Aramızdaki düzgün ilişki devam etsin istiyorum. Senin gibi yaşamak istemiyorum." Par-

maklarını kıvır kıvır saçlarının arasından geçiriyor. "Bağımız kopsun istemem. Ama tükendim. Bir yıldır onlarla ve derslerimle ilgilenmekten başka bir halt ettiğim yok."

"Niye bunu onlara söyleyemiyorsun?"

"Jill, deniyorum. Bence biraz da Milt'in idare etmesi gerekiyor. O da ben kendi ailemle uğraşıyorum zaten diyor. Ben de böyle giderse ben aile kuramayacağım dedim. Kimseyi götüremeyeceğim bile."

Gülüyorum. "Her hafta sonu Detroit'e gitmesen o iş buralarda kolay aslında."

Konuyu değiştiriyor. "Dick, Donaldson'ın önümüzdeki perşembe PAF toplantısı istediğini söyledi. Örgüt Alberta'sız aynı olmayacak. Bu arada, ondan hiç ses çıktı mı?"

"Baro sınavını geçmiş." Pizza bitti. Parmaklarımızla kırıntıları topluyoruz. "Ben de ona biraz hayrandım Howie ama açıkçası o durum ikimiz için de eşit derecede imkânsızdı."

Bazı erkekler sinirlenince az sonra toslayacakmış gibi başlarını eğerler. Bazıları başlarını geri atarlar, burunlarının arkasından dik dik bakarlar size. Howie gibi birkaçı da taşa döner. Yavaşça konuşmaya başlıyor: "Bir iki aptalla yaşadığın talihsizliklerin seni, kadınlar ve erkekler konusunda uzmanlaştırdığını düşünmüyorum. Senin öyle düşünmen de aslında katlanmak zorunda olmadığın dertleri başına dolamana sebep oluyor. Bir iki kaza yapınca direksiyon dersi verecek yetkinliğe erişmiş olmuyorsun, şunu bir anlasan keşke."

"Canımı kurtardığım için affedersin. Şanslı doğanlar için her şey çocuk oyuncağı olur elbet. Yoksa erkek doğmak yetiyor mu? Bir daha sana tavsiye vermeyeceğim. Sen de kendi merdiveninden yuvarlanıp öğrenirsin." Donna'nın yaptığı gibi. Herkes konu aşka gelince tam bir fiyasko olduğumu düşünüyor.

Yirmi Sekizinci Bölüm
Kardeş Sevgisi Şehrine Dair*

STEPHANIE'DE YÜZEY dalgalı. Etekleri uçarak içeri dalıp kıyafetlerini ranzaya doğru fırlatıyor. "Beş dakika içinde hazırlanmam gerek!" Benimmiş onunmuş bakmadan elinin yakınında ne varsa alıyor, bilezikleri şıngır şıngır, iç eteği yamuk. Bir yandan bir şarkı mırıldanarak sutyenini fazladan iki parmak yukarı çekiyor, bronz saçlarına bir avuç parfüm sürüyor, aramaları halinde çeşitli erkeklere iletilecek mesajları sıralayarak paldır küldür aşağıya iniyor. Son zamanlarda Roger Ardis hem bu mesajlarda hem de cismen daha fazla beliriyor.

Perşembe gecesi. Cart pembe Meksika işi yün şalına sarınmış, sallanan sandalyeye kurulmuş oturuyor. Parlak renkli, egzotik şeylere bayılıyor: Hint bilezikleri, Maroken bluzlar, Guatemala işlemeleri... Donna gibi Prenses Grace veya Marilyn Monroe'ya benzemeye çalışmıyor, o tarzın tümden dışında kalmayı seçmiş. *Elbette altmışlarda, o zamanki seçimleri moda haline geldiğinde,*

* "*City of Brotherly Love*", Philadelphia şehrinin takma adı. (ç.n.)

Stephanie o tür kıyafetler hakkında her şeyi zaten biliyordu ve kendine bir dükkân açtı. "Roger, Dorothy kabul eder etmez boşanacaklarını söylüyor. Bir de hoş biri, insanı eğlendiriyor." Tadını çıkarır gibi ellerini ensesinde kavuşturup gülümsüyor. "Cumartesi bir parti veriyor. Doğal olarak sen de davetlisin."

"Teşekkür ederim ama partilerden nefret ediyorum ve yapmam gereken işler var."

Kalkıyor, gerine gerine pencereye yürüyor. Karanlık camda yansımasını izlerken yarıda duran güneşliğin kordonuyla oynamaya başlıyor."Bir parça gerginim. Tahmin ettiğine şüphe yok, evet onunla yatıyorum. Bana evli adamlar üzerine nutuk çekme sakın."

"Çekmeyecektim."

"Amacım o değildi." Kordondan bir ilmek yapıp başparmağını içine geçiriyor. "Beni yatağa atmak için yaptığı oyunlar çok hoşuma gitti. Kendimi korumayı unutuverdim. Eşek, çok zeki." Parmağı kızarıp şişene dek asılıyor kordona.

Donna çekildiğinde bembeyaz yanıp itildiğinde münzevileşerek ifade ederdi cinsel hislerini. Stephanie'nin tarzı ondan belirgin olarak farklı. "Yine de bu durum sakat gibi. Sen dikkatli ol."

Dönüp dolgun omzunun üzerinden bana bakıyor. "Hangi konuda? İtibarım konusunda mı?" Parmağını çekip kurtarıyor. "Gelirsin, değil mi?"

"Stephanie, istemiyorum."

"Stu, gelmen gerek. Benim için."

"Lütfen bana o isimle hitap etme."

"*O* ediyor ama." Kendini tekrar sallanan sandalyeye savuruyor. "Karısı Dorothy'yi de tanıyan eski arkadaşlarının gözleri önüne resmî olarak ilk kez çıkacağım. Korkuyorum."

"Birini tavlamaya gitmiyorsam partide ne yapacağım? Sarhoş olup saçmalarım sadece."

"Bölümden birine kur yap. Biriyle beraber gel." Bıkkınlıkla iç çekiyor. "Kimseyi bulamaz mısın? Desteğini istiyorum, Jill. Cumartesi gecesine kadar bir adam bulamayacağına inanmam!"

Bu gece için fazla seçeneğim yok, mecburen son birkaç yılın seferlerine katılmış emektar kırmızı elbisemi giyeceğim. Etek ucunu onarırken yukarıya tırmanan ayak sesleri duyuyorum. Stephanie bir şey mi unuttu?

"Oda arkadaşının gittiğini görünce bir uğramak istedim." Donna'nın sesi çatlıyor.

Elbiseyi üst ranzaya seriyorum, sinirlerim birdenbire soğuk bir rüzgâr çıkmış gibi ayaklanıyor, sızlıyor. "Cumartesi gecesi ve sen evde misin?"

"Evet..." Elbiseyi fark ediyor. "Randevun mu var?"

"Roger Ardis'in partisine gideceğim ama daha bir saatim var."

"Stu, benden nefret ediyor musun?"

"Nefret mi?" El yordamıyla bir cevap bulmaya çalışıyorum. "Hayır."

"Ama canın yandı."

"Kendi canını yakıyorsun."

"Ona ihtiyacım var Stu!"

Dışarıda incecik bir yağmur yağıyor; sessizliğimizde duyabiliyorum. "Zaten seninle. Öyle değil mi?"

"Önümüzdeki hafta sonu ailesiyle tanışmamı istiyor. Bu hafta sonu onları 'hazırlamak' için oraya gitti."

"Seninle tanışmayı kabul etmişler mi?"

Başıyla onaylıyor. "Resmen davet ettiler." Bornozunun cebinden çok ellendiği belli ama yine de pek bükülmemiş, koyu kahverengi antetli bej bir kâğıt çıkarıyor. Hakikaten Peter'ın annesinden davetiye gelmiş. Bir paragraf.

Neden Donna benden daha az yakışıksız kalıyor? "Şans mı dileyeyim? Mesela cuma gününden önce hepsi tifüsten ölsün mü?"

"Ödüm kopuyor... Cold Springs'e gitmeden önce senin de için bulanır mıydı?"

O kocaman, kasvetli ev. "Boğucu oluyordu. Nefes alamazdım. Senin de orada olmadığın zamanlar tabii."

"O kadar oda. Dev mobilyalar. Tırabzanları birer ağaç gibi büyük o meşe merdiven. Dönüm dönüm kolalı dantel perdeler. Gözüm korkardı."

"Akşam yemeği niyetine de bir kuru kuzu pirzola."

"Halalarımla dedemin beni pek beğenmediğini hep hissederdim."

"En azından sarışınsın be çocuk. Doğru genlerle doğmuşsun."

"Küçükken bir seferinde yemek odasının o yıpranmış kabarık sandalyelerinden birinde oturmuş, ayaklarımı sallayarak annemin gelip beni almasını bekliyordum. Burnumu karıştırmaya dalmışım, elime sümük geldi. Yanımda da mendil yoktu, ben de sandalyenin altına yapıştırıverdim. Tam o an Mary hala eşikte belirdi." Donna göğsüne dokunuyor. "'Öyle yapılmaz, *pasaklı bücür seni*' dedi bana."

"Beni pek üzemediler çünkü zaten ben onları pek sevmiyordum. Annemin ailesini seviyordum; çeşitli kocaları ve şapkalarıyla Riva teyzemi, her daim Kaliforniya bronzluğuyla gezen Sarah teyzemi."

"Ay, annemin ailesi." Burun kıvırıyor. "Fakirlikten çamaşırı elde yıkarlardı. Teyzelerimden birinin Flint'teki dairesinde tuvalet bile yoktu, ortaktı banyo. Sabah akşam parmaklarını emen bir grup çapar geri zekâlı. Bir iki nesilde bir ıkınıp melekleri gören bir rahibe çıkarıyorlar."

"Doğru, Stuartlar saygın bir aile. Geldik murdar ettik."

"Stu, âdetim gecikti."

"Ne kadar?"

"Salı günü olmam gerekiyordu."

"O kadar da kötü değilmiş. Daha çok geciktiği de oldu."

Stephanie'nin sallanan sandalyesinde abuk duruyor, fazla küçük, fazla zayıf. Elleri kolçakları sanki her an uçup gidebilirmiş gibi kavramış. "Biliyorum, biliyorum. Yine de korkuyorum."

"Neden?"

"Çünkü Peter'la çok yakın zamanda yatmaya başladık ve diyaframımı kullanıyorum. İlk önce erteledi durdu, yazın beklettim diye cezalandırmak için herhalde. Ondan hamile kaldığıma hayatta inanmaz. Ayrıca hamileysem Peter'dan olmadığını sen de biliyorsun."

"O çocuktan mı?"

"Bana tecavüz ettiğinde hiçbir şey kullanmamıştı."

"Aa." Birbirimize bakıyoruz. "Test yaptır."

"Daha erken... Randevu alacağım. Benimle gelir misin?"

Peter'a veya Rosellen'a sormasını söylemek istiyorum aslında ama sonra bir bağımız olduğu aklıma geliyor. Hassiktir ya. "Tabii."

"Yani benden nefret etmiyor musun?"

"Donna, neden o? Neden Peter?"

"Çünkü o olmaya çalışıp da beceremediğim her şey. Zeki, havalı, şu dünyada huzur içinde. Dünya ona ait. Ne giyeceğini, ne diyeceğini, nereye gideceğini, nasıl davranacağını sanki içgüdüsel olarak biliyor. Önemli ve herkesin saygı duyduğu bir mesleği var ama işi onu tüketmiyor. Yaşıyor... Zarafetle yaşıyor."

Söyleyecek bir halt bulamıyorum. Tanıdığımı sandığım o adamla mı beraber gerçekten?

Hissiz bir sesle "Sence benimle evlenir mi?" diye soruyor.

"Kuralları ailesi koyuyor. Adil muamele bekleme. Onlardan kopacağını hiç sanmam."

"Para yüzünden." Başıyla onaylıyor ama dediklerim tam olarak kafasına girmiş gibi gelmiyor bana nedense. "Stu, ben de Roger'ın partisine gelsem olur mu dersin? Bu gece yanımda insan olsun istiyorum."

"Tabii. Neden olmasın? Ama ben Howie beni almaya gelince çıkacağım."

"Ben direkt gideyim o zaman. Evini biliyorum, çan kulesinin dibindeydi. Yerimde duramayacağım."

O odadan çıktıktan sonra mekanik hareketlerle giyiniyorum. Şurada birkaç dakika kediler gibi burunlarımızı birbirine değdirip koklaştık; ikimiz de sahiden bir şeyler öğrendiğimize inandık.

Howie tırabzan babasına dayanmış bekliyor. Yüzündeki gülüş kor dolu bir mangal, elimi uzatsam ısınırım. "Pek güzel. Elbise yeni mi?"

Daha önce görmemişti. Bir sızı; sanki ona bir oyun oynadım. Koluna giriyorum. Yağmur ince ince ve soğuk, keskin bir amonyak kokusu yayarak yağıyor. Su birikintilerinde yapraklar yüzüyor, golyanlar karınlarını açmış. Howie'nin güvenilir koluna yapışmış yüksek sesle Donna hakkında endişelenirken dama-

larımın buzu çözülüyor, kanım hızlanıp beni ısıtarak umuda götürüyor.

"Hakikaten o basiretsize tutulduysa seni dinlemez tabii" diyor Howie. "Bu partiye gitmek istediğinden emin misin?"

"Stephanie'ye söz verdim." Donna gibi ben de bir insan grubunun içine girip sindirilmek istiyorum. Rahat, kolay bir sarhoşluk istiyorum. Laklak etmek, flörtleşmek, buharlaşmak istiyorum.

Adresin yazılı olduğu kâğıdı arıyorum, yanlış yolda mıyız sanki? Çan kulesine doğru gidiyoruz, etrafta hem kampus hem şehir binaları var. Sonra bir avlunun önünde yavaşlıyoruz. Demir kafesinin içinde sarımtırak bir ampul, ışığını tam karşısındaki, üzerine sarmaşıklar tırmanmış ustuka duvara vuruyor. Mike'ın o ilk geceki "aşırı Fransız" manzarası. Zınk diye duruyorum.

Howie bana dönüyor. "Fikrini mi değiştirdin?"

Şu an batıl inancıma kapılıyorum, salaklık ediyorum. Pencereleri ekim havasına açık ikinci kattan boş ümitler uyandıran bir uğultu sızıyor. Partilerden ne bekliyorum? Bir rastlaşma mı? Bir değişim mi? Sinek bandına çekilen sinek gibi insan bedenlerinin itişmelerine çekiliyorum hep. "Sıkılırsak yarım saat sonra kalkarız" diyorum.

Stephanie koşa koşa bizi karşılamaya geliyor, heyecanla kolumu sallıyor. "Şu kalabalığa bak! Ayın partisi resmen. İstediğin içkiyi bulamazsan seslen, hemen çalayım. Roger koca bir hindi hazırlatmış. Ben de ev sahibeliği yapıyorum, çok eğlenceli."

Roger, çenesinde sakal niyetine biten renksiz yosunu çekiştirerek bana yan yan bakıyor. Gözleri kırık cam parçalarının renginde. "Jill Stuart ha, Stephanie saat başı senden bahsediyor. Zokayı yutturmuşsun."

Gerçeğe rahatsız edici derecede yakın bir benzetme. Dairesi bir yüksek lisans öğrencisi için fazla düzgün; onlar genellikle yeterince beslenemeyen tavşanlar gibi kalabalık inlerde yaşarlar. Roger ise bir tek onlara özgü o solgunluğu yakalayabilmiş. Mobilyalar yüzyıl dönümünden kalma ve *art nouveau* dokunuşlarıyla –cam vazolar, ayaklı bir lamba, birkaç Beardsley röprödüksiyonu– canlandırılmış. Gri duvarlar, bordo ve lacivert

detaylar: Birileri bu odayı döşerken baskın zevkini göstermiş. Para, boş vakit ve özgüven sahibi birileri.

Donna'yla beraber Rosellen da gelmiş, yanlarında Donna'nın geçtiğimiz baharki erkek arkadaşı Charlie var. Üçü kabarık bir kanepede oturuyorlar, Donna ortada. Charlie sosyoloji bölüm başkanının taklidini yapıyor, onlar da deli gibi gülüyor. Howie şarabımızı açmak için açık mutfağa yöneliyor.

"Merhaba Jill. Nasıl gidiyor?" Lennie'nin ince, hahamvari suratına bakınca şaşkınlıkla sarsılıyorum. Üzerindeki koyu takımıyla herhangi bir yaşta olabilir gibi duruyor, sakalı uzamış ve daha derli toplu.

Onu çığlıkla karşılayınca geriye bir adım atıyor, gözleri şüpheyle bakıyor. "Bu benim kız arkadaşım."

İsim vermedi. Yanına sokulmuş kız, avlanmaktan kaçan bir ceylanın gölgesi kadar kara ve çekingen. Sessiz sakin bir selamlaşma. Sonra utangaç bir kıvranışıyla Lennie'nin ilgisini çekiyor ve beraber uzaklaşıyorlar. Donna onu fark etti mi diye bakıyorum ama yok, paslanmaz neşesiyle katıla katıla gülmeye devam ediyor. Bu gece Charlie onun için kötünün iyisi. O, Donna'yı gururla, "babasının bir taneciği" bakışlarıyla izliyor; Donna hiç o tarafa bakmıyor, gözleri odada geziniyor. Üçü Charlie'nin hazırladığı votka portakalları içiyorlar. Alkol almaya alışkın olmayan Rosellen'ın yüzünde, sanki bedeninin içinde tehlikeli bir şeylerin canını acıtmaya başladığını fark etmiş ve az sonra saldıracakmış gibi bir ifade var. Bense bana ne ikram ederlerse içiyorum. Bolonez'den bir bardak kırmızı şarap aldım. Onunla beraber bu aralar ağır ağır *Varlık ve Hiçlik*'i okumaya çalışıyoruz, tamamen kendi isteğimiz. Kendimize varoluşçu diyoruz; Dick ve Howie bunu biraz gülünç, biraz itici buluyor.

Sonra Dick'in ikram ettiği beyaz deve sidiğinden bir bardak içtim. Ondan sonra da hayatımda gördüğüm ilk gerçek kanyak matarasının sahibi Grant Stone bana İskoç viskisi verdi. Sahiden, gümüş işlemeliydi bir de. Şimdi kulağıma eğiliyor. "Spore Yayıncılık'ın kapısı... hevesli genç yazarlara her zaman açıktır."

"Sporlarınızı bırakabilin diye mi?" diye soruyorum, kibar olamayacak kadar sarhoşum. Ayrıca zaten yazdığım herhangi bir şeyi yayımlayacaklarına inanmıyorum. Bir anlığına bile inanmış olsam, ona hakaret etmeye cüretim olmazdı.

Güzel olduğum söyleneli çok uzun süre olmadığından beni süzen erkeklerin üstünkörü arzularının tadını çıkarabiliyorum. Stephanie gibi ben de bana bakılmasından hoşlanıyorum çünkü benzeri olmayan bir duygu ve beni bir şeyler yanıma kâr kalmış gibi hissettiriyor; etten kılıfın içindekinin ben olduğunu düşündükçe gülesim geliyor. Fakat bazen arzunun içinden başını çıkarıveren kini, tepeden bakmanın lekesini kaldıramıyorum. Hafiften tanıdık bir adam, önce bana kara keyif kokteyli –greyfurt suyu, Mogen David şarabı ve saf alkolle yapılıyor, her yudumda genleri mutasyona uğratan yerel bir lezzet– ikram edip sonra sağ mememi çimdiklemeye çalışıyor ve sanırım kaval kemiğine tekme yemekten pek hoşlanmıyor. Howie'yle ayrı takılıyoruz, mesela şu an sürekli azalan hindinin başından henüz ayrılamamış Bolonez'le hararetli hararetli konuşmakta. Medet umar gözlerle yanıma çağırıyorum zira biraz fazla hassaslaştım.

Kalabalığı yararak yanıma gelirken "Kurtarılmak mı istemiştin?" diye soruyor.

"Evet aslında."

"Belli bir sebebi var mı?"

"Belli belirsiz bütün sebepler."

Hemen önümüzdeki berjerde oturan Roger yerinden sıçrıyor. Yeni gelenler uzun boylu, kül saçlı Dorothy Ardis ve mandal gibi parmaklarıyla onun dirseğini kavramış diş doktoru Dr. Ashburnham. Dorothy dışçiden biraz uzakta durarak Roger'a tatlı tatlı gülümsüyor, ceviz rengi kocaman gözleri odada geziniyor. Eli boynundaki kürkünde; bir yandan odayı tarayarak birdenbire görünmez olmuş davetlilerin arasından önce lacivert kanepeye, sonra oradan dönüp Beardsleylere doğru yürüyor. "Vay, teyzenin mobilyalarını depodan çıkarmışsın. Çok da düzenli. Sen ne zaman bu kadar düzenli oldun?"

Stephanie alçak bir sesle bana "Ben temizledim" diyor. "Bunu Roger mı çağırmış? Öldüreceğim onu."

"Yaşıyorum bir şekilde." Roger, Dorothy'nin boş kolunun tarafına geçiyor, çenesi kadının kürküne değiyor. "Spagetti yapmayı öğrendim. Ama bir söylesene, buzdolabının igloya dönmemesi için ne yapmak lazım?"

Howie yüzüne yavaş yavaş yayılan bir gülümsemeyle kadının uzun boyunlu ve uzun bacaklı su kuşu turna misali görkemli yürüyüşünü izliyor. "Çok güzelmiş. Kim bu?"

"Roger'ın müstakbel eski karısı."

"Bana bunu yapamaz. Beni tanıştırmazsa herkesin önünde boynunu kırarım. Parçalarını tavandan hortumla yıkarlar." Işıl ışıl bir gülümsemeyle arkalarından açık mutfağa yöneliyor.

Bardağımı kaybettiğim için Howie ve ben şişeyi sırayla kafamıza dikiyoruz. "Roger karısını kıskandırmaya mı çalışıyor? Yoksa anlaşmalı bir boşanma yaşıyorlar da o yüzden mi dostça davranıyor?" diye soruyor.

"Senin tahminin de benimki de çöp. Bence piçin teki."

Dorothy paltosunu kavalyesinin eline tutuşturmuş, mutfak dolaplarını inceliyor. Roger onu edepsiz bir film izler gibi izliyor. Oda daralıyor, misafirler kahkaha aynaları yansımalarına dönüşmüş, yüzlerinde çaresiz ifadelerle tavana doğru uzuyorlar. Örümcek gibi bir adam Donna'yı köşeye kıstırmış, kollarıyla bacaklarıyla sarmış, koca göbeği memelerine sürtüyor. Donna bayılacak sanki, kendini kurban ediyormuş gibi mest ifadesini çarpık bir gülümseme bozuyor. Charlie, kucağına yarı uzanmış ağlayan Rosellen'ı görmeden, uzaktan ıssız bir üzüntüyle onu izliyor.

"Ben içmemeliyim. Partilere gitmemeliyim. Derim soyuluyor sanki" diyorum Howie'ye. Gecenin kafatasımın açıldığı ve odadaki tüm yanlış anlaşılmalarla yanlış eşleşmelerin doğrudan beynimin ıslak ve gri kıvrımlarına yapıştığı saatine geldik. "Hiç umut yok."

Şişeyi benden alıyor. "Dur o zaman."

Stephanie büyük cesaretle evli çifti takipte; dişçinin arkasından son sırada yürümeye devam ediyor. Charlie, Donna'yı elinden yakalamış ama Donna elini kurtarıyor. "Eğlenmeye yeni başladım!" diye sızlanıyor. Sert ifadesinin üzerinde yapmacık bir neşe var. Bana doğru bakıyor ama beni görmüyor. Hiçbir zaman laf dinlemeyecek.

"İnsanları izlerken neden bu kadar çıplak hissediyorum?" Öne meyledecek gibi oluyorum, Howie'nin koluna çarpıyorum. Oda, olmaması gereken bütün seslerin toplandığı bir huni.

"Gitmek ister misin?"

"Evet... Ama... Midem bulanıyor." Bu odadan nefret ediyorum, açık yaralarıyla birbirine sürünen insanlardan da. Howie'yi birkaç kez gelişigüzel itekliyorum, en sonunda beni koridora çıkarıp dairenin kapısını arkamızdan çekiyor. Aniden hissettiğim serinlik, merdiveni aydınlatan tek ampulün arafta asılı, sönmekte olan bir ölü güneş gibi loş ışığı ve içerideki gürültünün bir anda sessiz bir uğultuya dönmesi hepten başımı döndürüyor. Bana doğru eğilirken ne kadar da tanıdık, bildik"İyi misin Jill? Hava almak ister misin?" derken gözyaşlarına boğuluyorum. Kollarını bana sarınca göğsüne sığınıp iyice kendimi kaybediyorum.

Yün kazağının arkasından teninin sıcaklığını hissedebiliyorum. Göğsü sıcak, geniş. Bir parmak daha öne gitsem sarılacağız. Nefesini tutuyor. Gözyaşlarım yüzümde kuruyor, arzu sanki dev bir kaktüsün üstüne düşmüşüm gibi delik deşik ediyor beni. "Geçti, geçti" diye mırıldanıyor. Birbirimize dokunduğumuz yerler nokta nokta yanıyor. Yüzümü kaldırsam dudaklarını öpebilirim. İstiyorum da. Ama böyle mi? Sersem gibi, aptal gibi, ısınmak için sıcak su dolu şişeye yapışır gibi. Charlie'ye tutunan Donna'nın çaresizliğinde. Arzu beni olduğum yere çakıyor; parmaklarım, memelerim sızlamaya başlayana dek nefesimi tutup bekliyorum. Göğsüne gömdüğüm yüzümü buruşturup geriye bir adım atıyorum.

"Affedersin Howie. İçki beni bozuyor."

Bana doğru bir adım atıp sonra duruyor. "Paltolarımızı alayım. İyi misin gerçekten?"

Başımla onaylıyorum ama önünden çekilmiyorum. Kapıya dayalı duruyorum. Bedenimdeki her bir kas beni kollarına almasını istiyor. Makul seçimim o olabilir fakat ben bu seçimi ikimiz adına yapamam. Kapı açılıyor, düşecek gibi oluyorum. Stephanie beni itip geçtikten sonra kapıyı çarpıyor.

"Jill! Burada olduğuna sevindim. Gittin sanmıştım."

"Şimdi gidiyorduk."

"Pis, rezil sıçan!"

"Ne yaptı?"

Sinirle ellerini ovuşturuyor. "Eve gidiyormuş gibi yapıp sonra geri gelmemi istedi. Ortalığı toplatacak herhalde! İkili oynuyor. Benden bu kadar!"

"Paltolarınızı alın." Howie ikimizi dirseklerimizden tutup çeviriyor. "Ben sizi eve bırakırım."

Atkılarımızı boyunlarımıza sararken Roger yanımıza uğruyor. "Hemen gidiyor musunuz? Gece daha yeni başlamıştı."

"Eh, saatlerim var. Jill ve Howie'yle beraber çıkayım."

Roger kulağına eğildiğinde ıslanıp birbirine yapışmış kirpiklerinin arasından gözleri gülüyor. "Tabii, tatlım. Sonra görüşürüz." Yolda, atkısını döndüre döndüre yürürken dramatik bir kahkaha atıveriyor. "Ne kadar bekleyecek dersin? Çatlasın. Umarım Dorothy onu boşayıp dişçisiyle evlenir. Bana altınla doldurulabilecek bir çürükmüş gibi geldi o kadın."

Sessiz sokaklarda kahkaha yarışı yapıyoruz. Alkol beynimde yavaş yavaş demleniyor. Kapıda Howie'yle özel olarak vedalaşacak vaktimiz olmuyor, dolayısıyla koridorda neredeyse olan veya olmayan şeye bağlanacak bir an yaşayamıyoruz.

Ranzada uzanırken kafamda bir dolu soru dönüyor, batıp çıkıyor, atlıkarınca atları birbirini kovalıyor. Benden etkileniyor olsa bir adım atmaz mıydı? Howie'ye onu istediğimi söyleyip de onun beni sadece arkadaş olarak sevdiğini öğrensem... İçimde bir boşluk. Belki arkadaşım olmak istemez o zaman. Arkadaşlığına ihtiyacım var.

Stephanie üst ranzaya tırmanıyor. "Howie denen o çocuğu neden sevdiğini anlayabiliyorum. İyi bir mizah anlayışı var."

Bana güler mi? Yatak geriye çullanırken yastığıma sıkıca sarılıyorum. Çok içiyorum, çok konuşuyorum! Disiplin gerek. Ekspres trene dönmüş yatağım beni baş üstü geceye doğru götürüyor. Ara sıra Stephanie'nin hıçkırıklarını duyuyorum karanlıkta. Howie meselesini iyice düşünmeliyim. Delirdim mi, hasta mıyım, durduk yere yoldan mı çıktım da bunca yıl sonra onu istemeye başladım? Babasının cenazesinde elini tutmadan önce ona dokunduğumu bile sanmıyorum. Yatak, n'olur dur artık. Ah ama keşke uzansaydı bana, orada, koridorda dikilirken.

Yirmi Dokuzuncu Bölüm
Ayak Sürümek Genetik Olsa Gerek

PAZARTESİ GECESİ, DAHA doğrusu salı sabahı 1:40'ta, partiden bir buçuk hafta sonra, mutfakta oturuyorum. Odadan buraya taşıdığım çalar saatim zonklar gibi tik tak çalışıyor. Etli gözkapaklarım şiş şiş. Yanık mantar tıpası tadında hazır kahve sarhoşuyum. Uyku beynime ağırlık yaparken on sekizinci yüzyılı ihmalimi telafi etmeye çabalıyorum. Yarın sabah beni bir sınav bekliyor. Peki ben ne yaptım? Manzum bir oyun yazdım. Birbiri için ölen iki aşığın Mavisakal efsanesine nakışlanmış kekre ve yutup yutup çıkarılmış hikâyesi. Dersin okuma önerilerinin yerine Pepys'in günlüğünü okudum, hem de öyle bir parça değil, tamamını. Yığın yığın Rochester, Defoe, Pope... Şimdiyse yarınki sınavı dolduracak ruhsuz kıymetlilerin pinekleğiği darmadağın masamda bütün gece devriye gezmek zorundayım. Thomson'ın *Winter*'ının* ortasında hava hakikaten kış.

* (İng.) Kış. (ç.n.)

Shenstone, Warton, Pomfret... Sanki talaş çiğniyorum. Çenem öne kayıp *The Task*'a* dayanıyor.

"O şekilde uyursan belin ağrır." Donna, kucağında bir daktilo, kitaplar ve silinebilir daktilo kâğıtlarıyla içeri giriyor.

"Ayak sürümek bizde genetik olsa gerek."

"Hafta sonu hiçbir şey yapamadım."

"Onlarla tanıştın mı? Nasıl gitti?"

Omuz silkiyor. Yüzü temiz. Teni gözünün etrafında yorgunluktan mavileşmiş, kâğıt gibi olmuş. "Henüz bilmiyorum. Beni zehirlemediler. İstedikleri değilim ama kabul edecekleri olabilirim." Esniyor.

Ben de esniyorum. Başlarımız mutfak masasına eğik, sessizce çalışıyoruz. Kırk dakika sonra çay suyu koymak için kalktığında yine esneyerek "Stephanie Roger Ardis'ten vazgeçmiş ha?" diye soruyor.

"Bando mızıka eşliğinde."

Kafa sallıyor. "Arkadaşın Howie'yle mi çıkıyor öyleyse?"

"Howie mi?" Birdenbire ayıldım. "Neden sordun?"

"Dün öğrenci birliğinde beraber oturuyorlardı. Stephanie yine o... I, hareketli tavırlarını takınmıştı. Yani masanın üstünden emekleyerek kucağına oturmaya çalışmadı ama otursa yeriydi."

Howie'ye laf arasında "Stephanie hakkında ne düşünüyorsun?" diye sorsam mı? Ya daha düşünmediyse? Donna sabırla bekliyor. Gözlemlerini olur a gerekir düşüncesiyle toplayıp benim yanıma getirmesini ve bana önemli değilmiş gibi davranma zorunluluğunu hissettirmektense açık açık "Teşekkür ederim" dememi yadırgamamasını sağlayan kayaçlaşmış empatisi iyi ki var. Stephanie görüştüklerinden bahsetmemişti. Bu hafta sınavlarım ve bir ödev teslimim var, bir de evden umursamazsam kendimi suçlu hissedeceğim bir celp geldi. Annemin bana da miras bıraktığı sağlıksız dişleri epeydir fena ağrıyor. Francis çarşıda bir klinikte cumartesi sabahına randevu almış ama benim gidip anneme eşlik etmemi istiyor. Cuma akşamı Detroit otobüsüne bineceğim. Howie'den ne bekliyorum? Ondan hangi cüretle ne bekleyebilirim? Ne elde edeceğim? Adım atmadan önce onu hipnotize edebilmek isterdim.

* (İng.) Görev. (ç.n.)

"Sen Howie'yle ne yapmaya çalışıyorsun? Büyüsün, birkaç kişi giyip açtırsın diye mi bekliyorsun? Riskli iş."

"Ne istediğimi çözemiyorum." Mezarlıktaki akşamüstülerine, o diyalektik düellolara, yalnız kelimelerden ibaret o sevgiye sadakat. "Sırf ne olacağını görmek için arkadaşlığa seks katılmaz ki."

"Eskiden olsa 'neden olmasın' derdin."

"Kanın tadını alınca bir ödleğe mi dönüştüm yani? İyi de Donna, ben sana hiç *neden olmasın* demedim."

"Neden olmasın?" Sırıtıyor, yüzü yıllarca genç. "Sormaya çok yaklaştığını düşündüğüm anlar olmuştu."

"Howie'yle nedense seninle de o yüzden" diye bir yalan kıvırıyorum. Yalan, zira Howie hiçbir zaman başkalarıyla cinsel ilişki kurmam için bana baskı yapmamıştı. Howie'nin bazen kendim gibi davranmadığımı veya çizmeyi aştığımı düşündüğü olur ama hiçbir zaman beni yargılamaz. Theo ise bildiğim kadarıyla zamanında o soruyu sorduğu için şu an hâlâ parmaklıklar ardında. Bu gece Donna bana hafiften kur yapıyor. "Âdetin başladı mı?"

Konudan konuya atlamam onu afallatmıyor, bocalamadan "Daha başlamadı" diye cevap veriyor. Hep aklında olduğu belli. "Testin sonucunu yarın alacağım."

"Peter'a söyledin mi?"

Gülüyor ama gülüşü boğazına takılıyor, sanki paslı bir bisiklet zinciri. Yine yüz yüze oturup bir yarım saat daha sessizce çalışıyoruz. Sonra ben atıştıracak bir şeyler bulmak umuduyla büyük buzdolabımızı karıştırmak için konsantrasyonumu tekrar bozuyorum. Pörsümüş bir tabak salata. Kimsenin ağzına koyamadığı kabak güveci. Donna arkasına yaslanıp cana yakın bir tavırla beni izliyor.

"Evleri nasıldı?" diye soruyorum. "Teslimatçı gibi ancak kapıya kadar gidebilmiştim."

"Çok güzeldi, Stu!" Gözleri açılıyor. "Dört katlı, avlularında çok yaşlı bir meşe var, kesmemişler. Doğal taş şömineler. Mutfağın zemini İspanyol karosu. Her yatak odasına ayrı, kocaman kenefler. Salonda reklam panosu büyüklüğünde varoluşçu soyut tablolar; yurtta ortak salona asarsın. Müthiş bir göl manzarası.

Bir hizmetçi, bir de yarım gün çalışan bir kadın. Annemin mutfağından güzel bir karanlık oda. Bir bilardo masası. Daha çok ufak detaylara takıldım, mesela misafirler için işlemeli kutulara konmuş *English Oval* marka sigaralar. Benim odamda Amerika'nın ilk yıllarından kalma antikalar vardı. Annesinin Droit ve Gauche adında iki minicik Fransız kanişi var..." Aniden duruyor. Konuşmasını değiştirdiğini hissedebiliyorum. Bir daha asla önümde Peter'ın ailesine methiyeler düzmeyecek. "Epey rahat yaşıyorlar."

Eh, Peter'ın parası yatak odasında bir ağaç ve iki hizmetçiye yetmese bile en azından el yapımı nargileler tüttürüp, varoluşçu küllerini St. Clair Gölü'ne serpiştirecek bir ordu Oval Amerika Antikası kanişine yeter. Donna, Peter'ın onu Külkedisi diyarına götürdüğünü düşünüyor olabilir ama Peter'ı, camdan prensini o diyarın cevheri gördüğüne eminim. "*Onların* yanında rahat olur muydun, Donna?"

"Onların yanında olmayacağız ki. New York'ta yaşayacağız. Gizli hedefim o. Peter'ı onlardan uzaklaştırmam gerektiğini biliyorum, sandığın kadar kör değilim ama hamileysem ne olacak? Düşüncesi bile çok fena ve başka hiçbir şey düşünemez oldum."

"Ne kadar paran var?" Yine bu terane, yine bu terane. Dört ayda bir rastgele bir kadınla okuyoruz, üstelik Donna'yla daha önce bir kez okumuştuk. Ne kadarmış, ne yapmalıyız, tanıdığın var mı, yaparlar mı, ne kadar aşağılanma ve acıya mal olacak ve zamanında yapabilecekler mi? En azından bu sefer hazırlıklıyım. "Donna, bende bir liste var. Doğurmayı düşünmüyorsun, öyle değil mi?"

"Şaka mı yapıyorsun? O... şebeğe benzeyecek bebeği boğarım ben. Artık çarşıya gitmekten nefret ediyorum. Hep onu göreceğimden korkuyorum. Bir kere gördüm, Stu. Gerçekten. Oydu."

"Nerede?"

"Ashley sokağında Ovid's diye bir bar var. Peter yolun karşısında benzin alırken o bardan çıktığını gördüm." Ürperiyor, tüylerinin diken diken olduğunu görebiliyorum. "Yüz dolarım var. Azar azar biriktirmiştim. Kıyafet alacaktım, güzel, kaliteli kıyafetler."

"Bende yirmi üç var. O kadar. Ama borç alabilirim."

"Ne kadar gerekiyor?"

"Dexter'daki doktor yapacaksa üç yüz elli dolar. Bu sonbahar fiyatlarını kontrol etmedim." Birbirimize boş gözlerle bakıyoruz. "Dert etme, hallederiz" diyorum içtenlikle. Yeniden arkadaşım oldu. Onu geri kazanma umudum yerin kat kat altında bir mağarada diriliyor. Onu ben kurtaracağım, tek başıma ben, Peter değil. Detroit'e gidip anneme iyi davranacağım, kendimi ona sevdireceğim. Geri gelip Howie'yi bir hokkabazlıkla, o ne yaptığımı anlayamadan baştan çıkaracağım: Kendi fikri olduğunu sanacak. Bir yerden para bulup Donna'yı kurtaracağım. Herkes beni sevecek çünkü ben iyi ve gözden çıkarılamaz bir insanım.

Annem misk sıçanı kürkünden paltosu ve sipersiz kırmızı şapkasının kenarlarından kızgın siyah alevler gibi yükselen saçlarıyla yanımda için için kuduruyor. Otobüsteyiz. Artık lafımı dinletebiliyor ve ısrar edebiliyor olmanın verdiği sarhoşluk ne acayip his, yokluğum sanki bana bir otorite vermiş! Karşı geldi, yalvardı, bahaneler uydurdu. Başım ağrıyor dedi, sonra karnı ağrıdı. Ayakları acıdı. Sonraki hafta gidelim istedi. Ah, birini onun için iyi olacağını düşündüğün bir şeyi yapmaya zorlamanın o keskin, tuzlu hazzı. Anneme bana sıklıkla yaptığı şiddetli ve etkin anneliği yapıyorum. Senin iyiliğin için, diyorum ezgiyle. "Yahu ben hep gidiyorum dişçiye. Neredeyse ilk dönemimin tamamını diş hekimliği fakültesinde geçirmiştim. Orada gördükleri en kötü dişlerin benimkiler olduğunu söylemişlerdi. Ee, *sen* beni hiç dişçiye götürmedin ki." Suçlu hissettirmece. Sonra da onun benim için yapmadığını, ben onun için yapacağım. Ah, büyümenin verdiği haz. Yetişkinliği seveceğimi içten içe hep biliyordum.

Dr. McMeel'ın çarşıda yer alan eski bir binadaki muayenehanesinde neredeyse bir saat bekliyoruz. Bu dişçi fiyatından dolayı seçilmiş gibi bir his var içimde ama Francis'in sora sora bulduğu tek dişçi de olabilir. Gerçi nereye soracak ki, köşedeki bara mı? Onu suçlamamalıyım. En azından randevu almış. Babam tıpkı benim gibi annemi baskılamak ve korkularını

küçümsemek dışında hiçbir şey yapmamış. Bu adam çoğunluğu fakir ve Siyahî hastalarıyla büyük bir iş hacmi yakalamış.

Çokça karıştırılmış *Life* ve *The Saturday Evening Post*lar ve iki tane fi tarihinden kalma, resimleri yırtılmış *National Geographic* sayısı. Ödevim yanımda. Bir saat onunla uğraşıyorum, sonra bir saat daha uğraşıyorum. Neler oluyor? Dokuz kırk beşten beri buradayız. Şimdi saat bir ve acıktım. Başka bir çıkış mı var diye düşünmeye başlıyorum. Belki de kafası karışmıştır, başka kapıdan çıkmıştır. Aptal gibi hissederek kalkıp resepsiyoniste soruyorum, o da karşılığında beni daha da aptal hissettiriyor. Koltuğuma geri dönüyorum. Annem Dr. McMeel'a hayat hikâyesini anlattırıyordur muhtemelen.

Çıktığında sendeliyor. Katı bir iradeyle yürütüyor kendini sanki; bir adım ileri, dur, sonra bir adım daha. Bir tomar peçete bastırdığı ağzının etrafına kan bulaşıp kurumuş. "Bu da reçeteniz Bayan Stuart. Aşağı kattaki eczaneden halledersiniz."

Resepsiyoniste bakmıyor. Reçeteyi ben alıyorum.

"Çekim ücreti yetmiş beş etti Bayan Stuart, yirmisi zaten ödenmişti."

Parayı çantasından saya saya çıkarıyorum, buruş buruş beşlikler, onluklar, birlikler ağzına kadar dolu bozuk para çantasına sıkıştırılmış. Eksik altı doları ben bozukluklarla tamamlıyorum.

"Dişleriniz önümüzdeki çarşamba hazır olacak."

Koridorda bana dayanarak yürüyor fakat yüzünü göstermiyor. "Ne yaptı sana?" diye soruyorum.

"Git bahımdan!" Sesi bir tuhaf; boğuk ve peltek, hafif de mahcup çıkıyor.

"Novokain verdi mi?" Ona bakmaya çalışıyorum ama yüzünü bir türlü bana çevirmiyor. Neredeyse kucağımda taşıyacağım. Sokağa ulaştığımızda onu bu şekilde otobüse kadar çekiştiremeyeceğimi fark ediyorum. "Anne, burada bekleyebilir misin? Lamba direğine dayan. Lütfen. Taksi çevireceğim."

"Hah." Kafasını başka tarafa çeviriyor yine. "Ne gevek va? Bofuna ifraf."

Taksiye zorla bindiriyorum. "Anne! Ne yaptı sana?"

Birden yanakları sarkıveriyor. Bu sabah göründüğünden yaşlı görünüyor. Acı çekmesine dayanamıyorum. "Hepfini kekti." Kanlı peçete tomarını ağzına basarak yüzünü benden çeviriyor.

"Ne yaptı?" Sonra anlıyorum. "Diş mi çekti?" On altı yaşındayken benim de birkaç dişimi çekmişlerdi ama üniversiteye başladığımdan beri pek diş çekildiğini duymadım. Her türlü cafcaflı ve uğraştırıcı işi yapıyorlar ama çok nadiren diş çekerler.

"Hepfini! Hepfini!" Nihayet ağzını açıyor. Diş etlerinde kopkoyu kan dolu çukurlar. Gözleri öfkeyle yanıyor.

"İyi de neden?"

O gece babamla baş başa yemek yiyoruz. Annem yatağında. Ara sıra yatağın yayları sızlanıyor; kapının arkasından anlaşılmaz bir mırıltı, bir yükselip bir alçalan bir ağıt geliyor. Bütün gün midesine sadece açık çay girdi. Öyle yaşlı görünmesine dayanamıyorum. O harap ifadeyi takınmasını istemiyorum. Birdenbire yumurta kabuğundan, pirinç kâğıdından bir kadın oluverdi sanki. Her yanda üflense uçup çarpabileceği keskin kenarlar. En keskin kenarsa bendeniz.

Babamla sohbet etmeye çalışıyoruz. Tigers hakkında konuşuyoruz. Gerçi ben takımın altı yıl önceki halini hatırlıyorum ama olsun, çaba gösteriyorum. Ruslardan ağlamaklı bir sinirle bahsediyor, duyan Kruşçev'le senli benliyim sanır. Ortak konu bulamadığımızdan oltalarımızı ikimizi de özellikle ilgilendirmeyen şeylere sallıyoruz ama ne bulsak, zamanında Cold Springs civarında banliyö alanı olacak diye yapılıp madenler kapandıktan sonra oldukları gibi bırakılan yollar gibi çıkmazlara götürüyor bizi. Ta uca kadar gidip bir şey çıkmayınca alelacele geri dönüyoruz. Nihayet havadan söz açılıyor, büyük ciddiyetle havayı konuşuyoruz. Bu sonbahar yağmurlu, evet, serin geçiyor, pek güneş yok. Doğru. Sonra onun aklına bir konu geliyor: Polyesterin nimetleri. Annem ona polyester gömlekler ve orlon çoraplar almış, onların meziyetlerini sayıyor. Dinlerken Donna'nın beni uygunsuz züppelikler hakkında epey eğittiğini fark ediyorum. Yalnızca beş gömleğim olabilir hatta bunlardan üçü Neredeyse Yeni'den de olabilir fakat hepsi ya pamuk ya ipekten.

Pazar günü annem ayaklanıyor. Kendini nasıl hissederse hissetsin yatakta uzun süre kalamaz o. Babamla bana –Francis, bir işçi sınıfı mahallesi olan Ecorse'ta oturan bir arkadaşının yanına taşındı; Great Lakes Çelik'te işe girmiş– öğün öğün yemek hazırlıyor, kendisi konsome içiyor. Joy Caddesi üzerindeki bakkaldan ona bebek maması alıyorum. Yemek masasında üzerinde telaşlı bir dargınlık var; küçük ağzını kenarlarından aşağıya çekiyor, burnunu mandal gibi kıstırıyor. *Dediklerini ağzından çıktığı gibi aktarmayacağım. Ne dediğini pekâlâ anlayabiliyorduk.*

"Yıl dönümü hediyem" diyor onun için hazırlanan köprüye. Babamın evlilik yıl dönümlerini kutlamamasına kafayı takmaktan hiç vazgeçmedi. "Baban Cadılar Bayramı için bana bunu uygun gördü. İhtiyar bir cadıya döndüm." Kamburunu çıkarıyor, kısa boynu önünde. "Yiyemiyorum ben bu lapayı!"

Babam çatalını bırakıyor. "Eti incecik kessem yiyemez misin Pearl?" Sesi mahcup, şefkat dolu. Dişlerini çalan işbirlikçiler olarak göz göze gelmemeye çalışıyoruz.

"O doktor sahteydi bence." Önündeki bebek mamasını karıştırırken burnunun kanadının kenarından bir gözyaşı süzülüyor. İblis iştahım olmasa masadan kaçardım. "Çektiği dişleri gördüm, gördüm dişlerimi! Bazıları sağlam sayılırdı."

"Ama ağrın vardı." Babam suyuna gidiyor. "Ağrıdan geceleri uyuyamıyordun."

"Başka türlü başımın etini yemeyi bırakmazsınız diye ses etmedim. Çekmenin dolgu yapmaktan daha ucuz olacağını, işimin iki ziyarette biteceğini söyledi. Yoksa aylarca gitmem gerekecekti."

Kafamı şu masaya koyup hüngür hüngür ağlayacağım. Babam neden şu an onunla böyle bir tartışmaya giriyor? Ne anlamı var? Dişler zaten gitmiş. Hâlâ nedenini çözemedim. O kadar kötü durumda mıydılar? On altı yaşındayken benim üç dişimi çeken doktor gibi bu da parası olmayan bir kadınla uğraşmak istemedi mi?Annem para harcamak istemediği için mi yaptırdı? O mümkün. Kendine para harcamak ona ıstırap geliyor. Tabii ya, diyorum kendime, onun parası değil ki. Para için çalışmıyor, bedavaya çalışıyor, mesele de bu.

Otobüsten bavulum ve bir sepet erzakla indiğimde saat on buçuk. Eve değil doğrudan Howie'ye gideceğim. Sis içinde boğulmuş evlerin arasında yürürken yollar uzuyor sanki. Yürüdükçe yürüyorum. Bu hafta sonu derilerimden bir katman daha soydu, kendimi dımdızlak umuda açtım. Ben kardeşlik almayayım. Ne plan yaptım, ne bir konuşma hazırladım. Yol boyu hayal kurmama bile müsaade etmedim. Yalnızca onu istediğimi, niyetimin bu isteğimi ona dayatmak olmadığını ve bu ani hevesimin aramızda en ufak bir suskunluk ya da tuhaflığa mahal vermesine gönlümün olmadığını biliyorum. Bu dolaylı ve tedbirli mucizeyi nasıl becereceğim hakkında fikrim yok ancak şansıma güvenebilirim. Öyle ya! İçeri girip paltomu çıkardıktan sonra geri kalan kıyafetlerimden de sıyrılıp önünde çırılçıplak dikilsem? "Hey Howie, bu konuda ne düşünüyorsun?"

Sisin içinde duraksıyorum. Köşedeki odasından ışık gelmiyor. Dışarıda herhalde. Tüh. Eh, koridorda beklerim. Belki kestiriyordur. Merdiveni tırmanıp kapısına vuruyorum. "Howie? Howie, evde misin?" Loş koridorda ağırlığımı bir o ayağıma, bir diğerine veriyorum.

Sesler. Kapının altında bir ışık şeridi beliriyor. Evdeymiş! "Jill? Sen misin?"

"Ta kendisi. Aç kapıyı."

"Bir dakika." Bir şey daha diyor ama duyamıyorum. Absürt bir heyecan var sesinde. Koridorda bir aşağı bir yukarı yürürken sesimi çıkarmadan acele ettirmeye çalışıyorum onu, haydi, haydi. Kapı ağzına kadar açıldığında arkada yalınayak odanın bir ucundan diğerine koşan Stephanie'yi görüyorum. Bluzunu içine sokmaya çalışıyor. Nefes nefese bir gülüşle parmaklarını saçlarının arasından geçiriyor. "Notumu aldın ha? Güzel. Howie dönüp dönmediğini sormak için gelmişti, beraber yemeğe gittik." Bir daha gülüyor, bu sefer gergin de değil, neşeli. "Detroit nasıldı?"

Hayal kırıklığımı avazım çıktığı kadar haykırmak istiyorum, ne var ki mideme oturmuş kıskançlığı döküp saçmamak için tatlı tatlı konuşmam gerek. "Hayır, notunu almadım." Dosdoğru konuşmalıyım, zira az sonra bavulumu görecekler. "Otobüsten indim, uğrayayım dedim. Kolum kopacak. Ha bu arada,

şimdi çıkmazsak eve geç kalacağız." Göğsüm tahta gibi, kupkuru. Dudaklarımı yalayıp odaya göz gezdiriyorum.

"Geç mi?" Etrafında dönüyor, hareketlerinde yine o taşkınlık. "Zamanı geldi demek ki."

Ben geç kaldım. "Gel bizimle eve kadar yürü. Hem Jill'in pılısını pırtısını taşırsın." Çizmelerini ayağına geçirmek için koşarken Howie'nin saçlarını karıştırıyor. Howie başını kaçırırken bakışlarımız kesişiyor, birbirinden çekinip kopuyor. Bu iş de buraya kadar demek. Komodininde duran gözlüğünü işaret ediyorum, alıp takıyor.

Geri dönüş yolunda Stephanie her başladığı cümleyi yarım bırakıyor, önümüze geçip geri geri yürüyor. Howie diğer yanında esniyor.

Yalnız kaldığımızda kendini sallanan sandalyeye atıp odanın serinliğinde Meksika işi şalını omuzlarına sarıyor. "Garip, karmaşık bir adam. Genç olmasına rağmen Rob'tan, Roger'dan da karmaşık hatta. Ben hep benden büyük erkeklerden etkilenmişimdir. Bu bir ilk."

"Aslında senden çok daha genç" diyorum zayıf bir fesatlıkla.

"Öyle buyrukçu değil ama kuvvetli biri." Başını yana eğip ona katılmamı bekliyor. "Stu, ona Roger'ı anlatma. Onunla hiç yatmadığımı söyledim ona."

O duyduklarından sonra mı? "İyi de neden?"

Şalının püskülüyle oynuyor. "Yeni bitti diye. Eminim böylesi daha çok hoşuna gitmiştir." İç çekerek şalını yüzüne sürüyor. "Çok... toy olduğumu düşünmezsin umarım. Ama aslında Rob'la yattığımı söylerken biraz abartıyordum. Ne kadar deneyimsiz olduğumu bilmeni istemedim..."

Kafam yazı tura atılmış gibi dönüyor. Howie'ye Rob var, Roger yok; bana Roger var, Rob yok; peki kendisine? Bunların hepsini yer miyim bilmiyorum. Rob'ın Lynn'le ve tanıdığım birkaç başka kadınla yatağa girdiğini biliyorum ve Stephanie onunla bir yıldan fazla çıktı.

"Roger ilkimdi. Ne aptalca bir başlangıç, öyle değil mi?" Şalını yüzüne çekiyor. "Babamdan korkuyorum, biliyor musun? Bilse beni öldürür. Nasıl mahvetti beni. Ah babasının sevgilisi, güzel kızı, aman babasını dinlesin yoksa kemikleri kırılır."

Telaşlı, ıslıklı bir sesle konuşuyor. Bir büyü yapar gibi. "Stephanie, evden taşındın sonuçta."

"Saçmalama. Benim geldiğim yerde öyle kolay çıkılmaz evden. Bölme, bir dakika! Ve lütfen asla kimseye söyleme. Çocukluğumdan beri gece uyandığımda yatağımın ayak ucunda dikildiğini gördüğüm olur. Bu yaşa geldim, hâlâ harçlık vereceği zaman beni kucağına oturtur. Lisedeyken erkeklerin nasıl pis olduğunu anlatır dururdu. Eteğinin altına girmeye çalışırlar, derdi. Aklını kaçırmış. Ben de kaçırdım mı acaba?" Şalı aşağıya çekiyor, elinde buruyor. "Ondan kurtulayım diye! Bunu kimseye söylemedim, bir daha da kimseye söylemem. Roger'ın evindeyken koridordan ayak sesi geldiğinde zınk diye doğrulurdum yatakta. O geldi sanırdım. Bana kuvvetli bir adam lazım. Babamı, lisede bir oğlanla dışarı çıkmayı kabul etme salaklığını gösterdim diye beni fırlattığı gibi kaldırıp merdivenden aşağı fırlatacak kuvvette bir adam." Aniden susup aldığı nefesi fıkır fıkır gülüşüyle ağzından kaçırıyor. Ben de o zaman nefes alabiliyorum. Hikâyesi hayal gücüme teslim bayrağını çektirdi. Şalını bırakıp dikeliyor. "Bak, bak bana. Görüyorsun işte Howie'ye nasıl ihtiyacım olduğunu!"

Sersem gibi oturuyorum. Sonra aklımın bir köşesini kemiren şeyi büsbütün hatırlıyorum: Bu kızın iki kız kardeşi var. Eminim hepsi doğrudur Stephanie fakat etkileri fazla olsun diye biraz abarttığına da şüphem yok. "Bunu ona söyledin mi?"

"Hayır, hayatta da söylemem. Gözünü korkutmak ister miyim sence? Beni, beni kurtardığını bilmeden kurtaracak. Bu sefer hata yapmaya niyetim yok."

Zavallı Howie. Yoksa değil mi? "Anladım, peki nasıl?"

"Çünkü uzun soluklu olacak. Hedefi tıp fakültesi. Ona ayak bağı olmayacağım; erkeklere yapışıp onları boğan kadınlardan nefret ediyorum. Annem öyle. Ben uygar olacağım."

"Daha her şey çok yeni. Kendine bir adam istiyor olabilirsin ama o adam Howie mi?" Bu gece buraya *beni* görmeye gelmiş, *beni,* diye bağırasım var, gelgelelim şikâyet etmek için çok geç kaldım. Kendi ayak sürümelerim ve kılı kırk yarmalarımdan başka suçlayacak şey yok. Bir daha bir erkekle ilgilendiğimde balıklama atlayıp gerisini sonra düşüneceğim.

Çizmelerini çıkarıp ayaklarını altına alıyor. Howie'nin odasındayken yüzünde olan o kızarıklık yeniden tenini ısıtıyor. "Çok uğraştıracak. Çok inatçı, hiç de açılmamış. Henüz hiçbir kadın o sivri köşelerini zımparalamamış. Hem talepkâr hem de bir kirpi gibi bağımsız. Yularını gevşek tutacağım." Dizlerine sarılıyor. Bu hareketliliği bana eziyet; bu kıvılcımı onda çakan Howie. "Onunla ilgili bildiğin her şeyi anlatmalısın bana, her şeyi!"

"İnsan iki farklı kişiye karşı aynı davranmaz ki. Biz arkadaştık, o başka bu başka."

"Arkadaş kalmaya da devam edeceksiniz. Görürsün bak, hiç aranıza girmeyeceğim. Siz arkadaş olmasanız biz nasıl tanışacaktık? Öyle bir seferinde içkiyi fazla kaçırıp falan yatağa girmiş olsanız bile anlayış gösterirdim. Bana yüzde yüz sadık kalmasını beklemiyorum."

"Saçmalama." Ayağa kalkıp bavulumu boşaltmaya başlıyorum. "Bizim aramızda o tür bir ilişki yok."

"Biliyorum" diyor avuturcasına. "Sadece hislerimi anlatmaya çalışıyorum. Yani, iki insan sonsuza dek birbirinin her şeyi olmaya ant içemez ki. Onun istediği ya da bir süre için istediğini sandığı bir şeyi elde etmesine engel olduğumu düşünmesini istemem."

"Doğrudur. Ama sen sandığından kıskanç biri olabilirsin. Bir insan gök yırtılana kadar tüm samimiyetiyle akılcı ve mantıklı davranmaya çalışsa da o duruma düştüğünde kıskançlığın gözünü kör etmesinin önüne geçemeyebilir" diyorum. Gerçek hislerim.

"Eminim haklısındır... Aklımı alıyor. Güzel bir şeyler olacağını hissediyordum zaten. Zamanı gelmişti, olması gerekiyordu. Zincirlerimden kurtulmayı öyle çok istiyorum ki! Umarım bir aptallık edip onu elimden kaçırmam."

İsteklerim ve arzularımın tam aksi yönde olmasına rağmen neredeyse ben de öyle umacağım.

Şu canına yandığımın telefonunu bir gün rehberden sildirmem gerekecek, biliyorum ama erteleyip duruyorum çünkü gerçek bir insan olmaktan vazgeçmiş olacağım gibi geliyor. Ayrıca sponsorların dinletiler için bana ulaşabilmesini istiyorum zira gelirimin

çoğunu o şekilde sağlıyorum. Ne yazık ki benim onları tanıdığımı zannetmediğim kadar beni tanıdıklarını zanneden yabancılar, hislerini anlatmak ya da özel sorular sormak için sabah akşam arayıp, beni küvette, uykuda, huysuz ya da akşam yemeğinde ağzım patates dolu yakalayınca şaşırıyorlar.

En fenası kapıya gelmeleri. O sabah, daha doğrusu saat on bir buçukta, normalde birkaç saattir daktilomun başında olmam gereken bir saatte Josh ve ben çırılçıplak dikilmiş kimin kime diyete girmesi gerektiğini söylediği hakkında bağrışmakla meşguldük. Eğer kavgam bölünecekse siyaset veya felsefe üzerine tartıştığımın duyulmasını isterim; hangimizin öbürüne göbek kısmında iki üç kilo fazlası olduğunu ima ettiği üzerine değil.

İkimiz de asabi insanlarız ve herhangi bir karşıtlık açıkça – öfkeyi sonraki on yıla yaymak yerine– ifade edildiğinde, iki kilometre yarıçapında bir alandaki ağaçların kuruyacağını ve bülbüllerin pat diye düşüp öleceğini düşünen eski kocamın aksine, sıklıkla birbirimize şarlarız. Josh'la başımızı alıp gitmek veya kendimizi öldürmek üzere olduğumuza yemin ettiğimiz kavgalarımız oluyor; bir de böyle, aslında o an içinde olmamız gereken yatağımızda uydurduğumuz saçma sapan kavgalarımız.

"Bir daha hiçbir şey yemeyeceğim" diye feryat ediyordu Külhanim. "Kendimi açlıktan öldüreceğim!"

Bir ses sineklikten içeri sızdı: "Kimse yok mu? Merhaba?"

Baktık. Josh hafif ezilip bükülmüş kibarlığıyla –ikimiz de mahrem yerlerimizden çok mahremiyetimizi sakınıyorduk– "Merhabalar. Iı, kimi arıyorsunuz acaba?" dedi. Yazlık komşumuzdur diye umdum.

"Jill'i elbette."

Cevabı pek bir şey ifade etmedi. Hepsi bana Jill der.

"Evet?" dedim. "Bakın, insanların kapımda belirmeden önce haber vermelerini isterim." Çıplak çıplak içeri aldım çünkü başlarının belada olup olmadığını tahmin edemiyor insan. Bazen bana ulaşan kadınların cidden onlara verebileceğim, iletebileceğim veya sağlayabileceğim bir şeylere, yani somut yardıma ihtiyaçları oluyor. Birine yardımcı olduğumda normal olarak bir parça havaya girebiliyorum. Ama çoğunlukla kapıda beni bekleyen, bir ego çatışması oluyor.

"Bugün New York'tan otostopla geldim. Annem şimdiye notu bulup seni arar sanmıştım..." Peşimden yatak odama geliyordu ki arkamı dönüp "Salonda oturun lütfen. Beş dakikaya gelirim" diye hırladım.

Josh odaya girip kapıyı dikkatlice kapatmıştı, yatakta yayılıyor. "Ah, Indianapolis'ten bir hayranınızım, tesadüfe bakın ki buralarda tatildeydim, yanımda da az sonra size yüksek sesle tamamını okumayı planladığım dört bin sayfalık el yazmamı getirdim. Bütün Kovan'ı topladık, ön bahçenizde pagan ayiniyle mavi bir keçi kurban edeceğiz. Tüm dersleri pekiyi bir öğrenciyim, hakkınızda bir tez yazıyorum, size dini ve felsefi görüşlerinizle ilgili kırk altı sayfalık bir anket doldurtacağım."

"Şişşt. Öğle yemeğinde seni servis etmeyeceğime göre pantolonunu giymeye ne dersin?"

Piç herif izin isteyip posta için şehir merkezine gidecek diye çıktı. Odadan çıktığımda misafirimizi salonda bulamadım; mutfağa geçmiş, masanın üzerine oturmuş, ayaklarını sallayarak kahvaltı kırıntılarını parmağıyla topluyordu. "Beni tanımadın mı Jill teyze?"

Dikkatlice bir baktım. Bildiğim kadarıyla Frankie'nin çocuğu yoktu ama Leo'nun farklı evliliklerden altı çocuğu oldu. Leo'dan olma yeğenlerime hiç benzemiyordu ama onların hepsi siyah saçlı ve güzel yüzlü çocuklar, hepsinin de gözleri bizim aileye çekmiş. Bu kızın saçları kum rengi, kıvır kıvır ve kısa. Kemikleri iri, biraz tuhaf bir havası var, yüzü de tam oturmamış. Üzerinde yırtık kot şort ve göğsünün altında bağladığı bir gömlek var, beli açık. New York'tan o kılıkla otostopla geldiğini düşününce ürperdim. "Karlie?" diye bir denedim.

"Çok değiştiğim için tanıyamadın."

"Seni son gördüğümde çocuktun." Üç ay sonra on sekiz olacakmış. O bana neden birdenbire burada belirdiğini anlatmaya hazırlanırken ben önüne yemek koydum.

"Onu tanıma imkânım olmadı." Masamın üzerinde tünediği yerde dudak büktü, poposuyla tereyağının durduğu kabın arası belki iki parmak.

Çeksem laf ederdi kesin. Eleştiri sevdası ve hoşnutsuzluğu paçalarından akıyordu. Yüzünde babasını görebilmek umuduyla

bir süre gözümü ondan ayırmadım fakat bedeninde bulabildim ancak. "Annenin olduğu kesin. Kanıtı sensin."

"İyi de... Sahiden nasıl biri olduğunu merak ediyorum. Ben, iki yaşındaydı ve o bile doğru dürüst hatırlamıyor. Ben daha doğmamıştım bile!" Sesi gücenik.

"Beni görmeye geldiğinden Stephanie'nin haberi var mı?" Pazartesi gecesi uzak mesafeden arayıp kocası ve çekilmez kızını –bu karşımdakini, dokuz yaşındaki Tamara'yı değil– anlatmıştı ama böyle bir ziyaretten bahsetmedi hiç. Stephanie'yle hep görüşelim diye konuşsak da telefonda daha iyi anlaşırız. Yüz yüzeyken birbirimizin sinirine dokunuyoruz.

"Ona ne? Ben kafama göre seyahat ederim. İzin almama gerek yok... Ayrıca not bıraktım zaten."

Gözleri Stephanie'ninki gibiydi, sadece biraz daha açık bir ton. Saçları babasından. Bağladığı sarı gömleğinin altında bir Magen David kolyesi gördüm. Hâlbuki Yahudi olarak yetiştirilmediğini biliyordum. "Ne öğrenmek istiyorsun, ne için buralara kadar otostop çekip de kıçını tehlikeye attın?"

"Tek başıma gelmedim" dedi istemeye istemeye. "Erkek arkadaşım kumsalda... Nasıl biriydi? Ay, ne olur cesur bir siyasi olduğunu, bir kahraman olduğunu falan anlatma bana. O adamla büyüdüm zaten; uğruna mumlar yakılan saçma sapan bir ikona ya da anneannemin duvarındaki ejderha öldüren Agios Georgios resmiydi sanki. Kendini öldürttüğünde beni düşünmemiş ama bir ömür üstüme kaldı işte!"

"Neden ben? Bir de biraz daha peynir ister misin? Bir simit daha?" Simitleri arkadaşlarım New York'tan getirmişti, ben de sonra yeriz diye dondurmuştum. Karlie'nin geleceğini bilsem ona bir alışveriş listesi verirdim.

"Şimşek Ağıtları'nı ona mı yazmıştın?"

"Sana bunu Stephanie mi söyledi? Hayır. Başkasınaydı."

"Çok erken ölen bir adam geçtiği için sordum."

"Ondan da erken ölen bir kadına yazmıştım. Başka bir arkadaş."

"Hıı... Ama büyük aşkı sendin, değil mi? Sağdan soldan öyle duydum."

"Biz arkadaştık, Karlie. On altı yaşından beri arkadaştık. Ben senin yaşındayken en yakın arkadaşım oydu."

Otuzuncu Bölüm
Donna'ya Göre Hayır İşi, Jıll'e Göre Kafa Dinginliği

BİR ZAMANLAR ANN Arbor'ı muhteşem bulurdum, bana bilmediğim ve özlemini duyduğum her şeyin içinde saklı olduğu bin sayfalık bir kitapmış gibi gelirdi. Şimdiyse kampusa en az benzeyen kısımlarını, bana Detroit'i hatırlatan Siyahî ve işçi sınıfı mahallelerini tercih ettiğim ufak bir şehir sadece. Alberta'yla haberleşiyoruz, haziranda New York'a taşınmayı planlıyorum. Ann Arbor'ın yeşil pastoral tepeleri beni sıkıyor.

Ashley'de yürüyorum, aklımda para, tam olarak dört yüz dolar hatta. Derken tam karşımda, şehrin üniversiteyle alakası olmayan sakinlerinin sıklıkla takıldığı bir barın önünde görüyorum onu: Donna'nın tecavüzcüsü. O ve arkadaşlarıyla karşılaşmamak için arkamı dönmek üzereyken birden tepem atıyor. Neden varlığı güpegündüz beni kaldırımımdan indirecekmiş? Dosdoğru üç adamın üzerine yürüyorum. Daha birkaç saniye geçmeden pişmanlığım başlıyor. Erkeklerden biri, saçı Presley modeli gibi taranmış olanı, bana bakıyor. Üzerindeki kıyafet

sınıfının üniforması sanki: Levi's kot, zımbalı siyah deri ceket, kafasında bir kasket. Üniversitede kimse öyle giyinmiyor. Gözünü benden ayırmadan tecavüzcüye "Hey Buddy, topukla derim" diyor. "Seni pataklayan hatun geliyor."

"Siktir be Kemp, bir halt etmedi. Ben ona vurmak istemedim, ondan."

Aralarından geçip gitmeme izin vermeyeceklerini fark ettiğimde yapacak bir şey kalmıyor, mecbur direteceğim. Sonuçta aynı sokak terbiyesini almışız. Onlar nasıl ödleklik edemiyorsa ben de edemem. Bir savunma kurmak için iki saniyem var ve bu savunma korkudan çok kızgınlığa yakın galeyanımdan çıkmalı. "Ya, Buddy" diyorum ama gözlerim liderlerinde. O gün arabayı süren buydu. "Başımı çok ağrıttın. Kuzenimi hamile bırakmışsın. Erkek arkadaşıyla evlenecekti, ona yaptırdığın şey yüzünden başı büyük belada."

"Ne olmuş? Karnı burnunda evlensin. Herkes öyle yapmıyor mu?"

"Evlenemeyecek. Kimseyle yatmadığını sana söylemiş. Erkek arkadaşıyla da yatmıyor. Onun olduğunu söyleyemez yani."

"Hiç bana bakma. Ben de kabul etmem."

Hepsi gülüyor. Kemp'e bakmaya devam ediyorum. "Dexter'da doktorun birine ameliyat ettireceğim ama ailesinin parası yok. Buraya ikimiz de burslu geldik. Sana niye kızgın olduğumu bilmek istiyorsan al sana neden, o parayı nereden bulacağımı bilmiyorum."

Kemp iki arkadaşına "Toz olun" diyor. "Ovid'e gidin." Ovid'in i'sini uzatarak söylüyor. "Ben arkadan gelirim."

Sözünü dinliyorlar. Kıpırdamıyorum. Ne diyeceğini merak ettim. Ağzını açmadan dirseğimi sıkıca yakalıyor, sertçe değil ama sonra beni yolun karşısına geçirip tanıdık gümüş grisi üstü açık arabanın yanına götürüyor. Sağ kapıyı açıyor. "Yemezler" diyorum. "İkilemeye gerek yok. Yeterince derdim var zaten."

"Hayatımda hiçbir kadına karşı güç kullanmadım. Öyle yapmak zorunda hissedenler sikini beyzbol sopası sanan adamlardır. Benim yanımda güvendesin, istediğin oysa tabii." Sol tarafa geçip kapının üstünden koltuğa atlıyor.

Kulaklarım ağzımda dikiliyorum, hayret. Nedir bu? Biraz Francis, biraz Dino. Tek varlığı bedeni olan bir adamın zarafetiyle hareket ediyor. Beş dakikada o bende ne gördüyse, ben de onda aynısını gördüm. Hem aptallık hem pervasızlık ettiğimi bile bile yanına geçiyorum. Kontağı çevirince bir hard rock istasyonu açılıyor. Arabanın dev gövdesi sokağa atılıp savrula savrula yola çıkıyor. Müziğin sesi yüksek; konuşmuyoruz.

On dakika sonra köy yolundayız. Aklımı kaçırdım herhalde. Fark ettirmeden elimi çantama sokup anahtarlarımı –Alberta'nın verdiği yedek anahtar, annemlerin evinin anahtarı, PAF'ın toplandığı odanın anahtarı– parmaklarımın aralarına yerleştiriyorum. Yerde Stroh's Bohemian* şişesi var. Ayağımı üzerine koyup uzanabileceğim bir mesafeye yuvarlıyorum.

Nehrin genişçe bir kıvrımına bakan kayalık bir uçurumda duruyoruz. Güneş batıyor, korkuyor olmasam manzara çok güzel. Gözleri gün batımında, kara kara düşünüyor. "Parayı nasıl bulacaksın?"

"Bilmiyorum" diyorum. "Borç bulmaya çalıştım."

"İşe çıkabilirsin."

"Sikerler. Mahallede çok gördüm öylesini. Yapmam, Donna için bile yapmam."

"Yapsan çok para kazanırsın aslında. Çok da hızlı olur."

"Kendimi o şekilde kullanmak istemiyorum. Orospuluk edeceğime çalarım."

Gülüyor. "Çalmayı tercih edersin. Kolay mı sanıyorsun?"

"Hayır. Ama akla yatan bir şey. Niye?"

"Merak ettim." Sırıtıyor. Gözleri annemin gözlerinin renginde –birden bir suçluluk hissi, dişleri gitti-), benimkilerin renginde. Teni daha koyu. Dişleri sağlam görünüyor ama öndekilerden biri sararmış, darbe almış muhtemelen. Elleri direksiyonun üstünde serbest. "Burası hoşuma gidiyor."

"Ben hiç gelmemiştim."

"Bahse girerim burada görmediğin çok şey vardır."

"Bahse girerim haklısındır."

"Karşıma gelmene saygı duydum. Saygı duydum yani. Sende yürek var." Elinin kenarıyla direksiyonun ortasına hafifçe vuruyor.

* Bir bira markası. (ç.n.)

Bilerek o sokağa gittiğimi düşünmüş. "Yürek mi saflık mı? Hangisi?"

"Hâlâ biraz korkuyor musun?"

"Neden korkmayayım?"

"Kuzenin gibi ayak yapmayacaksın herhalde. Bakireyim falan."

"Ne alakası var? Bir adama verdim diye istediğini sanan her adama verecek miyim? Sen kadınlar her mecbur olduğunu düşündüğünde *alacak* olsan hoşuna gider miydi?"

"Bir erkekle mi oldun sadece?"

"İki."

"Üç yapalım mı?" Koltuğuma kolunu atıyor.

"Aklımda para var, seks değil."

"Dediğin gibi, para için işe çıkmazsın. Ama sana para konusunda yardım edeceğimi söylesem bana verirdin."

Aptal değil. Bacaklarımı toplayıp koltukta ona dönüyorum. Kendimi tutamayıp gülümsüyorum. "Ne iş yaparsın sen? Kimsin? Şehirde mi doğdun? Kemp adın mı, soyadın mı?"

"Güneş battı. Kırsala çıkmayı severim. Ben çocukken kırlık daha genişti. Profesörlerin süslü evleri bu kadar yayılmamıştı. Daha çok tavşan ve sülün vardı. Karacalar bile oluyordu. Hiç karaca eti yedin mi?"

"Floyd eniştem verirdi bize. Pensilvanya'da madende çalışıyordu, boş zamanında da ormanda dolaşmayı severdi."

"Ben optik fabrikasında çalışıyorum. Kıçım çıkıyor. Öyle bir baş ağrısı yapıyor ki sanırsın kafan domates gibi çatlamış, ortasından ayrılacak. Buddy de orada çalışıyor, bir de Ray. Sürünüyorsak da beraber sürünüyoruz, tek iyi yanı o."

"Buddy kızın canını gerçekten yakmış. Şaka değil. Her tarafı mor içindeydi. Sırtının ağrısından iki gün yataktan kalkamadı."

Kemp omuz silkiyor. "Buddy göt kafalıdır. Bir şeyi eline ver, bırakmaz."

"Adınla ilgili soruma cevap vermedin. Adını öğrenirsem ne yapacağımı sanıyorsun?"

"Seni burada düzmek istemiyorum. Arabada. Evime götürmek isterim. Bak şimdi, konuşmak istiyorsan yatağa girmemiz

lazım. Öbür türlü yeterince ortak yanımız olmayacak. Değil mi?"

"Değil Orville*. Hayatta uçmaz bu."

"Bal gibi uçar. Yeter ki sen evet de."

"Demezsem beni şehre geri mi götüreceksin?"

"Evine kadar. Seni burada bırakacağımı mı sandın? Bir sefer bir kız gördüm, saat de gece on bir buçuk. Yolun kenarından kenarından yürüyor, bluzu yırtık. Basketbol takımından herifin biri yapmış. Sikemedi diye bluzunu yırtıp Lodi bucağının oralarda arabadan atmış."

"Kızı kurtardığını mı söyleyeceksin?"

"Tabii ya. Neden kurtarmayayım? Tipim değildi zaten. Çok sıskaydı. Baştan ayağa dümdüz. Titriyordu bir de. Kolay korkan hatunlardan hoşlanmam."

Stephanie'nin kınalar yaktığı ve Donna'nın Peter diye dertlendiği eve dönmek istemiyorum. Ayrıca Kemp'in kafa dinlendiren acayip bir sadeliği var. On beş yaşında onunla olsam ölürdüm belki; yirmi yaşındayım ya, istersem onu elde edip sonra kolayca kurtulabilirim gibi geliyor. "Kimle yaşıyorsun?" Bir grup erkek üstüme saldırsın istemem.

"Sadece ben varım. Tek başımayım. Şaşıracaksın, iyi yaşıyorum." Motoru çalıştırıyor, farları yakıyor. Gece oluvermiş.

"Önce yemek yesek olur mu? Açım. Genelde açımdır."

"Köfteli spagettiye ne dersin? Evde yapacağım ama. Bahse varım senden iyi bir aşçıyımdır."

"Yarışmam." Arkama yaslanıyorum. Ne delilik yapıyorsam yapıyorum artık.

Kemp'in evi, çiftlikleri görene kadar batı Liberty'ye doğru gidince varılan bir toprak yolun üzerinde. Bir yatak odası, bir de bir odun sobasıyla ısınan mutfakla birleşik salonu var. Dışarıda düzgünce kesilmiş odunlar üst üste dizilmiş. Sıcak bir havası var ve kesinlikle evdeki odamı tuttuğum kadar temiz.

Zaman hızlı geçiyor, anılar bulanık. Kemp'le ilgili aklımda kalan birkaç belirgin an var. İlk seferimiz sonrakilerden daha garipti elbette ama sohbetlerimiz hep kesik kesik olurdu.

* Orville Wright ve kardeşi Wilbur Wright, havalanan ilk uçağın mucitleridir. (ç.n.)

Kemp'le haydutlar arasında geçirdiğim çocukluk dönemimi tekrar yaşadığımı söyleyemem zira köy ve şehir onda hem karışıyor hem çatışıyor. Bahçesinde domates, marul ve patlıcan yetiştiriyor. Bir köşenin bir yanında tatlı, diğer yanında acı biberler var. Acı biberler erkek, tatlı biberler dişiymiş, öyle diyor, ikisini aynı yatağa koyarsan erkekler dişilere bulaşıp onları da acıtırmış. Birinci ziyaretimle ikincisi arasında don tutuyor, Kemp de domatesleri tamamen söküp kirişlere asıyor. Acı biberleri kurutuyor. Tatlı olanlar buzdolabını dolduruyor. Odun sobasının ateşinde közlüyor onları, sonra zeytinyağında çeviriyor.

Tanıdığım gerçekten iyi ilk aşçı. Annesinin evine ara sıra yaptığı ziyaretlerden sonra buzdolabında beliren müthiş biberiyeli tavuklar ve fırın *manicotti*lerden* çıkardığım kadarıyla yemek yapmayı annesi öğretmiş. Kemp piç; isim evli bir kamyon şoförü olan babasının soyadıymış. Babası o küçükken annesine para verirmiş ama orduya katıldıktan sonra bir daha ses çıkmamış. Annesi savaş boyunca beklemiş, sonra 1946'da, Kemp on bir yaşındayken aynı fabrikada çalıştığı bir adamla evlenmiş. O zaman henüz otuz yaşındaymış, arka arkaya üç çocuk daha doğurmuş, bir iki tane düşürmüş ve otuz sekiz yaşında son bir çocukla seriyi tamamlamış. Kemp'in iki erkek, iki de kız kardeşi var. Aynı anneyi paylaşmanın kardeşler arasında güçlü bir bağ sağladığı konusunda hemfikiriz.

"Oğlan çocuğu olduğu için, bir de annesi yılda bir doğurmayı huy edindiğinde çoktan mahalledeki çocuklarla dolanmaya ve evden uzaklaşmaya başlamış olduğundan, hiçbir zaman evdekilerin yükünü üstlenme zorunluluğunu hissetmemiş. Kucak kucak hediyelerle yanlarına gidip "muhteşem Kemp" rolünü oynamaya bayılıyor. Kara bir horoz gibi kurumlu kurumlu geziniyor; annesinin kocası Jerry hariç herkes ona hayran. Bir tek Jerry'yle arası tuhaf. Kemp dert etmiyor. "Julietta" diyor bana, Jill'i fazla Beyaz-Anglosakson-Protestan bulduğu için bana bu ismi taktı, "ona borçluyum. Beni büyük dertten kurtardı." Onlardan daha rahat yaşadığı için kendini biraz suçlu hissediyor: Sürekli hediye alması o yüzden. "Annem o gariban, geberik

* İtalyan mutfağına özgü, genellikle doldurulup fırınlanarak tüketilen iri bir tür makarna. (ç.n.)

beygirle evlenmemiş olsa hâlâ maaşımın yarısını ona veriyor ve en azından şu an yaşadıkları kadar eski bir evin bilmem kaçıncı taksitini ödüyor olurdum." Bu hafta kardeşlerine götürdüğü hediyelerden ikisi, biri erkek biri dişi iki yavru kedi. Minuşka'nın yavruları.

Çetenin baş horozu, cankuşlarının kralı Kemp; o yüzden yemek yapmaktan keyif aldığını gizlemesi gerekmiyor. O pişiriyor, ben bulaşıkları yıkıyorum. Bulaşık konuşunda annem kadar titizleniyor ama yemek pişirmeyi annemden iyi öğretiyor. Annem yalnız yardım ister, maharetlerini paylaşmaya yanaşmazdı. Çoğunlukla İtalyan yemekleri pişiriyor fakat yemeğe çıktığımızda bir şeyin tadını beğenecek olursa evde aynısını yapmaya çalışıyor. Kitaplardan öğrenmediği için, benim de belleğime sonraki yıllarda yerleşecek terimlere yabancı. Bana bir yamak işi buyurduğunda, örneğin, soğanları kahverengi küçük plastik parçalarına döndürmeden sotelememi istediğini anlatmaya çalışırken "Yumuşak kızart" diyor. Yumuşak kaldıkları için o işleme yumuşak kızartma adını vermiş.

İyi yemek yemeyi seviyor diye, eli ne kadar açık olursa olsun kardeşlerinin upuzun ihtiyaç listesinde dişe dokunur bir kısalmaya sebep olamıyor diye, annesinin kronik öksürüğü var diye, sahip olduğu şeylerin keyfinin nasıl sürüleceğini ondan iyi bilen yok diye optik fabrikasından kazandığına hırsızlık yaparak kazandığını ekliyor.

Devlet okulunun sıralarından kitap ve kültür dünyasına yabancılığı biraz bile aşınmadan geçebilmiş güzel bir aklı var. Okuldan sonra bir tek *Yengeç Dönencesi*'ne başlamış, o da içinde ayıp bir şeyler geçtiğini duyduğu için. Ovid's'te takılan orospulardan Betsy ona yırtık pırtık, ithal bir kopyasını vermiş. Betsy'nin müşterileri üniversite profesörleriymiş. Kuşkusuz İngiliz dili bölümünde işlenenden fazla modern kurmaca okuyordur.

Zekâsı kendini yalnız mutfakta değil, bir şeyler çalarken de gösteriyor. Acemi bir hırsız için oldukça dikkatli ve başarılı. Kontrolsüz dürtüleri kendilerini sadece kadınlarla olan ilişkilerinde gösteriyor. Görüştüğü üç dört kişiden biriyim. "Biraz ondan, biraz bundan, öyle daha zevkli" diyor bana, kıskançlık

edecek miyim diye bakıyor. Etmiyorum; çünkü kıskanmıyorum. Haftada bir iki kez birazcık Kemp benim için ideal.

Maceralarımın yanımda bir erkekle olması mecburiyeti beni üzüyor. Ovid'e tek başıma girsem, içeride duramazdım. Çıkana kadar taciz ederlerdi. Oturup muhabbetleri dinleyemezdim. Yalnız olunca orospular da benimle konuşmazdı. Onun görkemle yürüdüğü köhne Ann Arbor yeraltının sokaklarına ben tek başıma adım atsam başıma hoş olmayan, pek şiddetli şeyler gelirdi. Kemp Tomaso Fuselli'nin peşinde duvarların içinden geçebiliyorum. Kâh görünürüm; kâh görünmezim. Her iki şekilde de dinliyorum, izliyorum, besleniyorum.

Donna'nın ufak ve üniversitenin büyük züppelikler üzerine verdiği eğitimler bana kendime dair hatırlamak istediğim bir şeyleri unutturmuş. Dahası, üniversitenin diyarında beni çekici bulan erkekler Peck & Peck'ten giyinen Beyaz-Anglosakson-Protestan bir sarışının benden daha makbul olduğunu biliyor. Burada vücudum Oryantal gözlerimden, ışıl ışıl siyah saçlarımdan değerli. Yeniden annemin kızıyım, gece vakti yatağımda kara kara annemi düşünürken her zamankinden yoğun hissediyorum bunu. Kemp'in arkadaşları akıllı olduğumu düşünüyor ama lisedeki gibi bu yüzden aseksüel yaftası yemiyorum. Benim akıllılığım Kemp'e daha da itibar kazandırıyor. Yeni bir arabaymışım gibi hava atıyor benimle.

Kemp'in barakasına neden koşuyorum? Seks mi diyorsunuz? Saçmalık. Yatakta iyi olamayacak kadar düşkün kendi hazzına. Gelmeyi yeterince ertelemeyi becerebilirse çok hoş ve nazik bir partner fakat canı gelmek istiyorsa geliyor. O gerginlik benim işimi zorlaştırıyor, her an fişi çekecek telaşıyla kendimi heyecana kaptıramıyorum. Sonra da aniden kabaran kafasını koparma arzuma zor hâkim oluyorum. Dişi peygamber devesinin, çiftleşme sırasında, erkek peygamber devesine saldırmasının sebebinin de bu olduğu kanısına vardım. Muhtemelen erken boşalmıştır. Birleşmeyle orgazma ulaşan bir kadın için kendisinin doruğa ulaştığı andan önce gerçekleşen her boşalma erkendir. Kemp başka türlü de uğraşmıyor üstelik, ben de ondan başka bir şey talep edecek kadar ne kendi ilişki geçmişime ne de ortak geçmişimize güvenebiliyorum.

Ama Kemp'le yatağa girmeyi seviyorum çünkü kişiliği değişmiyor. Birdenbire aşırı ciddileşmiyor, bebekleşmiyor ya da garipleşmiyor. Yatakta beni güldürüyor. Ben en yoğun hazzı onunla beraber masada otururken alıyorum. En çok hoşuma giden, epey konuşsak da burada zekânın birincil olmaması. Ben; bir şeyi yalnızca çözümlemenin bir eylem olduğunu, bir şeyi neden yaptığını ayrıntılarıyla incelemenin o şeyi bir daha yapmayı hoş göstereceğini, yaftalamanın aidiyet verdiğini, bir çakır kuşu gördü mü atmacalığı –gökte dört dönüp pençeleri kapalı alçalmayı, avının üstüne saldırıp sıcak kanını tatmayı, gerilmiş her bir tüyünde rüzgârların soğuk-ılık akımını ve görünmez hava kütlelerinin kıvrımlarını hissetmeyi– öğrendiğini düşünen insanların arasında yaşıyorum. Sözcüklere odaklandım şimdi;nereye kadar gittiklerini, nerede bittiklerini hatırlamaya çalışıyorum. Beynim aç, var olan tüm bilme yöntemlerini hatırlamak istiyorum. Kemp bana iyi geliyor fakat buna Donna'yı da Stephanie'yi de ikna edemiyorum.

"Hayır işi" diyor Donna. "Dekadan bir romantizme kapıldın. Çok fazla James Dean filmi izlemişsin."

"Yok ya, bu onun kadar somurtmuyor. Hayatı bir bebek gibi keyifle yaşıyor."

"Geriye kocaman bir adım bu! Ne diye üniversitede kalmaya uğraştın o zaman? Lime lime olacaksın."

"Bence senin oynadığın oyun daha tehlikeli."

Yüzünü ellerine gömüyor. "Parayı nereden bulacağız? Nereden?"

"Bulacağım. Güven bana."

"Nereden? Geçen sefer arkadaşlarımıza sormuştuk. Ama bu sefer Peter duyarsa biterim."

İçten içe Peter'a zehir zemberek bir mektup yazasım var fakat nişanlarının kendiliğinden bozulmasını bekliyorum. Donna'ya Kemp'in geçen hafta parayı vermeyi teklif ettiğini söylemiyorum. Alamam. O ilk gece arabada söylediği hâlâ aklımda; o parayı alamam çünkü onunla yatıyorum. Bir şekilde kazanacağım. Borç diye kendimi kandırıp kabul etsem Kemp'e o parayı asla geri ödeyemeyeceğimi biliyorum, öyle olursa da ona bağımlı kalırım. Zaman geçtikçe ekonomik özgürlüğün

getirdiği erdemler kafamda berraklaşıyor. Kemp'ten arkadaşlığı ve yemekleri dışında hiçbir şey kabul etmeyeceğim.

Donna'ya Kemp'in Buddy'nin yakın arkadaşı olduğunu söylemedim ama bir bağ, bir ihanet hissettiğinin farkındayım. Kürtajının parasını ödeyince bu maceramı temize çıkarmış olacağım.

Donna "Ama Kemp'le hiçbir yere varmaz ki" diyor.

"Mike'la bir yere vardı mı? Kendisi Yale'e vardı. Peter? O da sana girdi."

"Tek gecelik bir şey olsa anlarım, Stu. Hepimizin öyle hiddetli kaçamakları oluyor. Arada bir çamur banyosu niyetine. Ama görüşmeye devam etmek... Sanki öyle bir ihtimal olabilirmiş gibi!"

"Koca avında değilim ve onun kirli olduğunu düşünmüyorum. Bana Peter'ın davrandığından iyi davranıyor. Öncesinde, yaparken ve sonrasında kendimi Peter'layken hissettiğimden daha iyi hissediyorum."

Başını iki yana sallıyor, bana inanmıyor. Kendini suçlu hissediyor. Peter'ı elimden alarak beni rezilliğin derinliklerine mahkûm ettiğini zannediyor. "Neden geldiğimiz yere geri dönmek istiyorsun?"

"Geri dönemem. Ama orada biraz zaman geçirmek bana iyi gelecek, Donna."

Bu konu derisini aşındırıyor sanki. Bu sıralar bana baktığında gözlerinde eskiden benim ona attığım gergin bakışları görüyorum. Memnun olmadığımı söyleyemem. Şefkatini beni Kemp'ten vazgeçirmeye çalışarak, bana zulmederek, psikolojimi çözmeye uğraşarak gösteriyor. Her gün taptaze bir sebeple geliyor yanıma. Sıkıcı derslerinde defterini önüne alıp beni ahmaklığımdan nasıl döndüreceğinin hesabını yaptığını hayal ediyorum. Her hafta başka bir muhteşem terapistten bahsediyor.

Stephanie, Kemp'i şairane sapkınlıklarımdan biri saymaya karar vermiş. "Verlaine ve Rimbaud gangsterlerle dolaşırlarmış" diyor bana. "Bu da geçer. Sıkılacaksın bir yerde. O hokey oyuncusuyla çıktığım zamanki gibi. İnsanın kafası bir yere kadar kaldırıyor, hokey aşağı hokey yukarı... Senin serseri de insanı yoldan çıkarır hani. Babamın eski fotoğraflarına benziyor, bir

tek burnu farklı. Karşı koyamamana şaşırmadım. Ama böyle devam edemezsin."

Arkadaşlarımdan beklenen ve arkadaşlarımın da benden beklediği yukarı yönlü harekete karşı bir suç işledim, bir sınıf günahı bu. Üniversite sondaki aşk hayatımın insanlarda hayret uyandırma potansiyeli henüz yorulmaya başlamış değil.

PAF'ın duayenlerinin, Donaldson'ın evinde, herkesin katkısıyla bir akşam yemeği için toplanması fikri kime aitti bilmiyorum: Dick Weisbuch'undur muhtemelen; zira kendisi karısı, bebeği ve ev hanımı olan karısının yaptığı fırında ton balıklı makarnası ile geliyor. Gelgelelim hepsi öğrenci olan beş erkek ve iki kadına akşam yemeği için bir şeyler getirmesini söylerseniz, masanızda bir adet fırında ton balıklı makarna, iki somun ekmek ve dört şişe ucuz şarap olur.

Olurdu. Ama şimdi kendimi göstereceğim. Yakın zamanda Kemp'i *fettuccine** yaparken izlemiştim. Makarna, yumurta, krema ve birazcık peynirden öyle muhteşem bir şey çıkıyor ki. Denersem beceririm diyorum, beceriyorum da. Bu da bana altı aç insanın minnetini ve Donaldson'ın neredeyse hiç bölünmeyen ilgisini kazandırıyor. Toplantı dağılırken bana alçak bir sesle "Kalıp ortalığı toplamama yardım etsene, ben seni arabayla eve bırakırım" diyor.

Bu pek geri çevirebileceğim bir davet değil. Fakat bir şeye canım sıkılıyor: Bunu benden bir öğretmen olarak mı, bir yoldaş olarak mı yoksa belli belirsiz oluşmuş fikirlerimi bir anlık küstahlıkla irdeleyecek olursam, bir ihtimal, bana karşı hisleri olduğu için mi istediğini çözemiyorum. Yemeğimizi kâğıt tabaklardan yediğimiz için temizlik yarım saatte bitiyor. O sıkıcı toplantının otopsisini yapıyor, bense biraz onun kontrolü altında hissediyorum kendimi. Ne olacağı veya olmayacağının tamamen onun ellerinde olduğu izlenimindeyim, bu yüzden de şüphelerim bile bana haince ve çiğ geliyor.

"Kahve ister misin?" diye soruyor.

Aniden gelen ve içinde bulunduğumuz durumun tuhaflığından doğan sert bir dürtüyle "Adın ne?" diyorum. "Alberta sana Donnie derdi, onu biliyorum."

* İtalyan mutfağına özgü, yassı ve uzun şerit makarna. (ç.n.)

"Takma isim. Aslında adım Gerrit." Eli meşgul olsun diye önüne koyduğu boş fincanıyla mutfak masasında oturuyor. Yaşadığı ortama ilgisizlik konusunda tanıdığım tüm erkekleri geçer. Dairesini içindeki sarı ahşaptan kaba mobilyalarla beraber kiralamış. Eve ekledikleri bir iki Käthe Kollwitz baskısı, bir George Grosz sergisi posteri ve birkaç bin kitap ve dergiden ibaret. Hâlâ birinci sınıftayken gizli gizli izlediğim o hafif Tudor stili binada yaşıyor.

Karşı ucunda oturduğum masanın formika kaplaması küçük lokantalardaki bankoları andırıyor. "İsmi pek sevmiyorsun galiba?"

"Gerrit'i mi? Küçükken sevmezdim. Yapmacık gelirdi. Ama kullanılalı o kadar uzun zaman oldu ki, sanki kaybetmişim. O ismi kullanabilirsin ya da Jerry diyebilirsin. Kız kardeşlerim Jerry der."

"Gerrit'i kullanırım." Toplantılarda Donaldson'dan başka bir isim kullanacağım yok zaten. Formika masada bana iş mi atıyor? Ben bir şey planlıyor olsam ayakta olmamızı isterdim ya da rahat kanepesine oturturdum bizi. Pat diye "Haydi yapalım şu işi" diyecek biri mi acaba?

Hiçbir şey olmuyor. Gerrit'in kafasında oluyor ama. Eve bıraktığında bana bir iyi geceler öpücüğü veriyor. İki gün sonra Raymond Radiguet'nin *İçimizdeki Şeytan*'ının film uyarlamasını izlemeye götürüyor beni.

Yani iki "âşığım" var. Geceyi Kemp'le geçireceğim zaman göstermelik olarak ve Detroit'e gidecekmiş gibi çıkış yapıyorum. Ev sorumlumuz olan yüksek lisans öğrencisiyle samimi değilim ama anahtarım olduğunu ve bağımsızlığıma alıştığımı görünce ses çıkarmadı, onu tatlı tatlı sindirmiş oldum. Alışkanlıklarımın sorun haline gelmemesi için usule asgari düzeyde uyuyorum. Kâğıda yazdıklarım yaptıklarımla eşleşmese de ben girişimi çıkışımı yapıyorum.

Güz ormanlarında aylak aylak yürüyoruz; Kemp spagetti sosunda kullanmak için olgun mantar topluyor. İçine domates, salça, domates sosu, bir çimdik tarçın, biraz kırmızı şarap ve kaşığının sırtıyla ezeceği bir diş sarımsak koyacak, fesleğenini

geç ekleyecek. Sonra da mavna gibi hantal arabasıyla taşradaki barlara gideceğiz.

Gözlerinin koyu bir güzelliği var. İrisleri mutluyken saydamlaşıyor, daha sinirli olduğu anlardaysa opaklar. Benim de kendime has açlıkları olan bir varlık olduğuma inansa iyi bir sevgili olabilirdi. Gerçek bir solipsist, bana öyle geliyor fakat kendiyle ve sevdiği şeylerle barışık olmasından kökenlenen albenisi onu kurtarıyor. Dünya devamlı derisini yüzdüğünden rehavete kapılacak fırsatı yok. Bedeni ellerimi çekiyor; kadife sırtı kıvrak, kuvvetli. Kendi başıma uyuduğum bazı geceler rüyamda onu görüyorum, ne var ki sevişmelerimiz olabileceğini sezinlediğim şeylerle eşleşmiyor hiçbir zaman. İkimiz de aşkın sözünü etmiyoruz, hoş bulduğum bir suskunluk bu. Aşk pek aklımda değil. Sevebileceğim adamın kim olduğunu ben biliyorum ve yolum Howie'yle Stephanie'nin arasından geçmez. Kemp bedenim, Gerrit aklım için, kendime bunu aşılıyorum.

Gerrit benimle yatmadı. Eskiden Mike'ın yaptığı gibi, bana kitaplar veriyor. Yemek yapmamı bekliyor, bazen yapıyorum. Kemp'ten öğrendiklerimi ona pişirmeyi deniyorum. Kemp'le yemek daha çok hoşuma gidiyor. Gerrit'e arada bir yemek yapmaya ben de gönüllüyüm fakat okulda geçen uzun günden sonra mutfakta uzun bir akşam geçirmek hoş olmuyor. Şehre gelen her sanat filmini izliyoruz. Ben hep sinemaya giderdim. Şimdi sanki hepsi aslında tek ve upuzun bir yabancı filmmiş gibi "sinema"yı tartışıyorum. Film çözümlemesi yapan dergilere abone. Fransızcası ve Almancası, en azından yazıda kusursuz, yalnız Fransızca konuştuğunda illa ki dediklerini tekrarlatıyorum çünkü Milwaukee aksanıyla telaffuz etmeye çalıştığının hangi dil olduğunu anlamam mümkün olmuyor. Rusçayı bile biraz okuyabiliyor. Bir sinema terminolojisi ediniyorum, mevcut siyasi terminolojimi genişletiyorum. Aslan yeleli başı yüreğimi her zamanki gibi titretiyor, sınırda sendeleye sendeleye yürüyorum; bıraksam aşka çok fena düşeceğim. Soğukluğu beni dengede tutuyor. Herkese gösterdiği halinde beni etkileyen ateşi, baş başayken bulamıyorum. Ellerim uzanıyor ama boş dönüyorlar.

Alberta konusunda kendini suçlu hissediyor; dikkatsiz hamlelerle çarpıyormuşum gibi göründüğüm fakat aslında mahsus

dokunduğum bir yara bu. Anlamaya ihtiyacım var. Onu elinden kaçırdığı için Gerrit'i hâlâ biraz yargılıyorum. Çileden çıktığında boyu uzuyor, iyice soğuyor. Odanın sıcaklığı iki dakika içinde beş derece birden düşüyor, gözlerinde buz kristalleri oluşuyor.

Stephanie ve Howie, PAF'ın toplandığı salı geceleri hariç her geceyi beraber geçiriyorlar. O, ona gittikten sonra ardıl görüntüsü odaya dadanıyor. Dört dönüyor, dümdüz saçlarını geriye atıyor, takıntılı gibi sürekli bana onu anlatıyor. Sanrılar görüyorum, ikisi yatakta gözümün önüne geliyor. Kıskançlık tenimi kavuruyor. En son Detroit'e gittiğimden beri bana annemin varis ve halefi bir ben musallat oldu. Enerjisini, canını emen, hayatta kalmaya çalışma eziyeti bana da dolandı. Uykuya dalmadan hemen önce, kendimi mahrum bırakıldıkları tatminin ağıtlarını yakan, o tatmin için dilenen milyonlarca talepkâr kadından oluşmuş bir dağ olarak hayal ediyorum. Hepsinin ket vurulmuş iradeleri damarlarımda dolanıyor.

"Hâlâ para bulmak istiyor musun?" Kemp banyo aynasında saçlarını fırçalıyor. İstediği gibi olması için her gün on dakika uğraşıyor. Kimi zaman sırf hoşuna gittiği için benimkileri de fırçalıyor.

"Bildiğin gibi." Konuyu usandırıcı bir sıklıkla gündeme getiriyorum, zira paniğim Donna'nınkinden besleniyor. Ya yakın zamanda halledeceğiz ya da hiç halledemeyeceğiz. Parayı bir şekilde bulamazsam mecburen Kemp'le Buddy'ye baskı yapacağım.

"Büzük varsa." Aynada kendini Donna kadar dikkatli inceliyor.

"De bakalım." Olduğumdan daha özgüvenli çıkıyor sesim. Para, para. Son zamanlarda Ann Arbor'ın tepelerini elle sıkıştırılmış faturalar yığınları olarak görüyorum. Bir hafta sonu bir erkek birliği evinde akan içkilerin masrafı Donna'nın özgürlüğünü satın almaya yeterdi.

"Kafamda bir şey var" diyor temkinli bir tavırla. "Sinirlerin kaldırırsa. Çünkü işe bir kere girdin mi çıkamazsın."

Aklım hemen banka soygunları, başrolünde Randolph Scott ve John Wayne'in olduğu renkli filmler getiriyor önüme; sonra siyah beyaz gangster filmleri oynatmaya başlıyor. Dan dan dan! Ve James Cagney yolun kenarında ölür. Edward G. Robinson'ı bir duvarın önünde tararlar. Kadın çorabından maskeler, lastiklerinin çığlığıyla kalkıp uzaklaşan hızlı siyah sedanlar.

"Diş malzemeleri deposu."

"Diş malzemeleri mi?"

"Yavrum, dişe altın takmıyorlar mı? Tabii biz daha çok diş matkaplarının, matkap parçalarının falan peşindeyiz. Çeşitli teçhizat. Epey yüklü miktarda isteyen bir bağlantı buldum ama aradıkları çok belirli şeyler."

"Diş malzemesi mi çalacağız? İşletiyorsun beni."

"İsabetli bir anlaşma bu. En güzelinden. Alıcın da var tedarikçin de. Siparişlerin çıktığı yere bir göz gezdirdim, çantada keklik. Ofislerden oluşan bir bina. Gece bekçisi iki saatte bir devriyeye çıkıyor. Rahat bir buçuk saatimiz var."

"Alarm yok mu?"

"Onu bana bırak. Bir anahtar yaptırdım ama kontrol etmem lazım. Açıyor mu, alarmı tetikliyor mu bakacağım. Bu gece gidip bir yoklarız."

"Beni niye çağırıyorsun? Araba kullanmayı bu yüzden mi öğretiyordun?"

"Julietta, o kadar da iyi süremiyorsun." Gülüyor. "Elimde adamın istediklerinin listesi var. Cumartesi gecesi işi halletmeye oraya gittiğimizde sen listeye bakacaksın, çocuklar da ona göre depodan çıkaracak."

"Liste mi? Matkap falan listesi mi?"

"Ne kadar pahalı şey varsa. O, adam yani, Detroit'te satacakmış. Dişçilerin muayenehane açması bir servete mal oluyormuş. Onlara iyiliğimiz dokunuyor aslında."

"İyi de ben dişçilerle ilgili hiçbir şey bilmem ki."

"Sana listeyi vereceğim. Kutuların üstlerinde ne oldukları yazacak."

"Ben de adamın sana ödediği paradan pay alacağım yani?"

"Beşte birini."

O iki pay alıyor. "Adamı bulan da planı yapan da benim, o yüzden. Ben olmazsam hiçbir şey olmaz."

Onunla bu gece saat on birde buluşacağım. Cuma derslerim sersem gibi geçiyor. "Bayan Stuart, fikirlerinizin bizim sefil seminerimizden çok daha ufuk açıcı olduğunun farkındayım, yalnız zekânızın ışığını Auden'in üzerine düşürseniz olmaz mı? Şiirlerinden birini tartışıyoruz ve iki seferdir sizden kapanış dizelerini yorumlamanızı istiyorum."

Siyasi yorumlar yapmadığımda ve gönüllerini hoş tutmaya çalıştığımda dahi bir tarafım bir şekilde İngiliz dili profesörlerimin asabını bozmayı başarıyor. Yanlış cinsiyettenim, yanlış sınıftanım, yanlış ırk karışımıyım, yanlış bedenim, yanlış ses ayarındayım. Bana verdikleri A'lar bile çoğunlukla kinayeli ve sert geliyor. Belki de ileride kendilerinin asla beğenmeyeceği şeyler yazacağımı ve onların aksine yazdıklarımı beğenen dönemlerce öğrenciye katlanmak zorunda kalacaklarını yıllar öncesinden seziyorlardır. Zaman bir yanılsamadan ibaret: Profesörüm, ben burada seminerinde otururken yirmi yıl sonra eserlerimi sinir bozucu bulacağı için beni cezalandırıyor.

Bu gece PAF partisine gitmem gerekiyor. On buçuk gibi bir baş ağrısı türeteceğim. Gerrit'le yatmamanın olumlu yanları da var. Beni Dick'in evinden evime götürecek, ardından hiç gecikmeden tekrar dışarı kaçacağım.

Donna akşam yemeğinde masadan fırlayıp gidiyor. Peşine takılıyorum. Kusuyor. Bittikten sonra yatağına uzanıp ağlamaya başlıyor. Minuşka omzunu yoğurarak onu avutmaya çalışıyor. Ben de hareketsiz, buz gibi elini tutuyorum. "Bu hafta sonu böyle kusup durursam beni doktora götürür. İşte o zaman yanarım! O zaman her şey biter. Ölmek istiyorum!"

"Parayı bulacağım. Kesin diyorum! Sen git, bir hafta sonraya randevu al. Kapora parası elinde var. Yüz dolarını ver. Çarşambaya ya da perşembeye al."

"Parayı nasıl bulacaksın?"

"Bir alayım, anlatırım." Bir şey uydururum.

Doğrulup bana bakıyor. "O serserinin parasını istemem. Ondan borç alma sakın."

"Ondan borç almayı planlamıyorum. Sen yorma kafanı."

"Yine o damarım tuttu işte. İlla kendime zarar vereceğim. Tam mutlu olmak için, istediğim ve ihtiyaç duyduklarımı elde etmek için elime bir şans geçmişken..." Kafasına vuruyor. "Gidip öyle bir şey yaptığıma inanamıyorum. Hem de o şebekle! Keşke Peter'dan daha önce ayrılmış olsaydın! Keşke gitmeseydim! Keşke ayak bileğimi kırsaydım da gidemeseydim!"

"Peter sahiden seni mutlu ediyor mu?"

"Herhangi bir insan bir başka insanı mutlu edebilir mi?"

"Retorik bir soru kişisel bir soruya cevap verebilir mi?"

"Elbette beni mutlu ediyor. O, bunca yıl olmayı hayal ettiğim kişi. Bir tek bu durum beni yiyip bitiriyor. Yanındayken hep kendimi suçlu hissediyorum, sanki onu oyuna getiriyormuşum gibi. Bazen kâbuslar görüyorum Stu, gidip söylüyormuşum. Kâbuslarımda dilim kıpırdamaya başlıyor, bir bakıyorum söylemişim, sonra da bitivermiş. Çıkıp gidiyor, beni terk ediyor, bitiyor. Yapayalnız kalıyorum."

"Şu an yalnız değilsin."

"Kâbuslarımda yapayalnızım... Yatakta anlayacak diye dertlenip duruyorum. Ne zaman karnıma dokunsa korkuyorum." Fitilli kadife eteğinin fermuarını açıp külodunu sıyırıyor. "Anlaşılıyor mu?"

"Karnın tahta gibi. Kimse anlamaz. Hatta sanki kilo vermişsin."

"Yemek yiyemiyorum. Midem bulanmadığında bile ağzıma bir şey koyup çiğnemeye tahammül edemiyorum. İğrenç hissediyorum."

"Donna, çok cılızsın. Kırk beş kilonun altındasın. İki üç kilo daha fazlayken bence daha iyi görünüyorsun."

Omuz silkiyor. "Yağa tahammülüm yok."

Annemin "Rejimle bebek gitmez" deyişini hatırlıyorum. "Randevuyu al. Güven bana. Para o zamana elimde olacak."

"Olur. Ufak bir baskı makinesi alır, bodruma kurar, üç yüz dolarımı basarsın."

"Gerekirse yaparım."

"Sana güveniyorum. Ama sende bendekinden de az para var."

"Önümüzdeki hafta bu zamanlar öyle olmayacak. Söz veriyorum!" Asla hiçbir kadına kendi başına nasıl yapabileceğini anlatmayacağım; etrafımdaki hiçbir kadının istenmeyen, sevilmeyen bir bebeğin acısını çekmesine izin vermeyeceğim. Bu, kendi kurtuluşuma verdiğim bir söz. O parayı bulacağım.

"Elimi yüzümü yıkayayım. Eli kulağındadır." Ayaklarını sürüye sürüye koridorun karşısındaki banyoya yürüyor. "Sen de git yemeğini bitir."

Keşke onunla dayanışma içinde olup "Ben de aç değilim" diyebilseydim, gelgelelim ben hep açım. Kapılacaklar henüz bitmeden bir şeyler kapabilmek için koşarak aşağıya iniyorum.

Otuz Birinci Bölüm
Korkunun Tam Ortasında, Ferahlık

HOWIE, DICK'İN DAİRESİNE Stephanie'yle beraber giriyor. Kolunu hafif bir sahiplenmeyle omzuna atmış, ikisinin de yüzü kırmızı. Ya gülüşmüş ya sevişmişler.

"Ne yapmışlar?" diye soruyorum, tam dinlemiyordum. Gerrit'in kafası akşam haberlerinde gördüğü bir şeye bozulmuş. Ortak evde televizyon yok, birkaç gündür de gazete görmedim. Derslerde gördüğüm insanlar İngiliz dili bölümünde kimlerin onur öğrencisi olacağını konuşuyorlardı.

"Sovyetler işgale başlamış. Budapeşte sokaklarında tanklar. İkinci Dünya Savaşı görüntüleri gibi ama bu sefer Naziler yok, Sovyetler bir başka Komünist ülkeyi işgal ediyor."

Mutsuz geçen partiden sonra koridordaki kucaklaşma hâlâ tüm detaylarıyla aklımda. Kıskançlık karaciğerime çökmüş, uluyor. Ağzımda safra tadı. Gerrit Ruslara sinirlendiğimi zannediyor. Kızışan siyasi tartışmaya katılmayıp böyle abesle iştigal etmek ne utanç verici. Kendime bir içki daha almak için

Gerrit'ten sıyrılıyorum fakat mutfaktalar. İşte Howie ve Stephanie, ocağın başında tako hazırlayan Carole Weisbuch'un hemen dibinde dikiliyorlar; birbirlerine o kadar yapışmışlar ki Stephanie'nin aralarında ezilen kabarık ve tok eteği her hareketleriyle hışırdıyor. Baharat paketlerini birer birer alıp Howie'ye koklatıyor. Kolları çıplak. "Bu da mercanköşk. Bunu domatesin üzerine koyarız, bir de kuzu etine... Ay, sen Yunan işi bir kuzu bacağı ye de gör!" Avucunun içini Howie'nin karnına bastırıyor. "Şişmanlatacağım seni!" Howie gülerek ona doğru eğiliyor, etek hışır hışır. "Bu karanfilleri de domuz etine batırıyorsun."

"*Sen* batırıyorsun domuz etine." Paketi kokluyor. "Senin gibi kokuyorlar."

Stephanie düşünür gibi başını yana eğiyor. "Banyo pudramın kokusunu andırıyor."

Bolonez buzdolabına dayanmış, hüzünlü gözlerle beni izliyor ve o an utançla fark ediyorum: Aklımdan geçenleri okuyabiliyor. Gözlerimi onlardan alamıyorum. Saçmalamaları beni yakıyor. Howie'de o parıltıyı daha önce görmemiştim. Benimleyken ya ciddidir, ya alaycı ya da tartışmacı. Yüzünü ısıtan o alevi yakamadım hiç. Onu öyle gamsız güldüremedim. Beynimden dumanlar çıkasıya konuştum, anlaştım ama yüzünü yele gibi saran o neşeyi ona veremedim.

"Bu biberiye ve bu da fesleğen, *Tanrı onları erkek ve dişi olarak yarattı,* bak bu da nane."

"At onu çantana." Howie, kolunu ona sarıyor. Eli kalçasına kayıyor. "Sonra yeriz bi' naneler."

Dönüp dosdoğru salona gidiyorum ve normalde yaptığım bir şey olmamasına rağmen Gerrit'in yanına sımsıkı yapışıyorum. Nihayet gözümdeki pus dağıldığında haberler iyice aklıma nüfuz ediyor. Akla ziyan bir şey olmuş, Sol için kötü haber, gelecek için kötü haber.

Partiden erken çıkmak zor olmuyor. Gerrit tartışmaya yokluğumu fark etmeyecek kadar kaptırmış kendini. Yalnız başıma çıkıyorum, eve vardığımda saat onu biraz geçiyor. Cüret edebilsem sarhoş olurdum ama Kemp dikkatimin tamamını hak ediyor. Kendimde olmam lazım. Beklerken ona karşı bir minnet duyuyorum; bana yapacak zorlu ve korkutucu bir iş vererek

takıntımı aklımdan çıkardığı için, Donna'yı hayal kırıklığına uğratmayacağım için ona minnettarım. Minnettarım çünkü cılk yara olmuş yalnızlığımı bu gece onunla yatıştıracağım.

Saati izliyorum. Kafam karmakarışık. İnsanlar kim olduklarını nereden biliyorlar? Ortaya koydukları işler onları tanımlayan. Ben hâlâ bir öğrenciyim. Yazar olduğumu söylüyorum fakat onu da sadece ben söylüyorum. Dünyanın zanaatimi tam olarak kabul etmesinin kaç yılımı alacağını bilsem kendimi oracıkta öldürürdüm.

Annem Bayan Stuart; oğlan anası, benim de annem ancak öncelikle ve her zaman babamın karısı, zira yediği yemek, giydiği birkaç kıyafeti ve zar zor kazandığı kıkırdaksı güvenliği ondan geliyor. Donna, Bayan Crecy olmak istiyor. Donna olmak onu korkuttu. Ben Donna'nın arkadaşıyım. Bu benim kimliğimin bir parçasıydı, ikimiz bir şekilde ayakta durmaya çalışıyorduk, birbirimizin suç ortağı, danışmanıydık. Ufak, dişi bir hükümet kurmuştuk kendimize. Sürgün değil ama yeraltıydık. Kendi kurallarımızı koymuştuk; şimdi yoklar.

Bir zamanlar Mike'ın sevgilisiydim. Dünyamı bu tanımlıyordu. Peter'ın sevgilisi olmam yalnızca belirli akşamlarımı ve seks için yaptıklarımı tanımladı. Şu anda görüştüğüm erkeklerle yaptıklarım daha bile önemsiz. Bu iyi mi kötü mü bilmiyorum. İçinde yaşadığım toplum yanlış olduğunu söylüyor; topluma göre ilişkilerim hafifmeşrep ve ben de sonu erken ve epey feci gelecek kötü bir kadınım.

Stephanie'ye göre yaptığı iş Howie. Dersleri ikinci sırada geliyor. Alttan aldığı bir yığın ders var. Arkadaşlıkları gününün kazara açılan minik çatlaklarını dolduracak kadar. Erkekleri etkilemek, elde etmek, elinde tutmak ve idare etmek ile ilgili olanlar dışında Howie için değiştirmeyeceği bir fikri var mı bilmiyorum. Howie'ye duyduğu aşk ve ihtiyaç ona muazzam bir gaye oldu. Karşılaştığı her durumda ve her fırsatta önce kendine "Bu, İlişki için iyi olacak mı?" diye soruyor.

Bense küçük, kırılgan, yalnız ve çok ürkek bir şey olduğumu düşünüyorum. Az sonra yapacaklarımızı düşünmemeye çalışıyorum. Gizli işleri, şiddetli sahneleri gözümün önüne getirmeyi kendime yasaklıyorum. On bire doğru yelkovan akrebin

üstüne biniyor. Siyah pantolonumla siyah kazağımı giyip saçlarımı lisedeki yağmalarımda yaptığım gibi Francis'in eski kasketinin içine tıkıştırıyorum. Sırtıma yıpranmış süet ceketimi geçiriyorum –hani ikinci elciden olan, binici kıyafetinden bozma– ve mutfak kapısını arkamdan çekince kilitlenecek şekilde ayarlayıp sıvışıyorum. Spor ayakkabılarımla sessizce ön tarafa dolanıyorum, işte gümüş grisi üstü açık araba beni orada bekliyor.

"Saçına ne yaptın?" diye soruyor.

"Topladım."

"Ne diye?"

"Bilmem. Önüme gelmesin istedim sanırım."

"Fena fikir değil. Ceketi çıkarmazsan gören oğlan çocuğu zanneder. Bak, liste bu." Gümüşi mavna çalkalanırken bana daktilo edilmiş bir kâğıt uzatıyor.

"Bunların bana bir anlam ifade etmesi gerekiyor mu?"

"Ders çalışmayı iyi beceriyorsun. Oku, öğren yeter. Yarın malı sen bulacaksın. Üzerlerinde etiket vardır. Sende bir fener olacak. Sen neyin nerede olduğunu çözeceksin, Buddy ve Ray de kutuları dışarı çıkaracak."

Diş malzemeleri deposunun iki sokak ötesine park ediyor. Depo nehir boyunca devam eden bir sanayi bölgesinde. Cuma gecesi buralar sessiz. Hava serin ve nemli, sanki yüzümü taşa yapıştırmışım. Bir tren geçiyor. Sokak boyunca yürüyoruz. Sonra büyükçe bir çöp konteynerinin arkasına çömeliyoruz, kafamın içinde fareler geziniyor, davranışlarını son bir kez inceleyebilmek için gece bekçisinin devriyeye çıkmasını bekliyoruz. Yakından hızla bir araba geçiyor. Çocukken görevlerimden biri çöpleri sokak arasındaki galvanizli kovaya atmaktı. Çöp, kapaklı kovaya, atıklar da ağzı açık bir varile. Yemekten sonra çöpü çıkardığımda bazen kovadan bir sıçan fırlayıp pıtır pıtır uzaklaşırdı. İki kedi arasında olduğumuz dönemlerde evi fare basardı. Onlardan hiç korkmazdım ama sıçanlar kâbuslarıma girerdi. Tehlikenin vücut bulmuş halleri gibilerdi: yere yakın, hızlı, sinsi, kasları gelişkin ve saldırmaya hazır.

Ayak sesleri duyuyorum. Görülebildiğimize eminim, radyoaktif ışıltımız iglo konteynerin duvarından parlıyor kesin.

Duruşumu değiştirirken cebimdeki katlı liste çatapat gibi patlıyor. Neden Kemp'in ne yaptığını bildiğini düşünüyorum? Çünkü sikiştiğim erkeklere inanırım. Soyguna karışmak için ne müthiş bir dayanak. Bir daha asla, diye söz veriyorum kendime. İster kendim için ister bir arkadaşım için olsun, bir daha asla kürtaja paramın yetmeyeceği bir duruma düşmeyeceğim. Asla. Yemin ediyorum, söz veriyorum, koluma kazımak istiyorum bunu. Asla!

Kapı, bekçinin arkasından kapandı. Konteynerimizin kenarlarından bakıyoruz. Işıklar açılıp kapanıyor. On dakika sonra yine çıkıp sağa, yan taraftaki binaya yöneliyor. Üşümeye başladım, bir de çişim geldi. Kan artık damarlarımda akmıyor. Kemp'i göremiyorum bile. Bir sigara yakıp bana uzatıyor. Yirmi dakika. Bekçi çıkıp yine sağa gidiyor, kıçını kaşıya kaşıya köşeyi dönüyor.

Beş dakika sonra Kemp beni konteynerin arkasında bırakıp anahtarı denemeye gidiyor. Alarmı tetikleyecek mi tetiklemeyecek mi, sorunumuz bu. Alarm olduğunu farz ediyoruz. Kemp'i girişte göremiyorum. Koşmam gerekse koşamayacağım, dizlerim buz tuttu. Derken sallana sallana yanıma geliyor. "Haydi. Köşeye gidelim. Bir şey olursa oradan da rahatlıkla görürüz."

"Anahtar kapıyı açtı mı?"

"Açtı. Şimdi bakalım alarm çalacak mı?"

"Ben bir şey duymuyorum."

"Ben de duymuyorum da soktuğumun alarmı illa bangır bangır ötecek diye bir şey yok."

Champs-Elysées kadar, futbol sahası kadar geniş sokakta yürüyoruz. Koluma yapıştı, koşmama izin vermiyor. "Sakin, Julietta, ağır giden yol alır." Kemp'e göre peşinden koşan olmadıkça kaçmaya gerek yok. Sokaktan bir araba geçince kalbim göğsümden çıkacak gibi oluyor. Geçen her araba polis arabası. Yürümeye devam ediyoruz. Bir sonraki sokağın ortalarında bir kamyonun arkasına çömeliyoruz. Beş dakika geçiyor, on dakika geçiyor. Mesanem acımaya başladı. Ben bu iş için uygun değilim.

Nihayet Kemp bir şey olmadığına ikna oluyor ve sendeleyerek içine tükürdüğümün iglosunun arkasına dönüyoruz. Yak-

laşık bir saat kırk dakika daha bekçinin çıkmasını bekliyoruz. Kısa yoldan artrit olmanın yolunu buldum galiba. Bir kamyonun arkasına işeyip sonra ona yetişeyim diye saçma sapan koşuyorum. Dizlerim çalışmıyor.

En sonunda evine ulaştığımızda Kemp'in tadı yok. Seks yapmadan uyuyoruz. Teninin kokusundan anladığım kadarıyla bu gece bir kadınla olmuş zaten fakat umurumda değil. Fare gibi kıvrılıyorum; elimde sert kabuğunun içinde kaskatı ve görünüşe bakılırsa kalıcı bir korku saklayan yemişim.

Yarın cesaretimi toplayabilecek miyim? Panikleyip kendimi rezil eder miyim? Buddy ve Ray'in plana dahil olmamdan rahatsız olduklarını ve Kemp'in beni çağırmakla delilik ettiğini düşündüklerini biliyorum, hatta bu doğru da olabilir. Ekonomik olarak bir erkeğe bağımlı olma korkum ve sürekli paraya ihtiyacımın olması beni belaya bulaşmaya mecbur bırakıyor. Kendimi algılayamayacak kadar korkuyorum; dehşetin bulanık sularında benliğimi, özümü bulamıyorum. Sanki soğuk, anaforlu bir sis içinde çözündüm. Uykuya dalacak gibi olduğumda düşüyormuşum gibi bir hisle zınk diye uyanıyorum. Kimim ben? Kaybolmuş, göze görünmez gibiyim. Nasıl bir insan olmaya çalışıyorum? Kendi ayakları üzerinde hayatını yaşayan bir kadın. Gelgelelim, beni buna yönlendirecek ya da beni avutacak tek bir imge çıkmıyor karşıma.

Sosis ve omletten oluşan kahvaltımızı sessiz sedasız ettikten sonra beni evime bırakıyor. Ödevimi daktilo ediyorum, uzunca bir süre banyoyu temizliyorum, dergi odasındaki işim için kütüphaneye gidiyorum. Gün, benim çoğunlukla konuşmaya bağlı çene hareketleri yaptığım aralar çabuk kasılmalarla, zamanın işi ağırdan alacağının tuttuğu aralıklarda ise uzun esneyişlerle akıp gidiyor.

Dergi odasında masaya dayanmış esneyerek vardiyayı benden alacak kişiyi beklerken, o akşamüstü topladığım ceza parasını sayıyordum. Howie geldi. Şu ani karşılaşmaların bir anlık sancısından nefret ediyorum. O, odanın ucundan bana ulaşana kadar yüzüme şaşkın –çok değil– ve mutlu –hafif– bir ifade yerleştirecek zaman buluyorum. Selam veriyor: "Nerelerdesin?"

"Her zamanki gibi bütün akşamüstü burada çalışıyordum."

"Ben de üst katta ders çalışıyordum. Çıkana kadar bekleyeyim, beraber öğrenci birliğinde kahve içeriz. Uzun zaman oldu."

Seslerimiz parlak sayfaların tok seslerine, öksürüklere, ufak hareketlerin fışırtılarına, yağmurun uzun camları dövüşüne komplolar mırıldanıyor. "Bu akşamüstü olmaz. Ders çalışmam lazım."

"Yarım saatini ayıramaz mısın? Benden kaçıyorsun."

"Neden? Sana borcum mu var?" Karşılıklı gülümsemeler takınıyoruz ama onunla gitmek zorunda kalacağım işte. Bir yanım havalara uçuyor, onunla zaman geçirememekten dilim damağım kurumuştu zira. "Sen de son zamanlarda epey meşgulsün." Sesim biraz aksi mi çıktı sanki? Yerime geçecek kadın geliyor. Öğlenden beri yağmur yağıyor, sağanağa çıkmadan önce kütüphanenin basamaklarında biraz duruyoruz. Kampus parlak sarı yağmurluklarla bezenmiş. Atılmak için baş hareketleriyle anlaştıktan sonra koluma giriyor, hemen ardından da o samimi hareketin Stephanie'ye ait olduğunu mahcubiyetle fark ediyor.

Fırtınanın içinden paldır küldür öğrenci birliğine koşuyoruz. Masada sezdirmeden onu izliyorum. Bilinçli ama ancak pervazda kuş izleyen Minuşka kadar bilinçli bir zarafetle hareket eden Kemp'in aksine; çoğunlukla vücudunun ne yaptığının farkında olmadığından tartışma sırasında sandalyelere çarpan, masanın durmadığı yerde bardağını elinden bırakıp minik bir patlamayla tuz buz olan camı büyük bir hayretle izleyen Gerrit'in aksine, Howie'nin tavırları bir dolu olasılığın arasından anlık ama bilinçli kararlarla seçiliyor sanki. Ketum köpek. Dick'in mutfağında Stephanie'yleyken hiç ketum değildi ama. Kahvelerimizle oturuyoruz. Güçlü ellerinin küt ve uçları yayvan parmakları bardağını iki yanından gevşekçe tutuyor. Derinlerde bir yerde ümitsiz arzum iç çekiyor. Sahiden acıyorum kendime. Bu gece polise yakalandığımı, vurulduğumu hayal ediyorum. Suçu bir şekilde Stephanie'yle onun üzerine yıkmak isterdim ama kimseler inanmaz ki.

Kaslı koluyla masaya tutunarak sandalyesiyle beraber geriye yaslanıyor, bir yandan gözlüğünün üzerinden beni süzüyor. "Benden kaçıyorsun, neden kaçtığını da biliyorum."

Kaburgalarım korkuyla kasılıyor; tıknefes bir konçertina. "Hı?"

"İkimizi de çok iyi tanıdığın için arada kalmaktan korkuyorsun. Çift taraflı bir ajan olmaktan. Araya girmekten."

Rahatlık kadar hayal kırıklığı hissediyorum. Ah ortaya çıksaydı! "İlkelilikten çok ödleklikten o, inan bana."

"Ama biz seninle konuşmayı kesmek istemiyoruz. Bize göz kulak olmanı ya da etrafımızda parmak uçlarında dolanmanı gerektirecek kadar narin insanlar değiliz."

O *biz* beni gıcık ediyor. "Bu bir komite raporu mu?"

"Stephanie içine kapandığını hissetmiş. Ben de seninle konuşma fırsatı bulamadan PAF toplantılarından sıvışmalarını görüyorum. Artık hiç Dick, Bolonez ve benimle oturup kahve içmiyorsun."

İradeleri beni köşeye kıstırıyor. "Üzerinde bu kadar durmaya gerek yok. Meşguldüm."

"İş *Herr Professor*'e* gelince meşgul olmuyorsun."

"Ay Howie, ortada büyük bir aşk falan yok."

"Her partiye onunla geliyorsun. Partilerden beraber ayrılıyorsunuz. Toplantılardan onunla çıkıyorsun. Ya da dairesinde kalıyorsun."

Birbirimize dik dik bakıyoruz. "Haydi ya, erkek perhizi antlaşmasına imza attığımı unutmuşum. Merkez Komite o belgeyi ne zaman göndermişti? Aklımdan çıkmış olacak! Sen de şu sıralar manastıra kapandın tabii."

"Nasıl işlere kalkıştığını anlayamıyorum sadece. Erkeklerden yeterince şey istemiyorsun!"

"Aksine fazla şey istiyorum!" Sandalyemi geriye itiyorum. "İstediğim hiçbir şeyi alamıyorum!"

"Öf, otur Jill, otur yerine." Sinirine adeta bir kapak takıyor. "Herkes arkadaşlarının hayatlarını arkadaşlarından iyi yönetebildiğini düşünür."

Aksiliğimi göstermiş olmanın mahcubiyetiyle oturuyorum. "Hayatımı yönetmek ister misin? Bu hükümet istifaya hazır." Onunla dalaşmak istemiyorum. Zorla tahmin ettirmeye mi uğraşıyorum acaba? Yoksa onu kendimden uzaklaştırmaya mı?

* (Alm.) "Profesör Bey". (ç.n.)

Yakınlıklarına refakat etmemi istiyorlar, bu yüzden sağlıklı ve sakin bir ilgi göstermeliyim. "Ee, oda arkadaşımla ciddi bir ilişki mi düşünüyorsun?"

"Yaptığım her şey eşit derecede sahici." Yine arkaya yaslanıyor. "Hayatlarının sadece tercih ettikleri kısımlarının sayıldığını düşünmek insanların hoşuna gidiyor ama kendilerini kandırıyorlar."

"İnsanlar yeterince yüksek sesle ifade edilmiş soyut saçmalıkların kişisel bir soruya cevap vereceğini düşünerek de kendilerini kandırıyorlar."

Konuşmak için kafamı kahvemden kaldırmamı bekliyor; gözleri kaskatı, parlak bir gri. "Bırak, benden ne yapacaksa yapsın."

Haddinden fazla bir dikkatle gözlerine odaklanıyorum. Biz konuşurken gözlerimle ne yapardım ben normalde? "Ne demek istiyorsun?"

"Benden neyi istiyorsa alacak. O belirleyecek. Sen benim ne olduğumu biliyorsun. O da bunun istediği şey olup olmadığına karar verecek."

Ya sen, sen ne istiyorsun? Kendi arzumu biliyorum, ben kıskançlığın koyu romatizması eklemlerine saldırırken gizliden gizliye felaket duası eden bir sözde dostum.

Öğrenci birliğinden çıktığımda yağmurun hafiflediğini görüyorum. Tüm şehir ıslak ıslak toprak ve solucan kokuyor, pis su kokuyor. Ahşap evlerin renkleri daha bir pastel görünüyor gözüme: Demir grileri, şehrin pisliği yok; açık griler, beyazlar, uçuk sarılar ve çimenlerin sırılsıklam yeşilleri var. Çimenlerden ve derslerden sıkıldım. Cılız yağan yağmurun altında uzanan dizi dizi kayrak taşlarının sedefli, yanardöner grisinden bir patika görebiliyorum önümde, takip edersem anlattıklarımı az buçuk umursayacak kadar ilgili öğrencilere başka şairlerin eserlerini öğreteceğim sınıfıma ulaşırım. Bu gece yapacağım şey beni derslerden çıkıp derslere girdiğim o güvenlikten sıyırmış olacak.

Eve vardığımda Kemp'in telefon ettiğini ve onu geri aramamı istediğini söylüyorlar. Kısa ve öz konuşuyor: "Yoğun yağmur nedeniyle maç iptal. Yarın görüşürüz, Julietta. Aynı saatte, aynı yerde."

Ne büyük bir hüsran. Sürüne sürüne geçireceğim onca saat. Dayanamayacağım. Hem ya yarın da yağmur yağarsa? Yağmur nedeniyle soygunun iptal edilmesi diye bir şey olabilir mi? Ayrıca Ann Arbor'da yağmur, karın başladığı kasım ayına kadar yağabilir. Donna'ya *söz vermiştim.*

Pazar akşamüstü, içi temiz çamaşır dolu büzgülü spor çantamı omzuma asmış odama dönerken salona gözüm kayıyor, birden duruyorum: Peter ve Donna. İkisi de kanepede, sarışın, bembeyaz, sıska, gergin ve sırım gibi oturuyorlar. İkisinin de dirsekleri etsiz gövdelerinin iki yanına yapışmış, alçak fakat elektrik yüklü sesleriyle bir şeyler tartışıyorlar. İkisi birden başını kaldırıp bana bakınca akıma kapılmış gibi irkiliyorum.

Donna hemen şenleniyor. "Ay, çamaşır yıkamışsın, ne iyi etmişsin! Benim bütün eşyalarım lekeli. Haftalardır her şeye kahve döküyorum. Kıyafetlerimi gören kahveyle sevişiyorum sanır!"

Başı öne eğik duran Peter, suratına rahatsız edici ve donuk bir sırıtış uyduruyor. Öyle bir ağırbaşlılıkla "Nasılsın?" diye soruyor ki kilitleniyorum, nutkum tutuluyor. Üzerindeki kırçıllı gri tüvit Harris ceketi ve onunla kontrast oluşturan ütü izli flanel pantolonuyla nasıl da yabancı görünüyor, halbuki sarı tüylü güzel bir sıçanınkine benzeyen yüzünde değişen bir şey yok. Teni buz gibi bir gerginlikle parıldıyor. Etim onu reddediyor. Bir reverans yapıp çamaşır çantamı tekrar omzuma savurduktan sonra kaçıveriyorum.

Çoraplarımla külotlarımı gelişigüzel ayırırken Donna sessizce yanıma gelip nefes nefese "Buldun mu?" diye fısıldıyor.

"Tabii ki." Yalanımı söyledikten sonra arkasındaki pencereden dışarıya bakıyorum. Çiseliyor sadece. Bu gece olmak zorunda, olmalı.

"Artık hiç uyuyamıyorum. Bütün gece uyumadım."

Gerçekten de gözlerinin etrafındaki deri buruşuk bir karbon kâğıdını andırıyor. Kolumu sıkıca kavrayan elleri soğuk. Yüzündeki yalvarış yerini talepkâr bir ifadeye bırakmış. Ben nasıl korkumda fokur fokur kaynıyorsam o da kendi korkusunda boğuluyor. Sesim neşeli çıksın diye uğraşıyorum. "Uzun, derin bir uyku çek. Her şey yolunda."

"Parayı görebilir miyim?"

"Şu an burada değil. Ama hallettim. Çarşamba gününe kadar elimde olur. Çarşamba gidiyorduk, değil mi?"

"Çarşamba günü saat dokuzda." Elleri etimi iyice sıkıyor. "Parayı nakit vermezsek yapmazmış."

"Sorun yok Donna, sorun yok. Para bizde. Sen benim sözüme güven." Sonra da al o sözü, üzerine sifonu çek.

Sözüm. Detroit'e diye çıkış yapıyorum, sonra da Kemp gelip beni alıyor. Ypsilanti'de en sevdiği İtalyan restoranında geç bir akşam yemeği yiyoruz. Yemeğin ortalarına doğru canlanmaya başlıyor. Restoranın özel Valpolicella şarabından bir şişe açtırıyoruz.

"Haydi ama" diyor sırıtarak. "Neden korkuyorsun? Düşün, bu gece işi halledip paramızı trink alıyoruz. Tam o ara Washington'ın mankafaları pazıları sıkıp Ruslara neyin ne olduğunu göstermenin zamanının geldiğine karar veriyor. Gecenin ikisinde bir uyanıyoruz, ortalık bembeyaz ışık. Biz daha ayamadan her şey toza dönüyor."

"Korkuyorum işte. Daha önce böyle bir şey yapmadım." Bir daha da asla yapmam. Ne var ki titrek ve atik dilli iştahım kokusunu aldığı tatlara varabilmek için çöreklendiği yerden doğrulmaya başladı. Belki hafta çıkmadan hepimiz ölüp gitmiş, annemin dişleri gibi heba edilmiş olacağız.

"Korkmak zaman kaybı. Korkunca ne yaparsın? Salaklaşırsın. Dikkatsizleşirsin."

"Sen korkmuyor musun?"

Başını iki yana sallıyor. "Korkmayı Kore'de bıraktım. Sonlarına doğru gitmiştim. Bir ay geçti, lan, dedim kendime, ne olacak sanki? Diyelim patladım, nerden geldiğini anlamayacağım ki. Kimse bana aman Bay Fuselli, bugün ölmek ister miydiniz acaba diye sormadı. Zamanın gelince gidiyorsun. Biz burada konuşurken emlakçı herifin biri yirmi üç numaralı otoyolda kafayı çekiyor olsun. Dışarı adım attığımız anda bizi biçsin mesela. Ya da tut ki ağzıma attığım lokmada kanser mikrobu var. Annemin peder bir gün düştü öldü. Hayatında bir kez bile hastalanmamış, aynı ben. Sonra bir gün çimento torbası kucaklarken küt, gidiyor. Kalbi patlıyor. Gamlanmanın ona bir yararı olacak mıydı?"

Kemp'in evine gidiyoruz, Ray ve Buddy gelmeden hızlıca üzerimi değiştiriyorum. Buruş buruş liste cebimde duruyor fakat bütün konuları sınavdan önceki gece ezberleyerek botanik gibi derslerden geçmemi sağlayan azmim bugün benimle.

Ray'in Studebaker'ına binip şehre gidiyoruz, Buddy ve Ray oradan arkadaşları Ace'in sürdüğü ekmek kamyonunu alıyorlar. Kemp keşif sırasında kullandığımız için arabasını getirmedi. Binanın bir sokak ötesine konuşlanıyoruz, Buddy koşa koşa gelip gece bekçisinin uzakta kalan köşeyi döndüğünü işaret edene kadar bekliyoruz. Ace bizi binanın tam önünde indirip kamyonu köşenin ardına park etmek için uzaklaşıyor, sonra Studebaker'ı da alacak. Bando takımı gibiyiz bence. Kemp kapıyı açtıktan sonra etrafı kolaçan etmek için floresanla aydınlatılmış girişe ilerliyor, biz basamakta ayaklarımızı sürüye sürüye dolanıyoruz. İnsanlar bizi nasıl görmesin?

Çok geçmeden dönüyor, kapıyı açıp bizi içeri çağırıyor. Peşinden girişi geçip bekleme odası gibi bir yere geliyoruz. Önde karanlığa açılan bir kapı var. Kuyruğundayız, birbirimizin ayaklarına dolana dolana, iki yanında ofis kapıları olan bir koridorun ucundaki bir başka açık kapıdan içeri giriyoruz. Şimdi depodayız. Tutkal gibi kıvamlı bu karanlıkta boğulacağım sanki. Soluğum hızlanıyor. Bunu ödleklik görecekler ki öyle. Çabucak kontrol altına almaya çalışıyorum.

"Haydi bakalım Julietta, görelim seni. Bul mallarımızı!"

Bana verdiği feneri elimde evirip çeviriyorum. Kafam durdu. Çelik raflar tavana erişiyor. Bu raflar odayı, ortalarından enine bir koridorla birbirine bağlanan uzun ve dar koridorlara ayırmış. Feneri düşürüyorum, el yordamıyla ararken Kemp ışıkları açıyor.

"Hey, Kemp" diyor Ray gözlerini kısarak.

"Pencere yok zaten." Özgürlüğe açılan kapıyı kapatıyor. "Böyle çok daha hızlı çalışırız."

"Malzemeler burada" diye viyaklıyorum. Fare oldum, koridorlarda pıtır pıtır kutudan kutuya gidiyorum. Karanlıkta daha mutluydum aslında ama Kemp haklı. Ray parmağımla gösterdiklerimi kapının ağzına istifliyor. Kemp kapının önüne çıktı, hem erkete duruyor hem de bizi uzaktan kontrol ediyor. Buddy

kutuları teker teker alıp labirent gibi koridorlardan dış kapıya taşıyor. Hazır olduğumuzda kamyonu çağıracağız.

Kemp işlemi takip etmek için sürekli yanımıza uğruyor. "Islık çalarsam olduğunuz yere çöküp kıpırdamadan bekleyin. Işıkları söndürün. İki defa ıslık çalarsam dağılın."

Hayatımda en çok istediğim şey diş malzemesi çaldığım için bir gece bekçisi tarafından vurulmaktı zaten. Belki de bu çalıntı malları annemin dişçisi alıyordur, belki insancıl bir şekilde icra ettiği işini büyütmek istiyordur. İlk başta yanlış şeyleri göstereceğim diye panikledim. Karıştıracak olursam Kemp'in bunu hafife alacağını hiç sanmam. Sonuçta beraber iş yapıyoruz.

Gelgelelim bir tempo tutturuyoruz. Wanda'dan ödünç aldığım kol saatine baktığımda zamanın akıp geçtiğini görüyorum. İşimizi bekçinin devriye vaktinden önce bitirebilecek kadar hızlı mıyız acaba? Baleyi andıran hareketlerimizin, uyumumuz ve hızımızın güzelliğinin farkına varıyorum aniden. Ağır kutulara denk gelince çıkarılan homurtular ya da şaşkınlık dolu ufak nidalar dışında kimse ağzını açmıyor. Hafif kutulardan birkaçını girişe kendim taşıyorum. Artık korku terleri dökmüyorum, hatta hiç ürkmüyorum bile. Çok hızlı hareket ediyoruz. Korku, binayı saran sis gibi sarıyor etrafımı ama ben aksiyonun içindeyim ve korkunun soğuk, beyaz kümelerine dikkat edecek vaktim yok. Olmamamız gereken bir ücradaki gece dansımız, kendi ferahlığını beraberinde getirdi.

Turlarımıza fırıl fırıl devam ediyoruz. Eşyaları, kutuları ve sandıkları buluyorum, sonra onlar dış kapıya çıkarılırken bulduklarımı listede işaretlemeye çalışıyorum.

Birden Kemp dirseğimi tutuyor. "Hızlan. Beş dakika daha burada duracağız. Sadece o kadar."

"Ama her şeyi alamadık."

"Aldığımız kadar."

Ray ve ben adımlarımızı iyice hızlandırıyoruz. İşte şimdi komediye döndü, aslında sıcaklığı dışarıdaki havadan pek farklı olmayan deponun içinde boncuk boncuk terleyerek kutulara koşuyoruz, sonra ben kasvetli yüksek rafların arasına dalıp içinde malzemeler; alaşımlar, matkaplar, vakum pompaları olan kapalı kutuları kucaklıyorum. Bir dişçi koltuğunu Ray ve Buddy

beraber güç bela taşıyabiliyor. Yine terlemeye başladım, bu sefer telaştan.

"Tamam. Bu kadar. Dışarı!"

Peşinden gidiyoruz. Ray, son birkaç parçayı dış kapıya çıkarmaya çalışan Buddy'ye yardıma gidiyor, Kemp kamyonu getirmemiz için Ace ve beni yolluyor. Kemp bir an bile gevşemiyor; biz onun elleri, bacakları, kaslarıyız. Ace, köşenin arkasındaki kamyonu çalıştırıyor. Ben Studebaker'a geçip sessizce oturuyorum, anahtar kontakta ama motor kapalı. Kemp'in öğrettiklerinden sonra bu arabayı sürebilirim bence. Son bir, bir buçuk saattir ilk kez gerildim. Kapıları kilitleyip, camlardan görünmeyeyim diye uzanıyorum. On dakika içinde bütün o kolileri kamyona yüklemiş olmaları gerekiyor. Yapabilirlerse gece bekçisinin uzaktaki köşeyi dönüp sitenin bu tarafındaki üç binaya doğru yürümeye başlamasına on dakika kala iş bitmiş olacak. Motoru çalıştırıyorum, yavaşça köşeye yanaşıyorum.

Hâlâ yüklüyorlar. Kamyonun yanına kadar gidip duruyorum. "Vakit doldu!"

"Hay sıçayım" diyor Kemp. "Biliyorum. Daha hızlı!"

Ellerim ter içinde. Eldivenlerim ıslandı, direksiyonda kayıyorlar. Hareketleri bittikçe ağır çekimde geri saran üç –Ace hâlâ ekmek kamyonunun direksiyonunda– adam;denizin altında yüksek yer çekimine karşı koyarak kurşundan kutuları bulanık atmosferde kıpırdatmaya çalışan üç dev figür. Bekçinin her an çıkabileceği köşeye kilitlendim. Kamyon geldiğimiz yöne dönük. Binbir zahmetle arabayı da o tarafa çeviriyorum, sonra da dikiz aynasından bekçinin az sonra adım atacağı ışık hüzmesini izleyerek beklemeye devam ediyorum.

Kemp tamam işaretini verdi. Ray ve Buddy ekmek kamyonunun kapaklarını kapatırken o dolanıp arabanın sürücü kapısına geliyor. Motor çalışır halde; ben yana kayıyorum, o oturuyor. Kapıyı çekmesiyle gaza basması bir oluyor, sokak boyunca çınlayan bir patinajla uzaklaşıyoruz. Kamyon peşimizden ağır ağır gelecek.

Doğruca Detroit'in yakınlardaki bir banliyösü Livonia'ya gidiyoruz. Bir sıra bahçeli ve alçak apartmanın arkasındaki kapalı otoparka girip park ediyoruz. Ben Studebaker'ın içinde

otururken Ace, Buddy ve Ray kolileri yüklediklerinden çok daha sakince aşağı indiriyorlar. Yorgunlar, sarsaklar. Zayıftan, gri saçlı bir adam buranın düzgün bir mahalle olduğunu, o yüzden sesimize dikkat etmemiz gerektiğini söyleyip Kemp'le beraber apartmana giriyor. Biraz sonra Kemp envanteri benden almak için geri dönüyor, ardından yine kayboluyor.

En sonunda geldiğinde altılı bira da getiriyor. Kutuları indirme işlemi bir süre daha devam ediyor. Kamyon nihayet boşaldığında Kemp, Ace'in eline parasını sayıp gönderiyor. Sonra Studebaker'ın sürücü koltuğuna Buddy geçiyor, yanına Ray oturuyor, biz de Kemp'le arka koltuğa yerleşiyoruz.

Giderken parayı beş tomar halinde yan yana diziyor. Ace doğrudan yüz elli kâğıt almış. Kemp iki pay alacak, geri kalanımız birer. Yirmilikler ellerinde çıtırdıyor. Bir kırmızı ışıkta Buddy'ye payını uzatıyor. Ray arkaya dönüp kendi payını alıyor. Kemp en son benimkini elime tutuşturuyor. Saymak istiyorum. Kabalık olur mu bilemiyorum. Elime şişkin geldi ama Donna için gereken üç yüz doların ne kadar büyük bir tomar olacağını kestiremiyorum. Parayı süet ceketimin cebine sokup çaktırmadan, parmak uçlarımla saymayı deniyorum fakat karışıp duruyor.

Kemp'le beni onun evine bıraktıklarında hemen kendimi banyoya kapatıp banknotları saymaya başlıyorum. Yüz, iki yüz, üç yüz, dört yüz seksen. Gözlerimden yaşlar boşanıyor. Yüzümü yıkayıp saçlarımı açıyorum.

"Çok kolay işti ama fena değildin." Kemp buzdolabını karıştırıyor. "Ne dedim sana ben, çantada keklik. Aç mısın?"

Başımla onaylıyorum.

"Biraz *minestrone** var. Güzel, koyu. O ısınırken sikişelim."

Hoş zamanlarımızdan biri. İkimiz de hevesliyiz ve kolay tahrik oluyoruz; ihtiyacım olan süreyi bana verecek kadar yorgun, o süreyi kısaltacak kadar uyumluyuz. İşimiz bittiğinde çorba fokurduyor. Kemp taşacak telaşıyla iç çamaşırını giymeden pantolonunu üzerine geçiriverip mutfağa koşuyor. Haz, rahatlık ve kurtulmuş olmanın ferahlığıyla esneyerek yere saçılmış eşyalarımızı toparlıyorum. Ceketini kaldırdığımda ağır-

* Bir tür İtalyan çorbası. (ç.n.)

lığı acayip geliyor, cebine hafifçe dokunuyorum. Silah bu. Dikkatlice ceketi aldığım yere bırakıp yatağın ucuna ilişiyorum.

Bana yalan söyledi. Silah taşımam demişti. Oturduğum yerde yine terlemeye başlıyorum, dişlerim aniden takır takır. Bornozunu giyiyorum, vücudumu havlu kumaşa sıkıca sarıp onunla yüzleşsem mi, yüzleşmesem mi diye düşünmeye koyuluyorum. Bitti gitti sonuçta. Kötü bir şey olmadı, henüz olmadı en azından. Yakalanacağımızı sanmam. Yine de kandırılmış gibi hissediyorum. Ben sadece işini yapan birini para için vurmazdım. Kemp neden getirmiş? Güvende hissetmek için mi? Kendini usta hırsız, ağır abi görüyor diye mi? Batıl inançtan mı? Yoksa gerekse kullanacak mıydı? İlk defa yanında üstü açık arabasına ilk bindiğimde olduğumdan daha huzursuzum.

Sabah Kemp, optik fabrikasını arayıp hastalık izni alıyor. Ben de derslerimi asıyorum, beraber on bire kadar uyuyoruz. Kahvaltıdan sonra şehre yürüyerek gidiyorum. Güneş güneşli, yakın zamandaki fırtına çok yaprak sökmüş, hava açık: Gün ışığı hiçbir siperden süzülmeden iniyor çıplak kara kafama. Canlı adımlarla, soygunun ne kadar hoşuma gittiği ve silahının beni ne kadar korkuttuğu üzerine düşünerek yürüyorum. Tepkilerimi iyice irdeliyorum; korkuyor olsam da kendimden, önceki geceki serüvenimizden ve her şeye rağmen Kemp'ten çok etkilendiğimin bilincindeyim.

Şehrin girişinde uzun otlarla, cılız bitkilerle ve hâlâ bir şekilde yaşayan çimlerle kaplı bir arsayı geçiyorum. Her tarafında kırık tuğlalar, briketler, alüminyum konserve kutuları, kola ve bira şişeleri, çürüyen çöpler var. Muhtemelen üniversitenin okutmanlarından genç bir adam, yolunu kısaltmak için arsanın içine girmiş; sımsıkı sarılı şemsiyesini baston gibi sallaya sallaya üniversiteye çıkan sokağa doğru koşar adım yürüyor. Koltukaltına deri bir bond çanta sıkıştırmış. Kırık tuğlaların, kullanılmış prezervatiflerin ve çamurlu suların arasından dosdoğru saat birdeki dersine yetişmeye uğraşıyor. Aklından dersini prova ediyor belki, zira beni fark etmiyor bile. Balta girmemiş çöplüğün bana uzak ucundan kaldırıma tırmandıktan sonra da temposunu bozmayarak yürüyüşüne meskûn mahalde devam ediyor. Arkasından ben de arsaya dalıyorum. Ben

hangi derse aidim? Onunki mi yoksa Kemp'inki mi? Sadakatimi kim hak ediyor? İçlerinde oynaya oynaya büyüdüğüm arazilere benzeyen bu arsanın bir yaratığıyım ben de, gelgelelim bayındır ve her zaman büyüyüp gelişen şehrimizin burasına da yakında bir bina dikilecektir kuşkusuz. Cebimde Donna'nın özgürlüğünü taşıyorum.

Otuz İkinci Bölüm
Karlar Kralının Sarayında

KÜRTAJ, İÇİ ASLINDA bir klinik olan bir evde yapılıyor, temiz ve yeterli. Bityeniği, işlem yasa dışı olduğu için anestezi kullanılmaması. Donna kesilip açılıyor, her darbeyi de hissediyor. Doktor alışılmadık derecede kibar biri çıktı, odada durmama izin verdi. Donna elimi tutuyor. Dilatasyon ve küretaj nihayet bittiğinde elim kanıyor.

Bu doktorun diğer bir sıra dışı özelliği de komplikasyon ihtimalinin düşük olduğundan emin olmak için hastayı toparlanana kadar tesisinde bekletmesi. Donna, üst kattaki küçük bir odada bir yatağa yatırılıyor, acı içinde ama mutlu. Yatağının kenarında oturuyorum, yaralı olmayan elimi ona uzattım. Hâlâ kan kaybediyor olsa da huzurlu. Onu izlerken bir zafer duygusu içimi kaplıyor. O acı içinde olsa da, mahpus gibi buraya kilitlenmiş ve telefonu bile kullanamıyor olsak da burası, şu zamanda bulabileceğimiz en iyi yer.

Buhbe on iki çocuk doğurmuş, en az beş kürtaj olmuş; annem üç çocuk doğurmuş, en az iki kürtaj olmuş ve yaptığı bir

düşük sonrasında neredeyse ölecekmiş –doktorlar kürtaja ortaklık etme korkusundan fetüs tamamen çıkana kadar müdahale etmeye yanaşmıyor–. Buhbem, annem ve her ikisinin kız kardeşleri yasa dışı ve tehlikeli olsa da hep *seçtiler* aslında; doğurganlığın onlara getirdiği sonsuz olasılıktan hangilerini dünyaya getireceklerini, çok sayıda olası çocuktan hangilerini besleyip, giydirip seveceklerini hep seçtiler. Dolayısıyla kadınlar bütün topluluklarda ve her zaman, erkeğin bilgisi veya yardımı olsa da olmasa da, tıp ve hukuk onlara çare sunsa da sunmasa da seçtiler. Ebelerin ve cadıların yetki alanı buydu işte.

Buhbe açlık ve tehlikenin göbeğine doğmuş, sonra dümeni yoksulluk ve tehlikeye kırmış. Kurtuluşu kendi içinde bir son olmuş. Yine de ne hikâyeler anlatırdı; yiten geçmişin, kül olan tarihin, katledilen ve kaybedilenlerin hikâyelerini, ştetllerin* ağır, insanı delirten töresini karpuz çekirdeği gibi taşırdı içinde.

Annem derdin göbeğine doğmuş. İlk ve tek hamileliğimden sonra, bana, rahmime dokunarak döngümün hangi döneminde olduğumu ve yumurtlamama ya da âdetime ne kadar kaldığını nasıl anlayacağımı öğretti. Âdet gören kadının mayalanan şarabı ekşiteceğini ve kedilerin haklarında söylenen her şeyi anladığını da ondan öğrendim. Bu iki inanıştan biri batıl.

Kimi zaman onu, işçi sınıfı hayatının kadınlara koyduğu sıradan sınırlara verilmiş bir kurban olarak görüyorum. Yalnızca dişleri değil, açlık duyduğu şeyleri doyasıya yaşama şansı, ruhu, zengin hayal gücü ve tutkusu da çalınmış gibi geliyor. Kadınlık kumaşında ben bir ipliğim. Donna, Theo, Stephanie, Alberta ve gözümde değerli, belki daha da değerli olup da bu hikâyenin kendine has desenine oturmayan hayatlar yaşayan başka birçoğu, bana dikili. Göstermek istediğim, bu deli kırkyamanın farklı bir deseni olsaydı, size kendi yaşayışımın bir başka hikâyesi olarak onların hikâyelerini anlatırdım.

"Sanki epey fazla... kan kaybediyorum" diyor Donna tereddütle.

Kan çok hızlı aktığı için hemşireyi çağırıyorum. Hemşire ona bir iğne yapıp ayaklarını biraz yukarı kaldırıyor. Bu halde

* Yidce, Holokost öncesinde Orta ve Doğu Avrupa'da Yahudilerin yaşadığı köy ve mahalleler. (ç.n.)

kan kaybederken bizi sokağa bırakmadıkları için onlara gerçekten minnettarım. Acil servise bacaklarının arasından kanlar akarak gidince ne olduğunu biliyorum. Kurşun yarasıyla hastaneye gitmek gibi; tıbbi müdahale suç unsurunun saptanmasından sonra geliyor, gelirse tabii. Tedavi sonrası takipten kaçınmayan bu doktorun nasıl nadir bulunan bir nimet olduğunun farkındayım.

Gün sonuna kadar bizi salmıyor. Evde durum daha zor. Normalde göğüs gerebilir, Wanda'nın yaptığı gibi biz de kürtajı duyurabilirdik ama Peter'ın duymaması şartsa kimsenin bilmemesi gerekiyor. Donna midesini üşütmüş. Rosellen'la dönüşümlü olarak ona hemşirelik ediyoruz. Cuma günü ayaklanıyor; yüzünün ölgün, kireç gibi bir tonu var ama gözleri haftalardır gördüğümden daha canlı bakıyorlar.

Cuma akşamüstü masamda otururken yanıma gelip bana sarılıyor. Hazırlıksız yakalanıyorum. Nihayet kendisine bana dokunma izni vermiş. Odama her geldiğinde ve odamdan çıkmadan önce beni öpüyor. Elbette bunlar kuru, nazik öpücükler fakat yine de sevgisini gösteriyorlar. Peter dışında kimseye dokunmaz o, hatta onunla bile sarmaş dolaş gezdiklerini sanmıyorum. Beraber olduğu temastan kaçınmayacak kadar sıcakkanlı tek insan Lennie'ydi muhtemelen. Ben hariç tabii, gerçi şimdiye kadar beni yasak gördüğü için aslında sayılmam. Yeni başlayan karın, dallarından kopup döne döne süzülen ve kondukları her yere bir parça keramet taşıyan beyaz kızılcık çiçeği yapraklarına benzettiğim büyük, ıslak tanelerinden bir demet gibi görüyorum bu ani jestlerini. Çekinerek karşılık veriyorum.

Sevilmek istiyorum, sevgisini kana kana içiyorum, ne var ki korkunun dindirilmesinden doğan kırılgan bir sevgi bence bu. Cumartesi akşam yemeğinden önce saçımı yıkıyorum, ısrarla o toplamak istiyor. Bigudileriyle özene bezene bir şeyler yapıyor, ben de o bükmelere, kabartmalara ve fön makinesi seanslarına katlanmaya çalışıyorum.

"Yüz hatların çok çarpıcı" diyor bana. "Ben tuval gibiyim, suratımı kendim çiziyorum. Senin esmerliğini vurgulaman lazım."

Stephanie biraz kıskançlığın telaşesi, biraz da merakla "Kesinlikle" diyor sallanan sandalyesinden beni izleyerek. Geçenlerde Donna'nın beni odasına geri istediğini düşündüğünü söyledi. Onu taşınmaya niyetim olmadığına inandırmaya çalıştım. Beraber yaşayalım, hayır ayrı yaşayalım entrikasından yoruldum, ayrıca sürekli hangi eşya kimin, kim neyi kullanmış, nasıl bırakmış didişmelerimiz olmayınca daha da yakınlaştığımıza neredeyse ikna oldum.

"Konu erkeklere gelince Jill yanlış yola sapıyor" diyor Stephanie, turuncu ojesini ayak tırnaklarına sürerken. "Erkeğin ne istediğini görmeyi beklemeden kim olduğunu anlatıyorsun."

"Bir insan beni tanıyınca sevemeyecekse baştan çekilsin gitsin." Sinirim bozuldu. Bornozu kayınca Stephanie'nin omzunda henüz moraramamış bir iz gözüme çarpıyor. Pervasızca yönergeler vermesini de, benden üstün ateş gücüne sahip olduğunu varsaymasını da hakaret sayıyorum.

"Dürüst olmalısın" diyor, son bir ayını Peter'a yalan söyleyerek geçiren Donna. "Mesela biz iletişim kurmanın birincilliğine inanıyoruz. Sevişmek de bir diyalog şekli."

"Hıı? Fransızca mı?" Stephanie burnundan gülüyor. "Jill'i nasıl kafalayacağını iyi biliyorsun. Saçma sapan ahlaki görüşlerine katılsan yetiyor."

"Ben açık davranmaktan yanayım." Donna sinirini kontrol etmeye çalışırken saçıma iyiden iyiye asılıyor. "Davranışlarımız değerlerimizin somut halleridir."

"Davranışlarımız mı? Kaşınmam gibi mi mesela? Dişimi fırçalamam falan?" Stephanie ojenin kapağını sertçe şişeye sokup kapatıyor, kapak yamuk kalıyor.

"Neden keyifsizsin sen?" Kısmen benim arkadaşça ilgim uğruna tatlı tatlı atışıyorlar fakat Stephanie cidden bir şeye sıkkın sanki. "Hayırdır?"

"Howie tıp okumak için Columbia'ya gidecek."

"Elbette. New York'u seviyor. Columbia iyi okul. Ailesiyle de arasına biraz mesafe girmiş olacak. Onlardan uzaklaşması gerekiyor."

"İyi de benim alttan alacağım çok ders var. Güz döneminde hepsini bitirmem lazım."

"Diploman o kadar umrunda mı?"

Kaşları çatık, turuncu tırnaklarını inceleyerek "Babam beni öldürür. Howie de almam gerektiğini söylüyor. Ben mezun olana kadar evlenmek istemiyor" diye sızlanıyor. "Ayaklarıma bakın! Bir acayipler, renkleri de sapsarı."

"Neden korkuyorsun?"

"Ben onun neden korktuğunu biliyorum." Donna kafamın üzerine bir kat daha ekledikten sonra yapısını bağa desenli bir tarak tokayla sabitliyor. "Erkek arkadaş başka yerde yaşayınca başka kadınlarla tanışıyor demektir; iş yerinde, bir arkadaşının evine gittiğinde... Yanı başında olmayınca başkalarına meşru hedef."

Kat kat saçımın üzerinden birbirlerine sırıtıp bir anlık bir yoldaşlık yaşıyorlar, bense onlardan farklı bir tür olmanın acısını hissediyorum.

Donna'nın saçıma yaptığı model beni kesinlikle daha büyük gösteriyor. Paldır küldür yıkılır korkusuna baş sallamaya, hapşırmaya zor cüret ediyorum. Bu gece PAF, kampusta ifade özgürlüğünü tartışacak. Üniversite, profesörleri fişliyor. Dışarıdan konuşmacılar istediğimiz için sürekli fırça yiyoruz. Yalnız bu tartışmanın altında bir başkası kabarıyor. Macaristan, yine Macaristan, Sol'un ihaneti, devrim, karşı devrim, anarşizm, burjuva özgürlükler, nasyonalizm, emperyalizm, bizden beterler, bizim kadar kötüler, yerlerini alabilecek başka bir seçenek yok, konuyla ilgisizler. Sorumlu liderlik üzerine Sol'un vasisi edasında yapılan konuşmaların tınısı bana yanlış geliyor. İnsanlar çok çirkin şekillerde birbirleriyle çatışıyorlar. Göze görünmeyen merkezimiz çürümüş ve şimdi bizler bu merkezden teker teker kopuyormuşuz gibi hissediyorum.

Bu geceki forumdan sonra parti yok. Nedense bu hafta kimse bir şey ayarlamamış. Her zaman olduğu gibi Gerrit'in dairesinde buluyorum kendimi. Aramızdaki çekimi gerçek kılmanın, kılamıyorsak da kapı dışarı etmenin vakti geldi artık. Bolonez, Gerrit ve ben, Gerrit'in tertemiz mutfağında oturuyoruz. *Die Deutsche Ideologie* bulaşıklığın yanında duruyor, ayraç olarak arasına bir bıçak sıkıştırılmış. Bolonez sandalyesinde geriye

yaslanmış. Gerrit rahat bir tavırla öne eğik, dirsekleri masanın üstünde. Az önce yaptığım kahvelerimizi içiyoruz.

"İşin aslı, iyi öğrenciler asla eğitimlerinden memnun olamıyor" diyor Gerrit. "Fazla zor olduğundan şikâyet ediyorlar ama hiçbir zaman yeterince zor olmadı."

"Deli saçması" diyor Bolonez. "Daha zor olmasını değil daha hakiki olmasını istiyoruz. Diyalog istiyoruz ama bir çan eğrisindeki değerlerden ibaretiz."

"Cevaplara özlem duymadığını mı düşünüyorsun?" Gerrit dikeliyor, aklına gelen bir lafı çok beğendiğinde öyle yapar. "Hepimizin eğitimden istediği Sokrates'le yüz yüze konuşabilmek. Sokrates hepimizi siksin istiyoruz."

"İstemezdin bence" diyorum. "Çirkin, rezil moruğun teki. Kur yapıp yapıp sonra dosdoğru karısı olacak o acuzeye giden alt-orta sınıf bir başarısızlık abidesi. Platon'u kastetmişsindir sen. İyi bir aileden gelen, ilginç mizaçlı, coşkun genç adam."

Gerrit, gözleri ilgiyle parlayarak beni izliyor. Akıllı uslu öğrencisi olduğumda sever beni. Bolonez eve gitse ya? Gerrit'i baştan çıkarabilir miyim, yoksa bana yasak mı? Onun beni Kemp'ten ve bayağı maceralara duyduğum iştahtan kurtarmasını istiyorum. Gerrit, haydi kitapları da yeraltındaki seyahatlerim kadar heyecanlı kıl. Sen ahlaklı adamsın: Beni de ahlaklı kıl.

Bocalıyorum. Gerrit'in güzel aslan kafasını ellerimin arasına alıp bir öpücükle zihnini uyandırmak, olabileceklerimi ona tanıtmak istiyorum; beni eve domuzcuk kumbaraya bir kuruş atar gibi bıraktığında arabasında dudaklarıma kondurduğu kupkuru, iffetli öpücüklerden değil ama. Bir dakika sonraysa basit bir şeyler istiyorum. Howie ve Bolonez gibi ben de belirsizliğe yer vermeyecek kadar açık şekilde onun öğrencisi/arkadaşı/yoldaşı olsam, hani havanın huzurunu bozan cinsel titreşimler olmadan. Çite takılmış bir gazete parçası gibi durduğum yerde dalgalandığımı görene kadar peşimde; sonrası yok.

Bolonez, Gerrit'in saatin geç olduğuna dair birkaç imasının ardından gidiyor. Beni hemen eve götürecek mi acaba? Götürmüyor. Kanepede oturuyoruz. El örgüsü baklava desenli çoraplar içindeki ayaklarını uzak uçtaki kolçaktan sarkıtıyor, başı

kucağımda. Kedi sever gibi saçlarını okşuyorum. Çoraplarını annesi örüyor. Annesi ona kazaklar ve kaşkollar da örüyor, yatağının üzerinde de yatak örtüsü değil yine el örgüsü bir battaniye serili. Annesinin bir tanesi; beş kişilik ailenin en büyük ve en zeki oğlu. Babası avukat, alanı ticaret hukuku. Ailesinin en az Peter'ın ailesi kadar parası olduğundan şüpheleniyorum ama Gerrit o durumu daha az önemsiyor. Kendisinin o kadar önemli veya başarılı biri olmadığı hiç aklına gelmiyor sanki. Başını kucağıma koyup, ona sunduğum feminen ilgi ve hayranlığın sözgelimi su gibi belediye tarafından sağlanan bir hizmet olmadığını düşünmeksizin tadını çıkarıyor; yine de büyülenmişim bir kere.

A. Size dokunmayan bir adamı öyle kolay kolay baştan çıkaramazsınız. Durduk yere kucağına otursam onu sandalye sandığımı varsayar.

B. Sarhoş olmuyor. Şarabı ancak dili normalden de fazla çözülene kadar içiyor.

C. Sorabilirim aslında. Hey Gerrit, var mısın? Neye var mısın? Şartları belirtmek icap eder. Kafamın içinde kurduğum bu minyatür piyesin, tek perdelik revünün herhangi bir bölümünde ona gidip "Hey Gerrit, var mısın sikişelim?" diyemem. Diyemeyecek kadar saygılıyım. Öyle dobra ifadeler aramızdaki narin ilişkiyi başkalaştırır. Gerrit, beni seviyor musun? Elbette sevmiyor; benimkisi bile dört yıldır süren bir hayranlıktan fazlası değil.

D. Hey Gerrit, Howie'ye âşığım, o yüzden Stephanie ile aralarını bozmamam için benimle yatsana. O da kulağa hiç cazip gelmiyor.

Şu an istediğim tek şey onun bana ilgi göstermesini sağlayabilmek: Entelektüel bir ilgi. Belki de öğrencileri özlemini duymakla suçladığı cevapları istiyorumdur. Hayatımı nasıl yoluna koyacağımı göster bana. Nasıl adil ve siyasi olabileceğimi göster. Aklımda Kemp'in buradan çok daha rahat bulduğum evi, "Bazen nereye ait olduğumu bilemiyorum" diyorum ona. "Bir yere aitsem tabii."

"Anomi" diye mırıldanıyor. "Merkez tutmuyor. Görünmez stresler. Çözülmeyen zıtlıklar. Köprü parçalanıp nehre döküle-

ne kadar yerinde duruyor, hani o Puget Sound'daki vardı, bir anda çöktü sanıyoruz ama aslında sebep olan gerilim tasarımından belliydi."

"Benim yaşımdaki insanlar hayattan ne istediğini biliyor. X kişisini istiyorlar, X'le evlenip üç çocuk yapmak ve Bloomfield Hills'te oturmak istiyorlar. Yılda kazanmak istedikleri para da, almak istedikleri iki araba ve bir yelkenlinin modelleri de, yazlıklarının görmesini istedikleri nehir de belli."

"İnsanın kendini sahip olduğu eşyalarla ve bulunduğu mekânlarla tanımlayamayacağı bulgusuna varmayı erteliyorlar sadece."

"İyi de, bir yere ait olmam gerek. Korkuyorum. Hiçbir şeye uymuyorum. Kendimi neye katabilirim?"

"Ama katılmanın, ait olmanın bedeli var işte. Bir bedel ödeniyor!" Bana kaşlarını çatıyor. "Alberta'yla yakındınız."

"Hâlâ yakınız." Hayret. İsmini kendi iradesiyle söyledi.

"Sana hayatını anlatır mıydı?"

"Seninle ilgili şeyleri mi demek istiyorsun? Yoksa genel olarak hayatını mı?"

"Bir de ailesini?"

"Daha çok babasını. Ama evet, ailesinden bahsederdi."

Bir sessizlik. Ardından, "Emin olmak istedim... Ben katılamadım. Fazla burjuvayımdır belki. Entelektüel özgürlüğüme fazla bağlıyım. Ralph şey der, tanıştın mı hiç onunla? Der ki, entelektüel özgürlük *petit** burjuvalara rüşvet verilen şekerdir. Kimsenin okumadığı radikal akademik makaleler yayımlama ve fabrikada çalışanlar anlamayacağından jargondaki bütün kelimeleri kullanabilme gücünü verir. Öyle söylerdi."

Neye katılmamış? Ama sonra hep bir parça şüphelendiğim şeyin doğru olduğunu anlıyorum. Alberta'nın anne ve babası Komünist Partili. "Eh, şimdi iyi ki katılmamışım demiyor musun?"

"Macaristan'da olanlardan sonra mı? Yine de düş kırıklığından kurtulabildiğimi sanmıyorum. Suç ortaklığı hissinden kurtulmuşumdur belki, belki ondan da kurtulamadım. Riske girmekten mi kaçıyorum acaba? Sence öyle mi yapıyorum?"

* (Fr.) Küçük. (ç.n.)

"Sen olmasan PAF olmazdı, dolayısıyla kampusta gizli saklı ya da ufak ve hizipçi görülmeyecek bir oluşum gelişemezdi." Sorusu koltuklarımı kabarttı. Ah o çapraşık, güzellikle işlenmiş Beyaz-Anglosakson-Protestan vicdanını koy ellerime. Söz, acıtmam.

"Peki yeter mi?"

Bu daha çok retorik bir soru gibi. Cevap vermeden bekliyorum.

Bir süre sonra mırıldanmaya başlıyor: "Bu gece o konuda kendimi suçlu hissediyorum. Sanki onu teselli etmem gerekir gibi geliyor. Eminim olanlardan tiksinmiştir ama yine de babasına tam destek vermeye çalışıyordur."

"Arayabilirsin."

Burnundan gülüyor. "Kesin telefonu dinleniyordur."

"Onu düşündüğünü söyleyebilirsin. FBI dinlerken de söylenebilecek bir şey bu. Ciddiyim. Zaten onu izliyorlarsa ilişkiniz olduğunu biliyorlardır."

"Bazen bizi takip ederlerdi. İlk kötü deneyimini on iki yaşındayken yaşamış... Arayayım mı sahiden?"

"Evde olmayabilir" diyorum. "Denemekten ne çıkar?"

On dakika daha tartıştıktan sonra kalkıp odasına gidiyor, kapıyı kapatıyor. Sesi mırıl mırıl duyuluyor. Ben *Dissent*'in son sayısını okurken yarım saat geçiyor. C. Wright Mills harika bir makale yazmış. Gerrit geri geldiğinde onu baştan çıkarmaya ilişkin tüm arzum sönmüş durumda. Alberta'nın ona duyduğu hisleri böyle kuvvetle hatırlatacak şeyler keyfimi kaçırıyor. Zaten onun da bir çeşit duyguya sille tokat sokulmuş gibi bir hali var. Kaldığımız yerden devam ediyor, Amerika Komünist Partisini ve partinin gizli kapaklı ve etrafı sarılı cazibesi hakkında neler düşündüğümüzü birbirimize anlatmaya çalışıyoruz. Geceyi evinde fakat kanepesinin üzerinde geçiriyorum.

Ocak ayında bir cumartesi akşamüstüsü. Dün elekten akar gibi döküldü kar, bugünse gökyüzü bir bodrum tavanı. Işık derinlerden sızıyor. Islak kar tümsek tümsek birikmiş; çöpler ve detaylar sansürlenmiş; Kemp'in evinin etrafındaki eski lastikler, şişeler örtülmüş. Her ne kadar güzel görünse de gün

ışığının yapış yapışlığı dışarı çıkma isteğimizi zayıflatıyor. Sıcak çikolatalarımızın yanında Kemp'in annesinin yaptığı limonlu kurabiyeleri yiyoruz. Ben finallerime çalışıyorum, Kemp'se mutfak masasının üzerinde söktüğü eski bir av tüfeğiyle uğraşıyor. Hem hoşuna gittiğinden hem de sonra satmak için böyle eski silahlar alır, temizleyip parlatır.

Arabanın sesi geliyor önce. Kemp esneyip gerindikten sonra hiç acele etmeden kalkıp pencereye gidiyor. Buddy değildir umarım. Önümden süzülerek odasına geçiyor, çekmecesini açıyor. Sessizliği ve yürüyüşündeki gerginlik beni şüphelendiriyor, o an ben de kalkıp dışarı bakıyorum. Daha önce çok kez çarşıda park halinde gördüğüm kırmızı bir T-bird* bu. Kırmızı olduğu için her zaman dikkatimi çekmiştir; çamurluğundaki, her denk geldiğimde sahibi neden tamir ettirmiyor acaba diye düşündüğüm, göçük dışında hep bakımlı ve cilalıdır. İçinden çıkıp gözlerini kısarak evi inceleyen adam Siyahî.

Yarı gerçek yarı sahte bir masumiyetle "Kim o?" diye soruyorum.

"Kimse." Kemp hiçbir ses duymamış gibi yine masaya oturup tüfeğiyle uğraşmaya devam ediyor. "Kitabını alıp odama git. Orada çalışabilirsin."

Ağır adımlarla yatak odasının kapısına ilerliyorum. Siyahî adam, dikkatli gözlemini bitirdikten sonra kapıya yöneliyor. "Ne diye? Kim o adam?"

"Kapat kapıyı. Baş edemeyeceğim bir şey değil, seni düşünmek istemiyorum."

Kapıyı kapatıp hemen arkasında dikiliyorum. Yine bir alıcı mı? Çalıntı eşya işi mi çıktı? Aslında beni ilgilendirmez, öte yandan bir yazar olarak her şeyi incelemem gerekmez mi? Kapıya sertçe ve ısrarla vuruluyor.

"Kırma kapıyı. Açık" diyor Kemp soğuk ve pis "bana bulaşma" tavrıyla. "Kulbu çevirip kendine doğru çekeceksin."

Kapı açılıp kapanıyor. Kimseden ses çıkmıyor. Kulağımı kapıya iyice yapıştırıyorum. Nihayet Siyahî adam "Kızı ne yaptın?" diye soruyor. "Pencerede durmuş beni hafiften süzüyordu hani?"

"Evine gönderdim."

* Ford Thunderbird. (ç.n.)

"Yatak odasına diyecektin herhalde. Çağır gelsin. Bu evdeki herkes gözümün önünde olacak. Beyaz şıllığın teki sırtımdan vurmasın bir de."

"Kız üniversiteli. Ödevini yapıyor, kimsenin işine burnunu sokmaz."

Yatak odasının kapısı öyle ani bir tekmeyle açılıyor ki geriye zıplarken kolumu kurtaramıyorum, çarpıyor. "Çık şuraya, seni gözümle göreyim" diye yırtınıyor adam.

Koridoru yan yan, duvara sürünerek geçip masaya, Kemp'in karşısına oturuyorum. Schopenhauer hâlâ elimde. Adam kitaba bir bakıp sırıtıyor. Kemp'ten bir iki parmak kısa ve muhtemelen beş altı yaş büyük, Howie gibi yapılı. Uzunca saçları düzleştirilmiş, üzerinde de Peter'ınkiler gibi geleneksel kesim ve yine onlar kadar kaliteli açık gri bir takım var. "Küçük hanım okullu, ona şüphe yok. Çinli misin sen?"

"Hayır, Yahudiyim." Çaktırmadan kolumu ovalıyorum.

Öyle deyince hep afallarlar. Kemp o boşluktan yararlanıp kaybettiği baskınlığını yeniden kazanmaya yelteniyor. "Tamam, haydi Mercer, nedir olay? Gel de laklak edelim diye sana davetiye gönderdiğimi hatırlamıyorum. Ama madem buralara kadar gelmişsin, otur. Bira ister misin?"

"Küçük hanım getirsin. Ciğeri beş para etmeyen heriflere sırtımı dönmem ben."

"Aha, adam pezevenk, bana ciğeri beş para etmez diyor. Güzel şaka." Kemp başıyla biraları getirmemi işaret ediyor.

"Öyle mi diyorsun? Kızlar bana geliyorlar çünkü hoşlarına gidiyorum. Çünkü onları korumamı istiyorlar, ben de koruyorum. Senin gibi aşağılık heriflerle peşlerindeki kuyruklarına karşı korunmaya ihtiyaç duyuyorlar."

Yine yan yan buzdolabına gidip iki bira alıyorum. Yüzüm Mercer'e dönük şekilde şişeleri açıp önlerine koyuyorum.

"Ben bardaktan içerim" diyor Mercer. "Aşağılık herifler gibi şişeden değil."

Dolaptan ona bir bardak çıkarıp yerime geçiyorum.

"Olur" diyor Kemp. "Sen gittikten sonra kırarız, sorun değil. O mübarek an da birazdan gelecek zaten." Şişe sol elinde. Sağ eli masanın altında.

"Rinda'nın parasını alayım, memnuniyetle giderim. Senin kıl kuyruklar dün gece iki yüzlüğünü almışlar. Doktor masrafları için ayrıca elli kâğıt istiyorum. Bir de sana bir uyarım olacak. Bir daha benim kızlarımdan birine eliniz kalkarsa sizi öyle bir doğrarım ki parçalarınız sokaktaki kedilerin tabaklarına sığar."

Samimiyetle ve büyük bir iç rahatlığıyla, "Kemp dün akşam yediden sonra benimleydi" diyorum. "Gerçekten. Bizi beraber gören, benim kaldığım evdeki kızların tümü dahil, belki kırk kişi vardır."

"Ama bunun iki kıl kuyruğu sizinle değilmiş, kolejli. Buddy Rayburn'le Ray Koszieski. Liberty caddesinde benim kızın parasını silkeleyip ağzından burnundan kan gelene kadar dövmekle meşgullermiş."

"Buddy ve Ray bir fahişeyi dövüp parasını mı almışlar?"

"Kes sesini" diyor Kemp bana. "Siyahî orospunun teki. Siksinler diye onlara o para vermiştir, öyle çirkin."

"Ya, öyle çirkin ve öyle Siyahî ki her gece saat bir olmadan iki yüzünü toplar. Bak kız arkadaşın da beğenmedi yaptıklarını. İki kalıplı köylü, bir sıska parçaya saldıracak, onu hırpalayıp taştan çıkardığı parasını elinden alacak ha?"

"Kendi bölgenizde kalın o zaman. Detroit sokağında. Gelmişsiniz bizim mahallemize. Bizim sokaklara çıkacaksa parasını da ödeyecek. Bize borçluydu, biz de borcu tahsil ettik."

Sinirden titriyorum. "Buddy de kadın dövmeyi pek sever. Kadınları mor içinde, kan içinde bırakmak hoşuna gidiyor adamın. Aldıkları paradan değerli." Ayağa fırlıyorum, ikisi de şaşkınlıkla bana dönüyor. "Lütfen Kemp, parasını geri ver. Fahişelik zor, çok zor. Canını yakmışlarsa da doktor parasını öde. Donna'nın Buddy ona tecavüz ettikten sonraki hali hâlâ gözümün önünde."

"Kes sesini!" Kemp yumruğunu masaya vuruyor. Ayağa kalkıyor. "Yatak odasına git, sesini de kes. İş bu. Benim senin orospu kuzeninle alakam yok. Burada zenci bir orospudan bahsediyoruz, beyaz sokağına gelecekse parasını da ödeyecek."

Çantamdan cüzdanımı alıp masaya fırlatıyorum. Paramı çıkarıyorum. Yirmi sekiz dolar var. "Al bunu. O da kadın. Beni beyaz mı bildin lan sen? Bu pisliğe bulaşmam. Bulaşmam."

Kapının yanındaki kancaya asılı paltomu alıp koşarak dışarı çıkıyorum. Ayaklarımı çizmelerime sokup koşmaya devam ederken paltomu üzerime geçiriyorum, asfalt yola doğru çamurdaki tekerlek izlerinde tökezliyorum.

Kimse peşimden gelmiyor. Kim bilir, belki birbirlerini öldürürler. Daha giderken onu nasıl özleyeceğimi geçiriyorum aklımdan.

Kemp bir hafta benden uzak durduktan sonra yelkenleri suya indiriyor ama onu kolaylıkla atlatabiliyorum. Telefona, kapıya bakıp benim Detroit'te olduğumu söyleyecek bir ev dolusu kız var burada. Zaten gururundan fazla inat etmiyor, bir haftalık ablukadan sonra hayatımdan tamamen çıkıyor.

Kemp'e ne olduğunu anlatamayacağım size. Altmışların ortalarında savaş karşıtı hareket için düzenli olarak Ann Arbor'a gittiğim sıralar adını duyan kimseyi bulamadım, rehberde de yoktu. Evet baktım, itiraf ediyorum. Francis'in Los Angeles'ta "gözaltına direndiği" sırada geçirdiği söylenen bir kalp krizinden öldüğü seneydi. Cesedi morluklarla kaplıydı, boynunda da izler vardı. Annemde de bende de davayı takip edecek para yoktu; Los Angeles'ta görüştüğüm, harekete dahil insanlar da durumun siyasi olmadığını, dolayısıyla onların ilgi alanına girmediğini iletttiler bana. Sonuçta bu adam bir Chicano mahallesinde yaşayan ve polise göre çalıntı, ona göreyse parasını verip aldığı bir araba yüzünden başı belaya girmiş orta yaşlı bir serseriydi. Sonradan iki farklı kadın gelip kendilerini onun eski karısı olarak tanıttı bize. İkisi de güzel, kahverengi tenli ve kederliydi, ikisi de polisin ağabeyime taktığını farklı gerekçelerle iddia etti. Annem ikisini de eşit derecede avuttu ama ikisiyle de evlenmediğinden eşit derecede emindi. Muhtemelen evlenmemiştir. Francis sonuna kadar anarşistti.*

Şehvet ve nostalji kadar merak, 66'da bana Kemp'i arattı. Hâlâ Francis'in yasını tutuyordum. Bugün bile üniversitede hayatıma giren erkekler arasında en sık Kemp'i düşünürüm, Howie'yi saymazsak tabii, genelde bana öğrettiği yemeklerden birini yaparken gelir aklıma.

* Meksika asıllı Amerikalı. (ç.n.)

Otuz Üçüncü Bölüm
Beyazdır Düşer, Siyahtır Kalır

CUMA GÜNÜ. Az önce son finalimden çıktım. Kuru karın çiğ pirinç taneleri gibi düştüğü kaldırımdan Mozart ve Miles Davis melodilerinin, tabak tangırtılarının yükseldiği eve sallana sallana giriyorum. Rosellen merdivenden hoplayarak inip ellerimi yakalıyor, beni döndürmeye başlıyor. "Donna evleniyor! Donna evleniyor!"

İki elimin kuvvetiyle onu durduruyorum. "Ne zaman?"

"Yarından sonra. Kan testlerini olmuşlar. Ruhsatlarını almışlar. Donna şimdi annesini aradı, duysaydın, nasıl ağladı. Annesi yani. Müthiş değil mi? Hiç bu kadar heyecanlanmamıştım."

Basamakları ikişer ikişer tırmanıyorum. Ben odaya girerken ev sorumlumuz Wanda hışımla çıkıyor. Donna kitaplarını raflardan paldır küldür alıp bir koliye fırlatırken gözleri alev gibi masmavi parlıyor. Üzerinde eski püskü, ince bir gecelik var, kolları toz içinde ama çıtır çıtır enerjisi kendine yol buluyor. "Kedi! Çık şuradan!" Minuşka'yı ağzı yarı kapalı bir koliden kovalıyor.

"Evleniyor musun?"

"Evet. Şu baskıyı yırtmadan aşağıya taşıyabilir misin?"

Ayakkabılarımı çıkarıp yatağa tırmandığımda bahsettiğinin hep odamızda asılı duran kadınlı, kavunlu ve çiçekli Gauguin eseri olduğunu üzülerek görüyorum. "Neden acele ediyorsunuz? Son yılının yarısında okulu bırakmayacaksın herhalde?"

"Mezun olmam için gerekli olmayan dersleri bırakacağım. Kalan son bir iki dersi de Wayne'de verebilirim bence. Yaz okulundan birikmiş bir dolu fazladan kredim var..." Gülerek kitap kolisine diklemesine birkaç kitap daha sığdırmaya çalışıyor. "Yazları eve gitmemenin hiç beklemediğim bir faydası bu oldu."

"Wanda'yla neyi tartışıyordunuz?"

"Önümüzdeki dönemin kirasını da ödememi istiyor. İyi de niye? Şimdi gidiyorum sonuçta. Adil değil. Başka birini bulursun."

"Bu saatten sonra zor."

Bir anlık bir umut içimi ısıtıyor. Belki ev sözleşmesi sonlanmazsa Peter'la hemen evlenemez. Bir dönemde çok şey olabilir. Peter boğazına zeytin çekirdeği kaçırabilir ya da bir reaktör modeline düşebilir. Koca Sal geri gelip Donna'yı götürebilir. Onu Peter'a tercih ederdim, birden öyle karar veriyorum, o Donna'nın bu kadar vaktini almıyordu çünkü. "Elbette sana destek olurum." İşin kötüsü, olacağım. "Peter'ın ailesinin haberi var mı?"

"Hemen arkasından telgraf çekeceğiz. Önce yapıp tepki verme şansını onlara sonra sunacağız, plan böyle."

Rosellen ellerinde iki koliyle odaya doluyor. "Bodrumda bunları buldum ama başka yok."

"En azından beş tane daha lazım. Marketlere sorsan olmaz mı?"

Rosellen elinin tersiyle alnını yalandan kuruluyor, sonra kruvaze kaşmir paltosunu alıveriyor. "Elimden geldiğince çabuk dönerim!"

Donna arkasından bağırıyor: "Minuşka için de sağlam, sert bir koli gerek, unutma sakın!" Kutuların arasında ürkek ürkek yürüyen Minuşka'nın kara kafasını azıcık seviyor. Kedi sağı solu

kokluyor, küçük patileriyle her bir koliye tırmanıp içindekileri inceliyor. Arada mızmız bir "Mırk?" çıkarıyor.

"Araba yolculuğundan korkacak kesin." Donna tozlu ellerini, tozlu geceliğine siliyor. "Düğünden sonra yine buraya uğrayıp arabayı yükleyeceğiz. O zaman yolun sadece bir saat kadarına falan katlanmak zorunda kalır."

"Peter nerede?"

"Çek bozdurmaya uğraşıyor." Bir kucak dolusu kitabı pat diye bırakıp bezgin bir ifadeyle duruyor, aniden sakinleşti sanki. "Wanda'nın önümüzdeki dönemin kirasını da istediğini söylediğimde ne diyecek dersin?"

"Çok yorgun görünüyorsun. Bir mola ver, kahve içelim. Ne olur."

Bitap ve meraklı bir suratla bana bakıyor, sonra gülümsüyor. Yemek masasının diğer ucunda, ekose bornozuyla otururken kontrollü heyecanı içinde demleniyor. "Trençkotum kuru temizlemede, onu unutmayayım. Bir de posta için yeni adresi bildirmek gerek. Bir de ilk başta kaç nevresim lazım?"

"Sanırım en az üç takım." Silkinip kendime geliyorum. "Donna, Donna, niye nevresimlere taktın şimdi? Peter'ın yatağında çarşaf yok mudur?"

"Ama onlar *bizim* çarşaflarımız değiller ki. Kim bilir onların üzerinde kimlerle yattı?"

Eh. Bir kişiyi ikimiz de tanıyoruz.

"Kitapları kasalayayım, Rosellen arkadan göndersin. Sprite'a hayatta sığmayacaklar. Sana da söyledim ya, evlenmek istiyorum. Donna Stuart Crecy olmak istiyorum..." İsmi Fransızcaymış gibi telaffuz ediyor.

"Neden bu kadar çabuk?"

"Hızlı acısız olur. Diş çeker gibi." O ufak, çarpık gülüşü. "Düşmana yolumuzu kesecek fırsat bırakmamak lazım. İki ayda her şey olabilir. Onu hafta içleri Detroit'te yalnız bırakmak çok tehlikeli. Cemiyetten eski kız arkadaşları aç piranalar gibi etrafında dolanacak."

"Yürüyüp yürümeyeceğini görmek için çok az vaktiniz oldu. Hem kendinden hem ondan daha emin olana kadar beklesen ya?"

"Ne ara emin olacağım? O Detroit'te gezip tozacak, bense burada kısılıyım." Alnındaki örümcek ağını eliyle siliyor. Sesinde kararlılığın tatlı tınısı var. "Onu oğlan yiyen ailesinden kurtarmama ihtiyacı var. Evlilik her zaman köprüden atlar gibi yapılmalıdır zaten. Biz de atlama ruhsatlarımızı aldık." Ayağa kalkıyor. "Gidip toparlanmaya devam edeyim. Geldiğinde oturduğumu görürse öldürür beni."

Peşinden gidiyorum. "Ben de yardım edeyim."

"Çok naziksin. Çoraplarımla külotlu çoraplarımı toplayabilir misin? Bir de bak bakalım kaçmamış bir çift bulabilecek misin?"

"Bakarım." Kulaklarını kabartmış, koridordan Peter'ın sesini duymayı bekliyor gibi hissediyorum hep. Dikkatini çekebilmek için olduğum yerde zıplayasım var. "Donna... Senin için korkuyorum."

Gözlerini kırış kırış yapıp bana bir sarılıyor. Kürtajdan sonra ortaya çıkan sevgi gösterebilme yetisi henüz kaybolmadı. "Stu, böyle çok daha iyi olacağım, çok daha güvende olacağım. Nasıl sakin ve mutlu olduğumu sen de göreceksin. Terapistim artık çok daha sağlıklı bir kadın gibi davrandığımı söylüyor. Bana ait bir adam, ait olacağım bir yer. Sahici insanlar olacağız. Öğrencilikten bıktım. Öğrenciler neye yarar ki! Başka insanların hayatlarını öğrenmeye çalışmak yerine kendi hayatımızı yaşamanın vakti geldi."

"İyi de, hayatını yapmak istediğin iyi bir işin etrafında kurmalısın."

"Aman, yana yakıla oradan oraya koşup bir başkasıymış gibi davranmalar. Seni taklit ettim, Lennie'yi taklit ettim, Sal'i taklit ettim. Şimdiyse Peter'ın karısı olacağım. Kendim de mutlu olacağım, onu da mutlu edeceğim. Ben büyüdüm. Bir kadın olarak kaderimi kabul ediyorum."

"O iki odalı apartman dairesinde evcilik oynamak mı kaderin?"

"Orada uzun süre kalmayacağız." Geceliğine bakıp kaşlarını çatıyor. Rayon kumaşı çekiştirerek "Ant olsun şu çirkin eski çamaşırlarımı yanıma almayacağım" diyor. "Hele bunlarla evlenmek mi? Atacağım hepsini." Geceliği sımsıkı tutup tam or-

tasından yırtıveriyor, kıkır kıkır gülerek yere bırakıyor, sonra da alıp çöpe atıyor.

"Bu var." Siyah saten geceliğini havaya kaldırıyorum. "Bunu Sal almıştı. Hâlâ çok güzel."

"Giyerim. Yeni geline siyah yaraşır. Aslında siyah, yas içinde ve muteriz anne babaya yaraşır, öyle değil mi?Damadın hüngür hüngür uluyan annesine. Vakıf fonu kâğıtlarını yüzümüze sallayan tehditkâr babaya. Yola gri yün takımımla çıkayım."

Hizmetçisi gibi etrafında dolanıyorum, takımını fırçalıyorum; ellerim flanelin üzerine tartışma taslakları çiziyor. Ne diyebilirim? Donna, adam bok herifin teki, lütfen onunla evlenme. Sevgilin bir tuzak, Donna. Ona verdiğin hiçbir şey yeterli olmayacak. Memnuniyetsizliği seni mahvedecek.

"Yazarım, Stu. Şu külotlu çorap iyi gibi mi? Uzatsana onu. Bir de temiz bir bluz lazım. Eksik düğmesi olmasın, iyice bak. Karısının ona yetim çocuk gibi gideceğini tahmin ediyor mudur sence?"

"Düğün hediyesi olarak açık saçık bir iç çamaşırı ister misin?"

"Mükemmel olur, Stu. Bir de ne olur Wanda'yla konuş. Fikrini değiştir. Yaparsın sen." Tam arkamı dönerken, aniden tüm ifadesini kaybetmiş suratını bana çevirip alçak sesle bir cümle daha ekleyiveriyor: "Stu, düğüne geleceğim diye *çok* uğraşma, olur mu?"

Donna kendini düğüne tamamen kaptırmış durumda. Ev olağanüstü toplanıyor ve evin kadınları bir anlık bir duygu seliyle, odasına taşınacak birini bulamazsak Donna'nın dönemlik ücretini elbirliğiyle ödeme kararı alıyorlar. Onu ne ben ne Peter yalnız yakalayabiliyoruz zira gün boyu etrafında bir yardımcı güruhuyla yüzlerine yapılacak işler, iletilecek mesajlar, koliler ve paket kâğıtları üfüren bir deli fırtınanın içinden bir oraya bir buraya koşuyor. Donna'nın ablası Estelle Detroit'ten geliyor, koltukaltında bir elektrikli mikser, dişlerinin arasında bir kurşun kalem ve suratında asık bir ifadeyle habire merdivenleri inip çıkıyor.

Sonra Flint'e gidiyorlar, Minuşka ve koliler de geri dönmelerini beklemeye koyuluyor. Donna'nın ailesinde kalacaklarmış.

Annemle babam da düğüne gidecek. Belli ki iş biraz kontrolden çıkmaya başladı.

Annem arıyor. "Aa, Jillie, gelmek zorundasın. Terk edilmiş kadın konumuna düşersin. Dimdik duracaksın, başın yukarıda olacak ki kimse Donna'nın sana galip geldiğini söyleyemesin."

"Anne, Donna gelmememi rica etti."

"Bak şimdi." Dilini şaklatıyor. "Ee, biliyor çünkü! Güneş nasıl ayı karanlıkta bırakıyorsa sen de onu bırakırsın, biliyor!"

"Anne!" Ahizeyi elimle örtüp kıkırdıyorum. "Ben mi? Ne zamandan beri?"

"Benim kızım değil misin? Sen yine de gel. Elbise alalım sana. Otobüse bin gel, indirimden buluruz."

"Anneciğim, gelemem. Söz verdim. Sen benim yerime git."

"Sorarlarsa ne diyeyim peki? Gücenip de mahsus gelmemişsin gibi olmasın."

"Kütüphanede çalışıyormuş de."

Annem düğünden sonra, daha Donna eve dönmeden yine telefon ediyor. "Oğlan tarafından sadece damadın kız kardeşi vardı. Zavallı, geberik, sırık fasulyesi gibi bir kız. Bütün gün sanki etrafta bir kokarca varmış gibi büzdü yüzünü, bir de *nasıl* gergin. Civcivim, ne zaman biri bir şey sorsa kediye yakalanmış fare gibi sıçradı. Düşün bak, annesiyle babası gelmedi."

"Peter'ın onlara haber verdiğini sanmıyorum anne."

"Aklımdan geçmedi değil." Duraksayıp bu bilgiyi biraz aklında döndürüyor. "Söylememiş mi diyorsun? Bir tek kız kardeşine söylemiş demek ki e onda da omurga yok. Ee, duyduklarında ne olacak? İptal mi ettirecekler?"

"Peter yirmi altı, Donna yirmi bir yaşında. Nasıl ettirecekler?"

"Sözde senin erkek arkadaşınken arkandan fingirdeştiler bir de."

"Ben mi evlenseydim onunla? Öyle mi isterdin?"

"Hah! Bu gevşeklikle hiçbir erkek seninle evlenmez. İstediklerini bedavaya almak varken neden evlensinler ki?"

Donna, Flint'ten üzerinde kızıl örgü bir takım ve sol parmağında burgu altın bir alyansla dönüyor. Teni ışıl ışıl, sanki için-

de bir mum yakılmış. Benzer bir yüzük de Peter'ın parmağında. O da en alt basamakta perperişan oturuyor; yeniden kabaran siklonun sakin merkezi.

"Peter!" Donna koşa koşa aşağıya iniyor. "Yardım et lütfen!" Onu çekiştirerek yukarı çıkarıyor. Rosellen'la kargolayacağımız kitap ve plaklar duvar boyunca istiflenmiş. Donna iki tane eski siyah mukavva bavulu, içinde paltolarının ve güzel kokteyl elbisesinin asılı durduğu gamboçu ve son birkaç günde aldıkları hediyeleri koyduğu yeni mavi Samsonite bavulunu hazırlamış. "Peter, aşkım, Minuşka için bulabildiğim en sağlam kutu bu. Kaka kutusunu ne yapayım? Sence kediyi kutuya koymam mı daha iyi olur yoksa kucağımda tutmam mı?"

Elimde su kabıyla kararın çıkmasını bekliyorum. Peter eşikte aylak aylak duruyor. Kaşları yavaşça kalkıyor. O ufak mimikten de yavaş adımlarla odanın içinde dolanmaya başlayıp abartılı bir şaşkınlıkla eski püskü siyah bavulları dürtüyor. "Bunlar biz aşağıya inene kadar dayanacak mı dersin? Dust Bowl mültecileri gibi arkamızda iç çamaşırlarından bir iz bırakarak gideriz artık. Hayal edebiliyorum."

Donna gergin gergin gülüyor. "Minuşka'yı kutuya koyayım mı, koymayayım mı?"

"Arabama mı sokacaksın? Bana bak Donna, o kediyle seyahat etmeyeceğiz. Vardığımızda ne yapacaksın onu?"

"Birçok apartmanda kedi bakılabiliyor. Öylece sokağa atacak değilim. Benim bu kedi!"

"Sokakta bulmuşsun, git sokağa bırak. Zaten ufacık bir dairemiz var, onu da bir köşeye sıçan bir yaratıkla paylaşamam."

"Minuşka iyi huylu bir kedidir, Peter. Tanıyınca seveceksin. Çok temizdir."

"Kediler kendi başlarının çaresine bakabilir. Hayvana insan özellikleri vermeyi keser misin? Şu çerçöpe bir bak!" Odanın içinde gezinip kolilerin içindekilere göz atıyor. "Bir paçavracıdan çok döküntün var. Bütün bunlarla apartmana girip kapıcının önünden geçeceğiz bir de; gözümün önünde şu an. Merhaba anne, karımla tanışmanı isterim... Hayır anne, uyuzlu olan değil, diğeri."

Donna'nın alevlenmesini bekliyorum ama aksine pusuyor. Parmaklarıyla eteğini çekiştirip düzelterek "Annenle tanıştım zaten" diye karşılık veriyor.

"Karım olarak tanışmadın." Tüm sağduyusu ve tamamen akıl çelme amaçlı sevimliliğiyle Rosellen'a dönüyor. "Yahu sen söyle, balayımda yanımda pireli bir kedi istemiyorum diye kötü mü oldum şimdi?"

Rosellen kızarıyor, kem küm ediyor ve elbette bilemeyeceğini belirtiyor.

"Ama Minuşka'yı öylece bırakamam ki. Eski bir çift spor ayakkabısı gibi atamam onu."

"Ben bakarım" deyiveriyorum. "İkimizindi zaten."

"Bakar mısın gerçekten?" Minuşka'ya bir bakıyor. Kedi kulaklarını kısmış ve bedenini yatağa olabildiğince yapıştırmış; ürkek gözleri iki çizgi halinde. Minuşka ondan bahsedildiğini anladı ve şu an korkuyor. Biliyordum kısa süreceğini, diyor sanki içinden.

"Tabii ki" diye cevap veriyorum.

"Bir süreliğine. Peter'la ben evimize yerleşene kadar. Çok üzülmez herhalde."

"Ver bana işte."

Peter bıkkınlıkla nefesini ciğerinden kovuyor. "Siz ikiniz ve temsili bebeğiniz elbirliğiyle karnıma ağrı soktunuz. Tamam haydi. Ver kara bebeğini, ayaklanalım."

Donna ve Peter kör bir aceleyle eşyaları topluyorlar, bağıra çağıra herkese veda ediyorlar ve tangır tungur çıkıyorlar. Sonra verandada, itilip kakışan ev arkadaşlarımın arasında bir süre dikiliyorum, ondan sonra da gidiyor. Kadınlar yavaşça dağılsa da evin içinde anaforlanan heyecan kaybolmuyor; evdekileri dürtüp, ellerindeki işleri önemsizleştirerek herkesi alıkoyuyor. Minuşka, Donna'nın çarşafsız yatağına zıplayıp şilteyi kokluyor, kendi etrafında bir tur atıyor, eşeleniyor, bir tur daha dönüyor ve yusyuvarlak bir çörek halinde kurulup Donna'yı ve akşam yemeğini beklemeye koyuluyor. Üst kattaki odamızda Stephanie kaşlarını cımbızla yolmakla meşgul. Suratı asık. "İşte başardı. Çocuğu nasıl ikna etti acaba? Düğünlerin de insanı çarpan bir

havası oluyor hani, geçit töreni gibi. Ne için yürüyor olursa olsunlar katılasın geliyor."

"Katılıp da nereye gideceksin? Uçurumdan aşağıya mı?"

"Bu ilişkiler harcıyor insanı." Stephanie aynada kendini seyrederken derinden bir iç çekiyor. "Onca uğraş veriyorsun, bir yere gitmiyor. Howie beklentilerimi boşa çıkarırsa ne olacak bana? Üniversite bittikten sonra kimi bulacağım?"

Ranzama yüzüstü uzanıyorum. Anlayabiliyorum: Aynayla yatağın arasında, makyaj malzemeleri, onarılmış iç çamaşırları, bütün o mucizevi kremler ve mucizeler yaratamayan rujlar yığınının ortasında otururken bir an geliyor; için için yanan o gecelerin, sımsıcak sabahların, satranç oyunu gibi sohbetlerin, insanın içine cam bardağa dolan şampanya gibi dupduru dolan sözlerin, havayı tutuşturan sözlerin, seni on üçüncü doğum gününde hâlâ mumlarını yakmaya uğraşan koca bir kız kadar aç bıraktığını ve elinde günah çıkararak biçimlenmesi icap eden bir kaosla kalakaldığını sinsi bir ürpertiyle fark ediyorsun. Evliliğin onay mührünü görmek istiyorsun. Yalnız izin ver, bildiğimi unutmayayım: Yaşlı bir nineciğin de bir tek derisiyle açlığı bakidir elinde.

Nefret ettim bu evlilikten! Peter'la ilişkisini bitirmesini istiyordum. Onun buradan gitmesi; bir yanımın sanki bir şeyleri kanıksamışım, kendi etim sanmışım ama onun olduğu ortaya çıkmış ve benden koparılmış gibi kanaması dışında herhangi bir şeyi isteyebilirdim. Peter o iğneyi batırmadan edemedi. Erkekler kadınların arkadaşlıklarına hiçbir zaman inanmaz zaten. Ama biz bitmedik. Önce kitapları postalanıyor. Bir mektupla teşekkür ediyor. Ben de cevap veriyorum. Detroit'te yalnız kalmıştır. Zarfa bir iki de şiir koyuverdim. Uzun süredir yazılarımı görmemişti, şaşırtayım. Ne var ne yok, dedikodular. Minuşka. Birbirimize ziyaretler. Ölmedi ya, evlendi sadece. Çok vaktimiz var. Devam edeceğiz.

Otuz Dördüncü Bölüm
Bitişin, Başlangıcında

MART ORTASINDA BİR hafta boyunca kusursuz bir bahar mevsimi yaşıyoruz; sonra kar, onun anısını bile akıllarımızdan def etmek istercesine ıslak bir öfkeyle iniyor gökten. Nisanın başlarında bir pazar gününün öğle vakti, bitirme tezim için *Dublinliler* üzerine çıkardığım notlarımı okurken kapım çalınıyor. "Huzura buyurun" diye kükrüyorum.

Kapı açılıyor, içeri Donna giriyor. Özel dikim siyah paltosunun omuzlarında ve küçük kürk şapkasının üzerinde karlar eriyor. Şaşkınlıkla bir çığlık koparıyorum, ismini üç kez tekrarlıyorum.

Ürperiyor, çizmeleri arkasında ıslak bir yol oluşturuyor. Üzerindeki karı silkerken mahcup mahcup gülüyor. "Annemin doğum günü için eve gitmiştim. Uğrayayım dedim. En geç iki buçukta gitmem gerek." Minuşka peşinde; kokluyor, kokluyor, sorgular feryatlar atıyor. Kafası karıştı. Donna gideli iki buçuk ay oldu.

"Müthiş... Peter seninle mi?"

"İşini bırakamadı." Odanın içinde dönüp içerideki her şeye boş bakışlar atıyor, daktilonun önünde duraksıyor. "Böldüm mü?"

"Joyce'un istediği etkiyi elde edebilmek için dili nasıl kullandığını anlamaya çalışıyorum."

İncelemek için sandalyeme oturduğunda Minuşka kucağına zıplıyor, uzanıp yüzünü kokluyor. Öne eğilip sayfalardan birini okurken kedinin örümcek ağı gibi tüyleri Donna'nın nemli yanağına yapışıyor. "Epey teknik bir şeye benziyor."

"Düzyazıda da şiirde ya da şiir türü şeylerde olabildiğim kadar titiz olabiliyor muyum diye bir deneme yapıyordum..." Cümlemin sonuna doğru sesim alçalıyor.

Beni dinlemiyor. Bir eli Minuşka'nın ince uzun kafasında.

"Onu alacak mısın?" diye soruyorum.

Gülüyor. "Meraklanma! O artık senin. Şimdi ve sonsuza dek. Tabii onu asla bırakmamalıydım, hayır, bırakmamam gerekirdi." Birden Minuşka'ya sarılıyor. Kedi irkilip kollarından sıyrılıyor, pencere pervazına zıplayıp kulaklarını kısarak temkinli bir tavırla oturuyor.

"Çok ani hareket ettin" diyorum zayıf bir sesle. Minuşka, Donna gittikten sonra ilk bir ayını evin koridorlarında, kuyruğu dimdik havada, uluyarak geçirdi. Ev arkadaşlarım neredeyse evden attıracaktı ama yitirilmiş bir sevdanın arkasından yas tutmanın temel bir memeli özelliği olduğu üzerine tutkulu bir nutuk verdim onlara. Sonra da Minuşka'yla hayatta kalabilmek ile ilgili ciddi bir konuşma yaptık. Yeniden yemek yemeye başladı. Kalbini kazanmak için bir süre ona leziz yemekler çaldım, sonradan kedi maması ve böbrekte anlaştık. Ben çalışırken masama uzanıp siyah patilerini üst üste koyuyor, bana yavaş yavaş göz kırpıyor. Koca bir koket gibi davransa da kürkünü ayırıp baktığımda eski yaralarının izlerini görebiliyorum. Birbirimizi mutlu ediyoruz.

Donna ayağa kalkıp hâlâ çıkarmadığı gösterişli paltosundaki kedi tüylerini elleriyle temizliyor. "Ev biraz serin, öyle değil mi? Öğle yemeği yedin mi?"

Başımı hayır anlamında sallıyorum. "Çorba yapabilirim sana. Ya da yumurta kırayım."

"Dışarı çıkalım. Burada başkalarını görmek istemiyorum. Suçlu hissediyorum ama ne yapayım, vaktimiz çok az." Bir şey arar gibi yavaşça etrafında dönüyor ama ne arıyorsa bulamıyor.

Çıkarken koridora yığılmış bohçaları başıyla işaret ediyor. "Ne oluyor? Biri daha mı evleniyor?"

"Mississippi için kıyafet ve gıda yardımı topluyoruz."

"Mississippi için mi?" Gülüyor. "Savaş mağduru çocuklara yardım gibi mi?"

"Sayılır. Seçmen kaydı kampanyasına katıldılar diye oradaki Siyahî yarıcıları aç bırakıyorlarmış."

"Siyasi bir şeyler olması güzel" diyor belli belirsiz. "Nihayet devletin gözünde tasdikli bir yetişkin olduğuma göre ben de bir ara seçmen kaydımı yaptırayım artık anasını satayım."

Lapa lapa ve sırılsıklam kar çevreliyor bizi; kirpiklerimizi beyaza boyuyor ve saçlarımıza, kaşlarımıza, Donna'nın şapkasının kürküne yapışıyor. Küçük beyaz Sprite'ı yakınlarda bir yere park etmiş. Solgun bir aşinalıkla koltuğa tırmanıyorum. "Peter'ın arabasını ödünç almışsın! Gerçek aşk bu olsa gerek."

"Daha ziyade, Peter'ın babası doktora hediyesi olarak ona en sonunda bir Porsche aldı. Söz verdiği gibi. Bu da artık benim arabam. Araba sahibi olmak harika bir şey. Tuhaf, kovboy tipli bir adamdan direksiyon dersi aldım. Ne olursa olsun sesini yükseltmiyordu. Ağzındaki sakızı çiğneyip bezgin bezgin etrafına bakınıyordu sadece. Gerçek bir yetişkin oldum Stu, arabam var, kocam var, hayatım var!" Dikkatsiz bir hızla sürüyor, köşede arabayı kaydırıyor, toparlayıp hafif yavaşlıyor. "Senin aşk hayatın nasıl gidiyor?"

"Aşk da yok hayat da" diyorum ciddiyetle. "Bir taş kadar hareketsizim."

Yemeği Metzger's'te yiyoruz. Mükellef bir öğle yemeği söylüyor, buluşmamızın esas nedeni yemek yemekmiş gibi bana da seçim yaptırıyor. Koyu renk bira içerek siparişimizi beklerken "Wayne nasıl?" diye soruyorum. "Sevdin mi?"

"Haziranda mezun olacağım. Haftada iki gün derse gitmekten nasıl tiksindiğimi sana anlatamam. İnanılmaz sıkıcı. Ben kafamda mezun oldum, bütün bunları bitirdim. Öğrenmek istediklerimi bana okulda öğretemeyecekler."

"Peki Peter'la nasıl gidiyor?"

"Annesiyle babası bize bir ev almak istiyor. Alırlarsa Detroit'ten hiç çıkamayacak. Argonne'da bir boşluk vardı ama Chicago'dan nefret ettiğine karar verdi." İncecik gülümsüyor. "Büyük dert."

"Ailesi seni kabul etti o zaman?"

"İlk karısı olarak kabul ettiler diyelim. Ama çocuk konusunda sıkıştırıyorlar."

"Peter ne diyor?"

"Aa, çocuklara bayılır o."

"Bok bayılır. Ne zamandan beri bayılır oldu?"

"Evlendiğimizden beri." Yemek geliyor. *Sauerbraten*ine boş boş bakıyor, biraz didikliyor, sonra tabağı itiyor. "Ama bu ciddi olduğu anlamına gelir. Bağlılığını gösterir. Elbette zaman içinde çocuk sahibi de olacağız."

"Sen hiç çocuk istemezdin."

"Stu, eskiden nasıl çocuksu davrandığımı, kendime nasıl zararlar verdiğimi sen biliyorsun... Julie'nin bebeği geçen salı doğdu. İki kilo dört yüz gram. Oğlan. Adını Carl Junior koymuşlar."

"Onu da gidip görmem lazım. Ama evine ulaşmak işkence işte."

"Bir görsen, nasıl mutlu. İlaçtan falan mı oluyor acaba? Sersem gibi."

"Okul dışında neler yapıyorsun Donna?"

"Diğer fizikçilerle ve karılarıyla çok zaman geçiriyoruz. Bana Beef Stroganoff Savaşları gibi geliyor. Kim en süslü yemeği yapacak yarışı. Her cumartesi. Pazarları ailesiyleyiz. Bugün onu kaçırıyorum işte. Tüh tüh! Stu, karısı olmak için öğrenmem gereken çok şey olduğunu hissettiriyorlar bana. Bilmediğim sosyal kurallar. Anlamadığım laflar, muhitleri, okulları sezdirmeler."

"İyi de o öyle biriyle evlenmedi ki. Yıllarca o dünyadan kız arkadaşları olmuş, boğulmuş."

"Erkekler öyle değil midir hep? Hem öyle hem böyle olsun isterler. Berlitz'de temel Fransızca dersi alıyorum. Yaz sonunda

Fransa'ya gideceğiz. İnanabiliyor musun Stu? Sonunda gidiyoruz! Yapamadığımız balayımız."

Konuşacak konular bitiyor. Yanlış bir şeyler varmış gibi bir his, alnının iç tarafında değerli taşlarla bezeli bir saat gibi tik tak eden sessiz bir ıstırap. Gayriihtiyarî yengemi, yani onun annesini soruyorum.

"Seviyor beni, gerçekten seviyor!" diyor hararetle. "Sıcak bir fırının içindeymişim gibi hissettim orada. Ona güzel bir şal aldım. Daha önce hiç gerçek bir hediye alamamıştım." Yeğeninden, yani Estelle'in oğlundan bahsediyor. "Çok fena. Bir cephane dolusu silahı ve ölüm ışınları var, savaş uçakları var, onlarla oynuyor. Bir tek oyuncak hidrojen bombası ve sığınağı eksik."

"Tabii ya. Kızlara oyuncak bebek, erkeklere silah. Oyuncaklarla hazırlanıyorlar."

"Ama hazırlandıkları da yok aslında." Yemeğini dürtmeyi bırakıp bana sırıtıyor. "Bebek Gloria'nın, üzerinde farklı şekillerde delikler olan bir tahtası ve o deliklere tam uyan blokları var."

"Can sıkan oyuncaklar mı? Bak o hayata hazırlardı işte. Bütün delikleri yuvarlak olan bir şekil tahtası ama blokların hepsi kare olacak."

Gıdaklar gibi gülüyor. "O sevimli bebeklerin yerine de gerçek bebekler gibi sürekli altına sıçanlarından yapmak lazım. Etinden et koparıyorlarmış gibi yırtınan oyuncak bebekler. Yürüyen ama topallayan bebekler."

"Bir tarafları çok hafif yassı bilyeler. Ateş almayan ya da patlayıveren silahlar..."

"Bir de bodrumu ağzına kadar hamam böceği yumurtası dolu bir bebek evi. Kapısını bantlamışlar, sadece bir nokta ihmal edilmiş. Temizliyorsun temizliyorsun ama onlar yumurtalarından çıktıkça o minicik delikten yine geliyorlar. Asla kurtulamıyorsun!"

Hâlâ beraber doğaçlama yapabiliyoruz fakat bu sefer sadece iştahımı kapamaya yarıyor. Hesabı ödemekte ısrarcı; saçma sapan bir şeyler mırıldanıyor ama hiçbir sırrını açık etmemeye de dikkat ediyor. "Peter'a yolda acıkıp yemek yediğimi söylerim. Buraya uğradığımı, seni gördüğümü ruhu duymaz."

Yalnızca peşinden giden ben mahcup oluyorum.

Bıkkınlık nezaketi, şehvet çekingenliği fethediyor; yüksek bir sesle ve açık sözlülükle "Ya, neden olmasın?" deyiveriyorum.

Gerrit'in parmakları, kahvesini benden korumak istiyormuşçasına fincanını kavrayıp kenetlenmiş. "Zaafından yararlanamam."

"Ben senin zaafından yararlanabilir miyim? Yarar ne ki? Hoş olup olmayacağını görmek mi? Bakire değilim ve iki ay önce yirmi birimi doldurdum."

"Bunun olmasına izin verirsem bana bir daha saygı duymazsın."

Kıkırdıyorum. "En azından ben sana saygı duymam demedin."

"Duyar mıyım bilemiyorum. Çok... Gereksiz geliyor."

Hiç mi cinsel isteği yok bu adamın? Önünde ağladığımda gözlerime bir şey oldu sanıyor. Duyguların ifade edilmesini ancak bir sapıklık ya da bir hastalık olarak görebiliyor. Annesi nasıl biriydi acaba, sabah akşam sadece örgü mü örerdi? Örüyor, örüyor. Örerken gülümsüyor. Güleç oğluna gülüyor. "Bir şeyin yapılması için gerekli olması şart mı?Hayatta kalmak için yemek yiyorsun ama illa biftek yemen gerekmez. Soya etinden hamburger ve köpek bisküvisiyle de doyarsın." Sonra korkuyorum. Durduk yere aklına sokmuş mu oldum şimdi?

"Öğrencilerimle ilişki yaşayamam. Yaşayan lavukları da normal bulmuyorum. Mevkiyi kullanmaktır bu."

"Benim hocam değilsin. Dört yıldır değilsin. Aynı bölümde bile değiliz. Benim için tavsiye mektubu bile yazamazsın. Amerika tarihi, bu ne yahu, derler." Sonucunu pek düşünmeden baskı yapmaya devam ediyorum çünkü ilginç bir şey bu. Kimsenin ona bu şekilde baskı yaptığını sanmıyorum ya da belki Alberta yapmıştır. "Sen buradaki işe girmeden önce Alberta CCNY'de* öğrencin değil miydi? Peşinden buraya gelmiş."

"Ee işte, bak ne oldu sonra!"

"Ne oldu? Neredeyse evleniyordunuz, o mu? Tüh tüh, kıl payı kurtulmuşsun hakikaten."

* City College of New York (New York Şehir Üniversitesi). (ç.n.)

"Bütün kariyerimi sikip atacaktım neredeyse!" deyip ayağa fırlıyor, ufacık mutfağın diğer ucuna hızlı hızlı yürüyor.

Aa. Tabii ya. Bir Komünistle sevgili olmak zaten kötü, ya evlenmek! Yaftasız Sol liberallik, kurtuluş bileti bu işte. Muhalefete evet yıkıma hayır, forumlara evet mücadeleye hayır; işini kaybetmeden ne kadar ileriye gidebiliyorsan oraya kadar. Mike'ın iki yıl önceki öngörülerine karşın Donaldson yoluna devam ediyor. Gerçi mutfağında oturmuş onun demliğinde yaptığım kahveyi içerken burnumu havaya dikmenin alemi yok: Donaldson kötünün iyisi. En azından öğrencilerini düşünmeye sevk ediyor. Az önce ağzından kaçırdığı şey yüzünden şu an bana dik dik bakıyor. Gülkurusu rengindeki bu mayıs akşamında artık eve gitmemin vakti geldi.

Howie, Stephanie'nin büyük, eski bavulunu bodrumdan çıkarıyor ve etekleri, elbiseleri, kazakları içine alan bir hortum odadaki eşyalarımızı bana ve ona ait iki yığına ayırıyor. "Yaz tatilini neden Port Huron'da evde geçireceksin?" diye soruyorum.

Ayakkabılarını dolabın içinde kazdığı bir çukurdan çıkan toprakmış gibi geriye doğru fırlatırken derinlerden cevap veriyor: "Tıpkı Howie gibi konuşuyorsun! Cidden bak!"

"Haklı ama. Yaz okuluna kalıp mezun olabilirdin."

"Saçmalık. Alttan aldığım derslerin çoğu için ödev yazmam gerekiyor, onları evde de yaparım. Çok daha ucuza gelir ayrıca. Stu, sen anlamıyorsun. Howie'yle senin aileleriniz gerçek aile gibi değil."

"Annemle babam gayet gerçek. Howie de kendi ailesine bir yılını feda etti."

"Ne yaptığınızı, nereye gittiğinizi umursamıyorlar sanki. Sen New York'a gideceksin mesela ve orada akrabanız bile yok."

"Umursamadıkları doğru değil. Beni kontrol etmeye çalışıyorlar. Edemesinler diye evden ayrıldım zaten."

"Yazın eve gitmesem bütün mahalle nerede olduğumu sorar. Babam beni dükkâna bekler. Okul giderlerimi ödüyorlar, dolayısıyla beni eve çağırdıklarında eve gitmemi beklerler. Yaz okulunu hayatta kabul etmezlerdi." Siyah boğazlı kazağımı bana atıyor. "Çalışmak için New York'a gideceksem annemi ve baba-

mı ayrı ayrı ikna etmem gerekecek. Bütün yaz ona uğraşacağım. Orada Astoria'da bir halam var..." Yunancaymış gibi telaffuz ediyor: As-tor-ri-ya.

"Biliyorsun bir noktada Howie'yi kamuya tanıtman gerekecek. Annenlere söylemen yani."

"Iııı. Sorun çıkar." Toparlandıkça oda boşalıyor, çıplaklaşıyor.

"O kadar rahat hayal edebiliyorum ki... En sonunda, dördüncü çocuktan sonra yaptıklarının bakire doğumlar olmadığını açıklıyorsun ailene."

"Babam saf değil. Sahiplenici sadece."

"Howie Yahudi olduğu için mi korkuyorsun?"

"Çok Yahudi durmuyor aslında. Ama Yunan olmadığı belli... Şu senin mi, benim mi?" Çiçek desenli bir bluz gösteriyor.

"Ömrümde görmedim."

"Yemin ederim benim de değil... Stu, daha evlenmeye niyetimiz yok, niye başımıza dert alalım? O mücadeleleri nihayet niyetlendiğimizde veririm. Tut ki o kadar savaştım, acı çektim, sonra evlenmedik? Bir daha bana güvenmezler, ortada kalırım."

Ben de toparlanıyorum, eşyalarımı Detroit'te geçici olarak kalacaklar ve New York'a gidecekler olarak ikiye ayırıyorum. New York'a gidecek olanlar ben annemle babama veda ederken Ann Arbor'da bekleyecekler. Önce Alberta'yla beraber Village'ta, Horatio sokağında kalacağım. Bugün babam beni ve kolilerimi alacak. Ben yokken Minuşka'yı Wanda besleyecek. Geri döndüğümde kalan eşyalarımı alıp trenle New York'a gideceğim. Alberta'yla önümüzdeki cuma buluşacağım. Meğer annem ve babam üniversiteden onur derecesiyle mezun olmamı hiç sallamıyorlarmış –saf anıma geldi, şaşırdım– ve mezuniyete bir cenazeye katılır gibi, o mecburiyet hissiyle geleceklermiş. Hiçbirimiz mezuniyete gitmeyeceğiz.

Donna'ya yazamadım. Mektuplarımı Peter'ın bulması fikrine katlanamıyorum. Ama aklımdan çıkmıyor, içimde çalıp duran ama açılmayan bir telefon oldu sanki. Tuhaftır, annem aracılığıyla iletişim kuruyoruz. Estelle de çok sık arıyormuş, anneme göre fazla sık, Peter'ın ailesinin onlara karşı kaba ve kibirli davrandıklarından şikâyet ediyormuş hep. Donna genel

şikâyetlerini bildirmek ve bana not bırakmak için arıyormuş. Annem santralimiz oldu. "*O adam* evde olmadığında arıyorum" diyor. "Öylesi Donna için daha iyi oluyor."

Bir umutla, "Peter'ın haftalık programını biliyor musun?" diye soruyorum.

"Numarayı çevirmeden önce iyice odaklanıyorum." Yüzüne dingin bir gülümseme yayılıyor. "Sezebiliyorum."

Annem yarın öğlen evde bir randevu ayarlamış. Bana kalsa Donna'yla çarşıda ya da Sanat Enstitüsü'nde buluşmak isterdim ama Peter'ı işe uyandırmadan telefon edemeyeceksem –Peter'ın ona benimle görüşmeyi yasakladığını mı çıkarmalıyım bundan?– annemin planını kabul etmek zorundayım.

Annem şimdi Donna'nın tarafına geçmiş. Onun eski oda arkadaşımı, kuzenimi, eski suç ortağımı onaylamasına inanamıyorum. Beni daha çok mu kabul etmiş oluyor bu durumda? Hiç pes etmiyorum. Umuttan bir odanın dar kanallarının derinlerinde annem kollarını büyük bir çift kişilik yatak kadar açmış; bana bir zafer selamı veriyor, bir tezahürat tutturuyor, başıma güller koyuyor. Birdenbire, Ne Harika Bir Kızım Var Benim Böyle isimli bir aryaya giriyor. Ben de üç yüz kişilik bir koronun heybetiyle karşılık veriyorum: Ah Anneciğim Siz Bir Tanesiniz! Benim Tek ve Biricik Annem! Bir ilaha dair aklımdaki tüm imgeler sizi ilk algıladığım anlardır; sütün ve anneliğin kaynağı, neşenin ve üzüntünün kaynağı, tatlı okşayışların, beklenmedik darbelerin ve korku dolu yoklukların kaynağı! Aman daha yaşlanmayın ve yine bana hayran olun. Evren de sizin kadar kurnaz ve ihtiyari, güzelliği de sizinkine yakın.

Yazları Detroit beni acıktırıyor, herhangi bir tür sevgiye ihtiyaç duymaya başlıyorum. Tam anlamıyla anılaşamamış acımı yatıştıracak bir ilaç sanki sevgi, hem taş hem gölgesi. Leş güneşin hücmu altında eriyen asfaltın kokusu, yani yanık lastik, pişmiş araba, fokurdayan beyin, demlenen sinir ve kabaran şiddetin; süsen çiçekleriyle, bir komşunun bahçesinde tüten yeni biçilmiş çimle, kokulu bukleleri çitlerden taşan güllerle ve evimizin arka kapısından çıkınca hemen görebileceğiniz, eskiden benim kum havuzum olan alanda yetişen maydanoz ve adaçayının ıtırıyla karışımı. Dolanıp, tavanları kabartmalı te-

neke kaplı sıra sıra dükkânları, bahçelerdeki briket tezgâhları, havagazı fabrikasını ve diğer sokaktaki dört orospunun çalıştığı kerhaneyi inceliyorum. Mahalle tamamen Siyahî mahallesine dönüyor. Annemle babam taşınmaktan bahsetmeye başlamış. Djordjevickler evlerini koyu tenli bir otobüs şoförüne satmışlar. On bin dolar etmiş, annem öyle söyledi, on bin dolar ve çatısı da akıyormuş üstelik. On beş sokak sürüyorum, tanıdığım çocuklardan sadece iki tanesine denk geliyorum. Çocuklar. O "çocuklar"dan biri onu son gördüğümden yirmi kilo fazla ve iki bebek eksik duruyor; biri eteğinde, diğeri pusette.

Callie'nin evinin dışarıdaki merdivenini koşa koşa tırmanıp kapısını çalıyorum ama Siyahî ve şüpheli bir adam açıyor. Odalardan birinin arkasında görebildiğim kadarı yeniden boyanmış ve ahşap panellerle kaplanmış. İçimde bir ses ağıtçı gibi tekrarlayıp duruyor: Şimdi gidiyorum ya, nefret ettiğim bu yer kıymete bindi, çok ihtiyacını duyduğum bir yakıt oluverdi.

Üst kattaki eski salıncağıma uzanmış, topladığım kutulara ve hâlâ kutulamadığım öteberiye bakarken dışarıdan tanıdık bir araba sesi geliyor. Tavanarasının bir ucundan pencereye koşup bakıyorum. Beyaz Sprite. İçinden Donna çıkıyor, saçları gümüşi, gözlerinde koyu renk bir gözlük. Basamakları paldır küldür iniyorum ama annemi geçemiyorum. Kapıyı açmış.

"Birazcık kilo mu aldın sen, ha?" Annem, Donna'nın pazısını çimdikliyor. "Aman boş ver. Daha iyi olmuşsun. Önceden çiroz gibiydin. Kıyafetini kayınvaliden mi aldı?"

"Evlilik şişmanlatıyor. O kadar misafir ağırlayınca." Tiz bir kahkaha atıyor, annem de ona katılıyor.

"Ay, o doğru bak!"

Donna bronzlaşmış: Daha önce onu bronz gördüğümü sanmıyorum. Pantolonu keten ve üzerine tam oturuyor; yakalı tişörtü siyah üzerine turkuaz çizgili. Fransız markasıymış. Saçlarını sarmamış ama katlı kesildiği için hacimli duruyor. İyi göründüğüne şüphe yok. Annem bizi dürtüp koltuklara oturtuyor, kendi limonata getirmek için mutfağa koşturuyor. En son yine evde limonata içmiştim; benim için annemin evinde yazın tadı limonata.

"Sen de benim gibi okulu bitirdin şimdi, öyle mi?" diyorum, gerçi daha laf ağzımdan çıkarken çok az şeyinin "benim gibi" olduğunu hissediyorum.

"Nihayet! Hayret, sen yüksek lisans yapmayacak mısın?"

"New York'a gidiyorum."

Donna iç çekiyor. "Derslere son ana kadar zor katlandım. Herkesten yıllarca büyük hissettim orada. Derslerdeki kızlara bakıp bakıp 'Neyse ki bu işlerle uğraşmıyorum artık' diye düşündüm. Her gün tezgâh açıyorlar."

"Boş yere zaman ve para harcamış olmadın mı sence?" diye soruyor annem. "Sonuçta evlisin, hem ne yararı oldu ki?"

"Michigan'a gitmesem Peter'la tanışamayacaktım" diyor Donna kesin bir dille. "Ayrıca önceden çok aptal ve saftım."

Annem, "Gözlüğünü içeride takma" diye uyarıyor. "Gözlerin bozulur."

"Aa yok, numaralı bunlar." Gözlüğü eğip gösteriyor. "Peter lens takmamı istiyor ama gözümün içine bir şeyler sokmanın düşüncesi bile ödümü koparıyor. Damla bile damlatamıyorum normalde."

"Ama gözlüklü hoşuna gitmiyorsa" diyor annem imalı imalı. "Öyle şeyler adamı soğutur."

Donna yüzünü ekşitiyor. "Bir denemem gerek. Randevuyu erteletip duruyorum."

"Sen nasılsın?" diye soruyor annem, Donna'nın karnına bakarak. "Yoksa...?"

"Aman, yok!" deyiveriyor Donna. "Dikkat ediyorum!"

"İyi iyi, çok acele etme. Unutma, bebek doğunca yıllarca yalnız kalamayacaksınız. Ne sabahları, ne yemekte, ne geceleri. Anladın mı beni?"

Donna başıyla onaylıyor. "Şu an tam bir facia olur."

"Onun tarafla nasıl anlaşıyorsun?" diye soruyor annem.

Muhabbetin dışında kaldım. Burada oturup somurtacağım, o zaman beraber Koca'ya kumpaslar kuran iki evli kadın olarak bağ kurmalarının beni incittiğini görecekler.

"Ağzımı açmamaya çalışıyorum. Uğraşıyorum uğraşıyorum ama olmuyor, o akşam yemeklerinde bir şey söylemeden duramıyorum, konuşuveriyorum! Bir fikir çıkıyor ağzımdan. Bir

görüş. Benim de bir insan olduğumu, her gün gazeteleri okuduğumu ve düşünebildiğimi gösteren bir şeyler." Donna şimdi bana döndü.

Dayanamayıp cevap veriyorum. "Siyasi tartışmalara mı giriyorsun?"

"Duysan şaşırırsın. Havanın sıcaklığından başlayan bir sohbet bile ona dönüşebiliyor."

"Hava ha?" diyorum, "Ruslar yüzünden mi sıcakmış?"

"Yazın geldiği, havaların iyice ısındığı zamanlardı; onların tabiriyle 'koyu tenlilerin' sürekli yangın musluklarını açtığını ve bunun onların vatandaş olarak sorumsuzluklarını gösterdiğini, dolayısıyla parayı bir sıçan deliğine akıtmanın anlamı olmadığını söylediler bir gün. Ben de sıçan deliği benzetmesinin aslında Detroit'teki bazı kenar mahalleleri için gayet uygun olduğunu belirttim ve siz sıcak havalarda havuza girmekten hoşlanmıyor musunuz diye sordum."

"Zenginler özlerinde faşisttir" diye kestirip atıyor annem, elleri dizlerinde. "Onlara göre biz yumurtlayıp duran tavuklardan farksızız."

Ağzından geçmişinden yadigâr, katışıksız bir siyasi yorum çıkınca irkiliyorum. "Peter bu konuların neresinde duruyor?"

"Aa, tam orta yerinde." Donna gülüyor. "Her seferinde oraya gittiğimizde kavga çıkarmayacağım diye söz veriyorum kendime... Ama var ya, bir yandan da hoşuna gidiyor. Memnuniyetsizliklerinin üzerimde odaklanması hoşuna gidiyor. Ben paratonerim. O arabuluculuk yapıyor. O zaman kendini olgun ve üstün hissediyor."

"Ama ne düşündüklerini çok fazla umursuyor aslında" diye karşılık veriyor annem.

"Onu oradan çıkarmam gerek. En sonunda Brookhaven'daki o iş için teklif geldi ama maaşı daha az. Fransa'ya gitmekten vazgeçersem kabul edermiş. Ben de New York'a taşınmak karşılığında tatili feda edebileceğimi söyledim ama hâlâ ayak sürüyor. Yeni bir terane tutturdum. Baban New York'tan korktuğu için hayatı boyunca Detroit'te kalmış diyorum. Biraz etki etmeye başladı galiba." Donna iç çekiyor. "Fakat evlilik harika bir şey Stu, kesinlikle harika."

"Aman Donna, evlilik birbirinden bağımsız olayların toplamı. Başlı başına bir 'şey' değil."

"Sen anlamazsın" diye çıkışıyor annem, Donna da başıyla onaylıyor. Ardından mutfaktan çaydanlığın ıslığı geliyor. Annem yerinden fırlıyor, tekir demliği ve ufak fincanları bir tepsi üzerinde getiriyor.

Donna "Sağ ol, ben çay almayayım" diye mırıldanıyor. "Pişti m sıcaktan."

Annem fincanlardan birini ona uzatıyor. "Falına bakmamı istemez misin? En son baktığımda bebektin."

Donna'nın yüzü buruşuyor. Gözleri benden, duvardan yardım dilenir gibi odada hızlı hızlı geziniyor. "Ay, zahmet etme hiç! Ne olur."

"Hayır" diyorum. "İhtiyacı yok."

"Ne olur. Geleceğimi bilmek istemiyorum." Donna güçsüz bir kıkırtıya sığınıyor.

Annem onu tartar gibi yüzüne bakıyor. "Belki başka zaman." Sesi ters, kırılmış. "Cehalet erdemse..."

"Donna, beni arabayla gezdirir misin? Belle Isle'ı tekrar görmeyi çok isterim."

Hiç düşünmeden kabul ediyor. Annemin gidişimize gücendiğini biliyorum ama o konuyla sonra ilgilenirim. Donna güzel sürüyor. Hatta Peter'ın kullanabildiğinden çok daha iyi idare ediyor arabayı. Bu durum Peter'ı rahatsız ediyor mudur acaba, yoksa fark etmiyor mudur? Hayallerine yetişmiş, hatta hayallerini de geçmiş. Bir tek bu konuda mı, dahası var mı? Zira Donna, Peter'dan daha cin fikirli, daha zeki, daha gözü dönmüş. "Yıllar önce, Tireman veya Joy Caddesi otobüsleriyle şehir merkezine gittiğim zamanlar kirli pencerelerin dibine oturur, gözlerimi en çok doyuran ya da en çok meşgul eden şeylerin neden hep pis, harap edilmiş pansiyonlar ve kenar mahallelerindeki, ihtişamı zedelenmiş o çok kiracılı büyük evler olduğuna kafa yorardım. Telef olmuş hayatların leş kokusu arasında dimdik duran ama ölü Viktoryen egolar. Detroitli olup da güzelliğin pütürlü olması, haz verirken aşındırması gerektiğini düşünmeyen var mıdır? Uyumsuzluğa protokolden yer ayırmış bir güzellik algısı olmayan?" Elbette onu yeni baştan etkilemeye çalışıyorum.

"Peter cidden o Grosse Pointe kafa yapısına sahip biri. Adama Detroit'te bir şey yaptır yaptırabilirsen. Şu an Belle Isle'a gittiğimi bilse tam bir saat oraların ne kadar tehlikeli olduğuna dair nutuk çekerdi." Erimiş plastikten diyarımızda kırmızı ışık yanıyor, duruyoruz. "Benimle evlenerek isyan ihtiyacını karşıladı."

"Neden bir erkekle evlenmenin o erkekle yalnızca beraber yaşamaktan daha iyi olduğunu düşünüyorsun?"

"O zaman kendilerini ilişkiye adamıyorlar." Işık değişiyor, kalkışta bir Corvette'le yarışıyor. "Sorunları çözmeleri gerekmiyor. Evli olmasak Peter New York'a taşınmayı kabul eder miydi sanıyorsun?"

"Bir yıl önce de düşünüyordu."

"Düşünmekten değil yapmaktan bahsediyorum. Ben onun karısıyım. Bu da babacıkla annecikten ve o sikik kulüpte beraber sürttüğü ibişlerden önce geldiğim anlamına geliyor... Aa, tenis dersi almaya başladım bir de. Nasıl olsa gitmeyeceğiz diye Fransızca'yı bıraktım."

"Çok üzülmedin mi? Ben Fransa'ya seyahat için bir iki cinayeti göze alırdım galiba."

"Büyük resme odaklanmalıyım. Onu, annesiyle babasının zehrinden uzaklaştırmaya yani. Evlilik demek, kararlarını ciddiye almak demek Stu, eskiden yaptığımız gibi kafama eseni yapamam."

Güneş, zift kokan sokaklara metalik bir tangırtıyla vuruyor; arabaların arasından fişek gibi geçiyoruz. Gözlüğünün koyu camlarının arkasında kamaşan gözlerini kıstığını görebiliyorum. Aklıma Kemp geliyor, sadece bir anlığına saf bir kaybetmişlik hissi duyuyorum. Olacak iş değildi; şiddeti, ırkçılığı yüzünden imkânsızdı, gelgelelim özlüyorum yine de. Fiziksel ve tamamen mantık dışı bir özlem. Arabayla geziyoruz diye aklıma geldi.

"Bütün o ilişkilerin korkutucu tarafı" diye başlıyor anlatmaya, "her birine her şeyini, tüm benliğini verip sonra kaybetmek."

"İlla öyle olacak diye bir kural yok. Ben pençelenmeyi ve oyulmayı değil, arkadaş olmayı istiyorum."

"Hayır ama seversen yani. Sonrasında yanıyorsun. Öyle olunca da bir daha istiyorsun. Ama azalmış oluyorsun işte. Bir dahakine daha da azalıyorsun. Evlilik başka."

"Ben boşanmanın ayrılmaktan daha fena olduğuna dair duyumlar almıştım aslında. Benim görebildiğim kadarıyla öyle senin dediğin gibi dümdüz bir ilerleme yok, ayrıca azaldığımı da düşünmüyorum. Başka insanlara başka yönlerimi gösteriyorum. Farklı benliklerim ortaya çıkıyor."

Belle Isle, geniş Detroit Nehri'nin ortasında dümdüz bir ada. Bölge bölge küçük köprüler, düz ve açık sahalar, ağaçlıklar, benim kumarhane mimarisi olarak bildiğim yapılar var. Bugün burası kalabalık ama yine de hıncahınç dolu değil. Yat ve tekne kulüpleri Detroit tarafına bakıyor, Kanada Windsor'u gören uçtaysa insanlar yanlarında getirdikleri sandalyelere kurulup güneşleniyor, radyo dinliyor, bira içiyor, balık tutuyor. Burada hava daha serin olur hep. Nehir yatağı civarında büyük bir salkım söğütün gölgesine park ediyoruz. Elini gözlerine siper ediyor. "Ben hep aynı kişiyim. Benim işte. Altına sıçan aptal ve korkak çocuğun teki. Bak bunu terapide öğrendim Stu, sana da iyi bir terapist lazım."

Bu sefer oltaya gelmeyeceğim, terapi üzerine kırkıncı tartışmamıza girmeyi reddediyorum. "Bazen Detroit çok hoşuma gidiyor" diyorum. Şehir merkezi tarafını işaret ediyorum. "Böyle haziran günlerinde nasıl tütüyor, devasa, yaralı bir kalp gibi nasıl atıyor."

Akıp giden nehri izliyor. "Hatırlar mısın, birinci sınıftayken bir erkekle ne zaman yatılması gerektiğini, ne yapınca hafifmeşrep olunduğunu konuşur dururduk, hep çok ciddi ve çok gergindik hani?"

"Bize uyacak bir ahlak anlayışı kurmaya çalışıyorduk."

"Yani şeyi fark ettim, o zamanlar üçten fazla ilişki yaşamanın hafifmeşreplik olduğunu düşünürdüm. Üçüncü ilişkim bittikten sonra o fikrim değişti, sevmediğin biriyle seks yaparsan hafifmeşrepsindir dedim. Sonra Charlie'yle oldum. Ondan sonra da aynı anda iki erkekle ilişki içinde olmanın, ardından başkasının sevgilisini elinden almanın... Demek istediğim, koyduğum bütün kuralları kırdım. Aslında kural yok sanki. İstersen gırtlağına kadar bat."

"Ama gerçekten kural yok. Ya kendine kural uyduruyorsun ya da başkasının kendi gerekçeleriyle uydurduğu kuralları kabul

ediyorsun." Eski bir kazak gibi dökülmüş hissediyorum. Arabadan çıkıp suya doğru yürüyorum, peşimden geliyor. "Olduğundan daha evlisin sanki Donna. Evlilik seni streç film gibi sarmış" diyorum.

"İyi de, şu an yaptığım şey bu. Hayatımdaki en önemli şey. Diğer her şeyin ikinci planda olması gerekir. Kadınlar evlendikten sonra kız arkadaşlarıyla daha az görüşür. Büyü biraz!"

"Hay sıçayım, savaş be Donna! Yanında olmama ihtiyacın var."

"*Peter yanımda. Sen Mike'tan sonra sahiden* âşık olmaktan korktun. Zamanı gelince göreceksin." Gülümsüyor, gözleri uzaklarda. "Kıskanıyorsun."

"Evet, biliyorum. Donna, Carl ve benim bizim jenerasyonun Jukesları, Kallikakları* olduğumuzu düşünüyor." Julie karnını sıvazlıyor. Yine hamile. "Böylesi çok daha pratik. Aradan çıkıyor işte. Yani zaten şu sıra başka hiçbir halt yapabildiğim yok, hazır bebek büyütürken bebek yapayım. Değil mi ama?"

"Carl'la mutlu musun?" Kadınların aşk için yaratıldığını söylemeyi bıraktı mı acaba?

"Elbette! İstediklerimi elde ettim: Kocam var, evim var, kendi ailem var." Fakat orada geçirdiğim iki saatin kalanı boyunca şikâyet ediyor. Carl yeterince azimli değilmiş, Julie'nin babasının sözünü dinlemiyormuş, televizyonun önünde çok vakit geçiriyormuş, golf için çok para harcıyormuş. Banyodan sonra küveti temizlemiyormuş. Çoraplarını çıkardığı yerde bırakıyormuş. Sevişmeden önce dişlerini fırçalamıyormuş.

Ama Julie çocuklarına hayran. Carl Jr. tombik ve sevimli, her tarafa sürüklediği dev bir peluş tavşanı var. Tavşan bir zamanlar beyazmış sanırım. Bebeğin suratından ben pek bir

* Jukes ailesi, Viktoryen sosyolog R.L. Dugdale'in ilk olarak 1875 yılında yayımlanan *The Jukes: A Study in Crime, Pauperism, Disease, and Heredity* (Jukes Ailesi: Suç, Yoksulluk, Hastalık ve Kalıtım Üzerine Bir Araştırma) isimli çalışmasında anonim olarak konu ettiği bir aileye verdiği isimdir. Kallikak ailesi ise öjenist psikolog Henry H. Goddard'ın 1912 yılında yayımlanan *The Kallikak Family: A Study in the Heredity of Feeble-Mindedness* (Kallikak Ailesi: Zekâ Geriliğinin Kalıtımsallığı Üzerine Bir Araştırma) isimli kitabında işlediği aile için kullandığı rumuzdur. Her iki eser de sözde bilimsel ve günümüz koşullarında kusurludur. (ç.n.)

şey anlayamıyorum ama Julie'ye göre o da çok güzel. Anne Julie, kinayesiz Julie: Artık herkesten önce davranıp kendi kendini küçümseme ihtiyacı duymuyor. Şimdiden Carl'a burun kıvırmaya başlamış ki o da elde edebildiği hiç kimsenin, elde edilmeye değer olmadığı görüşünden kaynaklanıyor. Ona Donna'yla olan konuşmamızı anlattığımda "Benim anlayabildiğim kadarıyla evliliğin en büyük yararlarından birincisi" diye lafa giriyor, "bebek yapabiliyorsun, bebekler de tombul tombul oluyor, ayrıca seni sevmek zorundalar. İkincisi, çıktığın bir adamla seks yapmaya başlayınca hep istiyorlar. Evlenince o kadar yaygara kopmuyor. Haftada bir kez beş dakika, sonra kafan rahat."

Tıpkı Cold Springs'teki Viktoryen ev gibi Julie'nin müstakil evinin de iki salonu, misafirlerini –ben o kapsama girmiyorum– ağırladıkları, mavi ve beyaz döşenmiş ayrı ve büyük bir salonları, bir de sahiden vakit geçirdikleri bir oturma odaları var. Konu Donna'ya gelince çok ciddi bir tavır takınıp "Sonsuza dek öyle aylaklık edemez. Ya bir varis doğuracak, ya okula geri dönecek ya da işe başlayacak. Başka seçenek yok. Bebeği seçmezse salaktır." Sonra Donaldson'a oltayı takamadığım için bana taziyelerini iletiyor. "Kötü kaçırdın. Ayarlayabilseydin Ann Arbor'da kalırdın belki."

Titreyecek gibi oluyorum.

Gece sıcak ve susuz. Kopacak durumda olan tozlu yaprakların ağırlığı, karaağaçların bellerini bükmüş. Kanatlı böcekler, pervaneler sokak lambalarının etrafında benekli haleler oluşturuyor. Detroit, bu sessiz sokağın etrafında kabarıp kaynıyor, çıtırdıyor, cızırdıyor, arabaları bükülmüş teneke kutular gibi birbirine vuruyor, gecenin bir yarısında bir yerlere ambulanslar yetiştiriyor, altıpatlarlar ve çatapatlar patlatıyor, motor bağırtıyor, kovalamaca sahnesi çeker gibi ciyak ciyak yarışan arabalardan yükselen R&B ya da country müziğinde boğuluyor; sonra o arabalar bir ışığa denk gelip keskin fren sesleriyle duruyorlar, radyolarının sesi daha da şiddetleniyor. İnsanlar sikişiyor, kapışıyor ve kirli, kasvetli iş günlerinin sinirini çıkarıp rahatlıyorlar. Bütün şehir amfetamin almış. Hap atmış, kafala-

rı çekmiş. Funk bir melodi tutturmuş; dişlerini gıcırdatıyor, soğuk soğuk terliyor, acıyı kesecek bir şeylere aç.

"New York" diye mırıldanıyor babam derin bir şüpheyle. Verandada sallanan sandalyede. "Bir sefer gitmiştim. Bir tane otel yok, üç kilometre boyunca otel var. Bir tane rehinci yok, üç kilometre boyunca rehinci var. Tramvayların sesinden kendini duyamazsın. Pis bir yer. Ağaç yok. Işık yok."

Annem her gün gazetelerde bulduğu sekreterlik ve resepsiyonistlik işlerini kırmızı kalemle yuvarlak içine alıyor. "Ev bakıyoruz" diyor. "Daha büyük bir ev alacağız. Bir odasını geldiklerinde kalsınlar diye oğlanlara hazırlayacağız, senin de kendine ait bir odan olacak. Bizimle yaşayıp iyi de bir sekreterlik işi bulursan çok para biriktirirsin. Üstüne başına kıyafet alırsın, saçlarını yaptırırsın, Donna'yı ne zaman istersen gider görürsün."

Annem küçük evinde çok çalışıyor. Gece gündüz havada kurum süzülüyor. İpte asılı çarşaflar, etraftaki fabrikalar yüzünden yağan asit yağmurlarından sararmış. İki günde bir pervazlar siliniyor. Babamın kıyafetleri iş yerinde yağ kaplanıyor, onları da annemin her yıl en azından bir kez merdanesine parmağını kıstırdığı çamaşır makinesine atmadan önce, çamaşır tahtasında çitilemek gerekiyor.

Eski dikiş makinesinin başına oturmuş, miyop gibi gözlerini kısmış, bir ikinci el satışından aldığı büyük beden paltoyu kısaltıyor. Hep bir şeyleri başka şeylere dönüştürüyor; daha çok parası olan birinin elden çıkardığı veya ucuza sattığı eşyalardan iyi, güzel ya da en azından işe yarayacak bir şeyler üretmeye çalışıyor. Evdekiler kırılınca tamir ediyor: Eski sandalyeyi onarıyor, çatlak tabağı yapıştırıyor, yenmiş çorabı yamalıyor. Gün boyu ovalıyor, temizliyor, söyleniyor. Faturalar geliyor, söyleniyor. Güzel olsun istiyor, evi, hayatı güzel olsun. Çarşaflarla havluları bile ütülüyor. Balebuste* olmak istiyor ve hâlâ annesine ondan daha iyi becerebildiğini göstermeye uğraşıyor. Annesine kızgındı; kızgınlığı hiç geçmedi. On iki çocuklu bir ailede büyüyen bir kız çocuğu için az bile.

Babam çok çalışıyor, uzun saatler çalışıyor. Elleri yanık ve yara izlerinden rölyef haritalara dönmüş. Sırtı motorlara eğil-

* Yidce, evi çekip çeviren (kadın). (ç.n.)

mekten kamburlaşmış. Kuru öksürüğü sigara ve iş yerinde soluduğu egzoz dumanları yüzünden kronikleşmiş. Gri gözleri çok parlak bir ışığa bakıyormuşçasına kısık hep; bir zamanlar uzaklara, onlara çok nadir sunulmuş uzaklara bakmayı istemiş bir havaları var. On dört yaşındayken akşamları ve hafta sonları çalışırmış, o zamandan beri durmadan çalışıyor.

Kitaplarım, ödevlerim, güvenmedikleri arkadaşlarım, mütemadiyen tuhaflaşan ilgi alanlarım, tutkularım ve hırslarımla bu eve bir çöl rüzgârı gibi geliyorum: Gözlerine toz kaçırıyorum, dolaptaki yemeklerini bozuyorum. Ama onları mutlu etmek istiyorum. Evin içinde kovalamaca oynuyoruz. Fikirlerimi onlarla paylaşmak, onları mutlu etmek için hep peşlerindeyim ama ürküyorlar benden. Ne yapacaklarını bilemiyorlar. Bana arkadaşlarının çocuklarını, mahallenin kızlarını anlatıyorlar. Audrey ikiz doğurmuş, ikisi de erkekmiş. Joyce bir boru tesisatçısıyla nişanlanmış. Mahalle havadisi. Freddie, Jackson'da hapisteymiş ama imbik yüzünden değil, annemin yapmadığını düşündüğü bir hırsızlıktan. Sharkie orduya katılmış, Almanya'daymış. Callie, bizim yan komşu Le Roy'la beraber Awrey's Fırını'nda çalışıyormuş, anneme de Le Roy söylemiş.

"Francis nerede?"

"Bir cevher gemisiyle açıldı" diyor babam. "Sendika kartını aldı. Büyük Göller'den Duluth'a doğru gidecek."

"En azından düzenli bir işi var" diyor annem. "Civcivim, en azından nerede olduğunu biliyorum, kafam rahat. Meksika'da hani şeydeyken, anladın sen, nasıl içim içimi yiyordu."

Onlara *bakın, sizi seviyorum*, diyesim var ama bunun doğrudan söylenebilecek son şey olduğu aklıma geliyor. Bu evde söylenen bir cümle değil o. Ağzımdan çıksa kâğıt gibi duvarlarımız utançla çatırdardı. Aramızda hakaret, uzlaşma, dokundurma, hem sevme hem dövme, hatta yaralanmalardan sonra teselli etme kanalları var; şefkat kanalı yok. Ben, üzerinde Kız Çocuğu yazan o ufacık deliğe sığmayan bir kız çocuğuyum ve bu yüzden onları mutlu edemiyorum.

Annem çağırıyor. Onu yüksek çalışma masasının önünde çömelmiş buluyorum, eski fotoğraf albümünü çıkarıyor. Buh-

bemin tığ işi örtüsünü kıvırıp albümü alttaki muşambanın üstüne pat diye bırakıyor. "Aileden bir şeyler olsun yanında."

Baktıkça ona hak veriyorum. Etli koluna abanmış; parmağını diliyle ıslatıp karmakarışık sayfaları çeviriyor, işaret parmağının ucuyla ailesinin solan fotoğraflarına dokunuyor, her birinde kaşlarını çatıp iç çekerek söyleniyor, nostaljik bir hüzünle dudak büzüp kafasını sallıyor. Donlu oğlanlarla lüleleri koca koca kurdelelerle bağlanmış kızlar, o zamanlar bile eski duran sıkıcı ahşap evlerin basamaklarında boy sırasına geçmişler. Annemin sivri çeneli güzel suratı çıkıveriyor karşımıza: Kiracılarından biri oldukları büyük evin kirli giriş basamağına oturmuş, bir elinde kitabı. Üzerindeki müslin elbise çizmelerine geliyor. Anneciğimin gençliği öyle güzel, öyle güzel ki yüreğim çürük bir diş gibi zonkluyor.

"Bak bu deden. Yanındakiler de arkadaşları. Öldürülmeden önce çekilmiş." Bir grup gözcünün ortasında dedem, kolunu kolu askılı şişman bir adamın omzuna atmış. "Dağ gibi adam ama değil mi? Duruşuna bak, kral sanki."

Birbirlerinin beline sarılmış, iki genç kadının yanında kolalı beyaz gömleği ve siyah, uzun ve dar eteğiyle annem, eskiden çalıştığı Wanamaker's'ın önünde dikiliyor. Annem solda. Göğsüne iliştirdiği çiçek ve bir bacağını dışa çevirerek verdiği manken pozuyla dert, yoksulluk ve acı dolu dünyasını değiştirecek kişinin ilgisini cezbetmeyi bekliyor.

"Aa, bu *o*" diye fısıldıyor. "Ben elimde bu fotoğraflardan hiç kalmadı diye biliyorum. Baban hepsini yırttı sanıyordum." Otuzların çizgili mayolarından giymiş tıknaz bir adam deniz kenarında sırıtıyor. Babam elinde bir birayla hiçbir şey demeden yanımızdan geçiyor.

"O yanımdaki kim?" Eksik ön dişimi göstere göstere sırıtmışım; bir yandan eteğimi gösteriyorum, bir yandan sarı kafalı bir çırpı bacağa sarılıyorum. Çırpı, fotoğraf makinesine değil hemen yanımızda yalanan kedime bakıyor, cılız kolu ona doğru uzanmış ama erişememiş.

"Donna. Dört yaşındaydınız. Ay, nasıl uslu bir bebektin Jill!" Gözleri suçlar gibi yüzümü tarıyor. Nerede şimdi o bebek?

Babamın lise mezuniyeti. Yüzünü öne eğmiş, çenesi kaskatı yakasıyla savaşıyor. Parlak gözleri sincap gibi bakıyor. Adına zaman denen obur sıçanın kürkü kadar gri bu fotoğraflar. Aslında bu fotoğraf albümlerinin kapaklarına kasvetli Latin vecizeleri basmaları gerek. Buhbe, Belle Isle'ın temmuz sıcağında iki büklüm; bitkin ve afallamış. Tozlu piknik havasında ölümün kokusunu mu almış? Benimle yılmadan hep Yidce konuşurdu, ben ona İngilizce cevap verirdim. Yidce öğreneceğim, öğrenip yine sesini duyacağım. Yeniden doğacak.

Mike'la ben basamakta oturmuş kola içiyoruz. "Bunu bana versene."

"Geçmişe takılıp kalmışsın! O boş– O samandan kahraman için! Ştroyne held!*" Albümü sertçe kapatıyor. "Yeter! Yetinmeyi bilmiyorsun. Elimi verince kolumu kurtaramıyorum senden."

Ve çok geçmeden birbirimize giriyoruz, ölüm ve yenilginin kokusunu ailemizin tek âdetiyle savuşturuyoruz.

Rayların ötesinde Huron Gölü kayıp gidiyor, yüksek bulutların altında rengi barut grisi. Kırmızı tuğla istasyonun ardında şehrin tepeleri yükseliyor. Beni geçirmeye kimse gelmiyor. Ne çok tükettim burada kendimi. Söyle uyduruk şehit, peronda kimler toplansın isterdin? Bando da getirsinler mi? Eski sevgililerinden bir heyet olur mu mesela, ellerinde de zehirli sarmaşıklar?

Tren de hemen belirliveriyor depoların önünde kıvrılan yolda. Geldiğim gibi gidiyorum ve şehir yeşil ağaçlı tepelerine kurulup oyalanmaya başlıyor yeniden, kendiyle meşgul. Yıpranmış mavi bavulumu yokluyorum. Okula getirip Donna'nın odasına koyduğum da yine bu bavuldu. Daktilo. Uysallaşsın diye uyuşturulmuş bir adet kedi, yeni sunta kutusunda. Çantamda akşam yemeğim. Lokomotif geçip gidiyor, beklediğimden büyükmüş. Vagonlar yavaşlayıp duruyor. New York yolcuları? Eşyalarımı yüklerken buhar bacaklarımı gıdıklıyor.

Vagonun ortasına geldiğimde bavulumu yerine yerleştiriyorum, baygın kedinin olduğu kutuyu çabucak ayaklarımın arkasına alıyorum. Zaman çekiliyor. Yanağımı kirli cama ya-

* Yidce, "samandan kahraman". (ç.n.)

pıştırıyorum. Bana götümün üstüne düşmeyi öğreten bu vodvile elveda. Tren ilkin öne atılıyor, bir duruyor, sonra yaydan fırlamış gibi yumuşacık bir hisle istasyonu geride bırakıyor. Beş dakika sonra Ann Arbor'dan çıkıyoruz, istikamet doğu. Sanatımı, siyasi düşüncelerimi, ihtiyaçlarımı zahmetli keşfim burada başladı. Himayeme bir kedi aldım. Orta Amerika'nın dalgalanan göbeğininin koyulaşan alacakaranlığında küçük ve orta halli şehirler yanımızdan kayıp geçiyor; kırmızı beyaz bariyerlerin öte taraflarına sinmiş arabaların farları birer birer yüzüme dokunuyor. Yalnızlığa ve yeniden başlamaya doğru gidiyorum. Doğuya, hiç görmediğim okyanusa.

Otuz Beşinci Bölüm
Tek Başına Yaşamak Yalnız Olmayı Gerektirmez

AĞUSTOSUN BİRİNDE DOĞU On İkinci Sokak'ın İkinci Cadde'ye bağlandığı yerdeki daireme yerleştim bile; çalışma ve yatak odası olarak kullandığım büyük bir salonum ve standart boyutta bir banyonun –gerçi bunun Aşağı Doğu Yakası için bir lüks olduğunu öğrendim– iki katı büyüklüğünde ufak bir mutfağım var. Önceki kiracı bana bir masa, üç mutfak sandalyesi, bir şifonyer ve makine işi bir Oryantal halının yanı sıra küçükleri maun veya ten rengi olabilen, büyükleriyse parlak ve kahverengi olan hamam böcekleri bırakmış. İlk başta Minuşka peşlerinden koşuyordu ama anladığım kadarıyla tatları pek hoş değil.

Zaten kendime bir düzen kurmuştum: Bir ajansa bağlı olarak geçici ofis işleri yapıyorum ve resim kurslarında poz veriyorum. Bana yazı yazacak zaman bırakan yarı zamanlı işler. Sıcak gecelerde dairem fırına dönüyor, Alberta'nın evine göçüyorum. Evlerimizin arası on dakika. Alberta'nın klimalı dairesinin üç odası var artık Minuşka ve ben orada yer kaplamadığımız için

çok daha ferah görünüyor. İlk satın aldığım eşya çift kişilik bir yataktı –her zamanki gibi umut doluyum–, ikincisi ise perde –sokaktaki boş arsanın diğer tarafında oturan bir adamın dürbünü var. Minuşka bana bunca zaman hayalini kurduğu tek şeyin pervazları sabah güneşini alan, üzerine yayılabileceği yastık kaplı bir yatağı olan ve içinde ikimizin yaşayacağı bir ev olduğunu kendince anlatıyor.

Asansörsüz bir apartmanın dördüncü katında, arka cepheye bakan bir dairedeyim. Elektrik-su-gaz hariç 67,50 dolar ödüyorum. Hayatımda ilk kez tek başıma yaşıyorum. Tabaklarımı bir eskici dükkânından aldım, çatal bıçak takımımı öğrenci birliğinden aşırmıştım, kumtaşı apartmanın bodrumunda bulduğum kapıma kendim ayak taktım, bardaklarım Woolworth's'ten, tavalarım Goodwill'den ve annemden, kitaplarımı Detroit'ten getirttim, benim, hepsi benim! Ann Arbor'a ilk geldiğimde, özgürlüğü ilk tattığımda duyduğum o müthiş heyecanla yalnızca bana ait havasız cennetimin içinde dört dönüyorum. Ev arkadaşı olarak geçirdiğimiz altı haftada Alberta'yla her zamankinden daha samimi olduk ama orada yazamıyordum; bir de Minuşka'yla beraber işgal ettiğimiz alan beni rahatsız ediyordu. Annem gibi Alberta da bana hep istediğimden daha iyi işler bulup gösterdi. Üç gün bir butikte, iki gün postayla ticaret yapan bir kozmetik şirketinde çalışmaktansa yayıncılık sektöründe bir işi tercih etmem gerektiğini düşünüyordu.

İkinci Cadde üzerinde, bizim birkaç sokak güneyimizde bir marketin tezgâhlarını meyve ve sebzelerin, fıçı fıçı istiridye ve midyelerin, ergin Sicilya zeytinlerinin, Long Island'dan gelme sıra sıra asılmış füme balıkların, füme yılan balıklarının natürmortları süslüyor. Yemek yapmak Alberta'nın bir zamanlar ilgilendiği bir aktiviteymiş, belki birkaç aylık kocası belki Gerrit için; bir süreliğine düşünmüş ve sonra vazgeçmiş. Eve sipariş ve restoran gezmeleri dinine mensup. Yemek pişirmek denince aklına Jefferson Market'ten barbekü tavuk alıp on dakika fırında ısıtmak geliyor. Oradan taşınırken bana kısa süren evcimenlik döneminden kalma eski bir *Joy of Cooking** baskısı verdi ve böylece ben de ilk yemek kitabı macerama atılmış oldum.

* "Yemek Yapmanın Zevki", Irma S. Rombauer tarafından yazılmış ve 1931 yılında yayımlanmış çok satan bir yemek kitabı. (ç.n.)

Tek başına var olmanın hazları yoğun ancak beklenmedik. Daha önce hiç mutfağa, tencerelere, havlulara, kediye, kitaplara duyulan sevgi üzerine yazılmış şiirler okumamıştım. Suya sokulan parmağın ıslanması ne kadar kolaysa erkeklerle tanışmak benim için o kadar kolay; arkadaşlarımın arkadaşları, üniversitede az çok tanıdığım insanlar, ayaküstü sohbet ettiğim erkekler var. Hoş akşamlar geçiriyorum ama kendimi kaptırmaktan kaçınıyorum.

Alberta'ya pilav pişiriyorum, o da yatak/kanepeme serilmiş, küçük bir puro içiyor. Bu huyu babasını deli ediyor. Onun hukuk bürosundan ayrılacakmış. Profesyonel samimiyetin rahat vermediği anlaşıldı.

"Corbett Corbett'e, Bates'e ve Bernstein'a iş görüşmesine gittim."

"İnanmıyorum, Alberta! Eminim bunun bir anlamı vardır ama benim için bir şey ifade etmiyor."

"Domestik davalarla ilgilenen şirketler."

"O ne anlama geliyor? Yurt içi gibi mi?"

"Alt kademe anlamına geliyor. Babamın bana bangır bangır bağırdıktan sonra kendi ofisinin kapısını çarpıp çıkması, sonra da kendi ofisi olduğu için gerisin geri dönmesi anlamına geliyor. Boşanma. Ayrılık. Velayet. Kadın anlamına geliyor bubele*, kadın."

"Bence şirket hukukundan çok daha ilgi çekici."

"Ben de öyle düşünüyorum. Ama öyle olmaması gerektiğini biliyorum. Gerçek gücü reddetmek bu. Babam siyasi bir alan olmadığını söylüyor ve elbette haklı."

"Bir kadının dayak yediği bir adamla evli kalmak zorunda olması önemli değildir diyemezsin ama. Ya da çocuklarını kaybetmesi. Ya da devletten yardım almak zorunda kalması."

"Beni çeken bir konu. Tamam, hukuk kısmı o kadar da heyecan verici değil ama Jill, bana daha ilginç geliyor bu. Adam, Bernstein yani, teklifi yaptı, ben de hemen kabul ettim. Ağzımdan çıkana kadar kabul edeceğimi ben de bilmiyordum."

* Yidce, "canımın içi". (ç.n.)

Yemeğimizi mutfağın doğrudan bahçeyi gören kuytusunda yiyoruz, yüzümüze hafif bir esinti dokunuyor. Frascati getirmiş. O yaz, evimi tüm bohem mezunlar gibi dekore ediyorum: Şarap şişelerinde mumlar, Miró ve Chagall eserlerinin ucuz röprödüksiyonları. Evin her yerinde misafirlerimin içmemiz için getirdiği şarapların boş şişeleri var; boğazlarına sokuşturduğum mumlar eridikçe etiketleri gizlemeleri için özellikle yamuk.

Sık sık Village'ta gezintiye çıkıyoruz; küpe dükkânlarının vitrinlerine bakıyor, küçük galerileri dolaşıyoruz; mola verip birer kapuçino içiyoruz. Ara sıra şehir merkezinden yukarıya, CORE'un (*The Congress of Racial Equality**) toplantılarına gidiyoruz. Washington Square Park'ta örtümüzü serip oda orkestrası konserlerini dinliyoruz. Fransız, İtalyan, Japon filmlerini izliyoruz. Nükleer silahlar, silahsızlanma ve sosyalizm üzerine tartışmalar dinliyoruz. Verilen kahve aralarında genç erkeklerle tanışıp hafta sonları bazen hep beraber, bazense ayrı ayrı buluşuyoruz. Gezintilerimizde para harcamaktan kaçınmak konusunda hemfikiriz. Alberta benim kazandığımın üç katını kazanıyor kazanmasına ama benim harcadığımın da üç katını harcıyor. Kirası yüksek. Jilet gibi takımlar giyiyor, saçını haftada bir yaptırıyor ve restoranlarda yemek yiyor. İkimiz de hep açık veriyoruz.

Yan komşum Conrad adında bir küpe tasarımcısı, MacDougal sokağı üzerinde merdivenle inilen duş kabini boyutlarında bir dükkânı var. Bana da bir kitabını ödünç verdiği –"Kırk sekiz saat. Kırk sekiz saatte bitirememen mümkün değil."– Gurdjieff'in sıkı bir takipçisi. İnsandan üstün bir makineye dönüşme aşamasında olduğunu anlatıyor. Kendisi benden çok daha yüksek bir varlık düzleminde. Kabarık sarı bir sakalı var, sürekli kırmızı giyiyor ve bohemler mahalleyi mahvediyor diye mızmızlanıp duruyor. Sessiz biri olduğu için –kollarını bağlayıp bütün gece karanlıkta iç disiplini üzerinde çalıştığını hayal ediyorum– benim gürültümden şikâyetçi; ya daktilodan, ya fonograftan ya da arkadaşlarımdan rahatsız oluyor.

Alt katımda bana tek düsturunun "bir kişiyle yalnız bir kez" olduğunu söyleyen eşcinsel bir garson oturuyor. St. Marks

* "Irkların Eşitliği Kongresi". (ç.n.)

Baths'ın* gediklisi, bir de Görkemli George adında konuşmayı bir türlü öğrenemeyen bir mina kuşu var. Gerçi öğretmeye çalıştığı şeyler yukarıdan duyuluyor; sorun kuşun frijitliği de olabilir. Minuşka onu bir kez gördüğünde büyük bir arzuyla şakımıştı.

Garsonun karşı komşuları, buralarda bir sanat okulu olan Cooper Union'da resim okuyan iki kadın. Onların altında da Porto Rikolu bebekli bir çift ve annesi sokağın aşağısındaki *The Sons and Daughters of Israel*** huzurevinde kalan yaşlı bir kadın oturuyor. Siyahî görevli, ön cepheye bakan kot altı bir dairede yaşıyor. Bahçe katı, çalışan-her ikisi de sabahları takımlar içinde, ellerinde evrak çantalarıyla çıkıyorlar– ve bilmediğim bir dilde –Macarca olduğunu sonraki yıl öğrendim– birbirlerine bağırıp duran bir çifte ait; bir de çenesi kapanmayan bir kanişleri var. Porto Rikolu genç anneyi posta kutularının orada yalnız yakaladığımda İspanyolca alıştırması yapıyorum.

Çalışma özgürlüğü beni ateşliyor. Yazarlığın en güzel yanı, oturup yazı yazma fırsatımın olması. Konsantrasyonun önümü aydınlatan konik ışığına bayılıyorum. Durmaya, kim ve nerede olduğumu hatırlamak için bir dakikamı ayırmaya bayılıyorum. Henüz bayılmadığım tek şey yazdıklarım. İmgelemimdeki ile kelimeye döktüğümün arasına sızan abuk, durağan bir şeyler var. Kastettiğimi henüz tam olarak söyleyemiyorum.

Birkaç haftada bir, birkaç şiirimi daktilo edip arafa gönderiyorum; ne idiği belirsiz, ufak bir dergide üç ila beş ay kadar dinlendikten sonra bana kahve izleriyle geri dönüyorlar; tekrar daktilo edip tekrar gönderiyorum. Şiirlerimin daha önce gittiği ve şu anda sıra beklediği dergilerin çizelgesini çıkardım, böylece en azından bir ilerleme kaydediyormuş gibi hissediyorum. İlk kez bir şiirimin *Fugue* tarafından kabul edildiği salı günü Alberta, bana bir şişe Kaliforniya şampanyası getiriyor ve yirmi dakikada sarhoş olabildiğimi keşfediyorum.

Bazı günler para kazanmak için sıkıcı işler yaptığım ofislerden kâğıt çalıyorum. Bazı günler masamda oturup şiirlerim

* 1979-1985 yılları arasında Manhattan East Village'ta faaliyet göstermiş bir eşcinsel hamamı. (ç.n.)

** "İsrail'in Oğulları ve Kızları". (ç.n.)

üzerinde çalışıyorum. Şimdiden Ann Arbor'dan taşınalı bir yıl olmuş gibi geliyor zira her zaman göğsümün içinde taşıdığım, bir buzul gibi hissettiğim melankoli ve yenilmişlik hissi erimeyi de geçti, tümden buharlaştı. Bu benim yetişkin hayatım, bana ait.

Ondandır ki ağustosun sonlarında bir perşembe, saat beş kırk beşte, işten eve gelir gelmez çalan telefonu davranış dağarcığıma yeni eklediğim yapmacık selamım "Stuart'la görüşüyorsunuz" ile açtığımda Howie'nin "Ee, siz de benimle görüşeceksiniz ama haberiniz var mı?" diyen aksanlı sesini duyunca huzuruma bir sızı saplanıyor.

"Aa." Ne diyeceğimi şaşırıyorum. "Burada mısın?" diye ekliyorum ve kaldırımlara taşan kafelerde, loş barlarda, makarnacılarda ve Fransız restoranlarında soyut dışavurumcuları, Sartre'ı, nükleer felaketleri konuşan kadın sönüveriyor. "Aa, buradasın. New York'tasın. Ne zaman geldin?"

"Dün. West End'te Manya teyzemle kalıyorum. Bir ara gelip beni görsene? Şimdi mesela?"

"Sen bir ara gelip beni görsene, şimdi mesela? Ben hiçbir teyzemle yaşamıyorum. Tek başıma yaşıyorum, mahallem de tam yürüyüş yapmalık." Aşağı Manhattan şoveniyim. On Dördüncü Sokak'tan ileride hayat olduğuna inanmıyorum. Kuzey de para kazanmaya gittiğim yer.

"Adresi ver."

Veriyorum. "Tarif edeyim mi? Hangi sokağa yakınsın?"

"Orada dur bakalım, acemi. Ben burada iki yıl yaşadım, unuttun mu? Bilirkişi benim."

"Ay Howie, her sene yıkıp baştan yapıyorlar. Betondan bir sahne düzeni." New York'a nakledilmiş iki Detroitli; ne de görmüş geçirmiş insanlarmışız meğer. Söylediklerimizi kulağım duyunca önce bir sırıtıyorum, sonra da aradığı için mutlulukla doluyorum. Hareketli şehir yaşantımda eski durgunluklarımın yeri yok. Neden bir erkeğin yasını tutacakmışım? Peh, daha bu ay yedi seçeneğim vardı, birinin bile oltasına vurmadım. Zayıflık kokan o sersem hasreti duymuyorum artık. Yalnızca ve tamamen bir arkadaş olmaya hazırım. "Gel işte. Zilde adım yazıyor." (J. Stuart.) "Stephanie yanında mı?"

"Değil. Anasını sattığımın Port Huron'unda. Çok yakında şikâyetlerimi duyacaksın."

Akşam yemeğine geliyor ve ben ona geçen hafta Alberta'ya yaptığım yemeğin aynısını –alıştırma yapmak mükemmelleştirir– hazırlarken sahiden şikâyetlerini sıralamaya başlıyor; gelirken getirmeyi akıl edemediği bir şişe şarabı almaya gönderene kadar da susmuyor. Beyaz bir Rioja alıyor, son hazırlıkları yaparken beraber yudumluyoruz.

"Stephanie alttan aldığı dersleri veremedi. Şimdi bir dönem daha okuyacak. Soruyorum ona, bütün yaz ödevlerini hazırlamana zaman bırakmayacak kadar önemli ne yaptın, diyorum. Vır vır vır ailesini, kuru temizlemede çalışması gerektiğini anlatıyor. Ne olduğu belli. Eve döndüğünde geldiği dünyaya cuk diye oturuyor, o zaman da ben ona gerçek gelmiyorum."

"Anne babası, kız kardeşi, ninesi bir evde. Orada çalışmak hakikaten imkânsız olabilir."

"Yaz okuluna kalsaydı? Ne istediğini bilebilmek ve istediğinin peşinden gidebilecek kadar olgun olmakla ilgili bir durum bu. Bazen kadın, bazen çocuk gibi davranıyor. Ben onun için en son sıradayım."

Yani Stephanie'nin yokluğunda onu ben teselli edeceğim. Durumun ironikliği suratımı asıyor. Sonraki hafta normalde Alberta'yla yaptığımız şeyleri bu sefer onunla yapıyoruz. Aynı şey sayılır, değil mi? Neredeyse aynı şey. Ama o gittikten sonra gözüme uyku girmiyor.

İşçi Bayramı'nın olduğu hafta sonu şehir kaynıyor. Howie'yle buluşacak olmasam Alberta'da kalırdım. Gerçi o da Bridgehampton'daki arkadaşlarını ziyarette ama anahtarım vardı. Bugün pazar. Gece Howie gittikten sonra Minuşka'yı da alıp gidebilirim. Minuşka izin versem peşimden metroya biner, bana öyle düşkün. Kim bilir, gözünü ayırırsa Donna gibi kaçarım belki. Donna'dan da iki tane çok esrarengiz kart geldi.

15 Temmuz 1957

Eski dostum Stu:

Kozanın içi sıcak; bazen de karanlık oluyor ama gecenin en karanlık anı şafağa en yakın andır derler. Ültimatomlar veriyorum fakat güç-

lü olduğumdan mı yoksa çaresizliğimden mi ancak Gelecek Noel'in ruhu bilir. Peri kızı dualarında unutma beni ve bütün günahlarımı.* Unutma ki unutabileyim.

Donna

12 Ağustos 1957

Sevgili Stu:

Yaklaştık ama neye? Dua edelim bir dahaki haberleşmemiz yerel olsun (uzak mesafe bedeli ödemeyelim), gerçi sen yine de çok hazırlanma. Birinci sınıf bir fesatçıya dönüşüyorum. Ortakötü'nün en iğrenç dokundurmasıyım.

sevgi ve vesveselerimle
Donna

Cevap olarak yeni adresimle telefon numaramı yazıp bir de Özdeyişler'den bir alıntı –"Ertelenen umut hayal kırıklığına uğratır"– iliştirdiğim bir kartpostal gönderiyorum ona. Umarım kocasından sıkılana kadar bir on yılımız böyle birbirimize sevimli kartpostallar göndererek geçmez.

Hava sülfürlü; ciğerleri elyaf dolduruyor. Şehrin tamamına kullanılmış bir kül tablasının kokusu hâkim. Bulutlar Doğu Nehri'nin üstünde birikiyor, hava kıvamlanıyor. Howie'nin üzerinde acı biberli dana eti tarifimi deniyorum, muhteşem bir başarı elde ediyorum. Ekmekle son sos emaresini de sıyırdıktan sonra tabağı bir de parmağıyla siliyor. Hava erken karardı. "Sonbahar şimdiden geldi sanki günler kısaldı" şeklinde fikir belirtiyorum.

Gözlerini kısarak dışarıya bakıyor. "Yok ya, bence yağmur yağacak, ondan kapandı."

"Ne güzel olur. Şehir yıkanır. Hava yıkanır."

Howie iki tıp öğrencisiyle beraber 109. Sokak'la Amsterdam Bulvarı'nın keşistiği köşede bir daire buldu. Dün taşındı, bugünü de eşyalarını yerleştirip raflarını takmakla geçirdi. "Dışarı çıkmaya takatim yok. Televizyonun olsaydı keşke."

"Televizyon gibi bir şeyim var aslında." Işıkları söndürüp, kanepe/yatağıma oturmasını işaret ediyorum ve perdelerimi

* William Shakespeare, *Hamlet*, Çev. Sabahattin Eyüboğlu, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2008. (ç.n.)

açıyorum. "Karşıdaki adamın beni dürbünle izlediğini gördüğümde aklıma geldi. Ciddiyim Howie. Şuna bir bak."

"Neye bakacağım? Aa, ne oluyor orada? Kediler mi köpekleri öldürüyor yoksa köpekler mi kedileri?"

"Ben on sekiz kedi saydım, ayırt edilebiliyorlar. Her gece ya kavga ederler ya sevişirler. Bir düşünsene Howie, kediler oral seks yapıyor olsa geceler ne sessiz olurdu! Bir de apartmanların bahçelerinde zincirli, o on sekiz kediye havlayıp duran köpekler var."

Karnının üstünde yatan Minuşka'yı işaret ediyor. "Bunun da canı çekiyor mu? Kıskanıyor mu onları?"

"Dinliyor ama onları kendinden aşağı görüyor. Kenar mahalle dilberleri diyor herhalde içinden." Ben çıkarmadıkça evden çıkmaz.

"Kel bir adam gitar çalıyor." Kanallar Howie'nin de ilgisini çekmeye başladı.

"Onun banjo çalan bir arkadaşı var, başka bir arkadaşı da akordeon çalıyor."

"Havluyla gezen o iki herif kim? Perdelerini çekmiyor mu hiç onlar?"

"Hiçbir şey giymezler, güneşliklerini de çekmezler. Hah, Dürbüncü de orada. Ama karısı bağırırken mutfak masasında oturup elleriyle kulaklarını kapatan adam evde yok. Domino oynayan Porto Rikolular da bir yere gitmiş. Hep yaşlı adam kazanır. Kesin Şu Gürültüyü, diye yırtınıp duran kadın da tatilde sanırım." Yazarken takıldığım zamanlar dışarıyı izleyerek zaman öldürürüm. Kırmızı sarı tuğlalar, sıvalı boyalı tuğlalar, pencere kalabalıklarına boğulmuş duvarlar. Ufak saksılar, uzun saksılar, pervazlarda bitkiler, yangın merdivenlerinde bitkiler. Camdan cama gerilmiş makaralı çamaşır ipleri. Minik minik bahçeleri süsleyen heykeller, mangallar, paslı metal sandalyeler, mıcır patikalar.

"Neden şehrin bu kadar aşağısında yaşıyorsun Stu? Ve neden yalnız yaşıyorsun?"

"Bana o isimle hitap etme!"

"Beni de hep sinir etmiştir aslında." Kaşlarını çatıyor. "Nereden dolanmış ağzıma?"

Bil bakalım nereden? Üç hakkın var. "Yalnız yaşamak hoşuma gidiyor. Eskiden senin de hoşuna giderdi."

"Benim hoşuma gitmiyordu. Taşınmaya üşeniyordum sadece."

"Hava nasıl sıcak." Elbisemi çekiştiriyorum. "Hep üşengeç olduğundan bahsediyorsun ama tanıdığım en çalışkan insansın."

Gerinip kollarını yastıkların üzerine atıyor. "Benim kastettiğim daha derinlerde yatan bir üşengeçlik."

Minuşka'yı pürtelaş kucağıma alıp sevmeye başlıyorum. "Bir sürü insanın hayatının beni doğrudan etkilemesinden bıktım."

"Kimin suçu sence? Dedikoduya, entrikaya bayılıyorsun. İlla herkesle alakadar olacaksın. Şimdi de münzeviliğe merak saldın işte."

"Hiç de bile!" Kedi sevmek birden çok davetkâr bir eylemmiş gibi geliyor, Minuşka'yı yere bırakıyorum. Derin bir ah esiyor odada. Gök, tam anlaşılamamış bir uyarı gibi ha işittim ha işiteceğim bir yerde gümbürdüyor. "Daha önce kendime ait bir evim olmamıştı, hepsi bu. Neden birbirimize dik dik bakıyoruz?"

Kendini geriye bırakıp bir eliyle yüzünü sıvazlıyor. "Yağsa da kurtulsak artık."

Sıkılırsa gider diye korkup, bir anekdota sığdırabileceğim eğlenceli bir anı bulmak umuduyla tüm hayatımı taramaya başlıyorum. Kendimden minik ordövrler hazırlıyorum. Elleri karnının üzerinde bağlı, uyanık olduğunun tek belirtisi kirpiklerinin altından sızan gri parıltı. Aklından neler geçiyor acaba? Şaklabanı oldum; o Stephanie'yi düşünedursun. Hem saldırgan hem şuh bir hamleyle üzerine atılıp kalın boğazını çiğnemek istiyorum.

Bir gürültü kopuyor ve fırtına patlıyor. Birdenbire kendimi yere çömelmiş buluyorum. Ellerim kulaklarımda. Minuşka yatak örtüsünün sarkan parçasının altına koşturup oraya siniyor. Bir yağmur dalgası perdeleri şişirince Howie yetişiyor, pencereleri kapatıyor. Şimşek evlerin tepelerine bıçak gibi saplanıyor; Tuba ağaçları savrulup eğiliyor. Paldır küldür gök gürültüsü rüzgârın üfürdüğü yağmurla beraber çağıldarken bir şimşek daha çatırdıyor. Howie pencereye dönük, dikildiği yerde sırıtıyor. "Işığı yine söndür de izleyelim."

Havada bir nehir kıvrılıyor; içindeki yapraklar, dal parçaları ve kâğıtlarla birlikte ağaçlara yandan vuruyor, çatılara boşalıyor. Şimşeğin fosforışıl mor alevi çakıp söndüğünde, bütün dünya bir neon tabela gibi kırpışıyor sanki. Neden sonra yağmur yavaş yavaş durulup sakin bir sağanağa dönüşüyor. Memnuniyetini belli eden bir homurtuyla şarabının son yudumunu yutarken bana dönüyor. "Eğlenceliydi."

"Neyse ki fırtınalar yangınlar gibi değil. Fırtınaları güzel bulanlar kafalarına esince yenisini çıkaramıyorlar." Bir plak koyuyorum, Bach'ın keman ve obua konçertosu ama ışığı açmıyorum. "Duvar sert" diyorum ona. "İstersen kafanı kucağıma koyabilirsin." Şey gibi: Kurabiye var, alır mısın?

Uysal bir dostanelikle "Olur" deyip başını kucağıma yerleştiriyor. Müzik etrafımızda eserken haz eriyip içime akıyor; sebebi ne olursa olsun buracığımda olması, şefkatli karanlıkta belli belirsiz seçebildiğim özelliklerini –geniş ve Slavik yüzü, gri gözleri, göğsüne kondurduğu gözlüklerini hafif hafif hoplatan nefesi– izleyebilmek bana keyif veriyor. Aşk beni pelteye çeviriyor, neyse ki yoğun ve kıvrak müzik, sessizliğime paravan.

Plak bittiğinde bir kibrit yakıp saatine bakıyor. "Geç olmuş. Çok geç olmuş anasını satayım. Fazla oturdum. Yağmur hâlâ durmadı, zaten yorgunum. Şimdi yürü, metroya bin, inince yine yürü..."

"Sırılsıklam olursun. Kova kova boşalıyor sanki."

Yan yana dikilip yüzümüzde büyük ciddiyetle yağmurun hakikaten de çok bereketli ve ıslak olduğu konusunda uzlaşıyoruz. "Taksi bulmaya çalışabilirsin. Bu yağmurda bulurum dersen. Tabii istersen burada kalabilirsin." Lambalardan birini yakıp çipil gözlerimi kırpıştırıyorum. Aydınlıkta teklifimin kulağa daha masum geleceğini umuyorum.

Yağmura bir bakıyor. "Bu gece metro durağına kadar yürümeyi gözüm kesmiyor. Çok uzak be... Taksi de bütün haftanın yemek parası demek."

"Sen hangisini tercih edersen..."

"Yorgunum. Bugün yirmi beş koli taşıdım." Pencereyi açıp elini yağmurun altına uzatıyor. "Kalmam sorun olmaz mı gerçekten?"

"Neden olsun?" diye soruyorum cılız bir sesle. "Hay hay." Ne dediğimin farkında bile değilim.

O tuvaletteyken yatağa temiz çarşaf seriyorum. Şu dünyada Howie'nin benim evimde kalmasından masumane şey yok. Yastığa birkaç fiske vuruyorum. Umurumda değil! Takı kutumdan diyaframımı alıp sabahlığımın cebine koyuyorum, sabahlığımı da koluma asıyorum.

Ben banyodan çıktığımda ise Howie'nin gömleği ve pantolonunu bir sandalyeye atmış ve yatağa girip sadece kolları dışarıda kalacak şekilde örtünmüş olduğunu görüyorum. Hırçın bir utangaçlıkla "Bir battaniye alıp yerde de yatabilirim" diyor.

Ama yatağıma girmiş. Biraz kasılarak "Böyle iyi" diye cevap veriyorum, ışığı söndürüp pamuk elbisemi onun kıyafetlerinin üzerine asıyorum. "Şilte fena değil." Kendimi yatağa yatırıyorum ve işte, aramızda yalnız kırk beş santim var. Ya hâlâ yağmur yağıyor ya da çatıya tek tük düşen damlaları duyuyorum.

"İyi geceler." Saçma sapan yatıyoruz. Ben uyanığım, vücudum kaskatı; gözlerimi kapatamayacak kadar gerginim. Gözkapaklarım, makaralarının zemberekleri fazla sıkı iki güneşlik gibi zınk diye açılıp duruyorlar. Keşke uykusunu açacak kadar cazip bir konu gelse aklıma, gelgelelim iki lafı bir araya getirebilecek gibi değilim. Tenimi gergin kaşıntılar sarıyor, etime iğneler batıyor. Yattığı yanım alev alev. Uyuyor mu acaba? Derin ve düzenli nefes alıyor ama sanki biraz fazla mı derin ve düzenli? Numara mı yapıyor? Benim ciğerlerim çalışmıyor; hav tüyü dolular.

Çıldıracak gibiyim: Hapşırmak, ayaklarımı sallamak, tepinmek, oradan oraya yuvarlanmak istiyorum; onun da huzurunu ve uykusunu kaçırmak istiyorum. Niye kal dedim ki? Fettanlığımın cezasını çekiyorum işte. Sinirden ağlamak üzereyim, sokaktaki trafiğin sesi de kafamı oyuyor. Yok, uyuyamayacağım.

Ne var ki saatler sonra uyuyorum. Yani kısa bir süre için bile olsa ikimiz de uyuyoruz zira gözlerimizi aynı anda açtığımızda birbirimizin kollarındayız. Tiz ve tamamen uyanık olduğunu belli eden bir iniltiyle beni daha sıkı sararken ağızlarımız birbirini buluyor. Üzerindeki perde çekilip alınmış gibi aniden anlayıveriyorum, aslında bu komplodan ikimiz de haberdarmışız. Aynı anda gösterdiğimiz atikliğin, onun da uzun süredir

zaptetmeye çalıştığı ve uykuyla uyanış arasındaki sınır bölgesi haricinde, yasak bildiği bir şeylerden çıktığı belli. İç çamaşırından zırhlarımızı çekiştiriyoruz, yalnız o dökünütleri yatağın ayağına itmek için bir anlığına ayrılıp sonra tekrar birleşiyoruz.

Çekincesiz bir dürtüyle beni sırtüstü çeviriyor ve ağırlığını üzerime bırakıyor; ben bacaklarımı ayırıp, uzanıp onu içime yerleştirene kadar rastgele birkaç hamle yapıyor. Sert ve bodur. Beraber yavaş bir nefes veriyoruz, sonra ağızlarımız bu sefer daha nazikçe buluşuyor. Uzunca bir yokuşu tırmandıktan sonra bitap düşmüş biri gibi hiç hareket etmeden bekliyor, sadece nabzını hissediyorum. Ardından iç çekerek dudaklarımdan ayrılıp, yüzüm omzuyla boynunun arasına sokulacak şekilde yerleşiyor ve ağır ağır başlıyoruz. Tuzlu tenine dayalı ağzımdan zayıf ve boğuk bir çığlık kaçıyor, tam tepemizde asılı kalıyor.

"Arkadaş olarak demiyorum" dedi Karlie. "Bak, benden saklaman gerekmiyor." Masanın tepesinde kollarından destek alarak geriye yaslandı, bu sefer tereyağı tabağına daha da yakındı.

Tereyağını güvenli bir bölgeye çektim. "Ama geriye kalan buydu. Ben arkadaşlığa çok daha fazla..."

"O zaman ona sahiden âşık değildin, öyle mi diyorsun?"

"Âşıktım, hem de çok âşıktım. O his hiç kaybolmadı. Muazzam bir... havası vardı."

"Fotoğraflarını gördüm. Hiç de uzun, zayıf ve yakışıklı biri değilmiş."

"Bir adamı iyi bir sevgili yapan dış görünüşü ya da zayıflığı değildir. Hatta tam tersidir belki." Karnımı sıvazladım. "Zayıflığın benim ideal vücut anlayışımda yeri yok zaten."

Aşınmış spor ayakkabısı içindeki ayağını salladı. "Hayatının aşkı o muydu?"

"Hayır." Balkabağı gibi sırıttım. "Hayatımın aşkı Josh. Tahmin etmemiş miydin?"

Bana dik dik baktı. "Şu adamı kimse sahiden sevmemiş mi?"

"Stephanie, Sarah, ben... Hepimiz sevdik, Karlie. Mücadeleci kadınları severdi; biz hayatı Howie'den sıkı tutardık. Hepimiz ondan uzun yaşadık. Güzel de yaşadık, ne yapalım. Ama hepimizin aklında yeri vardır. Onu sevgiyle anarız."

"Bir de hepiniz arkadaşsınız. Çok tuhaf."

"Arkadaş olmasak daha tuhaf olurdu. Siyasi bağlamda değerlendirince anlamak daha kolay oluyor." İstediği bütün hayatımı gümüş bir tepside önüne koymamsa, yalnız nar gibi kızarmış ve açık ağızlarına elma tıkılmış domuzcukların o kadar savunmasız bir şekilde sunulacağını öğrenmesi gerekecekti. Eskiden çok günah çıkarırdım Karlie; her gece canım çıkana kadar konuşurdum. Arkadaşlarımın, sevgililerimin beni kabul etmesini, benim bile yutamadığım, midemin kaldırmadığı şeyleri hoş görmesini isterdim. Galiba beni parlaklık sırasına göre güzelce düzenleyip yine bana teslim etmelerini bekliyordum. Sonradan o işleri imgesel olarak kendim yapmayı öğrendim; düzendir, sıralamadır...

"Sözde Yunanım ama bir Siyahî, bir de Yahudi teyzem var, babam da bir siyaset azizi görülüyor! Başka kimsenin böyle şeylerle uğraşması gerekmiyor!"

O an anladım. Ona gümüş tepside sunulmasını istediği ben değildim, kendisiydi. İçinde biraz Howie'nin buldok inadını bulduğum bu aklı bulanık kız çocuğuna yararım dokunabilirdi. "Bir iki gün kalsana. Fotoğraflar var. Mektuplar var."

"Mektuplarınızı gösterir misin? Aşk mektuplarını?"

"İçlerinde aşk var. Fakat daha çok siyasi eylemlerimizi anlatıyorlar. Savaş, yani Vietnam Savaşı zamanlarında insan hakları ile ilgili tartışmalarımız başta geliyor. Yazarların mektupları hiçbir zaman tam anlamıyla gizli değildir zaten. Birileri bir gün hepsini düzeltip yayımlayacak, bunu herkes bilir." Belki Howie hariç. Onun ne yapmak istediğimi anlayabildiğinden emin değilim.

"Bakabilir miyim? Henüz eve gitmek istemiyorum."

Beraber üst kata çıktık, bir süre dosyalarımı eşeledim. Bulduğum klasörleri eline tutuşturup, orada okusun diye onu bahçedeki çadıra yolladım, ben de kendi işime baktım.

Akşamüstü Josh yeterince dürüst, ahlaklı ya da cömert davranmadığımı düşündüğü zamanlarda bana ağzımın payını vermeden hemen önce takındığı o leziz ifadeyle üzerime çöktü. "Karlie'ye yüreğini açman lazım. Sonuçta kızı."

Neden o an mektuplardan Josh'a bahsetmedim? Kısmen bütün akşam onları okuyup sonra beyhude bir kıskançlık içinde kıvran-

masını istemediğimden. Kısmen de bana sorgusuz güvenmesini istediğim için. İkimizde de var o özellik; büyük aşkın daha da büyümesini, Mısır'ın bir yamacında kayadan yontulmuş bir Tanrı gibi mutlak olmasını istiyoruz. "Herkes tekrar ortaya çıkar, Josh. Yeraltına inen, Zen öğrenmek için Japonya'ya taşınan, Namibyalı devrimcilerle evlenenler bile. Bir tek ölüler çıkmazlar, gerçi bazen onlar da geri döner. Ben onu üç kez gördüm mesela; bir keresinde Truro'da sisin içinde karşılaşmıştık; artık tek başıma gidemediğim bir fundalıkta."

"Peki diğerini?"

"Howie'yi mi? Hayır. Yasını çok tuttuk. Konuşarak atlattık."

"Çünkü bir kahramandı."

"Ölen kişileri hep ölüymüş gibi düşünüyor insan. Sanki o gece dışarı çıkmamış ve tuzağa düşmemiş olsa hikâye tamamen farklı sonuçlanmayacaktı. O zaman telefonda dediklerine göre kavşakta hasta bir çocuk varmış, meğer Klan tüfeklerle pusudaymış. Howie'yi öldürmek bütün bir nesli itin götüne sokulmaya ikna mı edecekti yani? Bugün yine gazetelerdeler."

"İşte bunların hepsini kıza anlatman lazım."

"Lazım herhalde. Hep gençlerin gerçekte bildiklerinden fazlasını bildiklerini varsayıyorum."

Bana "Babam annemle evlendikten sonra bir daha birlikte oldunuz mu? Yani, daha sonra yine sevgili oldunuz mu?" diye sorduğunda akşam yemeği için paella yapmakla meşguldüm.

Yavaş yavaş saydamlaşan pirinçleri karıştırdım durdum. "Stephanie bunu bana hiç sormadı, biliyor musun? Sen niye soruyorsun?"

"Mektupları okuyunca merak ettim. Hiç olmadı mı?"

Bir tek yaşayanlar acı çeker; haklarında ne dediğiniz ölülerin umrunda değildir. Kulakları toprak doludur, duyamazlar. "Hayır. Bana kalsa ben isterdim ama o Stephanie'ye çok sadıktı. Onu çok seviyordu."

Şüpheyle üzerime kilitlenen bakışlarında babasından kalma bir şeyler gördüm. "Sarah teyzeyle ilişki yaşayacak kadar sadakatsizmiş ama."

"O bir ilişki değildi. Beraber çalışıyorlardı ve hayatları tehlikedeydi."

"Hıı." Gözlerini üzerimden ayırmadan çenesini göğsüne bastırdı. "Hepiniz deliydiniz, öyle değil mi?"

"Balım, biz aklı başında olanlardık. Hâlâ öyleyiz." Yemeğimi tadıp birkaç safran ipliği daha ekledim. Alberta'yla klanı akşam yemeğine gelecekti ve Alberta'yı benimle beraber bir tarih dersi vermeye ikna etmeye kararlıydım. O eski, üzerinde tokalaşan eller olan SNCC rozetim çekmecelerimden birinde olacaktı, tabii bir de şarkı kitapları. Karlie'nin SNCC'nin açılımının Pasif Direnişçi Öğrenciler Koordinasyon Komitesi olduğunu bile bilmediğine emindim. "This Little Light of Mine."* *Ah keşke Alberta hâlâ banjosunu çalıyor olsaydı. "Ellilerde hepimiz biraz çatlaktık ama o zamandan beri duruluyoruz." Altmışların başındaki siyasi durumla ilgili Josh'ın bile pek bilgisi yoktu. Alberta'yla beraber ortak iş ve arkadaşlık ağımızı Karlie'yle, Josh'la, Alberta'nın çocuklarıyla paylaşmak, oturup anı videoları izlemek gibi olacaktı, hem de en güzelinden. Üstelik paellanın tadı da nefisti.*

* "Bu Küçük Işığımı", bir folk şarkısı. (ç.n.)

Otuz Altıncı Bölüm
Bir, İki, Üç, Çok

YAŞADIĞIMIZ ŞİDDETLİ birleşme aramızda uzun süredir örülmekte olan mahremiyeti aniden söktüğü için gece boyunca ve İşçi Bayramı sabahında birbirimize nezaketle, merakla ve daha önce denemediğimiz yollardan yaklaşıyoruz. O ilk dürtünün dalgası henüz durulmuş değil, bir boşlukta konuşmamız gerekecek; büyük ağzının köşelerine dokunurken bu durumun bilincindeyim. Bu bir kerelik bir şey olmak zorunda, yoksa "anlık bir hata"nın sığınabileceği masumiyeti kaybedeceğiz. Ne olacak bilmiyorum ama güneş etime nüfuz etti bir kere. Kollarında sıcaklığın tadını çıkarıyorum. Gün ışığı üzerimize düşüyor, gözkapaklarının altından sızan sütlü gri-mavinin parıltısında bir karar bekliyor ve vücudum karşı çıksa da, dil dökse de, sözler verse de ben o karara uyacağım. Minuşka pervazdan bizi seyrediyor. Bu ittifakı olduğu gibi toplamak, daha yaşarken anıya dönüşen o anları gözeneklerimden vücudumun içine çekip yeni baştan kurmak istiyorum.

Neden sonra kalkıyoruz. İstesin, onun için bir domuz kurban edeyim, bir öküz bulup boynunu keseyim. Omlet, kızarmış ekmek ve kahveyle yetiniyorum. Kahvaltısını bitirdikten sonra esneyerek arkasına yaslanıyor. Birden kaskatı kesiliyor. "Hiçbir şey kullanmadık! Yapabileceğimiz bir şey var mı?"

Ona her zaman doğruyu söylemişimdir. Bu alışkanlığımdan şimdi vazgeçmek uygunsuz olur. "Benim içim fesat. Diyaframımı takmıştım."

"Aa." Burnunun direğini tutuyor. "Söylemeseydin keşke. Kendimizi 'gecenin kör vaktinde oluvermiş' masalıyla avuturduk. Karambole geldi derdik."

"Olsun, o sadece *benim* dünden hazır olduğumu gösterir."

"Sağ ol be. Olması gerekiyordu bunun."

Hayal kırıklığıyla ürpererek genç, hafif asık, yeni uyanmış yüzüne bakıyorum ve gözlerinde göreceğimi sandığım kararı henüz veremediğini fark ediyorum. Beni şu anki durumumuza getiren Stephanie'nin bana verdiği iznin en azından gölgesi, gece ve o dürtü. Daha fazlasını istemek, Stephanie'nin elinde olsa bana vermeyeceği bir şeyi almak demek. Ayrıca almak için uzanabileceğimden de emin değilim. Masanın etrafında geziniyorum. "Bana körlüğümün bedelini ödetmedin mi sence? Bence fazlasıyla ödettin."

Göğsünün derinlerinden bir iniltiyle beni kucağına çekip yüzünü memelerime gizliyor. Ekşiyen yüzünü görmektense hissediyorum. Soluğu pamuklu kumaştan süzülerek tenime dokunuyor. Birazdan gideceğimiz kumsalın tepelerinde biten otlar kadar sık ve kaba, uzanıp izleyeceğimiz okyanusun derinlerindeki yosunlar gibi kıvırcık kum rengi saçlarını okşuyorum.

Yarın dersleri başlayacak. Yarın ajansı arayıp yeni işimi alacağım. Yarın ya devam edeceğiz ya tamam diyeceğiz. Bugünse öğle yemeğimizi yanımıza alıp metroyla Brooklyn'den ve bataklık araziden geçerek Rockaway'e gidiyoruz. Gün iki boyutlu ve yoğun, kendinin bir fotoğrafı gibi, bu da kofluğundan ve çevredeki renklerin canlılığından kaynaklanıyor. Yalnız kof derken kastettiğim bir boşluk değil, tuhaflık: Küçük evleri kimselere belli etmeden esrarlı bir ışıkla doldurmuşlar sanki; bu hissi yıllar sonra asit ve tehlikeyle bağdaştıracağım.

Her küçük şey yüreğime dokunuyor. Her küçük şey söylemediğimiz sözcüklere gebe. Sessizlik ikimizi bir hale misali sardı. Önce kutu gibi, sonra fazla şatafatlı evlerin yanından, lateks ve naylon parçaları içinde binlerce bedenin saçıldığı kumluklardan geçerken akşamüstü ağır ağır ilerliyor. Çok kuvvetli bir arzunun manyetik alanı içindeyiz. Vücudu gözümde seksten ibaret. Her adımımda, bacaklarımın arasından ılık bal akacak sanıyorum. Her dokunuş, beni isteyişe iten bir darbe sanki. Vücudumun ağırlık merkezi normalden birkaç karış aşağıda, tam kasıklarımda. Gündelikten o kadar uzağım ki dün gece neden arabayla gitmediğini sormak günün sonunda aklıma geliyor ve taşındıktan bir hafta sonra arabasının hurdaya çıktığını öğreniyorum. Piston kolu kırılmış, o da plakalarını söküp terk edilmiş araç olarak bildirmiş. Suçlu hissediyormuş tabii.

Pazartesi akşamı, seksten ve ne yapacağımız dışında her şeyi konuşmuş olmaktan yorgun ve yapış yapış ayrıldığımızda, bir şiir üzerinde uğraşmaya başlıyorum. Yazıyorum, baştan yazıyorum, taslak üzerine taslak çıkarıyorum.

Rockaway Plajı, Long Island

1. *Şehir*
Atadan kalma çöplerden zamanında kurtularak
denizle el sıkışıp alınmış Rockaway Plajı'nda
evler itişip kakışıyor, tüylerini kabartıyor,
yapayalnız ev hanımları rokoko kafeslerini döşüyor.
Minicik bahçelerde kuştan çok kuş havuzu
ve ağaç niyetine aynı kalıptan çıkmış çalılar var.
Kat kat verandaların tepesinde münzevi kaya parçası
el ele deniz kenarına yürüyen çiftleri izliyor.
Gün batımına oturuyorlar. Suratları sarkıyor, buruşuk
birer ay gibi hüzünle son dördüne çalıyor.
Evlerin nemli oturma odalarında
masa lambaları altında kartlar açılıyor.
Hanımeli kokulu uyuşuk sohbetler
havayı dolduruyor ve
dalgaların
sesini
boğuyor.

2. *Kumsal* ve 3. *Lunapark* bölümleriyle devam ediyor. Şiirin ona zorla söylettiremeyeceğim bir şeyi söylemesini bekleyerek bir daha, bir daha okuyorum. Sonuçta ben, bana öğretilen nesnel ve gözlemci şiiri yazıyorum. Fakat özenli bir ironiyle işlenen bu dizeler, biri güneşi kese kâğıdına sarıp saklayacak olsa, oluşacak yanık büyüklüğünde bir deliği bedenimde açabilmiş o şeyi anlatmıyorlar.

Salı geçiyor. Şehir merkezine, işe gidiyorum. Eve geldiğimde oturup Rockaway dizimi birkaç kez daha baştan yazıyorum.

Çarşamba da geçiyor. Eve döndüğümde Howie'yi eşiğimde oturur buluyorum. İçeri girer girmez, eşyalarımı rahatlıkla taşıyabildiğim için tercih ettiğim bez çantamı henüz bırakamadan beni kollarına alıyor. Öpüşürken çanta ayağıma düşüyor. Yaklaşık iki dakika sonra kıyafetlerimiz de yerde yatan çantama katılıyor.

İyi ki tıp okuyor. İyi ki yoksa kaslarımın sancısından iş yapamayacaktım. Sohbetlerimizin, siyasi çalışmalarımızın ve arkadaşlığımızın altında bulmayı beklediğim en son şeydi bu uçsuz bucaksız arzu nehri. Bir araya geldiğimizde dönüştüğümüz kuvvetli ve terli tek vücudu ne yapacağımızı ikimiz de kestiremiyoruz. Yatakta çok vakit geçiriyoruz. Ardından suçluluk duyuyoruz. Koyun koyuna yatıyoruz, seviyoruz, okşuyoruz ve sikişiyoruz. Çok uzun süre sikişiyoruz. Gece ve gecenin bağlandığı sabah boyunca toplamda iki üç sefer. Sonra da hafif bir korkuyla birbirimizden kaçıp hayatımızın geri kalanına koşturuyoruz.

Alışverişimi yaparken erkeklere karşı dikkatli olmam gerekti birdenbire. Önceden hiç sorun olmazdı; hızlı hızlı yürür, bahçe ve sokakların labirentini aşan bir kedi gibi sıvışıp geçerdim. Ama şimdi salınıyorum, süzülüyorum. Tehlikeli bir şeyler yayıyorum. Neyse ki havalar serinliyor. Bir yağmurluk veya eski süet ceketimi giyebilirim.

Ekimin başlarında bir çarşamba, yani bugün, çalışmıyorum. Güneş fazla sıcak ve marketten dönerken kollarımla yüzümü kavuruyor. Howie bedenimi bana geri verdi. Mike'ın tafrasından korkmuştum aslında: Bir tek o ıstıraplı tahakküm altında sevip tat alabileceğimden korkmuştum. Çapraşık bir dağıtım sistemi

şu zamana pay ettiği orgazmı bu zamana etmiyordu; etmediği zamana önem verilmesine karşı çıkılıyordu; çoğu zaman kontrol dışında; layık görüldüğünde davranışlarıma ödül olarak sunulan ahlak dışı bir doğruluk güneşiydi haz. Şimdiyse tostoparlak bir armut gibi hissediyorum, keyfim yerinde.

Sarı elmalar, burada adına karnabahar dedikleri mor renkli, brokoliye benzeyen sebze, dil balığı filetoları ve yakut rengi marullarla dolu ağır poşetlerimle eve dönerken yolun biraz yukarısında küçük bir park yerine giren beyaz Sprite'ı görüyorum. Kalbim tekliyor: Fonografın iğnesi plağın çiziğine geliyor. Elimdekilerle eşiğe çöküp onu beklemeye koyuluyorum.

Vücudunu saran ve onu olduğundan toplu gösteren kobalt mavisi bir elbise giymiş. Elbisesi o kadar dar ki ancak hafif kıvırarak paytak paytak yürüyebiliyor. Kilo da almış; şişman görünmüyor elbette ama toparlanmış. Sundurmanın gölgesinde gözlerini kısarak bana bakıyor önce, sonra gözlüğünü çıkarıyor. Demek ki bu daha önce kullandığı numaralı gözlük değil. O gözlük olmadan da karşısındakinin ben olduğumu anlayıp anlamayacağını bilemediğimden "Benim" diyorum.

"Gerçek aşkı mı bekliyorsun, Stu?"

"Otobüs bekliyorum. Ya da başka bir şey. Belki seni bekliyorumdur."

Eteği yüzünden basamakları benden yavaş tırmanıyor. İçeri girdiğinde her şeyi tek tek inceliyor. "Evine bayıldım."

"Burada yaşıyorum diye nutuk çekmeyecek misin? Üniversitedekiler geldiklerinde bayılacak gibi olmuşlardı. Beşinci Sokak'ın doğusuna geçmek istemiyorlar."

"Ben mahalleyi çok sevdim. Sana imreniyorum, Stu." Ben aldıklarımı yerleştirmeye başlıyorum, o da masaya geçiyor.

"Ama şimdi sen de buradasın. Belli ki başarmışsın."

"Eh, doğru, ben kazandım. Fakat sorun şu ki, eyalet olan New York'la şehir olan New York bir değil. Long* Island'ın bu kadar uzun olduğunu bilmiyordum. Yani, senin aklın alıyor mu? Hiç gittin mi oralara? Dünyanın bir ucu. Bir o kadar daha uzun olsa Maine'e bağlanacak. Son model arabalarla tampon tampona saatlerce gidiyorsun, nereye baksan birbirinin aynı evler yanak yanağa."

* (İng.) Uzun. (ç.n.)

"Banliyöde bir yerde mi yaşıyorsun?"

"Tam üzerine bastın çocuğum."

"Birbirine tıpatıp benzeyen evlerden birinde."

"Şaka gibi geliyor, değil mi? Malvina Reynolds'ın *Little Boxes** diye şarkısı vardı hani, insan şarkıdır diyor. Yok ama biz bir apartmandayız. Burası gibi gerçek bir apartman değil tabii. Annemin hayallerindeki ev. Her şey elektrikli. Peter'ın babasının Cadillac'ının pencereleri düğmeyle açılıyor, bir tek ondan yok bizde ama o da pencereler açılmadığı için. Onun yerine klima var. Sıradan insanların evlerindeki gibi bir çöp kutumuz bile yok. Mutfakta bir alet var, çöpleri yiyor. Lavabonun giderine atıyorsun, acı çekiyormuş gibi korkunç sesler çıkararak öğütüyor. Bir de bulaşık makinesi tabii. Peter'ın annesinde bile bulaşık makinesi yok, onun Zenci hizmetçisi var sadece."Sesi ve hareketleri biraz zevk biraz keyifsizlikle kabarıp alçalıyor.

"İyi de sen ne yapıyorsun?" diye soruyorum.

"Makinelerle oynuyorum. Çöpü öğütüyorum, bulaşıkları makineye yerleştiriyorum, kirlileri çamaşırhaneye götürüyorum. Evcilik oynuyorum."

"Peter çalışıyor, sen de evi mi çekip çeviriyorsun?"

"Bana öyle bakma. Düşündüğün kadar sıkıcı üstelik. Şehirde yaşayacağım; müzelere, galerilere, konserlere giderek yüz yıl yaşayacağım sanıyordum. Ama Peter da ben de analize gidiyoruz. Peter'ın analisti uzakta, Stony Brook tarafında, benimki Park Bulvarı'nda. Tanrım, benim analistim çok etkileyici bir adam. Hayranım ona. Karanlıkta dursa parlar, Stu. Transferansmış, peh, adama tapıyorum! Şimdiye dek karşılaştığım en çarpıcı beyinlerden biri, haftada üç kez şehre gelmeme de bahane oluyor... Sence üniversiteye dönsem mi, Stu?"

"Ne okuyacaksın?"

"Ne bileyim, fizik belki. Ya da psikoloji." Yüzünü ekşitip, yanına sokulmuş Minuşka'nın başını seviyor. "İstediğimden değil aslında. Gerçekten bir şeyler yapmak istiyorum artık."

"Donna, cinsel anlamda kendini kaptırdığın oldu mu hiç? Biriyle sevişmeyi takıntı haline getirip hafiften delirmeye başladığını hissettiğin falan?"

---

* "Küçük Kutucuklar". (ç.n.)

"Elbette. Arada çıldırıyorum. Hiç tanımadığım birine sarılıp sonra Katolikliğe özgü türlü suçluluk hisleri içinde debeleniyorum. Her zamanki iç karartıcı döngü."

"Bağlantın olmayan biriyle olmak değil kastettiğim. Tanıdığın, bildiğin ve sevdiğin biriyle diyorum."

"O elektriğin oluşabilmesi için karşındaki kişiyi tanımaman gerekmez mi? Öyle olacak ki kısa süreliğine enerji yüklenen o vücuda istediğin fantezi figürünü uydurabilesin."

"Benim için gerekmiyor sanırım. Kastettiğim kişi Howie."

"Nihayet yatıyor musunuz? İyi de kendini bildin bileli tanıyorsun onu."

"Aynen öyle."

"Tabu yıkmak gibi bir şeydir belki."

İkna olmadım. "Aptallaşmaya başladığımdan korkuyorum. Bedenselliğe batmış gibi hissediyorum."

"Doğu Setauket'e batmaktan iyidir" diyor somurtarak. "Biz yıldırım gibi başladık. Cinsellikle yani. Şimdi Peter eve işle ilgili söylene söylene giriyor. Teknik açıdan boyunu aşan sularda olduğunu düşünüyor. Tabii onu Detroit'ten çıkaran ben olduğum için suç da benim."

"Sevişmiyor musunuz?"

"Çok sık değil. İkimizin de sorunları var. Analizimde o konuya da odaklanacağım. Dr. Evans cinsel kimliğimin, üzerinde çalışmam gereken başlıca alanlardan biri olduğunu söylüyor."

"Analistlerin 'hıı' dışında bir şey söylemediğini sanıyordum."

"Öyle klasik Freudyenlerden değil. Ama Peter'ınki anladığım kadarıyla, tabii bize maliyetini saymazsak, doldurulmuş bir baykuştan farksız. Onun analizinin yıllar süreceğine eminim."

"Sonra ne olacak?"

"Çocuk sahibi olacağız. İkimizin analizi de bitene kadar bebek yapmamaya karar verdik." Bana sırıtıyor. "O zaman istemeye başlamış olurum herhalde. Dr. Evans çocuk doğurma korkumun cinsel kimlik sorunlarımla ilintili olduğunu düşünüyor."

Stephanie, Howie'ye mektup göndermiş. Getirip hiçbir şey söylemeden elime tutuşturuyor.

Sevgili Howie,

Dün Sophie'yle alışverişe gittik. Piknikte ne kadar güzel olduğunu fark ettiğimden beri niyetim vardı. Söz konusu on dört yaşında bir kız olsa da başka bir dişi için güzel şeyler alırken içten içe kıskanıyor insan. Vücudu çabuk şekilleniyor ama! Gerçi sana fazla genç kalır. Geçen hafta kuzenim Marina evlendi. Dans etmekten ayaklarım koptu. Yemekleri görecektin! Kız benden altı ay küçük ama işte, evlendi bile. New York'a henüz gelemeyeceğimi biliyorsun, niye soruyorsun? Uzun zaman oldu, birbirimizi biraz unuttuk galiba. Ya da buradan gözümü kısarak bakınca bana öyle geliyor. Ama Şükran Günü'nde görüşeceğiz, öyle değil mi? Jill'in evi güzel mi? Şükran Günü'nde Detroit tarafına gelecek misin?Özlem acı veriyor; hem de bedenin her yerine. Erken gelirsen Ann Arbor'da buluşabiliriz. Ben kalacak yer ayarlarım!

Çok yakında seninleyim
sevgiler, öpücükler
Stephanie

Karşılığında Stephanie'nin bana yazdığı mektubu gösteremeyeceğim. Arka arkaya yazmıştır herhalde, öyle hayal ediyorum, önce ona sonra bana.

Sevgili Stu,

Cevapları hep geç atıyorum, özür dilerim. Yazma yetimi kaybetmiş gibi hissediyorum. Çok yitik ve çaresiz hissediyorum, kafam karmakarışık: Bak, bu kesinlikle aramızda kalsın! İkiniz epey görüşüyorsunuz sanırım, mektuplarınızdan öyle anlaşılıyor. Söylesene, seviyor mu beni? Artık anlamışsındır. Şüpheye katlamamıyorum ama şüphe doluyum. Belki de onun da emin olduğunu mutlaka bilmek istememin sebebi budur. Hiç inancım yok.
Derslerimden nefret ediyorum. Babamın Yunan bir arkadaşının Ann Arbor'da matbaası var, bir yandan onun yanında çalışıyorum. Daha sıkıcı olamazdı herhalde! Her sabah oraya gidip yazıları hantal hantal daktilo ediyorum. Değer mi gerçekten bunca şeye? Hayatımdan nefret ediyorum. New York'a gelmeli miyim? Oregon'da daha iyi bir işe girebilirim aslında, Teddy amcamın orada bir oteli var. Neyse, ofise babamın arkadaşının oğlu George bakıyor. Esmer ve iri bir çocuk, deli gibi yakışıklı bir de. Tam çekici bulacağım tip. Beni baştan çıkarmaya da çalışıyor hani; sinsice, babasına hiç çaktırmadan aklı-

mı çeliyor. Her gün yeni bir mücadele, neyse ki güçlü iradem beni kurtarıyor. Zaten onu sevemem. Aynaya bakmaktan farksız olur. Gerçi çok hoş biri, çok da güzel öpüşüyor...

Howie'nin mektupları çok bayağı. Bir tanesini sinirden yırttım. Seni kıskanıyorum yahu! Ne güzel, orada yaşıyorsun. Etrafımdaki hanım hanımcık kızlarla aramızda yıllar var sanki. Howie benimle ilgili ne diyor? Biriyle takıldığını duysam şaşırmam biliyor musun, hiç şaşırmam hem de. Onu o kadar iyi tanıyorum işte! Umut ettiğim şeylerden ona bahsetme sakın, sakın bak! Birazdan George'la sinemaya gideceğim ve başım ağrıyor. Belki babası peşimde olduğunu biliyordur. Belki de herkes biliyordur, gizli gizli planlamışlardır.

sevgiler,
Stephanie

Onun başı ağrıyormuş. Benim midem dönüyor. Keşke Howie'ye neşeli, bana duygusal bir mektup yazmamış olsaydı. Yaptıklarımızı tahmin etmiş olsun ve umursamasın istiyorum. Bu isteğimin eldeki durumdan uzaklığı içimi kaldırıyor. Howie'ye sadece bana da yazdığını söylüyorum, beklentiyle yüzüme baktığındaysa bir anda parlıyorum: "Birbirimizin mektuplarını okumak çizmeyi aşar. Beni özgür bırakacaksın ki ikinizle birer birey olarak nasıl ilgilenmem gerektiğini çözebileyim."

Ellerini kemerine sokup pencereye dönüyor. Başı camda, apartman boşluğuna bakarak "Bilmemeli" diyor. "Bilmek zorunda değil."

Bıçağın ağzı boğazımda. "Kesiyor muyuz?"

Dönüp bana bakıyor. "Neyi keseceğiz? Tanışıklığımızı mı?"

"Yatmayı."

"Şaperon tutalım ister misin? İş arayan bir yurt görevlisi falan mı bulsak? İki dost olduğumuz yalanına kaldığımız yerden devam mı edelim?"

"Tamamen yalan sayılmazdı." Ayağa kalkıyorum. "Sen ne istiyorsun o zaman? Arada bir geceleri buluşmak mı?"

"Saçma sapan konuşma." Kanepe/yatağa oturuyor, dalgın dalgın yatak örtüsünü düzeltirken eline gelen uzun ve siyah saç telimi alıyor. "Bilmiyorum. Ne yapacağımı bilmiyorum."

"Onu seviyor musun?"

"Hay sevgisinden... O konuyu açma." Kaşlarını çatıyor, bakışları vahşi. "Senin hakkında hissettiklerimi sormadın. Onu da sorma. Bunun kelimelerle ilgisi yok."

"Neyle ilgisi var?"

"Sorumlulukla."

"Ah." Cam duvarımın önünde duruyorum. "O kelime değil sanki. Ona karşı sorumlu mu hissediyorsun?"

"İkinize karşı da. Bu halimden sorumlu hissediyorum." Başını önüne eğiyor.

"Bana karşı sorumlu hissetme. Kendimden ben sorumluyum."

"Çocuk gibi. Hani çocuklar her Cadılar Bayramı'nda farklı maske takar. Bir çingene oluyor, bir ev hanımı, bir fettan. Sonra bam! Kalbi kırılıveriyor." Hıncını kendinden çıkarır gibi sertçe kafasını kaşıyor. "Bir yandan da benden önce bakire olması..."

"Bakire miymiş?" Yüzümü toparlamaya çalışıyorum. "Emin misin?"

Dik dik bakıyor. "E herhalde!"

"Ne bileyim, bilmiyordum."

"Ha, deneyimli görünmek için arkadaşlarına hikâyeler uydurmuş önceden. Aynısını ben de yaptım."

Acaba? Hayır, işte bunu kabul edemem; başlarından biri kesilir kesilmez yerine yenisini çıkaran Hidra misali, hiçbir trafikçe zedelenemeyen bu fevkalade yenilenebilir bekâret kavramını kabul etmiyorum. Benliğini, geçmişini, seçimlerini yadsıdığı için ona çok öfkeliyim ama bu sahtekârlığa gerek olduğuna inanması da yüreğime dokunmadı değil. Her erkeği ilki olabilsin diye ısrarla kendi kendine yalancı şahitlik ediyor. Yaptığının gerçekliği sembolik, yine de ona hayret ediyorum. Howie'nin kollarında toy numarası yaparken aklından neler geçti acaba?

Sorgulamama takıldı. "Neden o kadar şaşırdın? Oda arkadaşıydınız. Dibinde olup da bilmemen çok düşük ihtimal."

"Erkekler hakkında pek konuşmazdık."

"Bana söylediğinden de değil çünkü ben sadece hareketlerinden öyle..."

"İki insan ilişki içinde olunca yattıklarını farz ediyorum, benim ahmaklığım."

Ona konuyu kapatma fırsatı sağladığım için teşekkür eder gibi beni kollarına alıyor. "Bolonez gelmiş. Macmillan's'ta bir editörlük işi ayarlamış, Chelsea'de yaşıyormuş."

"Bütün Ann Arbor burada toplandı."

"İstediği bursu alamamış, o yüzden bir yıl çalışacakmış. Senin nasıl olduğunu sorunca yüreğim ağzıma geldi. Biliyor, dedim kendime, kesin biliyor. Sonra da sana nasıl ulaşabileceğini sordu diye tuhaf bir kıskançlık hissettim, kendi ağzımla söyleyesim geldi. Telefon numaranı zor verdim."

"Ben kimseye söylemedim." Donna ve Alberta'ya söylediğimi hatırlıyorum aniden, gerçi onlar arkadaşlarım. Onun iki ev arkadaşı da haftanın yarısını nerede geçirdiğini biliyor elbette. Aslında düşününce, bilen epey insan var.

Çenesini başımın üstüne koyup bitkinlikle iç çekiyor. "Yolu yok, hiç yolu yok." Sertleşmiş.

Belki Stephanie hiç gelmez. Belki George denen o herife âşık olur. Ama hiç sanmam.

Haftalar ağır ağır geçiyor. Kasım alışkın olduğumdan kuru ve güneşli, kıştan çok sonbahara benziyor bu sefer. Bazen, gece geç saatlere kadar ders çalıştığı zamanlar beni arayıp uyandırıyor. "Sadistim herhalde" diyor sesi kulağıma. "Seni uyandırmak hoşuma gidiyor. Telefonla sana dokunuyorum sanki. Kullanışsız bir yöntem ama az çok iş görüyor."

Işığı açsam mı? Yo, karanlıktayken yüzü gözümün önünde. "Anatomini özledim." Mahmurluğumdan kelimeler ağzıma yavaş yavaş doluyor.

"Nasıl yatıyorsun şu an? Anlatsana. Örtü üzerinde mi? Rüya gördün mü hiç? Ne gördün?" Gün ışığıyla uyandığımda gecenin karanlığındaki o kısacık konuşmalar, bölük pörçük rüyalarımdan daha rüya geliyor bana.

Günümün sokaklarında bedensiz dokunuşunu ışıktan bir şal gibi omuzlarıma sarıp da yürüyorum. Sevişmelerimizi güneşin merkezinden geçer gibi yaşamamıza, bedenine bir masa ya da bir şişe süte dokunabildiğim gibi sahiden dokunmama,

ona haz verebilmeme ve bütün bunların bana çok doğal gelmesine şaşıyorum. Hislerimin şiddetinden ve doygunluğumdan helak olmamama; nefes almaya, çalışmaya devam edebilmeme şaşıyorum. O kasım toprak soğurken hayatımda eksik tek şey bir tarikat; kan kadar basit, belirsiz ve kuvvetli bir antik tanrıça: Cinsel organları abartılı ve yüzü huşu dolu tasvir edilmiş ilkel bir figür gibi, ellerimi yakarırcasına göğe açıp aşkımı adak niyetine sunacağım.

Kasımın sonlarına doğru serin bir cumartesi. Dün gece Alberta ve flörtüyle beraber Village'a *Üç Kuruşluk Opera*'yı izlemeye gittiğimizde kar yağıyordu ama tutmadı. Narin taneler daha sonra geleceklerini açıkça belirttikten sonra toz gibi uçup gittiler. Şimdi kaldırımlar kuru, hava da yedi derece civarında. Howie bu havada vapurda serseme döneceğimiz iddiasıyla Staten Island fikrime karşı çıkmakla meşgul. Yarı çıplağız, yerde sarmaş dolaş armut ve Havarti peyniri yiyoruz. Telefon çalınca kollarından kurtulmaya çabalamaya üşenip ta geriye uzanıyorum, aleti tangır tungur kendime sürüklüyorum. "Stuart'la konuşuyorsunuz."

Bir yandan ayağımın çıplak tabanını gıdıklayarak beni taklit ediyor.

"Ben Bolonez. Az önce Stephanie'yi gördüm, anladığım kadarıyla oraya geliyor."

"Aa?" Ahizeyi düşürecek gibi oluyorum. "Nereden bildin? Yani, şey... teşekkürler."

"Howie orada değil mi? Neyi nereden bildim? Sen bilmeden önce biliyordum ben." Soluk, buğday rengi yüzündeki alayı görüyorum adeta.

"Arayan Bolonez'di" diyorum. "Stephanie buraya geliyormuş."

"Tanrım!" Ayak bileğimi bırakıp fırlıyor. "Gidelim buradan."

"Panikleme." Yedek gömleğiyle ayakkabılarını kapıp bir çekmeceye tıkıyorum. "Yardım et, yatağı toplayalım."

"Ona ne diyeceksin? Yazmadan, aramadan gelivermek ne demek oluyor? Ne bokuna haber vermedi?"

Howie'nin Şükran Günü'nde eve uçmamak için on beş yerinde gerekçesi vardı ama sonuçta on beşi de bana ve ödlekli-

ğine çıktı. Bu da o hareketin tepkisi oluyor. Onu kollarıma alıyorum. Madem seçecek hali yok, bu işi ben düzelteceğim. Düzelteceğim ki seçmek zorunda kalmasın. "Söyleyeceğiz. Ona çocuk muamelesi yapamayız. Üçümüz bir şekilde ayarlarız."

"Ne ayarlayacağız? Bir katliam mı?"

"Stephanie kabullenecektir." Bu duruma onu ikna etmek Howie'yi ikna etmekten kolay olacak, ona eminim. "Sen onunla konuş. Olanları anlat. Ya da ben mi anlatayım?"

Kaşlarını çatarak pencereye gidiyor. "İsterdim. Ama bir de sana anlattırırsam hepten rezillik çıkacak."

Ona yanaşmaya cesaretim yok, sinirini bozarım diye ödüm kopuyor. O yüzden gömleğini uzattıktan sonra çıt çıkarmadan gidip bulaşıkları yıkıyorum, ellerimi kuruluyorum, saçlarımı tarıyorum. Konuyu adabıyla nasıl açabileceği hakkında bir iki tavsiye veresim var fakat öyle bir şeye kalkışmam halinde birdenbire bana patlaması ihtimali beni susturmaya yetiyor. Ellerimi kavuşturmuş tetikte beklerken ve bir çift olarak geçirdiğimiz bu son anlarda ona ne kadar sevilesi bir insan olduğumu fark ettirecek, yüreğini kabartacak efsunlu laflar düşünmeye çalışırken, beklediği rahatsızlığa erişmiş olmanın iç rahatlığıyla "Zil çaldı" diyor. "Geldi."

Düğmeye basıyorum. Kazağımla eteğimi düzeltiyorum. Masa örtüsündeki kırıntıları elimin tersiyle silkiyorum. Niye kapıyı çalmadı daha? Howie çalışma masamın sandalyesine oturmuş, çenesini ovuşturarak bekliyor. Nihayet, geldi. Kapıyı açarken yüzüm eğilip bükülerek bir gülümsemeye bürünse de az önce ağzıma bir yudum magnezya sütü girmiş gibi göründüğüme eminim. "Merhaba Stephanie. New York'a hoş geldin."

"Merhaba Stu." Omzuna astığı büzgülü çantasını savurarak neşeyle içeriye dalıyor. Son birkaç ayda yaşadığı bir şeyler ondan biraz kilo ve biraz da aksesuar götürmüş, tarzı tamamen değişmiş. "Burayı bulana kadar neler çektim! Bolonez adres tarif etmeyi hiç beceremiyor!" Etrafında yarı tur dönüp kanepe/yatağıma tünüyor; güya ancak o zaman gördüğü Howie'yi aydınlık bir gülümseme ve ufak bir baş hareketiyle selamlıyor. "Merhaba, merhaba..." Tunç renginde saten gibi saçlarını epey kısa kestirmiş, sonuç da hoş olmuş: Ortaya çıkan kulaklarında iki gümüşi dam-

la sallanıyor. Dar siyah bir etek, üzerine de uzun ve çizgili bir bluz giymiş. Geçen zamanı vurgulamak için olduğu kadar, bu zaman içinde serpilip güzelleşmiş bir Stephanie sunmak amacıyla mahsus bu kıyafetleri seçtiği belli. Cüretkâr bir tavırla bize "Mars'tan düşüvermişim gibi ağzınız bir karış açık, izleyeceğinize içecek sıcak bir şeyler verin bana haydi. Dışarının ılık göründüğüne bakmayın, hava soğuk. Güzel çay var mı?"

Ben çayı demlerken Howie, heykelvari bir vurdumduymazlıkla suratına bakıyor. Tepkisizliğinin Stephanie'yi inciteceğinden korkuyorum. Sessizliğinin, ona benim pabucumu dama attıracak eski ve güçlü duyguların tazelendiğini gizliyor olmasından korkuyorum. Stephanie, bıçak ve çatalın izzetine layık gördüğü armudundan kafasını kaldırıp Howie'yi yokluyor. "Yemek yediniz mi? İyi, bak, konuşabiliyormuşsun. Dün Efi teyzemin evine yerleştim. Queens'te onunla beraber kalıyorum. Kendi kenefi olan bir odam var, fena olmayacak yani. Oda önceden oğluna ait olduğu için biraz erkeksi; uçak modelleri, Playboy posterleri ve dolabında pis kokulu beyzbol eldivenleri var ama ne olmuş, katlanırım. Güle oynaya hem de."

"Haber versen karşılamaya gelirdim."

"Sana sürpriz yapmak istedim." Samimi bir gülümseme. "Karşılanmak falan çok sahte bence. Ayrıca beni biliyorsun, bir dolu eşyayla geldim. Enişteni çağırmamın daha uygun olacağını düşündüm çünkü onun minibüsü var."

"Ama sürprizlerden nefret ettiğimi bilirsin." Sesi göğsünün içinde sanki kat kat yüne sarılıymış gibi boğuk ve biraz da hırçın çıkıyor. "Fazla yavaş hareket eden biriyim."

"Kirpiliğe devam mı?" Sık kirpiklerinin altından Howie'yi izliyor.

Bir an bakışıyorlar, sakıngan gözlerinde özel bir şeylerin sorgusu okunuyor. Howie gönülsüz gönülsüz cevap verince bunun aralarında bir şaka olduğunu anlıyorum. "Sen de vaşaklığa devam ediyorsun. Ee. Derslerini verdin mi?"

Burada fazlalığım; Rab kâsemi taşırıyor. "Benim halletmem gereken işler var. Bir saate dönerim."

Omuzlarıma binen zavallılığımın bir nebze dağıttığı sersemlikle dolanırken Strand Kitabevi'ne denk geliyorum ve dükkân

beni derhal kendine çekiyor. Biraz bakınıyorum. Melville. İleri düzey edebiyat dersi aldım ama hiç Melville okutmadılar. Mavi ciltli kalın bir Moby Dick nüshası elimi çağırıyor. Alçak bir el merdivenine oturup sayfalarını karıştırmaya başlıyorum. Bir saat yirmi dakika sonra yavru balina sürüleri ve metrelerce yeşil sudan başımı kaldırdığımda şimdiki zaman, bir ton battaniyenin uysal ağırlığıyla üzerime çöküyor. İşte konsantrasyonun minik mucizeleri. Ayağa kalkıp eteğimin kırışıklarını düzeltiyorum, kasada duran adama koltuğumun altındaki kitabın emin ağırlığı karşılığı iki dolar verdikten sonra da dolu daireme ulaşmak üzere soğuk ve rüzgârlı kaldırıma süzülüyorum.

Kapıyı tereddütle tıklatıyorum, Stephanie taşkın bir neşeyle ardına dek açıyor. "Bu ne kibarlık! Şey sanmadın umarım..." Fıkır fıkır gülüşüyle coşkun hareketleri geri dönmüş. "Başına bir şey mi geldi acaba diye düşündük. Dedik otobüs mü ezdi, beyaz köle tacirleri mi kaptı... Tamam, şimdi Howie evine gidecek." Şakadan kızıyor. "Ders çalışması gerekiyor. Biz de seninle laflarız, meşgul değilsen tabii?"

Bir yandan Howie'yle göz göze gelmeye çalışarak "Yo, değilim" diyorum usulca. Nihayet yakaladığım bakışlarında sadece yavan bir kuşku buluyorum.

"Haydi, marş marş." Stephanie, Howie'nin omuzlarını sıkıca kavrıyor. "Akşam yemeğini hep beraber yiyeceğiz. Erken yeriz. Ama sen gelene kadar bekleriz."

"Gidiyorum. Beni iyi hatırlayın." Nazik bir sıkılganlıkla sıvışıyor.

Hemen arkasından fırlayıp gitme isteğim bir parça yatıştığında Stephanie'ye dönüyorum. "Biliyorsun."

"Yani." Düzgünce kırpılmış saçlarına hafifçe dokunuyor. "Son derece narindi. Sen açık açık anlatsana şunu."

Howie'nin dolambaçlı mıy mıy resitalini hayal edince istemsiz bir sırıtış suratımı azıcık çekiştirip bırakıyor. "Yatıyoruz."

"Ah." Tekrar kanepeye gömülüyor. "Emin olamamıştım."

"Söylediğini ummuştum."

"Bana ne söylediğini kendi biliyor mu acaba?" Zoraki, gergin bir gülümseme. "'Demedim mi' demekten öyle kolay vazgeçmem artık. Yakın zamanda mı oldu bu?"

"Sayılır. İşçi Bayramı'ydı."

"İşçi Bayramı mı? Gelir gelmez. Aa. Devam et."

"Neye?"

"Neye devam etmeyi planlıyordun?"

"Bir planım yoktu. Dalıverdim."

"Yatağa dalıverdin." Tiz bir kıkırtı. "Bizim gibilerin genelde daldığı yer."

"Daha fenası, anlamlı bir şeydi. Onu seviyorum."

"Seversin tabii." Peşin hükmü sesini yer yer sivriltmeye başlıyor. "Ama ben de seviyorum. Şimdi geriye çekildim, bütün bunları hazmetmeye çalışıyorum. Sana saldırmadım diye meydanı boş buldun sanma sakın."

"Seni dışarı itmeye çalıştığım yok."

"Yok mu?" Öfkesinin dans ettiği ayrık gözlerinin yeşil benekleri güneş ışığını yakalıyor. "Ne o zaman?"

"Şimdi biz bir üçgeniz. Orası tamam. Howie'nin bu durumu kabulleneceğini varsayarsak elbette, her şey onun başının altından çıktı ama ne yapar belli değil." İrademi bir büyüteçle toparlamışım ve Stephanie'nin üzerine odaklıyormuşum gibi hissediyorum. "Tuhaf bağları olan nevi şahsına münhasır üç bireyiz. Sen birbirimizden ne istediğimizi, neye ihtiyaç duyduğumuzu bulmaya çalışmaktan başka çıkar yol görüyor musun?"

"Hıı. İkimizden birini seçmek zorunda bırakılırsa topu havaya fırlatıp kaçar, onun yerine derslerine ağırlık verir diye mi düşünüyorsun?"

"Bana öyle geliyor. Ben ona seç diyemem. Ha, sen istiyorsan sorarsın, sana kalmış."

"Alkollü bir şeyler var mı? Dilim damağım kurudu. Şöyle sert bir şeyler?"

"Kırmızı şarapla elma şarabı var sadece."

"Senin evinde? İnanmam. Buraya bir bar kurarsın sanmıştım."

Ann Arbor'dan mezun olduğumdan beri yalnızca bir kez sarhoş olduğumu fark ediyorum. Yazacak vakit satın alabilmek için alın teri döktüğüm yeni düzenimde kendimi çarçur etmeye yer yok. "Sana soda-şarap hazırlayabilirim istersen."

"Olur. Ama cin içmeyi öğrendim ben, bir de şimdi bir *ménage à trois* yaşayacaksak... Tam anlamı neydi onun?"

"Üç kişilik ev idaresi demek."

"Bu daireni de kıskanmıyorum sanma! Sana haksız üstünlük sağlıyor. Biraz rahat otursam olur değil mi?" Yere çöküp güç bela korsesinden sıyrılıyor –o etekleri nasıl giydiklerini sanıyordunuz acaba?–, çoraplarını çıkarıyor. Ardından da şilteye serilip etli koluyla binbir zahmet şaraba uzanıyor. "Korselerden nefret ediyorum ama silüetime tarifsiz bir katkıda bulunduğunu inkâr edemezsin herhalde!"

Ayakkabılarımı ayağımdan fırlatıp sırtımı duvara vererek oturuyorum. "İçeri girdiğinde çok zarif görünüyordun. Yürüyüşün bile bir başkaydı."

İştahla gülüyor. "Siz de ölü balık gibiydiniz. Olay çıkaracağımı mı sandınız?" Başını iki yana sallıyor, küpeleri şıngırdıyor.

"Onlar da ne güzelmiş."

"Hediyeler." Ellerini kulaklarına götürüyor. "İffetime aylarca sıkı sıkıya tutunduktan sonra bir gece George'a yenik düştüm. Ay ışığı tehlikeli bir cevher, viskiden bile hünerli. Sizin nasıl oldu anlat bakayım."

Ona inanmam gerektiğinden hiç emin değilim. "Bir gece çok yağmur vardı, bende kaldı."

Mavi alakargalar gibi ağzı bozuk ve yine onlar kadar ürkekçe akşamüstünün havasını karartıyoruz. Saat altıda Howie geri geliyor, içeri girmekle girmemek arasında kalmış gibi eşikte duralıyor. Stephanie yanağından bir makas alıyor. "Haydi bakalım. İkinizi dışarı çıkaracağım. Bendensiniz."

Howie kaşlarını çatıyor. "Anlamsız bir müsriflik olur."

"Canım istiyor!" İnatçı bir canlılıkla. "Artık param var. Yarın iş bakacağım, iyi bir iş bulmaya niyetliyim. Bugünse gerçek İtalyan yemeği yemek ve kırmızı şarap içmek istiyorum."

Stephanie'nin hoşuna gidecek bir yer bulmak ümidiyle boş boş dolanırken, Howie de yavaş yavaş pes ediyor ve Houston'ın güneyinde bir restorana giriyoruz. Kuytu masamızda, başına kelebek musallat olmuş bir buldok köpeği gibi oturuyor.

Stephanie cilveli bir tavırla masanın diğer ucundan uzanıp ona aperitif tabağından bir istiridye veriyor. "Ne şanslı adamsın be, iki tane ilik gibi kapatmayı bulmuşsun. Ama bir kasıntılığına bakar ha, anında yersin sopayı."

"Sonra da ikiniz beraber sonsuza dek mutlu yaşarsınız artık?"

"Neden olmasın?" Tunç kirpiklerini kırpıştırıyor. "Yalnız bana bir daha kardeş lafı edersen en yakın masaya tırmanıp avazım çıktığı kadar bağırırım, haberin olsun."

"Hep bir kız kardeş istediğimi söylemiştim sana... Sadece ne için istediğimi belirtmemiştim."

Yemeğimi yerken birkaç yaş birden yaşlanıyorum sanki. Stephanie'nin, onun o abuk şakacılığını ortaya çıkardığını unutmuşum –gerçi Bolonez'in böldüğü sahneyi düşününce şu anki soğukluğum biraz abes kaçıyor. Eve akşamüstünün kıskançlığıyla değil, bir iç ferahlığıyla döneceğim. Onları baş başa bırakacağım. En azından birbirimize soracağımız soruları keşfedebileceğimiz bir vaktimiz var şimdi. Çim kadar sabırlı ve gündelik olmak niyetindeyim.

Otuz Yedinci Bölüm
Bir Kapağın Var Olduğunu Biri Açınca Fark Ediyorsun

HÂLÂ STEPHANIE'YLE AYNI odada kalıyor olsak, sabahların koşuşturmacalarını ve akşamların derin düşüncelerini paylaşıyor olsak, belki o zaman bireysel ihtiyaçlarımızı dengede tutmayı becerebilirdik. Şimdiyse dairemde vakit geçirmesinin asıl sebebi Howie'yle gereğinden fazla yalnız kalmamı engellemek; ayrıca bastırmaya çalıştığı öfkesinin iletişimimize gittikçe daha çok nüfuz ettiğini hissedebiliyorum.

Bana gelince, benim artık Alberta'ya, Bolonez'e ve her biriyle yapacağım New York keşiflerine ayıracak daha çok vaktim var. Bolonez'le dinletilere, kitabevlerine ve kahvecilere gidiyorum. Alberta'yla siyasi konferanslara ve toplantılara, tanıştığımız gençlerin evlerindeki partilere gidiyorum. Ocak ayında bir gösteriye katılıyoruz. Yaklaşık üç yüz kişi o soğukta ellerinde pankartlarla hidrojen bombası denemelerini protesto ediyor.

Alberta gösterilere alışkın, o yüzden ben, o ne yaparsa aynısını yapıyorum. Yolu kullanmamıza izin çıkmadığı için döviz-

lerimizle kaldırımlarda dönüp duruyoruz. Açıkçası biraz salak hissediyorum. Elimizde pankartlarla Times Meydanı'nın etrafında dolanmamız anlamsız bence, akşamüstü işe çıkan fahişeleri mi hidrojen bombası atmamaya ikna edeceğiz? Aklıma eski mahallemde *Awake** dergileriyle ve dillerinde Müjde'yle gezen Yehova Şahitleri geliyor. Küçük bir tarikatın üyesiyim artık: nükleer karşıtı Sol. *Kendi halinde yürüyüşümüzü tasvir ederken önümde bugünkü The Times duruyor. Makalelerinden birinde o zamanlar deneme bölgelerinin yakınında yaşayan insanların dışarı çıkıp patlamaları izlemeye teşvik edilmesi, civar okulların öğrencileri o günlerde erken bırakması konu edilmiş. Şimdi canlarını kurtaranlar, aile bireylerinin çoğunu kanser sebebiyle kaybettikleri gerekçesiyle devlete dava açmaya çalışıyorlarmış.*

Alberta'nın neşesi yerinde, katılımdan ve gösterinin ruhundan memnun. Arkadaşlar ve yoldaşlardan oluşan düğümler halinde ilerliyoruz. Alberta kim Emekçi Gençlik'ten, kim Barış ve Özgürlük İçin Uluslararası Kadın Birliği'nden, kim Quaker anlayabiliyor. Forumlarda tanıştığımız yaşıtlarımızla beraber yürüyoruz, onlar yaşlılardan daha az hizipçi. Otuzlu yılların kanlı ve her iki tarafa da zarar veren savaşları bize antika geliyor, yaşlıları bize yabancılaştırıyor. Dört dönerken, belki de bize tek partinin sunabileceğinden daha geniş bir çiftleşme havuzu gerekiyordur, diye iç geçiriyorum alayla.

Alberta'ya soruyorum: "Sence bunun bir yararı var mı?"

"Bunu yapmamamın herhangi bir yararı olmayacağı kesin, öyle değil mi?" Göz kırpıyor. "Birkaç kişiye bile bu meseleleri düşündürebiliyorsak, bu bir kazanım değil midir? Erk sahibinin üzerinde az da olsa baskı kuruyoruz."

Longchamps'ta çiş molası veriyorum. Bir şeyler yemek isterdim fakat bütçem elvermiyor. Sonra koşa koşa geri dönüyorum; turistlerle gelip geçenlerin arasına karışasım yok değil ama yine de gidip Alberta'yı buluyorum. Söyleyeceğini nasıl söyleyebiliyorsan öyle söyleyeceksin, diyorum kendime. Pankartımı sallayarak yanında yürüyorum. Birden KP'lilerle yürümediğini fark ediyorum, çoğuna isimleriyle selam veriyor gerçi. Alberta

* Yehova Şahitleri'nin ilk sayısını 1 Ekim 1919'da yayımladığı ve günümüzde de iki ayda bir çıkmaya devam eden dini dergi. (ç.n.)

partiye katılmadı, katılmayacak da, gelgelelim ailesinin seçimini her zaman savunacak. Keşke benim de içi kürk kaplama, sıcacık botlarım olsaydı. Keşke ellerimi sıcak tutacak eldivenlerim olsaydı. BOMBAYI YASAKLAYIN!

Howie nükleer silah protestolarına hiç katılmıyor ama Güney'de başlayan Negro seçmen kaydı kampanyaları ile ilgili toplantılara geliyor.

"Oy vermenin havaya uçma ihtimalinden daha önemli olduğunu mu düşünüyorsun?" diye soruyorum merakla. Dairem sıcak; New York'ta dairelerin sıcaklığı yirmi altı dereceden aşağı inmez. Dışarıda siyaha boyanmış bir karton parçası gibi görünen gökyüzü deli bir rüzgâr üflüyor, camlar zangır zangır. Eğilip onu öptüğümde kakao tadı alıyorum.

"Teknolojiyi protesto etmek aptalca. Makinelere saldıran tekstil işçileri gibi... Düşünsene, insanlar zamanında baruta da karşı çıkmıştır."

"Ama barut dünyanın sonunu getirebilecek bir şey değil."

"Git onu Yüzyıl Savaşları'nı yaşayan köylülere söyle bakalım." Homurdanarak sırtının üstüne devriliyor. "Siyasete girmek istemiyorum... Boş iş bunlar. Sol'un hiç şansı yok. Yine de dahil olmadan edemiyorum. İkimiz de Siyahî mahallelerinde büyüdük, bildiğimiz şeyleri bilmiyormuş gibi yapamayız sonuçta. Töhmet altında doğduk."

"Doğru." Doğrulup oturuyorum. "Detroit'teki ırk ayaklanmalarını hatırlıyor musun?"

"Jill, küçüktüm ben o zaman."

"Ben hatırlıyorum işte. O yaz kreşteydim. Beyazlar Siyahîlerin bıçak taşıdığı söylentisini çıkarmıştı, Siyahîler de beyazların bıçak taşıdığını söylüyordu. Bir gün bütün beyazlar odanın bir tarafına toplandı, Siyahîler de diğer tarafa, Sarah Altweiler'la ben iki Yahudi olarak ortada kaldık. Sonra annelerimiz bizi almaya geldi."

"Sarah Altweiler. Neden tanıdık geldi bu isim bana?"

"Önümüzdeki ay Genç İlericiler Forumu'nda Sarah Altweiler diye biri konuşma yapacakmış. O mudur acaba? Yok, değildir." Ama olsun isterim: Kül olmuş çocukluğumla aramda bir bağ.

Benimkilerden ayrılmayan ıssız gri gözlerinde sorgu var: Basit bir *ister misin* olabilir bu. Ya da belki birbirimizi tanıdığımız altı yılın toplamı kadar karmaşık bir şeydir. Yanağım orman göğsünde, saniyede bir atan kalbinin üzerinde. "Mutlu olduğun anlar birden ölümü düşündüğün oluyor mu?"

"Ben artist Mike değilim" diyor ters ters.

Merhaba eski yaram, sen hâlâ açık mıydın? "Howie, seni suratsız. Ne affedersin ne unutursun."

Gözlerini yumuyor; büyük bir iştahla, ihtiyaçlarını yüzüne maske gibi giyen genç, serseri ve fevri eski Howie'nin buyurgan güzelliğine bürünmesini beklemeye koyuluyorum. Rengi solmuş kanvas pantolonu ve çalışırken giydiği kaba gömleği içinde pinekleyen bedeni nasıl yaşıyorsa, hassasiyeti de sürekli önüne verilmesi gereken kararlar koyan gündelik hayatının ötesinde bir yerlerde yaşıyor mudur? Tanıyıp bildiğim bu adama âşık olduğumu hissetsem de bana onu asıl sevdiren, zihnimdeki hayali. Bu gece bu yatağa doğar mı acaba; sıkıntısını zar gibi yırtıp attıktan sonra bir bebeğin deli merakıyla önündeki seçenekleri yakalasa mesela, anlasa. Ham zekâsı özgürce hareket edebilirdi o zaman.

İçimde diriliyor, capcanlı. Hummalı mırıldanışlar. Nemli saçlardan helezonlar, kızarık gözkapakları. Koyu bir bulut bedenini çepeçevre sardı, zonkluyor. Kollarım gevşeyip şilteye düşüyor, sonra yeniden geniş gövdesine sarılıyorum. "Ah... Seni seviyorum..." bana öyle doğru, öyle tanıdık geliyor ki o yana yuvarlanıp uzaklara dalana kadar cümlenin ağzımda yeni olduğunu fark etmiyorum bile. Çizgileri alnına geri döndü; o endişe çizikleri şimdiden mizacında yer etti.

Mahsus alaycı bir sesle "Nasıl seviyorsun mesela?" diye soruyor. "Peter'ı sevdiğin gibi mi? Şöyle güzelinden bir parça bifteği sevdiğin gibi mi? O kelimeleri kullanamayız."

Fazla çıplağım. Örtüyü memelerimin üzerine çekiyorum. "Neden o kelimeleri kullanamayız?"

Omuzlarını arkasındaki duvara sımsıkı yapıştırıp çenesini göğsüne bastırıyor. Karnının derisini eliyle katlamaya çalışırken kaşları çatılıyor. "Hayır, sevmiyorsun."

"Sevmiyormuş gibi yaparsam beni koruyacak bir şeref paltosu mu giymiş olacağım? Al onu kıçına sok. Bilerek söylemedim ama doğru işte. En azından aylardır doğru."

Başını hayır anlamında sallıyor, ellerini ensesinde kavuşturup sırtüstü uzanıyor. "Koruyucu bir paltoya da bana da ihtiyacın yok."

"Bir yıl beraber yaşasak sana ihtiyacım olurdu."

"Hayır. Bana alışmış olurdun. Hayatta bana ihtiyaç duymazdın."

Bıkkınlıkla kollarımı bağlıyorum. "Sevgiye yalnız bebekler ihtiyaç duyar, sevgisiz yaşamak mümkündür. Tatsız ve kötü bir şey ama idare edilir. Beni sevemiyorsan niye ihtiyaç duymak üzerine tartışıyoruz ki?"

"Aa, seni kandıracağım diye çok uğraşırdım eskiden. Sana som altından bir dehaya sahip olduğumu düşündürmek için bir amuda kalkmadığım kalmıştı. Benimle ilgilenen tek kız sendin, dediğim bir şeye güceneceksin diye ödüm kopardı. Öyle soyut ve asabiydin. Laf arasına okumadığını bildiğim kitapların isimlerini sıkıştırmalar falan." Sırıtıyor. "Beni terletirdin."

O zamanlar çok sakindi, tekdüze bir ses tonuyla tartışır dururdu benimle. O şişman çocuğun bütün o esnemeleri ve teoremlerinin ardında, üzerimde yarattığı izlenimi dert ettiğine inanmayı hiç istemiyorum. Diğer insanların da insan olduğunu anlama vaktim gelmişti. Omuzlarını tutuyorum. "Tahtalıköyden buraya çok yol katettik, çocuk."

Örtüyü etrafına sarıp beni dışarıda bırakıyor. "Seviyorum derken, yatakta iyi vakit geçirdiğimizi mi..."

"Böyle sikiş kolay mı bulunur sanıyorsun? Tabii değer veriyorum, sana da, aramızda olanlara da."

"Diğerleriyle böyle olmuyor muydu?"

"Arasında dağlar var. Açık açık söylüyorum."

"Neyse ne, seksi kastediyorsun işte. Biraz da acıma, yalnızlık. Bunlara bağlıysa bir gecede atlatabilirsin."

"İnsana dair her şey zamanla aşınır. Kendimi ödenecek bir fatura gibi sana teslim etmemi istiyormuşsun gibi bir his oluştu bende."

"Beni neden istediğini anlayamıyorum. Beni görmüyor musun? Berduşun tekiyim. Kim olduğumu çözdüğünde benden de Mike'tan tiksindiğin gibi tiksineceksin."

Ona doğru eğilip öfkeyle bakıyorum. "Kendine ne yapıyorsun? Bu tıp fakültesi işleri. Doktor olmak istemiyorsun ki."

"Bobişinin parasını aldım. Bu saatten sonra vazgeçemem."

"Neden? O kendi hayatını yaşamış. Neden kendininkini de ona vereceksin?"

"Ailede bir doktor olsun istedi, parasını ödedi. Ben de ona istediğini vereceğim."

"Howie, çocukluğundan kalma suçluluğun yüküyle hayatına devam edemezsin. Kendi istediğini yapmalısın."

"Ne isteyeceğim? Burnumun dikine gidip eski sevgilin gibi kendimi fizik bölümünde mi bulayım? Fizikçilerin dünyaya çok yararı dokunuyor ya. Bilim insanları gerçekten asil insanlar, içlerinden birine sor hemen anlatsın. Gerçeğin, ha bir de devlet desteklerinin peşindeler. Canım savunma bakanlığında çalışmayı çok çekerse gider orduya katılırım. Doktorlar da para peşinde, bunu bilmeyen yok. Ama en azından birer birer öldürüyorlar, o da bile isteye olmuyor."

"Hiçbir şey yapma o zaman. Dilenci ol. Öyle de anlaşırdık seninle."

Birden patlıyor, yüzü bembeyaz. "Bobişiye istediğini verebilirim, bunu anlayamıyor musun? O beni istemiyor. Doktor istiyor, herhangi bir doktor. Tamam işte. Annem de aynı."

"Hep böyle suçluluk duyuyorsun. Yemin ederim havadan şikâyet etsem özür dileyeceksin. Ne işe yarıyor ki? O kadar önemli değilsin, aşkım. Kar sen istesen de istemesen de yağıyor. Bu işte üçümüz beraberiz çünkü birbirimizi istiyoruz. Bir şeyin senin yanına kâr kaldığı yok anlayacağın. Seni istemediğimizi düşündüğümüz anda çok sayıda çıkışlardan herhangi birini kullanarak uzaklaşabiliriz."

"Seçmem gerek. Biliyorum. Böyle olmaz."

"Bence o kadar da kötü değil" diyorum samimiyetle. "Senin yarın iki Peter'dan fazla eder. Ama illa seçmek istiyorsan da seç, hakkın sonuçta. Beni değil onu seçsen bile ben her ikinizin de iradesine saygı gösteririm." Şilteye yumruğumu vuruyorum.

Yetmez. "İste! Talep et! Seç! Herkesi seç. Ne yaparsan yap, yeter ki aramıza tüneyip çürük dişini kurcalar gibi kendinde bulduğun kusurları kurcalama."

"İstediğin bu mu? Gerçekten istediğin?" Omuzlarımı etimi çürütecek bir kuvvetle yakalayıp sıkıyor.

"Senin istediğin şeyi yapmanı istiyorum. Çünkü ben istediğim şeyi yapıyorum."

Bir süre daha bana baktıktan sonra kollarımı bırakıyor, tekrar uzanıp ellerini ensesinde kavuşturuyor. "Benim gibi, insanlara acı vermekten nefret ettiğini iddia eden birinin hep başkalarının kafasına basmadan kurtulamayacağı köşelere sıkışması enteresan."

Baharın ilk karahindibaları, becerikli ellerce hoş bir buket haline getirilip, Alberta'nın nadiren izlediği televizyonunun üzerinde duran kobalt mavisi vazoya konulmuş. Kanal 11 haberleri açık. Alberta ve ben, sarımsak ezicinin ya da istiridye bıçağının nerede durduğunu ondan iyi bildiğim mutfağında pişirdiğim tavuk *cacciatore*yi* yiyoruz.

"İzlemesek olmaz mı?" diye homurdanıyor.

"Olmaz. Bekliyoruz... Bak! Ay, ay, ay o bu!"

Alberta gözlerini kısıp bakıyor. "Saçmalama."

"Evet. Tütülü olan Donna işte."

"Tütü değil o."

Donna, hırıltılı bir sopranoyla "İster güneşli olsun ister bulutlu, işte bugünün hava durumu" diye mırıldanıyor. "Evet millet, yarın güzel ve güneşli bir güne uyanıyoruz, artık baharın ve getirdiği güzelliklerin tadını yavaş yavaş almaya başlayacağız. En yüksek sekiz dereceyi görmesi beklenen sıcaklık, gece eksi bire kadar düşebilir. Rüzgâr güneydoğudan saatte on beş ila yirmi beş kilometre kuvvetle esecek. Yer yer hafif bulutlanma görmemiz mümkün ancak güneş günün çoğunluğunda ışığını bizden esirgemeyecek." Tavırları bu bilgilerin cinsel açıdan heyecan verici bir şeyler olduğunu ima ediyor gibi. Üzerindeki derin V yakalı bluzu muhteşem bir dekolte –muhteşem dekolteyi nereden bulmuşlar acaba?-ortaya çıkarmış. Eteği tam olarak

* Geleneksel olarak tavuk veya tavşan etiyle yapılan sebzeli İtalyan yahnisi. (ç.n.)

tütü değil ama tam olarak başka bir şey de değil. Ayağında sivri burunlu topuklu ayakkabılar, gözlerinde tonla koyu far var. Gözleri kocaman görünüyor.

Televizyonu kapatıyorum. "Eh, Doğu Setauket'te bir kutuda oturup durmaktan iyidir" diyorum. "Değil mi?"

"Öyledir herhalde... Aslında haberlere geçebilirse..."

Somurta somurta yemeğimize devam ediyoruz. Alberta kostümünün açıklığına ve sunma şekline içerledi, bense Donna'nın zekâsının israfına.

Donna ve ben ellerimizde bir seyyar tezgâhtan aldığımız öğle yemeklerimizle vitrinlere bakarak yürüyoruz. Aynalı bir camda yansımalarımız gözüme çarpıyor. Donna kalem eteği, sımsıkı korsesinin incelttiği beli, eldivenleri ve aynı renk şapka, kemer ve çantasıyla camekânlardaki mankenlerden farksız. Sertliğiyle bir böceğin kabuğunu andıran kıyafetinin ağırbaşlı bir havası var; ancak içindeki kadını mermer kadar katı ve sağlam göstermeye çalışsa da sonuçta hafif bir rüzgâr veya yağmura dayanamayacağı belli. Öğrenci üniformasına benzeyen ekose eteğim, kazağım, siyah taytım ve makosenlerimle yanında çocuksu kalıyorum. Yetişkin bir kadın olmak acı çekmek demek, o kıyafetler sahiden can yakıyor çünkü. Beşinci Cadde otobüsünü görünce yetişmek için koşmaya başlıyorum, sonra aklıma Donna'nın koşamadığı geliyor, mecburen duruyorum.

Donna'nın giyimindeki bu değişiklik, hem evli olmasından hem bir televizyon kanalında çalışıyor olmasından kaynaklanıyor; kamera karşısına geçmeden önce yine o saçma sapan kıyafetleri giyiyor gerçi. Ben çalıştığım ofislere giderken saçımı topuz yapıyorum çünkü insanlar saç toplamayan kadınları ahlaksız buluyor. Bir tek Brigitte Bardot'nun öyle darmadağınık görünmesinde sorun yok. Öğrenciliğimde giydiklerimle ya da örneğin ikinci elciden aldığım yün, bedeni saran bir kazakla işe gidiyorum. Eve vardığımda namusumu kaybetmem için saçımı açmam yetiyor yani. Sözgelimi, Donna'nın derhal dirseğinin üzerine çıkacak uzunlukta bir çift eldiven alması gerekse ve biz bunun için Bonwit's ya da Henri Bendel's'e girsek, kadınlar hemen yanına koşup ona nasıl yardım edebileceklerini soru-

yorlar. Şimdiye kadar benimle kendi isteğiyle konuşan olmadı. Genelde bana bir bakıp kafalarını çeviriyorlar. Hepsinin üzerinde aynı kıyafetler var; hepsi vücuttan, etten, ölümlülükten, arzudan korkan o stili benimsemiş. "Derli toplu" olmak başlı başına bir erdem. Kıyafet, kadının kendine misafir geldiğinde oturulan salonun bembeyaz ve kusursuz eşyaları gibi bakması dışında bir işlevi olmadığını söylüyor. Kıyafet diyor ki, "O, bir hanımefendi: Emek harcamaz, terlemez."

"Peh" diyor Donna. Oturma odamda, sol bacağının üzerine attığı sağ bacağını sinirle sallıyor. "Ballı çıktım da işi aldım. Emil olmasa, analistim hani, hayatta atamazdım kapağı. Ciddiyim! Alberta'yla sen biraz safsınız. İçeri girip 'Ben John Cameron Swayze'nin pozisyonuna başvurmak için geldim' diyebileceğimi mi sandınız? Ayrıca pazartesiden cumaya hava durumu sunmakla da kalmıyorum, saat beşte çocuk programına çıkıyorum."

"Aynı kıyafetle mi?"

"Yok, lüleli sarı bir peruk ve bolca beyaz tülle. İyi peri Tintoretto'yum."

"Tintoretto mu?"

"Tahmin edebileceğin gibi, çalışanlar espri anlayışı zayıf insanlar." Donna eski çarpık gülümsemesini takınıyor. "Ya, önceki işlerimden iyi olduğu kesin. Hayran mektupları alıyorum desem inanır mısın?"

"Seni oraya analistin mi soktu?" Dr. Evans'ın ne ara sadece Emil olduğunu hatırlayabilsem keşke.

"Görüşmeyi ayarladı. İşi kendi çabamla kaptım. Medyada çalışan çok hastası var. Hava durumunun benden önceki sunucusu olan kız oyuncu olmuş, *Öp Beni Kate* turnesindeymiş. Başrol üstelik."

"Peki nasıl oldu da Peter nihayet çalışmana izin verdi?"

Yine sırıtıyor. "Üç bin dolar borcumuz var."

Islık çalıyorum. "O nasıl oldu öyle?"

"Kısmen vakıf fonundan elde ettiği kârı tekrar fona yatırmak konusunda pederine kandığı için. Bence epey salakça bir fikirdi ama bana soran olmadı tabii. Kısmen de ben izin verdim. Kolay oldu anlayacağın."

"Bilerek mi yaptın yani?"

"Tam olarak sayılmaz ve kâğıt üzerinde ispatı yok." Sivri topuklularını ayağından fırlatıp tabanlarını ovmaya başlıyor. "Ama olmasın diye de kendimi kahretmedim. Adam para harcamaya alışkın, onu kabul edelim. Yalnız onun maaşıyla rahat yaşayabilmemiz mümkün değil. Ben de kaçınılmaz olanı ertelemek için çok çaba sarf etmeden bu gerçeği kendi kendine fark etmesini bekledim."

Peter'ın maaşıyla geçinmekte zorlanmalarına inanamıyorum. Ben saatte bir buçuk dolar kazanıyorum, kurslara modelliğe gidersem biraz daha fazla, haftada da ortalama yirmi dört saat çalışıyorum. Pek para biriktiremiyorum ama üniversite okumaya çalışırken o kadar zorluğa katlandıktan sonra şimdiki durumum bana gayet rahat geliyor. Kendime ayıracak ve yazacak vaktim var, cinsel hayatım var; yiyecek yemeğim, hatta güzel elbiselerim bile var. "O kadar para nereye gidiyor?"

"Her şeye! Analistlerimize mesela. Peter birkaç haftada bir ben barbeküde yaparsam hamburger yiyor ama tercihi bifteklerden, kaburgalardan yana. Gurme fantezisinin bir ucundan girip diğer ucundan çıktım. İki saat alışveriş yapıyorsun, altı saat pişiriyorsun, sonra? Masaya koyduktan yirmi dakika sonra bitti gitti... Tamirci elle kutsama merasimi için araba başına yüz dolar alıyor. Bunun sigorta primi var, İskoç viskisi, üstü başı var..."

Ellerimi sallıyorum. "Peter'ın yaşam standartlarına çabuk alışmışsın."

"E herhalde yani. Beş dakika falan sürmüştür."

"Ama sen para için değil özgürlüğün için çalışıyorsun."

"Paranın da biraz önemi var. Çok var aslında. Ayrıca kanaldakiler beni seviyor, sahiden seviyorlar. Yapımcım Guy çok iyi tepki aldığımı söyledi. Şimdiden tanınıyorum. Jill, pazartesi günü ilk kez sokakta bir oğlan çocuğu beni tanıdı. Stüdyodan çıkmıştım, beşteki çekimimle yedideki çekimim arasındaki randevum için Emil'e gidiyordum. Her zamanki gibi geç kalıyordum tabii."

"Ne yalan söyleyeyim, iyi idare ettiğini düşünüyorum. Çok egzotik bir meslek bence."

"Saçmalık." Odanın içinde dört dönüyor. On sekizindeki enerjisini geri kazanmış gibi. Beş on kilo vermiş, zaten zayıf

olan vücudu bir deri bir kemik kalmış. Dairemde geçirdiği süre boyunca telefon iki kere onun için çalıyor. Arayanlarla hırıltılı, şuh sesiyle konuşuyor. "Evet, beni elbette bu numaradan arayabilirsin. Yoksam da mesaj bırakabilirsin, meleğim bana ulaşır. Üniversiteden oda arkadaşımın evi burası."

Kuzenimin deseydi bari. Bağımızı tamamen açık etmek istemiyor, gerçi konuştuğu kişinin sevgilisi olduğunu sanmıyorum. Dediklerinden telefonun diğer ucundakileri kanaldaki konumu ile ilgili alttan alta işlemeye çalıştığı anlaşılıyor. Yeni işi ona evliliğinden daha canlı bulduğu minik bir evren sunmuş. Ben bunu bu kadar çabuk görebiliyorsam Peter'ın görmesi de uzun sürmeyecektir.

"Bütün bunlar hakkında o ne düşünüyor?"

"Evde bu konulara girmemeye çalışıyorum." Yüzü ekşiyor. Kırıştırdığı burnuyla asi ve mahcup bir çocuğa benziyor. "Telefon görüşmelerini evde yapmamaya dikkat ediyorum. Stüdyoyu anlatmıyorum, işi saçma buluyormuş ve sadece para için çalışıyormuş gibi davranıyorum."

"Ama aslında öyle düşünmüyorsun."

"Düşünmüyorum tabii, Jill. Bizim bohem anklavımızda kimse televizyon izlemeye bayılmıyor olabilir ama halk öyle değil. Televizyonda kariyer yapmaya niyetliyim. Hayatımda ilk kez yüzüm bana seksten başka bir şey kazandırdı. Savunmasız göründüğümü söylüyorlar."

"Hey Donna, şey, o hava durumu dekoltesi nereden çıkıyor öyle?"

"Bantla yapıyorlar. Zaten televizyonda herkes olduğundan toplu görünür." Başını eğip kendine memnuniyetsizlikle bakıyor, parmağıyla karnına bastırıyor. Yemek teklifimi reddediyor, peynir bile istemiyor. Sadece limonlu çay içiyor. "Bir bu, bir de beyaz şarap. Şarap içeceksem beyaz içiyorum. Kilo aldırmıyor."

Bir gece, daha çok insan hakları grubumuzda *Uluma*'nın San Francisco'da yasaklanmaya çalışıldığını duyduğumuz için, Alberta'yla beraber bir Beat şiiri dinletisine gidiyoruz. Çok parodisini gördük diye ne olduğunu hayal meyal biliyormuşuz gibi geliyor bize. Denk gelip *Time*'da bir makale okumamız

öğrenmemize yetti sanıyoruz. Bolonez alaycı ve ilgisiz. Sarah Altweiler, Georgia'da hapse girmese ve Genç İlericiler Forumu'na katılabilseydi, şimdi bu büyük kalabalığın ortasında oturuyor olmayacaktık. Üniversitede çok şiir dinletisine gittim, o zamanlar yüz kişi gelse memnun oluyorduk. Buradaysa bazıları operaya gidiyormuş gibi giyinmiş altı yüz seyirci var.

Şimdiye dek sahneye çıkanları iyiden çok patırtılı buluyorum ama dikkat, az sonra bir dönüşüme tanıklık edeceksiniz. En son çıkan Allen Ginsberg. Sıska, sinekkaydı tıraşlı bir adam. Üzerinde ekose, kaba bir gömlek var; nezaket, sabır ve hatta anaçlık saçıyor etrafına. Şiirlerinde ne zaman kadınlardan bahsedecek olsa yüzüne doğal, üzerinde çok düşünülmemiş bir tiksinti yerleştiğini fark etsem de bu adam hoşuma gidiyor. Mideme kadar inip takılan kanca, şiirlerin ana konuları değil. On üç yaşındayken on beş yaşında bir kız arkadaşım aşırı doz eroinden öldü, o gün bugündür uyuşturucudan korkarım ben. Gizemcilik de içimi sıkıyor. Yalnız bir iki şiiri dinlerken oturduğum yerde dikeliyorum, nefesim hızlanıyor; adeta beynim demir parmaklıklarından kurtuluyor.

Ölçü beni sarsıyor. Oracıkta prozodi hakkında bana öğretilenlere eleştirel bir gözle bakmaya başlıyorum. Amerikalı şairlere İngiliz edebiyatı dersi verilmesinin gerekçesini sorgulamaya başlıyorum. Deneyimlediğim bu dönüşümün, tepemden aşağıya kor ateş dökülüyormuş hissinin etkisi vahim; çünkü daha dinlerken benliğin bütünüyle, kanlı canlı yazabilmenin mümkün olduğunu anlayıveriyorum. Benim benliğim. Hemen yarın sabah, şu dünyada beni en çok ilgilendiren konular hakkında yazmaya başlayabilirim. Mümkün bu.

Sersem gibi oturuyorum. Öyle başlamamış mıydım zaten? Evet, lisedeyken, Ann Arbor'a ilk geldiğim zamanlar da, evet. Ama öğrendiğimi unutmayı öğrendim. Bana kendimi eserimden uzaklaştırmam öğretildi. Entelektüel ve duygusal donanımımın ufacık bir parçasıyla yazmam öğretildi. Şiirleri özenle katmanlanmış muğlaklıklar, ironiler ve ironiyle işlenmiş mitlerden oluşan ve daima karman çorman bir ağ aracılığıyla benzer eserlere atıflarda bulunan girift entelektüel yapılar olarak görmem öğretildi. Ama istersen sikişmekle ilgili de yazarsın, istersen

süpermarketlerle, annenle ya da "Ulu Bomba" ile ilgili yazarsın. Siyasi düşüncelerinle ilgili yazarsın. Hakikaten hissettiğin, düşündüğün şeyleri söyleyen şiirler yazarsın. Yazabilirsin.

Konuşamıyorum. Buradan kaçıp, yukarıdan bir yerden açılıvermiş ve şimdi masmavi parlayan beynime dalmak istiyorum. Ben önde Alberta arkada aceleyle dışarı çıkıyoruz, metroya binecek halim yok. Bahar kokan gecede kilometrelerce yürüyoruz. Etimi sıkan bu enerjiyi atmam gerek.

Görünür olabilecek miyim? Gerçek olabilecek miyim? Keşfedilip gerçekleşmek istiyorum; ne var ki henüz benliğimi, eserlerimi yaratabilmiş değilim. Hamım, doğmamışım. Ben kimim ki hislerimin, düşüncelerimin, deneyimlerimin insanlar için önemi olsun? Başkalarının hayallerini yoğuramam; fazla tuhaf ve fazla yabancıyım. Üniversitede hocalarım tümeller teranesini okudu durdu ama anladığım kadarıyla onlar sadece ceplerinde paraları olan beyaz adamlar için ortak olan kavramları, duyguları ve ilgi alanlarını kastediyordu. Yahudi ve eşcinsel olduğunu onurla duyuran bir adamın doğurduğu umudumu taşıyorum: Kendi elimden yazabilirim, bir şeyler yaratmak için bir İngiliz beyefendisi numarası yapmama gerek yok.

Bloodstone Review, Bahar 1982

Bayan Stuart'ın yedinci şiir kitabı, kadın hareketinin samimiyetsiz jargonunun indirgemeci ve basit kırpıntılatıyla dolu. Stuart, kadınların yaralandığı, tecavüze uğradığı, sakatlandığı birtakım erkek-dişi rastlaşmalarını tasvir ederken erkek ihtiyaçlarına karşı son derece anlayışsız davranıyor. Münferit şiirler dengeli bir bakış açısını yansıtmaktansa yalnız kadının rolü ve ıstırabının altını çiziyor. Bu sorunlu ve hastalıklı önyargı, bir tek iyi seks hakkında yazılmış şiirlerde aşılabilmiş. Biz kadınları karalayarak; onları çamura, ölüme, ete, domuza, batağa, lağıma, tuzağa, kubura benzeterek veya faniliğe, rastlantısallığa, doğaya eşdeğer görerek; verenini ayrı vermeyenini ayrı aşağılayarak tümelliği dile getirmiş oluyoruz. Bayan Stuart ise mazeret safsatasına başvuruyor. Sanatta kadınlara özel mazeretlere yer yoktur. Kendisinin itiş gücünden yoksun şiirlerinin yurdu rahmi. Üslubu ıslak, regl oluyor ve içinde hiçbir şeyi bulamadığı minik bir çanta taşıyor.

Sydney Craw

Howie, üçgenimizi oluşturan noktalardan ortada olanı; arzunun bariz dayanağı. Başka bir açıdan hassasiyeti ve çoğu zaman basılan bam teli sebebiyle Stephanie orta nokta sayılabilir. Sömürüldüğünü hissettiği için önce onun ihtiyaçlarının karşılanması, ona kur yapılması, onun gönlünün hoş tutulması gerekiyor. Bir diğer açıdansa orta benim: Üçgenin en memnun üyesi olarak durumun devamını sağlamak için en çok çabayı ben sarf ediyorum. Çekişmeleri ve herkesin rahatsızlık seviyesini kontrol altında tutmaya çalışıyorum. Müzakereler ediyorum. Howie'ye Stephanie'nin o hafta onunla daha fazla zaman geçirmeye ihtiyacı olduğunu söylüyorum. Stephanie'ye Howie'nin sınavlardan nefes alamadığını söylüyorum. (Anlamı: Bu ara ikimizden de izinli olsun.)

Arkadaşlarımız arasında küçük bir skandalız. Alberta benim hatrıma sineye çekse de durumumuz ona itici geliyor. Bir boşanma avukatı olduğu için tek eşliliğe büyük tutkuyla inanıyor. Gündüzlerini çiftleri birbirinden ayırmakla ve uyumsuzların, itilip kakılmışların ve reddedilenlerin dertlerine derman olmakla geçirdikçe, geceleri ve haftasonlarını Bay Doğru'yu aramaya daha bir kararlılıkla adıyor. Bourbon'larımızı yudumladığımız bazı sakin gecelerde, bana asla kendine uygun birini bulamayacağını düşündüğünü söylüyor. Onun için doğru kişi Gerrit'miş.

Bolonez, yer yer yaptığı müstehcen şakalarıyla belli ettiği üzere, halimizi komik buluyor. Donna hayret içinde; biraz ödü kopuyor, biraz da meraklı. Haziran şehri ısıtmaya başladığında en büyük derdimiz Stephanie'nin işi. Babasının yeğeninin Queens'teki mobilya mağazasında sekreterlik yapıyordu ama şimdi Manhattan'da çalışmak istiyor. Ben de Donna'yı işlemeye başlıyorum.

"İyi de neden?" diye soruyor Donna. "Ona şöyle Alaska'da bir iş bulsak olmaz mı?"

"Gitmez ki. Ayrıca anla lütfen, bir ailede bir kişi üzgünse herkes üzülür."

Donna, belli belirsiz bir gülümsemeyle beni süzüyor. Kanalda işe girdiğinden beri, Peter'a âşık olduktan sonra hiç davranamadığı kadar rahat davranıyor yanımda. O adamın soğuk, cıva ağırlığında zehrinin neden iletişimimizi artık kirletemedi-

ğini anlayabilsem keşke; yine de bu mucizeyi kucaklıyorum. Bana "Seninle Howie için kavga etmesin diye ona rüşvet veriyorsun. Öyle bir kavgayı kazanamayacağını düşünüyorsun" diyor.

"Yanlış tahmin. Kazanmak üzerine düşünmek istemiyorum. Tam bir senemi hiçbir şey söylemeden, gizli gizli onu arzulayarak geçirdikten sonra bir parça hareketlilik ilaç gibi geldi. Bu üçgen hoşuma bile gidiyor. Gitmemesi lazım, biliyorum ama bana da yazacak vakit kalmış oluyor işte."

Gülüyor. "Sakın Howie'ye bunu söyleme. Seni asla affetmez. Hatta dünya üzerinde öyle bir şeyi affedecek bir erkek var olduğunu sanmıyorum."

"Acı çekiyor gibi mi görünmeliyim? O da vicdan azabını hepten kabartır. Howie her konuda suçlu hissetme yetisine sahip. Bıraksalar gayrisafi milli hasılayı ya da Tobago'nun kişi başına düşen ortalama gelirini bile kendinden bilecek. Kızgın ütüyü basıp onu o buruş buruş suçluluklarından arındırmak isterim aslında."

Telefon çalıyor. Onu istiyorlar. Ahizeyi elimden alıyor. "Çok mersi Liz, sen bir meleksin! Adresi ver bakayım. Nasıl giyineyim? Yok, kim olduğum anlaşılmaz. Lex'te iki yüz yirmi iki numaralı oda dedin, değil mi?" Elini kolunu deli gibi sallıyor, çantasını işaret ediyor. Sadece dudaklarını kımıldatarak "Ajandam" diyor bana, sonra telefona dönüyor: "Kimi sorayım?"

Eski arkadaşlığımızın getirisi ayrıcalığımla elimi çantasına daldırıp kırmızı deri ajandasını ona uzatıyorum. Çanta tüplerce, şişelerce, kutularca makyaj ve türlü haplarla –diyet için, baş ağrısı için, artık neyse– dolu. Telefonu kapattıktan sonra heyesle bana dönüyor. "Bir reklam için görüşmeye gideceğim. Gideyim mi? Gidesim var. Sence ruhumu satmak mı olur?"

"Hava durumu sunmakla şey satmanın ne farkı... Ne satacaksın?"

"Zemin cilası."

"Hah işte, farkı ne?"

"Hava durumunu sunmak bir hizmet, Stu. İnsanlar meteorolojiye telefon açmaktansa beni izliyorlar. Verdiğim bilgilere bel bağlayan çok insan var. Gezginler. Otobüs şoförleri. Beyzbol

takımları. Çiftçiler. Piknik planı yapan aileler." Pencereye koşuyor, bir süre boşluğu izledikten sonra yine hızla geri dönüyor. Yüzü keskin kenarlara boyanmış; gölge ve ışıktan titizlikle yontulmuş bir heykel. Saçları kabarık bir bulut. "Boş zamanlarımda meteoroloji üzerine araştırma yapıyorum. Doğru tahminler sunduktan sonra ha uzun etek giymişsin ha kısa. Ama reklam işi öyle değil..."

"Ya, televizyonu sen çıkacaksın diye açtığım zamanlarda izlediklerim reklam mı program mı anlayamıyorum zaten. Gerçi çoğu zaman daha kaliteli çekilmiş olanlar reklam çıkıyor."

Hayal kırıklığına uğramış gibi duruyor, sanki onu vazgeçirmemi beklemiş. "Ama Stu, hayatımda ilk kez önemli biri oldum."

"Onu anlayabiliyorum. Donna, fikirlerin henüz yaşadığın hayata yetişemedi senin. Bir kadın olarak görevini yapmaktan, cinsiyet rollerine uymaktan bahsedip duruyorsun ama bak, evde oturmaktan sıkıldın. Çalışmayı seviyorsun."

Toparlanmaya başlıyor. Uygun olarak yaşaması gereken ama açıkça uygun olarak yaşamadığı ideolojiye kafa tuttuğum zamanlar benden korkuyor. Mesleğini, nihayet Peter'dan ve ev hayatından başka bir şeyi arzulamamak olarak tanımlanan sağlığına kavuştuğunda diğer bütün nevrozlarıyla beraber atıp kurtulacağı geçici bir sapkınlık olarak görmeye ihtiyaç duyuyor. Belki Peter'a karşı bu role bürünmesi gerekiyordur, peki kendine karşı da mı? Bana karşı da mı? Az önce hızla çıktığı kapıya dalıp düşünüyorum, sonra omuz silkiyorum. Ne de olsa o ideoloji çoğu insanın inandığı dinlerden farksız: Kullanışlılığın aşındırıcılığından sakınılmış, dini bütün ahlaklılıklar. Etin ekmeğe, kanın şaraba dönüştüğüne, Meryem'in lekesiz gebeliğine ya da Freudyen düşünceye göre kadının biyolojik kaderine inanmakta özgür, günlük hayatını pratik ölçütlere uygun olarak yaşamaya dikkat ettiği sürece ne fark edecek? Bu konuda Peter'la aynı fikirlere sahip, dolayısıyla o örgüyü sökmek evliliklerini tehlikeye sokabilir. Fikirleri hareketlerine yansımadıkça kime ne zarar verecekler?

Hafta bitmeden Donna işimi hallediyor. Stephanie artık Kanal 11'de faturaları çıkaracak.

Otuz Sekizinci Bölüm
Üç Bacaklı Yarış

BOLONEZ YENİ ŞİİRLERİMİ bir türlü beğenemiyor. "Mantıksız" diyor onlara. Yine de bir kenara atamıyor. Sinirini bozsalar da saygısını talep ediyorlar. Yayınevine gelen taslakları o gözden geçirdiği için her hafta çürük umut yığınlarının içine dalmaya, ani kararlar verip arkasına bakmadan devam etmeye alışkın. Benim şiirlerimse onu alıkoyuyor. Bize öğretilen her ölçüte göre kötü olduklarını biliyor, gelgelelim ortak bölümümüzün sunduğu taşları bana bir süre attıktan sonra da şiirler oldukları yerde duruyorlar. Çiğler, çoğu zaman fazla uzunlar fakat benim olduğundan emin olduğum bir sesle yazılmışlar. Patates kadar somut ve gerçekler.

Dairemde pazar kuşluk vakti: çörekler, krem peynir, biali*, Nova Scotia ve portakal suyu. Yiyecekleri ben almadım elbette. Parayı Stephanie, Alberta ve Bolonez verdi, Howie de çıkıp aldı. Benim katkım sütsüz sert kahve, tereyağı, tabaklar ve Mozart.

* Ortası çukur, içine soğan koyulan bir tür Aşkenaz çöreği. (ç.n.)

Bolonez nihayet şiirlerime tasalanmayı bırakıp kaykılıyor, yatağın kenarına dayadığı başı hariç tüm vücudu dümdüz uzanmış. "Hayır, iki hafta tatilim var sadece" diye Alberta'ya cevap veriyor. "Annemle babamın Michigan'da Crystal Gölü kenarında yazlığı var. Uçak bileti gönderdiler, bedava olacak yani. Sıkıcılık konusunda senin oraları geçemez ama berabere kalırlar."

"Ben Sag Harbor'a bayılıyorum. Oralar henüz bozulmadı. Dökük, sevimli bir ev kiralıyoruz. Aranızda burada kalıp kavrulma planlarını tekrar gözden geçirmek isteyen olursa birkaç kişilik daha yer var."

Howie iç çekiyor. "Ben şehirden uzaklaşmak istiyorum aslında. Ama hastanede çalıştığım için sadece pazartesi ve salılarım boş. Neyse ki Presbyterian'da klima var."

"Ben de ağustosta hava iyice ısınınca arada senin eve giderim, Alberta. Ben kır havasını senin dairende tadıyorum." Sonuçta anahtarım var. O yokken gelen postayı alıyorum, geçenlerde taliplerinden birinin hediye ettiği çiçekli kaktüsünün az sayıda ihtiyacını karşılıyorum. Kaktüs protesto amaçlı bir hediyeydi sanırım ama Alberta sevdi. Dairesinde öldürmemeyi başarabildiği tek bitkisi. "Pazartesileri de otobüsle yeşillik bir yerlere gitmeyi planlayabiliriz."

İlk giden, ölene kadar kendi kendini kemiren bir adamı anlattığı yeni kısa hikâyesi üzerinde çalışması gerektiğini söyleyen Bolonez oluyor. Arkasından Alberta kalkıyor, CORE için davetiye hazırlayacakmış, sonra da yeni tanıştığı ve öncekilerle olduğu gibi mesafeli durduğu bir gençle Central Park'ta sandalla açılacaklarmış. Benim sıcak ve tembel günümse ailemin tasarrufunda. Stephanie'nin bugün pek sesi çıkmadı, iyi değil bu. Donna ona kanalda iş bulduğundan beri hoşuna gider gibiyim, televizyonun romantizmi onu heyecanlandırdı. Ama ne zaman bana ısınacak olsa çok geçmeden geri çekilir; her şeyi onu kandırmak için yaptığımdan emin.

"Neyin var tatlım?" diye soruyor Howie ona. "Başın mı ağrıyor?"

"Evet, çok büyük bir baş ağrım var. 'Tatlım' hitabının yeterince açık olmadığını düşündüğün oluyor mu hiç? Neyse boş ver, bu sabah fazlasıyla sıkıcıydı."

"Alberta'yla Bolonez'i sevdiğini sanıyordum..." diye lafa giriyor.

"İkisi de *onun* arkadaşı. Başka kim şiirlerini iki saat sakız gibi uzata uzata tartışırdı ki? İnsan içinde soyunmaya çekinmeyen herkes, öyle şiirler yazabilir. Sen yazabilirsin bence. Ben de yazabilirim. Ama biz yazmayız işte. Zırvalamak isteyenden çıkar öyle zırvalar!"

"İki saat konuşmadık. Taş çatlasa kırk beş dakika sürdü. Ayrıca övgü düzen de olmadı" diye kendimi savunuyorum.

"İlgi odağı olduğun sürece ne söylediklerinin senin için hiçbir önemi yok. Senin katlanamadığın, odakta yer alamamak."

"Steph, eserlerimi Bolonez'le özel de konuşabilirim..."

"Eserlerin ha? Eserlerim mi diyorsun onlara?"

"Sinirinin bozulduğunu fark etmemiştim. Yazdıklarımı sıkıcı bulan insanların olması normal sanırım."

"Haydi be, başka insanların var olduğunu idrak edebildin demek! Bakalım, bir yere varacağız galiba."

Artık Öteki Kadın olduğum için, Stephanie'nin gözünde Şair statümü kaybettim. Eserlerimi saf erkekleri baştan çıkarmak için kullandığım abartılı birer flört veya süs gereci olarak görüyor. Rakip olduğumuzu düşünmeye başladığından beri bana Howie'yi elde etmekten başka bir gaye yakıştıramıyor. Gelgelelim kaşlarını çatmayı unuttuğu zamanlar üçümüz beraber, hatta bazen sadece ikimiz, harika vakit geçiriyoruz. İşin gerçeği Howie'nin ikimiz için de pek zamanı olmuyor, dolayısıyla aslında birbirimizin hayatını kolaylaştırıyor ve güzelleştiriyoruz ama bunu ona anlatabilene aşk olsun. Stephanie beni sevsin istiyorum; sevmiyor.

"Dairesi de olunca" diyor Stephanie, haddinden fazla gerçek görünen sahte bir dudak büküşüyle, "sanki Stu karın da ben metresinim."

"Haydi ben işe gitmeden önce güzel bir şeyler yapalım" diyor Howie. "Mesela metroyla Wall Street'e gidip güneye, Battery'ye doğru yürüyelim. Oralar pazar günleri çok hoşuma gidiyor."

Stephanie siyaha yakın bir renge boyadığı tırnaklarını inceliyor. "Gelemem. Kanaldan Brian'la buluşacağım, beni Queens'ten alacak."

"O kel lavukla mı buluşacaksın? Adam ağzının suyunu televizyonda bile toplayamıyor."

"Biraz hassas mıyız? Çeşit peşine düşen kimdi?"

Howie zorla gülümsüyor. "Kıskanmaya hakkım yok diye kıskançlığımı musluk kapatır gibi kesemem ya."

"Durum gittikçe daha da adaletsizleşiyor!" Kendini ancak öyle tutabiliyormuş gibi kollarını bağlıyor Stephanie. "Ben pazartesiden cumaya çalışıyorum. Ofis o zaman açık. Sen çarşambadan pazara, saat ikiden ona kadar çalışıyorsun. Seni hafta sonu sabahları, salı geceleri, bir de şansım varsa haftanın herhangi bir gününün gecesinde saat ondan sonra görebiliyorum. Ama *bu*, çalışma saatlerini keyfine göre değiştiriyor, bütün boş vaktini işgal ediyor."

"Aslında benim bir tek pazartesilerim Howie'yle geçiyor. Cumaları kendime ayırıyorum" diyorum. "Pazartesileri de saat üçe kadar yazıyorum zaten."

"Ama yok, arkadaşlarının hepsini başımıza toplayıp bencil kuşluk yemeğiyle pazar sabahımızı da harcaması lazım. Üzerine pazartesi ben çalışırken seni kaçırmaktan bahsediyor!"

"İyi de Stephanie, ben de çalışıyorum. Şehirde hava sıcak. Yoruluyorum. Üstelik ben de onunla baş başa çok vakit geçiremiyorum. Benim acı çekmediğimi mi düşünüyorsun? Ben de daha fazlasını istiyor olamaz mıyım?"

Sinirli bir kayıtsızlıkla odanın diğer tarafına geçip sağlam sandalyeye oturuyor. "Bir kere de kendine sakla. Ha bire avaz avaz acı çekiyorsun. Kim dedi sana bu kadar dürüst ol diye? Ben demedim."

Elbette haklı. Abuk bir gülümseme ağzımın kenarlarında aşağıya kıvrılıyor.

"Yakın arkadaşının yokluğundan faydalanıp o arkadaşının sevgilisiyle işi pişiren hangimizdi? Ben sizi hoş mu buldum? Yoo. Yılan gibi kıvranıyordunuz; senin feleğin şaşmış, Howie büklüm büklüm: Jill'in içini rahatlatmalıyız. Uygar davranacağım diye yırtındım." Bacak bacak üstüne atmış, üstteki ayağının bileği havada uzunca kemerler çiziyor. Öfkesi oturduğu yerden küçük ama kuvvetli bir elektrikli testerenin vınlamasıyla yükseliyor.

Howie dizlerini ovalayarak, yavaşça ayağa kalkıyor. "Bana beni sevdiğini söylüyor."

"Söyler tabii!" Stephanie, kısa saçına kızgın bir fiske vuruyor. "Jill'in sözde pek görkemli hislerini bangır bangır ifade etmeyi sevmesi, hissettiklerinin daha yoğun olduğu anlamına mı geliyor? Teşhirci o!"

"Ben, onu tam bir sene boyunca ağzımı açmadan sevdim!"

"Ama ağzını açmadan edemedin, değil mi? İlla birilerini severek öldüreceksin."

"Senin de birkaç denemen olmamış mıydı?"

"Kesin sesinizi!" Howie duvarı yumrukluyor.

Sesimizi kesiyoruz. Ona bakakalıyoruz. Minuşka yatağın altına kaçıyor.

"İş patlayana kadar rahat etmeyeceksiniz, öyle mi?! Birini aşağıya atacağız! Tamam, tamam haydi. Yazı tura atacağım. O zaman gönlünüz olacak mı? O zaman sesinizi kesecek misiniz?" Ceplerini karıştırıp bulduğu bir çeyrekliği yere fırlatıyor.

"İlk orospuna vermemiş olsan Milt'in hediye ettiği gümüş parayı kullanman gerekirdi. Yirmi beş sente ikimizi mi istiyorsun şimdi?" Vazgeçmesi, sakinleşmesi için işi şakaya vurmaya çalışıyorum.

"Beraber geçen yıllarınızın bir anlamı olduğunu sanıyorsun" diye bağırıyor Stephanie, "ama ben elde edene kadar onu istememiştin!"

"Sakin ol, Stephanie. Yazı mı, tura mı?" Duygusal yorgunluk onu sarhoş etmiş. Yıpranmış sinirlerinin tiz vızıltısını duyabiliyorum. Ben iyi bir kondüktörüm; eskiden Donna'nın inişleriyle çıkışlarını da böyle, bir çırpıda sezerdim; şimdi de onun aşırı heyecanı ile çınlıyorum. Parayı iki avucunun arasında çalkalıyor.

Stephanie dudağını ısırıyor. "Ben zar atıp kazandığın bir şey miyim senin gözünde?"

"Bırak atsın" diyorum ona. "Bırak atsın. Sen devam etmek istemiyorsun zaten."

"Yazı mı, tura mı Stephanie?" Kendini sıktığı belli, çıldırmış gibi bakıyor.

"Hayır!" Parayı hapsettiği ellerine atılıyor.

Yüzlerimiz ışığa boğuldu sanki. Yabani bir gülümseme Howie'nin dudaklarını ayırıyor. İkimizi de görmüyor, gözleri ellerinde. Stephanie onun bileklerini yakalamış, ayırmaya çalışıyor. Howie kurtulup geriye bir adım atıyor. Sonunda iradesini üzerinden sıyırdık işte. "Yazı gelirse Stephanie, tura gelirse Jill." Parayı havaya atıyor. Para fırıl fırıl dönüp halıya, ikisinin tam ortasına konuyor. Stephanie hemen üzerine basıyor. "Göreceğim" diyor Howie gıcırtı gibi bir sesle. "Çek ayağını, Stephanie."

"Benden bu şekilde kurtulabileceğini mi sandın? Seni budala, ben demeden olmaz. Seni nasıl kontrol ettiğini göremiyor musun?Yanında nazını çekecek bir Stephanie olmasın, bir aya varmaz onu içinden tamamen atarsın. Ama işte, atana kadar da bana yaramazsın."

Howie'nin sesi alçak. Kolları iki yanında. "Gidiyor musun?"

"Koşa koşa. Özgür kaldığında yine beni aramakta özgürsün, Howie. Uslu durup ben kapıdan çıkana kadar bekleyebilecek misin? Gözyaşlarıyla veda etmeye niyetim yok çünkü bu kalıcı bir ayrılık değil. Aklın başına gelince görüşürüz." Parayı yatağıma atıyor. "Sana gelince!" Öfke dolu gözlerle bana dönüyor. "Yaptığının pespayelik olduğunu inkâr etme sakın!"

"Sen de üzerine basmadan önce o paraya baktığını inkâr etme. Ben senin canını yakmak..."

"Yok, senin istediğin benim canım yanmıyormuş gibi yapmam."

"Tamam, pes. Fakat ben de hayatta kalmak için çabalıyorum."

"Sen aranıyorsun. O içine tükürdüğüm ilkelerinden ödün vermeyi öğrenene kadar her hafta başka sebepten öleceksin, peki kime ne bundan? Sen dürüstlük edip durdun, ben hoşgörü gösterip durdum ve artık bitti. Bana yetti. Benden bu kadar!"

Kapı çarpıyor. Howie kendini yatağa atıyor, yüzünü duvara dönüyor. Ben oturup ödlek ödlek, kıpırdamadan bekliyorum. Minuşka yatak örtüsünün sarkan parçasının altından sürünerek çıkıyor. Odayı koklarken kulaklarını havaya dikiyor. Bağırış çağırış bitti mi? Sallana sallana önüme kadar gelip kucağıma hopluyor, etrafında döne döne kendine güvenli bir yuva yoğurmaya başlıyor. Benimse gözlerim, dört elle sarıldığı kederini

safra aromalı bir ekşi şekermiş gibi emen Howie'de, bekliyorum. İşe gitme saati geldiğinde nihayet ağzımı açmam gerekiyor. Boğazımı temizliyorum.

Tam o sırada doğruluyor. "Tiyatroydu bu. İkimiz de oynadık."

"Birbirini iyi tanıyan iki insanın konuşmadan anlaşmasını oyun sayarsak evet." Dikkatle sözlerinin etrafından dolanıyorum.

"Hayır!" Ellerinin tersiyle gözlerini sertçe ovalıyor. "Yaptığımız çirkindi." Ağır ağır kalkıyor, eşyalarını alıyor. "Domuzdan farkımız yok."

Sessiz kalmaya uğraşıyorum. İyileşmesine izin vermeliyim. Kediyi kucağıma alıp arkasından yürüyorum, karanlık merdivenlerden aşağıya inişini izliyorum.

Donna alnını silerek paldır küldür içeri giriyor.

"Fakat fevkalade havalı duruyorsun" diyorum ona. "O kıyafeti ben giyiyor olsam bayılmıştım."

Ata yakası boynunda yükselip saçlarının arasında kaybolan beyaz bir gömlek var üzerinde. Kollar uzun ve kolalı. Ağır hareketlerle çıkarıyor. "Bana yardım etmelisin. Çürüklerimi makyajla kapatman lazım."

"Ne oldu?"

Boğazının iki yanında mosmor iki çürük var. Cılız pazıları da bezeli. "Peter'la tartıştık."

"Bunu o mu yaptı?"

Gayet sakince başını sallıyor. "İnanılmaz bir siniri var. Sen de biliyorsun."

Dairesinde geçirdiğim son gün aklıma geliyor, başımla onaylıyorum. Onun o dar gövdesinin tam ortasına bir bıçak soktuğumu hayal ediyorum. "Onu terk edecek misin?"

"Terk etmek mi? Stu! Saçmalama. Ona bayılıyorum. Ara sıra kavga ediyoruz, hepsi bu. Herkes eder. Bir iki kavga için insan evliliğini bitirmez." Sutyeniyle tuvaletin kapağına oturup bana makyaj malzemelerini uzatıyor, mavi keten kalem eteği kirlenmesin diye havlularımdan birini kucağına seriyor.

Özenle önceden kalma fondöteni yıkayıp onu kuruluyorum, ardından tekrar boyamaya başlıyorum. "Niye kavga ettiniz?"

"Akşam yemeğiyle ilgili. Önemli bir şey değil." Usul usul konuşuyor. "O benim hayatımın merkezinde. Şimdiye dek bir erkekten beklediğim her şey onda var. Güzel. Aynı anda hem soğuk, hem sıcak. Asla önüne geçmiyorum. Asla ondan uzaklaşmıyorum. Yalnızca bir şeyler başarabilmek için birazcık özgürlük istiyorum. O bir fizikçi, bir bilim insanı. İşine herkes saygı duyuyor. Benim tek istediğim durumu bir nebze dengelemek. Kendi paramı kazanabilmek."

"Ama canını yakıyor."

Bana acıyarak bakıyor. "Sevilen kişi insanın canını yakar hep. Yakabilir çünkü. Sevmiyor olsan en fazla sinirine dokunur."

"Bu bana deli saçması gibi geldi, Donna. Sokakta tecavüzcünün teki seni öldürebilir. Veya bir gaspçı da oranı buranı morartabilir." Boyamayı bitiriyorum.

Yatak/kanepeme geçip fondötenin kurumasını beklemeye koyuluyor. Stu, sen uyuşturucular hakkında az buçuk bir şeyler bilirsin, değil mi? Eroinden ölen bir kız arkadaşın vardı, söylemiştin."

"Evet... de benim gram bilgim yok."

"Acaba diyorum... hani, duymuş musundur, birine Deksedrin bağımlılık yapmış diye kulağına çalınmış mıdır?"

"Ders çalışmayan çocukların sınavdan önce aldığı ilaç mıydı o? Yoo."

"Bana da yapmaz gibi gelmişti. Bir süredir amfetamin kullanıyorum da."

"Neden? Senin enerjin hep yüksektir."

"Hızlı kilo vermek istedim. Yol da ağır gelmeye başlamıştı. Çok uzun sürüyor. Peter'a tazecik görünmem gereken zamanda kapıdan içeri sürüne sürüne giriyordum... Şimdi yine beni çekici bulmaya başladı."

"İyi de o seni her zaman çekici bulmuştur!"

"Tabii Stu, tabii. Erkek evlenmek istediğinde seni güzel bulur. Ama evde olmana alıştıktan sonra; onun hizmetçisi, bulaşıkçısı, aşçısı, çamaşırcısı ve temizlikçisi olduktan sonra rütbe kaybediyorsun sanki. Hakikaten seni daha az çekici bulmaya başlıyor."

"İyi de işten diyorsun, kilodan değil ki."

"Olabilir." Gülümsüyor. "Aşk hayatımızın hareketlendiği kesin. Evlenince böyle dönem dönem mi oluyor acaba? Altmış yaşında hâlâ tavşanlar gibi devam ediyor olmak isterim."

"İştendir o. Ben seni biraz daha toplu beğeniyorum."

"Ay Stu, sen tombul kadınları beğeniyorsun. Annen gibi."

"Doğru." Biraz afalladım. "Bu aydınlanma için ne kadar süre analize gitmem gerekirdi?"

"Peter'ın analistine gidersen beş yıl. Emil'e gidersen sana bir hap bulur." Sesi biraz hırçın. "Ah Stu, birbirimizi kaç yıldır tanıyoruz, neler geçirdik. Sana güvendiğim gibi kime güvenebilirim ki?"

Pazartesi, Howie'yle son görüşmemizin üzerine geçen sekizinci günün, konuşmadan geçen sekizinci günün akşamı; ben spagetti haşlarken Minuşka dimdik kuyruğuyla rap rap kapıya gidip ısrarla miyavlamaya başlıyor. "Ne var? Fare mi var?" Yanında dikiliyorum. Kapının arkasında biri mi var? Saat altıda sapık gezmiyordur herhalde. Kapıyı açmaya cesaret edemiyorum ama aldırmayıp mutfağa da dönemiyorum. Nihayet biri tıklatıyor. O zaman anlıyorum. "Howie?"

Kendi anahtarını kullanmak istemeyip orada beklemiş. Mutfağı kokluyor. "Yemek mi yiyordun?"

"Neredeyse hazır. Çok yaptım. Yemez misin?"

Tereddüt ediyor. Akşam yemeğinin kokusu da kendi savunmasını sunuyor. "Gerçekten yeterince var mı?"

Cömertçe bir köfte daha ekliyorum, biraz daha mantar doğruyorum. Elimden geldiğince kutluyorum: Yemek süresince benimle olacak.

Oturduğu yerden odayı inceliyor; buraya yabancı gibi mi davranacak? Yüzünde ifade yok. Paramparça döner, ben de onu sevgimle dikerim diye düşünmüştüm ama herhangi bir çözülme göstermiyor. Minuşka önünde oturmuş ondan bir davet bekliyor, o ise kedinin yalvaran bakışlarını görmezden geliyor.

Sofrayı kurarken düşünüyorum, aramızdakilere son verecek olsa yemek teklifimi kabul eder miydi? Ederdi. Nazikçe ayırırdı bizi: Mantıklı bir fikir alışverişinden sonra kendi yollarına giden iki eski dost olurduk. Karşısına oturduğumda Stephanie'nin

yokluğunu hissediyorum. Benim iştahım uçup gitti ama o sakince yiyor.

İkinci tabağını alırken "Neden geldiğimi merak ettin mi?" diye soruyor.

"Ben gelmediğin zaman merak ediyorum."

Hiçbir kıpırtı yok. Gözleri kış rengi. Kafatasının içinde de aylardan aralık. Bir daha etrafına bakınıyor. "Neler yaptın?"

"Yazdım. Okudum. Kedimi eğledim. Üçer üçer kuruş biriktirdim."

Yüzü sertleşiyor, rahatlığım sinirini bozdu. "Bir de kendine yeni birini aramışsındır."

"Yok, henüz aramaya başlamamıştım." Bir dokunabilsem keşke. "Çirkin bir soru bu."

"Sen kendini nadasa bırakmazdın. Kibar davranmamı beklemiyordun herhalde?"

"Bir keresinde çok az beklentim olduğunu söylemiştin, ben de sana hayır, fazla beklentim var demiştim. Kahve yapayım mı?"

"Mike ne kadar sürmüştü?"

Ocağa dayanıyorum. "Ocaktan eylüle."

"Yani bana altı ayını vereceksin."

"Sana kendimi vereceğim."

"Hayır. Ufacık bir parçanı verip mesafeni koruyacaksın. Üçgeni sevmiştin. Beni kendine istemiyorsun."

"Ben senin canlanmanı istedim! Bir defalığına istediğini yap istedim."

"Dileğin gerçek oldu mu şimdi?"

"Git başımdan!"

"Şimdiye kadar birlikte olduğun erkeklerin hepsinden nefret ediyorum. Hepsi piç. Daha da beter olacaklar."

Howie'nin çok sevdiği o spagetti sosunu Kemp'ten öğrenmiştim. "Hayır. Doğru değil. Her arkadaşlık, her yakınlık bir şeyler öğretir. Öğreniyorum."

"Neyi öğreniyorsun? Timsah sikmeyi mi? Her biri senden neler götürecek diye mi bakıyorsun?"

"Bu doğru değil. Mike neredeyse beni öldürecekti. Örgümü yavaş örüyorum."

"Ne diye? Acı çekmek bu kadar mı zevkli?"

Bir erkek kardeş gibi bütün çürüklerime parmağını basıyor. Nereye batıracağını bildiği iğneleri korkularımı uyandırıyor, tutuşturuyor; yalazlarından yüzünü göremez oluyorum. "Eşyalarını al. Git buradan, git, her şeyi mahvetmeden git!"

"Ben hayatına bir ek, bir çıkıntı değilim. Öyle kolay kolay gelmem, Jill. Ama kolay da gitmem." Kollarımı tutuyor. "Seni ağlatmak istemedim."

"İstedin."

"Tamam. Özür dilerim. Ama daha bitmedi."

"Bitsin! Git buradan. Dinlemeyeceğim."

"Tepki vermeyi kes de beni bir duy. Senden ayrılmak istemiyorum. Ben sana sırılsıklam âşığım. Vücudun geceleri rüyalarıma giriyor. Asılırken seni düşünüyorum."

"Gerçekten mi? Peki beni istiyorsan sorun ne?"

"Başından beri olanlar. Yanlış başladık. Yamuk gitti hep. Şimdi tekrar başlamak için bir şansımız var. Dosdoğru, tertemiz. Köşe bucak kaçarak değil. Böyle bitirip, yeniden başlayıp içine ederek de değil. Yeni bir hayat."

"Sevgili mi olacağız?"

"Fazlası. Evleneceğiz!"

"Ne?"

"Duydun beni." Çenemi tutuyor. "Bütün hafta bunu düşündüm durdum. Haydi yapalım."

"*Evlenelim* mi?"

"Hiç yoktan iyidir deyip azını kabul etmeyeceğim. Bir şeyin yalnızca bir parçasına, bir kısmına olur demeyeceğim. Senin bana ihtiyacın var, Jill. Hayatına bak, kendini harcıyorsun."

"Yani... O kadar kıyamet benimle evlenmek istediğin için mi koptu?"

"Daha ister miydin?" Gülüyor, beni bırakıyor. "Kahve diyordun, yaptın mı?"

Etrafımda dönüp bakıyorum. Suyu koymuşum ama kahve eklememişim. "Sıcak su içebiliriz. Şampanya almaya giderim diyorsan başka."

"Sonra. Kahveyi yap şimdi."

Birkaç kaşık koyuyorum. "İyi de neden bana sormadın ki? Yani neden güzelce sormadın?"

Apaçık bir inanmazlıkla bana bakıyor. "Salına salına gelip 'Bugün biraz evlensek mi, ne dersin?' mi diyecektim? Deli misin sen?"

Karnımı tutuyorum. "Buraya taşınsan olmaz mı? Resmi tutkal olmadan da gayet güzel yaşayabiliriz."

"Olmaz. Kahveye bak."

"Neden olmasın? Nikâhsız evlilik işte. Kendi kendimize."

"Aileler yüzünden. Tıp fakültesi yüzünden. Vergiler yüzünden. Bir de artık ayaklarını yere basıp kendini adaman gerektiğinden."

Kahve hazır olduğunda sandalyelerden birine çöküveriyorum, bacaklarım tutmuyor sanki. Nasıl serseme döndüm. "Bir daha söylesene."

"Kendini adaman gerekiyor."

"Yok, asıl şeyi."

Sırıtıyor. "Evleniyoruz."

"Şimdi daha iyi oldu. Benim bir kadın olarak yeterli olduğumu düşünüyorsun yani. Hani derler ya... Ve beni seviyorsun. Seviyor musun? Hiç söylemedin sevdiğini."

"Seni seviyorum."

"Nihayet! Ama olduğum gibi mi? Beni yani? Nikâhtan sonra başka birine dönüşmemi beklemiyorsun?"

"Saçmalık. Elbette zamanla ufak tefek, yaşlı bir hanıma dönüşmeni bekliyorum."

"Galiba bunca zaman içten içe, bilmeden anneme inanmışım. Kimsenin beni istemeyeceğini düşünmüşüm."

Dudakları keyifle, yavaşça kıvrılıyor. Kahvesinden bir yudum alıyor. "Evlilik karşıtlığının uçup gitmesinin bir evlenme teklifine baktığını biliyordum zaten."

"Çok güvenme. Öyle elden düşme bir evliliği bana kabul ettiremezsin. Şimdiye kadar gördüklerimden farklı bir evlilik istiyorum."

"Ben sana bir tane teklif ediyorum işte. Benimle." Beni kucağına çekiyor. "Ben sordum, sen beni aldın, yapacağız artık. Sahiden yapacağız."

Kırıştırılmış bir kâğıt kadar hafifim. Mutlu olacağım; onu mutlu edeceğim. Ne sıra dışı. Ne kadar sıradan. Tam göbekte kendime sevildiğim bir sığınak buldum.

Otuz Dokuzuncu Bölüm
Şampanya ve Kan

ŞAMPANYAYI DONNA'YLA içiyoruz. Gerçek Fransız şampanyası, onun parasıyla aldık. "İki zaferi birden kutluyoruz" diyor neşeli bir sersemlikle. "Sen evleniyorsun. Eminim bizim kadar mutlu olacaksınız. Evlilik harika bir şey Stu, hayatın tadı ancak böyle çıkıyor. Senin için de çok *sağlıklı* olacak."

"İkincisini söyle artık..." Neden devam ediyorum bilmiyorum, bilinçli olarak karar verdiğim bir şey değil ama vücudumun bir yerinden bir ses yükseliveriyor: "Hamile misin, Donna?"

Oturduğu yerde zıplıyor. "Nereden çıktı ki?"

"Ne bileyim. Var mı öyle bir şey?"

"Yoktur umarım. Aslında birkaç hafta önce diyaframımda minicik bir delik buldum. Gerçi hemen gidip yenisini aldım. Dert etmeye gerek yok, Stu. Ama aramızda kalsın. O kadar şanssızsam o sorunu da zamanı gelince hallederim. Ben daha olumlu bir şeyi kastetmiştim. Kanal 5'te öğle haberleri için teklif aldım."

"Hava durumu mu?"

"Değil, Stu. Gerçek haber. Ciddiyete atılan dev bir adım. Büyük haberleri vermezler, biliyorum, belediye başkanıyla, hatta belediye meclisiyle ilgili bile haber sundurmazlar ama olsun. Kısacık kostümler olmayacak artık. Dekolte olmayacak. Başardım! Moda, kadınların hikâyeleri, hayatın içinden haberler..."

"Öğle haberleri demek. Nasıl olacak?"

"Sabah erken kalkıp arabamla gideceğim. Peter geldiğinde de evde olacağım. O çok memnun oldu."

"Analistini ne zaman göreceksin?" Asıl merak ettiğim benim onu ne zaman görebileceğim, zira dokuzdan beşe ofisteyim.

"Emil alsın analizini kıçına soksun. Peter'la olan iletişimimi geliştirmeliyim, Park Bulvarı doktorunun tekiyle iletişimimi değil... Verdiği ilaçları bırakmakta biraz zorlanıyorum. Birkaç seansa daha gidecek gibi olursam söyleyeyim de bana erken saate randevu versin."

"Peter analizi bırakmak istiyorsun diye üstüne geliyor mu?"

"Çok yukarıdan bakıyor. Analiz bir bağlılıkmış, bir süreçmiş, kafama esince kaldığım yerden devam edemeyecekmişim. Tamamlasam çocuk istemeye başlarmışım."

"Diyaframındaki delikten ona bahsettin mi?"

"Hayır..."

"Hamileysen şüphelenmeyecek mi?"

"Nereden anlayacak ki?" Birer bardak daha şampanya dolduruyor. "Diyaframımı sadece bir yıldır kullanıyordum aslında. Jinekoloğum geçen yaz yeni bir tane yazmıştı... Arabamı artık değiştirmem gerek, Sprite çok eskidi."

Bardağımı hafifçe onunkine vuruyorum. "Kanal 5 haberlerine içelim. Gerçekten çok sevindim."

"Stu, başardım. Bu benim tek gerçek şansım gibi hissediyorum. Bu işte kendimi buldum. Kimse becereceğimi düşünmüyordu. Ama Peter'ın artık bana daha çok saygı duyduğunu biliyorum, tamam, çalışmama laf ediyor ama yine de... 5 haber kanalı bir de, reytingleri de iyi... Düğün ne zaman? Ben geleyim mi?"

"Önce annemlere ve annelerine söyleyeceğiz. İki hafta sonra Detroit'e ziyarete gidiyoruz."

"Cidden mi? Benim yaptığım gibi nikâhı önceden kıysaydınız ya."

"Howie kaçak göçek evlenirsem evlendiğimize inanmayacağımı söylüyor. Beni kurtarıyormuş."

"Muhtemelen kurtarıyordur" diyor biraz daha şampanya koyarken. "Kurtarılmaya içelim. Peter beni kurtardı."

"Tam olarak neden kurtardı?"

"Kötü alışkanlıklarımdan. Kendi kendimi yiyip bitirmekten. Yalnız başıma kalıp delirmekten. Ucuz bir orospu olmaktan, barlarda kamyon şoförü avlamaktan."

"Donna, öyle şeyler düşük bütçeli filmlerde olur. Annem gibisin. O da kadınları ev hanımları ve kız kuruları olarak görüyor. Orta Çağ'da mıyız? Ya evlen ya manastıra kapan. Dört yıl iyi bir üniversitede okuyup sonra orospuluk yapan kaç kadın gördün?Ben senden çok orospu tanıdım, orospuluk sıkıcı iş. Para için yapıyorlar; ya kendi başına geçinebilmek ya da çocuklarının karnını doyurmak için. Bazen de alışkanlıktan."

"Peter'ın arkadaşları ne zaman doğuracağımı sorup duruyor. Hepsinin karıları hamile. Bazen Long Island'da yaşayan yaşıtım bütün kadınlar hamileymiş gibi geliyor. Ama Peter'ın kazandığı para bize yetmez."

"Ee, onu ayarlamıştın ama. Değil mi?"

"Hepsi pek parlak planımın parçasıymış gibi epey diklenmiştim ama işin gerçeği, bugünkü giderlerimiz o zamankinden fazla. Ona kalsa yarın Detroit'e taşınır, Stu. Edison'da daha yüksek maaşla işe girebilir. Ailesi de hemen ona bir ev yaptırır. Babasının oğlu olmaktan nefret ediyor ama faydalarına alışmış; o faydalar da sadece Detroit sınırları içinde geçerli. Burada bir iki modern mimari meraklısı hariç pederin adını duyan yok."

"Taşınmayın sakın! Seni deli gibi özlerim."

"Taşınmayacağım zaten! Anında onların boyunduruğu altına girer. O kadar emeğim çöpe gitmiş olur. Babası verdiği her sent karşılığında kendinde ona saygısızlık yapma hakkı buluyor, onların yanına gidersek evliliğimiz biter. Ayrıca annesinin saç boyasına alerjim var."

Minuşka ortamıza oturdu, mırlıyor. Şimdi Donna'yı affetti ya, hep gelip yanına sokuluyor. Gözleri hazdan incecik olmuş iki sarı çizik.

"Howie'yle evlenmem, Mike'ın beni annemlerin onun üzerine sürmeye çalıştığı bir kir olarak görmesinin acısını silecekmiş gibi hissediyorum."

"Şimdi iyi ki o zaman hevesli değilmiş demiyor musun?" Donna, şampanyanın dibini bardaklarımıza boşaltıyor. Hareketleri sakar ve sarsak. İkimiz de sarhoş olmak üzereyiz. "Nedense ben seni hiç Howie'yle hayal etmemiştim. Daha... ihtişamlı birini istersin sanıyordum."

"Doksan yaşına gelip beşer defa evlensek de birbirimizin kocalarını beğenmeyeceğiz, Donna."

"Ailesi sana iyi davranır mı?"

"Davranmaları için bir sebep göremiyorum. Beni kabul edecek bir aile düşünemiyorum aslına bakarsan."

"Ne zaman gidiyorsun? Aslanın inine yolculuk, haydi bakalım."

"Eylülün ilk haftası, okul açılmadan."

Minuşka'yı seviyor. "Sen yokken bu kızı kim besleyecek?"

"Alberta dönecek. Ona sorarım diye düşünmüştüm."

"Ben beslerim. Hafta içiyse tabii."

"Cumartesi akşamüstü çıkıp çarşamba döneceğiz."

"İşçi Bayramı'nda çalışacağım zaten. Sen gelene kadar her gün beslerim. Hiç sorun olmaz. Hoşuma gider hatta. Bana anahtar bırak da."

Aniden artan saygınlığım şoke etkisi yaratıyor. Haberler Bolonez'i bile yumuşatmışa benziyor. Julie bana içine Carl Jr.'ın ve Constance bebeğin, arkaplanda ev kadar olmuş kendisinin de çıktığı fotoğraflarını da sıkıştırdığı uzun, neşeli bir mektup gönderdi. *Arka arkaya beş çocuk. Şimdi parmakla saydım. Julie bebek doğurmaya bayılıyordu. Hamilelik hoşuna gidiyordu; ilk birkaç taneden sonra normal doğumla ve Le Leche League'le ilgilenmeye başladı. Annem gibi Julie de çocuklarla küçükken çok iyi anlaşıp, eve karne getirmeye ve okulda sosyal problemler yaşamaya başladıkları yaşlarda onlardan soğuyan biri oldu hep. Çocukları yedi yaşından itibaren dünyaya şaşkın, mutsuz gözlerle baktı; sürgüne gönderilmiş birer melek gibilerdi. Carl evliliklerinin daha ilk yılında Julie'yi başka kadınlarla aldatmaya*

başlamıştı ama Julie hiçbirini umursamadı. Ona göre bunlar önemsiz şeylerdi. 68'de Carl esrar içmeye başladı, saçını uzattı, lise çağındaki kızların peşine düştü ve dağarcığına tuhaf tuhaf kelimeler ekledi. Ruhunu büyütmek için işi bıraktı, hatta bir seferinde New York'ta kapımı çaldı. Ben o zamanlar ayağımda asker botlarımla "Kahrolsun emperyalizmin bekçi köpekleri!" dönemimde olduğum için karşımdaki Beatles modeli saçlarına boncuklu bandana sarmış, uyuşturucu araç gereciyle dolu hakiki deri evrak çantasıyla gezen o hormonlu hippiyle pek anlaşamamıştım. Carl sonradan Cleveland'da yakalandı ama ailesinin avukatı, Julie'ye dönmesi koşuluyla onu kurtardı. Böylelikle Julie bir bebek hakkı daha kazandı ve altıncı çocuklarını 1971'de doğurdu. Carl adını Karma koydu. Arkadaşları adımı duymaya başladığında Julie, bana Noel kartları ve içlerine hep fotoğraflar koyduğu mektuplar göndermeyi kesti. Kopan şamatayı üzerine alındı, gücendi. Benim kim olduğumu biliyordu sonuçta; kendimi başkalarına başka türlü yutturmaya çalışıyordum. Öyle ya. Bağımızın kopmasına üzülmüştüm yine de.

Evlilik planlarımız, duyanları toprağı gübreleyip herkese yarayacak bir bereket tohumu ekecekmişiz gibi sevindiriyor. Bütün dünyanın beni sevmesi için yapmam gereken sadece bu muydu yani? Görüştüğüm herkesin başına bir tutam darı serpiyorum: âşıkların tomurcuklandığı bir dünyada güvende hissederim bir tek. Çiçekli kafamın tepesinde birkaç suratsız arı Stephanie için suçlu bir terane tutturmuş; ödleri koparak vızıldadıkça vızıldıyorlar.

Çamaşırhanede, evcimenlere yönelik bir televizyon kanalıymış gibi Howie'nin dönüp duran kıyafetlerini izliyorum: Renkli çorapları, işe giderken giydiği soluk gömlekler. Evli olmayı hayal etmeye çabalıyorum. İkimiz de çalışıyoruz, verimliliğin alçak uğultusunu duyabiliyorum. O iyileşiyor; ben yazıyorum. Birbirimize yoğun ve üretken günlerimizi anlatıyoruz. Yanımda bir kâğıt parçası var, iki gün önce yastığımın üstünde buldum. "Jill, seni seviyorum. Işıl ışıl bir hayat yaşayacağız seninle." Ufacık kalana kadar katlayıp cüzdanımın bir gözüne sakladım. Ne zaman bir şeyin parasını ödeyecek olsam parmağımın ucuy-

la dokunuyorum. Seviliyorum. Bundan önemli bir şey olabilir mi? Güneşinde olgunlaşıyorum.

"Detroit'ten döner dönmez ev bakmaya başlarız" diyor makarnasını yerken. Akşam yemeğini hastanenin kafeteryasında yediği için ana öğünümüz öğle yemeği.

"Burada yaşasak olmaz mı?"

"Yolda o kadar vakit harcayamam. Sonbaharda ders yüküm ağır olacak."

Bir pişmanlık batacak oluyor, vicdan azabıyla def ediyorum. Ah ilk evim, mahremim, biriciğim.

"Ayrıca burada gelenin gidenin çok oluyor. O patırtıda ders çalışamam... Robbie ve Steve'le yaşamaktan nefret ediyorum. Onlardan pasaklısını bulamazsın. Banyo, metrodaki umumi tuvalet gibi kokuyor. Mutfak da metronun içi gibi kokuyor. Seninle insan gibi yaşayacağız."

Yetişkin olacağım. İki erişkin insan. Soğuk duş gibi geliyor. İnanamıyorum: Evcilik oynayacağız.

Yüzümü avuçları arasına alıyor. "Ben senin içindeki kimsesizi görebiliyorum. Bir eve hasret o çocuğu. Duygusuz adamların vurdumduymazlığıyla örselenmiş o kadını."

Gözüme bir damla yaş doluyor. Kırılacak gibi hissediyorum. Elbette ilgilenilmeye ihtiyacım var.

"İlk birkaç yıl zorlanırız. Sonra içinde hiçbir ukde kalmayacak. Hayalini kurduğun her şeyi, hevesim kırılır korkusu olmadan yapabileceksin. Beni de doğru yolda tutacaksın, eminim. Banliyölülerin arasına girip doğru bir diyet ve egzersizle iyileşecek insanlara plasebo kakalamama izin vermeyeceksin."

Beraber olacağız; çocukluğumdan beri tatmadığım bir eminlikle biliyorum bunu. O bana günün doğuşuyla batışı gibi vadedilmiş. Uyluğunun kalın kemiği, alnı, yosun gibi saçları, kış rengi gözleri, inatçı ağzı: Gitmeyecek. Yürüdüğüm dikenli yollara uzaktan bakıyorum, hepsi ona varacakmış meğer. Sebep olduğum ve katlandığım tüm kazalar, tüm darbeler, yalnız gerekli bir girizgâhmış. Birbirimizden ayrı düşmüştük, şimdi birbirimize uzanıyoruz; bir şiir gibi, tostoparlak.

"Sana nasıl bakacak? İnsanlar âşık olduklarında ay peynirden sanıyorlar. Kaşığımın sapı uzun olsun, erişirim, diyorlar. Bana bak küçük hanım, çalışıp iyi kötü geçineceğine üniversitede yıllarca yan gelip yatan kızlara sıcak suyu akmayan bir ev ağır gelir." Annemin saçları siyah bir alev gibi kabarıp çırpınıyor. Tombul vücudu teyakkuzda. Oradan oraya sıçrıyor, büyük tangırtıyla tavaları ocağa, bulaşıkları lavaboya koyuyor.

"Anne, şu anda bana kim bakıyor? Ben bakıyorum. Çalışmayı bırakacak değilim." Bir ayağı kısa mutfak masasının başında, bıçağım havucun ortasında kalakalıyorum: Bütün bu tantana nasıl da hoşuna gidiyor. Kudretinin karşısında ev çürüdükçe çürüyor, her an duvarları sahne dekoru gibi indirirebilir sanki; indirmiyor.

"Sen ev çekip çevirmeyi nereden bileceksin? Göz açıp kapayıncaya kadar senden bıkıp liseli kızların peşine düşecek bir oğlan uğruna kemiklerin dizlerinden çıkasıya sürünürsün artık." Kolumu yakalıyor. Kopkoyu gözleri yüzümü kertiyor. "Başına bela mı aldın?"

"Hayır. Hamile değilim, hamile kalmayı da planlamıyorum."

"Hah! Kaç kadın faka basmayı planlıyor dersin? Bebekler plan dinlese şu sokağın nüfusu şimdikinin yarısı olurdu!"

Gülüyorum. İstediği zaman espri yapabilmesine şaşırıyorum. Annem olmasa değerini daha çok bilir miydim acaba?

"Yaşın daha genç" diyor hüzünle.

"Sen benden gençtin. İlk iki seferinde yani."

"Şişşt! Aman, yaşım senden küçüktü. Ama dünyayı biliyordum, civcivim. Erkek kardeşlerimin doğumuna su kaynatmış, popolarını yıkamıştım; cenaze levazımatçısıyla tabut pazarlığı yapmıştım. Onlar da hep fazla para ister ha. Cenazeci aileye gireceksin. Oğlunun yaptığı hataları babası gömsün, oldu mu şimdi?"

Howie'yi bir an için bile iyi bir koca adayı olarak görmedi. "Babası yıllar önce öldü, anne. Annesini de o evden çıkardılar zaten. Kadın Howie'nin ninesiyle üç odalı bir apartman dairesinde yaşıyor."

"Zavallı oğlan!" Dilini şaklatıyor. "O da benim gibi babasını erken kaybetmiş. Zavallı kadın! Yuvasından sökülmüş mini-

minnacık, bahçesiz bir eve tıkılmış. Mahalle de tekinsizdir kesin."

Bildiğim kadarıyla buradan güvenli ama ağzımı açmıyorum. Şu zamanda moral bulunacak kaynakları azaltmanın âlemi yok.

Howie akşam yemeği için geldiğinde annem demirden bir kedi yavrusuna dönüyor. Onu mahsus eski ev elbisesiyle karşıladıktan sonra gözden kayboluyor. Babam candan ama perperişan. Tekli koltuğa süklüm püklüm oturmuş telaşla sigarasını içiyor, mahcubiyetinden kaşları kavuşmuş. Ellerinin üzerinde kış ağaçları budaklanıyor. Bu sıralar benimle yalnız kaldığında Tigers'la Yankees maçlarını konuşuyor. Esas endişesi Yankees'i tutmaya başlamış olma ihtimalim sanki.

Annem payetli mor bir entariyle beliriyor. Heybetle altı üstü bir metre ötemizdeki yemek masasına doğru ilerlerken, Howie'nin kolunu çimdikliyor. Dört ampullü yamuk avizenin ışığında, tavada kızartılmış tavuktan oluşan yemeğimize oturuyoruz. Rahatlayın millet! Ben rahatlayabilsem şu masanın altına giriverirdim herhalde. Kafamın tepesinde kalbin kan kırmızısı ve gerçek aşk mavisi bir neon tabela parlıyor: SOFRANDAKİLERİ KENDİN GİBİ SEVECEKSİN. Howie haysiyetini sandalyenin sert minderi gibi altına almış. Annem başını şuh şuh geriye atıyor, kirpiklerini kırpıştırıyor; ardından ona leş gibi şüphe ve hakaret kokan uğursuz bakışlar atıyor. Babam tabaklarımızın iki kilometre kadar üzerine dalmış, buz gibi bir derede balık tutuyor.

"Memurun tekini sıcak yatağından kaldırıp nikâh kıyacaksınız, ha? Öyle düğün mü olur? Kötü başlarsa kötü biter." Annem tavuğun göğsüne bakarak bilge bir tavırla başını sallıyor.

"Evlenince paraya ihtiyacımız olacak." Howie nesnel ve metanetli davranıyor, fırtınaya önceden hazırlanmış. Aklı başında ama mesafesini de koruyor; tıbbi tavrı şimdiden oturuyor.

"Annen ne diyecek bakalım." Başını yana eğiyor, siyah gözlerini Howie'nin tenine batırmaya başlıyor. "Alelacele, öylesine bir salonda düğün yaparsanız elâlem ne der?"

Çabucak atılıyorum: "Bir yıla unuturlar. Dört temmuz kutlar gibi bando, havai fişek falan istemiyoruz."

"Nedenmiş?" Annem başının asil bir hareketiyle saçlarını geriye atıyor. "Bir kere evleneceksiniz. Gerçi bu devirde hiç belli olmaz. Bazısı her sene evlenecek yeni birini buluyor."

Babamdan boğuk bir homurtu yükseliyor: bilmez mi, iki senede bir yeni bir talibe baba rolü yapıyor.

Howie'yle göz göze gelmemeye çalışıyoruz. Amerikalı gibi konuşan, düzenli bir işi olan, maçları kaçırmayan babamı kendine daha yakın buluyor. Annemin karşısındaysa siyasileşiyor; üzerine ittifak kuracak ya da üstünlüğünü kabul ettirecek bir zayıflık aramaya başlıyor. Annemi kendi durgun, cefakâr, mülteci annesine benzemediği için kınıyor. Onun kaprislerini sevimli bulsun, enerjisini ve hayal gücünü değerlendirebileceği bir uğraş bulamamış olmasının onu nasıl çarpıttığını anlayabilsin, yaşadıklarının soldurduğu ama yok olmuş ormanların kayalarda bıraktıkları fosiller gibi izlerini silemediği görkemini sezinlesin istiyorum. Ben, annemin hayal gücünün ve menfez bulamamışlığının ürünüyüm. Onları bana sevdiren özelliklerinin kırıntısını görebilmelerini ümit ederek, birbirlerini kandırma çabalarını izliyorum.

Ailesinin sorun çıkarmasını bekliyorduk ama meğer eldeki adaylar arasında itici bulmadıkları benmişim. İlk başta annesi bana karşı biraz katıydı, gözleriyle yüzümün derisini kaldırmak niyetinde gibiydi. Ama yemeğimizi yedikten sonra çözülmeye başladı. Çok uzun süredir tutulmuş bir nefes şimdi ağır ağır veriliyor sanki. Sonradan Howie anlatıyor, annesi "Yunan olanla evleneceksin diye korktuk" demiş.

Zamanın buzdan bir sarkıtmışçasına şıp şıp damladığı, duvardaki eski guguklu saatin ölçtüğü saatler boyunca çiçekli koltukta annesinin yanında oturuyorum. Romatizmadan iki büklüm olmuş ninesi, karşımızdaki tekli koltukta. Howie odanın diğer ucunda televizyon izliyor.

"Hasene* geçsin, sonra eppes** daha iyi bir işe girersin, zeki kızsın" diye kıstırıyor nine.

Annesi, "Hem o zaman Howie yazları hastanede uzun me-

* Yidce, düğün. (ç.n.)
** Yidce, belki. (ç.n.)

sailer yapmak zorunda kalmaz" diye araya giriyor. "Onun da bir tatile ihtiyacı var."

"Tıp fakültesi ona yetiyor da artıyor zaten" diyor nine, sıra yine ona gelince. "Tahles*, sen tam gün iş bulamaz mısın?"

Destek için Howie'ye bakıyorum ama televizyona dalmış, bizi dinlemiyor. Annesi gece kanepede yatıyormuş. Kendi yatağını Howie'ye vermiş, diğer yatakta da nine uyuyormuş. "Ben yazıyorum. Gerçek işim o. Yaptığım işler, yazı yazma imkânım olması için bulduğum geçici şeyler."

"Üniversitedeyken şiir yazılır. Ki derslerin de iyiydi, hatırlıyorum."Annesi moral vermek ister gibi başını sallıyor. "Güzel bir bursun vardı. Şiir, müzik, bunlar hoş. İleride çocuklarına aktaracak bir şeyler olur."

"Ama şimdi evleniyorsun, nu**. Kocanı düşüneceksin. O işini oturtana kadar da çocuk yapmak yok ha." Nine şiş işaret parmağını sallıyor.

"Ona sen dikkat edeceksin" diye fısıldıyor annesi.

"Aa evet, aynı fikirdeyim. Uzun süre çocuk yapmayız."

"Ben üç kez babaanne oldum zaten, acelem yok" diye rica ediyor annesi. Sesi nazik, okşar gibi. Aksanı yok ama sesinin yumuşaklığı, dokusu bana yabancı. Cümlelerinin sonu hep yukarı tırmanıyor. Doğru düzgün bir ev hanımı olmam konusunda baskı yaparken bile, sesinin değişken perdesi yüzünden cümleleri soru gibi bitiyor. "Bana sonra torun verirsiniz."

"Çok da sonra olmasın. Alevay***dayanırım ama artık yaşım yetmiş değil" diyor ninesi.

"Önce işlerini oturtması gerek" diyor annesi ona. "Okul bittiğinde borç içinde olacak. O zamana senin de paran bitmiş olur, daha fazla yardım edemezsin."

Ninenin gözleri öfke doluyor, anlayamadığım bir şeyler mırıldanıyor. Birikimi gücünü gösterdiği için tükenmesini istemiyor.

Annesi gidip kabarık bir fotoğraf albümü getiriyor. Saatlerce ninenin çocuklarına, teyzelerine, teyzelerinin kocalarına, torunlara, Howie'nin babasının Polonya'daki bebekliğine, Al-

---

* Yidce, "Açık konuşalım", "Sadede gelelim". (ç.n.)

** Yidce, yani. (ç.n.)

*** Yidce, "kısmetse". (ç.n.)

manya'daki çocukluğuna, okyanusu geçen gençliğine bakıyoruz. Saatlerce Howie'nin ağabeyi Milt'e bakıyoruz. Annesi büyük oğlunu daha çok seviyormuş gibi bir his doğuyor içime, sonuçta onun ayakları sağlam yerde. Bir kilometre ötede yaşıyorlar. Her gün de konuşurlarmış. Albümü kucağımdan itesim var. Rengi solmuş denizci kostümüyle peşinden çekçek araba sürükleyen bu çocuğa ne yararım dokunabilir? Sonra birden Howie'nin on altı yaşındaki etli ve epey asık suratı gözüme takılıyor. Mide bulandırıcı bir vicdan azabıyla kısık, ürkek gözlerine bakıyorum: Kastımız evlenmek miydi hakikaten? Şimdi daha mı akıllıyız, yoksa daha mı aptalız?

Günlerimi bir hava limanı gibi idare ediyorum, randevular kılpayı çakışmaktan kurtuluyor. Trafik kontrolü annemde. Yahveh, Tanrı ve Belediye arasında seçim yapmamız gerekince beş yıl önce Dick Weisbuch'u evlendiren reformist hahamla gergin bir görüşme yapıyoruz. Ailelerimiz bizim adımıza karar vermişler, Şükran Günü'nde Detroit'te evleneceğiz. Düğün belli ki bizim hayal ettiğimiz kadar sade olmayacak; öte yandan planladığımız gibi hemen de olmayacak. Howie hayatımın dizginlerini ellerine aldığında, ailelerimize söyler söylemez Detroit'te evleneceğimiz kanısına varmıştım. Annemse hazırlıkların aylar süreceğini sezdiriyor.

ekmek kızartma makinesi
6 havlu seti, farklı renklerde
7 keten bulaşık bezi
erzak kabı seti
duvara monte konserve açıcı
iyi kesen bıçaklar

Babam bodruma çekildi. Testeresi onu yatıştırmak için dişlerini ahşaba geçirdikçe çıkardığı muhalif vınlamayla bizi azarlıyor. Howie'nin evleneceğimizi söylediği gece aklımda alüminyum ekmek kutuları yoktu.

"Donna artık bana hiç yazmıyor" diye şikâyet ediyor annem. "Gözden ırak, gönülden ırak. Buralarda olunca canciğer kuzu sarması, gitti mi gidiyor."

Annem Donna'yı sevmeye mi başladı yoksa derdi neler olup bittiğini mi öğrenmek, çözemiyorum. Şimdi bakınca Donna'nın benim onda bıraktığım boşluğu doldurabilmek için kendini annemle samimi olmaya zorladığı anlaşılıyor. Artık Peter'a fark ettirmeden benimle görüşebilmenin yolunu buldu ya, annemi unutmuş. Aşk, arkadaşlık fark etmez; Donna'nın tutkusu cimridir. Ama uzun ömürlüdür de.

"Howie, Peter kadar gösterişli bir aday değil ama iyi çocuk, hem Yahudi. Tabii, Donna kendi dengiyle evlenecek, sen kendi denginle evleneceksin. Doğrusu o. En azından neyle karşılaşacağınızı bilirsiniz... Sana sevgisini gösteriyor mu, Jill?"

Aklımda canlanan anı tüylerimi ürpertiyor. Odamdayız, bunaltıcı bir yaz akşamı: Annem deştikçe deşerken Mike'a olan aşkımı saklamak için kıvranıyorum. Bir an için dairemdeki hamam böceklerinden biri kadar ürkek ve hassasım. Aniden ona dişlerimi gösterip "Bana bak, bu gerzek oyunu oynuyorum ama beni çok zorlama" diye bağırmak istiyorum. Onun yerine mülayim bir sesle "Evet, anne" diyorum. "Hoş bir mizacı var."

"Hıı." Ağzında bir döndürüyor. "Eh, eve getirdiğin o Mike Loesser'den daha mentş*." Sanki o da o anı hatırlamış. Arada bir, kadın olmak adını verdiği sıkıcı rutine dört elle sarılıp yapmak istediğim her şeyden vazgeçeceğimi kendisinin de düşündüğünü belli eden minik yorumlar yapıyor, işte o zaman ihanete uğramış gibi hissediyorum. "Ha, yapabilirsen haftada bir iki akşam oturur yazarsın. Çocuklar okula başlayınca hobilerine ayıracak vakit bulursun zaten."

Annem: Mucize şu ki, orta yaşımızda arkadaşız. Ben yaşlandıkça o da yaşlandığını kabul etmeye başladı. İhtiyar Pearl'üm kaç yaşında, hâlâ bilmiyorum; gelgelelim beni doğurmanın onun için büyük risk olduğunu öğrendim. Aslında elde fazladan bir beş yıl kadar olunca gençliğinde yaşadıklarına akıl erdirmek kolaylaşıyor. Neden beni tasvip etmemekten vazgeçti? Kitaplar hoşuna gitmiş. Bir iki yıl önce ölmekten bahsetmeye başladı. Gençliğimde beni sevemediği için benden özür diledi. Ama artık beni sevebilirmiş. Hâlâ açıkça söylemeye çekiniyor tabii. Hâlâ

* Yidce, "onurlu, namuslu insan". (ç.n.)

hayatımdaki erkeklerin bana sevgilerini gösterip göstermediğini sorar. Josh'u da soruyor: "Sana sevgisini gösteriyor mu, Jillie?"

Nihayet utanmıyorum. "Evet anne, gösteriyor. Tanıdığım en sevecen adam." Bunu samimiyetle söylüyorum; ve eğer "sevgi göstermek" bunca yıl cinsel tutku yerine kullandığımız bir şifre değildi ise, öbür türlüsünü de kastediyorum. Hâlâ emin değilim.

Hâlâ ve ebediyen romantik annem, seksenli yaşlarının ortasında tanıdığı Josh'ı öncekilere yeğ tuttu. Sebebi, kendisinin de onu tanıştığı sevgililerimin hepsinden çekici bulması. "Yaş ne ki, peh" demişti bir keresinde kibirle. "Ailemdeki tüm kadınlar kendinden genç adamlarla evlendi. Erkek on yaş genç olmazsa uyuşulmaz. Erken çöküyorlar, hem kim dul kalmak ister ki? Her halükârda eğitmeyecek misin zaten?"

Şimdi kırklı yaşlarımdayım ya, bana güzel olduğumu söylüyor; şimdi kırklı yaşlarımdayım ya, bana hediyeler gönderiyor. Eskiden yana yakıla istediğim, bu yüzden de hayalini kurmayı kendime yasakladığım uzun, özel, hatta şaşılacak derecede samimi telefon konuşmalarımız oluyor. Ne tuhaf. Belki de Shaw haklıydı; birkaç yüz yıl yaşayabilsek bütün sorunlarımızı çözebilirdik belki. Minnettarım. Şiirlerimle nihayet annemin bile gönlünü kazandım. Hayatımın en uzun gazeli.

Uçakta ve havaalanı servisinde Howie'yle sessiziz. Dolduk, doyduk, konuşmaktan yorulduk. O, işlemler için hazırlanmaya Columbia tarafındaki dairesine gidiyor. Ben eve yöneliyorum. Yarın sabah telefon edip yeni bir iş isteyeceğim ama çalışmaya başlamak için pazartesiyi beklemem gerekebilir.

Merdivenleri tırmanırken küpe tasarımcısı yan komşum Conrad başını uzatıyor. "Şu kediye bir çözüm bulman lazım! Sabah akşam ağladı. Hayvanları koruma derneğini arayacağım artık."

"Özür dilerim. Çok özür dilerim. Şehir dışındaydım. Bir arkadaşım besleyecekti."

"O ulumasına katlanamıyorum."

"Bir daha yapmaz, söz veriyorum!"

Kahretsin, Donna! Kendi istemişti bir de. Alberta Sag Harbor'daki evi sadece ağustosun sonuna kadar kiralamıştı, evde

hayvan beslemeye karşı olsa da gelir Minuşka'yı beslerdi. Kapıyı açtığımda Minuşka koridora fırlıyor. Yakalayana kadar peşinden dört kat aşağı koşuyorum, Conrad kapısının aralığından bizi izliyor.

"Minuşka!" Kediyi kucaklıyorum. "Seni ben beslerim. Delirme!" İki yıl sonra ilk kez kolumu tırmalıyor. Vücudunu kasıyor ve itiraz dolu ulumalarına yukarı çıkana kadar devam ediyor. Onu içeri attıktan sonra bavulumu da alıp kapıyı çarpıyorum. Ne kokuyor böyle? Bozuk et sanki.

Oturma odasına adım attığımda görüyorum onu. Yatak örtüme dolanmış sırtüstü yatıyor, bir kolu başının üzerinde, yastıkta, öteki yataktan aşağıya sarkmış. Yatak örtüsü, şilte ve yer sırılsıklam; koyu, donuk bir kan gölcüğü oluşmuş. Dizlerimin bağının çözüldüğü, düşmemek için kapının çerçevesini sımsıkı tuttuğum o ilk an anlıyorum aslında. "Donna!" diye feryat edip yatağa koştuğumda, diz çöküp soğuk kolunu tutarak soluk, açık, puslu gözlerine baktığımda çoktan anlamıştım. Teni mavi. Dudakları renksiz. Ölmüş.

Gırtlağımdan bir çığlık kaçıveriyor. Bir sıcaklık, biraz hayat bulurum diye; bir fiskeyle, bir yumrukla nefesini yeniden içine doldururum diye çekiştiriyorum onu. Çarşaf, rahminden gelen kuru kanla bacaklarına yapışmış. Kendi kendine kürtaj mı yapmaya çalışmış? Ama parası vardı. Doktor buldu demek. Bana neden söylemedi? Neden? Öfkeyle inliyorum.

Yerde oturuyorum. Epey uzun süredir ağlıyorum, sarhoş gibiyim. Ölümü kendini ispirto gibi, saf alkol gibi zorla geçiriyor boğazımdan, başım dönüyor. Nefesim daralıyor. Burada öylece oturamam, biliyorum. Saat yedi olmuş, bir şeyler yapmam gerek. Ölü bir arkadaşla ne yapılır? Onu hâlâ kendimin sayıyorum ama ölümü bana yabancı, affetmeyeceğim. Bu aptalca, aptalca ölümü, ete dönüşmeyi affetmeyeceğim; kadın nefretlerine hukuk zırhı çekmiş katillerini affetmeyeceğim.

Ellerimi ve yüzümü yıkıyorum. Dehşet içindeki kedimi besliyorum. Oturma odasına geri dönüyorum, içim bomboş. Burada tek başına, kan kaybederek ölmüş. Yatağın yanında bir bardak çay ve demlik var. Islak bir havlu. Buz kompresi denemiş herhalde. Telefonun kablosu çıkmış, çalışmıyor. Tekrar takıp

yerine koyuyorum. Yaşlar gözlerimden iyi sıkılmamış bir musluğun akıttığı su gibi durmadan sızıyor.

Yanı başında oturup bekleyemem. Delirmişim gibi geliyor, hiçbir şey hissedemiyorum. Bir şeyler yapmam gerek ama ne, düşünemiyorum. Şilteden sarkan kaskatı el, alyanslı sol eli. Ölümünde de Peter'a ait. Numarasını çeviriyorum. Akşam saati aramak garip geliyor. "Peter, ben Jill..."

"Ne istiyorsun? Onu mu arıyorsun? Hangi cehennemde?"

"Şimdi Detroit'ten geldim. Onu burada buldum. Dairemde. Peter, ölmüş."

"Ne?"

"Burada kan kaybından ölmüş."

"Ne yapmış, kürtaj mı olmuş? Siz ikiniz! Biliyordum. Ah o kaltak! Kaltak!" Öfkeyle hıçkırıyor.

Anlıyorum aslında. Başka sebeplerden olsa da, ben de kızgınım. "Bilmiyorum. Havaalanından yeni geldim."

"Sen öyle diyorsun. Polis ne söyledi?"

"Ne polisi?"

"Polisi aramadın mı?"

"Hayır. Aklıma gelmedi."

"Başın belada, söyleyeyim. Ben şimdi polisi arayacağım. Dün gece eve gelmediğinde kayıp ihbarı yapmıştım... Adresin ne?"

"Ben ararım." Kapatıyorum. Çok iç rahatlatıcı bir konuşmaydı. Birbirimize güzel teselli verdik. Polisi arayıp söyleyeceklerimi üç kez söylüyorum, ismimi ve ismini kodluyorum. Peter'ın ilk aklına gelenin kürtaj olduğunu fark ediyorum birden, hamile olmasına hiç şaşırmadı. Donna asla tahmin edemeyeceğini düşünüyordu oysaki. Ufacık bir delik. İğne deliği gibi.

Soğuyorum, iliğime kadar soğuyorum. Canımın içi benden soğuk. Çantası yerde. Alıp karıştırıyorum. Aradığım kâğıdı güzelce katlanmış olarak buluyorum, Kanal 11 ajandasının bir yaprağına karalamış. Diğer kanaldaki işi 1 Ekim'de başlayacaktı. Doktorun adıyla adresini ezberledikten sonra kâğıdı ocakta yakıp küllerini lavabonun giderine atıyorum. Doktorun kusuru var veya yok, onu öldüren kanunlar: Bize istemediğimiz bebekler taşıtmaya çalışarak bizi acemice yapılmış kürtajlara mecbur bırakan kanun yapıcılar, kanun yapıcılara baskı yapan insanlar

ve o rezil kanunları uygulayanlar. Onlara yardım etmeyeceğim. Donna'yı onlara açık etmeyeceğim. Çantayı bulduğum yere koyuyorum. Birden Howie'yi aramam gerektiğini fark ediyorum. Zil aşağıdan çaldığında onunla telefondayım. "Polis geldi" diyorum. "Ben seni ararım."

"Hemen geliyorum... Ya da gelmesem mi? Tıp öğrencisiyim ya, adamlar ilgim olduğunu düşünmesin?"

"Ben seni sonra ararım." Uyuştum.

Adamlar, iki ses. Görevlerinin farklı olduğunu bilmeme rağmen dedektifleri zor ayırt edebiliyorum. Aklım fazla sisli. Donna'yı görmemek için ocağın yanında duruyorum. Minuşka masanın altına sindi. Sorular ışıksız, soğuk ve kasvetli bir sudan çekilen dev sazan balıkları gibi geliyor önüme. Kollarım bağlı, kalbime kadar buz tuttum.

"Hayır, bana bir şey söylemedi. Anahtarı ona ben Detroit'teyken kedimi beslemeyi teklif ettiği için vermiştim." Onlara uçak biletimi gösteriyorum. Dikkatle bakıyorlar. "Kedi eskiden onundu. Evlenince ben ondan aldım." Masanın altındaki Minuşka'yı gösteriyorum. "Hayır, Ann Arbor'da. Hayır, bana hamile olduğundan bahsetmemişti. Hayır, yasak ilişkisi olduğunu düşünmüyorum. Kocasına çok âşıktı. Kuzeniyim, evet. Söylememiş miydim?"

Belli ki Peter ben onu aradıktan sonra her ne yaptıysa onun üzerine, ikinci bir polis ekibi geliyor. Bunlar ilk gelenlerden daha çok şüpheyle yaklaşıyorlar. Uçak biletlerimi bir kere de onlar dikkatle inceliyor. İçlerinden birinin yan odada birini arayıp uçağa bindiğimi teyit ettirmeye çalıştığını duyuyorum. "Yalnız değildim..." Erkek arkadaşımla gittim diyecek oluyorum, sonra nişanlım diye düzeltiyorum. Nişanlı kulağa daha saygın geliyor. "Ailelerimizi ziyaret ettik, iki taraf da Detroit'te yaşıyor, evleneceğimizi haber verdik."

"Nişanlının ismi ve adresini alalım."

Çantasını karıştırıyorlar, çekmecelerimi karıştırıyorlar, masamdaki kâğıtları okuyup beni şiirlerim hakkında sorguluyorlar. Şiir yazıyor olmam onlarda şüphe uyandırıyor, itibarım tekrar düşüyor. "Hayır, normalde anahtarı yoktu. Ben Detroit'teyken kedimi beslemeyi teklif ettiğinde verdim. Anahtarı ona geçen

cuma verdim. Hayır, cumartesi gittik ama cumartesileri şehre gelmez. Ailem cumartesi saat dörtte bizi havaalanında karşılamalarından itibaren Detroit'te olduğumu teyit edebilir. Hayır, erkek arkadaşımla Doğu Yakası terminalinde ayrıldık. Havalimanından servise beraber bindik. O dairesine gitti, ben evime geldim. Hayır, kediyi pazartesi ve salı günü besleyeceğini söylemişti. Bugün varacağım için akşam kediyi besleyebileceğimi söylemiştim. Cumartesi günü haftasonu için fazladan mama bıraktım. Erkek arkadaşımı on altı yaşımdan beri tanıyorum. Hayır, kuzenimdi."

Birbiriyle çelişecek şeyler söylememi bekledikleri için aynı soruları sorup durduklarını anlamam biraz vakit alıyor. Telefon çalıyor. En kilolu polis açıyor. Adı Muenster, hani peynir gibi. "Sana" diyor. İçim rahatlıyor. Onlara bir de Donna'nın işle ilgili görüşmelerini bu telefondan yaptığını açıklamak istemiyorum. "Erkek arkadaşın olduğunu söyledi."

"Ne oldu?"

"Polis hâlâ burada. Bana inanmıyorlar galiba."

"Geliyorum."

"Gelme. Bittiğinde ben seni ararım."

Formalite icabı tartışıyoruz. Gelmeyi hiç istemediğini biliyorum. Hem yorgun, hem erken kalkması gerekiyor, hem de Donna'yı hiç sevmezdi zaten. Birbirlerini sessizce, üstü kapalı bir şekilde kıskanırlardı. Suçlayacak birini aradığım için temkinli davranmaya çalışıyorum çünkü burada Donna'yla olabilecekken beraber Detroit'te olduğumuz için onu suçlayabilirim.

"Neden sürekli şehre geliyordu? Sevgilisi mi vardı?"

"Çalışıyordu." İşini açıklıyorum.

"Aa, o kadın. Tanıyorum onu" diyor odayı aramak için gelen diğer polislerden biri. "Televizyonda hava durumu sunuyor. On birinci kanal."

"Ben onu izlemiyorum. Huntley-Brinkley'i takip ediyorum. En iyisi onlar."

"Yerel yedi haberleri. Fıstık gibi kız. Gibiydi diyelim. Tanrım, bakınca tanıyamadım."

"Kim olduğunu bize niye söylemedin?" diye soruyor Muenster suçlarcasına.

"Söyledim. Donna Stuart Crecy dedim... Nerede çalıştığını sormadınız."

Heyecanlandılar. Dosya ilk kez ilgilerini çekti. "Kesin kanalda birilerine vermiştir" diyor içlerinden biri diğerine. Sonra bana dönüyor: "Orada özel arkadaşları var mıydı? Bahsettiği bir adam falan?"

"Hayır. İşini severdi ama çok anlatmazdı. Kocasıyla paraya ihtiyaçları duydukları için çalışıyordu." Onlara göre suç ölümü değil, kürtaj. Buza ve küle dönüşüyorum. Tıpkı Donna gibi.

Dedektiflerden üçü görüş alışverişinde bulunmak üzere koridora çekildi. Komşum Conrad, Muenster'e içini döküyor: "Yani o lanet kedi de sabah akşam uluduğu için bir şeyler döndüğünü anlamıştım aslında. Hayvanları koruma derneğini arasaymışım keşke."

"Öyle mi? Ufak tefek bir sarışının girip çıktığını gördün mü hiç?"

Conrad kimseyi görmemiş ama kediyi duymuş. Hayır, kiracı pek parti vermez ama erkek misafirleri çok olur –kerhane işlettiğimden mi şüpheleniyorlar?–, bir de yüksek sesle müzik dinler. Donna'yı incelemek için bir doktor geliyor. Mutfakta saklanıyorum. Eve durmadan adamlar giriyor, birbirlerine bir şeyler danışıp ayrılıyorlar.

Açık kumral saçlı dedektifin elinde bir şey var. "Amfetamin. Speed. Bunların ne olduğunu biliyor musun?"

"Hayır."

"Arkadaşın uyuşturucu kullandığından bahsetmiş miydi?"

"Hayır. Bir şey içmezdi bile."

"Ne içmezdi?"

"Sigara. Hiçbir şey. Çok az içki içerdi." Bu sefer paylaşmak istediğim bir anı geldi aklıma. "Diyet hapı kullandığından bahsetmişti. Bağımlılık yapar mı diye sormuştu."

"Diyet hapı mı? Bunlar yani."

"Bana göstermedi. Deksedrin türü bir ilaç olduğunu söylemişti."

"Nereden bulmuş bunları?"

"Analisti reçete yazmış."

"Adını biliyor musun?"

"Dr. Emil Evans. Muayenehanesi Park Bulvarı'nda. O kadar biliyorum."

"Tıp doktoruysa reçete verebilir. Değilse..."

"Aralarında fanfinifinfon dönüyor muydu?" diye soruyor Muenster.

Birkaç polis ekibi daha geliyor, bir ekip fotoğraf çekiyor. Mutfak masasında oturuyorum. Muenster benimle oturuyor, birdenbire halden anlar oldu. "Birbirinizi uzun süredir tanıyordunuz herhalde." Aynı sorular bu sefer farklı bir açıdan vuruyor, etim künt künt sancıyor. Amansız ve sıkıcı bir dans gibi geliyor bütün bu olan biten, lise mezuniyetinde edilecek türden bir dans; terledikçe terleyen irikıyım bir oğlanın hareketlerini takip etmeye çalışıyorum, sanki ayaklarıma basıyor, kemerinin tokası âdem elmama batıyor.

Peter geliyor. "Bunun sorumlusu sensin" diye bana patlıyor.

"Detroit'te olduğunu söylüyor" diyor Muenster. "Neden onun sorumlu olduğunu düşünüyorsun?"

"Hep evliliğimizi bitirmeye çalıştı."

Donna'nın ona Michigan'daki kürtajı itiraf etmediğini anlıyorum; o ikimizin arasında sır kalmış. Peter bronz, tuhaf bir şekilde yakışıklı ve polislerin yanında minicik. Polisler çok geçmeden onu itici bulduklarını belli etmeye başlıyorlar çünkü kimin oğlu olduğunu belirterek onları kullanmaya çalışıyor, gelgelelim babasının Detroit'te bir ihtimal bir şeyler çağrıştırabilecek ismi burada geçmiyor. Bir grup adam daha gelip Donna'yı sedyeyle götürüyor, Peter da kumral dedektifle beraber onları takip ediyor. Aniden burada duramayacağımı fark ediyorum. Steve ve Robbie varken Howie'ye de gidemem. Dedektife evinde kalmak için arkadaşım Alberta'ya telefon edip edemeyeceğimi soruyorum. "Bence iyi fikir" diyor.

O konuşmamı da dinliyor. Buraya taşındığını fark ediyorum, hayatımın bundan sonrasını odanın bir köşesinde oturup şiir yazmamı ve telefonla konuşmamı izleyecek bir Muenster'le geçireceğim. İşe de benimle beraber gelecek, ben mektup yazıp envanter tutarken kenarda sigarasını tüttürerek başını sallayacak.

Dedektif Muenster, Minuşka'yla beni Alberta'nın evine bırakıyor. Yanımızda sadece kum kabı ve küçük bir poşet mama

var. İrtibat halinde olacağımızı söylüyor. Minuşka yol boyunca titriyor.

Alberta'nın yatağında usul usul ağlıyorum, nefes alamayacak duruma geldiğimde bana antihistaminik bir ilaç içiriyor. Yerime Howie'yi arıyor. Boğazım şiş, konuşamıyorum. En sonunda kıymetli zulasından bir tablet Seconal çıkarıp veriyor ve saat üçte bayılıyorum.

Uyandığımda evde yok, hukuk bürosuna gitmiş. Yastığımın üzerine tatlı bir not bırakmış. Kanepede uyumuş. Minuşka benimle beraber yatakta, örtünün altında, onu karnımda sımsıkı tutmuşum. Yanıma dönüp yine ağlamaya başlıyorum.

Kırkıncı Bölüm
Delidir, Ne Yapsa Yeridir

"CENAZE EVİ BURASI" diyor babam. "Dün gece gelmiştik." Büyük Tudor stili malikânenin köşesini dönüp Gotik harflerle park yerlerinin arka tarafta olduğunu salık veren tabelaya uyuyor, orada da bir görevli bizi arabadan kurtarıyor. Güneş, fıskiyelerin ıslattığı çimlere ağı otlarının gölgelerini düşürüyor.

Howie'nin kara kolunu tutuyorum, bırakıyorum. Ahşap panelli bir hole girip bir defteri imzalamak için sıraya giriyoruz. Howie yansımasını görünce kravatını düzeltiyor. Babam kalemi elime verdiğinde ne yazmak istediğimi biliyorum: Donna Stuart. Zorla kendi bayağı adımı yazıyorum.

Annem yanımıza geliyor. "Aa Malcolm, imzaladın mı! Ben hepimiz adına imzalamıştım zaten."

"İmzalamasaydın keşke." Yüzü asılıyor. "Evin erkeğinin görevidir."

Annem Howie'nin üzerinden hav topluyor, sonra da düzeltilmiş kravatını bir daha düzeltiyor. "Takım giymişsin. İyi olmuş.

Takım elbisen var mıdır, yok mudur bilememiştim. Eş dostla tanıştırılmaya layık görünüyorsun." Beni kolumdan yakalayıp başka bir sıraya sokuyor. "Acele et, git bak. Birazdan başlayacaklar. Herkesin önünde bir ikiniz geç kalırsanız çok ayıp olur. Jean halan burada, uçaktan birkaç saat önce indi. Şişşt!"

Krem rengi tabut parıl parıl, yepyeni, üstü açık bir araba sanki. Babam eğilip kısa bir süre donakalıyor, dudağını kemiriyor. Annem hızlıca bakıp çekiliyor, dudakları kıpırdıyor. Ben öne kayıyorum. Bir an Donna değil sanıyorum. Yüzü bin parçaya bölünüp dikkatle yapıştırılmış porselen gibi. Belirgin kemikleri etinin şişliğinde kaybolmuş. Mavi tenine fazlaca makyaj yapmışlar. Saten yastığın üzerinde plastik meyve kadar inandırıcı yatan al yanaklı bebek.

Annemin parmakları kolumun etrafında birbirine kavuşuyor. Beni çekiştiriyor. Howie beni hafifçe ileri itiyor, çenesi kasılmış. İtiraz etmiyorum. Tabutun tepesinde uykuya mı daldım?

Louella yenge eskisinden de zayıf görünüyor, yüzü sanki burnunda toplanmış. Cansız gözlerini kuruluyor. Yası ter gibi yükseliyor teninden; kokusunu alınca yatışıyorum. İki elini tutuyorum, o da benimkileri sıkı sıkı kavrıyor ve o kısacık anda hakiki bir şey paylaşıyoruz. "Ah Jill, bu olan doğru değil" diye mırıldanıyor.

Duasını tekrar eder gibi "Yanlış" diyorum. "Affetmeyeceğim."

"Yanlış, çok yanlış. Sakın affetme."

Sıra ikimizi ayırıyor. "Güzel iş çıkarmışlar, Louella" diyor Jean halam. "Çok huzurlu görünüyor."

Babam muhtelif eller sıkıyor. O şekilde beliriyorlar etrafında, yalnızca sıkılacak eller olarak. Howie onun yanında duruyor. Ben ikisinin arkasına sığındım, sırayla beraber yürüyerek kazara Peterların dikildiği tarafa gitmemeyi bir şekilde başarıyorum. Duvarda *Thomas A. Fairweather ve Oğulları Şapeli*'nin kendi kendilerine takdim ettikleri bir plaket asılı; klimalarına, orglarına, on adet kabul salonlarına, modern araç filolarına –araç türü belirtilmemiş: Çarpışan araba mı? İtfaiye kamyonu mu?– ve Çeyrek Yılı Aşkın Onur ve Hürmet'lerine dikkat çekilmiş. Howie'yi dürtüyorum. "Bak, yirmi altı yıldır hürmet gösteriyorlarmış, peki ellerine ne geçiyor? Bir dolu morto."

Yüzü, bastırmaya çalıştığı bir gülümsemeyle yumuşuyor. Üç gündür ilk kez ağzımdan ona hitap edecek bir şey çıktı.

Annem dirseğimden çekiştiriyor. Peter kemerin yakınında dikilmiş, omuzları düşük. Safi nefretin şokuyla göz göze geliyoruz, sonra sert bakışlarımı üzerinden soyup başka yöne kıvrılıyor. Onu öldürmek istiyorum. Yavaşça.

"Ne dedin Jillie, lafı ağzında geveleme. Peter'a başsağlığı dileyecek misin?"

"Hayır."

"Herkes fark eder ama. Git haydi. İnsanlar hâlâ kıskanıyorsun sanır."

"Anne, Peter polislerin önünde beni suçladı."

"Aa, öyle mi yaptı? Uzak dur o zaman." Beni sertçe yerime oturtuyor. "Hele bir yanaşsın bakayım o hergele." Howie'yi alıp götürüyor. Sesini duyabiliyorum, "Bu, Jill'in nişanlısı" diye şakıyor. "Columbia'da tıp okuyor. Aa, tanışmış mıydınız? Başın sağ olsun, Peter. Hepimiz çok üzüldük." Tokalaşıyorlar: Bir salla, iki salla, Howie ve Peter yanak yanağa.

Org coşkuyla başlıyor. Jean halam sıranın üzerinden bana uzanıyor, yıpranmış çam parke görünümündeki yüzü gergef gibi."Episkopal getirtmişler! Bütün Stuartlar Presbiteryendır. Annesi hariç tabii, annesi Papacı."

"Donna Yahudiydi. Benim gibi." Bedenini kapıp kaçabilsem. Arboretum'da, Rouge Park'ta tırnaklarımla bir mezar kazsam ona, sadık köpeği Jill.

Kadifeler, mermerler, maun sıralar. Org mor osuruyor. Glayöller, karanfiller, zambaklar. Peter'ın annesi, Louella yengemle konuşuyor: "Aa fakat ben bütün ailenin Katolik olduğunu sanıyordum. Donna'nın söylediklerinden öyle anlaşılıyordu..."

Annemle Howie arasında sıkıştım, Howie'ye yaslanıyorum. Herkesin suratı asık, herkes beklentiyle yukarı bakıyor. Papaz kel; bir tek parlak başının korumalı yamaçlarına, kulaklarının üzerine kahverengi öbekler yuvalanmış. Kutsal Kitap'tan bir kısım okurken tüm salonu çınlatan tok sesini, törenin geri kalanında daha çok kanepe tepsisi gibi kibar kibar ön sıralarda dolaştırıyor.

Ayini kırmızı bir kitaptan takip etmemiz ve sürekli ayağa kalkmamız, oturmamız ya da diz çökmemiz gerekiyor. Törende belki yirmi kişi tam olarak ne yaptığının farkında. Bir süre sonra geri kalanımızın kafası büsbütün karışıyor, herkes birbirine "Kaçıncı sayfadayız?" diye sormaya başlıyor; olmadık zamanlarda ayağa sıçrayanlar, diz çökülmesi gereken uzun duaları oturarak geçirenler oluyor. İpin ucu kaçtığında annem bana suç ortağıymışız gibi bir bakış atıyor.

Nihayet Korintlilerden bir kısımla vaaza başlıyor. "Ama biri çıkıp, 'Ölüler nasıl dirilecek? Nasıl bir bedenle gelecekler?' diye sorabilir." Sesi acarlaşıyor, ipek gibi yumuşuyor. Geleneğin – kendilerinin parçası olabileceği ama ne benim ne Donna'nın ait olduğu bir geleneğin– mutlak kutsallığını, kıvrak dilleriyle, alıntılar vererek ve karşıt düşünceleri kaba saba ve yobazca göstererek savunan İngilizce profesörlerimi hatırlatıyor bana. Sesi cesedi nemli kurdelelerle bağlayıp Pesah kurbanı gibi sunuyor. Canını alan sözde trafik kazasına atıf yapıyor.

Donna vardı, Donna yok. Howie'nin hemen önünde, Estelle'in yanında Donna'nın yeğeni oturuyor. Geriye attığı başı sanki kemerde yazılı bir şeyleri okumaya çalışıyormuş gibi yavaşça hareket ediyor. Sonra onun gördüğünü ben de görüyorum. Tepedeki tonozlardan birinden küçük, kahverengi bir örümcek sarkıyor, bir oymanın girintisine tırmanıyor, sonra yine aşağı süzülüyor. Örümceğin örgüsünü izliyorum.

Louella yengem hıçkırıyor. Hubie amcamın, toplumca kabul gören surat ifadelerinin geçit vermediği duygularını durmadan ovuşturduğu ellerinden okuyorum. Ve Peter, Peter altına martı yumurtası konmuş bir ispinoz. Ölümünün tepesine tünemiş, kollarını çırpıyor.

"İlk insan yerden, yani topraktandır. İkinci insan göktendir" diyor papaz. O da yerdendi, topraktandı, ışıktandı, yanardı, rüzgârdandı, vahşiydi, sudandı, çağıldardı ve şimdi döküldü. Arkadaşım, yüzüstü bıraktığım ve hâlâ beyhude sevdiğim arkadaşım, bir sözcük kasırgasının göbeğinde. Kahkahası cam kırığından, güzel, fildişi ikizi: Ben sana tutunabilmek için laflar uydururken solmaya başladın mı yoksa?

"Howie" diye fısıldıyorum. "Dayanamayacağım." Yüzü donuyor, gözünün ucuyla bana bakıyor. Göğün binbir rengindeki gözleri gri ve soğuk.

Annemin eli atılıp dirseğimi yakalıyor. Sonra nefteyim. Papazın gür sesi, ayaklarım birbirine dolanarak yanından geçerken bozuk motor gibi patlıyor. Kapının yanında bekleyen cenaze evi görevlisi beni görünce bir şey diyecekmiş gibi dudaklarını büzerek yanıma seğirtiyor, etrafından dolanıp ağır kapıyı iterek kendimi dışarı atıyorum. En alt basamağa oturup şiddetle kusuyorum.

"Dairenden çıkarıldığına göre yeni bir ev bakman gerekecek zaten." Howie tırnaklarıyla tepesini kazıyor. "O işi de yavaş yavaş halledelim. Pazar günü *Times*'ın emlak kısmını benim bayiden erkenden alabilirim."

"Yapamam. Henüz bakamam." Kafam duvara dayalı, Alberta'nın yatağında yatıyorum. Üzerime bir şey çöküyor, soğuk, ağır bir karabasan. Lennie'nin yanından kıpkırmızı geliyorsun bana, incecik saçlarında kar taneleri, kendine sarılmışsın, neşen tiz martı çığlıklarıyla dökülüyor ağzından: Ölen kadından altı yaş küçük bir kız çocuğu.

"Tamam, üzgünsün. Ben de üzgünüm. Ama ortalıkta deli kadınlar gibi gezmenin bir yararı yok."

"Onu tüketip sistemimden atmam gerek, anlamıyor musun?"

"İkimizi tüketiyorsun. Teslim oldun. Hoşuna gidiyor." Kendini sıkıyor, buldok çenesi kilitlendi.

"Sahiden öldü. Her an bunun farkındayım. Henüz 'geçti, gitti' diyemem."

"Bence çapaçul ve gizemli davranmaya çalışıyorsun. Tamam, Donna kuzenindi, gerçi benimkilere karşı kibar olman gerekmesini aptalca bulduğunu söyleyip durursun ama olsun. O basiretsiz Peter'la evliydi. Onundu, senin değil."

"Benimdi de."

"Bütün bunlar olurken de beni tek başıma bırakıyorsun."

"Dün Stephanie'yle görüştüğünü biliyorum. Parfümü üstüne sinmiş. Ne yapayım, burnum keskindir benim."

"Hiç yalnız kalamıyoruz. Benim evde Steve ve Robbie var, sen de Alberta ve bir kediyle buraya kapandın."

Hiçbir şey söylemiyorum. Alberta ondan daha sabırlı. Onunla evcilik oynamaya hazır değilim.

"Gizli gizli onunla buluştuğumu mu sanıyorsun?Ona bir açıklama borçlu olduğumu düşündüm. Evlilik planlarımızı benden duymasını istedim. Yaptığımız pespayelikti."

Stephanie'nin lafı. "Yine olsa yine yapacağım bir şey için özür dilemenin anlamı yok."

"Yapar mıydın acaba? Artık bana pek ihtiyacın yok."

"Howie, beni yastan koruyamazsın."

"Ben ne yapayım, kendimi bir depoya mı kapatayım? Sen yeni bir deneyimin peşine düşmeye karar verene kadar bir kutu bulup içine mi kıvrılayım? Evlendiğimizde böyle her kafana estiğinde toz olamayacaksın." Zehirli bir şey yemiş de yediği içinde şişiyormuş gibi karnına sarılıyor. "Jill, her gece dişleri dökülmüş, beyinleri akmış, kopan kolu bir gömlekle bağlanmış bedenler görüyorum. Etiz hepimiz! İnsan alışıyor."

"Hissetmemek için alışıyorsun. Her biri acı çekiyor. İnsanlar yeri doldurulabilir et parçaları değiller."

Cenazeden sonra yeni bir surat ifadesi icat etti, yeterince dikkat göstermediğimi düşündüğünde bana onunla bakıyor. "Biliyor musun Jill, psikiyatri ünitesine gelenler senden deli değil. Ama niyeyse, sen istesen düzelebilirmişsin gibi geliyor bana!"

Djordjevick'in garajıyla köpek sidiği kokan çarpık çurpuk bir çalılığın arasında ince bir yolda koşuyoruz, hızlı koşuyoruz ama el eleyiz. Bahçe kapısı sıkışmış. Çekiyorum da çekiyorum. O küçük, yüzü kirli. Bize çok yaklaştılar, ayak sesleri gümbür gümbür, metal sesleri şıngır şıngır. Kapıya asılıyorum. Callie yüzünü saklamak için garajın lekeli gri duvarının arkasına siniyor. İki elimle birden çekiyorum. Kapı açılıveriyor, sokağı koşa koşa geçip bir arsadan yolu kestiriyoruz. Elimi çok sıkı tutuyor. Bizi zemberek otlu tepelere kovalıyorlar. Dikenli çalılara sığınıyoruz. Kuru otları eze eze geliyorlar, her adımlarında dizlerimizin altında yer titriyor. Kalbi ince boğazında atıyor. Beyaz ağzının

etrafına ya pas ya kan bulaşmış. *Koş! Yukarıya*, diyorum ona. Arka merdivenden koca, tozlu tavan arasına öyle yavaş koşuyor ki yakalanacağımızı sanıyorum. Tam ortaya çömeliyoruz. Sıçanlardan korkup başını omzuma gizliyor. Tırnakları canımı yakıyor. Gözyaşları soğuk çakıl taşları. *Sıçanlar bizi ısırmayacak Donna, söz veriyorum*, diyorum. Ayak sesleri evin etrafını sarıyor. Ona sarılıp, *Burada güvendeyiz*, diyorum. Titriyor. Tavan arasının kapısı ve penceresi olmadığını fark ediyorum.

Ayın olmadığı gece kıyamet gibi bir yağmur var, sanki gök, çileler ve rüzgârın sardığı yumaklar halinde yeryüzüne düşüyor. Güneş batarken çıkıp bütün akşam yürüyorum. Çoğu zaman o da benimle geliyor. Dolaşıyoruz, tartışıyoruz. Seslerimiz minyatür şahinler gibi tiz ve keskin yükseliyor, heyecanla daireler çizip avlanıyorlar. Onu kaybediyorum, ona rast geliyorum.

Ayağımın altında donmuş tekerlek izleri. Kar havayı ağırlaştırıyor. Eldivenlerini çıkarıp yolun kenarındaki kar birikintisine eğiliyor, parmaklarını içine daldırıyor. Karla oynarken bana gülüyor. Kan donmuş, ahududulu kar helvası gibi. Dilimi değdiriyorum ama tadı çirkin, tuzlu. Ağzımdan buhar çıkıyor çünkü çok sıcağım, isteyişten ateşim çıkmış. *Sürekli bir şeyler istiyorsun!*

Hava kararkdığında ağaçların arasında etrafımı ergen oğlanlar sarıyor ama geri çekiliyorlar. Onları korkutuyorum. Beni koruyan bir kılıf içinde yürüyorum. Parkın çok içinde bir açıklıkta çıkıyor karşıma, bekliyormuş. Ellerinin pençelerini koluma saplıyor, kuru kanla boyanmış kara tırnakları kemiğime kadar giriyor. "İstediğin bu mu?" Bana gülüyor. "Beni rahat bırak! Beni de yanına al! Soğuk ve canım acıyor. Gittikçe soğuyor. Anne. Durdur şunu! Anneciğim! Anneciğim!"

"Seni yanıma alacağım. Alacağım!"

"Ölümümü içine al. Doğur beni!"

"Doğuracağım."

Bir klakson sesi. Güç bela yoldan kaçıyorum, bir taksi hızla geçip gidiyor. Sokak yeniden ılıdı, yağmur beni düşen bir yaprakmışım gibi tatlı tatlı ıslatıyor. Yamyaş oldum. Dizlerim titriyor, baldırlarım ve uyluklarım takatsiz. Zaman kavramım

olmasa da sokaklardan anladığım kadarıyla saat gece yarısını geçmiş. Çantam yanımda olsa taksi çevirirdim. Central Park'ın batısında, seksen birinci sokak tarafındayım. Yorgunluğumun el verdiğince hızlı, telaş içinde eve yürüyorum. Elimde ıslak bir dal var. Avucum ve kolum kanıyor. Kolumda stigmata misali derin tırnak izleri var, kanıyorlar. Kendi tırnaklarım yenmiş. Büyük bir aceleyle eve koşuyorum. Bu gece beni her ne koruduysa etkisi artık geçti ve yapacak işlerim var.

Alberta hukuk bürosuna gitmek için kalktığında –ona yatağını geri verdim, kanepede uyuyorum– beni hâlâ ıslak dal parçam, sarılı elim ve kolumla derli toplu ufak çalışma masasında buluyor. Etrafımda üzerine taslaklarımı karaladığım birkaç sayfa var.

Tünelde

Ucundan girdim kara dalın
(teni lezar, esmer kar damlatır)
kuru gövde boyu atıldım;
buzun kilit vurduğu çamura
ince telleriyle kenetlenmiş köklerden,
soğuk kalpleri durdu duracak
uykulu kurbağaların çakılsı derilerinden,
katledilmiş Yerlilerin ve
Mastodonların kemiklerinden,
donmuş granit gümbürtülerinden,
saklı sarnıçların yutaklarından
kaydım, tepeüstü daldım.

Gözkapağı rengi
bir kovukta buldum seni,
sinmişsin, dizlerin çenende.
Seni geri götürmeye geldim, dedim.
Geri neresi? diye fısıldadın,
Ben kimseyi sevmiyorum, senin sevdiğinse
içinde bir kovuğa sinmiş, artık
inci midir, tümör müdür, çocuk mudur.
Sol elinin orta parmağını
kırdın ve bana uzattın.

Tırnaklarımla ışığa tırmanırken
düşünüyorum, orta parmak kemiği neye yarar?
Ha, bana zamanı gösteriyor,
bilirsin zaman da hızlı akar,
tıpkı yeryüzüne dökülen
su gibi.

"Bakıyorum nihayet yemeye başlamışsın." Alberta safir sabahlığıyla banyo yolunda duruyor, saçı tek örgü.

"Evet, acıkmışım."

Bana şöyle bir bakıyor. "Hoş geldin, çocuk."

"Gelmiş sayılmam. Ama uzun sabrın için teşekkür ederim."

Bir orta çağ keşişi gibiyim, fanilik dudaklarımdan düşmüyor. Donna, elden kaçanı telafi etmek için her zaman bir şans daha olduğuna, bir sonraki kalp atışının ardında nice yıllar beklediğine inanan masumiyetimi paramparça etti. Kanala telefon edip Stephanie'den bu akşam beni ziyarete gelmesini istiyorum; bugün Howie bölümünün etüt grubuyla olacak, Alberta'nın ise geleceğin avukat/muhasebeci/reklamcı/editör/broker/ekonomi profesörü son gözdesiyle randevusu var. Stephanie alayla karşılık verse de merakını cezbettiğim belli. Gözü alan kininin üst tabakasını kıran, Donna'nın ölümünün şoku. O gelmeden en sevdiği çikolatalı pastadan yapıp bir şişe Mosel soğutuyorum. Tatları uymayacak ama amacım onu bir şekilde memnun edebilmek.

Parmaklarını kenetliyor. "Onun pozisyonuna başvurdum. Herkes başvurdu yani. Beni seçmediler. Ama başvurduğum iyi olmuş çünkü beni yapıma aldılar. Guy beni yazman olarak yanına aldı, bir süre deneyecek."

"Artık fatura yok demek. Sevindim."

"Sahiden sevinmiş gibisin. Niye sevinesin?"

"Ben her gün sabahtan akşama fatura yazmak istemezdim. Akıllı birisin, daha iyi bir işe girmenin vakti gelmişti."

"Peki ya sen? Sen ne yapıyorsun? Geçici ofis işlerinin bir yere varacağı yok. Kalıcı olarak almazlar. Ajans sana verdiği paranın iki katından fazlasını alıyor."

"Benim paradan çok zamana ihtiyacım var."

Omuz silkiyor. Her gece uyuduğum kanepede oturuyoruz, Minuşka sırtlığın tepesinde boa yılanı gibi boylu boyunca uzanmış. Stephanie yerleşiyor, kanepenin ucundan sarkıttığı ayağındaki ayakkabısı o şarabını yudumlarken sallanıyor, sallanıyor ve nihayet düşüyor. Bir halayık gibi kuruldu, kanepenin üçte ikisini o kaplıyor. "Polis başımıza üşüştü. Yani, sanırsın cinayete kurban gitti. Yasak ilişkisi var mıymış, evlendiği o sümsükle mutlu muymuş, onları ne ilgilendirir ki?"

"Çok ilgilendirdiğini düşünüyorlar. Şiirlerimi bile okudular."

"İntihar sanmıyorlardır herhalde. Kimse *o şekilde* intihar etmez. Yaşamak istediğin için yaparsın onu... Senin bulman çok kötü olmuş. Geçen hafta âdet olduğumda sürekli nasıl öldüğünü düşündüm durdum. Fazla kanıyormuşum gibi geldi."

"İkimiz de Howie'yle bir şeyler yaşamamış olsak hâlâ arkadaştık. Seni özlüyorum."

"Onu önceden düşünecektin! Arkadaş olduğumuzu yani."

"İyi de Stephanie, Howie'yle çok daha uzun süredir arkadaştık."

"Kadın erkek arkadaşlıklarına hiçbir zaman inanmamışımdır zaten."

"Stephanie, sen kadınların arkadaş olabileceğine de çoğu zaman inanmıyorsun. Ben de bir tek arkadaşlığa inanıyorum sanırım, şu veya bu şekilde bir arkadaşlık. Cinsellik her zaman var ama birçok ögeden sadece biri." Şaraplarımızı içmeye devam ederken Donna'nın bana getirdiği şampanya aklıma düşüyor. Onca sözcük, bazen öldüren ama asla kurtaramayan onca lanet olasıca sözcük. Şiirler kurtarabilir mi? Neyi kurtaracaklar, anıları mı? Donna'yı bir ışık parıltısı gibi kısacık bir an için var edecek bir şiir.

"Öge ha? O da bir bakış açısı... Hiç Donna'yla işi pişirdiniz mi acaba diye merak ederdim eskiden."

"Âşık mıydık? Hayır. Ben on üç yaşındayken bir kere bir şey olmuştu. Ondan sonra hiç. Korkardı."

"Bir daha olmadığına üzülüyor gibisin."

"Acılarımın arasında çok ufak bir yeri var. Ama evet, korkudan aşkımı yaşayamadığım için pişmanım."

"Onu Howie'yi sevdiğinden çok mu sevdin?"

"Birilerini gerçekten sevince, az mı çok mu diye bakmıyor insan. Her sevdiğini farklı seviyor."

"Sevmek de sevmek! Laf bunlar, Jill, senin şiirlerin gibi. Ben hakiki bir şey istiyorum. Elimde tutabileceğim, hissedebileceğim bir şey." Lambanın ışığı irislerindeki yeşil lekeleri yakalıyor; gözleri çocukken oynamaya kıyamadığım, hep elimde tuttuğum en güzel alaca misketlerim gibi.

Düşünmeden, tamamen anlık bir dürtünün teşvikiyle Stephanie'nin o büyük, köşeleri hassas ağzını öpüyorum. Tutkulu bir öpücük değil bu; yalnız meraklı. Ama o da beni öpüyor ve bir kadını kollarıma almanın nazik, vesveseli hazzını unuttuğumu fark ediyorum. O kanepede uzunca bir süre öpüşüyoruz, ağızlarımız şeftalilere, mangolara dönüşüyor, memelerimiz onun gömlek elbisesi ve benim bluzumun ince kumaşlarının ardından birbirine sürünüyor. Hiçbir şeyi zorlamıyorum. Bunu yapmaya önceden karar vermemiştim, şimdi de bir şeye karar vermiyorum. Sıcaklık ve ıslaklık etrafımızı sarıyor, üzeri meyve dolu başıboş asmaların sardığı küçük, tatlı bir bağdayız. Sık yapraklarının, pürçeklerinin arasında salkım salkımolgun ve mor yemişler gizleyen asmalarız. Üzümler dillerimizde çatlıyor.

Birden geri çekilip ayağa fırlıyor, Alberta'nın çok sevdiği ama içine süs olsun diye koyduğu üç tertemiz kütükten başka bir şey sokmadığı minik şöminenin üzerindeki aynaya gidip saçlarını düzeltmeye başlıyor. "Nasıl oldu bu? Çok tehlikeli bir şey bu."

"Değil aslında" diyorum. "Çikolatalı pasta daha tehlikeli."

"Ama bunu nasıl yaparsın?" Howie bana bakıyor. Alberta, Genç İlericiler Forumu'na gitti. Sarah Altweiler'ın konuşması hâlâ Macon Cezaevi'nde olduğu için yine ertelenmiş *–dolayısıyla Howie onunla üç yıl sonra üye olduğunda tanışabilecek.* Howie'yle ben gidemedik çünkü Alberta'nın mutfağında mahsuruz, tartışıyoruz. En hararetli anlarımız mutfaklarda geçiyor. "Stephanie bana geldiğinde inanamadım."

"Ona yakın olmak istedim. Onu da seni aldığım gibi ciddiye almak istedim. Bunu gerçek kılabilmek..."

"Bu amacına da öyle iğrenç bir şey yaparak mı ulaşabileceğini düşündün?"

"Hoştu aslında. Ona bir pasta yaptım..."

"Bana söylemeyeceğini mi sandın?"

"Ona çok takılmadım. Howie, pastadan bir dilim kaldı. Alberta yedi. Şaheser çikolatalı pastalar kategorisindeki şimdiye dek en iyi denemem."

Beni omuzlarımdan yakalayıp sertçe sarsıyor. Acıyor. Bıraktıktan sonra bile sızlıyor omuzlarım. "Deli misin sen? Her şeyi mahvetmeye mi çalışıyorsun?"

"Hemen ardından deli olduğumu düşündüm, Howie. Ama artık düşünmüyorum. Başka insanların gözüne görünmeyen bir şeyi görüyor değilim. Zaten işe dönmem gerekiyor. Detroit'e uçak bileti, depozitomun yanması derken Alberta'ya iyice borçlandım." Canını sıktığımın farkındayım. Hafifçe yanağına dokunuyorum. Vücudumu sav olarak kullanmayı deneyeceğim, ona yaklaşıyorum. "Herhangi bir anda, birdenbire ölebileceğimizi gerçekten kavradığımdan beri hayatımı biraz farklı yaşıyorum. Hepsi bu. İnsanlara onları umursadığımı her an göstermeye çalışıyorum. Onun içindeki yıllanmış kıskançlığı gördüm ve o kıskançlıkla doğrudan konuşmak istedim... Öpmek ölümcül değil ya, canımın içi. Ziyanı yok. Stephanie kendini biraz daha üstün hissediyor sadece."

"Ziyanı yok, ziyanı yok!" Yumruklarını sıkıyor. Hiddetle benden uzaklaşıp buzdolabına yaslanıyor. "Buna inanıyor musun cidden?"

Buz gibi bir dalga gövdem boyu yükseliyor ve durumun hızla soğuduğunu anlamaya başlıyorum. İyi hisler tüm gözeneklerimden sızıyor, bomboş ellerim birbirine kenetli kalakalacağım. "Howie, yakın bir arkadaşınla olduğunu hayal etmedin mi hiç? Diyelim ki Bolonez bir şeye sıkıldı veya yas tutuyor. Kolunu omzuna attığını, ona sarıldığını hayal edemiyor musun? Ona karşı cinsel hisler beslediğini hayal edemiyor musun?"

"Peki o sana iş attığı gün ne yapacaksın? Beş yıl daha bekler belki ama bir gece, gece yarısından sonra birbirinizin yazılarında kusur aramakla meşgulken yılan gibi atılacak. Ona acıyacak mısın? Çığırtkanlığını yaptığın anlık cinsel hislerden dolacak mı içine?"

Bir tutam gerçek, yalnız can yakacak kadar. Bolonez'in müsveddelerimize eğilmiş uzun, kara sarı yüzü ortamızda dans ediyor. "Öyle bir şey yapmaz."

"Yalan söylüyorsun." Kollarını bağlıyor. "Jill, pes et. Bütün bu kovalamacalar, ağaca tırmanmalar. Bak, iki kişi yürüdükleri yolun köşesine gelirse gidecekleri tek yol vardır."

"Bazen de gidemezler. Zaman zaman kendi başıma da gezinebildiğim bir birlikteliğimiz olamaz mı? Bana güvenmiyorsun."

"O gece sana geldiğimde hayatına taşınmak istediğimi söylemedim, Jill. Hayatını sevmiyorum. Seninki çapaçul bir hayat."

"Salona gel. Gel, oturalım." Elini tutuyorum.

İstemeye istemeye peşimden salona geliyor ama kanepeye oturmuyor. Alberta'nın masasının yanında durup şiirlerime üstünkörü bakıyor. "Bu ne?"

Yanına gidiyorum. "Donna'nın kürtajını yapan doktorun adı."

"Bilmediğini sanıyordum."

"Polise söylemedim. Unutmayayım diye ismiyle adresini not aldım. Kadınların kürtaj sonrası bakım görmesini sağlayabilecek bir fikrim var."

"Bir kadın kürtaj için doktora giderse o doktorun polise haber vermesi gerekir."

"Yasal olmadığını biliyorum. Ama yapılması gerekiyor."

"Jill." Şimdi tam önümde duruyor. "Benimle evlendikten sonra böyle şeyler yapamazsın."

"Beni azarladığında sesindeki şefkati duydum hep. Gördüklerimden farklı bir evlilik istediğimi sana söylemiştim. Bize uygun bir evlilik icat edebileceğimizi düşünmüştüm."

"Sirk gibi, aynı anda üç gösteri birden olacak, bir kenarda da ucubeler."

"Beni istemiyorsun sen" diyorum alçak bir sesle. Birdenbire patlamış bir saat gibi hissediyorum, düzeneğim kanepeye saçılmış. "Benim sana gücüm nasıl yetsin?"

"Elbette seni istiyorum. Şu an bile erekteyim."

"İçimdeki beni istemiyorsun." Başımı kaldırıp değişken gözlerine bakıyorum, bulutlular. Çok uzun zamandır beni izliyorlardı, ben de onları.

"Beni aptala çevirmene izin vermeyeceğim."

"Karın olmak için kendimi öldüremem. Sahiden olduğum kişiyi istemen gerekiyor." Ayağa kalkıp kollarımı kalın, güçlü boynuna sarıyorum. Dudaklarımı dudaklarına sürüyorum. "Howie, seni seviyorum. Seninle olmayı seviyorum. Bu sana neden yetmiyor?"

"Ne için yetecek? Bırak beni kahrolası. Bırak!"

"İstemiyorum. Arkadaşız biz. Howie, beni bir an sevip hemen ardından benden nefret edemezsin. Buna izin vermem. Vermem!"

"Bırak o zaman. Bırak yoksa senden nefret edeceğim."

Bırakıp geriye bir adım atıyorum. Haki ceketini alıyor ve yok oluyor.

Ağır bir çözülme bütün bedenimi turluyor; ona duyduğum arzu öyle güçleniyor ki yere yığılacağım sanıyorum. Ama geçiyor. "Niye bu kadar korkuyorsun lan?" diye bağırıyorum kapıya.

Minuşka'ya kuşbaşı taşlık veriyorum, sonra yavaşça soyunup hastaymışım gibi bornozumu giyiyorum. Aşkım, boş bir evin kapısı kilitli odasında açık kalmış bir ampul gibi parlıyor; dışarıda sayaç ağır ağır dönüyor ve harcanan enerjinin tek ürettiği o ışık.

Küveti ovalarken hüzünlü bir modal melodi mırıldandığımı fark ediyorum. Kendimi dinlerken donakalıyorum. Ardından, bir ürpertiyle, tam arkamda Donna'nın sesini dupduru duyuyorum. Şarkı söylüyor:

"Nasıl ayırt ederim bir bakışta
Seveni sevmeyenden?
Külahından, tozlu çarıklarından,
*Elindeki değnekten..."**

Ensem ürperiyor. Arkama bakmıyorum. Nasıl şarkı söylediğini unutmuşum, sis gibi incecik sopranosunu unutmuşum. Detone söyler, Peter'ın müzik kulağını rahatsız ederdi. Sonra hiç söylemez oldu.

---

* William Shakespeare, *Hamlet*, Çev. Sabahattin Eyüboğlu, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2008. (ç.n.)

Bir numarayı arayıp Donna'yı istiyordunuz. İsim benim fikrimdi. İsminizi ve numaranızı bırakıyordunuz. Gruptaki on bir kadından biri size dönüyordu. Telefonda biraz sohbet edip sizi bir buluşma alanına çağırıyorduk. Oradan da ofise götürülüyordunuz ve yine içimizden biri size danışmanlık yapıyordu. Bütün prosedür açıklanıyordu. Sonra da aynı köşede tekrar buluşmak için bir randevu ayarlıyorduk. O gün kliniğe götürülüyordunuz. İşlem sonrası bakım hemen orada veya daha sonra ilk numarayı aradığınızda sağlanıyordu. En uygun fiyatlı ve en güvenli kürtajları biz sunuyorduk.

İlk bağlantımızı şantajla ayarlamıştık ama sonradan Donna'nın doktoruna ihtiyacımız kalmadı. Genelde fakir, birçoğu Porto Rikolu veya Siyahî, çoğu evli ve bakabileceğinden fazla çocuk sahibi belki üç bin kadın Donna'yı kurtarıcıları olarak andı; Donna onlara ve sahip oldukları, sevebilecekleri çocuklarına daha iyi hayatlar sundu. En sonunda gösterilerimiz, baskımız, bir an bile hafifletmediğimiz baskımız ve Albany ve Washington'a yaptığımız çileli otobüs yolculukları kürtajı yasallaştırdı ve Donna emekliye ayrıldı.

Peki ne kadar emekli kalacak?

Aydan bizim yatak odamıza düşmüş olsanız, içerinin sıcaklığından Kuzeydoğu'da olduğunuzu sanırdınız. Ülkenin başka hiçbir yerinde insanlar evlerini o kadar soğuk tutmaz. Fakat bizim arazimiz çıralı çamların dallarından damlayan sulu karı, dışarıdaki yemliğin etrafında kakışan kardinal kuşları, alakargaları, ispinozlarıyla çok güzeldi. Bu kış, kuş yemi pahalıydı. Josh yemlikleri doldururken masrafı kuşlara duyursa da bir sonraki tipide yine acımıştı onlara. Yaz sevenler hep "Aa, Cape'te hiç kar yağmaz ki" der. Bir keresinde bir kitapta okumuşlar. Bizse sokağımızın sonunda mahsur kalmıştık, sabırsızlıkla belediyenin sokağı küreyip bize bir yol açmasını bekleyerek ve ısınmak için yatağımızın ucunda kürk bir kırkyama gibi yığın halinde uyuyan kedilerimizi izleyerek bekliyorduk.

Yatakta doğrulup, "Korkuyorum. Çok korkuyorum" dedim Josh'a.

"Ama artık bir şair olmaya çalışmıyorsun ki. Bir şairsin."

"Kimsenin umursamadığı şiirler yazıyordum. Şimdi yazdıklarımı yeterince insan okuyor, hatırlanacaklar. Kırılgan geliyorlar. İnsanların şiirlerimi bulup beğenmesi için basılmaları gerekiyor. Dağıtılmaları gerekiyor. Yazmak, şiirin yaşamasının sadece ön koşulu ama benim kontrolümde olan tek kısım."

"Beni ne kadar seversen sev, aramızda ne olursa olsun vazgeçmeyeceksin. Yıllardır yazıyorsun. Ayrıca yazmasan elektrik faturasını nasıl ödeyecektik? Çift koldan kıtı kıtına geçiniyoruz."

"Çift koldan gayet iyi geçiniyoruz" dedim ve "Bazen" diye ekledim uğursuz uğursuz. "Anlaşılması imkânsız bir insana dönüşmediğin zamanlar."

"O sana hiç olmuyor tabii."

"Ben zorum sadece. Hayatım boyunca korktum. Anneme çekmişim."

"Ekonomiden mi daha çok korkuyorsun, hükümetten mi?"

"İkisinin arasında bir ayrım yapabilir miyim bilmiyorum. Hava çok soğuk yalnız."

"Peki, tatlım" dedi neşeli Josh, "birkaç cadı ya da jinekoloji kliniği yakarak ya da şöyle güzelinden bir savaş çıkararak ısıtmalarını ister misin?"

"O neydi?" Ofisimin penceresine koşup dışarı baktım. Kar küreme aracı, oyuncak bir tren gibi ışıklarını kırpıştırarak, önündeki kar kütlesini döve döve ilerliyordu. Hâlâ yatakta sere serpe yatan Josh'ın yanına döndüm. "Çöpü atmaya gidersen kompostu dışarı taşırım. Yalnız mavi arabayı kardan çıkarman gerekecek."

"Tesisatçıya sen telefon edeceksen postayı ben alırım."

"Tamam. Hazır çarşıdayken süt al. Yoğurt da al. Gazeteleri de." Çekişerek ve pazarlıklar ederek yaşıyoruz. Korku. Korkuyla kaçıyorum, koşuyorum. Bazen zaman zorlaşıyor, acımasızlaşıyor. Eskiden olduğum kadar bıçkın değilim çünkü sevmeye, düzenli yemek yemeye, şarap içmeye ve istediğim müziğin elimin altında olmasına alıştım; ama bazı yönlerden güçlendim de. Hayattan istediklerimi sayı sayar gibi, hiç takılmadan sayabilirim. Beraber evhamlanıyoruz; bir ay sonra bataklıktan gelen sesleriyle gecelerimizi şenlendirmeye başlamalarını umduğumuz kurbağa korosu gibi bir ağızdan çığırıyoruz korkularımızı. Zavallıların tek istediği sevişmek. Biz de zaman zaman gereksinim duyuyoruz buna. Sıcaklık düşerken, arkadaşlar uzak diyarlara giderken

birbirini istemek ne tehlikeli duygu. Birbirimizi istemenin yanı sıra hem bizim hem de eserlerimizin hayatta kalabileceği bir dünya da istiyoruz, dert de orada başlıyor ya.

İkinci Cadde'de küçük ama güneş alan bir daireye taşındım. Bu sonbahar daha az daktilo işi yapıyorum, daha çok poz veriyorum. Kendime yeni bir ikinci el şilte aldım, eski eşyalarımdan bazılarını da taşıdım ama odalarda çok mobilya yok. Şimdi defterim dirseğimin altında, yerde Minuşka'yla burun buruna yatıyorum; o da tam bana buranın hayallerindeki ev olduğunu anlatıyordu. En çok burayı sevmiş, hele önceki kiracıların muhteşem misk kokuları da olunca! Kediler hakkındaki yaygın inancın Minuşka için geçerli olmadığını fark etmeye başlıyorum, o benimle oradan oraya taşınmayı seviyor. Beraber daha kaç şehrin kenar mahallelerinde, onun pek şahane bulacağı apartman dairelerinde yaşayacağız? Yaşayacak; ihtiyarlığını çok emek verdiğimiz enfes birkaç dönümümüzün üzerinde, insan ve hayvan birçok arkadaşıyla geçirecek. Can yoldaşım, ikizim, Cape'te kollarımda ölecek ve morsalkımların altına gömülecek.

Totemim, sokak kedisi. Sahiden bütün kediler benimle yaşamak istiyor: Bu benim kimseye çıtlatmadığım sırlarımdan biri. Keyif, keyifle anlaşıyor. Birbirimize gözlerimizi kırpıyoruz. Ellerime izin veriyorlar, ipek gibi yanaklarına dokunma hazzını kazanıyorum. Birbirimizi güzel buluyoruz; bakarak da, dokunarak da. Kolayca ava dönüşebilen küçük avcılar olmak da paylaştığımız özelliklerden. Benim de onlarınkine eşdeğer pençelerim, dişlerim var ve evet, kambur sırtımla coşkun tıslamalarım en iyi savunmalarım. Cüssemi ve zayıflıklarımı saklamam gerektiğinde olduğumdan vahşi görünebilirim ama konuşarak, tartışarak veya tehditle derdimi savuşturamazsam başım belada demektir. Kontrol etmediğimiz ve nadiren etkileyebildiğimiz bir toplumun sokaklarında çöpçüyüz. Âşıklarımızla kurtuluyor, âşıklarımızla kahroluyoruz. Özgürlük su gibi bir ihtiyaç ve en sadık, en uzun ömürlü sevgiyi, hiç olmazsa arada bir ortadan kaybolup efsunlu geceyi keşfe çıkmamıza izin verenlere duyuyoruz. Nihai ölümümüzden önceki sekizinin sekizinden de bir onların uğruna dönüyoruz.

Jill ve Donna. Çocukluklarında başlayan dostluklarına 1953 yılında Michigan Üniversitesi'nin bir yurdunda devam etme imkânı bulabilmiş iki kuzen. Biri orta sınıf bir ailenin Katolik değerlerle yetiştirdiğini düşündüğü, diğeriyse alt orta sınıf bir ailenin hangi değerler bütününe uygun yetiştireceği konusunda uzlaşamadığı iki kız. Ayın karanlık ve aydınlık yüzü gibi birbirlerinin zıttı olsalar da aynı maddeden yapılmalar; yani kadınlar.

Örülü Hayatlar'da kadınlığa özgü acıları, mutlulukları, dertleri ve hazları, kendini bir ağaç gibi cinsiyetsiz hisseden Jill'in ağzından dinliyoruz. Tur rehberimiz Jill bize kimi kendi gibi "sahte", kimi "gerçek" onlarca kadın tanıtıyor, hepsini anlıyor, hepsine hak veriyoruz. Ona ilk erkek arkadaşıyla kol kola yürürken naifçe dayatılan; ilk diyaframını almak için gittiği jinekologdan alyansı olmadığı için geri çevrildiğindeyse çirkince dayatılan dişiliğini onunla beraber deneyimliyor, kendini sığdıramadığı bu kalıbın küçüklüğüne beraber şaşırıyor, ardından o günler çok eskilerde kaldığı için yine hep beraber derin bir oh çekiyoruz...

Kaldı mı sahiden?

